Rosamunde Pilcher

GOLGOTA ÎNTOARCERII ACASĂ

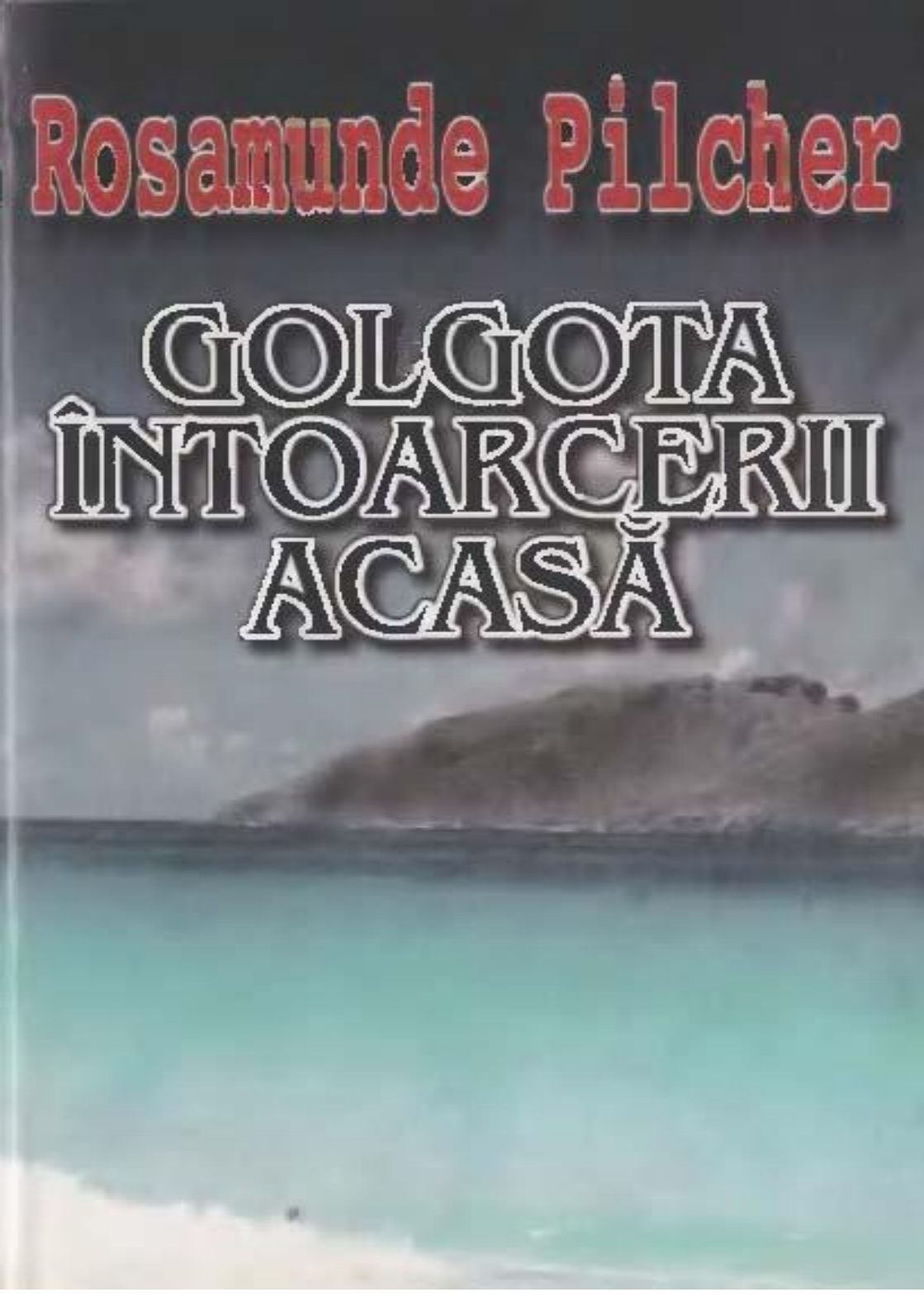

ROSAMUNDE PILCHER

GOLGOTA

întoarcerii acasă

Traducerea: ILEANA CULCEA

* *

Editura Vivaldi
Bucureşti, 1997

Valoarea timbrului literar se virează în contul UNIUNII SCRIITORILOR nr. 45101032, BCR, Filiala sector 1 BUCUREȘTI

Ilustraţia copertei: ADRIANA BELLU

COMING HOME by *ROSAMUNDE PILCHER*

Copyright © 1995 by Rosamuhde Pilcher
Toate drepturile asupra ediţiei în limba română aparţin
Editurii VIVALDI

VERSIUNEA V 1.0
ianuarie, 2022

Partea a doua

1939

Casa lui Biddy Somerville, cocoţată pe dealul care străjuia orăşelul Bovey Tracey, se numea Upper Bickley. Anul construcţiei, 1820, era gravat în buiandrugul de deasupra uşii din faţă, aşa încât clădirea era destul de veche, solid zidită din piatră, tencuită şi văruită, cu acoperiş din plăci de ardezie şi hornuri înalte. Înăuntru, tavanele erau joase, iar podelele se curbaseră oarecum şi scârţâiau. Uşile nu se închideau bine şi stăteau uşor crăpate. La parter se aflau bucătăria, sufrageria, salonul şi vestibulul. Un dulap imens fusese transformat într-un fel de toaletă unde se agăţau hainele şi se înghesuiau cizmele de cauciuc, disputându-şi spaţiul larg cu o colecţie de puşti, undiţe, tolbe de vânat şi căngi pentru peşte. La etaj erau trei dormitoare şi o sală de baie, iar mai sus, la ultimul cat, o mansardă mucezită şi ticsită cu sipete marinăreşti, fotografii vechi, uniforme militare de marină, roase de molii, jocuri de cuburi şi trenuleţe ale lui Ned, demult abandonate şi uitate, dar pe care Biddy nu se îndura să le arunce la gunoi.

Se ajungea la casă venind pe un drum îngust, abrupt şi întortocheat ce străbătea comitatul Devonshire, cu adevărat incert şi impracticabil iarna, iar intrarea se făcea pe o poartă ţărănească totdeauna deschisă.

Dincolo de portal, o cale de acces pietruită ducea spre uşa situată în spatele casei. Grădina nu era prea mare. Câteva brazde de iarbă la faţadă, răzoare modeste de flori, şi, mai departe, nişte acareturi utile, o mică parcelă cu legume şi o pajişte verde unde se întindeau rufele la uscat. Apoi, pe povârnişul dealului, un padoc unde fostul proprietar îşi crescuse poneii. Pe creastă, se întindeau o dumbravă de pini zvelţi şi un zid de hotar din piatră, iar dincolo de hat începea un podiş vast, Dartmoor, pârloagă înecată în mocirlă, acoperită cu buruieni, iarbă-neagră şi ferigi, deşirându-se până la linia orizontului crenelat de vârfuri stâncoase,

melancolice, care pluteau în aerul neclintit. Pe timp de iarnă, poneii sălbatici, în căutare de nutreţ, îşi croiau câteodată drum până la zidul din piatră şi Biddy se milostivea de bietele creaturi miţoase dându-le fân. Iarna, vântul şuiera, gemea şi urla cea mai mare parte a timpului şi ţărmul de mare era învăluit în ploaie şi ceaţă, dar vara, în zilele senine, se deschidea de acolo o privelişte spectaculoasă către sud-vest, deasupra acoperişurilor cenuşii, îngrămădite unul într-altul, ale micului oraş, până spre câmpurile verzi şi gardurile vii ale gospodăriilor ţărăneşti dinspre Torbay şi apele lucitoare ale Canalului Mânecii.

Dovedind o oarecare doză de curaj, soţii Somerville cumpăraseră Upper Bickley într-o stare de ruină totală. Casa stătuse goală timp de patru ani, după decesul bătrânei doamne care locuise acolo jumătate de secol, întrucât, cei patru copii ai ei, adulţi în toată firea, ciondănindu-se şi învrăjbindu-se, nu se putură hotărî ce să facă cu acea proprietate. În ultimă instanţă, interveni un avocat onest care, exasperat, ceru familiei cârcotaşe să nu-i mai irosească timpul, să-şi asume răspunderile şi să facă un efort pentru a-şi redobândi luciditatea şi, în cele din urmă, le smulse încuviinţarea să scoată casa la vânzare. Soţii Somerville, deplasându-se cu maşina de la Plymouth, pentru a examina proprietatea, realizară că preţul cerut era ridicol de mic şi se repeziră să accepte oferta ca să nu scape chilipirul din mână. Urmă atunci inevitabilul hiat al restaurării. Zidari, electricieni, instalatori, tencuitori şi tâmplari începură să-şi târşâie ciubotele prin odăile vechi, uitară să-şi aducă unelte vitale pentru reamenajarea casei, bătură cuie enorme de zidărie prin ţevile ascunse, lipiră tapetul cu susul în jos şi proptiră capătul scării mobile de geamul ferestrei boltite de lângă rampa şirului de trepte. Biddy îşi petrecu vremea terorizându-i şi mânându-i cu şoşele şi momele, servindu-i alternativ cu ceşti de ceai, beştelindu-i şi spunându-le verde în faţă părerea sa. Totuşi, într-un finat, Bob declară Upper Bickley mai mult sau mai puţin în regulă, camioanele şi furgonetele ieşiră huruind pe poartă pentru ultima oară şi ea se mută în noua locuinţă.

Era primul cămin pe care îl avea în proprietate şi i se părea atât de diferit de traiul din cvartalul destinat ofiţerilor de marină, încât dură oarecare timp până se desprinse cu această noutate. Biddy nu fusese nicicând o gospodină pricepută sau o menajeră prea harnică, încât o părăsiră atât doamna Cleese cât şi Hobbs – oamenii destoinici din zilele petrecute la Keyham Terrace. Doamna Cleese plecase fiindcă nu-i plăcea

să stea la ţară, nu putea suferi mirosul fetid de bălegar, nu se încredea defel în vaci şi preferase să rămână la Plymouth. Şi Hobbs o luase din loc întrucât fusese scos la pensie cu forţa de către măriţii lui stăpâni şi aproape imediat după aceea se stinsese din viaţă. Asistând din datorie la înmormântarea lui, Biddy jură că-i auzise bocancii scârţâind pe când Hobbs trecuse în lumea celor veşnice, înălţându-se la ceruri.

Trebuia să găsească alţi slujitori. La Upper Bicktey nu era suficient spaţiu să găzduiască vreun servitor şi oricum Biddy nu dorea să stea sub acelaşi acoperiş cu o persoană străină. În schimb, năimi în slujbă două femei de prin partea locului care veneau în fiecare zi, una să gătească, iar cealaltă să deretice. Ele soseau în tandem la ora opt dimineaţa şi plecau la douăsprezece. Doamna Lapford era bucătăreasa şi doamna Dagg menajera. Soţul doamnei Dagg, Bill, era plugar şi lucra pământul cu doi cai puternici, la o fermă din apropiere, dar îşi făcea apariţia sâmbetele şi în serile de vară pentru a trebălui oleacă în grădina lui Biddy. Era greu de spus care dintre ei amândoi ştia mai puţin despre cultivarea florilor şi a zarzavaturilor, însă Bill se arăta destul de priceput la săpat şi plivit, şi, desigur, putea face rost de cantităţi mari de bălegar. Dacă nu pentru altceva, măcar trandafirii îmbobociţi se deschideau sub îngrijirea lui.

Despovărată, de treburile casnice, Biddy se lăsă absorbită de vâltoarea vieţii mondene. Nu intenţiona să-şi petreacă zilele aranjând flori, făcând gem, împletind ciorapi sau mergând cu autobuzul în mici excursii împreună cu asociaţiile locale de femei, cu atât mai mult cu cât găsirea altor distracţii nu constituia nici o problemă. Avea deja un cerc larg de prieteni din marina militară care locuiau în apropiere şi în scurtă vreme legă relaţii sociale şi se împrieteni cu un număr de familii vechi de boiernaşi ce-şi aveau reşedinţa în conace moştenite din generaţie în generaţie, dăinuind din timpuri străvechi, înconjurate de acri întregi de pământ. Noii-veniţi nu pătrundeau cu uşurinţă pe uşile acestor case impresionante, dar apartenenţa la Marina Regală făcea ca oricine să devină persona grata[1] şi ospitalitatea eră generoasă. Biddy era invitată în societatea doamnelor distinse la prânzuri urmate de o după amiază de

[1] Persona grata - (Ib.lat.) - Expresie din limbajul diplomatic intrat şi în vorbirea curentă pentru a desemna o persoană binevenită, simpatizată sau dorită.

bridge sau de mah-jongg[2]. Bob era poftit la partide de vânătoare de fazani sau la pescuit. Împreună, luau parte la banchete festive şi dineuri oficiale, la concursuri hipice mai puţin formale şi la campionate locale de tenis. Sociabili şi amuzanţi, ei erau de asemenea scrupuloşi şi darnici în ceea ce priveşte răsplătirea ospitalităţii altora şi, astfel, cât ai clipi din ochi, se pomeniră primiţi şi trataţi bine, se simţiră ca acasă, acceptaţi fără rezerve.

August 1939 – şi Biddy era mulţumită. Singurul nor oare întuneca orizontul senin al vieţii sale era ameninţarea obscură a războiului.

Duminică seară; era nouă şi jumătate acum şi Biddy şedea lângă fereastra deschisă din salon, privind cum umbrele înserării se aştern peste întinderea grădinii, lumina stingându-se încet-încet pe bolta cerului. O aştepta pe Judith. Bob fusese acasă în weekend, dar imediat după ceai pornise la drum cu maşina înapoi spre Devonport. Nu trebuise neapărat să plece, însă, în acele vremuri tulburi, el devenea acru şi ţâfnos dacă stătea departe de cazarmă mai mult de o zi, simţind nevoia să fie la datorie în eventualitatea că s-ar fi dat vreun semnal de importanţă vitală, reclamându-i numaidecât atenţia şi, în consecinţă, trecerea neîntârziată la acţiune.

Aşadar, Biddy era singură. Dar nu chiar cu desăvârşire singură, fiindcă la picioarele ei stătea tolănită o căţea; un collie[3] cu pete pe alocuri, cu o faţă nostimă, jumătate neagră, jumătate albă. Părul îi era lăţos şi des, coada stufoasă ca un măturoi, şi se numea Morag. Era câinele lui Ned, un animal vagabond; rătăcit de turmă, pe care el îl găsise pribegind în preajma docurilor de la Scapa Flow, murdar, jigărit şi sfrijit, muşinând prin lăzile de gunoaie după niscaiva resturi de mâncare. Foarte şocat, Ned îi legase un capăt de sfoară în jurul gâtului şi o dusese la secţia de poliţie din localitate, dar nimeni nu reclamase pierderea unui câine şi pe el nu-l lăsase inima s-o abandoneze acolo, aşa că porniseră din nou la drum, năpăstuitul collie mergând alături de el, legat de zgarda

---

2 Mah-jongg - Joc chinezesc de societate, pentru patru persoane, cu 144 de piese din Ceramică, adoptat şi în Europa şi America. Se aseamănă cu dominoul.

3 Collie - câine ciobănesc scoţian.

improvizată. Fiindcă timpul curgea cu grăbire – nu mai rămăsese decât o oră înainte de a trebui să se întoarcă la bordul vasului şi să se prezinte la datorie – Ned opri un taxi şi ceru să fie dus cu câinele la cel mai apropiat cabinet veterinar. Medicul veterinar, un om binevoitor, încuviinţă să ţină câinele peste noapte, să-l spele şi să-l hrănească bine. Aşa că Ned îl lăsă acolo, se urcă din nou în taxi şi se înapoie la ţanc pe vapor, galopând întins de-a lungul pasarelei ca la un concurs hipic cu obstacole, gata-gata să-l răstoarne la pământ pe ofiţerul de cart.

În ziua următoare, după bună chibzuinţă, Ned înaintă o cerere pentru a obţine o permisie în weekend şi, spre surprinderea lui, aceasta i se acordă. Apoi, telefonă veterinarului care consimţi să mai ţină câinele încă două zile. Vineri, de îndată ce fu liber, Ned îşi recuperă cuţulanul de stână şi, împreună, trecură cu feribotul peste Pentland Firth, iar la Thurso se urcară într-un tren de noapte care mergea spre sud.

În dimineaţa următoare, pe la ora unsprezece, Ned sosi la casa părinţilor săi pe neaşteptate şi nebărbierit, trăgând câinele ciobănesc după el.

— O cheamă Morag, îi spuse el lui Biddy pe când se înfrupta dintr-o omletă cu slănină, cârnaţi, ciuperci şi roşii. E o căţea scoţiană, deci are un nume scoţian. Mă gândeam că poate sta cu tine.

— Dar, scumpul meu, eu n-am avut niciodată, un câine.

— E tocmai timpul potrivit. O să-ţi ţină de urât când tata e plecat. Apropo, unde-i tati acum?

— La vânătoare de fazani.

— Când se întoarce?

— Cam pe la cinci.

— Perfect! O să-l văd atunci. Nu trebuie să plec până mâine dimineaţă.

Biddy îşi îndreptă privirea asupra câinelui... Câinele ei! O strigă pe nume şi Morag se ridică pe labe, parcă îi rânjea larg, şi-şi clătină bucuroasă coada stufoasă. Ochiul de pe jumătatea albă a feţei nu era chiar de aceeaşi culoare cu cel de pe jumătatea neagră şi acest fapt îi conferea o expresie şugubeaţă, ca şi cum ar fi clipit des.

Biddy îi spuse:

— Eşti o făptură nostimă.

— Te adoră. Pot să afirm cu siguranţă.

Reîntorcându-se de la vânătoare, Bob fu deosebit de încântat să-şi găsească fiul aşteptându-l acasă, aşa încât aproape nu remarcă prezenţa

patrupedului. Şi până când să realizeze că Morag avea să fie o fiinţă solid proţăpită în căminul lor, Ned îi şi curăţase puşca, luându-i apa de la moară şi punându-l în situaţia de a nu mai putea ridica obiecţii.

Ceea ce nu însemna totuşi că îndoielile îi erau cu totul risipite.

— N-o să murdărească prin casă, nu-i aşa?

— Sigur că nu, tată. O să-şi facă nevoile în grădină.

— Unde are să doarmă?

— În bucătărie, presupun. O să-i cumpăr un coş din Bovey Tracey. Şi un pled. Şi o zgardă cu lesă. Şi o strachină pentru mâncare. Şi nişte hrană...

Dar, după câte îşi dădea seama Bob, Ned cheltuise deja mult timp şi destui bani pentru Morag, fără a mai pomeni nimic despre onorariul veterinarului şi despre irosirea unui weekend lung şi preţios pentru a-i aduce mamei sale câinele. Gândul la alte cheltuieli suplimentare, toate pe socoteala soldei de sublocotenent a lui Ned, câştigată cu trudă, era mai mult decât putea îndura tatăl lui.

— Nu, o să i le cumpăr eu, rosti Bob. Se uită la ceas. E sâmbătă seara. De-abia mai avem timp să dăm o fugă până la negustorul de articole de fierărie, înainte să se închidă prăvălia. Tu poţi alege efectele personale ale câinelui. Iar eu am să achit nota de plată.

* * *

Toate astea se întâmplaseră cu două luni în urmă şi acum Biddy aproape că nu-şi putea închipui cum ar decurge viaţa ei fără Morag. Era o creatură dulce şi nepretenţioasă căreia îi plăcea să meargă în plimbări lungi, dar care se simţea absolut fericită să se zbenguie prin grădină, dacă se întâmpla ca Biddy să n-aibă chef de ieşit la plimbare sau prefera să joace bridge cu prietenele ei. În această după-amiază, Morag ratase plimbarea fiindcă, în ciuda vremii frumoase, Bob îşi petrecuse cea mai mare parte a timpului în casă, făcându-şi ordine în hârtiile de pe birou, dereticând prin dulapuri, aruncând hainele uzate sau de prisos. Odată ce duse această treabă la bun sfârşit, Bob îşi îndreptă atenţia spre garaj, unde se simţea serios nevoia unei curăţenii serioase de primăvară. Pentru a se descotorosi de gunoiul rezultat, puse vechiturile pe foc, iar ce

nu putu fi ars, ca de pildă coase rupte, canistre vechi de benzină, o tricicletă, o maşină ruginită de tuns gazonul, fu strâns totul grămadă lângă uşa din dos, în aşteptarea gunoierilor.

Implicaţiile acestei activităţi atât de febrile îi erau cum nu se poate mai limpezi lui Biddy. Îşi înţelegea soţul foarte bine şi ştia că neliniştile şi îngrijorarea sa chinuitoare puteau fi înlăturate numai printr-o muncă fizică frenetică. Urmărindu-l din priviri pe fereastra bucătăriei, simţi că i se frânge inima de durere. Îi era clar că Bob nu se mai îndoia de inevitabilitatea războiului şi că acum îşi pregătea nava de luptă înaintea izbucnirii crâncenei bătălii.

Dar, în cele din urmă, nu mai fu nimic de făcut. Bob intră în bucătărie să bea o ceaşcă de ceai reconfortant şi tocmai şedeau împreună acolo când primiră telefon de la Judith. Biddy se duse să răspundă. Când se întoarse, Bob o întrebă:

— Cine era?

Biddy se aşeză din nou, luă o înghiţitură de ceai, dar care se răcise de tot.

— Judith.

— Ce ţi-a spus?

— Că vrea să vină aici. Acum. Astăzi. Pleacă din Cornwall cu maşina. Zice că o să sosească pe la zece seara.

Bob ridică din sprâncene a nedumerire.

— Despre ce este vorba?

— Habar n-am.

— Cum ţi s-a părut Judith?

— În regulă. Biddy cumpăni o clipă. Avea glasul puţin voalat, uşor tremurător. Înţelegi tu.

— Ţi-a spus de ce vrea să vină?

— Nu, nici un detaliu. A zis că o să-mi explice când ajunge.

— Dădea telefon de la familia Carey-Lewis?

— Da.

— Ceva trebuie să se fi întâmplat.

— Poate s-a certat cu prietena ei, Loveday. Sau şi-a pătat bunul renume.

— Asta nu-i stă lui Judith în fire.

— Nu, nu-i aşa? N-are a face! Indiferent de motiv, ea vine aici. Mă poate ajuta să croiesc draperiile pentru camuflaj. Am cumpărat un balot

de bumbac negru, oribil, dar n-am apucat încă să confecţionez perdelele. Judith e mare meşteră la maşina de cusut. Biddy se ridică în picioare ca să deşerte cana de ceai rece în chiuvetă şi apoi îşi turnă infuzie proaspătă din ceainic.

Nădăjduind că avea să i se dea ceva de mâncare, Morag se gudura pe covoraş şi se uita ţintă la Biddy.

— Nu e încă vremea cinei, hrăpăreaţo, îi spuse ea. Căţeluşă scumpă, Judith nu te cunoaşte deocamdată. Nici măcar nu ştie de existenţa ta. Dacă te porţi frumos cu ea, poate o să te scoată la plimbare. Biddy se îndreptă din şale şi se rezemă de marginea chiuvetei. Nu trebuie să-i fac patul fiindcă doamna Dagg a pregătit camera de musafiri vineri dimineaţă. Oricum, Judith urma să vină ca să stea la noi mai târziu şi plănuisem să mergem la Londra ca să cumpărăm îmbrăcăminte pentru Singapore. Deci, până la urmă, e doar o chestiune de devansare a datelor. Biddy întâlni de-a curmezişul mesei privirea soţului ei. Of, Bob, n-are nici un rost să tragem concluzii pripite, să ne neliniştim în privinţa ei. Orice-ar fi, trebuie să aşteptăm şi să vedem.

— Dacă într-adevăr e ceva în neregulă, s-ar putea să nu vrea să-ţi spună.

— Ba nu. O s-o întreb. Noi două suntem în relaţii bune. Oricum, nu pot să mă lupt cu valurile vieţii sau cu nişte simţăminte nemărturisite.

— Fii plină de tact, iubita mea.

— Dragule, sigur că o să fiu. Şi ştii că o ador pe copilă.

Imediat după ora unsprezece seara, timp în care Biddy începuse a da semne de neliniște, imaginându-şi diverse accidente sau pene de cauciuc şi de benzină, Judith sosi. De la fereastră, Biddy văzu mănunchiul de raze ale farurilor de la maşina care urca dealul şi auzi uruitul motorului. Sări în picioare, părăsi iute odaia, traversând holul şi aprinzând felinarul aninat deasupra intrării principale. Stând în întuneric, în bătaia vântului, cu Morag la picioare, zări micul Morris trecând prin poarta deschisă.

Farurile fură stinse, portiera deschisă şi Judith coborî.

— Oh, scumpa mea, ce uşurare! Aproape că te şi vedeam moartă de-a binelea. Se îmbrăţişară. A fost o călătorie îngrozitoare?

— Nu prea rea, dar lungă. Şi doar ţi-am spus că ajung aici pe la ora asta.

— Ştiu. Numai că eu mă agit fără rost.

— Ultima porţiune de drum e aşa de întortocheată! La un moment dat,

chiar am crezut că m-am rătăcit. Judith îşi coborî privirea. Cine e acolo?

— Morag, căţeaua noastră.

— N-aţi avut niciodată un câine!

— Avem acum. E a lui Ned.

— Ce făptură drăguţă! Bună, Morag. De câtă vreme se află la voi?

— De două luni. Hai, să nu stăm de vorbă aici. Unde-ţi sunt bagajele? Biddy deschise portiera micului Morris şi luă valiza lui Judith de pe bancheta din spate. Asta-i tot?

— Tot ce-mi trebuie.

— Speram că o să rămâi la noi o veşnicie.

— Nu se ştie niciodată, răspunse Judith, dar glasul ei suna trist. Probabil am să stau mult timp.

Intrară în casă. Biddy zăvorî uşa şi aşeză valiza pe treapta cea mai de jos a scării. În strălucirea destul de rece a luminii din vestibul, şedeau amândouă în picioare şi se uitau una la alta. Judith părea să fie într-o stare bună, hotărî Biddy. Puţin palidă şi cu mult mai slabă decât atunci când Biddy o văzuse ultima oară, dar nu bolnavă. Nici suferindă, nu i se citea pe chip vreo emoţie grea, nici nu i se desluşea vreun tremur al corpului care să prevestească vreo izbucnire în lacrimi. Dar, poate, înfrunta cu curaj cine ştie ce situaţie neplăcută...

— Unde e unchiul Bob?

— S-a întors la Devonport imediat după ceai. Probabil o să-l vezi în weekend-ul următor. Acum, ce-ai dori? De mâncare? De băut? Îţi pot oferi nişte supă. Judith clătină din cap.

— Doar un pat, spuse ea. Sunt istovită.

— Ai nevoie de o sticlă cu apă fierbinte?

— Nu-mi trebuie nimic. Doar un pat şi o pernă.

— Atunci, du-te sus. Ţi-am pregătit camera obişnuită. Şi nu te scula dis-de-dimineaţă. O să-ţi aduc o ceaşcă de ceai pe la ora nouă.

— Îmi pare rău, se scuză Judith.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce?

— Fiindcă am picat pe capul vostru.

— Oh, nu fi ridicolă. Ne bucurăm totdeauna nespus când vii. (Dar sentimentele, la această oră târzie şi vulnerabilă, trebuiau să fie strunite cu orice preţ. Confidenţele şi confesiunile puteau aştepta până dimineaţă). Acum, hai, pleacă. Du-te la culcare. Şi somn uşor. Dormi pe săturate.

— Aşa am să fac... Judith îşi luă valiza şi începu să urce scările. Biddy o urmărea din priviri. Deodată, se pomeni că se prăpădeşte de dorul lui Bob, dorindu-şi ca el să nu fi fost obligat să plece. În locul prezenţei lui liniştitoare, Biddy îşi turnă un whisky cu sifon şi, ţinând paharul în mână, se duse la bucătărie, o puse pe Morag în coş, încuie uşile, zăvorî ferestrele şi, în cele din urmă, urcă la etaj. De pe palier, observă că uşa de la dormitorul lui Judith era închisă. De afară, răzbăteau ţipetele unei bufniţe, altminteri toată casa era cufundată în tăcere.

* * *

A doua zi dimineaţă, nu Biddy fu cea care o trezi din somn pe Judith, ci chiar câinele. În adânca-i letargie, Judith auzi ca prin vis zgomote la uşă: Morag râcâia cu ghearele în tăblia de lemn şi scâncea cu scheunături subţiri şi insistente. Nefiind încă pe deplin dezmeticită, Judith se dădu jos din pat, merse clătinându-se să deschidă uşa, lăsă câinele să intre, închise uşa la loc şi se prăbuşi iarăşi în pat. Aproape numaidecât, adormi din nou. Când, la ora nouă, Biddy o deşteptă din somn, aducându-i ceaşca promisă de ceai, Morag era cuibărită la capătul patului, o povară caldă şi moale la picioarele lui Judith.

— Nu ştiam deloc pe unde o mai fi ajuns, spuse Biddy, aşezând pe noptieră ceaşca de ceai aburind, i-am dat drumul în grădină ca să-şi facă nevoile şi apoi a dispărut. Credeam că a tulit-o să vâneze iepuri, dar se vede, treaba că s-a furişat înapoi în casă. Biddy nici n-o mustră pe Morag, nici n-o izgoni din culcuş, ci îi spuse pur şi simplu că-i o căţeluşă isteaţă, şi apoi trase draperiile din creton, lăsând să pătrundă lumina noii zile. (Prima mea zi fără Edward, gândi Judith, şi-şi dori ca ziua asta să nu fi început atât de repede). E puţin înnorat, dar cred că o să se facă timp frumos, cu soare, cu cer limpede. Cum ai dormit?

„Fiecare lucru la momentul potrivit. Asta era singura modalitate de a îndura un asemenea gol lăsat în urmă, insuportabil de chinuitor". Judith se strădui cu un mare efort să se ridice în: capul oaselor şi-şi propti pernele bătându-le cu pumnii, astfel încât stinghiile de la tăblia patului să n-o împungă în umeri.

— Buştean. Căscă şi îşi dădu la o parte părul de pe faţă. Eram frântă de oboseală.

— Nici nu-i de mirare. Un asemenea drum lung de una singură! Arătai epuizată. Biddy se apropie şi se aşeză pe marginea patului, arcurile scârţâind sub greutatea ei. Purta pantaloni din pânză de in şi o bluză în pătrăţele, de parcă era gata să iasă pe uşă şi să plece la cosit de fân. Părul ei cârlionţat, odinioară atât de negru, prinsese a încărunţi; Biddy se îngrăşase puţin, dar chipul îi era neschimbat, cu ochi strălucitori, rujată pe buze, cu riduri mărunte arătând că pentru ea viaţa n-avusese prea multe zile negre.

— M-am uitat puţin, la mica ta maşină, spuse ea. E foarte drăguţă. Pesemne, îţi place la nebunie.

— Da, aşa e. Judith întinse mâna după ceaşca de ceai fierbinte şi foarte tare. Biddy aşteptă o clipă apoi grăi din nou:

— Vrei să vorbim?

Lui Judith i se strânse inima în piept. Încercă să pună stavilă curiozităţii mătuşă-sii.

— Despre ce anume?

— Să discutăm despre problemele tale personale, la asta mă refer. Ceva s-a întâmplat. Poate te-ai ciondănit cu Loveday? Sau e vorba de altceva cu mult mai serios? Instinctul ager, percepţia lui Biddy, asemeni unui ac, era pe cât de pătrunzătoare, pe atât de dureroase.

— Ce te face să spui asta?

Biddy deveni uşor Irascibilă.

— Of, draga mea, nu sunt bătută în cap, să ştii. Şi-apoi, mai sunt şi mamă, pe lângă faptul că-ţi sunt mătuşă. Nu-mi plac sentimente ascunse, nici tăcerile încordate, nici bosumflările...

— Nu-s bosumflată:

Biddy o ignoră.

— ... Şi pe deasupra, nici nu-ţi stă în fire să iei decizii impulsive. Prin urmare, spune-mi. Orice-ar fi, indiferent ce a pricinuit plecarea ta precipitată de la familia Carey-Lewis, te asigur că o să înţeleg. Propria-mi viaţă n-a fost nicicând neprihănită. De fapt, e presărată cu pete şi cusururi. Şi ai face mai bine să vorbeşti.

Judith nu răspunse nimic la aceste cuvinte. Îşi sorbea alene ceaiul şi încerca să-şi pună gândurile într-o anumită ordine. Dincolo de fereastră, cerul era învăluit în neguri, dar aerul cald. Micul dormitor, la ani-lumină distanţă de încăperea frumoasă de la Nancherrow, care era doar a ei, părea oarecum înghesuit şi sărăcăcios, deşi liniştitor de familiar, fiindcă

aici dormea Judith totdeauna pe când stătea la Upper Bickley şi nimic nu se schimbase, nici nu se îmbunătăţise, prin niscaiva redecorări sau remobilări. Draperiile de creton nu se asortau cu covorul în motive ornamentale; cuverturile brodate de pe cele două paturi identice şi alăturate erau galben-pal ca ciuboţica-cucului, iar tapetul era vârstat cu dungi azurii şi albe. Decoraţiunea interioară nu fusese niciodată punctul forte al lui Biddy. Dar un buchet de părăluţe se afla într-un ulcior aşezat pe masa de toaletă şi, deasupra şemineului de modă veche, atârna un tablou înfăţişând un port, cu marea albastră şi cu bărci de pescuit, tocmai bun de privit cu nesaţ înainte de a adormi.

Judith oftă şi întâlni ochii lui Biddy. Mătuşă-sa făcea parte din familie şi nu putea ignora această realitate. Fiind aici, împreună cu ea, Judith se simţea ca şi cum s-ar fi încălţat cu o pereche veche de papuci după o zi întreagă petrecută în pantofi cu tocuri înalte, dureros de incomozi. Puse ceaşca pe noptieră şi zise:

— Pur şi simplu, m-am făcut de tot râsul şi ocara.

— Cum?

Judith îi povesti cam aproape totul, pornind chiar de la bun început, când Edward venise s-o ia de la pension în acele prime vacanţe de vară şi, isprăvind cu ziua de ieri, când totul se sfârşise, deoarece, convinsă că Edward o iubea la fel de mult cât îl iubea ea, credulă, îi mărturisise sincer dragostea, pentru ca apoi să sufere şocul cumplit şi umilinţa de a fi respinsă.

Judith îi mărturisi lui Biddy aproape totul. Nu-i pomeni totuşi nimic despre Billy Fawcett. În mod obscur, acest fapt avea o oarecare legătură cu un soi de loialitate faţă de draga şi răposata mătuşă Louise. Nici nu recunoscu în prezenta lui Biddy că, în realitate, ea se culcase cu Edward; se lăsase sedusă şi îşi pierduse de bunăvoie virginitatea. Biddy nu era uşor de şocat, dar reacţiile adulţilor nu puteau fi niciodată prevăzute cu siguranţă. Experienţa de a fi făcut dragoste cu Edward fusese atât de ameţitor de plăcută încât Judith nu voia, cu nici un chip, să se simtă ruşinată sau plină de remuşcare.

— ... Mai rău era că se strânseseră puhoi de oameni la Nancherrow... Întreaga familie şi mulţi prieteni. O adevărată casă înţesată de lume. Nu puteam suporta gândul ca toţi să mă urmărească din ochi... să ne pândească din priviri pe noi amândoi... fără a-i lăsa să ghicească ce anume s-a întâmplat. Mary Millytoay mi-a sugerat să plec la tine. Mi-a

spus că de vreme ce tot aveam de gând să-ţi fac o vizită, puteam foarte bine să vin cu câteva zile mai devreme. Şi, de altfel, n-aveam altceva ce să fac.

— Cum rămâne cu doamna Carey-Lewis?

— Diana? Zace răpusă la pat. De supărare sau de oboseală. Dar chiar dacă n-ar fi fost bolnavă, n-aş fi put it să mă destăinui în faţa ei. E nemaipomenit de drăguţă, însă, oricum, nu este persoana potrivită pentru confidenţe. Şi fiind vorba despre Edward, situaţia era cu atât mai imposibilă. El este unicul ei fiu şi-l iubeşte la nebunie.

— I-ai spus că vii la mine?

— Da.

— Ce scuză ai născocit? Ce motiv?

— I-am zis o minciună gogonată, că ai gripă, eşti singură-singurică şi trebuie să fii îngrijită.

— Sfinte Sisoe! Asta-i bună! murmură încetişor Biddy.

— Din fericire, Diana părea să mă creadă. M-am dus să-mi iau rămas bun de la ea. Nu le-am spus la revedere celorlalţi, fiindcă plecaseră cu toţii la golfuleţ să înoate. Inclusiv Edward. Nici nu mi-am luat rămas bun de la el.

— Poate că aşa-i mai bine.

— Poate că da.

— Şi cât timp o să stai la noi?

Judith îşi muşcă buza de jos.

— Doar pentru puţină vreme. Până când am răgaz să-mi redobândesc stăpânirea de sine. E-n ordine?

— Sper să dureze o veşnicie, fiindcă-mi place să te am aici, lângă mine. Acum, ştii ce cred? Să-ţi spun ceea ce cred? Şi Biddy îi dezvălui lui Judith ce gândea şi rosti lucruri pe care Judith le auzise de mii de ori înainte. Fraze stereotipe, răsuflate, spuse de toată lumea în împrejurări similare, dar, la urma urmei devenite clişee fiindcă toate se dovediră a fi adevărate, iar şi iar: „Prima iubire este totdeauna aceea care răneşte cel mai tare; lac să fie că broaşte destule! Nu-I vei uita niciodată pe Edward, dar viaţa nu se isprăveşte la optsprezece ani, deoarece de-abia atunci începe. Şi, în fond, timpul le vindecă pe toate. Orice suferinţă trece. Oricât este de copleşitoare durerea care-ţi sfâşie inima, o să-ţi vii totuşi în fire".

Până când Biddy ajunse la această concluzie, Judith aproape zâmbea.

— Ce-i aşa amuzant? o întrebă ea, părând uşor jignită.

— Nimic. Doar că vorbele tale sună ca acele zicale pe care femeile obişnuiau să le brodeze cu cruciuliţe pe pânză şi apoi să-şi atârne păretarele în dormitor.

— Vrei să spui, de pildă: „Fie pâinea cât de rea, tot mai bine-n ţara mea".

— Nu chiar.

— Ce zici de asta?

„Sărutul soarelui ţi-aduce-ndurarea divină
Iar voioşia ţi-o dă al mierlelor cânt
De inima Domnului eşti mai aproape-ntr-o grădină
Decât oriunde altundeva pe pământ".t

Mama agăţase o cusătură cu cuvintele astea de un cui pe peretele toaletei din casa parohială. Era tot ce puteai citi acolo, în afară de slovele imprimate pe o hârtie de ambalaj.

— Asta-i un poem, nu un proverb. Sau un moto. Ştii tu, ca de exemplu „De la mână până la gură, pierde din îmbucătură".

— Tocmai mi-a venit în minte unul şi mai bun. „În vremuri zbuciumate, mai aprig vântul bate". Sună grozav, dar, în realitate, nu înseamnă mare lucru.

Deodată, amândouă izbucniră în râs.

— Oh, Biddy... Judith se aplecă înainte, o cuprinse în braţe pe Biddy, o strânse la piept, o mângâie şi o legănă uşor încoace şi încolo, ca pe un copil gata să adoarmă... eşti o comoară. Îmi pare realmente foarte rău pentru tot.

— Nu te poţi împotrivi iubirii. Şi să nu socoţi că trebuie să fii veselă tot timpul. Puţină tristeţe n-o să te doboare, cu condiţia să ştii despre ce este vorba. Cel mai bun lucru e să-ţi găseşti o ocupaţie. Am de croit şi de cusut toate draperiile pentru camuflaj, şi mai am o listă mare de articole cu care Bob zice că trebuie să ne aprovizionăm, ca de pildă parafină, în caz că începe războiul şi o să fie o criză imediată de produse. Deci, o sumedenie de târguieli. De ce nu faci o baie şi apoi să te-mbracr? Doamna Lapford este în bucătărie, prăjeşte slănina. O să se simtă îngrozitor de jignită dacă nu vii la masă.

Biddy avea dreptate. O preocupare, de preferinţă cât se poate de stupidă, era acum de cea mai mare importanţă. Răul trecuse, totul fusese

destăinuit şi nu trebuia să mai fie pomenit iarăşi. Biddy înţelesese.

După o baie bună, îşi scoase câteva haine curate din valiză, coborî la parter şi fu întâmpinată cu căldură de doamna Lapford şi de doamna Dagg, care îi spuseră amândouă cât de minunat arăta şi ce bine era ca ele să primească din nou un musafir în casă. Apoi, Judith luă micul dejun, după care ea şi Biddy mai zăboviră la masa din bucătărie şi întocmiră lista de cumpărături: parafină şi lumânări, becuri electrice, benzină pentru cositoare, cutii de conserve, ace pentru maşina de cusut, papiote de aţă neagră pentru draperiile de camuflaj, şuruburi şi ghinturi pentru fixarea sforilor de tras la ferestre. Apoi, articolele fiecare zi: hrană pentru Morag, unt şi macaroane, un pui proaspăt şi cartofi, biscuiţi şi pâine. Două sticle de gin, două sticle de whisky, sifon, apă tonică şi trei lămâi.

— Sună de parcă plănuieşti să dai o petrecere.

— Nicidecum. Sunt doar provizii obişnuite. S-ar putea să invităm câteva persoane în weekend, când Bob se întoarce acasă. Acum, trece pe listă şi cartofi prăjiţi şi biscuiţi cu ciocolată.

Odată completată, lista era foarte lungă, Biddy îşi luă portmoneul şi coşul, ieşiră pe uşă, se urcară în maşină şi rulară la vale, pe panta dealului, spre micul oraş.

În acea după-amiază, după ce se înfruptară din prânzul pregătit de doamna Lapford (cotlete de miel şi budincă de orez), o scoaseră pe Morag la plimbare şi, când se înapoiară acasă, prinseră să meşterească la draperiile de camuflaj. În timp ce Judith instala vechea maşină de cusut pe masa din sufragerie, înfăşură aţa pe mosoare şi potrivea un ac nou, mătuşa Biddy măsura ferestrele şi, îngenunchind pe podea, tăia cu foarfeca la dimensiunile corespunzătoare. Bumbacul era negru, ţesut des şi mirosea uşor a tuş chinezesc de desen.

— N-am croit în viaţa mea ceva atât de anost, remarcă Biddy. Sunt bucuroasă că n-am o casă uriaşă, cu duzini de ferestre. Îi înmână lui Judith primele două bucăţi care erau pentru salon: urmau să fie cusute împreună (cu tighel franţuzesc ca întăritură) şi apoi tivite cu bordură lată, pentru a cădea în falduri grele. De îndată ce prima draperie fu terminată, Judith şi Biddy o agăţară de galerie, băgând sfoara prin marginea îndoită a pânzei şi înşurubând micile cârlige de prindere în rama ferestrei, astfel încât ţesătura de bumbac să atârne aproape de geam.

Odată pusă, draperia arăta oribil, prea voluminoasă ca să nu sară în

ochi. Ele se dădură câţiva paşi îndărăt şi scrutară fără entuziasm rezultatul muncii lor. Biddy oftă adânc.

— N-am făcut nicicând ceva atât de neatrăgător sau dezagreabil. Sper doar că or să fie utile.

— Verificăm asta diseară după ce se lasă întunericul, îi spuse Judith. Tragem draperiile şi apoi perdelele, iar eu ies în grădină să văd dacă răzbate dinăuntru vreo rază de lumină.

— Dacă se observă o crăpătură cât de mică, or să ne bage la închisoare sau or să ne amendeze. Şi e aproape ora la care se serveşte ceaiul, iar noi n-am făcut decât o singură draperie. O să dureze o veşnicie până să le isprăvim şi pe celelalte pentru toată casa.

— Păi, fii recunoscătoare că nu locuieşti la Nancherrow. Acolo, trebuie să fie cam o sută patruzeci şi trei de ferestre.

— Şi cine are să le facă draperiile?

— Nu ştiu. Bănuiesc că Mary Millyway.

— Ghinionul ei, asta-i tot ce pot să spun. Biddy îşi aprinse o ţigară. Hai să ne oprim acum din lucru. Mă duc să puri ibricul pe foc.

Aşa că îngrămădiră iarzii de bumbac negru pe masa din sufragerie, alături de maşina de cusut, abandonându-şi corvoada până a doua zi.

După ceai, Judith şi Morag ieşiră în grădină. Judith plivi buruienile şi apoi culese o strachină de zmeură pentru cină. Mai târziu, unchiul Bob sună la telefon şi, când Biddy termină de vorbit, Judith stătu puţin la taclale cu el.

— Ne vedem sâmbătă, isprăvi el. Spune-i lui Biddy că o să ajung acasă de dimineaţă.

— Zice că o să vină acasă sâmbătă.

Biddy şedea lângă fereastra deschisă, apucându-se, fără tragere de inimă, să migălească la un goblen plin de noduri.

— Lucrez la el de luni de zile, îi spuse ea lui Judith. Nu ştiu de ce-mi pierd vremea cu asta. O să arate groaznic pe spetează fotoliului. Poate ar fi mai bine să mă ocup numai de tricotat. Scumpa mea, nu aştepţi telefon de la Edward, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Judith.

— Oh, în regulă. Mă gândeam doar. Asta-i cea mai cumplită agonie de pe lume, să aştepţi un telefon. Dar dacă vrei să-l suni tu, ştii că poţi.

— Eşti drăguţă, însă nu vreau. Vezi, n-aş avea nimic să-i spun.

Curând după aceea, Biddy se plictisi de cusut, înfipse acul în canavaua

pentru brodat şi o azvârli deoparte. Se uită la ceas, anunţă cu satisfacţia că soarele trecuse de vârful vergii şi se duse să-şi toarne primul whisky stropit cu sifon, din acea seară. Apoi, luându-şi cu ea paharul, urcă la etaj să se îmbăieze. Judith citi ziarul şi, când Biddy reapăru, în rochia albastră ca safirul, încercară noile draperii de camuflaj.

— N-are rost să le tăiem şi pe celelalte până nu suntem sigure că asta e bună, sublinie Judith şi ieşi în grădină, în vreme ce Biddy trase draperiile, apoi perdelele de dantelă şi aprinde lumina.

— Se vede ceva?, strigă ea, ridicând vocea ca să se audă până afară.

— Absolut nimic. Nici măcar o licărire. Un adevărat succes. Judith se întoarse în casă, se felicitară pentru iscusinţa lor, apoi Biddy îşi turnă altă băutură şi Judith merse în bucătărie să încălzească macaroanele cu brânză, pregătite de doamna Lapford, şi să facă o salată. Puse masa în bucătărie, fiindcă sufrageria era încă ticsităjlu rămăşiţele celor necesare pentru cusut.

În timpul cinei, la un pahar de vin alb, ele discutară despre Molly şi Jess, precum şi despre plecarea lui Judith în Singapore.

— Te îmbarci pe vas în octombrie, nu-i aşa? N-avem prea mult răgaz. Nu trebuie să amânăm până la Sfântul Aşteaptă târguielile de la Londra. Să fixăm o dată precisă. Putem sta la clubul meu şi poate mergem şi la teatru sau în altă parte. Săptămâna viitoare sau peste două săptămâni. Magazinul Liberty are totdeauna veşminte frumoase şi subţiri din bumbac şi costume de vară, de croazieră, chiar şi în mijlocul iernii. Trebuie să recunosc că nu mă pot abţine să nu te invidiez pentru că scapi din toată această dezolare. Aş pleca şi eu de una singură într-o călătorie cu vaporul, plutind pe Canalul Suez până în Oceanul Indian. Promite-mi că-mi trimiţi un fes din Aden.

După cină, spălară vasele, apoi se înapoiară în salon şi curând sosi timpul pentru ştirile de ora nouă: adăposturi antiaeriene şi saci de nisip pentru fortificaţii la Londra; trupele naziste în marş forţat; Anthony Eden zburând încoace şi încolo cu avionul, ducând cu sine o misivă oficială din partea guvernului britanic; mobilizarea iminentă a rezerviştilor. Incapabilă să mai suporte măcar o clipă acest val de tristeţe, Biddy întinse mâna şi răsuci butonul aparatului prinzând postul de radio Luxemburg şi deodată încăperea, luminată blând de lămpile suspendate, cu ferestrele deschise înspre grădina înmiresmată şi întunecată, se umplu de vocea lui Richard Tauber:

„Fetele au fost făcute să iubească şi să sărute
Şi cine-s eu să mă-mpotrivesc”.

Judith îşi aminti de Edward şi de Crăciunul trecut, ziua în care el se reîntorsese din Elveţia, venise s-o caute şi alergaseră împreună, încărcaţi de pachete, pe străzile cenuşii, în bătaia ploii şi băuseră şampanie în holul hotelului The Mitre. Atât de vie şi neştearsă păstrase în memorie această aducere-aminte, încât Judith auzi deasupra pescăruşii ţipând, alungaţi şi alarmaţi de furtună, văzu luminile din vitrine reflectându-se în pete albe pe caldarâmurile ude şi simţi mirosul mandarinelor şi al crengilor de molid, însăşi esenţa Crăciunului. Şi ştia că totdeauna avea să fie astfel. Oricât de mult se străduia, Edward urma să fie mereu acolo. „Am supravieţuit o zi, îşi spuse în gând. O zi fără el”. Şi îi părea doar primul pas într-o călătorie lungă şi obositoare de o mie de mile.

* * *

Până când Bob Somerville se înapoie la Upper Bickley în următoarea dimineaţă de sâmbătă, se petrecuseră câteva evenimente disparate – unele chiar destul de alarmante.

Morag dispăruse să vâneze prin ţinuturile mlăştinoase şi se reîntoarse cu paisprezece căpuşe înfipte în blana ei deasă, toate trebuind să fie scoase cu multă osteneală: o corvoadă dezgustătoare pentru Biddy, asumată în consecinţă de Judith care văzuse odată cum săvârşea colonelul Carey-Lewis o asemenea operaţie oribilă pe Tigru. Deparazitată, lui Morag i se făcu apoi o baie antiseptică, ceea ce îi displăcu profund, încât, la sfârşit, nu numai căţeluşa era udă leoarcă, ci deopotrivă Biddy şi Judith.

În Austria, la Obersalzberg, Herr Hitler, ţinând generalilor săi un discurs sforăitor, anunţase că distrugerea Poloniei urma să înceapă în câteva zile.

Acceptând să joace bridge o după-amiază întreagă, Biddy plecă la una dintre distinsele sale prietene şi se reîntoarse la cină, plină de voioşie, fiindcă avusese cărţi bune şi câştigase cinci lire şi şase penny.

O veste sinistră, împărtăşită cu mare tam-tam, zgudui lumea, şi anume

că naziştii şi ruşii semnaseră un pact de neagresiune. Se părea acum că nimic nu mai putea îndepărta primejdia războiului.

Biddy şi Judith împreună cu soţii Dagg şi Lapford, precum şi cu un număr mare de localnici, se prezentară la şcoală, în sala de întruniri, unde li se distribuiră măşti de gaz. Le cărară acasă cu grijă dar şi în silă, de parcă ar fi fost bombe cu ceas; le puseră la loc sigur sub măsuţa din vestibul şi se rugară cu evlavie să nu li se dea vreodată prilejul să le folosească.

Ivindu-se pe neaşteptate într-o seară caldă şi umedă ca să muncească vreo două ore în grădină, Bill Dagg o încolţi pe Biddy care smulgea lăptuci de pe răzorul de zarzavaturi. Proţăpindu-se în hârleţ, el o antrenă în discuţie şi, în cele din urmă, atacă fondul problemei, anume că partea mai joasă a padocului ar trebui săpată, îngrăşată cu bălegar şi plantată cu cartofi. Biddy îi răspunse că săpatul pământului ar dura zile întregi, că nici nu-i plăceau aşa de mult cartofii şi că preferă să vadă iarba verde a păşunii, însă Bill rămase încăpăţânat şi hotărât să procedeze cum îl tăia capul. La urma urmei, sublinie el, scoţându-şi şapca să se scarpine în creştetul pleşuv, dacă Hitler ăla îşi impunea calea proprie, atunci toată lumea din Anglia urma să piară de foame. „N-are nici un rost să laşi atâta ţarină în paragină, dacă poate rodi ceva acolo. Şi dacă ai cartofi, apoi nu suferi de foame” După care, Biddy, sătulă până-n gât de atâta pisălogeală, se înduplecă să se lase convinsă, iar Bill, triumfător, se duse să caute un ghem de sfoară groasă cu care să marcheze hotarele noii sale parcele pentru cartofi.

În cele din urmă, Judith împlini sarcina colosal de grea de a tigheli draperiile de camuflaj. Ultima pereche fu pentru camera lui Ned şi Judith merse până acolo ca să le atârne de galerie. Odaia lui Ned era cea mai mică din casă şi el dormea într-un pat de cazarmă, aşezat lângă un scrin din mahon. Perdelele din batist de in aveau culoarea albastru-închis, iar pereţii, văruiţi în alb, erau împodobiţi cu fotografii înrămate, făcute în şcoala pregătitoare şi în anii petrecuţi la Colegiul Naval din Dartmouth. De asemenea, se afla acolo şi un afiş mare, colorat, reprezentând o fată nubilă, pe jumătate despuiată. Ned avea un birou, o lampă, un scaun şi asta era tot, fiindcă nici nu mai rămânea spaţiu pentru alte piese de mobilier. Ca să fixeze cârligele în rama ferestrei, Judith trebui să tragă scaunul şi să se cocoaţe pe el, iar când draperiile negre fură agăţate şi ea se întoarse să coboare, zări pe neaşteptate vechiul ursuleţ din pluş al lui

Ned, ros de molii, cu un singur ochi, rămas fără puful blăniţei, pe perna de pe patul cazon. Semnificaţia ursului de jucărie, în comparaţie cu blonda nurlie şi pieptoasă din afiş, era teribil de înduioşătoare. Judith stătu neclintită acolo, la capătul patului, şi se gândi la Ned Somerville, ceea ce produse o adevărată răsturnare, făcând-o să-şi abată total gândurile de la Edward Carey-Lewis. Şi îşi reaminti de vremurile bune petrecute împreună cu Ned şi nădăjdui că nu va trece prea mult timp până când îl va revedea, fiindcă Ned îi era aproape ca un frate.

De la parter, se auzi strigătul lui Biddy:

— Judith!

— Sunt aici.

— Mi-ai văzut cumva foarfeca de grădină?

— Nu, dar vin s-o căutăm.

Judith coborî de pe scaun, îl puse la loc lângă birou şi ieşi din odaia lui Ned, închizând uşa binişor.

* * *

Sâmbătă, douăzeci şi şase august. Deplasându-se cu maşina de la Devonport la Upper Bickley, Bob Somerville ajunse acasă chiar înainte de amiază. La huruitul roţilor ce urcau dealul, Biddy îşi lăsă baltă treaba (curăţa o conopidă, fiindcă doamna Lapford nu venea în weekend-uri) şi ieşi afară pe uşa din faţă, sub bătaia razelor de soare, ca să-l întâmpine, tocmai când el cobora din maşină, ostenit şi cam neîngrijit, deşi era în uniforma militară. Capela, cu frunzele aurii de stejar, îi era îndesată pe frunte, iar tunica arăta atât de veche, încât îi atârna şleampăt în jurul trupului robust; cele patru trese din fire aurii, prinse pe postav purpuriu, cu însemnele de inginer-ofiţer, se uzaseră şi îşi pierduseră luciul. Bob trase cu putere de pe locul pasagerului valiza boţită din piele şi servieta, şi, astfel încărcat, se apropie să-şi sărute soţia.

— M-am temut că n-ai să reuşeşti să vii, îi spuse Biddy.

— Iată-mă aici.

— Totu-i atât de îngrozitor. Mă gândeam că pe-acolo domneşte deja panica:

— Aşa şi e. Încontinuu. Dar voiam să vă văd pe amândouă.

Biddy îşi petrecu braţul pe sub al lui şi împreună intrară în casă. La

piciorul scării, îl întrebă:

— Vrei să bei ceva?

Bob clătină din cap:

— Mai târziu, Biddy. Întâi, mă duc sus să-mi scot hainele astea nesuferite şi să le arunc cât colo. Asta ar trebui să m-ajute să mă simt iarăşi eu însumi. Miroase bine aici. Ce avem la prânz?

— Tocană irlandeză.

— Delicios!

Întrucât draperiile de camuflaj fuseseră isprăvite şi maşina de cusut pusă la loc, ele reveniseră în sufragerie, după ce, timp de o săptămână mâncaseră în bucătărie. Judith pusese deja masa şi, când Bob coborî la parter, îmbrăcat în pantaloni vechi de catifea reiată şi într-o cămaşă curată, lejeră, decolorată, ea se repezi să-i iasă în întâmpinare, primind o îmbrăţişare straşnică şi drăgăstoasă. Biddy îşi scoase iute şorţul şi merseră cu toţii în grădina din faţa casei, se aşezară la soare şi îşi sorbiră băuturile. Bob luă o bere, Judith un pahar cu cidru, iar Biddy obişnuitu-i gin cu apă tonică. Bob întrebă ce se mai întâmplase şi ele îi povestiră despre parcela cu cartofi a lui Bill Dagg şi despre căpuşele lui Morag. (Nu-i pomeniră nimic de măştile de gaz sau de tratatul ruso-german). Iar Bob trase câinele aproape de el, îl mângâie pe cap şi îi spuse că era o căţeluşă prostănacă şi murdară, iar Morag se gudură în jurul lui, sărind şi rânjind.

Bob se rezemă de speteaza scaunului şi-şi întoarse faţa spre soare. Făcând un zgomot asemeni unui bâzâit ca de albină, un aeroplan străbătea încet cerul. Îl urmări din priviri cum zboară, o jucărie argintie suspendată în timp şi-n spaţiu.

— Sper că în weekend-ul ăsta nici nu primim oaspeţi, nici nu facem vizite, spuse el.

— Doar o sindrofie cu băutură astă-seară, îi răspunse Biddy. Aici. Asta-i tot. Numai cu vechii prieteni.

— Cine?

— Familiile Barking şi Thornton. Nu-i nevoie să faci un efort monden prea mare. Ea şoväi o clipă. Dar dacă vrei, o să-i contramandez pe invitaţi. Or să înţeleagă. Mă gândeam doar că avem nevoie cu toţii de puţină bună dispoziţie.

— Nu, nu-i contramanda. Mi-ar plăcea să-i văd. Avionul dispăru treptat-treptat din câmpul vizual, plutind în depărtările înalte, dincolo de

un nor vaporos. Asta-i tot? stărui Bob.

— Absolut tot.

— Când vin?

— La şase şi jumătate.

El cumpăni o clipă, apoi întrebă:

— De ce să n-o poftim la noi şi pe domnişoara Lang?

Judith îşi încreţi fruntea. Cunoştea, din vizitele anterioare, atât familia Barking, cât şi familia Thornton. Soţii Barking lucraseră în marină, se pensionaseră şi se stabiliseră în Newton Ferrars, unde îşi cumpăraseră o căsuţă cu acces la mare şi cală de lansare pentru barca lor cu vele. De îndată ce începeau ostilităţile, James Barking avea să fie rechemat în serviciu militar activ. Biddy ştia acest lucru, de fapt unul dintre motivele pentru care îi invitase. Soţii Thornton, Robert şi Emily locuiau în Exeter. El era avocat consultant şi, de asemenea, căpitan în batalionul de rezervişti din regimentul comitatului Devonshire. Emily Thornton era una dintre prietenele de bridge şi de tenis ale lui Biddy.

Dar domnişoara Lang...

— Cine-i domnişoara Lang? întrebă Judith.

— O fată bătrână, funcţionară de stat la pensie, care a venit să se stabilească aici, îi răspunse Biddy. Are o căsuţă din piatră la marginea oraşului, cu o uşă vopsită în galben, chiar la caldarâm, şi cu o grădină încântătoare în spatele casei. Bob s-a amorezat lulea de ea.

— Nu m-am amorezat de ea, protestă Bob împăciuitor. Pur şi simplu, o găsesc grozav de inteligentă şi de interesantă.

— Câţi ani are? întrebă Judith.

Biddy ridică uşor din umeri.

— Oh, bănuiesc că vreo şaizeci şi cinci. E foarte cochetă, zveltă şi ageră. Am întâlnit-o la un dejun, la familia Morrison, cam cu trei luni în urmă. Biddy zăbovi o clipă, gândindu-se la domnişoara Lang. Ai perfectă – dreptate, Bob, rosti ea apoi. Ar trebui s-o chem şi pe ea. Aşa am să şi fac. Nu socoţi că-i lipsit de bună-cuviinţă s-o invităm în ultimul moment?

— Nu cred că e genul de femeie care să se ofenseze cu uşurinţă.

— Şi n-o să se simtă puţin intimidată sau de trop[4] împreună cu noi toţi care suntem prieteni atât de vechi?

— Dragă Biddy, tu eşti o gazdă prea bună ca să permiţi să se-ntâmple

[4] De trop (lb.fr.) - de prisos.

una ca asta. În plus, nu-mi închipui că domnişoara Lang să fi fost depăşită vreodată de o anume situaţie. Ea pare să-şi fi petrecut viaţa organizând conferinţe internaţionale, asistând la întrunirile Ligii Naţiunilor şi lucrând la ambasadele din Paris şi Washington. N-o văd deloc rămânând fără glas din pricina câtorva provinciali din Devonshire.

— Am zărit-o alaltăieri şi ar fi trebuit s-o invit atunci. Dar eram în sala şcolii când am primit măştile de gaz şi ea stătea la altă coadă şi oricum, nu era tocmai momentul potrivit pentru aranjamente mondene.

— Du-te şi sun-o acum.

Aşa că Biddy intră în casă, îi dădu telefon şi se întoarse cu informaţia că domnişoara Lang se arătase încântată de invitaţie, nu se sinchisise că nu fusese anunţată din timp şi că se va înfăţişa la Upper Bickley la ora şase şi jumătate.

Bob o prinse pe Biddy de mână şi i-o sărută.

— Bravo! Şi apoi spuse că îi chiorăie maţele de foame, aşa că Biddy se duse în bucătărie să-şi pună şorţul şi să servească tocăniţa irlandeză.

* * *

Domnişoara Lang întârzie puţin. Soţii Thornton şi Barking sosiseră deja, li se aduseseră băuturile, îşi aprinseseră ţigările şi acum întreţineau o conversaţie nestingherită ca între prieteni care se cunoşteau de multă vreme.

După un timp, Judith putu să se furişeze în bucătărie, unde se rumeneau sfârâind în tavă la cuptor nişte vol-au-vents cu umplutură din carne de pui, de care Biddy uitase cu desăvârşire. Preparatul culinar era doar uşor pârlit. Judith tocmai se apucase să aranjeze bucăţile de vol-au-vent pe un platou alb cu ornamente albastre, când văzu, pe fereastra bucătăriei, o maşină mică, verde, intrând pe poartă şi parcând în faţa intrării principale.

Abandonă acele vol-au-vents şi se duse să întâmpine ultimul oaspete. În pragul uşii, dădu peste o femeie suplă, cu părul alb, îmbrăcată îngrijit şi cu bun gust, într-o fustă din flanel gri şi într-un cardigan bordo din caşmir. Sobru, simplu, dar foarte elegant.

— Domnişoară Lang!...

— Am venit cu întârziere.

— Nu face nimic.

— Cineva m-a sunat la telefon chiar când plecam. Se întâmplă mereu la fel, nu-i aşa? Avea ochi cenuşii şi luminoşi, vioi şi inteligenţi, şi arăta, gândi Judith, probabil cum va arăta domnişoara Catto peste douăzeci de ani. Dar, cine eşti?

— Judith Dunbar, nepoata lui Biddy.

— Desigur, mi-a povestit despre tine. Ce plăcere să te cunosc! Stai aici?

— Da, pentru un timp. Vă rog, intraţi. În vestibul, Judith se opri un moment. Rumoarea sindrofiei, de-acum în toi, se auzea deslușit prin uşă deschisă de la salon. De fapt, în clipa asta, sunt ocupată cu nişte vol-au-vents puţintel prea răscoapte...

Domnişoara Lang zâmbi cu înţelegere.

— Nu mai spune nici o vorbă. Sunt sigură că or să fie delicioase. Şi mă pot descurca şi singură. Acestea fiind zise, ea traversă antreul şi îşi croi drum pe uşa deschisă. Judith o auzi pe Biddy spunând:

— Iat-o pe domnişoara Lang. Ce bine-mi pare să vă văd...

Se întoarse iute în bucătărie şi fu uşurată să găsească intacte bucăţile de vol-au-vents, fiindcă ar fi fost posibil ca Morag să fi simţit mirosul, să fi venit să cerceteze la faţa locului şi să le fi devorat. Judith le aşează decorativ pe platou, ducându-l apoi în salon.

Aici, nu era prea mult spaţiu şi opt persoane păreau o puzderie. La apariţia domnişoarei Lang, se ridicaseră cu toţii în picioare ca să se facă obişnuitele prezentări şi apoi se reinstalară în fotolii şi-şi reluară conversaţia. Judith îi servi pe fiecare cu vol-au-vents. Petrecerea se însufleţise.

Mai târziu, în timp ce şedea pe bancheta capitonată de lângă fereastră, împreună cu Emily Thornton şi cu Biddy, şi asculta cu oarecare amuzament cel mai recent cancan de la clubul de tenis, domnişoara Lang li se alătură. Privind afară, spre grădină şi spre pajiştea verde, peste care se întindeau umbrele înserării, ea le spuse că nu avusese nici cea mai vagă idee despre superbii trandafiri crescuţi de Biddy.

Biddy se arătă destul de realistă în privinţa singurului ei succes horticol.

— Graţie îngrăşământului natural. Am acces la cantităţi nelimitate,

explică ea.

— Ar fi nepoliticos dacă aş ieşi să arunc o privire? Trandafirii sunt excepţionali.

— Sigur că nu. Judith o să vă călăuzească... Nu te deranjează, nu-i aşa, draga mea?

— Câtuşi de puţin, dar nu cunosc toate denumirile...

Domnişoara Lang râse.

— Asta sună ca şi cum m-aş aştepta să mi se facă prezentările... Puse deoparte paharul cu vin de Xeres şi Judith o conduse afară, lăsându-le pe Biddy şi pe Emily Thornton să dezgroape fericite alte cleveteli, şi mai deocheate, de la clubul de tenis. Ele ieşiră pe uşa pliantă, cu glasvand, ce dădea spre grădina de la faţadă; şezlongurile în care stătuseră la prânz se găseau încă acolo şi o codobatură cu pene cenuşii ţopăia prin iarbă.

— Ce seară absolut minunată! remarcă domnişoara Lang. Şi ce privelişte admirabilă are doamna Somerville! Habar n-am avut de perspectiva nesfârşită ce se deschide de-aici. Casa mea se află chiar pe strada principală, aşa încât n-are vedere, dar, când m-am pensionat, m-am gândit că-i mai bine să fiu aproape de vecini şi de prăvălii, astfel că atunci când o să fiu într-adevăr ramolită şi n-o să mai pot circula cu maşina, să continui să-mi păstrez independenta. Străbăteau pe îndelete pajiştea. Acum, povesteşte-mi despre tine. Tu eşti nepoata care se pregăteşte să plece la Singapore? Uite, trarrdafirul ăsta-i adorabil şi-i ştiu numele: Ena Harkness. Ce mare e! Domnişoara Lang se aplecă să miroasă floarea catifelată. Şi parfumul e absolut divin. Când te îmbarci pe vapor?

— Mi-am propus să plec în octombrie.

— De cât timp nu ţi-ai mai văzut părinţii?

— De patru ani.

— Prea mult. E cumplit! O asemenea îndelungată despărţire. Câţi ani ai?

— Optsprezece.

— Desigur, ai absolvit şcoala.

— Da, vara asta.

— Şi examenul de la sfârşitul studiilor secundare pentru intrarea în facultate?

— N-am primit încă rezultatele.

— Of, aşteptarea asta! E groaznică. Îmi amintesc. Cât timp ai de gând să stai în Singapore?

— Cam un an. Şi dacă am trecut examenul de admitere la universitate, cred că o să obţin un loc la Oxford. Va trebui să mă întorc în ţară pentru asta.

— Dar e minunat... Socot că cei mai fericiţi ani din viaţa mea au fost petrecuţi la universitate. Domnişoara Lang nu arăta chiar ca domnişoara Catto, dar vorbea exact ca ea. Şi limbile străine. Trebuie să înveţi câteva limbi. Ştii franceza, desigur. Cum stai cu germana?

— N-am studiat-o niciodată.

— Dar latina?

— Nu sunt prea bună la latină.

— Ce păcat! Cunoscând latina, înţelegi pe jumătate italiana şi spaniola. Iată un trandafir al cărui nume nu-l ştiu.

— Nici eu.

— Deci, trebuie s-o întrebăm pe doamna Somerville.

— Mă îndoiesc că ea are să ştie... Nu-i un grădinar priceput.

— În cazul ăsta, o să caut în cărţi de specialitate. În ăştia patru ani, cât timp părinţii tăi au fost în străinătate, cum te-ai descurcat? Cine te găzduia în vacanţe...?

Domnişoara Lang era atât de interesată şi, totuşi, vădit lipsită de curiozitate bolnăvicioasă, încât Judith se simţi în largul ei şi fu în stare să-i vorbească despre familia Carey-Lewis şi despre Nancherrow în mod obiectiv, impersonal, de parcă s-ar fi referit la o perioadă de viaţă care trecuse repede şi nu-i lăsase nict o urmă. Ceea ce era bizar, fiindcă nu-i putuse povesti nimic lui Biddy sau lui Bob, fără ca suferinţa pricinuită de Edward să nu o năpădească iarăşi şi să nu i se pună un nod îngrozitor în gât. Îi explică despre mătuşa Louise şi despre Loveday, despre generozitatea ulterioară a Dianei şi a lui Edgar Carey-Lewis. Domnişoara Lang asculta cu cea mai mare atenţie.

— Ce oameni cumsecade, remarcă ea. Câteodată uităm de bunătatea fără margini a oamenilor. N-o să spun că ai fost norocoasă, fiindcă urăsc cuvântul ăsta. Sună de parcă ai fi câştigat potul la pocher într-un soi de competiţie care nu presupune nici un fel de dibăcie. Dar sunt aşa de bucuroasă pentru tine, întrucât toate astea trebuie că ţi-au schimbat destul de mult viaţa.

— Bineînţeles, Biddy era mereu aici. Ştiam totdeauna că pot veni să stau la ea.

— Însă cu noii tăi prieteni erai, mi se pare limpede, ca un membru al

familiei.

De-acum, ele ajunseră la capătul aleii de trandafiri. Specia Spek, de culoare galbenă, era ultima. Admirând-o şi pe aceasta din urmă, domnişoara Lang se opri un moment, întorcându-se cu faţa spre Judith.

— Mi-a făcut nespusă plăcere să discut cu tine. Sper să te revăd cât de curând, spuse ea.

— Şi eu sper, domnişoară Lang.

Domnişoara Lang ezită câteva clipe, apoi rosti:

— N-am vorbit deocamdată cu doamna Somerville, dar aş prefera ca voi toţi să-mi spuneţi pe nume, Hester. Acum, locuiesc aici. Ăsta-i căminul meu. Şi-apoi, prea am fost numită multă vreme domnişoara Lang. Cred că-i timpul să-mi schimb imaginea.

Hester! Şi Judith îşi readuse aminte de acea zi din trecut când Diana îi spusese cam acelaşi lucru, iar ele, Judith, Loveday şi Diana, goneau pe şosea în Bentleyul decapotabil şi strigaseră cât le ţinea gura, în bătaia vântului: DIANAAA!

— Mi-ar plăcea într-adevăr să-ţi zic Hester.

— Atunci, s-a aranjat. Acum, au început să pişte musculiţele. Cred că e vremea să ne întoarcem la ceilalţi.

* * *

De la Haytor, priveliştea era nemărginită; întinderea vastă a platoului Dartmoor dintre vârfurile stâncoase şi satele, minuscule jucării, împrăştiate ca pe un covor cu văiugi, pârâuri şi câmpuri, iar în depărtare, de la Teignmouth la Start Point, marea argintie cu reflexe lucitoare. Judith şi Bob Somerville, cu Morag săltând pe urmele lor, urcară cinci mile pe poteca spre ţinuturile mlăştinoase şi, după ce ajunseră în fine la ţintă, se opriră să-şi tragă răsuflarea pe marginea unei vâlcele acoperite cu ierburi, la adăpostul unei lespezi de stâncă din apropiere. Biddy nu-i însoţea. În mod cu totul paradoxal, ea preferase să meargă, la biserică. Prânzul, îi asigurase Biddy, era un ospăţ „mobil" care putea fi adică mutat cu uşurinţă de la o oră la alta. Nu era nevoie să se grăbească îndărăt la Upper Bickley. Puteau zăbovi pe îndelete.

Judith şi Bob şedeau în tăcere, uniţi prin afecţiunea reciprocă dintre doi vechi prieteni. Era o dimineaţă tihnită, iar în mijlocul acelei linişti

răsunau în surdină zgomote proprii vieţii de la ţară: behăitul, oilor, câte un lătrat de câine, un motor de maşină duduind pe undeva şi urcând un deal. Pe când pribegeau pe drum, auziseră dangătul clopotelor din mica turlă rotunjită a bisericii, dar acum ecoul lui se stinse. Se îngâna o boare de vânt, foşnind printre frunzele ferigilor. Judith smulse un fir de iarbă şi începu să-l rupă cu unghia degetului mare al mâinii.

— Unchiule Bob, crezi că putem discuta ceva? întrebă ea.

El îşi luase pipa şi punga cu tabac şi era ocupat să umple găvanul lulelei, îndesând tutunul.

— Sigur că da. Ştii că poţi totdeauna să vorbeşti cu mine.

— E vorba despre o chestiune destul de dificilă.

— Să fie oare în legătură cu tânărul Carey-Lewis?

Judith întoarse capul să se uite la el iscoditor. Bob îşi aprindea pipa cu un chibrit dintr-o cutie Swan Vestas. Flacăra se stinse, tutunul mirosea dulceag şi fumul se înălţa ca un puf cenuşiu.

— Ţi-a spus Biddy!

— Bineînţeles că mi-a spus. Bob puse la loc cutia cu chibrituri în buzunarul jachetei sale demodate din tweed, atât de ponosite încât pe alocuri semăna puţin cu o urzeală rară pentru ţesut. Biddy îmi spune totul. Ştiai asta. Îmi pare rău. Dragostea neîmpărtăşită aduce nefericire.

— Nu-i vorba de Edward, ci despre Singapore.

— Ce-i cu Singapore?

— Nu cred că pot pleca. Mă gândesc la asta de mai mult timp, dar încă n-am discutat cu nimeni. E îngrozitor, fiindcă mă simt ca şi când inima îmi este sfâşiată între două sentimente potrivnice. Pe de-o parte, vreau din tot sufletul să merg acolo. Doresc să-i revăd pe mami, pe tati şi, desigur, pe Jess mai mult decât orice pe lume. Am aşteptat cu nerăbdare patru ani bătuţi pe muchie şi m-am bucurat dinainte, în fiece zi, la gândul revederii. Am numărat lunile şi zilele. Şi ştiu că şi mama simte la fel. În scrisori, pomenea întruna, a mai rămas doar un an. Şi apoi, numai şase luni. Şi pe urmă încă trei luni. Şi mi-a pregătit deja odaia, a plănuit tot soiul de distracţii minunate, ca de pildă să dea o mare petrecere în cinstea venirii mele şi să mergem în vacanţă la Penang. Şi mi-am reţinut biletul de vapor şi nimic nu mă poate opri să mă îmbarc...

Judith se întrerupse. Bob aştepta.

— Decât războiul. Toată lumea o să fie implicată din plin. Toţi cei pe care-i iubesc cu adevărat. Tu şi Ned, şi toţi prietenii mei. Jeremy Wells şi

Joe Warren, probabil şi Heather. Şi Athena Carey-Lewis şi Rupert Rycroft... Cred că or să se căsătorească şi el este înrolat în Gărzile regale de dragoni. Şi prietenul lui Edward, Gus Callender. Şi Loveday. Şi Edward. Ştiu că dacă plec la Singapore, o să mă simt ca un dezertor care părăseşte o navă ce se scufundă. Adică ştiu că n-are să se scufunde pământul cu noi, dar asta nu mă-mpiedică să simt astfel. Săptămâna trecută, Biddy şi eu am primit măştile de gaz şi ne-am aprovizionat cu parafină şi cu lumânări, am cusut toate draperiile de camuflaj, pe câtă vreme la Singapore tot ce face mama este să se înconjoare de o grămadă de servitori, să meargă la club, să se îmbrace la patru ace, să joace tenis şi să petreacă la banchete. Şi eu aş fi nevoită să fac aceleaşi lucruri şi ar fi nemaipomenit de captivant şi de matur, însă ştiu că m-ar chinui mustrările de cuget în fiece clipă. Pare puţin probabil că acolo o să-i afecteze războiul în vreun chip, aşa cum s-a întâmplat în prima conflagraţie mondială. Dar mie mi s-ar părea aici că aş fugi şi m-aş ascunde, lăsându-i pe toţi ceilalţi de izbelişte. Să lupte în război, vreau să spun.

Judith tăcu, nemaigăsind cuvinte ca să exprime ceea ce gândea. Bob nu făcu imediat nici o observaţie. După un timp, grăi:

— Îţi înţeleg punctul de vedere, dar îmi pare rău pentru părinţii tăi, în special pentru mama ta.

— Asta-i tot ce e mai rău. Dacă n-ar fi ea, nu m-aş gândi atâta să plec la Singapore.

— Câţi ani ai?

— Optsprezece. O să-mplinesc nouăsprezece vara viitoare.

— Ai putea merge acolo pentru un an, apoi să te-ntorci în ţară.

— Nu vreau să risc. S-ar putea întâmpla orice. E posibil să nu mai circule vasele. Se prea poate să nu mă mai înapoiez. Să fiu reţinută acolo ani de zile.

— Cum rămâne cu universitatea? Cu Oxford-ul? Credeam că ăsta e următorul pas.

— Deocamdată nu, pentru încă un an. Şi, de fapt, nici n-am primit rezultatele de la examenul de admitere. Dar socot că facultatea poate să mai aştepte. În realitate, nu-i o necesitate atât de imperioasă ca şederea în Anglia. Poate că o să fiu în stare să merg la universitate, dar cu adevărat important în momentul de faţă este că nu vreau cu nici un chip să dau bir cu fugiţii. Să evadez. Să nu fiu aici pentru a face ceva folositor,

pentru a împărtăşi lucrurile oribile ce au să se petreacă.

Pufăind din pipă, unchiul Bob se lăsă pe spate, rezemându-şi umerii de granitul stâncii acoperit cu licheni.

— Prin urmare, ce-ai dori să mă auzi spunând?

— Speram c-o să m-ajuţi să iau o hotărâre.

— Nu pot să fac asta. Trebuie să decizi singură.

— E aşa de dificil.

— O să-ţi spun doar două lucruri. Dacă te duci la părinţii tăi, sunt convins că nimeni n-ar gândi rău despre tine, nici nu te-ar arăta cu degetul ca să-ţi plesnească obrazul de ruşine. Tu şi ai tăi aţi fost despărţiţi pentru prea multă vreme şi, după toţi anii ăştia cât ai stat de una singură, socot că meriţi cu prisosinţă puţină distracţie. Dacă n-ai de gând să pleci... trebuie să-ţi dai limpede seama că are să-ţi fie greu de îndurat. Cu toate astea, e viaţa ta la mijloc. Eşti răspunzătoare doar faţă de tine însăţi.

— Dacă rămân în Anglia, o să mă consideri crudă şi egoistă?

— Nu, o să gândesc că dai dovadă de un nemărginit patriotism şi de altruism. Am să fiu foarte mândru de tine.

Patriotism! Era un cuvânt bizar, arareori rostit cu voce tare, exprimând un simţământ cu mult mai profund decât loialitatea şi afecţiunea fată de prieteni. Judith îşi aduse aminte de un cântec, intonat de fetele de la St. Ursula de Ziua Imperiului[5] sau la aniversarea naşterii regelui şi în alte ocazii potrivite. Era o parafrazare a stihurilor lui Shakespeare:

„Ăst tron regesc al multor monarhi, astă insulă unită sub un singur sceptru.
Ăst plai străbun al Maiestăţii, ăst sălaş al lui Marte.
Astă fortăreaţă, de natură înadins făurită
Împotriva urgiilor şi-a năpastei războaielor"...

„Am să fiu foarte mândru de tine." Poate că mărturisirea asta era tot ce-i lipsea spre a se hotărî.

— Atunci, cred că o să rămân aici, spuse Judith. Am să sun la telefon compania navală, o să-mi contramandez călătoria şi apoi o să-i scriu

[5] Ziua Imperiului - este sărbătorită la 24 mai, ziua de naştere a Reginei Victoria.

mamei. Are să fie distrusă, ştiu bine, dar o să trebuiască să mă-nţeleagă.

— Sunt de părere că-i mai bine să-i trimiţi întâi o telegramă, la sfârşit cu menţiunea „urmează o scrisoare". Şi odată ce-ai făcut asta, cu alte cuvinte după ce-ai ars toate punţile în urma ta, poţi compune o scrisoare cu adevărat sinceră, în care să-i spui tot ce mi-ai zis mie adineauri. În Marina Regală asta se numeşte „expunerea motivelor în scris".

— Da, ai dreptate. Aşa am să fac. Fără întârziere. De îndată ce ne întoarcem acasă. Oh, ce uşurare să nu mai trebuiască să mă zbat din pricina asta în spasmele agoniei. Eşti un sfânt, unchiule Bob.

— Sper doar că n-ai să regreţi decizia luată.

— Sunt sigură. Deja mă simt cu mult mai bine. Şi dacă se iscă mare tărăboi, ai să mă susţii, nu-i aşa?

— O să-ţi fiu apărător alternativ. Acum, că totu-i aranjat, ce ai de gând să faci? Ai chibzuit şi la viitorul apropiat?

— Da. Mi-ar plăcea să mă angajez într-unul din serviciile militare active, dar găsesc că n-are rost să intru în rândurile armatei decât dacă dobândesc vreun fel de calificare, altminteri o să sfârşesc curăţând puştile, atârnând de cablul vreunui balon captiv sau gătind bucate în aşezămintele de asistenţă publică. Heather Warren, prietena mea din Porthkerris, şi-a propus să înveţe stenografia şi dactilografia. Bunăoară, mă gândeam că aş putea să mi le însuşesc şi eu împreună cu ea. Stenografia şi dactilografia nu reprezintă mare pricopseală, dar, cel puţin, îţi dau o pregătire practică. Şi intenţionez să mă întorc şi să locuiesc în Porthkerris. Poate o rog pe doamna Warren să mă primească drept chiriaş. Ştiu că o s-accepte, fiindcă-i cea mai ospitalieră persoană. Am stat acolo de nenumărate ori şi, dacă Joe se înrolează, atunci aş putea avea odaia lui.

— Porthkerris?

— Da.

— Nu la Nancherrow?

— Nu. Nu numai din cauza lui Edward. Ci fiindcă socot c-am locuit la familia Carey-Lewis destul timp. Trebuie să-ncep să stau pe propriile-mi picioare. Şi, oricum, Nancherrow este la mile depărtare de orice alt loc. Dacă m-apuc să învăţ ceva, distanţa ar fi un mare inconvenient.

— Ţii realmente să te-napoiezi în Cornwall?

— Nu neapărat. De fapt, cred că ar trebui să mă feresc probabil de ţinutul ăsta o vreme. Încă nu mi-am venit pe deplin în fire.

— Atunci de ce să nu stai aici? Cu Biddy.

— Nu pot aşa, la infinit.

— Nu la infinit. Măcar deocamdată. Mi-ar plăcea să rămâi. Te implor să rămâi.

Judith îl privi cu oarecare nedumerire. Îi văzu profilul viguros, aspru, cu sprâncene stufoase, şi pipa scoasă]n relief. Şi-i văzu, totodată, părul încărunţit şi ridurile adânci care-i brăzdau faţa de la nas până-n bărbie şi dintr-o dată nu îi fu prea dificil să şi-l închipuie cum va deveni la bătrâneţe.

— De ce vrei să stau aici? îl întrebă ea blând.

— Fiindcă doresc să-i ţii de urât lui Biddy.

— Dar are o grămadă de prieteni.

— E adevărat, însă îi duce dorul lui Ned şi numai Dumnezeu ştie ce are să se întâmple cu mine. Şi-apoi îi place să te aibă în preajmă. Numai tu poţi s-o ajuţi să-şi păstreze echilibrul sufletesc.

— Dar e musai să-mi găsesc o ocupaţie. Vreau cu tot dinadinsul să-nvăţ stenografia şi dactilografia.

— Ai putea şi de-aici, mergând fie la Exeter, fie la Plymouth.

— Însă cum o să mă deplasez încoace şi-ncolo? Tu însuţi ai spus că primul lucru care o să fie raţionalizat e benzina. Deci, n-o să mă pot folosi de maşină şi nu există decât un singur autobuz pe zi care pleacă din Bovey Tracey.

Unchiul Bob începu să râdă.

— Ce fată tipicară eşti! O să ajungi o secretară-subofiţer cu totul excepţională. Se ridică în picioare şi se aplecă să-şi scuture pipa de tocul pantofului. Ce-ar fi să rezolvăm problemele pe rând? O să mă strădui să găsesc o soluţie, îţi promit. N-am să te las de izbelişte, fără nimic de făcut. Numai să stai cu Biddy o vreme.

Neîndoielnic, la auzul cuvintelor lui, inima i se umplu de dragoste pentru el.

— E-n regulă, spuse Judith, şi se înclină spre unchiul Bob, îi sărută obrazul bătucit de vânturi şi pârlit de soare, iar el o îmbrăţişă cu afecţiune. Morag, care până atunci zăcuse tolănită printre ferigi puţin mai de-o parte, se urni din loc şi se apropie să dibuie ce anume puneau ei la cale. Unchiul Bob o bătu uşor cu palma peste spatele păros.

— Haide, potaie leneşă, îi spuse el, plecăm acasă.

* * *

Se făcuse aproape ora două şi jumătate când ei se reîntoarseră, înfometaţi, însetaţi şi istoviţi de-atâta mişcare în aer liber. Fusese o plimbare splendidă. Se apropiară de Upper Bickley venind pe drumeagul dinspre mlaştini şi, ajungând în acest hotar ce delimita proprietatea, se căţărară peste zidul de piatră de la marginea padocului şi îşi croiră pârtie spre casă printre smocurile dese de iarbă. Plină de vioiciune ca totdeauna, Morag mergea în frunte, sărind pârleazul ca un bidiviu la o cursă cu obstacole, şi alergând în goana mare spre uşa din spatele casei unde se găsea blidul ei cu apă.

Judith şi unchiul Bob păşeau agale în urmă. La capătul păşunii îngrădite, ei se opriră câteva clipe ca să examineze cu atenţie terenul pentru cartofi parcelat de Bill Dagg. Lotul fusese delimitat grijuliu într-un dreptunghi marcat prin ţăruşi legaţi cu sfoară, aproape un sfert fiind săpat deja şi curăţat de resturi vegetale, astfel că pământul mărunţit se întindea negru-brun, numai humus şi mraniţă. Judith se aplecă, luă un pumn de ţărână, se pătrunse de mirosul ei dulceag şi reavăn şi apoi o lăsă să-i alunece printre degete.

— Pariez că aici or să crească văzând cu ochii cei mai buni cartofi din lume, spuse ea.

— Dacă-i vom prăşi bine. O trudă care mie nu-mi prea surâde. Mai degrabă să se ostenească Bill Dagg decât... Aici, unchiul Bob întoarse capul, ciulindu-şi urechile ca să asculte cu luare-aminte un zvon din depărtare. Îl auzi şi Judith: o maşină, încetinind, cotea să urce dealul. Bob încruntă din sprâncene.

— Ei, cine să fie oare, de vine spre noi?

Stăteau unul lângă altul, aşteptând, cu privirile aţintite spre poarta deschisă. Duduitul motorului se desluşea din ce în ce mai clar, mai aproape, apoi maşina se ivi pe drum, cârmind spre intrarea de la Upper Bickley. Cauciucurile scârţâiau pe pietriş. O maşină de serviciu a Marinei Regale, de culoare închisă, cu un ofiţer la volan!

Bob şopti în barbă:

— Fir-ar al naibii!

— Cine e?

— Ofiţerul meu de legătură.

Automobilul trase în faţa casei. Coborî un tânăr în uniformă de locotenent. Bob merse să-l întâmpine, înaintând cu paşi mari şi plecându-şi creştetul pe sub frânghia de rufe. Judith şovăi, ştergându-şi de turul pantalonilor palma murdară de ţărână şi apoi îl urmă agale.

Locotenentul le ieşi în cale şi salută milităreşte.

— Căpitane Somerville...

— Whitaker, ce cauţi aici?

— Un ordin de chemare, domnule. Transmis acum o oră. M-am prezentat de îndată, domnule. M-am gândit că-i mai bine să vi-l predau personal.

— Şi pentru asta ai luat maşina de serviciu?

— Bănuiesc că o să aveţi nevoie de un mijloc de transport, domnule.

Tânărul locotenent îi înmână dispoziţia scrisă. Stând acolo, în pantofii lui prăfuiţi şi înveşmântat în vechea-i jachetă din tweed, cu părul ciufulit, Bob Somerville citi mesajul. Neliniştită, Judith îi iscodi din ochi chipul, dar expresia feţei lui nu trăda nimic. După un timp, Bob îşi ridică privirile.

— Da, îi spuse el locotenentului Whitaker, ai procedat bine că mi l-ai remis personal. Bravo! Îţi mulţumesc. Se uită la ceas. Îmi trebuie cincisprezece minute ca să mă pregătesc de plecare. E musai să vorbesc cu soţia mea, să mănânc un sandviş sau altceva, să-mi fac bagajul.

— E-n ordine domnule.

Bob se întoarse să intre în casă, dar îşi aminti în ultima clipă de Judith, care şedea pironită acolo, simţindu-se oarecum stingheră şi cam încurcată.

— Oh, Whitaker, ţi-o prezint pe nepoata mea, Judith Dunbar. N-ar fi rău să o pui la curent, dându-i toate amănuntele. Şi, dacă eşti amabil cu ea, poate o să-ţi facă o ceaşcă de ceai.

— Cred că o să mă descurc. Pot să supravieţuiesc. Mulţumesc foarte mult, domnule. Unchiul Bob se strecură înăuntru. Uşa din faţă fu închisă în urmă lui cu un gest elocvent şi Judith ştiu că în acel moment el nu voia să-i stea altcineva în preajmă. Pur şi simplu dorea să rămână singur cu Biddy. O copleşi o teamă îngrozitoare, imaginaţia ei broda orbeşte, purtând-o cu gândul la invazia iminentă, la vreun anume dezastru pe mare sau la vreo ştire funestă în legătură cu Ned.

— Ce se întâmplă?

— E vorba de o însărcinare specială, îi răspunse locotenentul

Whitaker. Comandantul-şef al flotei militare de coastă i-a cerut căpitanului Somerville să se alăture statului major. (O oarecare uşurare; nici unul dintre lucrurile groaznice de care se temuse). Imediat! Cât se poate de repede. De-aia am venit cu maşina de serviciu.

— Unde-i staţionată flota de coastă?

— La Scapa Flow.

— Doar n-ai de gând să-l duci cu maşina până la Scapa Flow?

Locotenentul Whitaker râse şi dintr-odată păru mult mai omenos.

— Nicidecum. Pesemne, căpitanul Somerville o să se deplaseze cu unul dintre avioanele forţelor aeriene ale marinei militare.

— Şi Ned îşi are bază navală tot la Scapa Flow.

— Ştiu.

— Totu-i atât de subit. Judith îi întâlni privirea, citi înţelegerea în ochii lui şi încercă să zâmbească. Presupun că toate or să survină pe neaşteptate de-acum înainte...

La care locotenentul Whitaker se lepădă de atitudinea-i formalistă şi deveni un tânăr cu adevărat plăcut şi prietenos. Ascultă, rosti el, ce-ar fi să ne aşezăm undeva şi să fumăm o ţigară?

— Eu nu fumez.

— Ei bine, mie nu mi-ar btrica una.

Aşa că se duseră şi şezură pe treptele de piatră dinspre pajiştea cu iarbă veştedă; Morag veni şi li se alătură. Era cald sub bătaia razelor de soare, iar noul venit îşi aprinse ţigara şi, pufăind de zor, întrebă ce făcuseră Judith şi căpitanul Somerville; ea îi povesti despre plimbarea până la Haytor şi despre priveliştea fără seamăn ce li se desfăşura înaintea ochilor cât zăboviseră pe creasta dealului. Şi-i mai spuse că, deocamdată, intenţiona să rămână la Upper Bickley cu Biddy. Şi chiar când rosti aceste vorbe, realiză că acum unchiul Bob n-avea nici timp, nici răgazul să făurească planuri pentru viitorul ei. Pur şi simplu, trebuia să-şi croiască singură destinul.

Exact un sfert de oră mai târziu, reapăru şi Bob, alături de Biddy. Locotenentul Whitaker aruncă chiştocul, sări sprinten în picioare şi se duse să dea mâna cu Biddy. Aceasta părea puţin buimăcită, dar era căsătorită cu un ofiţer din Marina Regală de mult timp şi învăţase să se arate bravă şi să adopte o atitudine înţeleaptă faţă de problemele vieţii şi faţă de despărţirile precipitate. Cât despre unchiul Bob, acesta devenise din nou el însuşi. Îmbrăcat în uniformă, pătruns iarăşi de propriile-i

responsabilităţi, el părea atât distins, cât şi optimist, nicidecum nefamiliar, deşi întrucâtva distant, de parcă s-ar fi detaşat deja de ceilalţi din jur, lăsându-se absorbit de îndatoririle profesionale.

Locotenentul Whitaker îi luă geamantanul şi se duse să-l pună în portbagaj. Unchiul Bob se întoarse să-şi strângă soţia la piept.

— La revedere, draga mea.

Se sărutară.

— Încearcă să-l vezi pe Ned. Transmite-i salutările mele.

— Sigur.

Era rândul lui Judith.

— La revedere.

— Rămas bun, unchiule Bob. Se îmbrăţişară.

— Ai grijă, îi spuse el şi Judith surâse, replicându-i că va fi în toate privinţele cu băgare de seamă.

Locotenentul Whitaker aştepta, ţinând pentru superiorul său portiera deschisă. Bob se aşeză pe locul pasagerului, trânti portiera şi apoi subordonatul ocoli maşina şi se sui la volan.

— La revedere!

Automobilul se puse în mişcare, ieşi pe poartă şi dispăru. Bob Somerville plecase! Biddy şi Judith conteniră să mai facă semne fluturând din mână. Ascultară până când nu mai auziră zgomotul motorului, pe urmă se întoarseră una spre cealaltă.

— Te simţi bine? întrebă Judith.

— Deloc. Sunt complet distrusă. Totuşi Biddy izbuti să schiţeze un zâmbet strâmb. Câteodată Marina militară mă face să scuip cu necaz. Bietul om! Când înăuntru, când afară, ca o sticluţă cu săruri, bătând drumurile de colo-colo, fără altă hrană care să-l ţină pe picioare decât un sandviş cu friptură de vită. Dar vezi că drăguţului de el îi palpita inima de emoţie. O asemenea onoare! O însărcinare aşa de prestigioasă! Iar eu mă bucur realmente pentru el. Îmi doresc doar să nu se fi întâmplat atât de repede şi ca Scapa Flow să nu fie în celălalt capăt al ţării. L-am întrebat dacă pot să-l însoţesc, dar mi-a răspuns că-i exclus. Aşa că nu-mi rămâne decât să mă aciuez aici. Biddy o privi ţintă pe Judith. Bob mi-a zis că ai de gând să stai cu mine o vreme.

— Şi e-n ordine?

— Ştiu că sună prosteşte, dar, în clipa de faţă, pur şi simplu n-aş suporta să vă pierd pe amândoi. E de-a dreptul dumnezeiesc când mă

gândesc că eşti aici ca să-mi ţii companie. Of, scumpa mea... Clătină din cap, reprimându-şi emoţiile... e-aşa de stupid, dar deodată simt că mă-neacă lacrimile...

— Hai, spuse Judith şi o luă de braţ, să mergem să punem ibricul pe foc şi să ne facem câte o ceaşcă de ceai tare cu adevărat.

* * *

Judith avea să se gândească la acea după-amiază de duminică şi la plecarea unchiului Bob ca la momentul în care începuse de fapt războiul. Evenimentele săptămânii următoare – mobilizarea Marinei Regale, chemarea rezerviştilor sub arme, invadarea Poloniei de către trupele naziste şi discursul prin care premierul Chamberlain declara război agresorului – deveniră, privind retrospectiv, doar formalităţile finale dinaintea primei încăierări din şirul nesfârşit de lupte pe viaţă şi pe moarte ce aveau să continue timp de aproape şase ani.

Upper Bickley
South Devon
13 septembrie 1939

„Draga mea Diana,

îmi pare nespus de rău că nu ţi-am scris până acum dar s-au petrecut atâtea întâmplări încât, într-un fel sau altul, nu am avut timp să pun mâna pe condei. A fost oribil din partea mea să vă părăsesc în grabă, fără să-mi pot lua rămas bun de la ceilalţi, însă ştiu că tu m-ai înţeles".

Ajungând în acest punct al scrisorii, Judith îşi încrucişă superstiţioasă degetele pentru a nu-şi ispiti nenorocul şi pentru a-şi atrage protecţia divină, apoi aşternu pe hârtie următoarea minciună gogonată:

„Mătuşa Biddy era într-adevăr foarte suferindă şi m-am simţit cu cugetul împăcat că am venit aici. Îi este cu mult mai bine acum şi aproape s-a întremat după accesul de gripă rebelă".

Judith îşi descrucişă degetele.

„În afară de faptul că războiul a izbucnit în cele din urmă (ceea ce vine într-un fel ca o uşurare după aceste ultime două săptămâni întru totul îngrozitoare), am nenumărate alte lucruri a-ţi spune. Primul este că m-am decis să nu mai plec la Singapore. Motivele acestei hotărâri sunt prea numeroase şi prea complicate ca să ţi le explic, dar, condensând faptele până la esenţă, trebuie să-ţi mărturisesc că am simţit pur şi simplu că n-aş putea pluti pe mări, uşoară ca lebăda, spre Orientul Îndepărtat, pentru a-mi petrece timpul în distracţii şi desfătări în vreme ce toată lumea de acasă se pregăteşte să lupte în război. Rămânerea mea în Anglia nu va schimba întru nimic situaţia, o ştiu bine, dar altminteri m-aş fi simţit groaznic. Partea cea mai neplăcută a fost să le dau de ştire părinţilor mei. Mai întâi, am anulat rezervarea pe vapor, apoi le-am trimis o telegramă. Am primit o depeşă din partea lor aproape imediat (cum de pot fi uneori aşa de prompţi?), pagini întregi în care pledau să mă răzgândesc, dar ştiu că unchiul Bob mă susţine şi am rămas ferm pe poziţie. Le-am scris o epistolă foarte lungă în care mi-am expus toate temerile şi sper din suflet că vor înţelege cum stau lucrurile şi ceea ce simt oamenii din Anglia. Ca de pildă, îşi suflecă mânecile, pregătindu-se pentru ce-i mai rău. Nădăjduiesc că n-ai să mă consideri din cale-afară de egoistă. Cred că mama aşa socoate, dar, la urma urmelor, dezamăgirea deformează optica oricui şi partea cea mai proastă este că ştiu cu câtă nerăbdare aştepta mama reunirea noastră pentru ca acum eu să-i zdrobesc speranţele!

Rămân oricum aici.

Cealaltă veste este că unchiul Bob a plecat la Scapa Ffow să-şi preia postul de căpitan-inginer în statul major al comandantului şef a/ flotei de coastă. El a fost special ales pentru această însărcinare extrem de onorabilă, ceea ce însă nu înseamnă că nu-i ducem dorul îngrozitor de tare. Şi, desigur, Biddy nu-l poate însoţi, fiind prin urmare nevoită să stea aici. Şi, deocamdată, am de gând să-i ţin de urât.

Presupun că, nu peste multă vreme, ea se va implica în

activităţile Crucii Roşii sau se va încadra în Serviciul de voluntariat pentru femei, dar în prezent sunt destule de făcut şi pe-acasă, măcar şi numai pentru a menţine totul în ordine. Doamna Lapford, bucătăreasa angajată cu ziua, ne părăseşte în curând. Are de gând să plece şi să gătească într-o cantină de fabrică de lângă Exeter, fiindcă socoteşte că şi ea trebuie să-şi aducă infima contribuţie la efortul general. Doamna Dagg, menajera, rămâne pentru moment aici. Este căsătorită cu un fermier şi a hotărât că prioritarea ei pe timp de război este să-l hrănească bine!

În ce mă priveşte, m-am decis, înaintea plecării unchiului Bob, să învăţ stenografia şi dactilografa. Nu m-am gândit atunci unde anume mi-aş putea însuşi aceste cunoştinţe (suntem destul de departe aici de alte aşezări omeneşti), dar totul s-a rezolvat. Biddy are o prietenă pe nume Hester Lang, funcţionar public la pensie, care a venit să se stabilească în Bovey Tracey. Alaltăieri după-amiază a fost invitată la noi la o partidă de bridge şi, după joc, în timp ce-şi sorbea băutura, ne-am întins la vorbă şi i-am spus despre stenografie şi dactilografie, iar ea mi-a promis că mă va învăţa. Este fără doar şi poate atât de competentă în materie încât sunt convinsă că mă va instrui în doi timpi şi trei mişcări. Este ca şi când aş lua lecţii particulare cu un preceptor. Odată ce voi avea aceste dexterităţi la degetul mic, cred că s-ar putea să mă angajez în serviciile militare active. Probabil în Serviciu! Regat al Marinei pentru Femei. Dacă nu din alt motiv, cel puţin fiindcă este drăguţă uniforma.

Sper din inimă că toată lumea e bine, sănătoasă. Mi s-a făcut tare dor de voi toţi. Mă întreb dacă Mary a apucat să coasă toate draperiile de camuflaj. Eu le-am tighelit la maşină pe cele ale mătuşii Biddy şi corvoada a durat o săptămână întreagă, însă casa ei este minusculă în comparaţie cu Nancherrow. Regret că a trebuit să vă părăsesc pe neaşteptate, dar te rog să transmiţi complimentele mele colonelului Carey-Lewis, lui Mary, soţilor Nettlebed, lui Loveday, mătuşii Lavinia şi tuturor celorlalţi.

Încă un lucru. Rezultatele mele de la încheierea studiilor secundare recomandând înmatricularea în facultate urmează

să fie trimise la Nancherrow sau poate că domnişoara Catto te va suna la telefon şi ţi le va comunica astfel. Oricum, când prinzi de veste, fii o sfântă şi expediază-mi-le prin poştă aici, ori poate că Loveday va binevoi să-mi dea un telefon. Ard de nerăbdare să le aflu. Deşi nu mai au mare importantă. Acum, nu cred că voi merge vreodată la universitate.

Cu multă dragoste ca totdeauna.

Judith."

* * *

Răspunsul la această misivă sosi la Upper Bickley două săptămâni mai târziu. Fu depus în cutia de scrisori de către factorul poştal laolaltă cu restul corespondenţei aduse la domiciliu. Un plic mare şi gros, purtând adresa destinatarului aşternută cu scrisul neglijent şi copilăresc al lui Loveday, care, împreună cu greşelile ei incorigibile de ortografie, o împinseseră la disperare pe domnişoara Catto ani de-a rândul. Judith fu surprinsă, fiindcă niciodată în viaţa ei nu primise vreo scrisoare de la Loveday, pe care şi-o amintea mâzgălind în pripă numai nişte bileţele prozaice. Luă cu sine răvaşul în salon, se ghemui într-un colţ al canapelei şi deschise plicul greu.

Înăuntru se găseau rezultatele pentru admiterea în facultate şi câteva foi de hârtie din mapa scumpă de corespondenţă de la Nancherrow, împăturite cu stângăcie în patru, formând muchii strâmbe şi grosolane. Întâi de toate, îşi îndreptă privirea asupra rezultatelor pentru admiterea în facultate, despăturind documentul oficial cu mare precauţie, de parcă s-ar fi temut că i-ar putea exploda în mână. La început, nu-i veni să-şi creadă ochilor, apoi o potopiră de-a valma uşurarea, emoţia şi satisfacţia pentru această adevărată realizare. Dacă ar fi fost cu cineva de vârsta ei, ar fi sărit în picioare de bucurie şi ar fi jubilat ţopăind, dar aşa părea destul de stupid să se dea în spectacol şi să facă paradă de sentimente fiind de una singură, mai ales că Biddy plecase la Bovey Tracey să se coafeze; se mărgini aşadar să recitească rezultatele, apoi puse deoparte hârtia şi prinse a parcurge scrisoarea de la Loveday.

* * *

Nancherrow
22 septembrie 1939

„Scumpă Judith.

Ne-am bucurat tare mult să primim misiva ta, care a zăcut câtăva vreme pe biroul lui mami, dar ştii şi tu cât este de delăsătoare când vine vorba de redactarea scrisorilor, prin urmare m-a rugat pe mine să îţi scriu. O caznă făcută cu plăcere şi râvnă, dă-mi voie să remarc, cu atât mai mult cu cât a început o ploaie de parcă toarnă cu găleata, deci tot nu pot face nimic altceva.

Înainte să-ţi spun despre alte lucruri, iată, ţi-am trimis rezultatele pentru admiterea în facultate. Plicul a sosit în cele din urmă şi pur şi simplu nu m-a răbdat inima să nu-l deschid, deşi ţi-era adresat ţie, şi le-am citit cu voce tare, iar mama, tati şi Mary au ovaţionat în cor. Eşti genială! Diploma de merit care-ţi face cinste şi pe deasupra şi două distincţii. Domnişoara Catto va dansa fandago[6], pocnind din castaniete. Chiar dacă nu mergi ia universitate, nu contează, fiindcă vei putea înrăma la o adică certificatul de absolvire şi-l vei atârna la toaletă sau în alt loc potrivit.

Te-ai gândit bine să nu pleci la Singapore. Nu sunt sigură dacă aş fi fost la fel de dârză, ştiind că ratez atâtea distracţii. Sper că mama ta te-a iertat, e detestabil să fii în dizgraţie. Şi ce mai veste formidabilă despre unchiul tău! Trebuie că-i grozav de priceput şi de deştept, ca să primească o asemenea misiune. Am fost nevoită să caut în atlasul geografic ca să văd unde se află Scapa Flow. Este practic la Cercul Polar de Nord. Nădăjduiesc că şi-a luat o grămadă de pufoaice vătuite cu lână.

Aici, lucrurile se precipită. Palmer ne-a părăsit, şi-a luat tălpăşiţa pentru a se înrola în infanteria uşoară a Ducelui de Cornwall. Janet şi Nesta se străduiesc să se decidă ce au de gând să facă, deşi n-au fost deocamdată solicitate niciunde. Janet socoate că ar putea deveni infirmieră, iar Nesta susţine

6 Fandago - vechi dans popular spaniol.

că va pleca undeva să fabrice muniţii, spunând că nu-i place să ducă plosca bolnavilor care nu pot coborî din pat. Oricum, presupun că amândouă îşi vor vedea de drum în curând. Slavă Domnului, soţii Nettlebed rămân proţăpiţi solid într-un loc, de fapt sunt prea bătrâni să pornească la luptă. De asemenea, şi Hetty este încă aici. Tânjeşte să intre în armată ca membră a W.R.A.C.[7] *Şi să mărşăfuiască de colo-colo în uniformă kaki, dar nu are decât şaptesprezece ani (deci prea tânără) şi doamna Nettlebed îi repetă la nesfârşit că e prea neroadă ca să i se dea frâu slobod într-o trupă de femei gâlcevitoare. Cred că doamna Nettlebed este răutăcioasă doar fiindcă nu vrea să frece tingirile de una singură.*

Mary confecţionează draperiile de camuflaj. Coase şi pungăleşte de zor, iar mami, ca s-o ajute, a tocmit ca lucrătoare pe o anume domnişoară Penberthy. Ea locuieşte în St. Buryan şi vine aici cu bicicleta în fiecare zi la cusut. Duhneşte groaznic şi trebuie să deschidem larg ferestrele după ce pleacă. Totodată, încă ne-au mai rămas odăi fără draperii de camuflaj, aşa că după lăsarea întunericului nu putem nici măcar să întredeschidem uşile. Sper că domnişoara Penberthy îşi va termina curând treaba şi îşi va lua picioarele la spinare.

Mami a ţinut o adunare a Crucii Roşii în salonul nostru, iar tăticu' pune găleţi cu apă peste tot în caz că izbucneşte vreun incendiu. N-am reuşit încă să descifrez tâlcul faptelor lui, dar sunt convinsă că există un răspuns potrivit. Vremea a început să se răcească. Ne-am propus să renunţăm la salon când o să vină iarna, să acoperim mobilele cu cearşafuri albe şi să stăm în cămăruţa de zi. Tati spune că trebuie să economisim combustibilul şi să cultivăm zarzavaturi.

Acum, veşti despre ceilalţi. Le-am lăsat înadins la urmă, fiindcă nu vreau să scap pe cineva din vedere.

Mătuşa Lavinia se simte bine, acum se dă jos din pat şi se aşază lângă şemineu. Este îngrozitor pentru ea să mai aibă de îndurat încă un război. A trecut prin războiul burilor, prin

---

[7] W.R.A.C. (în original: Women's Royal Army Corps) - Corp Regal de Armată pentru Femei.

primul război mondial, iar acum îl apucă şi pe ăsta. Prea mult într-o singură viaţă.

După ce ai plecat, toţi ţi-am simţit grozav lipsa, dar şi ceilalţi ţi-au călcat iute pe urme. Jeremy a fost primul, apoi Rupert, care, dintre toate locurile, a întins-o la drum tocmai spre Edinburgh, la o aşezare oarecare numită Redford Barracks. Caii din regimentul de cavalerie au fost mutaţi din Northampton acolo. Bănuiesc că transportul lor s-a făcut cu trenul, fiindcă este mult prea departe pentru ca bietele creaturi să străbată atâta cale. Mai multe despre Rupert ceva mai târziu.

Apoi au plecat Edward şi Gus. Edward se află la o bază militară de pregătire, dar nu ştim precis unde anume, întrucât adresa lui este „undeva aiurea în Anglia". Mami a primit un număr pentru post-restant şi detestă că nu ştie exact unde-i Edward. Presupun că se distrează acolo mai grozav ca oricând, zburând cu avionul încoace şi încolo şi bând bere la popotă. Iar Gus a plecat la Aberdeen, fiindcă acolo este Cartierul General al regimentului scoţian Gordon. Mi-a fost pur şi simplu groaznic de greu să-mi iau rămas bun. N-am plâns când ne-au părăsit ceilalţi, dar pe el l-am jelit. Este aşa de vitregă soarta, să întâlnesc singurul bărbat de care se poate îndrăgosti cineva, ca apoi să-mi fie răpit de bruta aia de Hitler. Am vărsat lacrimi amare până ce am adormit, dar acum am încetat să mai plâng, deoarece am primit o scrisoare de la el şi i-am răspuns la rândul meu. Am o fotografie de-a lui pe care am făcut-o cu aparatul meu fotografic şi am dat-o la mărit (arată puţin cam posomorât, dar e O.K.) şi am înrămat-o. Am aşezat-o pe noptieră, îi spun „Noapte bună" în fiecare seară şi „Bună dimineaţa" în zori de zi. Pariez că arată dumnezeieşte înveşmântat în kilt. Voi încerca săli conving să-mi trimită o fotografie făcută când poartă fustanela soldaţilor scoţieni.

Acum, continuarea poveştii cu Rupert.

Trei zile după plecarea lui, Athena ne-a anunţat pe neaşteptate că se duce şi ea la Edinburgh, s-a urcat în tren şi dusă a fost. Nu-i aşa că e fără pereche? Locuieşte la

Caledonian[8] Hotel. Spune că-i imens și teribil de victorian[9] și că la Edinburgh este un frig cumplit, dar se pare că nu-i pasă, fiindcă din când în când îl poate vedea pe Rupert.

În ce mă privește, eu stau neclintită aici. Mami are de gând să creștem găini cu droaia și asta va fi îndeletnicirea mea pe timp de război, iar Walter Mudge spune că mă va învăța cum să conduc un tractor și atunci voi putea da o mână de ajutor la fermă. Mi-e totuna ce fac, fie că voi întreține focul în boiler, ori că voi curăța closetele cu condiția ca nimeni să nu-mi pomenească despre trebuința de a mă înregimenta ori de a mă înrola voluntar sau orice altceva la fel de înfiorător.

Tocmai a apărut domnul Nettlebed ca să ne împărtășească vestea proastă că benzina va fi raționalizată și nu ne putem pune toți onoarea în joc, grăbindu-ne să umplem canistrele și să strângem astfel provizii în secret. Numai Dumnezeu știe cum o să ne descurcăm cu procurarea de alimente, deoarece e mult prea mare distanța de parcurs cu bicicleta până la Penzance! Presupun că o să începem să măcelărim oile lui Walter!

De-abia aștept să te revăd. Întoarce-te cât de curând poți. Mary întreabă dacă vrei să fi trimitem hainele de iarnă.

Cu multă, multă, multă dragoste.
Loveday

P.S. – O știre de ultimă oră! De-a dreptul emoționantă. Chiar adineauri am primit un telefon din Edinburgh. Tăticu' a răspuns din biroul lui. Athena și Rupert s-au căsătorit! Cununia a fost oficiată la Biroul stării civile, iar ordonanța lui Rupert și un șofer de taxi le-au fost martori. Exact așa cum și-a dorit Athena dintotdeauna. Două sentimente potrivnice se luptă în sufletele părinților mei: pe de-o parte încântare și pe de alta mâhnirea de a fi pierdut ceremonia. Totuși cred că le place de Rupert cu adevărat: Nu știu când va reveni Athena

---

8 Caledonia (lb. engl.) - termen poetic pentru Scoția.

9 Victorian – care aparține epocii reginei Victoria, aici cu înțeles de modă veche, demodat

acasă. Nu-i mare scofală să fii măritată dacă stai de una singură la Caledonian Hotel.”

* * *

Judith împături scrisoarea, o puse înapoi în plic, după care vârî înăuntru şi rezultatele pentru admiterea în facultate. Se simţea bine, aşa cuibărită în colţul canapelei, deci rămase acolo, cu privirile pironite pe fereastră, gândindu-se la Nancherrow. Era aproape ca şi când s-ar fi reîntors acolo. Şi-i închipui pe Athena şi Rupert căsătorindu-se la Oficiul stării civile, pe domnişoara Penberthy tighelind draperiile de camuflaj, pe Gus înveşmântat în kilt, pe colonel şi găleţile lui cu apă şi pe Loveday crescând găini. Şi pe Edward. Undeva aiurea în Anglia. Antrenându-se. Pregătindu-se pentru ce? Obţinuse deja brevetul de pilot. Ce întrebare stupidă îşi mai punea! Evident, pregătindu-se de luptă, să coboare în picaj din înaltul cerului, să tragă cu tunul şi să doboare dintr-o lovitură bombardierele inamice. „Se distrează ca-n basme, zburând de colo-colo şi bând bere”, îi scrisese Loveday.

Începând din acea ultimă duminică petrecută la Nancherrow, orice comunicare între ei încetase, deci vestea primită de la Loveday era prima pe care Judith o aflase despre el. Nici nu-i scrisese, nici nu-i telefonase, fiindcă nu-i trecuse prin minte ce altceva putea să-i mai spună, toate fiind deja spuse şi simţindu-se încă înjosită la reamintirea propriei sale naivităţi şi la retrăirea şocului paralizant pricinuit de respingerea ei de către Edward. Aşijderea, la rândul său, Edward nu-i trimisese vreo scrisoare, nici nu-i dăduse telefon, dar la urma urmelor ea nu se aşteptase defel la asta. În definitiv, fusese statornic şi înţelegător multă vreme, dar răbdarea oricărui bărbat ajunge odată şi odată la capăt. În ultimă instanţă, lovitura decisivă, anume dezertarea ei de la Nancherrow, fără a aştepta să-şi ia rămas bun, îi stârnise probabil lui Edward un soi de exasperare împinsă la culme. Edward nu avea nici un motiv, nici nevoie să pornească în căutarea ei. Viaţa lui vrăjită va fi totdeauna plină din belşug cu femei frumoase, de-abia aşteptând, stând la coadă să-i pice la picioare.

Dar îi era încă imposibil să-şi aducă aminte de el fără patimă: înfăţişarea lui, timbrul glasului, râsul său, şuviţa de păr care-i cădea pe

frunte şi pe care trebuia s-o dea încontinuu la o parte. Totul la el, toată fiinţa lui, îi umpluse inima de încântare.

De când venise la Devon, se silise din răsputeri să se împotrivească propriilor reverii: că va auzi o maşină urcând dealul, că va fi Edward, venind s-o caute, fiindcă nu putea trăi fără ea. Asemenea fantezii erau copilăreşti, basme cu sfârşit fericit, iar acum – din toate punctele de vedere – ea nu mai era copil. Dar nu se putea împotrivi imaginii lui, care-i invada visele noaptea. Şi în acele vise se găsea un loc unde ea, Judith, poposea cuprinsă de un soi de beatitudine, ştiind că, undeva pe-aproape, era şi el, Edward. Şi se trezea din somn copleşită de fericire, numai că acea stare de vrajă se risipea imediat în lumina rece a dimineţii.

Totul se isprăvise! Acum, amintirea lui nu o mai făcu să plângă de durere, aşadar, pasămite, situaţia se îmbunătăţise puţin. Deşi, neîndoios, s-ar fi putut înrăutăţi din nou, dar deocamdată, fiindcă trecuse examenul de admitere pentru facultate, trebuia ca un asemenea gen de consolări practice s-o ajute să se menţină pe linia de plutire. „Încrederea în sine este totul", îi propovăduise domnişoara Catto, şi acum, când hopul era trecut, i-ar fi fost greu să nu vadă în cele două distincţii un fel de tonifiant spiritual. Auzi o uşă trântindu-se şi glasul lui Biddy. Biddy, din nou acasă, cu minunăţia de ondulaţii în păr. Judith se ridică de pe canapea şi se duse degrabă să-şi caute mătuşa pentru a-i împărtăşi noutăţile.

Era aproape sfârşitul lui septembrie când se urniră lecţiile de stenografie şi dactilografie cu Hester Lang, deoarece Hester îşi ocupa mai tot timpul cu anumite preparative. Avea o maşină de scris impresionantă – una veritabilă, nu portabilă ca a unchiului Bob – care însă trebui să fie curăţată într-o dugheană din Exeter, înzestrată cu panglică nouă şi cu un scut apărător, astfel ca Judith să nu poată arunca spre claviatură priviri furişe. De asemenea, Hester îşi cumpără două manuale fiindcă trecuse ceva vreme de când învăţase teoria ambelor tehnici şi simţea nevoia să-şi reîmprospăteze nitel cunoştinţele. În cele din urmă, îi telefonă lui Judith şi o anunţă că era gata să înceapă.

A doua zi, Judith coborî dealul şi se înfăţişă la uşa lui Hester. Într-un fel sau altul, i se părea că s-ar fi reîntors la şcoală după vacanţa de vară; o boare de toamnă plutea în aer şi frunzele se îngălbeneau. Zilele se

micşorau, iar în fiecare seară ritualul camuflării ferestrelor începea puţin mai devreme... în curând, la patru şi jumătate după-amiază, aveau să ia ceaiul, cu draperiile bine trase. Judith ducea dorul amurgurilor lungi şi privea din casă spectacolul crepuscular. Suferea însă de claustrofobie, aşa închisă între patru pereţi, la lumina electrică.

Dar acum, la ora nouă dimineaţa, ziua era răcoroasă şi senină, iar în toată împrejurimea se răspândise o miasmă înţepătoare de fum de la vreun maldăr de gunoaie care ardeau în cine ştie ce grădină, în timpul weekendului, Judith şi Biddy culeseseră livre întregi de mure de prin tufărişurile ce împrejmuiau ca un gard viu câmpurile fermei din vecinătate, şi fermierul le promisese un vraf de buşteni tăiaţi dintr-un ulm bătrân, doborât de vijeliile din iarna trecută. Bill Dagg urma să aducă butucii la Upper Bickley cu un tractor cu remorcă, aceştia urmând să fie stivuiţi ca stogurile de turbă, lângă zidul garajului. Lemnele de foc vor ajuta la economisirea stocului de cărbune, fiindcă, după cum decurgeau lucrurile, nu exista certitudinea procurării unor noi rezerve.

Casa lui Hester era clădită din granit sur, cu două caturi şi o mică terasă, astfel că avea câte un vecin pe fiecare latură. Căminele acestora arătau cam întunecoase, cu uşile din faţă negre sau maronii, scorojite, şi cu perdele dantelate încadrând oale verzi de pământ cu lăcrămioare asiatice. Dar intrarea principală de la locuinţa lui Hester era vopsită galben ca untul şi ferestrele strălucitoare erau învăluite în tul brodat, alb ca neaua. De asemenea, alături de grătarul pentru şters picioarele, ea plantase o viţă-luminoasă care năpădise deja faţada casei. Toate acestea izbuteau să lase impresia că mica terasă se înălţa deasupra lumii largi.

Judith apăsă pe sonerie şi Hester, arătând ca totdeauna ireproşabil, veni să deschidă uşa.

— Iată-te în sfârşit! Socot c-ar trebui să târăşti după tine o servietă de şcolar. Ce dimineaţă splendidă! Tocmai făceam cafeaua.

Judith simţi mirosul plăcut, ispititor.

— Am băut deja una la micul dejun, spuse ea.

— Ei, şi ce-i cu asta? Mai bea încă o ceaşcă. Ţine-mi companie. Nu-i nevoie să începem treaba imediat. N-ai mai fost niciodată în casa mea, nu-i aşa? Salonul este chiar acolo. Simte-te ca acasă. Vin şi eu într-o clipă.

Uşa era deschisă. Trecând pragul, Judith se pomeni într-o încăpere lungă care se întindea din faţa până în spatele casei, deoarece peretele despărţitor dintre cele două odăiţe iniţiale fusese dărâmat. Acest lucru

făcuse ca spaţiul să devină mai larg şi foarte luminos. De asemenea, camera era mobilată şi decorată într-un stil simplu şi modern, întrecând aşteptările lui Judith. Semăna oarecum, hotărî în sinea ei, cu studioul unui artist. Pereţii erau zugrăviţi în alb, covorul bej, perdelele din pânză aspră de in de culoarea şofranului. Draperiile obligatorii de camuflaj se vedeau cât se poate de limpede, deşi fuseseră strânse şi lumina strălucitoare a dimineţii se filtra prin urzeala rară a perdelelor, ca şi când acestea ar fi fost confecţionate din dantelă. Un covor Kelim era aşternut peste spateaza canapelei şi se găsea acolo o masă joasă alcătuită dintr-o placă de sticlă susţinută de doi lei antici din porţelan de China, care păreau veniţi de acolo din străvechime. Masa era înţesată de cărţi îmbietoare, în mijlocul cărora trona o sculptură modernă.

Toate îi păreau surprinzătoare. Privind mai încolo, Judith zări deasupra şemineului o pânză abstractă, neînrămată; grunzuroase şi sclipitoare, vopselele lăsau impresia că fuseseră întinse cu un cuţit de paletă. De fiecare parte a căminului, firidele erau prevăzute cu poliţe din sticlă, etalând o colecţie de pocale verzui şi albastre de Bristol. Şi se mai aflau şi alte rafturi, ticsite cu cărţi; unele legate în piele şi altele cu scoarţe încântător de noi şi lucioase – romane şi biografii pe care oricine tânjea să le citească. Dincolo de fereastră, se desfăşura grădina, o pajişte îngustă şi lungă, mărginită cu borduri de margarete Michaelmas şi dalii, fremătând lin la boarea vântului.

Când Hester se reîntoarse, Judith şedea lângă fereastră, întorcând paginile unui album cu reproduceri în culori după Van Gogh. Ea îşi ridică privirile, apoi închise cartea şi o puse pe masă alături de celelalte.

— Nu sunt niciodată sigură dacă preţuiesc picturile lui Van Gogh sau nu, spuse Judith.

— E un artist enigmatic, nu-i aşa? Hester aşează tava cu ceştile de cafea pe taburetul roşu, lăcuit. Dar eu ador cerurile lui prevestitoare de furtună, lanurile galbene de grâu şi azurul alburiu.

— Odaia asta-i încântătoare. Nu m-am aşteptat câtuşi de puţin.

Instalându-se într-un fotoliu adânc, Hester hohoti de râs.

— La ce te-aşteptai? Şerveţele pentru braţele sau spătarul canapelei şi porţelanuri Prince Albert[10]?

---

10 Prinţul Albert - Print-consort al reginei Victoria.

— Nu chiar, dar nici la asta. Ai cumpărat casa aşa?

— Nu. Era întocmai ca toate celelalte de pe-aici. Am dărâmat zidul despărţitor, am amenajat o sală de baie.

— Trebuie că ai fost grozav de iute. Nu stai aici de multă vreme.

— Deţin totuşi proprietatea asta de cinci ani. Obişnuiam să vin în weekend-uri când lucram încă la Londra. Pe atunci, nu aveam timp să mă-ntâlnesc cu alţi oameni, fiindcă eram totdeauna ocupată să alerg după constructori şi zugravi. De-abia după ce m-am pensionat m-am putut stabili aici şi mi-am făcut prieteni. Vrei lapte şi zahăr?

— Doar lapte, mulţumesc. Judith luă ceaşca şi farfurioara din mâna lui Hester şi se aşeză pe marginea canapelei. Ai atâtea lucruri fascinante. Şi cărţi. Totu-i fermecător.

— Am fost totdeauna o colecţionară pătimaşă, o iubitoare de antichităţi. Leii chinezeşti mi-au rămas moştenire de la un unchi. Pictura pe pânză am cumpărat-o de la Paris. Pocalele de sticlă le-am colecţionat de-a lungul anilor. Iar sculptura este făcută de Barbara Hepworth. Nu-i uimitoare? Aidoma unui miraculos instrument cu coarde.

— Şi biblioteca ta...

— Da, atâtea cărţi. Mult prea multe. Te rog, oricând, dacă vrei, eşti liberă să iei cu împrumut. Bineînţeles, cu condiţia să mi le aduci îndărăt.

— Aşa am să fac. Desigur, o să ţi le înapoiez.

— Se vede cât se poate de limpede că eşti o cititoare pasionată. O fată pe gustul meu. Ce altceva îţi mai place în afară de pictură şi cărţi?

— Muzica. Unchiul Bob mi-a dezvăluit farmecul muzicii. După aceea, mi-am cumpărat un gramofon şi acum am o colecţie mărişoară de discuri. Îmi plac la nebunie. Poţi alege ce vrei, să asculţi în funcţie de starea sufletească.

— Mergi la concerte?

— Nu prea se dau concerte în West Penwith şi mă duc arareori la Londra.

— Asta-i ce-mi lipseşte, locuind aici. Şi teatrul. Realmente, nimic altceva. Sunt foarte mulţumită.

— A fost foarte amabil din partea ta să-mi spui că pot veni să mă-nveţi stenografia şi dactilografia...

— Câtuşi de puţin. Asta o să-mi ţină mintea trează şi, totodată, o să fie altceva decât cuvintele încrucişate pe care le dezleg. Am pregătit toate cele necesare în sufragerie. Pentru dactilografie îţi trebuie o masă bună,

solidă. Şi cred că trei ore pe zi sunt de-ajuns, nu-i aşa? Iar în weekend-uri o să facem pauză.

— Cum zici.

Hester îşi termină cafeaua şi puse ceaşca deoparte. Se ridică în picioare.

— Atunci, să mergem, spuse ea. Haide să începem.

* * *

Până spre mijlocul lui octombrie, după şase săptămâni de la izbucnirea războiului, nu se petrecură prea multe întâmplări; nici un soi de invazie, nici bombardamente, nici un fel de lupte în Franţa. Dar ororile distrugerii Poloniei îi ţineau pe toţi lipiţi de radio sau îi făceau să patcurgă pe nerăsuflate relatările groaznice din ziare. În comparaţie cu suferinţele înspăimântătoare şi carnajul din Europa răsăriteană, micile inconveniente şi lipsuri ale vieţii de fiecare zi erau în Anglia aproape binevenite, învârtoşându-i fiecăruia şira spinării, îndârjindu-i pe toţi să reziste şi conferind o raţiune celor mai banale sacrificii. Unul dintre acestea fu, la Upper Bickley, plecarea doamnei Lapford ca lucrătoare într-o cantină de fabrică. Cât despre Biddy, ea nu fiersese, în toată existenţa ei, nici măcar un ou. Dar Judith îşi petrecuse o bună parte din timp în bucătărie, urmărind cum prepară Phyllis budinci din griş şi prăjituri şi ajutând-o pe doamna Warren la zdrobitul cartofilor pireu şi la servirea stacanelor de ceai care erau parte integrantă a vieţii de zi cu zi la Porthkerris. La Nancherrow, doamna Nettlebed primise cu plăcere orice mână de ajutor la pregătirea gemului şi a marmeladei şi era recunoscătoare dacă cineva se oferea să stea în picioare şi să bată bine ouăle şi zahărul pentru un pandişpan pufos, până când amestecul căpăta culoarea caimacului. Dar asta era limita experienţei lui Judith într-ale gătitului! Totuşi, nevoia te duce şi pe unde nu ţi-e voia. Găsi o carte veche cu reţete culinare, „Good Housekeeping”, îşi legă un şorţ şi preluă asupră-şi îndatorirea pregătirii bucatelor. La începutul începutului, rezultă o droaie de cotlete arse şi de pui nefripţi, dar, în scurtă vreme, izbuti să prindă rostul gospodăriei şi chiar să facă o prăjitură care nu avea gust rău, în ciuda faptului că toate stafidele şi vişinele căzuseră la fund ca plumbul.

Un alt inconvenient era că prăvăliaşii din Bovey Tracey – măcelarul, băcanul, negustorul de zarzavaturi şi fructe, negustorul de peşte – conteniră cu toţii să-şi livreze marfa. Pricina era raţionalizarea benzinei şi toată lumea înţelese şi cumpăra coşuri enorme şi sacoşe doldora de provizii, cărându-şi târguielile cu spinarea până acasă. Nu era cine ştie ce grozăvie, dar îi lua omului foarte mult timp, iar urcarea la deal pe drumul spre Upper Bickley, împovărat ca un cal de dârvală, se făcea cu destulă osteneală, pentru a nu mai spune şi alte vorbe.

Şi, pe deasupra, vremea prinse a se răci binişor. Petrecându-şi atâta amar de timp la Nancherrow, unde încălzirea centrală nu se întrerupea niciodată până când primăvara însorită nu se ivea din nou, Judith uitase cu desăvârşire ce înseamnă frigul. Dacă afară era în firea lucrurilor să-i fie rece, când vântul şfichiuia, i se părea un chin cumplit să dârdâie în casă. Upper Bickley nu avea încălzire centrală. Cu doi ani în urmă, când venise de Crăciun, focurile arseseră în sobele din dormitoare, boilerul clocotise la maximum, douăzeci şi patru de ere din zi şi din noapte. Dar acum trebuiau să fie parcimonioase cu combustibilul şi aprindeau focul doar în căminul din salon şi totdeauna numai după prânz. Se părea că Biddy nu simte frigul. În definitiv, spre norocul ei, supravieţuise şi aşa în casa din Keyham Terrace, de care Judith îşi amintea ca de cel mai îngheţat loc din lume unde fusese vreodată. Pasămite, mai geros decât Arctica. Pe măsură ce se apropia iarna, Upper Bickley avea să devină probabil la fel de glacială. Cocoţată pe creasta dealului, casa era orientată chiar împotriva vântului de răsărit, iar vechile ferestre şi uşi nu se închideau etanş, lăsând să pătrundă înăuntru orice soi de curent. Judith aştepta lunile lungi şi întunecate fără prea mare entuziasm şi fu recunoscătoare când Mary îi trimise de la Nancherrov o cutie imensă pentru rochii (purtând marca, „Hartnell's"), înţesată cu hainele ei călduroase de iarnă.

* * *

Sâmbătă, paisprezece octombrie. Judith se trezi din somn şi simţi o suflare rece ca gheaţa năvălind pe fereastra deschisă şi pişcându-i

obrajii. Deschise ochii şi văzu cerul cenuşiu şi crengile din vârf ale fagului de la capătul grădinii deja poleite, cu frunze ruginii.

Curând vor prinde să cadă. Va trebui să le strângă în grămezi şi să le dea foc, aşa că, în cele din urmă, copacul va rămâne despuiat şi veşted.

Judith stătea întinsă în pat şi se gândi că dacă lucrurile ar fi decurs aşa cum s-ar fi cuvenit, n-ar fi izbucnit războiul şi n-ar fi trebuit să ia acea hotărâre nestrămutată, ea ar fi fost chiar în momentul de faţă la bordul pachebotului, în drum spre Golful Biscaia, aruncată dintr-o parte în alta a cabinei de dormit şi probabil încercând prima senzaţie de greaţă din cauza răului de mare. Totuşi în drum spre Singapore! Preţ de o clipă sau două îşi îngădui să tânjească de dorul propriei familii. Se părea că îi era sortit să trăiască mereu în casele altor oameni, oricât de ospitalieri ar fi, câteodată simţind că era de-a dreptul înjositor să mediteze melancolic la toate cele definitiv pierdute. Îşi închipui că navighează prin Strâmtoarea Gibraltar, ajungând în apele albastre ale Mediteranei, o lume uitată a luminii solare perpetue. Apoi, trecând prin Canalul de Suez şi peste Oceanul Indian, observând în fiecare seară cum se aburca Crucea Sudului[11], în rotiri tot mai înalte pe cerul ca peruzeaua. Şi îşi reaminti că atunci când te apropiai de Colombo, un miros fin plutea în aerul neclintit, cu mult înainte ca limba de pământ care este Insula Ceylon să apară la orizont; miresmele erau de mirodenii; fructe şi lemn de cedru, răspândite spre mare de o boare caldă.

Dar era o nesăbuinţă să se prindă în jocul imaginaţiei, era necugetat să se lase năpădită de valuri de regrete. Dormitorul ei se răcorise simţitor. Se sculă din pat şi se duse să închidă fereastra prin care pătrundea răceala dimineţii jilave, zăbovind o clipită cu nădejdea că nu va ploua. Apoi, se îmbrăcă şi coborî la parter.

Acolo o găsi pe Biddy stând deja în bucătărie, ceea ce era cu totul neobişnuit fiindcă, în mod normal, Judith se trezea mereu prima. Biddy era strâns înfăşurată în halat şi pusese la fiert un ibric de cafea.

— De ce te-ai sculat cu noaptea-n cap?

— Morag m-a deşteptat din somn cu scâncetele şi schelălăielile ei. Sunt surprinsă că n-ai auzit-o. Am coborât să-i dau drumul afară, dar şi-a făcut doar nevoile şi – apoi ţuşti în casă. Judith o privi pe Morag, chircită în coşul ei, cu o expresie înduioşătoare în ochii-i ceacâri. Doar nu crezi

---

11 Crucea Sudului - constelaţie în emisfera australă.

că-i bolnavă, nu?

— Fără discuţie, nu arată la fel de voioasă ca de obicei. Poate că are viermi.

— Nici măcar să nu insinuezi asta.

— Ar trebui s-o ducem la veterinar. Ce vrei să mănânci la micul dejun?

— Pe cât se pare, slănina s-a terminat.

— În cazul ăsta, ouă fierte.

La masă vorbiră cu intermitenţe despre cum aveau de gând să-şi petreacă sâmbăta. Judith spuse că se simţea obligată să coboare în Bovey Tracey pentru a înapoia o carte împrumutată de la Hester Lang şi prin urmare va face şi târguielile. Biddy încuviinţă, fiindcă intenţiona să aştearnă câteva scrisori, îşi aprinse o ţigară, întinse mâna după creion şi blocnotes şi începu să compună inevitabila listă de cumpărături: slănină, mâncare pentru Morag, carne de miel pentru prânzul de duminică, hârtie de toaletă şi Lux...

— Vrei să fii o scumpă şi să treci pe la prăvălia de postavuri, să-mi cumperi o livră de lână vopsită?

Judith se arătă uimită.

— Pentru ce-ţi trebuie o livră de lână vopsită?

— Mi s-a acrit de gobelinul ăla stupid. Mi-am zis c-ar fi bine să încep a tricota iarăşi. O să fac ciorapi pentru Ned, ca să-i poarte în bocancii marinăreşti.

— Habar n-am avut că ştii să împleteşti.

— Nici nu prea ştiu, dar am găsit un model minunat în ziar. Se numesc ciorapi în spirală, deci tot mereu lucrezi circular împletitura şi nu trebuie să rotunjeşti la călcâi. Şi apoi când Ned şi-i găureşte în talpă, n-are decât să-i răsucească şi ruptura ajunge deasupra labei piciorului.

— Sunt sigură că o să-i placă asta la nebunie.

— Mai este şi un alt tipar pentru capişon. Poate ai vrea să-ţi faci tu unul. O să-ţi ţină cald la urechi.

— Mersi frumos, dar deocamdată am destulă bătaie de cap exersând întruna cârlige şi bastonaşe. Scrie şi „lână" pe listă şi o să văd dacă găsesc. Şi n-ar strica să treci, de asemenea, pe hârtie şi un set de ace de tricotat...

Dimineţile de sâmbătă în Bovey Tracey semănau oarecum cu zilele de târg din Penzance: aglomerări de provinciali şi ţărani de prin împrejurimi, veniţi în puhoaie din satele izolate şi din fermele de lângă

ţinuturile mlăştinoase, ca să-şi strângă proviziile săptămânale. Oamenii îngrămădeau pe caldarâmurile înguste coşuri şi cărucioare de mână, stăteau strânşi la colţul străzilor şi sporovăiau zgomotos, aşteptau la rând în faţa măcelăriei sau a băcăniei ca să fie serviţi, între timp bârfeau verzi şi uscate şi schimbau noutăţi de familie, coborându-şi glasurile doar când vorbeau despre boleşniţe sau despre posibilul deces al unei oarecare mătuşi Gert.

Ceea ce însemna că totul se tărăgăna cu mult mai mult decât de obicei, încât se făcu ora unsprezece înainte ca Judith, încărcată cu o coşniţă şi o plasă burduşite, să-şi croiască drum spre casa lui Hester Lang şi să sune la uşa din faţă.

— Judith!

— Ştiu, e sâmbătă, dar n-am venit aici să facem lecţia de stenografie, ci doar ca să-ţi restitui cartea împrumutată. Am terminat-o aseară.

— Mă bucur că te văd. Intră şi hai să bem o ceaşcă de cafea.

Cafeaua lui Hester avea totdeauna un gust delicios. Simţindu-i aroma proaspătă şi îmbătătoare, venind din bucătărie, Judith nu se lăsă rugată de două ori. Puse coşurile în vestibulul îngust şi scoase cartea din buzunarul încăpător al jachetei.

— Voiam să ţi-o aduc îndărăt imediat, ca nu cumva să se murdărească sau să fie roasă de Morag.

— Sărmana căţeluşă, sunt convinsă că n-ar face niciodată o faptă atât de rea. Du-te şi pune-o la loc şi alege-ţi alta dacă vrei. Mă întorc cu cafeaua într-o clipită...

Romanul pe care-l împrumutase era „Marile Speranţe”, unul dintre volumele tipărite pe hârtie de cea mai bună calitate, cu literă elegantă, cu legătura în piele, din operele complete ale lui Charles Dickens.

Judith intră în salon (chiar şi într-o dimineaţă mohorâtă, acesta părea luminos şi vesel), strecură cartea înapoi în raft şi începu să citească încântată titlurile, încercând să se decidă ce anume să selecteze, când auzi telefonul zbârnâind în antreu. Apoi, paşii lui Hester când ea se duse să răspundă. De dincolo de uşa întredeschisă îi auzi vocea răspicată.

— Opt-doi-şase. Hester Lang la telefon.

Poate că n-ar fi nimerit să ia tot un roman de Dickens de astă dată. Ci ceva contemporan. Scoase din bibliotecă „Furtuna ucigătoare” de Phyllis Bottome, se apucă să citească prezentarea de pe clapeta supracopertei şi apoi răsfoi paginile la întâmplare.

Convorbirea telefonică se prelungea. Între lungi tăceri, Hester mai rostea câte o vorbă şi glasul ei se pierdea în şoapte.

— Da, o auzi Judith spunând, da, desigur.

Şi apoi, un alt răstimp de tăcere.

Stând singură, în salonul lui Hester, Judith aştepta, în cele din urmă, când începuse să creadă că Hester n-avea de gând să se mai înapoieze, conversaţia fu întreruptă brusc. Auzi declicul receptorului aşezat în furcă, închise cartea şi privi spre uşă. Dar Hester nu se ivi de îndată şi, când şpăru, din întreaga-i fiinţă răzbătea o anume cumpătare, o stăpânire de sine elaborată, de parcă ar fi zăbovit câteva momente ca să-şi compună o mină calmă.

Însă nu spuse nimic. De-a curmezişul lungii încăperi, privirile li se întâlniră. Judith puse cartea deoparte.

— E ceva în neregulă? întrebă ea.

— Era... Lui Hester îi tremura vocea. Se sforţă pentru a-şi redobândi siguranţa de sine şi glăsui din nou, de astă dată pe tonul ei obişnuit, domol şi liniştit. Era căpitanul Somerville la telefon.

Geea ce fu de-a dreptul şocant.

— Unchiul Bob?! De ce-a sunat la tine? Nu poate obţine legătura la Upper Bickley? Telefonul funcţiona ieri.

— N-are nimic de-a face cu telefonul. Voia să-mi vorbească. Hester închise uşa şi veni să se aşeze pe un taburet aurit. S-a întâmplat ceva groaznic...

Era cald în cameră, dar dintr-odată lui Judith îi trecu un fior rece prin şira spinării. Presentimentul unei nenorociri o făcu să simtă o greutate în piept.

— Ce s-a întâmplat?

— Noaptea trecută... un submarin german a deschis o breşă în liniile de apărare de la Scapa Flow. Cea mai mare parte a flotei de război era pe mare, dar nava „Royal Oak" rămăsese ancorată în port... A fost torpilată, nimicită. S-a scufundat atât de repede. S-a răsturnat... trei torpile... imposibil să scape pentru oricine s-a aflat sub punte...

„Bastimentul lui Ned! Dar nu şi Ned. Ned era în bună stare. Ned trebuie să fi supravieţuit".

— Se presupune că aproape patru sute din membrii echipajului sunt întregi şi nevătămaţi... Nu s-a dus încă vestea. Bob spune că trebuie s-o anunţ pe Biddy înainte să audă ştirea la radio. Vrea să merg până la

Upper Bickley şi să-i spun. N-ar suporta să-i zică el la telefon. Trebuie să mă duc şi să-i vorbesc cu binişorul...

Pentru a doua oară, glasul lui Hester se stinse de emoţie. Îşi ridică mâna, atât de fin manichiurată, ca să-şi şteargă lacrimile aninate de gene.

— Sunt adânc mişcată că s-a gândit la mine, totuşi aş fi preferat să roage orice altă persoană de pe lume...

Nu plângea. Se silea să nu plângă.

Judith înghiţi în sec şi se căzni să rostească:

— Şi Ned?

Hester clătină din cap.

— Oh, draga mea copilă, îmi pare nespus de rău.

Şi de-abia atunci adevărul necruţător – stând parcă la pândă, mereu acolo – îi sfredeli mintea şi Judith ştiu că Hester Lang îi dăduse de înţeles că Ned Somerville era mort.

* * *

Upper Bickfey
25 octombrie 1939

„Stimate domnule colonel Carey-Lewis.

Vă mulţumesc foarte mult pentru amabila dumneavoastră scrisoare referitoare la Ned. A fost cea mai sfâşietoare perioadă de timp, dar acum Biddy este recunoscătoare pentru răvaşele primite şi le citeşte pe toate. Însă, realmente, nu se simte în stare să răspundă personal la ele.

După ce s-a scufundat „Royai Oak", unchiul Bob nu a putut veni imediat să fie alături de Biddy din pricină că se găsea la Scapa Flow, ca şi datorită crizei, şi consecinţelor generate de atacul nemţilor. Dar a sosit acasă săptămâna trecută şi a stat două zile. Atmosfera a fost într-adevăr teribil de tristă, fiindcă el încerca s-o aline pe Biddy, simţindu-se în acelaşi timp la fel de pierdut şi îndurerat ca şi ea. Acum s-a reîntors ia Scapa

Flow şi suntem iarăşi singure.

Voi rămâne aici toată iarna. Când va veni primăvara, mă voi gândi din nou, dar n-o pot părăsi pe Biddy până când nu-i trece jalea. Are o căţea, Morag, pe care i-a adus-o Ned, însă nu sunt sigură dacă biata creatură este pentru Biddy o mângâiere sau o tristă amintire. Mâhnirea mea e că nici unul dintre voi nu l-aţi întâlnit vreodată pe Ned, nici n-aţi ajuns să-l cunoaşteţi. Era un om cu adevărat deosebit şi atât de afectuos!

Vă rog transmiteţi complimentele mele tuturor şi vă mulţumesc încă o dată pentru scrisoare.

Cu sinceritate,
A dumneavoastră,
Judith"

* * *

Nancherrow
1 noiembrie 1939

„Scumpă Judith,

Am fost cu toţii profund îndureraţi când am aflat vestea morţii vărului tău Ned. M-am gândit la tine zile în şir şi aş fi dorit să-ţi fiu aproape, să-ţi împărtăşesc durerea. Mami spune că dacă vrei s-o aduci pe mătuşa Biddy la noi pentru câteva vreme, măcar şi numai ca să schimbe locurile, ar fi încântată să vă ofere ospitalitate. Pe de altă parte, în acest moment, este posibil ca mătuşa ta să prefere să stea în propria-i casă şi în ambianţa binecunoscută.

Tăticu' afirmă că străpungerea frontului de către submarinul german a fost o mostră eroică de pricepere marinărească, dar mie nu-mi trece prin minte nici măcar un singur lucru drăguţ la adresa nemţilor şi socot că aprecierea

lui este mult prea mărinimoasă.

Dacă îţi dau câteva veşti, să nu-ţi închipui cumva că eu socot cele întâmplate aici mai importante decât uciderea lui Ned.

Iată, Athena se află acasă şi va avea un bebeluş. Rupert a plecat peste mare împreună cu regimentul şi caii lui, iar fără el „Caledonian Hotel" şi-a pierdut farmecul, aşa încât soră-mea s-a întors la Nancherrow. Cred că Rupert se află în Palestina.

Copilaşul se va naşte în iulie.

Gus este în Franţa cu divizia de soldaţi scoţieni şi Corpul expediţionar britanic. Îi scriu aproape în fiecare zi şi, la rându-mi, primesc o scrisoare cel puţin o dată pe săptămână. Mi-a trimis o fotografie a lui îmbrăcat în kilt şi arată absolut splendid.

Alaltăieri, m-am întâlnit cu Heather Warren în Penzance. Ia lecţii de stenografie şi dactilografie în Porthkerris şi intenţionează să se angajeze la Ministerul. Afacerilor Externe sau să-şi găsească orice fel de slujbă în serviciu! guvernamental. M-a rugat să-ţi comunic că o să-ţi scrie când va avea o clipă de răgaz şi să-ţi spun că Charlie Lanyon este în D.C.L.I.[12] *şi că a plecat în Franţa. Nu ştiu cine e Charlie Lanyon, dar Heather mi-a zis că tu vei pricepe. Şi Joe Warren s-a înrolat în D.C.L.I. dar Paddy încă se îndeletniceşte cu pescuitul.*

Edward nu ne scrie dar ne dă telefon din când în când şi trebuie să vorbim pe fugă, fiindcă nu i se permite decât o convorbire de trei minute, după care receptorul ţiuie şi legătura se întrerupe. Se pare că se distrează de minune şi pilotează unul dintre noile avioane denumite „Spitfire". Ar fi grozav dacă ar veni acasă de Crăciun, dar nu cred să poată.

Am cumpărat găinile de care ţi-am pomenit mai demuit şi toate sunt închise într-un ţarc în pajiştea din spatele casei şi fac mare prăpăd. Stau în coteneţe de lemn cu cuibare şi uşile pe care le închid seara pentru a le păzi să nu cadă pradă Domnului vulpoi cel şiret. N-au început încă să se ouă, dar, de

---

12 D.C.L.I. - în original Duke of Cornwall's Lrght Infantry - Infanteria uşoară a Ducelui de Cornwall.

îndată ce se vor porni, presupun că ne vom hrăni numai cu ouă.

Vremea s-a răcorit îngrozitor de tare. Tati este extrem de sever în legătură cu încălzirea centrată şi toate mobilele din salon sunt învelite cu cearşafuri albe, ca să nu se prăfuiască, iar candelabrul protejat de o pânză de sac. Pare cam pustiu şi sumbru, dar la urma urmei mica odaie de zi este mult mai tihnită.

Domnul Nettlebed a devenit şeful apărării antiaeriene civile locale. Asta înseamnă că dacă uită să verifice camuflajul sau se întrezăreşte chiar şi cea mai îngustă geană de lumină, atunci trebuie să se învinovăţească de neglijenţă şi să se ducă din proprie iniţiativă la judecătorie pentru a fi amendat. Ha, ha, ha!

Celălalt şef al apărării antiaeriene civile locale, numit surprinzător la Londra, este Tommy Mortimer. Nu s-a putut înrola din cauza vârstei şi a platfusului (n-am ştiut că are malformaţia asta), aşadar a intrat în apărarea pasivă. Ne-a vizitat într-un weekend şi ne-a povestit totul. Susţine că dacă au loc atacuri aeriene, el trebuie să stea pe acoperişul magazinului Mortimer's din Regent Street cu o găleată de apă şi cu o pompă de incendiu. Dacă propria-i prăvăiie de giuvaiere ar fi bombardată, nu crezi că trotuarele dimprejur s-ar împânzi de inele cu diamante?

Mami e O.K. Se bucură nespus că Athena a venit acasă. Chicotesc aplecate deasupra revistei „Vogue", la fel ca totdeauna, şi se străduiesc să croşeteze hăinuţe pentru bebeluş.

Multă dragoste. Vino să stai aici dacă vrei. Mii de sărutări.

Loveday".

* * *

Upper Bickley Sâmbătă,
30 decembrie 1939

Dragă mămico şi tăticule,

Este aproape sfârşitul anului şi mă bucur că s-a isprăvit. Vă mulţumesc frumos pentru darul de Crăciun care a sosit la începutul lunii, dar mi-am rezervat plăcerea de a-l deschide de-abia în seara de Crăciun. E cea mai minunată poşetă de damă şi exact ce aveam nevoie. De asemenea, mi-a plăcut tare mult şi cuponul de mătase şi îmi voi face o fustă lungă de seară, când voi găsi pe cineva care să mi-o croiască perfect. Are cea mai splendidă culoare. Şi, vă rog, mulţumiţi-i lui Jess pentru calendarul făcut de mână. Spuneţi-i că maimuţele şi elefanţii au fost desenaţi realmente foarte bine.

Pe-aici s-a lăsat brusc un frig năprasnic şi tot platoul Dartmoor este acoperit de zăpadă, drumurile sunt troienite, pretutindeni se întind umbre albăstrii, acoperişurile tuturor caselor au cuşme groase de omăt, iar Bovey Tracey seamănă oarecum cu ilustraţiile din „Croitorul din Gloucester". În fiecare dimineaţă dăm fân poneilor din Dartmoor, care au coborât podişul ca să se adăpostească de vifor în dosul unui zid de piatră. Scoaterea lui Morag la plimbare aduce întrucâtva cu o expediţie anevoioasă la Polul Sud. În casă este destul de rece - nu chiar fa fel de frig ca la Keyham, dar aproape aidoma. Acum, stau şi vă scriu în bucătărie, fiindcă aici este cel mai călduros loc din toată casa. În plus, m-am încotoşmănat în două pulovere.

Unchiul Bob a venit acasă de Crăciun şi a stat patru zile, dar acum a plecat iarăşi. Realmente, am urât cu tărie Crăciunul fără Ned, însă Hester Lang ne-a sărit în ajutor, ne-a invitat la prânz, mai ales că noi n-aveam brad împodobit cu beteală, nici ilex, încercând să ne purtăm ca în orice zi obişnuită. Hester găzduia un cuplu venit de la Londra, destul de bătrâiori, dar deosebit de culţi şi interesanţi, iar în timpul mesei nu s-au purtat conversaţii despre război, ci despre galerii de artă şi călătorii în Orientul Mijlociu. Cred că soţul era arheolog

Aici, Judith se opri, puse stiloul pe masă, îşi suflă în pumni că să-şi dezgheţe degetele înţepenite şi se întrebă dacă ar trebui să se ostenească să-şi facă o cană de ceai. Era aproape ora patru după-amiaza, iar Biddy şi Morag nu se întoarseră de la plimbare. Dincolo de fereastra bucătăriei,

grădina întunecată se povârnea până spre mlaştini, totul era amorţit de ger şi alb de zăpadă. Singurele pete de verdeaţă care se zăreau erau ramurile pinilor, fremătând în bătaia vântului de răsărit care sufla dinspre mare. Unicul semn de viaţă era un prigor, ciugulind nuci dintr-o trăistuţă pe care Judith o atârnase de prichiciul pridvorului.

Privea pierdut spre prigor şi se gândea la această zi cenuşie şi tristă din sărbătoarea Crăciunului căreia, într-un fel sau altul, cu ajutorul lui Hester, izbutiseră să-i supravieţuiască. Şi apoi îşi îngădui luxul de a se lăsa cuprinsă de nostalgie, reamintindu-şi Crăciunul trecut de la Nancherrow, căminul încântător, plin de musafiri, lumină şi râsete. Podoabe sclipitoare, mireasma bradului, cu darurile îngrămădite sub crengile mlădioase.

Şi sunetele. Colindele de Crăciun cântate la serviciul divin de dimineaţă în biserica din Rosemullion; oalele zăngănind în bucătăria doamnei Nettlebed în timp ce pregătea cantităţi pantagruelice de bucate delicioase; valsurile lui Strauss.

Îşi aducea aminte cum se gătise pentru cina festivă în propriu-i dormitor roz şi cochet, ameţită de emoţie; parfumul fardurilor şi senzaţia de moliciune mătăsoasă a primei sale rochii elegante de seară, când îi alunecă pe trup. Şi apoi păşind pragul uşii de la salon şi Edward venind s-o prindă de mână şi să-i spună: „Tocmai bem şampanie".

Cu un an în urmă, doar un singur an! Dar, deja, un timp îndepărtat, o altă lume. Oftă greu şi luă stiloul pentru a-şi continua scrisoarea.

„Biddy se simte bine, însă nu este încă în stare să facă faţă vreunui lucru. Situaţia e dificilă, întrucât eu îmi petrec dimineţile cu Hester Lang, exersând la dactilografie şi stenografie, iar adesea Biddy nici nu se scoală din pat până plec de-acasă. Desigur, doamna Dagg vine să trebăluiască în fiecare zi, aşadar Biddy nu rămâne singură, dar e ca şi cum şi-a pierdut interesul faţă de toţi şi toate. Nu vrea să facă nimic, nici să vadă pe cineva. Prietenele o sună la telefon, dar refuză să meargă în vizite şi chiar să joace bridge şi îi displace dacă, animate fiind de bunăvoinţă, amicele ei trec pe la noi.

Singura persoană care nu acceptă să fie expediată cu scuze este Hester Lang şi cred că ea va fi cea care o va readuce în cercul ei de prietene. Nici nu ştiu cum ne-am fi descurcat fără ea. Este atât de înţeleaptă şi de cumsecade. Vine la Upper

Bickley aproape zilnic, cu vreun pretext sau altul, şi cred că plănuieşte o partidă de bridge pentru săptămâna viitoare şi va insista să meargă şi Biddy. Este într-adevăr timpul să înceapă să se întâlnească şi cu alţi oameni. În clipa de faţă se plimbă cu Morag şi când se va reîntoarce voi face o ceaşcă de ceai.

Nu vorbeşte despre Ned şi nici eu n-o fac, fiindcă socot că nu se simte încă în stare. Va fi mult mai bine când se va interesa de activităţile Crucii Roşii sau de orice altă muncă benevolă. Este o femeie prea energică şi voluntară ca să nu contribuie cu nimic la eforturile impuse de război.

Sper că toate astea nu au să vă deprime, dar nu ajută la nimic să vă spun că Biddy e bine când nu-i deloc aşa. Dar sunt convinsă că în curând îşi va reveni. Oricum, deocamdată am să stau cu ea şi ne înţelegem de minune, aşa încât nu trebuie să fiţi îngrijoraţi din pricina noastră.

Poimâine va fi ziua de Anul Nou, 1940. Mi-e tare dor de voi toţi şi câteodată îmi doresc să fiu acolo, alături de voi, dar după toate cele ce s-au întâmplat, ştiu că am luat o hotărâre justă. Gândiţi-vă doar cât de neliniştiţi am fi fost noi toţi ştiind-o pe Biddy de una singură!

Trebuie să mă opresc, am îngheţat bocnă. Mă voi duce să mai pun câteva lemne în focul din salon, să trag draperiile de camuflaj şi să stau la gura sobei. Biddy şi Morag s-au înapoiat, le văd venind pe cărăruia dinspre poartă. A trebuit să curăţăm zăpada şi să presărăm cenuşă pe potecă, astfel ca bietul poştaş (care cutreieră împrejurimile ziua întreagă) să poată distribui scrisorile fără a-şi rupe picioarele.

Multă dragosth şi sărutări pentru toţi. Vă voi scrie anul viitor."

Judith

1940

Către sfârşitul lui martie, după cea mai geroasă iarnă de care desigur mulţi îşi mai aduc aminte, zăpada abundentă şi gheaţa se topiră în cele din urmă şi pe podişul Dartmoor rămaseră doar pâlcuri răzleţe de nea, în şanţurile umbroase unde nu răzbăteau razele soarelui sau îngrămădite pe pereurile din piatră care căptuşeau taluzurile mai expuse. Pe măsură ce zilele se lungeau, vântul de apus aducea un suflu blând şi cald, pomii înmugureau şi păsările călătoare se întorceau pe la cuiburile lor; primulele sălbatice smălţau gardurile vii din Devon, iar în grădina de la Upper Bickley primele zarnacadele îşi legănau corolele galbene în adierea zefirului.

În Cornwall, la Nancherrow, casa se umplea de refugiaţi sofisticaţi de la Londra, care abandonaseră oraşul şi veniseră să stea acolo pe Timpul Paştelui. Tommy Mortimer ciupi o săptămână de permisie de la îndatoririle Apărării Pasive, iar Jane Pearson îşi aduse ambii copii, pentru o lună întreagă. Soţul lui Jane, robustul şi binevoitorul Alistair, era acum sub arme în Franţa, iar doica odraslelor ei, cu mult mai tânără decât îşi închipuise vreodată cineva, revenise la meseria de infirmieră şi deci plecase să conducă o secţie de chirurgie într-un spital militar din sudul Ţării Galilor. În lipsa guvernantei, Jane îşi asumase cu curaj călătoria cu trenul până la Penzance, înveselindu-şi şi disciplinându-şi singură progeniturile şi, de îndată ce sosi la Nancherrow, îi lăsă în seama lui Mary Millyway, în vreme ce ea se cuibări pe canapea, sorbi tacticos un gin cu suc de portocale, tăifăsui cu Athena şi, în general vorbind, fără a se sinchisi de convenienţe. Locuia încă în căsuţa de pe Lincoln Street şi se distra de pomină, aşa încât nu-şi făurise planuri să părăsească Londra. Niciodată în viaţa ei nu petrecuse atât de grozav, ieşind zilnic în oraş şi prânzind la „Ritz" sau la „Berkeley" cu chipeşi locotenenţi-colonei de aviaţie ori cu mai tineri ofiţeri din regimentele de gardă.

— Cum rămâne cu Roddy şi Camilla? întrebă Athena, de parcă ei ar fi fost nişte căţeluşi, aproape aşteptându-se să i se spună că Jane îi băga pur şi simplu în coteţ.

— Oh, stau cu menajera mea, replică Jane, dându-şi ifose, sau îi las cu servitoarea mamei. Draga mea, trebuie să-ţi mărturisesc, totu-i prea

palpitant... Şi turui mai departe, încântându-şi auditoarea cu alte amănunte de la întâlnirile-i galante.

Toţi aceşti oaspeţi ocazionali îşi aduseră cu ei cartelele de alimente raţionalizate, pentru unt, zahăr, slănină, untură de porc şi carne. De asemenea, Tommy făcu rost de o rezervă de delicatese, obţinute neverosimil de greu de la Fortnum & Mson: fazan în aspic, alune trase în ciocolată, ceai aromat şi borcănaşe cu caviar.

În timp ce măsura din ochi aceste daruri asortate şi orânduite pe masa din bucătărie, doamna Nettlebed fu auzită bombănind ce mare păcat era că domnul Mortimer nu pusese mâna pe o pulpă zdravănă de porc.

Personalul de la Nancherrow se micşorase simţitor. Atât Nesta cât şi Janet plecaseră nerăbdătoare să îmbrace uniforma militară sau să fabrice muniţii, pentru a-şi aduce mica lor contribuţie la efortul cerut de război. Palmer şi ajutorul de grădinar fuseseră chemaţi amândoi la oaste şi singurul înlocuitor găsit fu Matty Pomeroy, un pensionar foarte vârstnic din Rosemullion, care venea în fiecare dimineaţă pe o bicicletă, scârţâitoare şi lucra cu viteza melcului.

Prea tânără ca să fie de vreun folos, Hetty era încă în bucătărioara auxiliară, mai mult spărgând la farfurii şi scoţând-o din minţi pe doamna Nettlebed. Trebuia acum ca toţi musafirii găzduiţi să se apuce serios de treabă, având grijă să tragă draperiile de camuflaj, să-şi facă paturile şi să se ofere voluntar la spălatul vaselor şi la căratul lemnelor pentru foc. Mesele se serveau încă în sufragerie, după toate regulile etichetei, dar salonul era închis, mobilele de acolo învelite cu cearşafuri contra prafului, iar cea mai fină argintărie fusese curăţată, înfăşurată în piele e căprioară şi pusă la loc sigur pe durata războiului. Despovărat de corvoada plicticoasă de a lustrui argintăria, trudă care odinioară îi umplea cea mai mare parte a zilei, Nettlebed se fofilă afară din casă, lăsându-şi baltă, pe nesimţite, îndatoririle domestice. Fu vorba de o progresie graduală. La început, bătrânul majordom ieşea periodic din bucătărie ca să se încredinţeze că Matty nu-şi iroseşte vremea în spatele magaziei, furând zece minute su mai mult pentru a pufăi din pipa-i rău mirositoare. Apoi, se oferi voluntar să sape o brazdă, două de cartofi pentru doamna Nettlebed, ori să scoată din pământ o căpăţână de varză. În scurtă vreme, se însărcină de bunăvoie cu îngrijirea grădinii de zarzavaturi, plănuind recoltele şi supraveghindu-l pe Matty Pomeroy, făcând totul la perfecţie şi cu priceperea-i obişnuită. Îşi cumpără o

pereche de cizme din cauciuc de la Penzance şi, încălţându-le, săpă un răzor de fasole agăţătoare. Treptat-treptat, figura sa palidă şi gravă fu pârlită de soare şi nădragii începură să-i atârne şleampăt. Athena jură că, în străfundul sufletului, Nettlebed era un fiu al pământului care, pentru prima oară în viaţă, îşi găsise adevărata vocaţie, iar Diana, foarte amuzată, hotărî că era destul de şic să aibă un majordom bronzat, cu condiţia să-şi cureţe cu periuţa ţărâna de sub unghii, înainte de a servi supa.

* * *

Lavinia Boscawen răposăla mijlocul sărbătorilor de Paşti, în noaptea de opt aprilie.

Muri în somn, în propriu-i dormitor din Casa Dower. Mătuşa Lavinia nu-şi restabilise niciodată pe de-a-ntregul sănătatea zdruncinată după boala care îngrijorase şi tulburase liniştea întregii familii, dar supravieţuise în tihnă iernii, sculându-se în fiecare dimineaţă, stând la gura sobei, împletind cu sârguinţă ciorapi kaki. Nu fusese suferindă, nici nu avusese dureri. Într-o bună seară, plecă pur şi simplu la culcare ca de obicei, adormi şi nu se mai trezi niciodată.

Isobel fu cea care o găsi. Bătrâna Isobel, călcând greoi pe scară, balansând în vârful braţelor tava cu limonadă fierbinte, ciocănind uşor la uşă şi apoi păşind în odaie ca să-şi deştepte stăpâna. Puse tăviţa pe noptieră, se duse să tragă perdelele şi ridică obloanele.

— Minunată dimineaţă, remarcă ea, dar nu primi nici un răspuns.

Se întoarse.

— Minunată dimineaţă, repetă Isobel, însă ştiu chiar în clipa când rosti aceste vorbe că nu avea să primească nici un fel de replică la cele spuse mai înainte. Lavinia Boscawen şedea întinsă, calmă şi senină, cu capul sprijinit pe perna moale de puful, exact aşa cum dormise. Ochii îi erau închişi şi arăta cu mulţi ani mai tânără şi foarte împăcată cu sine. Bătrână şi versată în datinile morţii, Isobel luă oglinjoara cu mâner de argint de pe noptieră şi o apropie de buzele doamnei Boscawen. Nu era nici o răsuflare, sticla nu se aburi. Încremenire deplină. Isobel aşează oglinda la loc şi acoperi uşurel chipul stăpânei sale cu cearşaful brodat din olandă. Apoi, trase draperiile şi coborî la parter. În vestibul, cu

oarecare repulsie, fiindcă urâse dintotdeauna oribilul aparat, ridică telefonul din furcă, puse receptorul la ureche şi ceru operatoarei din centrală să-i facă legătura cu Nancherrow.

Aranjând masa pentru micul dejun în sufragerie, Nettlebed auzi ţârâitul telefonului din biroul colonelului Carey-Lewis. Aruncă o privire spre ceas, văzu că era ora opt fără douăzeci de minute, aşeză o furculiţă exact la locul ei şi se duse să răspundă.

— Nancherrow.

— Domnul Nettlebed?

— Chiar el.

— Sunt Isobel. De la Casa Dower. Domnule Nettlebed... Doamna Boscawen a murit. În somn. Am găsit-o azi dimineaţă. Colonelul este acolo?

— N-a coborât încă, Isobel. Nettlebed se încruntă. Nu-i nici o îndoială?

— Oh, sunt foarte sigură. Şi-a dat suflarea cea de pe urmă. E liniştită ca un prunc. Biata doamnă...

— Eşti singură, Isobel?

— Bineînţeles. Cine altcineva ar putea fi aici?

— Te simţi bine?

— Trebuie să vorbesc cu domnul colonel.

— Mă duc să-l chem.

— Aştept.

— Nu, nu aştepta. O să te sune el. Stai doar lângă telefon ca să-l auzi.

— N-am rămas încă surdă.

— Eşti convinsă că te simţi bine?

Isobel nu replică la această întrebare tendenţioasă. Adăugă doar cu asprime:

— Spune-i colonelului să mă sune neîntârziat, şi apoi îi trânti majordomului telefonul în nas.

Nettlebed aşeză receptorul în furcă, fixându-l câtva timp cu privirile. Doamna Boscawen s-a stins din viaţă! După o vreme, spuse cu voce tare: „Ce coşmar!" şi apoi ieşi din cameră şi înaintă tacticos spre scări.

Îl găsi pe colonel în baie, bărbierindu-se. Purta un halat flauşat peste pijamaua dungată şi papuci din piele şi îşi înfăşurase un prosop în jurul gâtului. Îşi răsese deja un obraz, celălalt fiind încă acoperit cu spumă parfumată; colonelul Carey-Lewis stătea acolo, pe covoraşul din baie, cu briciul în mână şi asculta ştirile transmise la radioul său portabil pus pe

capacul de mahon al closetului. Apropiindu-se, Nettlebed auzi tonul grav şi cumpătat al crainicului de la B.C.C., dar când îşi drese discret glasul şi bătu uşor în tocul uşii deschise, colonelul, întorcându-se să vadă cine era, îi făcu semn să tacă şi ascultară împreună buletinul de dimineaţă. Noutăţi îngrijorătoare. Trupele hitleriste intraseră în Danemarca şi-n Norvegia chiar în zorii acelei zile. Trei vase de transportat trupe acostaseră în portul Copenhaga, insulele şi porturile fuseseră ocupate, iar strâmtorile Skagerrak şi Kattegat erau acum sub controlul duşmanului. În Norvegia, Marina militară germană debarcase forţe armate în fiecare port la nord de Narvik. Un distrugător britanic fusese scufundat...

Colonelul se aplecă şi închise radioul. Apoi, îndreptându-se din şale, se întoarse spre oglindă şi continuă să se bărbierească. În reflectarea din luciul sticlei, întâlni privirea lui Nettlebed.

— Acum, spuse el, ăsta-i începutul.

— Da, domnule. Aşa se pare.

— Mereu elementul surpriză. Dar de ce să ne lăsăm surprinşi?

— Habar n-am, domnule. Nettlebed şovăi, codindu-se să vorbească într-o asemenea clipă. Trebuia totuşi să-i zică. Îmi pare rău că vă deranjez, domnule, dar mă tem că şi musai să vă comunic veşti şi mai triste. „Hârş-hârş", scrijelea briciul, lăsând câte o dâră de piele curată pe obrazul săpunit. Isobel tocmai a dat telefon, domnule, de la Casa Dower. Doamna Boscawen a decedat. Azi-noapte, în somn. Isobel a găsit-o de dimineaţă şi a sunat imediat aici. I-am spus că o să-i telefonaţi, domnule, şi aşteaptă lângă aparat.

Se întrerupse. După o clipă, colonelul se întoarse şi pe chipul lui se citea atâta tristeţe, suferinţă şi tulburare, încât Nettlebed se simţi ca un ucigaş. Un răstimp, tăcerea se aşternu greu între ei şi lui Nettlebed nu-i trecu prin minte nici o vorbă potrivită pentru a umple acest gol chinuitor. Apoi, colonelul clătină din cap.

— Of, Dumnezeule, e aşa de greu să-ţi înfrângi durerea provocată de pierderea cuiva foarte drag, Nettlebed.

— Îmi pare nespus de rău, domnule.

— Când a sunat Isobel?

— La opt fără douăzeci, domnule.

— O să cobor în cinci minute.

— Prea bine, domnule.

— Şi, Nettlebed... vrei să fii amabil şi să-mi cauţi o cravată neagră?

* * *

La Upper Bickley, telefonul zbârnâi prelung şi Judith se duse să răspundă.

— Alo!

— Judith, aici e Athena.

— Doamne sfinte, ce surpriză!

— Mami m-a rugat să te sun. Mi-e teamă că am să-ţi dau o veste tristă, dar, vei vedea, realmente într-un fel nu chiar atât de tristă. Dureroasă doar pentru noi toţi. Mătuşa Lavinia a murit.

Buimăcită ca după o lovitură ameţitoare, Judith nu ştiu ce să spună. Îşi trase un scaun comod şi se prăbuşi în el.

— Când? izbuti ea să îngaime în cele din urmă.

— Luni noaptea. Pur şi simplu, s-a dus la culcare şi nu s-a mai trezit. N-a fost bolnavă, n-a suferit. Cu toţii încercăm din răsputeri să fim recunoscători că s-a sfârşit aşa, dar ne simţim de parcă ar fi finalul unei epoci memorabile.

Athena părea foarte stăpână pe sine, matură şi împăcată. Judith era surprinsă. Înainte, când mătuşa Lavinia fusese atât de grav bolnavă şi băgase în sperieţi întreaga familie, pe Athena, Judith ştia bine, o apucaseră istericalele şi plânsul când primise vestea şi ajunsese treptat într-o asemenea stare încât Rupert trebui s-o suie degrabă în maşină şi să gonească tot drumul din pustietăţile Scoţiei până în vestul comitatului Cornwall. Dar acum... Pasămite, căsnicia şi sarcina determinaseră această metamorfoză şi motivau comportamentul atât de raţional al Athenei, detaşarea cu care vedea lucrurile. Oricum, Judith îi era recunoscătoare. Ar fi fost insuportabil ca această veste să-i fie împărtăşită de cineva cu un potop de lacrimi.

— Îmi pare îngrozitor de rău, spuse ea. Era o femeie cu totul deosebită, profund implicată în viaţa voastră, a tuturor. Trebuie să vă simţiţi distruşi.

— Da, aşa e, într-adevăr.

— Mama ta e bine?

— Da. Chiar şi Loveday. Tati ne-a ţinut un logos moralizator şi ne-a spus că nu se cade să ne gândim la noi înşine, ci la mătuşa Lavinia,

împăcată acum şi liniştită, fără să se mai amărască din cauza blestematului ăstuia de război. Totu-i groaznic, nu-i aşa? Cel puţin a fost cruţată să citească ziarele şi să se uite la săgeţile de pe planşe şi hărţi indicând mersul operaţiunilor militare.

— E foarte drăguţ din partea ta că mi-ai spus.

— Oh, scumpă Judith, sigur că trebuia să te-anunţăm. Mătuşa Lavinia te-a considerat totdeauna o rudă a clanului. Şi mami te-ntreabă dacă vii la înmormântare? Nu-i o perspectivă prea plăcută, dar ar însemna foarte mult pentru noi toţi.

Judith se codea.

— Când are loc?

— Marţea viitoare, pe şaisprezece.

— O să fiţi cu toţii acolo?

— Desigur. Întreaga şleahtă. Totuşi, cu excepţia lui Edward, care-i consemnat pe aerodromul lui. Bănuiesc că aşteaptă să doboare bombardiere nemţeşti. A încercat să obţină o permisie pentru motive familiale, dar, cum lucrurile stau aşa de rău, răspunsul a fost „nu". Însă noi toţi ceilalţi vom fi acolo, inclusiv Jane Pearson, aflată aici împreună cu copilaşii ei năzdrăvani. Cred că şi Tommy Mortimer doreşte să vină. Să vezi ce prostie! A stat aici câteva zile şi apoi s-a reîntors la Londra. Iar acum trebuie să străbată iarăşi tot drumul. Şi asta, în ciuda întrebării noastre: „E călătoria realmente necesară?" Dar a îndrăgit-o pe mătuşa Lavinia teribil de mult, deşi l-a servit mereu cu vin de Xeres şi niciodată cu gin. Te rog şi pe tine să vii. Şi să stai câtva timp. Totu-i pregătit în aşteptarea ta. N-am îngăduit nimănui să se instaleze în dormitorul tău.

— Trebuie... trebuie să discut şi cu Biddy.

— Cu siguranţă, n-o să-ţi ducă lipsa. În plus, e şi timpul să te revedem. Vino duminică. Cum ai să ajungi aici? Deplasându-te cu maşina?

— Poate că s-ar cuveni să economisesc benzina.

— Atunci, urcă-te în tren. O să te-ntâmpin în gara din Penzance. De altfel, nici benzina nu-i o problemă, fiindcă tăticu' şi Nettlebed au pus deoparte câteva cupoane de rezervă graţie faptului că sunt implicaţi în apărarea pasivă. Nu scăpa trenul Riviera...

— Păi...

— Oh, te implor să vii. Spune da. Cu toţii năzuim din tot sufletul să te vedem şi eu vreau să-mi admiri pântecul bombat. Şi toată lumea îţi trimite complimente, iar Loveday are o găină preferată căreia i-a dat

numele tău. Trebuie să te las, draga mea. Ne vedem duminică.

* * *

Judith o caută pe Biddy şi-i explică situaţia.

— Vor să merg la Nancherrow. Să asist la funeralii.

— Atunci, sigur că trebuie să te duci.

— Sărmana bătrână. Ce mâhnire! Biddy nu-şi dezlipea ochii de la Judith, care stătea acolo şi-şi muşca buzele. Vrei să mergi?

— Da, aşa cred.

— Nu pari prea convinsă. O să fie şi Edward acolo?

— Of, Biddy...

— Păi, o să fie sau nu?

Judith clătină din cap.

— Nu, nu poate obţine permisie.

— Dacă ar fi fost şi el acolo, ai mai fi dorit să te duci?

— Nu ştiu. Probabil aş fi invocat vreo scuză.

— Scumpa mea, toate astea s-au întâmplat cu jumătate de an în urmă şi de atunci trăieşti ca o pustnică neprihănită. Nu poţi să tânjeşti tot restul vieţii după Edward Carey-Lewis. Oricum, totu-i ipotetic, fiindcă spui că el n-o să fie acolo. Deci, pleacă liniştită. Revezi-ţi tinerii prieteni!

— Pur şi simplu, îmi fac sânge rău că te las de una singură. Cum rămâne cu gătitul? Trebuie să te hrăneşti bine.

— N-ai grijă. O să-mi cumpăr cornuri de la brutărie şi o să mănânc o grămadă de fructe. Şi pentru că mi-ai arătat cum, o să-mi fierb câte un ou. Iar doamna Dagg o să-mi facă supă şi, crede-mă pe cuvânt, ador pâinea cu margarină.

Dar Judith rămase cu inima îndoită. Judecând după aparenţe, Biddy îşi redobândise cumpătul. Îndemnată de Hester, intrase în Crucea Roşie şi se ducea la casa lui Hester două dimineţi pe săptămână, pentru a împacheta alimente destinate trupelor din Franţa. De asemenea, reîncepuse să joace bridge şi să-şi întâlnească vechile prietene. Locuind însă împreună zi de zi, Judith ştia că, odată cu moartea lui Ned, ceva murise de-a binelea şi în adâncul inimii lui Biddy, aşa încât realmente nu va putea niciodată să se împace, de voie, de nevoie, cu pierderea cumplită a unicului ei copil. Câteodată, când soarele strălucea şi

scânteieri de lumină se vedeau plutind în văzduh, o licărire a vechii ei vioiciuni o însufleţea pentru câteva clipe şi atunci Biddy făcea pe neaşteptate remarci extraordinar de amuzante şi de spontane, încât izbucneau amândouă în râs şi pe moment s-ar fi zis că nimic nu se întâmplase vreodată. Dar în alte zile era copleşită de deprimare psihică şi zăcea în pat, refuza să se scoale, fuma ţigară după ţigară şi tot căta cu ochii aţintiţi spre ceas, ca să vadă dacă venise vremea să-şi soarbă prima băutură a serii. Adesea, Biddy nu rezista ispitei de a se porni cu băutul prea devreme şi când ea, Judith, se întorcea de la plimbare, o găsea stând în fotoliu, legănând uşor paharu-i preţios dintr-o mână într-alta, de parcă însăşi viaţa ei ei fi atârnat de acesta.

— Pur şi simplu, nu-mi place să te las singură, rosti Judith într-un târziu.

— O să-mi poarte de grijă doamna Dagg. Ţi-am spus doar. Şi Hester, care-i în apropiere, şi toate doamnele drăguţe de la Crucea Roşie. Şi Morag o să-mi ţină companie. Totul o să fie-n regulă. Pe deasupra, nu poţi lâncezi aici pe vecie. Acum, când tu şi Hester aţi terminat lecţiile de stenografie şi de dactilografie, nu mai există cu adevărat nici un motiv să rămâi. Desigur, nu vreau să pleci, dar nu trebuie să nu mergi nicăieri doar din pricina mea. Hai să înfruntăm cu curaj realitatea, se cade să fiu independentă. Câteva zile fără tine or să mă deprindă cu această bună practică.

Aşa că Judith fu convinsă.

— E-n, regulă, spuse ea, şi zâmbi, fiindcă şovăiala se risipise şi, cu încurajarea lui Biddy, izbutise să ajungă la o hotărâre după momentele de ezitare. Dintr-o dată se simţi cuprinsă de emoţie, de parcă şi-ar fi plănuit o vacanţă, ceea ce, desigur, nu corespundea adevărului şi, deşi se bucura dinainte la gândul de a se reîntoarce la Nancherrow, rămânea un fapt împlinit că două fiinţe dintre cele mai deosebite nu aveau să fie acolo: mătuşa Lavinia, întrucât murise, şi Edward, din pricina imperativelor războiului. Nu! Complet greşit. Nu din cauza imperativelor războiului. Îl pierduse pe Edward pentru totdeauna, cu propria ei naivitate şi lipsă de experienţă. El dispăruse din viaţa ei şi doar ea purta întreaga vină.

Dar... Şi era un mare „dar” Nancherrow rămăsese statornic, iar ea se întorcea în acel sălaş de confort, căldură şi lux, unde responsabilităţile puteau fi aruncate peste bord şi oricine se desfăta încercând senzaţia de

a fi iarăşi copil. Măcar şi numai pentru câteva zile. Probabil că totul avea să fie înspăimântător de trist, însă ea va fi acolo, înapoindu-se la dormitorul roz, la bunurile ei îndrăgite, la biroul, gramofonul şi cutia-i chinezească. Se gândi că va deschide larg fereastra şi se va apleca în afară, admirând priveliştea din curtea interioară şi marea mijind la orizont, şi va asculta uguitul hulubilor albi-rotaţi în jurul porumbarului. Şi va chicoti cu Loveday, va sta de vorbă cu Athena şi Mary Millyway, cu Diana şi colonelul. Inima i se umplu de gratitudine şi ştiu că avea să fie ca o întoarcere acasă şi se întrebă dacă mătuşa Lavinia, oriunde ar fi, îşi dă seama că i-a lăsat o moştenire spirituală, prilejul de a se reîntâlni cu toţi cei dragi.

* * *

Călătoria spre Cornwall fu cufundată în nostalgie şi aduceri-aminte. Gara din Plymouth, de-acum destul de familiară, era năpădită de tineri matrozi, de saci şi raniţe cu obiecte personale, de contingente de întărire, recent recrutate, îndreptându-se către interiorul ţării. Militarii se adunaseră pe peronul opus, bruscaţi fiind să se încoloneze de către un subofiţer exasperat. Când Cornish Riviera trase în gară, militarii dispărură câteva clipe îndărătul locomotivei imense, care pufăia şi scotea o pană albă de aburi. Când trenul se puse în mişcare, Judith întrezări pentru ultima oară, ca prin ceaţă, uniformele bleumarin, noi şi băţoase, şi feţele tinereşti, cu obraji rumeni.

Aproape imediat, Riviera durui asurzitor peste podul Saltash şi portul se vedea ticsit de nave H.M.S.[13], care nu mai erau cenuşii, ci vopsite în culori de camuflaj. Apoi, Cornwall; casele tencuite în roz, văile adânci şi viaductele. Trenul se opri la Par. „Par. Par. Par, aici schimbaţi pentru Newquay", intonă şeful de stafie aşa cum obişnuia dintotdeauna. Truro! Judith văzu orăşelul îngrămădit împrejurul turnului înalt al catedralei şi îşi reaminti cum venise aici, împreună cu domnul Baines, ca să-şi

[13] H.M.S. - în original - His (or Her) Majesty's Ship; în traducere – Nava Maiestăţii Sale.

cumpere gramofonul, şi cum dejunaseră la „The Red Lion” şi se gândi la Jeremy, pe când se întâlniseră pentru prima dată, şi cum îşi strânsese catrafusele, îşi luase la revedere şi coborâse din tren la Truro. Iar atunci îşi închipuise că n-avea să-l mai vadă niciodată şi că, neîndoielnic, nu va ajunge să-i afle numele.

În sfârşit, Hayle şi estuarul, un puhoi de ape albăstrii potopind pământul în timpul fluxului, iar în depărtare, Penmarron, frontoanele Casei Riverview, clar vizibile prin desişul verde al pomilor înfrunziţi în aprilie.

La nodul de cale ferată, Judith îşi luă valiza din plasa pentru bagaje şi ieşi pe culoar, nedorind să piardă priveliştea deschisă spre Mount’s Bay şi spre mare. În timp ce trenul zuruia de-a lungul coastei, pe ţărmurile mării, cuprinse între zona de flux şi reflux, se vedeau garduri de sârmă ghimpată, mici cazemate de beton, ocupate de soldaţi, şi tancuri blindate şi tunuri de calibru mijlociu, pregătite contra unei invazii dinspre ocean. Şi totuşi, golful sclipea în lumina soarelui, la fel ca totdeauna, şi văzduhul vuia de ţipetele pescăruşilor şi aerul mirosea pătrunzător a alge marine.

Athena era acolo, aşteptând-o pe peron, vizibilă de departe, cu păru-i blond fâlfâind în adierea brizei. Sarcina era cât se poate de evidentă, întrucât nu făcea nici cel mai mic efort să-şi ascundă rotunjimile şi purta pantaloni lăbărţaţi din catifea reiată şi o cămaşă bărbătească, cu mânecile suflecate şi pulpanele fluturând slobod.

— Judith!

Se întâlniră ia jumătatea peronului şi Judith îşi puse jos valiza şi se îmbrăţişară. În ciuda înfăţişării sale ştrengăreşti, necaracteristice, Athena exala, ca totdeauna, un parfum îmbietor şi scump.

— Dumnezeule, ce fericire să te văd. Ai slăbit. Iar eu m-am îngrăşat. Îşi mângâie pântecul bombat. E emoţionant, nu-i aşa? Şi creşte pe zi ce trece.

— Când o să naşti?

— În iulie. De-abia aştept. Ăsta-i tot bagajul tău?

— Dar ce-ţi închipuiai, cufere de voiaj şi cutii pentru pălării?

— Maşina e afară. Hai să pornim spre casă.

Automobilul fu oarecum o surpriză. Nici unul dintre vehiculele mari, impunătoare, care erau parte integrantă din Nancherrow, ci o furgonetă mică, uzată şi cu aspect ponosit, purtând pe-o latură inscripţia cu majuscule:

„H. WILLIAMS, NEGUSTOR DE PEŞTE”.

— Cine s-a apucat de comerţul cu peşte? întrebă Judith uşor amuzată.

— Nu-i nostimă? Tati a cumpărat-o la mâna a doua, ca să economisească benzina. Habar n-ai cât de mulţi oameni poţi înghesui în spate. Am luat-o abia cu o săptămână în urmă. N-am avut încă timp să acoperim inscripţia cu un strat de vopsea. Nici nu cred c-ar trebui. Socot, ca şi mami, că-i foarte şic.

Judith băgă geamantanul în interiorul duhnind a peşte şi porniră la drum. Furgoneta dădu câteva rateuri, producând o explozie falsă când se puse motorul în mişcare şi apoi ţâşni înainte, cât pe ce să se izbească de parapetul digului.

— Ce drăguţ din partea ta c-ai venit. Cu toţii am fost îngroziţi că te-ai putea răzgândi în ultima clipă. Cum se mai simte mătuşa ta? Se ţine tare? Bietul Ned! Să se-ntâmple o asemenea cumplită nenorocire. Tuturor ne-a părut atât de rău.

— E mult mai liniştită acum. Cred că şi-a recăpătat echilibrul sufletesc. Dar a fost o iarnă lungă şi grea.

— Fără doar şi poate! Tu ce-ai făcut?

— Am învăţat stenografia şi dactilografia. Am dobândit iscusinţă, viteză şi toate celelalte, iar acum nimic nu mă poate împiedica să mă înrolez sau să-mi găsesc orice fel de slujbă.

— Când ai de gând să cauţi?

— Nu ştiu. Într-o bună zi... Judith schimbă subiectul. Ai mai auzit ceva despre Jeremy Wells?

— De ce mă-ntrebi?

— M-am gândit la el în tren. Când am ajuns la Truro.

— Tatăl lui ne-a făcut alaltăieri o scurtă vizită, după ce Camilla Pearson a căzut din scrânciob şi şi-a spart capul. Mary a crezut că rana ar trebui cusută, dar n-a fost nevoie. Ne-a spus că Jeremy navighează încoace şi încolo pe apele Atlanticului, la bordul unui distrugător. Escortând pentru protecţie convoaiele de vase comerciale. Nu s-a întins prea mult la vorbă, dar totul sună destul de dur. Şi Gus este în Franţa cu Divizia Scoţiei, dar nimic important nu pare să se întâmple pe-acolo.

— Iar Rupert? întrebă Judith înainte ca Athena să înceapă a-i vorbi despre Edward.

— Oh, e bine mersi. Îmi trimite o grămadă de scrisori caraghioase.

— Unde se află?

— În Palestina. Într-un loc numit Gedera. Numai că trebuie să am grijă

să nu spun nimănui în caz că vreun spion trage cu urechea. Şi face încă parte din regimentul de cavalerie care, deocamdată, n-a fost motorizat. După tot ce s-a întâmplat cu cavaleria poloneză, aş socoti nimerit să se transforme degrabă în divizie blindată, nu crezi? Dar presupun că Ministerul de Război ştie ce are de făcut. Ţi-am spus deja, îmi scrie întruna. Palpită de bucurie cu gândul la copil. Îmi tot sugerează prenume oribile ca Ernest, Cecil şi Herbert. Nume de tradiţie în familia Rycroft. Prea îngrozitoare!

— Şi dacă-i fată?

— Am s-o botez Clementina.

— Dar asta-i o specie de mandarină, altoită cu portocal.

— Poate că o să fie o copiliţă dulce ca o portocală. Oricum, va fi divină. Acum mă topesc de dragoste pentru copii, avându-i în preajmă pe Roddy şi Camilla. Am considerat totdeauna că sunt puţin răsfăţaţi – aminteşte-ţi ce mai scânceau de Crăciunul trecut – însă Mary Millyway i-a muştruluit şi i-a dat pe brazdă cât ai bate din palme, iar acum sunt într-adevăr drăguţi. Iscă din senin cele mai năstruşnice observaţii.

— Şi Tommy Mortimer?

— Soseşte mâine. Voia să-şi aducă redingota, dar tati i-a spus că întrece puţin măsura.

— Pare totul ciudat fără mătuşa Lavinia, nu-i aşa?

— Da, realmente straniu. Ca şi când ai şti că a rămas o odaie pustie în casă, fără flori, cu ferestrele bine zăvorâte. E aşa crudă şi implacabilă, nu? Moartea, vreau să zic.

— Da, cât se poate de necruţătoare.

* * *

După aceea, când totul fu dus la bun sfârşit, lumea hotărî fără excepţie că funeraliile Laviniei Boscawen fuseseră exact cum se cuvine, măreţe şi fastuoase, de parcă le-ar fi pregătit temeinic ea însăşi. O după-amiază senină de primăvară; biserica din Rosemullion, plină de flori, şi mătuşa Lavinia, liniştită şi împăcată cu sine, aşezată în coşciug, aşteptând acolo să-şi întâmpine cei mai apropiaţi prieteni pentru ultima oară. Stranele înguste şi incomode erau ticsite cu indivizi pestriţi, dintre care nici unul n-ar fi lăsat să-i scape o asemenea ocazie pentru nimic în lume. Veniseră

din toate părţile comitatului oameni de condiţie socială diferită, de la capul puterii executive din Cornwall – în jos, şi se găsi loc şi pentru cei mai umili – ca de pildă marinarul din Penberth care o aprovizionase pe doamna Boscawen cu peşte proaspăt ani de-a rândul şi tânărul caraghios care întreţinea focul la boilerul şcolii şi curăţa latrinele primitive.

Desigur, Isobel era acolo, precum şi grădinarul de la Casa Dower, purtând cel mai bun costum al său, din tweed verde-închis, cu un trandafir Gloire de Dijon la butonieră. De la Penzance, veniseră să asiste la ceremonialul funebru trei profesionişti: domnul Baines, domnul Eustick (directorul băncii) şi proprietarul hotelului „The Mitre". De la Truro, doctorul şi doamna Wells. Văduva Lady Tregurra, moştenitoarea unui nobil, luase un taxi tocmai din Launceston, şi nu arăta câtuşi de puţin rău, în ciuda acestei călătorii obositoare. Însă alte persoane îndoliate nu erau aşa de sprintene şi se proptiseră în toiege şi bastoane ca să se târască de la intrarea în cimitir până-n biserică, umblând şontâc-şontâc pe poteca umbrită de tise, iar odată instalate în strană, întâmpinară dificultăţi cu exasperantele cornete acustice şi aparate auditive. Un bătrân gentilom sosi în scaunul cu rotile, împins de servitorul său aproape la fel de vârstnic, şi după puţin timp, pe măsură ce biserica se umplu de lume, orga prinse a şuiera, intonând o psalmodie în care cu greu puteai recunoaşte compoziţia „Nimrod" a lui Edward Elgar.

Clanul de la Nancherrow ocupa în biserică primele două rânduri de bănci. Edgar Carey-Lewis şi Diana, Athena, Loveday şi Mary Millyway şedeau în faţă. În spatele lor se aflau musafirii, Judith, Tommy Mortimer, Jane Pearson, precum şi domnul şi doamna Nettlebed. Hetty fusese lăsată să aibă grijă acasă de Camilia şi Roddy Pearson. Atât Mary, cât şi doamna Nettlebed erau puţin cam neliniştite în legătură cu acest aranjament, întrucât Hetty nu era nici cea mai isteaţă, nici cea mai de nădejde dintre fete. Numai că doamna Nettlebed, înainte de a pleca spre biserică, băgă o sfântă de frică în tânăra slujnică şi-i spuse că, dacă la întoarcere îi va găsi cumva pe copilaşi cu niscaiva mărgele vârâte în nas, avea să dea de bucluc.

Izbutiseră cu toţii, prin împrumuturi, să se înveşmânteze în haine cernite. Cu excepţia Athenei, care purta o rochie de gravidă, cu falduri ample, din crep crem, şi arăta frumoasă şi senină ca un înger.

În cele din urmă, toată lumea se aşezase în strane. Ecoul dangătelor de clopot se stinse şi orga îşi curmă dintr-odată vaietele. Din spatele

bisericii, prin uşa lăsată deschisă, răzbătea un zvon de ciripituri.

Vicarul în vârstă se săltă cu efort în picioare şi apoi decise că trebuie să-şi sufle nasul. Acest lucru dură o clipă sau două şi toată lumea aşteptă răbdătoare, holbând ochii mari, în vreme ce el orbecăi după batistă, o despături, trâmbiţă prelung în ea şi o puse la loc. Îşi drese în sfârşit glasul şi anunţă pe un ton tremurător că doamna Carey-Lewis îl rugase să aducă tuturor la cunoştinţă că vor fi bineveniţi la Nancherrow, după slujba religioasă, pentru apetitive îşi răcoritoare. Odată îndeplinită această importantă obligaţie, ierarhul deschise cartea de rugăciuni, acei dintre enoriaşi care fură în stare se ridicară şi serviciul divin începu.

„Eu sunt învierea şi viaţa, zis-a Iisus. Cel care crede în Mine, chiar dacă va muri, va fi viu. Şi oricine trăieşte şi crede în Mine nu va muri niciodată".

Cântară un imn sfânt sau două, colonelul Carey-Lewis citi un pasaj ales din Biblie, apoi se rugară lui Dumnezeu pentru sufletul răposatei şi totul se săvârşi. Şase bărbaţi păşiră înainte pentru a ridica pe umeri sicriul mătuşii Lavinia: antreprenorul de pompe funebre şi mătăhălosul său ajutor, colonelul, Tommy Mortimer, purtătorul cârjei[14] şi grădinarul în costum verde din tweed, arătând, aşa după cum remarcă Athena mai târziu, aidoma unui gnom[15] pitic, care se pomenise din întâmplare într-un grup nepotrivit. Coşciugul, ciudat de mic, fu cărat în ţintirimul scăldat de razele soarelui, iar drept-credincioşii îl urmară pas cu pas, după cum putea fiecare.

Păstrând cu tact distanţa faţă de familie, Judith privea ritualul înmormântării şi asculta predica vicarului.

„Ţărână eşti şi-n ţărână te vei întoarce,
Cenuşă eşti şi-n cenuşă te vei preface".

Dar îi venea greu să priceapă că mătuşa Lavinia îşi dăduse obştescul sfârşit. Se uită în jur şi văzu puţin mai departe silueta înaltă a domnului

---

[14] Purtător al cârjei, - slujitor bisericesc care poartă acest simbol al puterii divine la procesiunile religioase.

[15] Gnom – nume dat, în scrierile cabaliştilor medievali, spiritelor cae al locui în interiorul Pământului.

Baines şi îşi aduse aminte de funeraliile mătuşii Louise în cimitirul bătut de vânturi potrivnice din Penmarron şi cât de înţelegător fusese domnul Baines cu ea în acea zi îngrozitoare. Se trezi apoi gândindu-se la Edward şi dorind, de dragul lui, ca el să fi fost aici, aşa încât să fi putut ajuta la căratul sicriului mătuşii Lavinia până la locul de odihnă veşnică; să o fi condus pe ultimul drum.

* * *

Întrucât salonul de la Nancherrow era inutilizabil, praznicul întru pomenirea mătuşii Lavinia se ţinu în sufragerie. Toate fuseseră pregătite dinainte şi orânduite festiv. În mijlocul poliţei de deasupra şemineului, trona un uriaş aranjament floral din frunze de fag şi crini-de-pădure, făcut de Diana, care îşi irosise pentru el aproape întreaga dimineaţă. Butuci de lemn ardeau zglobiu cu vâlvătăi în cămin, deşi amiaza de aprilie rămăsese atât de caldă încât era posibil să deschizi larg ferestrele, lăsând aerul răcoros şi sărat să pătrundă în casă.

Peste masa mare, întinsă în toată lungimea, fusese aşternută o faţă albă, vârstată, şi cofeturile doamnei Nettlebed (coapte timp de două zile încheiate), etalate spre a trezi întâi pofta şi a fi apoi înfulecate de către toţi cei prezenţi la tristul eveniment. Pandişpanuri, prăjituri-biscuit, tarte cu cremă de lămâie, turtă dulce, plăcinte de ovăz pregătite cu lapte; mici sandvişuri cu castraveţi, picanterii pentru domni, creme glasate şi prăjituri fărâmicioase din aluat fraged.

Pe bufet (responsabilitatea lui Nettlebed), se găseau două ceainice din argint, unul cu ceai indian, celălalt cu ceai chinezesc, carafa cu apă, vasul cu lapte şi zaharniţa; precum şi cele mai bune ceşti, cât găoacea de ou, şi farfurioare din porţelan subţire. De asemenea, aşezate discret, sticla de whisky, un sifon şi o sumedenie de păhărele fără picior. Scaunele din sufragerie fuseseră înşiruite pe marginile odăii. Treptat, locurile fură ocupate de către cei infirmi şi mai şubrezi, încovoiaţi de bătrâneţe, în vreme ce toţi ceilalţi stăteau în picioare sau se mişcau de colo-colo, schimbând banalităţi. Conversaţia se înteţi, vocile se însufleţeau şi, în scurtă vreme, praznicul începu să semene cu cea mai reuşită sindrofie.

Îmboldită de Diana, Judith ajuta la dusul tăvilor şi servea musafirii cu feluritele bunătăţi, oprindu-se din când în când pentru ca să tăifăsuiască

ori să ia o ceaşcă goală şi s-o umple din nou. Era atât de ocupată încât trecu destulă vreme până ce găsi răgazul de a sta de vorbă cu domnul Baines. Tocmai se îndrepta spre bufet, ţinând o ceaşcă într-o mână şi o farfurioară în cealaltă, când se pomeni, la jumătatea drumului, faţă-n faţă cu el.

— Judith!

— Domnule Baines! Ce bine-mi pare să vă văd şi cât de amabil sunteţi c-aţi venit...

— Bineînţeles c-am venit! Se poate? Pari să fii foarte ocupată.

— Toţi mai vor ceai. Nu cred că-s obişnuiţi cu asemenea ceşti minuscule.

— Vreau să-ţi vorbesc.

— Asta sună îngrozitor de grav.

— Fii liniştită. Nu-i nimic deosebit de grav. Crezi că ne-am putea retrage pentru cinci minute? Se pare că există suficiente ospătăriţe şi sunt sigur că se pot lipsi de serviciile tale.

— Păi... da. E-n regulă. Dar mai întâi trebuie să servesc două persoane, fiindcă bietele suflete m-aşteaptă însetate.

— Am avut deja o scurtă discuţie cu colonelul Carey-Lewis. Spune că-i putem folosi biroul.

— În cazul ăsta, o să vă prind din urmă într-o clipă.

— Splendid! N-o să dureze mai mult de zece minute. Loveday trecu pe lângă ei cu un platou încărcat cu plăcinte de ovăz şi avocatul Baines luă una cu îndemânare. Asta o să mă-ntărească până când te-ntorci.

La bufet, Judith umplu ceştile şi le duse înapoi doamnei Jennings, care conducea oficiul poştal din Rosemullion, şi prietenei sale, doamna Carter, care lustruia alămurile la biserică.

— Eşti o fată minunată, îi spuseră. Ni s-a uscat gâtlejul după atâta cântat. Ne poţi da şi câteva bucăţele de turtă dulce, nu-i aşa? Ştiam că are să fie o comândare îmbelşugată, dacă-i pregătită de doamna Nettlebed.

— ... Cum de se descurcă după atâtea raţionalizări, nu înţeleg...

— ... Probabil că a pus ceva deoparte pentru zile negre, te asigur...

Judith aduse turtă dulce din belşug şi le părăsi pe când ele îşi mestecau dumicaţii în vârful buzelor, scuturându-şi fărâmiturile cu degetele firave. Apoi ieşi agale din cameră. Era de-a dreptul o uşurare să scape de sporovăielile pe tonuri stridente şi, după ce merse de-a lungul coridorului, trecu pragul uşii deschise intrând în biroul colonelului.

Domnul Baines o aştepta, stând rezemat de masa solidă de lucru şi mâncând în tihnă bucata de plăcintă. Îşi scoase batista de mătase şi-şi şterse firimiturile, de pe mâini.

— Ce ospăţ pe cinste, spuse el.

— Eu n-am luat nici o îmbucătură. Am fost prea ocupată să-i ghiftuiesc pe alţii. Se prăbuşi într-un fotoliu curbat din piele. Era plăcut să-şi întindă oasele şi să-şi odihnească picioarele după ce alergase încoace şi încolo în pantofi escarpin, incomozi, cu tocuri înalte. Judith se uită la domnul Baines şi îşi încreţi fruntea. Avocatul menţionă din nou că nu era vorba de un lucru foarte serios, dar expresia figurii lui nu era deosebit de veselă. Judith spera deci că i se spunea adevărul gol-goluţ.

— Despre ce anume doriţi să-mi vorbiţi?

— Sunt câteva chestiuni. Cea mai importantă; tu însăţi. Cum o mai duci cu viaţa?

— Bine. Judith ridică nedumerită din umeri.

— Colonelul Carey-Lewis m-a înştiinţat despre moartea vărului tău. Asta, da, tragedie.

— Aşa-i. Avea doar douăzeci de ani. E cumplit să mori atât de tânăr, nu-i aşa? Şi nenorocirea s-a întâmplat prea curând după începerea războiului... Aproape înainte de-a putea să ne obişnuim cu ideea că suntem realmente în stare de război. Pur şi simplu, s-a ivit din senin.

— De asemenea, colonelul mi-a mai zis că te-ai hotărât să nu pleci la familia ta, ci, dimpotrivă, să rămâi în ţară.

Judith zâmbi strâmb.

— Se pare că aţi prins din zbor toate cele petrecute.

— Îl întâlnesc pe colonel din când în când, la clubul din Penzance. Şi-apoi, îmi place să-mi supraveghez îndeaproape clienţii. Sper că ai veşti bune din Singapore...

Aşa că Judith îi relată ultimele noutăţi despre mama ei şi apoi continuă explicându-i despre lecţiile de stenografie şi dactilografie luate cu Hester Lang, care o ajutaseră, într-un fel sau altul, să-şi umple iarna lungă, friguroasă şi pustie la Upper Bickley.

— Acum am viteza şi îndemânarea necesare, aşadar bănuiesc că pot pleca din casa lui Biddy să-mi caut o slujbă, dar nu prea mă trage inima să-mi iau tălpăşiţa şi s-o părăsesc...

— Nu te grăbi. Lasă lucrurile să-şi urmeze cursul lor firesc. Poate că va veni şi vremea aia. Mai curând decât gândeşti. Orice-ar fi, ai supravieţuit

momentelor grele. Acum, trebuie să-ţi vorbesc despre altceva. E vorba de colonelul Fawcett.

Judith îngheţă. Ce informaţie înspăimântătoare era pe cale să-i destăinuie domnul Baines? Faptul că s-ar putea ca vestea să nu fie deloc îngrozitoare, nici măcar nu-i trecu prin minte, întrucât, chiar şi acum, ajungea simpla menţionare a numelui Billy Fawcett ca să-i şi palpite inima de teamă.

— Ce-i cu el?

— Nu mai fi aşa înmărmurită de groază. E mort.

— Mort?

— S-a întâmplat chiar săptămâna trecută. Era în bancă, la Porthkerris, cred că încasa un cec. Şi, tocmai atunci, directorul băncii a ieşit din birou şi i-a spus, foarte politicos, colonelului Fawcett că ar dori să discute despre suma cu care şi-a depăşit contul. Apoi l-a întrebat la fel de curtenitor dacă ar avea bunăvoinţa să-l urmeze. La care bătrânul a izbucnit în accese de furie, faţa i s-a congestionat dintr-odată, s-a sufocat şi a căzut lat la pământ. Rămânând nemişcat! Îţi închipui consternarea celor din jur. Mai târziu s-a constatat că l-a lovit apoplexia, un atac fatal. Desigur, a fost chemată o ambulanţă, colonelul Fawcett a fost dus la spitalul general din Penzance, dar, la sosire, medicul a văzut că decedase pe drum.

Judith nu găsea cuvinte ca să spună ce gândea. În timp ce vorbea domnul Baines, şocul şi oroarea iniţiale fură treptat înlocuite de o pornire isterică de a râde în hohote, deoarece îşi putea imagina limpede scena morţii lui Billy Fawcett şi această reprezentare mentală îi părea mai degrabă ridicolă decât tragică... Întru nimic diferită de imaginea din seara când Edward Carey-Lewis îl aruncase în şanţ, în faţa cârciumii „The Sliding Tackie".

Pe punctul de a slobozi chicote nervoase, Judith îşi astupă gura cu mâna, dar ochii îi trădau satisfacţia şi veselia, iar domnul Baines zâmbi cu oarecare subînţeles şi clătină din cap, de parcă îi lipseau vorbele pentru a se exprima.

— Cred c-ar trebui să adoptăm un aer solemn, dar şi eu am avut aceeaşi reacţie când mi s-a povestit întâmplarea. De-ndată ce Fawcett îşi pierdea controlul, devenea o figură ridicolă.

— Ştiu că nu se cade să mă amuz.

— Ce altceva ai putea face?

— Mor atâţia oameni.

— Ştiu. Îmi pare rău.

— S-a prezentat vreodată în faţa instanţei judecătoreşti?

— Sigur. A fost audiat de judecător la şedinţa trimestrială a tribunalului din Michaelmas. Şi-a recunoscut vinovăţia şi avocatul său a invocat o grămadă de circumstanţe atenuante irelevante: soldat loial şi vechi în slujba regelui, experienţe traumatizante în Afghanistan etc. etc. Aşa că a scăpat ieftin, primind un avertisment şi o amendă substanţială. A avut noroc că n-a fost trimis la închisoare, dar cred că restul vieţii lui a fost lamentabil, ca vai de lume. Nimeni din Penmarron nu mai dorea să aibă de-a face cu el şi i s-a cerut să se retragă din clubul de golf.

— Deci, cum şi-a dus bruma de zile?

— Habar n-am. Presupun că şi-a înecat amarul în rachiu. Însă putem fi siguri că s-a lecuit de pelerinajul la cinematograf.

— Ce sfârşit jalnic!

— Nu l-aş compătimi prea mult. În orice caz, e prea târziu acum pentru regrete.

— Sunt surprinsă că domnul Warren sau Heather nu m-au încunoştinţat despre moartea lui.

— Ţi-am spus doar, totul s-a petrecut recent. A apărut o mică ştire în „Western Morning News” cu câteva zile în urmă. Billy Fawcett n-a fost nici bine cunoscut, nici foarte îndrăgit.

— Lucrul ăsta întristează şi mai mult.

— Nu fi tristă. Pur şi simplu, scoate-ţi din minte pentru totdeauna întreaga poveste nefericită.

În tot acest răstimp, domnul Baines stătuse aşa cum îl găsise Judith la început, sprijinindu-şi trupul înalt şi costeliv de marginea mesei de lucru a colonelului Carey-Lewis. Totuşi, acum, se îndreptă din şale şi se duse să-şi ia servieta lăsată pe un scaun. Puse mapa de avocat pe covor şi luă loc, cu picioarele încrucişate. Urmărindu-l din priviri, Judith ghici că avea intenţia să-şi scoată ochelarii şi să şi-i şteargă cu batista de mătase. Ceea ce avocatul şi făcu, iar Judith ştiu, din vremurile de altă dată, că acest gest mecanic îl ajuta să-şi adune gândurile în tihnă.

— Acum, să trecem la afaceri adevărate, spuse el, potrivindu-şi ochelarii pe nas. Poate că mă pripesc, dar ţin neapărat să discutăm înainte să pleci din nou la Devon. E vorba de casa doamnei Boscawen...

— Casa Dower?

— Exact. Mă întreb care va fi răspunsul tău dacă-ţi sugerez c-ar trebui s-o cumperi. Cum am spus deja, nu e unul dintre cele mai potrivite momente pentru a menţiona asta, având în vedere mersul evenimentelor, dar am cumpănit pe îndelete şi, în împrejurările date, m-am decis că n-are rost să pierdem timpul.

Domnul Baines tăcu. Privirile lor se întâlniră de-a curmezişul camerei. Judith se zgâia la el şi se întreba dacă nu cumva avocatul îşi ieşise brusc din minţi şi vorbea aiurea. Însă era cu totul limpede că el îi aştepta reacţia la această propunere uimitoare.

— Dar nu vreau nici o casă. De-abia am optsprezece ani. Ultimul lucru din lume de care am nevoie chiar acum este un cămin. Suntem în vreme de război şi probabil voi intra în serviciul militar activ şi voi fi plecată ani de-a rândul. Ce-mi trebuie casă, doar ca să-mi bat capul cu asta?

— Lasă-mă să-ţi explic...

— În plus, de bună seamă, Casa Dower nu poate fi pusă în vânzare. Nu face parte din moşia Nancherrow?

— Aşa a fost odinioară. Acum, nu. De îndată ce s-a chivernisit, soţul doamnei Boscawen a cumpărat proprietatea.

— N-o să vrea colonelul Carey-Lewis s-o răscumpere?

— Am discutat deja cu el şi se pare că nu.

— Aţi şi-vorbit despre asta?

— Bineînţeles. Nu puteam aborda chestiunea fără să fi ştiut părerea lui. E o problemă mult prea serioasă. Deci nu aveam nevoie numai de simpla încuviinţare a colonelului, ci de opinia sa explicită.

— De ce-i aşa importantă? De ce e atât de importantă cumpărarea Casei Dower?

— Întrucât, în calitate de administrator al averii tale, consider că este probabil cea mai bună investiţie pe care o poţi face. Cărămizile şi mortarul nu-şi pierd niciodată valoarea, ba dimpotrivă, cresc în valoare. Şi e tocmai timpul potrivit să cumperi, fiindcă preţul caselor a scăzut vertiginos, aşa cum se-ntâmplă totdeauna în vreme de război. Ştiu că eşti foarte tânără şi că viitorul ţi-i umbrit de incertitudini, totuşi, trebuie să privim înainte. Orice-ar fi să fie, vei avea un locşor al tău, o temelie, un punct de reazem. Vei prinde rădăcini. Un alt lucru. Demn de luat în considerare este familia ta. Dragă Judith, graţie doamnei Forrester, eşti singura cu dare de mână. Proprietatea asupra Casei Dower va însemna totodată un cămin pentru părinţii tăi şi pentru Jess, când se vor

reîntoarce din Singapore. Sau, cel puţin, un sălaş convenabil, unde să stea până când vor putea găsi o casă proprie.

— Dar până atunci mai sunt atâţia ani.

— Aşa e. Însă gândeşte-te că va veni şi ziua aceea odată şi odată.

Judith tăcu. Deodată, i se păru că o biruie gânduri fel de fel. Casa Dower! Aparţinându-i ei însăşi. Propriu-i cămin. Rădăcini. Singurul lucru pe care nu-l cunoscuse niciodată şi după care tânjise dintotdeauna. Rezemându-se de spătarul fotoliului încăpător, îşi pironi privirile asupra şemineului gol şi-şi lăsă imaginaţia să o poarte prin vechea casă, cu încăperi tihnite şi demodate, unde răsuna ticăitul pendulei şi scârţâiau scările. Salonul, scăpărând sub razele soarelui şi în lumina focului din vatră; covoarele decolorate şi draperiile, parfumul florilor. Se gândi la coridorul igrasios din piatră care ducea la bucătărie şi la atmosfera de încremenire în timp, care nu încetase niciodată să o încânte. Văzu priveliştea de la ferestre, linia orizontului desenându-se deasupra crengilor de pini Monterey; şi apoi grădina, coborând în terase până-n livadă, unde se afla coliba Athenei şi a lui Edward... Ar fi posibil să ţină piept atâtor varii amintiri? În acel moment, s-ar zice că n-avea de unde să ştie.

— Nu mă pot hotărî atât de repede, spuse Judith.

— Chibzuieşte la cele ce ţi-am pomenit.

— Asta şi fac. Trebuie să înţelegeţi, am visat totdeauna să am o căsuţă a mea, care să-mi aparţină numai mie. Dar n-a fost decât un vis. Şi cum nu pot locui în ea, ce sens are s-o cumpăr? Dacă intru în posesia Casei Dower, pe urmă ce voi face cu ea? Nu poate fi lăsată în paragină, dată uitării.

— Nici nu trebuie să stea goală, sublinie domnul Baines pe un ton cumpănit. Desigur, Isobel va pleca. A plănuit deja să se mute la fratele şi cumnata ei, iar înainte de-a muri doamna Boscawen i-a lăsat o rentă viageră, aşa că Isobel poate să-şi sfârşească zilele în tihnă, având asigurate independenţa necesară şi un trai decent. În ce priveşte casa „ar putea fi închiriată. Pasămite, unei familii din Londra care doreşte să se retragă la ţară. Sunt convins că n-o să ducem lipsă de muşterii. Sau, bunăoară, am putea găsi un cuplu de pensionari care să se îngrijească de treburile gospodăreşti, ori o persoană recunoscătoare pentru un acoperiş deasupra capului şi un mic venit permanent... Domnul Baines turuia cu convingere, dar Judith încetase să-l mai asculte.

O persoană recunoscătoare pentru un acoperiş deasupra capului; o fiinţă umană care va avea grijă de grădină, va curăţi şi va lustrui casa ca şi când ar fi ale ei. O făptură care va considera bucătăria de modă veche culmea luxului şi a rafinamentului şi care, probabil, va vărsa lacrimi de bucurie când va vedea baia mică, singura de altfel, cu pereţii zugrăviţi în alb, îmbinaţi cu lambă şi uluc, şi closetul cu lanţ şi mâner pe care scrie „Trage".

— ... Sigur, proprietatea nu este în cea mai bună stare. Presupun că pardoseala din bucătărie a început să putrezească şi sunt câteva pete de umezeală pe tavanul de la mansardă, dar...

— Phyllis! grăi deodată Judith.

Întrerupt în mijlocul frazei, domnul Baines încruntă din sprâncene.

— Poftim?

— Phyllis! Phyllis poate avea grijă de casă. Ideea se amplifica, înflorea. Aprinsă de emoţie, Judith se săltă uşor din fotoliu, aplecându-se înainte, cu mâinile încleştate pe genunchi. Oh, vă amintiţi de Phyllis. Pe timpuri, lucra pentru noi la Riverview. Acum o cheamă Phyllis Eddy. S-a căsătorit cu prietenul ei – Cyril, şi are o fetiţă. M-am dus s-o văd când am stat la Porthkerris în timpul verii. M-am deplasat cu maşina. N-o mai văzusem de patru ani...

— Dar dacă-i măritată...?

— Nu înţelegeţi? Cyril e miner, dar s-a înrolat în marină. A părăsit-o. El şi-a dorit totdeauna să plece pe mare. N-a vrut niciodată să fie miner. Phyllis mi-a scris când Ned a fost ucis şi mi-a relatat toate astea. Mi-a trimis o scrisoare atât de drăguţă...

Şi Judith continuă să-i explice domnului Baines despre situaţia materială precară a lui Phyllis, care locuise într-un bordei întunecos, la mile depărtare de orice aşezare umană, dincolo de Pendeen. Şi întrucât coliba aparţine companiei miniere, a trebuit s-o evacueze şi să se întoarcă la mama ei.

— ... şi sunt deja prea mulţi oameni în căsuţa aia. Tot ce şi-a dorit Phyllis vreodată este un locşor al ei, cu grădină şi sală de baie. Şi-ar putea aduce şi copila şi s-ar îngriji de Casa Dower. N-ar fi un aranjament perfect?

Judith se aştepta ca domnul Baines să-i spună cât de înţeleaptă este, că se gândise la o asemenea soluţie. Dar avocatul, totdeauna grav la faţă şi la vorbă, dovedea o rară prudenţă.

— Judith, nu cumperi un cămin pentru Phyllis. Faci o investiţie pentru tine.

— Dar dumneavoastră vreţi se cumpăr casa şi chiar mi-aţi sugerat un îngrijitor. Iar eu am găsit răspunsul perfect.

Domnul Baines acceptă acest punct de vedere.

— E drept. Dar ar vrea Phyllis să-şi părăsească mama şi să se mute la Rosemullion? N-o să ducă dorul familiei?

— Nu cred. Pendeer este atât de sumbru şi-apoi nu putea creşte nici măcar panseluţe în grădina ei. De fapt, acolo era la mile distanţă de toţi ai săi. Rosemullion se află la jumătate de oră de mers pe panta dealului. Când Anna se măreşte, poate învăţa la şcoala din Rosemullion. Or să-şi facă prieteni. Phyllis este aşa de drăguţă încât toată lumea o să vrea să-i fie prietenă.

— Nu socoţi că o să se simtă însingurată?

— Oricum, fără Cyril, e singură. Poate fi la fel de însingurată, dar într-un loc unde-i cel puţin frumos.

Vădit copleşit de întorsătura ce o luau lucrurile, domnul Baines îşi scoase ochelarii, se rezemă de spătarul scaunului şi se frecă la ochi. Apoi îşi puse iarăşi ochelarii.

— Se pare că trecem dintr-o extremă într-alta, spuse el. Cred că trebuie să temperăm puţin situaţia şi să urmăm o cale de mijloc. Să întocmim planul cu judecată şi să alegem în ordinea priorităţilor. Vorbim despre un pas important şi totodată costisitor. Aşa încât e nevoie să fim absolut siguri.

— Cât trebuie să plătim pentru casă?

— Bănuiesc că în jur de două mii de lire. Sunt necesare şi unele reparaţii sau renovări, dar o să amânăm grosul acestora până după război. Vom aduce un inspector care să facă releveul construcţiei...

— Două mii de lire! O groază de bani.

Domnul Baines îşi îngădui să zâmbească într-o parte, cu un colţ al gurii.

— Dar e o sumă pe care consiliul de tutelă asupra avutului tău şi-o permite lesne.

Era incredibil.

— Realmente, atât de mult? În cazul ăsta, haideţi să ne înhămăm la treabă. Şi să lăsăm discuţiile în contradictoriu.

— Cu doar cinci minute în urmă, îmi spuneai că nu vrei casa.

— Păi, recunosc, toată chestia a căzut ca o bombă.

— Socot dintotdeauna că acest cămin e plin de fericire.

— Da. Judith îşi feri privirile şi îşi aminti încă o dată de cabana din lemn, în acea după-amiază de vară, de mirosul uleiului de creozot, de zumzăitul bărzăunelui în înaltul tavanului. Dar aceste aduceri-aminte, oricât de dureroase, nu trebuiau să-i stânjenească viaţa, s-o împiedice de la luarea unei hotărâri cruciale. Dominându-i gândurile, Phyllis era mai importantă chiar şi decât Edward. Chinezii vând fericirea, rosti ea într-un târziu. Pun oamenii buni să locuiască într-o casă şi astfel să umple locul cu duhul lor senin. Judith se întoarse şi-i surâse domnului Baines. Vă rog, obţineţi Casa Dower pentru mine.

— Eşti sigură?

— Absolut sigură.

Aşadar, încă o vreme, mai cântăriră argumentele pro şi contra, punând la cale planul de bătaie. Având în vedere că Bob Somerville era indisponibil, găsindu-se la mile depărtare, tocmai în Scapa Flow, ocupat cu manevrele de război, o întâlnire a împuterniciţilor din consiliul de tutelă devenea, evident, imposibilă. Dar domnul Baines va ţine legătura cu unchiul Bob şi, de asemenea, va contacta un inspector. Între timp, nu trebuia divulgat nimic. În special lui Phyllis, după cum o avertiză avocatul cu oarecare severitate.

— Cum rămâne cu părinţii mei?

— Cred că-i bine să le scrii şi să le aduci la cunoştinţă intenţiile noastre.

— Oricum, nu vor primi scrisoarea decât peste trei săptămâni.

— Până atunci o să avem o idee clară despre cum stau lucrurile. Când te întorci la Devon?

— Într-o zi sau două.

— Am numărul tău de telefon. O să te sun acolo când o să am vreo veste.

— Ce-o să se întâmple pe urmă?

— Cred că va trebui să te înapoiezi în Cornwall şi vom finaliza toate aranjamentele. Odată ce totu-i semnat şi pecetluit, atunci poţi să te adresezi prietenei tale Phyllis.

— De-abia aştept.

— Fii răbdătoare.

— Sunteţi aşa de binevoitor.

Domnul Baines se uită la ceas.

Te-am ţinut deja prea mult timp. De-acum, sindrofia se apropie de sfârşit.

— Nu-i o sindrofie, ci un praznic.

— Nu prea seamănă.

— E oare necuviincios să mă simt aşa emoţionată chiar în ziua funeraliilor mătuşii Lavinia?

— Cred, spuse domnul Baines, că motivul emoţiei tale i-ar pricinui doamnei Boscawen tot atâta bucurie.

* * *

Dar, la Upper Bickley, se scurse o lună încheiată până când Judith primi apelul telefonic de la domnul Baines. Era într-o joi dimineaţa. Biddy se dusese, împreună cu doamnele de la Crucea Roşie, la Hester acasă şi Judith se afla în grădina din faţă, culegând primele lăcrămioare, ca să îndulcească atmosfera din salon. Mănunchiul de tulpini firave, subţirele ca firele de iarbă, creştea văzând cu ochii şi parfumul florilor albe şi mici, în formă de clopoţei, dispuse în ghirlande lângă frunzele cu vârf ascuţit, era ameţitor...

Auzi telefonul sunând în casă. Se opri din cules, în caz că şi doamna Dagg auzise şi deci se va duce să răspundă. Dar telefonul continuă să zbârnâie, aşa că străbătu în grabă pajiştea şi intră în vestibul.

— Upper Bickley.

— Judith, aici e Roger Baines.

— Domnule Baines! Lăsă grijulie buchetul de mărgăritare pe masa din hol. Aşteptam cu nerăbdare să mă sunaţi.

— Îmi pare rău. Totul a durat mai mult decât anticipasem. Dar cred că am nimerit direct la ţintă, ca să zic aşa. Inspectorul...

Dar. Judith nu voia să ştie ce avusese de spus inspectorul.

— Putem cumpăra Casa Dower?

— Da. Toate-s aranjate. Acum, mai am nevoie doar de prezenţa ta şi de câteva semnături.

— Oh! Ce uşurare! Credeam c-a intervenit ceva neprevăzut, vreo piedică sau vreo rudă necunoscută care revendică proprietatea.

— Nicidecum, nimic atât de dezastruos. Singurul lucru e că preţul se ridică la trei mii de lire şi raportul inspectorului nu-i prea bun...

— Nu contează.

— Ba bine că nu. S-ar cădea să-ţi pese. Judith sesiză că-i vorbeşte uşor amuzat. În calitate de proprietară, trebuie să fii la curent cu toate defectele... N-are sens să cumperi mâţa-n traistă.

— Într-o zi o să reparăm toate defecţiunile. Cel mai important lucru e că am obţinut-o. „Prin urmare, putea s-o anunţe pe Phyllis. Asta avea să fie cea mai frumoasă clipă. Mergând cu maşina la St. Just şi spunându-i lui Phyllis". Ce doriţi să fac? întrebă ea după un răstimp.

— Întoarce-te în Cornwall cât de curând se poate şi vom semna şi parafa toate documentele legale.

— Ce zi e azi?

— Joi.

— O să vin luni. E destul de repede? Am nevoie de ceva răgaz ca să organizez lucrurile aici pentru weekend. Dar sosesc luni negreşit. Biddy şi eu am fost grozav de cumpătate cu cupoanele de benzină, aşa că plec cu maşina.

— Unde ai de gând să stai?

— Presupun că la Nancherrow.

— Dacă vrei, eu şi soţia mea te-am putea găzdui.

— Oh, sunteţi deosebit de amabil. Dar sunt sigură că nu deranjez la Nancherrow. Oricum, vă dau telefon de îndată ce ştiu când ajung acolo. Probabil luni pe la prânz.

— Vino direct la biroul meu.

— Aşa am să fac.

— La revedere, Judith.

— La revedere. Şi mulţumesc mult.

Judith puse receptorul în furcă şi rămase nemişcată, privind în gol cu un aer tâmp. După câteva clipe, luă buchetul de lăcrămioare şi străbătu coridorul, intrând în bucătărie.

O găsi acolo pe doamna Dagg, stând la masă şi făcând binevenita pauză de amiază. Acest moment de odihnă presupunea o ceaşcă de ceai tare şi câteva îmbucături din resturile de mâncare pe care le descoperea, lăsate deoparte de cu seară, pe raftul din cămară. Câteodată era vorba de

una sau două înghiţituri de brânză, altă dată de un sandviş cu friptură rece de miel. Astăzi, gustarea ei se reducea la o jumătate de cutie cu compot de piersici, rămas de la budinca din seara trecută, asezonat cu un strop de cremă din ouă. În timp ce-şi savura prânzul frugal, doamna Dagg citea de obicei ştirile suculente din ziarul de dimineaţă, dar în acea zi uitase cu desăvârşire de acestea şi urma firul unor întâmplări mult mai serioase.

Când Judith deschise uşa, îşi ridică privirea. Era o femeie vânjoasă, cu părul sur ondulat permanent şi purta un halat strâns înfăşurat şi imprimat cu bujori aprinşi. Acest veşmânt fusese croit de o doamnă de la Asociaţia de femei, dintr-un cupon de creton rămas de la draperiile cuiva, şi culorile vii ale materialului îi săriseră doamnei Dagg în ochi la vânzările organizate de biserică pentru Crăciunul trecut. De atunci, acele tonuri ţipătoare ţintuiseră şi privirile lui Judith şi ale lui Biddy în egală măsură.

Deşi era de obicei o persoană veselă, menajera avea în acel moment o mutră vizibil plouată.

— Nu ştiu, sunt sigură... spuse ea.

— Ce nu ştiţi, doamnă Dagg?

— Nemţii ăştia. Uită-te la fotografia asta să vezi ce-au făcut din Rotterdam. L-au sfărâmat, ţăndări! Şi acum armata olandeză s-a predat şi ei au înaintat rapid în Franţa. Credeam că n-or să treacă de linia Maginot. Aşa zicea toată lumea. Sper că n-are să fie ca data trecută. Tranşee, morţi, răniţi şi toate celelalte. Dagg a luptat în tranşee şi spune n-a văzut niciodată atâta noroi.

Judith îşi trase un scaun şi i se aşeză dinainte, iar doamna Dagg împinse ziarul deoparte şi continuă, fără prea multă plăcere, să molfăie piersica din conservă.

Judith îşi aruncă privirea spre pagina cu titluri tipărite cu caractere gotice, de-o şchioapă, şi înţelese la ce anume se referea doamna Dagg. Mai văzu şi hărţi, cu săgeţile lor negre cu vârfuri ascuţite. Hitleriştii traversaseră râul Meuse. Şi unde oare se afla Corpul, expediţionar britanic? Se gândi la toţi cei de-acolo: la Gus şi Charlie Lanyon, Alistair Pearson şi Joe Warren, la miile de soldaţi englezi.

— Nemţii nu pot cu nici un chip să cotropească Franţa! exclamă ea. De-abia suporta să se uite la imaginea portului Rotterdam, distrus până-n temelii. E doar un început de atac. Sunt sigură că în doi timpi şi trei

mişcări toate săgeţile astea vor ţinti în direcţia opusă.

— Păi, nu prea ştiu, dar cred că eşti cam optimistă, dacă mă-ntrebi. Domnul Churchill spune că au să fie sânge, sudoare, trudă anevoioasă şi lacrimi în războiul ăsta. Bagă de seamă, are perfectă dreptate să ne vorbească pe şleau. N-are rost să socotim că o să fie o bagatelă. Şi, la urma urmei, diriguitorii n-ar fi înfiinţat Serviciul de voluntari pentru apărarea locală, dacă n-ar fi socotit că nemţii intenţionează să vină încoace. Dagg are de gând să se înroleze voluntar. Zice că-i mai bine să fim în siguranţă decât să ne pară rău. Dar nu-mi pot închipui ce mare scofală o să fie de capul lui. N-are ochi buni pentru tras cu puşca. De-abia poate nimeri un iepure, darămite nu neamţ.

De vreme ce doamna Dagg refuza să fie încrezătoare, Judith împături ziarul şi-l puse deoparte.

— Doamnă Dagg, vreau să vă vorbesc despre o problemă, spuse ea. Trebuie să mă întâlnesc cu avocatul meu. Puteţi avea grijă de mătuşa Biddy în locul meu? Aşa cum aţi mai făcut şi înainte?

Judith se aşteptase la un consimţământ prompt şi nădăjduise să primească asigurări de genul că mătuşă-sa şi menajera se descurcaseră de minune şi altă dată şi împreună o vor scoate iarăşi la capăt. Dar reacţia doamnei Dagg la nevinovata ei propunere fu lipsită de entuziasm, de-a dreptul rece. La început, femeia nu scoase o vorbă. Pur şi simplu, şedea impasibilă, cu fruntea plecată, şi se juca frământând cu linguriţa resturile de piersici. Pândind-o, Judith desluşi pete răzleţe de roşeaţă pe obrajii şi pe gâtul doamnei Dagg şi tremurul uşor al gurii sale pe când îşi mușca buzele.

— Doamnă Dagg?

Menajera puse linguriţa pe masă.

— Doamnă Dagg, ce nu e în regulă?

După o vreme, doamna Dagg îşi ridică privirea şi ochii li se întâlniră de-a curmezişul mesei.

— Nu cred, grăi doamna Dagg, că-i o idee prea bună.

— Dar de ce nu?

— Păi, ca să-ţi spun adevărul, Judith, nu socot că pot fi răspunzătoare. De soarta doamnei Somerville, vreau să zic. Nu singură, de capul meu. Nu fără tine aici.

— De ce nu?

— Când nu eşti acasă... Ochii doamnei Dagg se chinuiau ca în spasmele

agoniei. Când nu eşti acasă, doamna Somerville bea.

— Dar... Deodată, inima lui Judith se umplu de teamă la auzul acestor cuvinte, toată buna dispoziţie i se stinse brusc. Dar, doamnă Dagg, lui Biddy i-a plăcut dintotdeauna câte un păhărel cu băutură. Un gin la prânz şi două whisky-uri seara. Toată lumea ştie asta. Chiar şi unchiul Bob.

— Nu-i vorba de soiul ăsta de băuturică. De-acum, are patima beţiei, întrece măsura. E periculos. Vorbea jenată, aproape în şoaptă, dar hotărât, aşa încât Judith ştiu că doamna Dagg nici nu exagera, nici nu minţea.

— Cum de-aţi aflat? Cum de sunteţi atât de sigură? o întrebă ea.

— După numărul mare de sticle goale. Ştii unde depozităm butelcile golite, în lada aia din garaj. Le ia gunoierul în fiece săptămână. Când erai plecată, am venit într-o dimineaţă – doamna Somervifle nici nu se sculase încă – şi am urcat la etaj ca să văd dacă se simte bine. Dormitorul puţea a alcool şi ea zăcea în amorţire, cuprinsă de un somn adânc, asemănător morţii. Am mai văzut beţivani dormind aşa, dar nici o femeie. N-am putut să-nţeleg. Lada cu sticle goale nu dădea pe dinafară, aşa că m-am uitat în coşul de gunoi şi, sub o grămadă de ziare vechi şi cutii de conserve, am descoperit două sticle goale de whisky şi una de gin. Le ascunsese de mine. Aşa se comportă toţi beţivii. Pitesc dovezile. Am avut un unchi care nu se putea opri din băut şi tupila butelcile golite prin toată casa, în sertarul cu lenjerie sau în spatele closetului.

Doamna Dagg se opri văzând oroarea crescândă întipărită pe chipul lui Judith.

— Îmi pare rău, Judith. Realmente. Nu voiam să-ţi spun, dar trebuia. Cred că i se-ntâmplă doar când se simte singură. Îi merge bine când te ştie prin preajmă, dar eu sunt aici doar dimineţile. Uneori, neputând vorbi decât cu Morag, presupun că nu suportă singurătatea, faptul că domnul Bob e atât de departe şi că Ned a murit. Dintr-odată, doamna Dagg începu să plângă şi lui Judith îi veni greu să-i vadă lacrimile izvorâte din suferinţă. Se aplecă înainte şi prinse mâna aspră şi bătătorită a doamnei Dagg.

— Vă rog, nu fiţi supărată. Aţi avut dreptate să-mi spuneţi. Şi, desigur, n-o s-o părăsesc. N-am s-o las numai cu dumneavoastră.

— Dar... Doamna Dagg îşi scoase batista, îşi şterse ochii şi-şi suflă nasul. Petele ei roşii de pe obraz începuseră să pălească. Evident, după ce divulgase secretul şi se lepădase de povara acestui adevăr amar, avea să

se simtă mai bine. Dar ai spus doar. Ai spus că trebuie să pleci. Pentru a te întâlni cu avocatul tău. Asta-i important. Nu poţi amâna.

— Nici n-am de gând.

— Pesemne, sugeră doamna Dagg cu timiditate, i-ar putea oferi găzduire domnişoara Lang. Asta-i tot ce are nevoie doamna Somerville. Doar de puţină companie.

— Nu, n-o pot ruga pe Hester Lang. E prea mult şi, pe deasupra, Biddy ar deveni suspicioasă. Chibzui câteva clipe. Am... am s-o iau cu mine. O să pretextez că-i vorba de o mică vacanţă. Vremea s-a făcut frumoasă şi o să fie minunat în Cornwall. O să mergem împreună cu maşina.

— Unde ţi-ai propus să staţi?

— La Nancherrow. La prietenii mei. Fără îndoială, putea pleca, luând-o şi pe Biddy, convinsă fiind de ospitalitatea nemărginită a Dianei Carey-Lewis. „Oh, scumpa mea, bineînţeles că poţi s-o aduci la noi", i-ar spune Diana. „N-am întâlnit-o niciodată pe mătuşa ta, deşi mi-am dorit dintotdeauna. Ne vom distra minunat. Când sosiţi?"

Dar în starea sufletească labilă a lui Biddy, probabil Nanchewow nu reprezenta până la urmă cea mai bună soluţie. Nici măcar nu suporta să şi-o închipuie pe Biddy cherchelindu-se la cină, sub privirile glaciale ale lui Nettlebed.

— Dar nu ne vom duce acolo. Vom sta la hotelul „The Mitre" din Penzance. O să sun pentru rezervarea camerelor. Şi am să fiu cu ea tot timpul şi o pot plimba cu maşina prin împrejurimi, acolo unde am locuit odinioară. O să-i priască asta. Biddy a lâncezit aici, cu tristeţile ei, toată iarna. E timpul să facă o schimbare.

— Dar cum rămâne cu căţeaua? întrebă doamna Dagg. N-o poţi lua la hotel.

— De ce nu?

— S-ar putea să-şi facă nevoile pe covor.

— Aş paria că nu...

— Ai putea s-o laşi cu mine, presupun, sugeră doamna Dagg, însă fără prea mare entuziasm.

— Sunteţi foarte amabilă, dar am certitudinea că o să ne descurcăm splendid. Şi o s-o putem scoate pe Morag la plimbare pe plajă.

— Şi-aşa e bine. Dagg nu îndrăgeşte câinii. Crede că ar trebui ţinuţi afară, nu în salon.

Un gând încolţi în mintea lui Judith.

— Doamnă Dagg, i-aţi pomenit soţului dumneavoastră despre... mătuşa Biddy, sticlele goale şi năravul băuturii?

— N-am suflat altcuiva o vorbă. Numai ţie. Lui Dagg îi place berea, dar nu-i suportă pe beţivi. Nu voiam să-mi ceară să încetez lucrul la doamna Somerville. Ştii cât de cusurgii pot fi unii bărbaţi.

— Da, spuse Judith, fără să aibă însă habar în această privinţă. Bănuiesc că da.

— Vorbele sunt de argint, tăcerea. E de aur – aşa obişnuiesc să spun mereu.

— Sunteţi o bună prietenă, doamnă Dagg.

Între timp, menajera îşi venise în fire. Luă ceaşca, sorbi o înghiţitură de ceai şi se schimonosi imediat.

— E dezgustător! Rece ca gheaţa. Sări în picioare şi deşertă ceaşca în chiuvetă.

— Doamnă Dagg, umpleţi iar ceainicul şi o să vă ţin companie.

— N-o să isprăvesc treburile casnice în ritmul ăsta.

— Oh, la naiba cu gospodăria, zise Judith.

* * *

În Cornwall, primele valuri ale binevenitei călduri estivale începuseră deja să se reverse. Arşiţa dogoritoare a soarelui era domolită de o briză răcoroasă care mirosea plăcut a mare, iar toate împrejurimile din ţinut erau împodobite în culorile gingaşe şi catifelate ale lunii mai: verdele crud al frunzişurilor tinere şi al ierbii noi, alb-gălbuiul florilor de castan, dispuse în formă de lumânare, inflorescenţele roşietice în buchete bogate ale rododendronilor, dalbul păduceilor şi violaceul prăfuit al lujerilor de liliac, legănându-se deasupra zidurilor de piatră ce împrejmuiau grădinile.

Marea, liniştită sub bolta senină a cerului, se arăta luminoasă, învârstată cu nuanţe acvamarin; în zori de zi, o pâclă uşoară întuneca orizontul, pentru a se mistui mai târziu în sclipirile soarelui.

În Penzance, străzile aglomerate erau scăldate ziua în lumini şi umbre. Judith ieşi din hotelul „The Mitre”, aburcă pe strada Capelei şi străbătu piaţa de verdeţuri, tocmai când orologiul băncii bătu de douăsprezece şi jumătate. Era foarte cald, iar ea purta o rochie din bumbac şi sandale,

fără ciorapi. Uşile prăvăliilor stăteau larg deschise, tendele din pânză fuseseră întinse, iar pe caldarâm erau stivuite lăzi cu fructe şi zarzavaturi timpurii. Lespezile de marmură din dugheana de peşte arătau ca o mare de gheaţă zdrobită, pe care zăceau în grămezi sclipitoare, cu ochii spălăciţi şi holbaţi, sardele şi scrumbii, macrouri şi cod. Placardele vânzătorului de ziare şi periodice afişau ştirea zilei. „Nemţii au ajuns până la ţărmul belgian" – şi totuşi, lângă uşa prăvăliei, se etalau cu nonşalanţă obişnuitele mărfuri de sezon: lopăţele din lemn şi găletuşe cositorite, pălării de soare din bumbac, voloace pentru pescuit, colaci de salvare şi saltele pentru plajă, mirosind a cauciuc încins. Se zăreau şi câţiva vilegiaturişti veniţi de la Londra, Reading ori Swindon; mame tinere cu odraslele lor, bunici vârstnice având deja gleznele umflate, deasupra papucilor de baie recent cumpăraţi.

Judith traversă piaţa de legume şi fructe, intră pe strada Alverton, unde se găsea mica şi cocheta casă în stil georgian[16], care adăpostea biroul de avocatură Tregarthen, Opie & Baines. Dincolo de uşa cu ferestruică în formă de evantai, coridorul era inundat de lumină de la vitraliul de lângă rampa scării şi într-un cabinet de lucru, protejat de vizitatori printr-un paravan prevăzut cu o mică deschizătură, ca de chioşc de bilete, şedea o funcţionară. Se afla acolo şi o sonerie, aşa că Judith apăsă pe buton şi secretara se sculă de la maşina de scris, venind să se ocupe de noua sosită.

— Bună dimineaţa. Avea părul cenuşiu, ondulat şi pieptănat cu grijă, şi o pereche de ochelari rotunzi, fără ramă.

— Am venit să-l văd pe domnul Baines. Mă numesc Judith Dunbar.

— Vă aşteaptă. E nevoie să vă conduc? Ştiţi drumul? Prima uşă la dreapta, sus, la primul etaj.

Judith urcă treptele. Scara de lemn era acoperită cu un covor turcesc şi pe pereţii palierului se vedeau portretele foştilor parteneri ai firmei, cu favoriţi mari după moda veche şi ceasuri de buzunar cu lanţ. Uşa din dreapta avea o tăbliţă de alamă gravată cu inscripţia „Domnul avocat Roger Baines" Ciocăni uşor, auzi strigându-i-se „intră" şi deschise uşa.

Domnul Baines se ridică de la birou.

— Judith!

---

16 Stil georgian - stil al arhitecturii din vremea primilor patru regi George ai Angliei, care au domnit succesiv în perioada 1714-1830.

— Iată-mă în sfârşit!

— Taman la ţanc. Ce fată punctuală eşti! Apropie-te şi ia loc. Cât de vărătică arăţi!

— Păi, e o zi de vară.

— Când ai sosit aici?

— Aproape cu o oră în urmă. Am plecat de la Upper Bickley imediat după un mic dejun foarte matinal. N-a fost prea mare aglomeraţie pe şosea.

— E şi doamna Somerville cu tine?

— Da, chiar şi câinele. Ne-am instalat la hotelul „The Mitre". Biddy a scos-o pe Morag la o mică plimbare pe plajă, iar eu i-am spus că o să mă întorc mai târziu, pe la prânz.

— Ce idee bună s-o aduci şi pe dânsa.

— Credeam că n-o să vrea să vină, dar, literalmente, a sărit în sus de bucurie. Ca să vă spun adevărul gol-goluţ, m-am gândit că Biddy are absolută nevoie de puţină schimbare. În plus, e la fel de emoţionată în privinţa Casei Dower ca şi mine. De-abia aşteaptă să-i fie arătată.

— Cât timp puteţi sta?

— Atât cât vrem, realmente. Am zăvorât bine casa lui Biddy, iar soţii Dagg vor supraveghea totul îndeaproape.

— Păi, asta-i într-adevăr foarte mulţumitor. Şi vremea e încântătoare. Deci, hai să nu ne irosim energia şi să trecem ia afaceri...

Toată tărăşenia nu dură prea mult. Câteva hârtii de semnat (domnişoara Curtis, secretara, fu chemată să iscălească documentele ca martor), şi cecul de completat. Niciodată, în toată viaţa ei, Judith nu-şi închipuise că va scrie pe un cec o sumă atât de mare. „Trei mii de lire". Dar îl scrise, îl iscăli şi-l înmână domnului Baines, care-l prinse cu o clamă de restul actelor.

— Asta-i tot?

— Absolut tot. Cu excepţia uneia sau a doua probleme mărunte, dar indispensabile, care trebuie să fie discutate. Avocatul se rezemă de spătarul scaunului. Actualmente, Casa Dower e gata de locuit. Isobel pleacă în după-amiaza asta. La ora cinci, fratele ei vine s-o ia cu maşina şi s-o ducă acasă la el.

— E grozav de abătută?

— Nu. De fapt, cred că-i nerăbdătoare să înceapă o aşa-zisă viaţă nouă, la vârsta de şaptezeci şi opt de ani. Şi şi-a petrecut ultimele două

săptămâni lustruind prin fiecare cotlon sau ungher tăinuit, ferm hotărâtă să nu găseşti vreun fir de praf ori vreun robinet pătat. Domnul Baines surâse. Habar n-am de unde are atâta energie, dar a ajutat-o şi o femeie angajată cu ziua, aşa încât, cu un dram de noroc n-o să moară imediat de inimă.

— Aş vrea s-o văd înainte de plecare.

— O să mergem la Rosemullion după prânz. Astfel, Isobel îţi poate preda toate cheile, cu unele lămuriri.

— Cum rămâne cu mobila?

— Asta-i celălalt lucru despre care aveam de gând să-ţi vorbesc. Tot mobilierul a fost lăsat prin testament, de către doamna Boscawen, colonelului Carey-Lewis şi familiei sale. Dar, după cum ştii bine, conacul Nancherrow e deja înţesat de mobile şi nici unul dintre copii nu are, în momentul de faţă, propriul său cămin. Prin urmare, aşa se prezintă situaţia. Câteva piese speciale au fost deja mutate din casă, astfel ca fiecare membru al familiei să aibă o mică amintire de la doamna Boscawen. Restul, adică marea majoritate a mobilelor, n-a fost clintit din loc, se află la Casa Dower, iar soţii Carey-Lewis doresc să-ţi rămână ţie.

— Oh, dar...

Domnul Baines nu ţinu seamă de protestele lui Judith.

— ... nu-i nimic de mare valoare şi nici măcar în cea mai bună stare. Dar, deocamdată, toate lucrurile sunt perfect folosibile şi or să-ţi prindă bine până când o să ai răgazul şi prilejul de a agonisi altele noi.

— Cum pot fi atât de cumsecade?

— Cred că se simt uşuraţi că nu trebuie să se ocupe de problema asta. Şi, aşa cum mi-a precizat doamna Carey-Lewis, dacă toate mobilele ar fi scoase la vânzare, probabil n-ar aduce aproape nici un câştig. De asemenea, mai există unul sau două impedimente. Doamna Carey-Lewis şi Isobel au împachetat hainele şi obiectele personale ale defunctei, iar colonelul a recuperat de prin sertare toate actele şi hârtiile pe care le consideră importante. Altminteri, nu s-au atins de nimic altceva. Aşadar, mai există scrinuri şi comode pline cu vechi scrisori, albume de fotografii, precum şi alte amintiri strânse într-o viaţă de om, care trebuie să fie examinate cu de-amănuntul. Mă tem că sarcina asta o să cadă pe umerii tăi, dar nu-i nevoie s-o îndeplineşti imediat. Orice lucru găseşti, care ar prezenta interes pentru familia Carey-Lewis, îl pui deoparte, ca să li-l poţi da ulterior. Sunt însă absolut convins că majoritatea vechiturilor

pot fi arse pe rug.

Cuvântul „rug”, evocând un foc în aer liber, îi duse cu gândul la soarta grădinarului înveşmântat în costum verde din tweed.

— Ce s-a întâmplat cu el? S-a retras la pensie?

— Am avut împreună o discuţie. Spune că întreaga grădină i-ar depăşi puterile, dar locuieşte chiar în Rosemullion şi sunt sigur că se va învoi să urce dealul două zile pe săptămână ca să taie iarba şi să plivească buruienile. Asta numai dacă vrei şi tu.

— Detest să s-aleagă praful şi pulberea de grădina aia.

— Da, ai dreptate. Ar fi o ruşine. Dar socot că va trebui curând să căutăm pe cineva mai tânăr care s-o îngrijească permanent. S-ar putea chiar să fie justificată cumpărarea unei colibe... O căsuţă a grădinarului, în apropiere, n-ar face decât să sporească valoarea proprietăţii...

Domnul Baines turuia întruna, sugerând şi alte mici îmbunătăţiri care puteau fi aduse la timpul cuvenit, iar Judith, stând şi ascultând, hotărî în sinea ei că era deosebit de liniştitor să-i audă glasul cumpănit, destăinuindu-i idei pentru un viitor care, în acel moment, părea atât de îndepărtat, improbabil şi cu totul precar. Hitleriştii debarcaseră pe coasta belgiană iar Canalul Mânecii era ameninţat, la fel şi Corpul expediţionar britanic din Franţa; vârstnici şi tineri se înrolau ca voluntari în Serviciul de apărare locală şi mersul evenimentelor lăsa impresia că invazia ar putea să aibă loc în orice zi. Totuşi, soarele răspândea lumină şi căldură, copiii se bălăceau în bazinul de înot şi prăvăliaşii vindeau plase pentru pescuit, papuci de plajă şi mingi din cauciuc. Şi, poftim, iat-o pe ea însăşi, stând acolo, în biroul de modă veche, neschimbat probabil de o sută de ani, împreună cu domnul Baines, în costumul tradiţional din tweed, discutând fără patimă despre posibilitatea instalării unei băi suplimentare la Casa Dower, despre înlocuirea jgheaburilor şi despre eventuala rindeluire a podelei din vechea bucătărie. Judith se simţea prinsă între două lumi, un ieri neîndoielnic, calm şi liniştit şi un mâine potenţial înspăimântător, şi preţ de-o clipă se pomeni într-o stare de confuzie, nefiind sigură care dintre ele era reală.

Îşi dădu seama că domnul Baines conteni vorba tocmai când ea încetă să-i mai acorde atenţie. Pentru scurt timp, se aşternu între ei tăcerea. Şi-apoi, el spuse:

— ... Dar toate astea, când va veni vremea.

Judith oftă.

— Păreţi atât de convins că ne aşteaptă un viitor bun. Ceea ce-l făcu pe domnul Baines să încrunte din sprâncene. Mă refer la faptul că toate ne merg din ce în ce mai prost. După ultimele ştiri, vreau să zic. Să presupunem că n-o să câştigăm războiul.

— Judith! Arăta sincer uluit, chiar oarecum şocat.

— Păi, recunoaşteţi, nimic nu pare foarte încurajator.

— Pierderea unei bătălii nu înseamnă şi pierderea războiului. Credemă pe cuvânt, nu se poate să nu fie riposte decisive şi contraofensive. Luptăm cu o armată bine pregătită şi eficientă. Dar n-o să ne lăsăm bătuţi. La sfârşitul-sfârşitului, îi vom răzbi. S-ar putea să dureze ceva timp, dar alternativa nefavorabilă nouă nu-i posibilă. E de neconceput. Deci niciodată, nici măcar pentru o clipă, să nu iei în considerare vreun alt rezultat.

— Sunteţi aşa de sigur, îi spuse Judith dusă pe gânduri.

— Cum te văd şi cum mă vezi.

— Cum puteţi fi atât de categoric?

— Am o senzaţie viscerală. Aşa cum spun oamenii bătrâni: „Simt până în măduva oaselor". O convingere de nezdruncinat. De asemenea, îmi închipui războiul ăsta ca pe un soi de cruciadă.

— Vreţi să spuneţi, binele contra răului?

— Sau Sfântul Gheorghe şi balaurul. Nu trebuie să şovăi. Să nu-ţi pierzi niciodată curajul.

Domnul Baines nici nu flutura stindardul de luptă, nici nu mânuia lancea. Şi avea nevastă şi trei copii mici, totuşi rămânea vădit calm şi dârz, aşa că Judith încetă să se mai simtă nesigură şi temătoare. Viaţa trebuia să continue, va exista neîndoielnic un viitor. Va trece probabil destul timp până când aceste perspective mai bune vor prinde contur, deşi, firește, vor avea toţi de înfruntat momente de cumpănă care să insufle frică şi oroare, dar defetismul era o atitudine păgubitoare, iar dacă domnul Baines, cu toată experienţa lui de viaţă, putea rămâne atât de stăpân pe sine şi de încrezător, atunci, negreşit, îi stătea şi ei în putinţă.

Judith zâmbi.

— Nu, n-o să-mi pierd sângele rece. Cel puţin am să mă străduiesc. Deodată, se simţi cu totul alta, parcă despovărată de o greutate apăsătoare, aproape nepăsătoare în faţa posibilelor primejdii şi lipsită de griji. Mulţumesc mult. Îmi pare rău. Aveam însă nevoie să vorbesc cu

cineva.

— Ce bine că m-ai ales pe mine.

— V-aţi propus să vă înrolaţi ca voluntar în Serviciul de apărare locală?

— Am şi făcut-o deja. Totuşi, nu mi s-a dat încă puşcă, nici uniformă, dar am primit o banderolă. Astă-seară mă duc la sala de exerciţii unde, aşa îmi închipui, o să învăţ cum se prezintă arma pentru onor, mânuind o coadă de mătură.

Această imagine, precum şi glasul lui impasibil, îi provocară râsul, după cum era şi intenţia domnului Baines, aşa că Judith hohoti cu poftă. Mulţumit că totul revenise la normal, avocatul se ridică în picioare.

— E unu fără un sfert. Hai să pornim spre „The Mitre", pentru a lua un prânz festiv cu doamna Somerville, iar apoi vom merge cu maşina la Rosemullion şi tu vei intra în posesia propriei tale case.

* * *

Judith se temuse că se va simţi ca o intrusă, că năluca mătuşii Lavinia încă bântuia Casa Dower, făcând-o să intre fără tragere de inimă, să ciocăne de repetate ori în uşi, să-şi croiască drum cu oarecare sfiiciune prin încăperile care erau domeniul privat al altei persoane. Dar, slavă Domnului, nu încercă nicidecum această senzaţie, probabil fiindcă totul era atât de îngrijit, curat şi lustruit, de parcă orice reminiscenţă din trecutul fostei proprietărese fusese îndepărtată de către Isobel cu peria de frecat. Nu se vedeau flori nicăieri; pernele decorative stăteau înfoiate, neturtite de vreun ocupant. Cărţile şi revistele fuseseră aranjate la locul lor şi nici panerul pentru lucrul de mână, nici ochelarii sau goblenurile pe jumătate terminate nu erau puse pe măsuţa de lângă fotoliul mătuşii Lavinia. Câteva obiecte dispăruseră, preluate în mod legitim de către soţii Carey-Lewis, dar căscând în urmă goluri bătătoare la ochi la fel ca şi dinţii lipsă: un bufet de colţ plin cu porţelanuri Rockingham, oglinda veneţiană de deasupra şemineului din salon; vasul chinezesc din porţelan fin, totdeauna plin cu un amestec de aromate, portretul mătuşii Lavinia, copilă fiind, care atârnase pe peretele palierului, chiar lângă uşa

dormitorului ei. În iatac, măsuţa de lucru, în stil Queen Anne[17], care servea drept noptieră; cutiuţele cu medicamente şi cartea de rugăciuni dispăruseră de asemenea, precum şi multe dintre fotografiile sepia, înrămate în argint. Acolo unde fuseseră aşezate sau aninate toate acestea, nu mai rămăseseră decât locuri goale şi pete întunecate pe tapetul decolorat.

Însă nu mai conta. Nu avea nici o importanţă. Casa nu-i mai aparţinea mătuşii Lavinia, ci ei însăşi.

* * *

După un prânz vesel şi intim la „The Mitre" (friptură de berbec cu sos de capere, la a căror savurare Biddy se bucurase vădit de compania unui bărbat curtenitor), se urcară în maşina domnului Baines şi porniră la drum spre Rosemullion. Şi Morag îi însoţea, întrucât n-avuseseră cu cine s-o lase. Biddy şedea în faţă, lângă domnul Baines, iar Judith şi Morag în spate. Judith coborî geamul, aşa încât Morag să-şi poată scoate afară capul tărcat, cu urechile-i teşite fluturând în vânt.

— Ce-o să ne facem cu ea când ajungem la Casa Dower? întrebă Judith. De bună seamă, Isobel n-o să-i îngăduie lui Morag să calce pe podelele lustruite sau să-şi scuture părul peste tot.

— O s-o lăsăm în maşină. Parcăm undeva la umbră şi coborâm toate geamurile. O slobozim apoi, de îndată ce pleacă Isobel.

Când sosiră, o găsiră pe Isobel aşteptându-i, gătită în cele mai bune haine negre şi purtând o pălărie de pai, înzorzonată cu cireşe, care văzuse lumina a nenumărate duminici de vară. Două valize mici fuseseră depuse la picioarele scării, laolaltă cu o poşetă încăpătoare. Isobel era gata de plecare, dar îi mai rămânea, destul timp ca să le arate casa, din bucătărie până-n mansardă, desfătându-se cu modestie la admiraţia lor gălăgioasă pentru osteneala pe care şi-o dăduse ea, spălând perdelele, frecând podelele, apretând cuverturile, lustruind alămurile şi curăţind ferestrele.

---

[17] Stil Queen Anne - stil al arhitecturii, decoraţiunilor şi mobilierului, predominant în Anglia la începutul secolului al XVIII- lea, caracterizat prin simplitate şi rafinament şi copiind modele franceze şi italiene.

În timp ce înaintau agale, ca într-o procesiune, Isobel le tot picura instrucţiuni ca pe nişte favoruri. „Toate cheile sunt agăţate de cârligele alea, lângă policioara pentru veselă: de la intrarea principală, de la uşa din spate, garaj, magazia de unelte, portiţa grădinii, coliba de lemn. Trebuie vegheat focul la cazan, zi şi noapte. Cea mai bună argintărie a fost dusă la Nancherrow, dar am aranjat celălalt serviciu în bufetul ăsta. Dulapul de lenjerie e aici şi camioneta de la spălătorie vine în fiecare marţi. Ai grijă la robinetul de apă caldă, fiindcă iese şi te opăreşti".

Cameră după cameră, străbăteau casa de la un capăt la altul, din bucătărie până-n sufragerie şi-n salon. La etaj, li se arătară mica baie, dormitorul mătuşii Lavinia, odaia pentru musafiri. La catul superior, mansarda; iatacul unde dormise Isobel, într-un pat din fier, vopsit în alb şi, în direcţia opusă, o altă încăpere mică, unde erau stivuite cutii vechi, cufere de voiaj, manechine de croitorie, snopi de reviste legate cu sfoară, maşini de cusut stricate, bucăţi de covoare şi de linoleum, rulate sul, şi patru rame goale pentru tablouri.

— Am curăţat şi aici, dar nu ştiu ce să fac cu toate vechiturile astea, nu-s ale mele, spuse Isobel. Şi doamna Carey-Lewis a zis să le las aşa. Cufărul ăla e plin cu scrisori vechi şi fotografii...

— Nu te necăji, îi replică Judith. Ai făcut şi-aşa destule şi toate astea pot fi triate şi rânduite la timpul cuvenit...

— Am măturat duşumeaua şi am şters pânzele de păianjen. E o odăiţă drăguţă, cu fereastră şi toate cele. Am socotit totdeauna că ar fi un dormitor grozav, dar atunci unde am fi pus atâtea fleacuri...?

În tot acest timp, Biddy nu vorbi prea mult. Însă, cum parcurse cei câţiva metri ai încăperii, se opri sub frontonul lucarnei şi se uită la priveliştea ce i se înfăţişa dinaintea ochilor.

— Ai dreptate, Isobel, spuse ea. Ar fi un dormitor perfect. De-aici se vede marea. Şi azi e atât de albastră. Se întoarse şi-i surâse lui Isobel. N-o să regreţi priveliştea asta frumoasă?

Isobel dădu din cap a îndoială şi cireşele de pe pălărie îi zornăiră lovindu-se una de alta.

— Vine o vreme pentru toate, doamnă Somerville. Pentru mine, nu mai e acelaşi lucru fără doamna Boscawen. Şi casa fratelui meu are vedere minunată. Nu la fel ca asta, bag seamă, totuşi plăcută. Chiar înspre mirişti, până la fabrica de unt.

În mod cert, Isobel se vindecase de mâhnirea suferită, pasămite

ostoindu-şi-o şi descătuşându-se în frenezia curăţeniei de primăvară. Acum, era gata să plece, în adevăratul înţeles al cuvântului. Părăsiră mansarda, coborâră scările şi, pe când Isobel se îndrepta spre vestibul, auziră zgomotul unui motor de maşină; într-o clipă, un Baby Austin hurui pe aleea cu pietriş şi trase în faţa intrării principale. Fratele lui Isobel venise s-o ia.

Totul dură puţină vreme. Deodată, Isobel se înfierbântă oarecum, amintindu-şi de lucrurile despre care uitase să le vorbească. Şi ce făcuse cu poliţa de asigurare? O găsi până la urmă în poşetă. Şi rămăseseră întinse pe sfoară şase cârpe de praf curate care trebuiau strânse! Şi dacă doreau o ceaşcă de ceai, era o cutie de ceai în bucătărie şi o cană cu lapte pe placa de piatră din cămară...

Dar, în fine, domnul Baines o linişti, asigurând-o că totul era într-o ordine desăvârşită şi... probabil n-ar trebui să-şi lase fratele s-o aştepte! Bagajele fură încărcate în mica maşină, Isobel strânse mâna celor trei, se instală pe locul pasagerului şi, în ultimă instanţă, se depărtă, fără măcar să arunce o privire îndărăt, aşa cum remarcă mai târziu domnul Baines.

— Mă bucur, spuse Judith pe când fluturau îndatoritori din mână, până ce Austin-ul se pierdu în zare. N-ar fi fost îngrozitor dacă Isobel ar fi fost stăpânită de emotivitate? M-aş fi simţit ca şi cum aş fi aruncat-o pe drumuri.

— Şi o să aibă o privelişte admirabilă înspre câmpuri. Ce vrei să facem acum?

— Trebuie să vă-ntoarceţi la birou?

— Nu; întreaga mea zi îţi aparţine.

— Oh, perfect. Atunci, haideţi să mai stăm câtăva vreme. O eliberez pe Morag, îi dau puţină apă, apoi pun ibricul pe foc şi putem lua ceaiul împreună.

Domnul Baines zâmbi.

— Vorbeşti ca fata mear când se joacă de-a casele.

— Numai că asta-i de-adevăratelea.

* * *

Cum era o după-amiază călduroasă, ceaiul fu servit pe verandă şi domnul Baines târî afară câteva fotolii vechi, împletite din trestie

indiană, în care se aşezară. Nişte norişori vaporoşi apărură pe cer, adunându-se şi apoi dispărând ca fumul risipit de vânt. O boare blândă foşnea printre crengile prunilor vineţii şi petale căzeau uşor, asemeni unor fulgi rozalbi de ninsoare, formând un covor pe pajiştea înverzită. Undeva, cânta un sturz. Pe când îşi sorbeau ceaiul din ceştile mătuşii Lavinia, lucrate în porţelan fin şi împodobite cu trandafiraşi.

Morag dispăru într-un tur de explorare, alergând în toate direcţiile pe acest nou teritoriu şi obişnuindu-se cu orice miros interesant.

Biddy deveni îngrijorată.

— N-o să se rătăcească, nu-i aşa?

— Câtuşi de puţin.

— Cât de departe se-ntinde grădina?

— Până la poalele dealului. Coboară în terase. La capătul grădinii se află o livadă. O să-ţi arăt mai târziu. Sturzul cânta din nou. Biddy puse deoparte ceaşca şi farfurioara, se sprijini de spătarul scaunului şi închise ochii.

Curând după aceea, domnul Baines şi Judith o lăsară singură şi făcură un al doilea tur al casei, de astă dată cercetând cu o privire scrutătoare toate defecţiunile care trebuiau remediate imediat. O pată de umezeală la mansardă, alta în baie. Un robinet din bucătărie picura, putregaiuri de lemn uscat căzuseră în chicineta auxiliară pentru spălatul vaselor.

— Trebuie să găsim un instalator, spuse domnul Baines şi apoi ieşi pe uşă ca să măsoare din ochi jgheaburile şi canalul de scurgere şi să observe lipsa unor plăci de ardezie de pe acoperiş ori balamalele ruginite. Încredinţată că prezenţa ei nu mai era necesară, Judith se întoarse la Biddy. Trecând prin bucătărie, luă din cârlig cheia de la căbănuţa din lemn. Pentru că era bine să nu amâne ce avea de făcut. Singura fantasmă nefericită a trecutului care pribegea pe la Casa Dower trebuia alungată cât mai repede posibil, aşa încât nici un ungher al noului ei domeniu să nu rămână „nemăturat" sau „necurăţat" de aduceri-aminte.

Biddy stătea neclintită, aşa cum o lăsaseră, dar Morag se reîntorsese şi se odihnea alături. Trecuse mult timp de când Judith o văzuse pe Biddy adăstând în tihnă. Socotea o necuviinţă să-i tulbure liniştea, dar mătuşa nu aţipise. Judith îşi trase un taburet împletit din răchită şi se aşeză cu faţa spre ea.

— Vrei să vezi grădina?

Biddy întoarse capul.

— Ce s-a întâmplat cu prietenosul tău avocat?

— Cercetează ulucii de scurgere.

— Ce bărbat amabil!

— Da, într-adevăr deosebit.

— Doamna Boscawen trebuie să fi fost o femeie foarte senină.

— De ce spui asta?

— Fiindcă nu-mi amintesc să mă fi aflat vreodată într-un loc atât de liniştitor. Nici un zgomot. Doar păsările, pescărușii şi grădina scăldată în soare. Şi panorama admirabilă spre mare.

— Când am venit aici pentru prima oară, cu ani în urmă, mi-am zis că parcă aş fi în străinătate. Undeva, pe lângă ţărmul mediteranean. Poate în Italia.

— Exact. E aidoma atmosferei din scrierile lui E.M. Forster. Uitasem cum arată Cornwall. N-am mai fost pe-aici de atâta vreme... din acea ultimă vară petrecută la Riverview. Te crezi în trecut. Într-altă ţară. Devon deja mi se pare aşa de îndepărtat.

— Şi ăsta-i un lucru bun?

— Da, nespus de bun. Tămăduitor. Fiind undeva... într-o casă ca asta... care nu-mi aminteşte de Ned.

Era pentru prima oară de la moartea lui Ned când Judith, spre marea ei surprindere, o auzea pe Biddy pronunţând numele fiului răposat.

— Şi asta-i tot atât de bine?

— Da. Ştiu că nu se cade. S-ar cuveni să păstrez amintirile cu sfinţenie, dar Upper Bickley e prea plină de ele. Mă trezesc în toiul nopţii şi mi se năzare că-i aud glasul. Mă duc în dormitorul lui, îmi îngrop faţa în pătura lui şi plâng de disperare. A fost o iarnă atât de cumplită. Fără tine, cred că n-aş fi putut îndura asemenea suferinţă.

— Acum s-a isprăvit, spuse Judith.

— Totuşi, trebuie să mă-ntorc acolo. Să lupt cu slăbiciunile mele, să înfrunt realitatea. Ştiu asta.

— Nu-i nevoie să te-ntorci. Putem sta aici. E casa mea. Ne putem muta chiar mâine, dacă vrei. Poţi rămâne zile, săptămâni sau luni întregi. Toată vara. De ce nu?

— Oh, Judith! Ce mai plan! Când l-ai urzit în minte?

— Chiar acum. În timp ce vorbeam. Nimic nu ne-mpiedică.

— Dar sărmana mea căsuţă din Devon! Pur şi simplu, n-o pot lăsa în voia sorţii.

— O poţi închiria gata mobilată, pe durata verii. Familia unui ofiţer de marină, aflat la post în Devonshire, ar profita de ocazie fără să mai stea pe gânduri, fiind atât de convenabilă şi de aproape de Plymouth. Desigur, poţi da sfară-n sat sau pe la docuri şi ai închiria-o cât ai bate din palme.

— Dar soţii Dagg...

— Dacă o dai cu chirie unor oameni cumsecade, soţii Dagg vor fi fericiţi să muncească în continuare acolo, să supravegheze casa şi grădina pentru tine. Şederea aici ţi-ar părea o vacanţă minunată şi m-ai putea ajuta să rânduiesc toate cutiile alea de la mansardă.

Brusc, Biddy izbucni în râs.

— Asta nu prea seamănă a vacanţă. Dar Judith citi emoţia crescândă pe chipul ei.

— Nimic nu ne poate împiedica. Nu vezi? Absolut nimic nu ne opreşte să stăm aici. Hai, Biddy, spune da. Acordă-ţi o şansă. Meriţi din plin.

— Dar tu însăţi... amândouă am căzut de acord că nu poţi locui cu mine la infinit. Şi, la urma urmei, sunt aşa inutilă de una singură...

— Ţi-am spus deja. Mi-am propus s-o aduc pe Phyllis, împreună cu fetiţa ei, ca să locuiască aici, deci n-o să fii deloc singură. Ţi-a plăcut Phyllis dintotdeauna şi Anna e drăguţă şi chiar dacă eu am să plec ca să devin membră a W.R.N.S.[18], noi trei putem sta aici împreună. Să ne ţinem companie. Şi o să te duc la Nancherrow şi de îndată ce o s-o cunoşti pe Diana, ca şi pe toţi ceilalţi, n-o să te mai simţi însingurată. Şi poţi activa în cadrul Crucii Roşii, împreună cu Diana, în loc de Hester Lang. Nu înţelegi? Toate se brodesc la perfecţie, de parcă ne-ar fi fost sorocite.

Dar, fără voie, Biddy era încă nehotărâtă.

— Cum rămâne cu Bob?

— Îi dăm telefon şi-i spunem planul nostru.

— Dar permisiile şi celelalte lucruri... trebuie să fiu acolo dacă vine în permisie.

— E doar puţin mai departe decât Devon. Sau, dacă vrei, te poţi urca repede în trenul de Londra şi te-ntâlneşti cu el acolo. Te rog, nu mai căuta şi alte obiecţii. Hai, acceptă. Măcar până la sfârşitul verii.

— O să mă mai gândesc, spuse Biddy fără vlagă, dar Judith nici nu băgă de seamă.

---

[18] W.R.N.S. - (Women's Royal Naval Service); Serviciul Regal al Marinei pentru Femei.

— Iată cum o să facem! Astă-seară, ne înapoiem la „The Mitre”, mai dormim o noapte acolo, apoi cumpărăm câte ceva de-ale gurii şi ne-ntoarcem aici mâine. Şi facem paturile şi culegem buchete mari de flori. Chiar astă-seară, o să umplem cazanul cu combustibil, aşa încât să nu se stingă focul şi o să avem apă caldă din belşug pentru băi şi celelalte, şi asta-i absolut tot ce trebuie să gândim.

— Şi Morag?

— Of, Biddy, lui Morag îi va plăcea la nebunie aici, Nu-i aşa, creatură scumpă? Se simte deja ca acasă. Te implor, nu mai născoci pretexte ieftine. La ce mai foloseşte casa asta, dacă nu ne putem bucura toate de ea?

În fine, Biddy se învoi.

— E-n regulă. Să încercăm totuşi vreo două săptămâni. Apoi râse. Pe scumpa mea viaţă, nu-mi pot închipui de unde ai atâta putere de convingere. Cu siguranţă, nici de la draga ta mamă, nici de la tatăl tău.

— Mi-ar plăcea să cred că am moştenit-o de la tine. Acum, repede, înainte s-apară domnul Baines şi să ne spună că e timpul să pornim spre Penzance, vino cu mine şi dă-mi voie să-ţi arăt grădina.

Aşa că Biddy se ridică în picioare şi, împreună, păşiră agale, adulmecând aerul cald şi dulce al după amiezii târzii. Traversară pajiştea, urmară cărăruia ce ducea printre tufele de trandafiri, coborâră spre livadă. Aici, din merii bătrâni şi noduroşi, încolţiseră lăstari tineri; îşi lepădaseră florile şi mugurii noilor poame se formaseră deja. Iarba era înaltă şi deasă, smălţată cu maci sălbatici şi bănuţei. În curând, va trebui cosită şi strânsă în căpiţe de fân.

Biddy respira aerul înmiresmat.

— E ca o pictură de Monet. Morag ţopăia înaintea lor. Ce-i căsuţa aia de colo?

— Oh, asta-i coliba de lemn. Am cheia la mine. Mătuşa Lavinia a construit-o pentru Athena şi Edward Carey-Lewis. În copilărie, obişnuiau să-şi aşeze aici tabăra de vară.

— Vrei să mi-o arăţi?

— Da, aşa cred.

Judith mergea în faţa lui Biddy, plecându-şi capul pe sub crengile răsfirate ale merilor. Urcă treptele de piatră, simţi mirosul uleiului de creozot, băgă cheia în broască şi deschise uşa. Văzu patul cazon, acoperit cu pătura stacojie, unde aflase şi, totodată, îşi pierduse prima dragoste.

„Asta-i doar începutul iubirii”.

Dar fusese chiar sfârşitul ei.

„N-are sens să-ţi dăruieşti dragostea unei persoane nepotrivite”.

Îşi aminti de bondarul care bâzâia subţire în jurul tavanului. Privi în sus, văzu că păianjenii îşi ţesuseră pânzele din nou şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Judith!

Biddy era în spate.

Îşi şterse în grabă lacrimile şi se întoarse.

— E atât de stupid, spuse ea.

— Tu şi Edward?

— Trebuia să vin. N-am mai fost aici de-atunci. Pur şi simplu trebuia să vin chiar azi.

— Să iei taurul de coarne?

— Aşa presupun.

— Te doare încă rana?

— Da.

— Acum, coliba e a ta. O poţi învălui cu propriile tale experienţe, cuncetul o să păstrezi în memorie alte amintiri. Cu îndrăzneală se biruie orice greutate. Ai dovedit curaj să vii aici.

— Chiar acum, nu mă simt foarte curajoasă.

— Şi, în caz că toate dau greş, poate fi folosită oricând ca odaie de rezervă. Eventual, pentru musafirii care sforăie?

Şi, dintr-odată, lacrimile prosteşti secară şi amândouă izbucniră în râs. Biddy o îmbrăţişă, o sili să părăsească locul, ferecară uşa şi porniră înapoi prin livadă. Şi, pe când înaintau, îl auziră pe domnul Baines strigându-le din casă, îşi grăbiră paşii prin grădină ca să-i spună imediat, fără să piardă timpul, planurile pe care şi le făuriseră.

— Nancherrow.

— Diana, aici e Judith.

— Draga mea! Unde eşti?

— La Casa Dower. M-am mutat ieri. Acum locuiesc aici.

— Oh, ce bucurie! Nici nu ştiam c-ai venit.

— Am adus-o şi pe Biddy cu mine. Chiar şi pe Morag. Am primit cheile

luni şi apoi, ieri, ne-am instalat.

— Pentru totdeauna?

— Nu sunt sigură. Oricum, cel puţin deocamdată. E divin! Şi trebuie să-ţi mulţumesc că mi-ai îngăduit să păstrez mobila. Socot c-ar trebui să te răsplătesc într-un fel sau altul...

— Ferească Dumnezeu! Nici măcar să nu sugerezi asta, altminteri Edgar se va simţi jignit de moarte. Mă tem că ţi-am lăsat câteva spaţii goale, luând toate obiectele mai bunicele, dar voiam realmente ca fiecare copil să aibă măcar o mică amintire de la scumpa mătuşă Lavinia.

— Spaţiile goale abia se observă. Într-o bună zi, o să le umplu cu propriile-mi achiziţii. Cum o mai duc ceilalţi?

— Destul de bine. Tocmai a fost şi Edward acasă pentru vreo două zile. Ne-a luat totalmente pe neaşteptate. Dar căpitanul-comandor i-a acordat o permisie în weekend şi a fost o adevărată fericire să-l revedem. Mă întristează că ai ratat prilejul să-l întâlneşti.

— ... Cum îi merge?

— Arată puţin obosit şi slăbit. A dormit aproape tot timpul, dar îşi venise în fire când s-a înapoiat în întunecatul Kent[19] sau oriunde s-o fi dus. I-am spus că ai cumpărat Casa Dower şi a fost foarte încântat. Desigur, la fel ca noi toţi. A remarcat că astfel o păstrăm în familie şi m-a rugat să-ţi transmit că în viitoarea permisie va trece pe la tine ca să se încredinţeze că nu faci niscaiva schimbări radicale sau îmbunătăţiri.

— Ce şi-a închipuit că aş putea face?

— Oh, nu ştiu, vreo sală de dans sau altceva de genul ăsta. Când te vedem? Vino să luăm masa împreună. Adu-le cu tine la prânz pe mătuşa ta şi pe Morag. În ce zi? Mâine, de pildă.

— Nu putem veni mâine, pentru că trebuie să mergem la St. Just ca să vorbim cu Phyllis Eddy. Vreau să locuiască aici cu noi, împreună cu fetiţa ei. Sper că o să-i surâdă ideea, dar nu se ştie niciodată, nu-i aşa?

— Iubito, oriunde-i mai bine decât în St. Just. Deci, ce-ai zice de vineri? Să luăm prânzul împreună vineri?

— Ar fi minunat. Şi vreau s-o atragi şi pe Biddy la activităţile Crucii Roşii de-aici.

— Fără îndoială, ne-ar prinde bine puţin suflu proaspăt. Barbara Parker Brown a devenit supărător de autoritară şi toată lumea, cu

---

19 Kent - comitat în sud-estul Angliei.

excepţia mea, e îngrozită din pricina sa. Ni se tot repetă că starea de război scoate la iveală ce-i mai bun în oameni, dar, cu siguranţă, adevărul ăsta nu se confirmă în cazul ei. Draga mea, cum rămâne cu toate bunurile tale care se află aici? Vrei să ţi le trimitem sau să le păstrăm la Nancherrow?

— O să le iau înapoi şi atunci poţi dispune de dormitorul roz.

— Mult prea trist. Sfârşitul unei epoci. Am să-i zic lui Mary să ţi le împacheteze şi ţi le expediem cu un tractor.

— Nu-i nicio grabă. Ce face Athena?

— Creşte în volum pe zi ce trece. Eu pregătesc trusoul copilaşului. Broderie englezească fină, cu flori albe. O să-ţi arăt vineri, când vii la prânz. Mă duc să-i spun doamnei Nettlebed chiar acum să taie viţelul cel gras sau să sucească gâtul uneia dintre găinile lui Loveday. Ne vedem atunci, draga mea. Mersi pentru telefon. E o mare bucurie să ştim că te-ai întors. La revedere-eee!"

* * *

Casa Dower
Rosemulion
Cornwall
Sâmbătă, 25 mai 1940

„Scumpii mei părinţi,

Au trecut iarăşi veacuri de când nu v-am mai scris. Îmi pare atât de rău, dar s-au petrecut aşa de multe întâmplări. Deşi n-are prea mare importanţă, totuşi nu vă place această hârtie de scrisori? Am găsit-o într-un sertar şi n-am rezistat tentaţiei de a o folosi. Era într-o cutie de la Harrods, plină cu foi gofrate, parcă aşteptându-mă.

După cum vedeţi, ne-am mutat aici. Biddy, căţeaua ei şi eu. Pur şi simplu, Biddy adoră locurile, s-a descâlcit ca un fir de aţă din noianul de angoase şi arată mai bine ca oricând. Cred că găseşte această casă foarte tihnită, mai ales că nu-i aminteşte de Ned. În plus, a îndrăgit dintotdeauna comitatul Cornwall şi azi după-amiază vom coborî până la mare ca să

înotăm. Sper să închirieze Upper Bickley şi să stea cu mine cel puţin pe durata verii, dar e vorba de o învoială deschisă şi, până la urmă, Biddy este cea care trebuie să ia o hotărâre.

Ieri ne-am suit în maşină şi am mers la St. Just ca s-o vedem pe Phyllis. Acum locuieşte în căsuţa părinţilor ei şi acolo de-abia ai loc să te învârteşti. Dar, după ce le-am dat cuvenitele bineţe şi am servit inevitabilele ceşti de ceai şi bucăţi de prăjitură cu şofran, Biddy şi eu am reuşit să o scoatem pe Phyllis în curte, ne-am aşezat pe iarbă şi am invitat-o să vină împreună cu Anna ca să locuiască aici. (Anna e adorabilă, merge legănându-se cu paşi mărunţi şi a început să îngâne primele cuvinte. Din fericire, seamănă cu Phyllis şi nicidecum cu Cyril, ale cărui singure trăsături frumoase par să fie sprâncenele arcuite.) Oricum, a durat o clipă-două până ce propunerea noastră şi-a croit drum, dar când Phyllis a dibuit sensul spuselor a izbucnit în lacrimi, fiind copleşită deopotrivă de încântare şi recunoştinţă. Înţelegerea este (bineînţeles cu acordul domnului Baines) să-i plătesc un soi de onorariu de angajare, aşa încât Phyllis să nu strângă cureaua din lipsă de bani gheaţă. De altfel, primeşte şi o mică parte din solda lui Cyril, nu va trebui să achite nicio chirie, aşadar totul îi va merge cum nu se poate mai bine. Mă gândeam că s-ar putea să se împotrivească întrucâtva să-şi părăsească mama şi să se stabilească atât de departe (de fapt, distanţa în mile nu este cu adevărat atât de mare, dar nici nu se poate spune că e la un pas de familia ei), însă Phyiiis părea să accepte acest lucru cu un aer de resemnare filosofică, iar când i-am împărtăşit şi mamei sale vestea, cred că şi dânsa era la fel de uşurată sufleteşte, fiindcă, sincer vorbind, coliba din St Just este suprapopulată, contrar limitelor normale de igienă.

Vineri, eu şi Biddy am prânzit la Nancherrow. Am fost puţin neliniştită dacă ea şi Diana se vor înţelege bine, fiindcă ei e se aseamănă foarte mult în unele privinţe şi, câteodată, dacă oamenii seamănă prea mult, nu se pot împrieteni. Dar nu trebuia să-mi fac griji pentru că au început pe dată să flecărească şi s-au prăpădit de râs la aceleaşi glume prosteşti. De altfel, Biddy se va alătura grupului Dianei, care lucrează

pentru Crucea Roşie, ceea ce îi va da posibilitatea să desfăşoare o muncă utilă pe vreme de război, între timp, s-a rostuit aici, simţindu-se ca peştele în apă şi, cum v-am spus deja, devine mai destinsă cu fiecare zi ce trece. Este din nou fiinţa nostimă pe care o cunoşteam cu toţii. Până acum nu mi-am dat seama de tensiunea nervoasă pe care o încerca zile de-a rândul stând într-o casă atât de plină de amintirea lui Ned.

De-abia aştept să vă arăt noi şi minunatul meu cămin. Nu-i aşa că sunt norocoasă, fiind deja proprietară, având propriile-mi rădăcini, deşi nici n-am încă nouăsprezece ani?

Desigur, nu voi sta fără să fac nimic în veci de veci. Vreau realmente să intru la W.R.N.S., dar, mai întâi trebuie să aranjez toate lucrurile şi să mă îngrijesc de toţi. Poate la sfârşitul verii.

Acum trebuie să plec pentru a o ajuta pe Biddy. Una dintre camerele de la mansardă este ticsită de cufere vechi şi – crâmpeie de covoare etc. etc., iar ea s-a apucat de curăţenie. În momentul de faţă, n-avem decât trei dormitoare, prin urmare Phylls şi Anna vor trebui să se culce fa mansardă, acolo unde dormea Isobel. Cred că, în atare condiţii, vom avea nevoie de încă un dormitor, aşadar de îndată ce ne vom descotorosi de toate bulendrele din pod, vom zugrăvi cea de-a doua cămăruţă şi vom cumpăra nişte mobilă.

Ştirile despre operaţiunile de război sunt înspăimântătoare. Aliaţii au bătut în retragere la Dunkerque. Colonelul Carey-Lewis este convins că întregul Corp expediţionar britanic are să fie anihilat ori capturat. Totul s-a întâmplat cu o iuţeală grozavă şi, până când veţi primi această scrisoare, numai Dumnezeu ştie care va fi starea de fapt pe câmpul de luptă. Dar domnul Baines este din cale-afară de sigur că, la sfârşitul sfârşitului, vom câştiga războiul, aşa că m-am decis şi eu să fiu încrezătoare.

Nu trebuie să vă faceţi griji din pricina noastră. Ştiu că e dificil când suntem aşa de departe unii de alţii, dar sunt încredinţată că orice s-ar întâmpla noi toţi vom scăpa cu viaţă.

Cu multă dragoste,
Judith[n]

* * *

„Minunea” celor nouă zile, evacuarea trupelor britanice prinse în capcană la Dunkerque, se isprăvise. Primii soldaţi au fost aduşi acasă în noaptea de 26 mai, dar Dunkerque era în flăcări, după zile şi nopţi de atac încrâncenat, iar debarcaderele şi porturile erau complet distruse. Şi, astfel, ceea ce mai rămăsese din Corpul expediţionar britanic se adunase pe ţărmul mării şi pe dunele de nisip, aşteptând evadarea; combatanţi răbdători şi ordonaţi, aliniaţi în şiruri lungi şi şerpuitoare pe litoralul francez.

Navele pentru transportul trupelor şi distrugătoarele, aflate sub neîntrerupte bombardamente de artilerie şi atacuri aeriene, stăteau ancorate în larg, dar, lipsite de orice mijloace, detaşamentele de militari, împresurate de inamic, nu aveau în nici un chip cu ce să ajungă până la ele. În consecinţă, populaţia civilă se mobiliză in corpore, vorba trecând din gură-n gură şi, în noaptea următoare, porniră din Dover puzderie de felurite ambarcaţiuni plutind peste Canalul Mânecii. Iahturi şi şalande, vase de plăcere şi remorchere, bărci cu vele şi şlepuri, pui[20] şi barcazuri. Veneau în număr mare din locurile de ancorare şi porturile de la Poole şi Hamble, din insulele Hayling şi Hastings, Canvey şi Burnham on Crouch. Oamenii care mânau aceste luntri erau bărbaţi vârstnici şi băietani, directori de bănci la pensie, pescari şi agenţi de vânzări imobiliare, într-un cuvânt orice persoană suficient de dârză care-şi petrecuse verile pe timp de pace navigând cu inocenţă de colo-colo în bărci.

Misiunea lor de luptă era să se apropie cât de mult puteau de ţărmurile înţesate de trupe, să transporte militarii în siguranţă, alunecând ca nişte suveici printre obstacolele de tot felul, predându-şi vlăguita încărcătură umană navelor militare din larg, care stăteau în aşteptare. Neînarmaţi, supuşi tirurilor inamicului, ei îşi continuau manevrele până când îşi isprăveau combustibilul, fiind timpul să se reîntoarcă în Anglia pentru provizii şi pentru câteva ore de somn. Apoi, se porneau din nou cu şi mai mare înverşunare.

Nouă zile bătute pe muchie. Luni, 3 iunie, operaţiunea de salvare se

---

[20] Pui - ambarcaţiune cu vâsle, folosită pentru anumite servicii la bordul navelor mai mari.

încheie. Graţie organizării inspirate şi improvizaţiei, ca să nu mai amintim despre actele de sublim curaj individual, peste trei sute de mii de militari au fost salvaţi de pe plaja de la Dunkerque şi trecuţi cu barca peste ape până în Anglia, ajungând acasă vii şi nevătămaţi. Întreaga ţară şi-a adus prinosul de recunoştinţă, deşi patruzeci de mii de oameni fură lăsaţi acolo, urmând a-şi petrece cinci ani de prizonierat.

Divizia 51 a Scoţiei nu se aflase la Dunkerque. Această mare unitate militară, incluzând batalioanele Black Watch, Argylls, Seaforths, Cameron şi Gordon, rămase încă în Franţa, pentru a lupta până la capăt, laolaltă cu rămăşiţele armatei franceze demoralizate. Totuşi, părea să fie o bătălie dinainte pierdută. În fiecare dimineaţă, ziarele britanice desenau pe planşe sinistrele săgeţi cu vârful ascuţit care indicau înaintarea de nestăvilit a nemţilor şi era înspăimântător de limpede că nu va fi decât o chestiune de zile până când şi această ultimă şi neînfricată rămăşiţă a armatei noastre avea să fie mânată spre coaste.

În fine, soldaţii scoţieni ajunseră la St. Valéry en Caux şi nu mai putură avansa. Ceaţa împiedica orice acţiune de salvare dinspre mare şi batalioanele hărţuite în lupte fură încercuite, prinse în cursă de forţa copleşitoare a diviziilor germane Panzer. Pe 10 iunie, Corpul de armată francez capitulă şi, câteva ore mai târziu, veni şi rândul Diviziei Scoţiei să urmeze exemplul. Ulterior, dezarmaţi fiind, combatanţilor li se îngădui să mărşăluiască prin faţa generalului lor şi, sub ropotul ploii, executară comanda „pentru onor, la dreapta”, în semn de salut milităresc. Apoi, merseră tot în pas de marş spre captivitate: batalioanele Black Watch, Argylls, Seaforths, Cameron şi Gordon. Şi Gus!

* * *

După aceea, privind retrospectiv, Judith avea să-şi amintească totdeauna de război de parcă l-ar fi asemănat cu o lungă călătorie în avion... ore de plictiseală intercalate cu clipe de pură teroare. Plictiseala părea perfect justificată. Nu era omeneşte posibil pentru nici o făptură să reziste moralicește timp de şase ani de război neîntrerupt în vâltoarea implicării emoţionale. Dar spaima şi mai ales persistenţa ei chinuitoare erau de asemenea fireşti, încât în timpul zilelor întunecate de la

Dunkerque şi după căderea Franţei, Judith, la fel ca toată lumea din ţară, vieţui în chinurile nesiguranţei şi ale neliniştii.

La Casa Dower, radioul de pe bufetul din bucătărie era ţinut deschis toată ziua, hârâind înăbuşit dis-de-dimineaţă până noaptea târziu, ca să nu se piardă nici un buletin de ştiri sau vreo comunicare de ultimă oră. Seară de seară, Judith, Biddy şi Phyllis se adunau lângă radioul din salon şi ascultau împreună jurnalul de actualităţi de la ora nouă.

În vreme ce zilele senine şi timpurii de vară se scurgeau cu greu, disperarea fu înlocuită de speranţă şi apoi – când manevrele extraordinare de pe câmpul de luptă se derulau conform planului – de recunoştinţă şi mândrie şi-n cele din urmă de intensă uşurare. O uşurare care înflori într-un soi de triumf. Soldaţii erau acasă. Se reîntorseseră fără nimic altceva decât nişte puşti, baionete şi câteva mitraliere. Abandonaseră cantităţi masive de echipament militar: arme de foc, tunuri de mare calibru, tancuri şi vehicule motorizate, dintre care multe fuseseră distruse, laolaltă cu cisterne de benzină şi rezervoare de petrol, în docurile fumegânde şi aproape năruite, tot ce mai rămăsese din portul Le Havre.

Dar bărbaţii erau acasă!

Treptat-treptat, puţin câte puţin, parveneau ştiri despre cei salvaţi şi despre cei rămaşi în Franţa. Palmer, odinioară grădinar şi şofer la Nancherrow, scăpase cu viaţă. La fel ca Joe Warren şi prietenul său Rob Padlow. Jane Pearson îi telefonă Athenei de la Londra ca să-i comunice vestea bună că Alistair Pearson era teafăr, nerănit, fiind scos din mare de un mătăhălos proprietar de iaht, încălzit cu un strop din cel mai bun coniac franţuzesc şi adus pe ţărm la Cowes. Cât despre Alistair însuşi, se părea că aceasta era concluzia potrivită şi civilizată la aventurile sale. Fiul şefului puterii executive din comitatul Cornwall fusese însă rănit şi se afla într-un spital din Bristol, iar nepotul doamnei Mudge şi Charlie Lanyon, prietenul lui Heather Warren, fuseseră amândoi daţi dispăruţi, probabil ucişi.

Dar, mai personal şi mai important decât orice pentru Diana şi Edgar Carey-Lewis, pentru Athena şi Loveday, pentru Mary Millyway şi soţii Nettlebed, chiar şi pentru Judith – era că Edward Carey-Lewis supravieţuise, escadrila sa de avioane de vânătoare efectuase zboruri succesive de patrulare deasupra haosului de la Dunkerque, împrăştiind bombardierele nemţeşti şi gonindu-le din preajma ţărmurilor asediate.

În răstimpuri, de-a lungul acelor zile tensionate şi agitate, dacă i se ivea ocazia şi obţinea legătura, Edward telefona acasă, pur şi simplu pentru a spune familiei că era încă în viaţă şi deseori glasul îi tremura de emoţie când le relata despre unul dintre raiduri de-abia dus la bun sfârşit.

În ce-l priveşte pe Gus, toate speranţele erau pierdute. Împreună cu regimentul său, Gus dispăruse fără urmă. Cu toţii se rugară la Dumnezeu să fie viu şi nevătămat şi să fi fost luat prizonier, dar atât de mulţi soldaţi din Divizia Scoţiei fuseseră ucişi în timpul luptelor crunte care precedaseră capitularea de la St. Valéry, încât acest deznodământ părea puţin probabil. De dragul lui Loveday, toţi cei apropiaţi luară o înfăţişare de circumstanţă în asemenea împrejurări grele, dar inima ei era frântă şi refuza să fie consolată.

* * *

— Cel mai bun lucru e să-ţi găseşti o ocupaţie, spuse doamna Mudge. Cel puţin aşa crede toată lumea, dar uşor de zis, greu de făcut, nu-i aşa? Vorbesc serios, cum aş putea să-i spun asta bietei mele surori, care stă acolo frământându-se la întrebarea dacă flăcăul ei trăieşte sau e mort? Dat dispărut, poate de fapt decedat! Ce veste îngrozitoare adusă la cunoştinţă sărmanei făpturi printr-o depeşă! Şi nu era nimeni în casă cu ea, bărbatul ei plecase la târgul din St. Austell, doar poştaşul aflându-se acolo şi aşteptând să-i facă o ceaşcă de ceai.

Loveday nu o văzuse niciodată pe doamna Mudge atât de amărâtă. Dezastrul, moartea, boala, operaţiile chirurgicale dureroase şi accidentele fatale erau de regulă pentru ea fapte obişnuite, întâmplări dezvăluite şi altora, lucruri pe care le rumega multă vreme în minte cu uşurinţă. De data asta, însă, presupunea Loveday, era diferit. Nu mai era vorba despre tânărul Bob Rogers de peste drum de St. Austell, care-şi tăiase degetele cu securea la cules de rapiţă sălbatică, nici de bătrâna doamnă Tyson care, plecată spre casă de la Asociaţia pentru ajutorarea săracilor, a fost găsită moartă într-un şanţ de drumeag, ci chiar despre unicul fiu al surorii sale, carne din carnea şi sânge din sângele doamnei Mudge.

— Ar trebui să mă duc şi să stau cu ea câteva zile. Să-i ţin de urât. Are

fete care locuiesc în interiorul ţării, dar o soră e cu totul altceva, nu-i aşa? Numai cu o soră poţi flecări despre vremurile de odinioară. Fiicele ei sunt aşa de fluşturatice, vorbesc întruna doar despre vedete de film şi ţoale.

— Atunci de ce nu vă duceţi, doamnă Mudge?

— Cum aş putea? Am de muls vacile şi de îngrijit căşăria. Şi o să-nceapă cositul fânului într-o săptămână sau două şi asta înseamnă drumuri dus şi întors la câmp şi numai Dumnezeu ştie câte guri de hrănit. Fără speranţă, asta e!

— Unde locuieşte sora dumneavoastră?

— Bărbatul ei are o fermă dincolo de St. Varyan: La naiba-n praznic, asta-i vorba potrivită. Unde şi-a înţărcat dracul copiii, cum se zice, Doamne, iartă-mă. Nu merge într-acolo decât un autobuz pe săptămână, dacă ai noroc. Nu ştiu cum de suportă pustietatea aia. N-am priceput niciodată.

Era zece şi jumătate dimineaţa şi amândouă şedeau la masă în bucătăria de la Lidgey şi-şi sorbeau ceaiul. Ajutându-l pe Walter şi pe tatăj acestuia la treburile fermei, învăţând să conducă tractorul nărăvaş, dând de mâncare orătăniilor şi acum porcilor (o nouă îndeletnicire, după ce godacii fuseseră aleşi şi cumpăraţi la iarmarocul din Penzance, anume din rasele pentru carne şi grăsime), Loveday îşi petrecea de nevoie majoritatea zilelor la Lidgey. Dar, în ultima vreme, de când se răspândiseră veştile proaste despre capitularea de la St. Valéry, se pomenise căutându-şi refugiul aici, sub diferite pretexte, câteodată fără nici o scuză. Dintr-un motiv întemeiat, găsea compania doamnei Mudge, realistă şi cu spirit practic, cu mult mai reconfortantă decât compasiunea drăgăstoasă a mamei sale, a lui Mary sau a Athenei. Toată lumea de la Nancherrow se dovedea aproape insuportabil de înţelegătoare şi de afectudasă, dar realitatea era că, în timp ce se străduia să se împace cu gândul morţii lui Gus şi cu faptul că nu-l va mai vedea niciodată, tot ce voia să facă era să poată vorbi despre el ca şi cum n-ar fi murit, iar doamna Mudge se pricepea să creeze această frumoasă iluzie. Şi repeta, de nenumărate ori, iarăşi şi iarăşi: „Bagă de seamă, s-ar putea să fi fost luat prizonier”, iar Loveday îi spunea şi ea acelaşi lucru despre soarta nepotului ei. „Nu ştim dacă e mort. Trebuie să fi fost nişte lupte cumplite. Totuşi, cum poate fi cineva atât de sigur?”

Astfel, se consolau reciproc, îşi aduceau alinare una alteia.

Doamna Mudge îşi terminase ceaiul. Se sculă anevoie în picioare, se duse spre soba de gătit şi îşi umplu altă ceaşcă din ceainicul maroniu şi pântecos. Loveday o privea din spate şi se gândi că doamna Mudge îşi pierduse vioiciunea. Instinctele familiale îi ieşeau la iveală cu putere şi, deci, se vedea cât se poate de limpede că biata femeie tânjea să fie împreună cu sora ei. Ceva trebuia făcut. Loveday simţi cum se trezeşte în sine responsabilitatea înnăscută a clanului Carey-Lewis, laolaltă cu înclinaţia ei firească spre un comportament autoritar. Luase o hotărâre înainte ca doamna Mudge să se aşeze din nou pe scaun.

— E musai să plecaţi de îndată la St. Veryan, spuse ea pe un ton categoric. Chiar azi. Pentru o săptămână, dacă-i nevoie. Înainte să-nceapă strânsul fânului.

Doamna Mudge se uita lung la fată, ca şi cum i s-ar fi părut că înnebunise.

— Mi se pare că vorbeşti şi tu cam în dodii.

— Ba deloc! O să mulg eu însămi vacile. Mă poate ajuta Walter.

— Tu?

— Da, sigur. Se ştie doar că munca la fermă e îndeletnicirea mea pe timp de război. Şi-n plus, am idee cum se mulg vacile. Mi-ai arătat chiar dumneata când eram mică. S-ar putea să fiu la început puţin mai înceată, dar o să capăt repede îndemânare.

— N-ai putea să faci asta niciodată, Loveday. Noi ne sculăm la şase, dis-de-dimineaţă.

— Ba bine că nu. Pot să mă trezesc şi la cinci şi jumătate. Dacă Walter aduce vacile de la păşune şi le bagă în grajd, atunci am să vin aici la şase fix ca să începem lucrul;

— Nu-i vorba doar de dimineţi, ci şi de seri.

— Nici o problemă.

— Apoi, mai trebuie să speli garniţele de lapte şi să le cari până la drum, când trece să le ia camionul pentru piaţă. Şoferul vine la opt punct şi nu-i place să aştepte.

— N-o să întârzii. Doamna Mudge o privea pe Loveday ciudat, cu îndoială. Sufletul îi era în mod vădit sfâşiat de două simţăminte potrivnice: pe de-o parte, dorinţa de a fi alături de sora îndurerată, pe de alta, o anume tulburare provocată de gândul că nu era deloc indispensabilă.

— E obligatoriu să şi laşi curat în urmă, o avertiză ea. Walter n-o să

facă asta în locul tău. Nu-i treabă de bărbat. Şi nu vreau să găsesc mulgătoria plină de bălegar şi putinile murdare când mă-ntorc acasă.

— Promit. N-o să se-ntâmple. Oh, îngăduiţi-mi să mă ocup de asta, doamnă Mudge. Vă rog. Chiar dumneata ai zis că-i cel mai bun lucru să ai o îndeletnicire. Şi eu sunt la fel de tristă şi necăjită ca sora dumitale. Stau trează în toiul nopţii şi mă gândesc la Gus, încât pot tot aşa de bine să mă scol la cinci dimineaţa, ca să-mi umplu timpul cu ceva. Deci, dacă plecaţi, mă ajutaţi şi pe mine şi pe sora dumneavoastră.

— Nu trebuie să-ţi închipui că mă gândesc mai puţin la Gus decât la nepotul meu. Gus era un tânăr cu adevărat simpatic. Îţi aminteşti de ziua când a venit să picteze şura? Orătănii zburătăcind prin ogradă şi bălegar peste tot, şi nici măcar n-a strâmbat din nas.

— Daţi-i telefon surorii dumneavoastră şi spuneţi-i că veniţi. Domnul Mudge vă poate duce cu maşina chiar astă-seară şi puteţi sta cât credeţi de cuviinţă.

Doamna Mudge clătină din cap în semn de mirare.

— Nu ştiu, Loveday, o să mă bagi cu zile în mormânt. Eşti plină de surprize. Nici în ruptul capului nu mi te-am închipuit atât de grijulie...

— Nu-s defel grijulie, doamnă Mudge. Sunt cât se poate de egoistă. Probabil n-aş face nimic dacă n-aş gândi că pot obţine ceva în schimb.

— Te desconsideri, asta e.

— Nicidecum. Sunt doar sinceră.

— Aşa spui tu, ripostă doamna Mudge, însă alţii au dreptul la o părere diferită.

* * *

În fiecare diminâaţă, la ora opt şi jumătate, după ce tot căra garniţele pline până la capătul drumului îngust, dându-le în primire camionului, şi le aducea pe cele goale înapoi la căşărie, Loveday pornea spre Nancherrow înfometată ca un lup.

Acum era optsprezece iunie. Doamna Mudge plecase deja de cinci zile şi urma să se reîntoarcă la Lidgey mâine. Într-un fel, Loveday regreta că timpul trecuse atât de repede. Mulgerea vacilor, îndatorire maraton pe care şi-o asumase cu atâta impetuozitate, se dovedise a fi o muncă deosebit de grea şi obositoare, un soi de provocare. La început; fusese

foarte înceată şi stângace (ceea ce o enervase la culme), dar Walter, alternând sudălmi scrâşnite cu încurajări spuse în gura mare („Dacă aştepţi, o să-ţi arăt cum să suceşti putina asta nenorocită"), se dovedi suficient de cooperant, deşi nu-i prea stătea în fire, şi o ajută la necaz. Fără prea multă sfadă.

Walter era de fel un tip taciturn. Loveday nu aflase dacă i s-a povestit şi lui despre Gus. Dar ştiind-o pe doamna Mudge, avea aproape certitudinea că aceasta îi relatase întâmplarea cu lux de amănunte. Totuşi, Walter nu scoase o vorbă şi nu manifestă nici umbră de compătimire. Când Gus fusese la Nancherrow, cei doi tineri se întâlniseră într-o dimineaţă la grajduri, Loveday le făcuse cunoştinţă, însă Walter se comportase cu insolentă, fără pic de jenă, ilustrând însăşi chintesenţa rândaşului necioplit, iar Gus, după una sau două tentative prieteneşti, se pierduse cu firea. În momentul acela, lui Loveday i se năzări că probabil Walter era ros de gelozie, dar ideea i se păru atât de absurdă, încât şi-o alungă din minte aproape imediat. Walter nu recunoştea decât propria sa lege, nedând socoteală nimănui şi nerespectând convenţiile sociale, dar Loveday îl cunoştea de când lumea şi totdeauna se simţea la largul ei în compania lui.

În fiecare seară, după ce mulgea şi ultima vacă şi cireada se întorna la imaş, Loveday se apuca serios de treabă, spălând cu furtunul şi frecând podelele mulgătoriei, mândrindu-se că lustruise lună dalele de piatră şi donițele vechi, hotărâtă ca la reîntoarcere doamna Mudge să nu-i poată găsi nici un cusur. Însă, pe de altă parte, bucătăria de la ferma Lidgey era o cocină de vase murdare, tingiri înnegrite şi haine jegoase. Poate, mâine, îşi va face timp să cureţe murdăria şi de acolo. Părea cel mai neînsemnat lucru pe care-l putea face pentru biata doamnă Mudge.

Traversă ograda şi se căţără pe portiţa care dădea în potecă. Stătu puţin colo, aşezată pe bara de fier, aceasta fiind una dintre priveliştile ei preferate, mai ales că dimineaţa cu cer limpede scânteia în lumina jucăuşă a soarelui. Mai devreme, pe când mersese spre lucru, câmpiile i se înfăţişaseră smălţate cu stropi de rouă şi liniştite sub primele raze blânde ale răsăritului. Chiar şi marea, fremătând lin, neînvolburată de adierile vântului, îşi schimbase culoarea, devenind din cenuşie translucidă, ca sideful. Acum, totuşi, trei ore mai târziu, apele-i întinse erau de un albastru mătăsos, sub văzduhul fără nori. O boare înfiora uşor frunzele copacilor şi Loveday auzea murmurul îndepărtat al talazurilor

rostogolindu-se la poalele stâncilor. Pescăruşii se roteau în înaltul cerului. În lumina-solară, ţinuturile mlăştinoase erau roşietice şi păşunile căpătau strălucirea smaraldului. Văzu cireada de vite păscând în tihnă şi, din depărtare, auzi lătratul furios al câinelui lui Walter.

În mod straniu, mintea i se goli deodată. Nu se gândise de-o veşnicie la ceva anume şi se simţea grozav de bine, de parcă s-ar fi lăsat pradă uitării de sine, plutind în spaţiu între două lumi. Şi apoi, treptat, vidul mental fu umplut de imaginea lui Gus, apropiindu-se de ea cu paşi marj pe cărare şi purtând pe un umăr raniţa cu accesoriile pentru pictură. Şi acum gândul o purtă la el, acolo în Franţa, mergând, mărşăluind, rănit, dar în nici un caz mort. Prezenţa lui vitală i se contură atât de puternic încât, deodată, fu mistuită de o adâncă emoţie, copleşită de convingerea irefutabilă că Gus era încă în viaţă. Şi că se gândea la ea chiar în acea clipă; aproape îi deslușea glasul, şoptindu-i la ureche; parcă transpus prin fire telefonice nevăzute, închise ochii, cuprinsă de extaz, şi stătu neclintită, încleştându-şi mâinile pe drugul de fier de la poarta fermei. Şi când îi întredeschise iarăşi, totul era diferit şi nici măcar nu se mai simţea ostenită, iar lumea, întreaga şi minunata lume, îi apăru plină de perspectivele fericirii.

Sări de pe gard, o luă a goană de-a lungul potecii, iuţindu-şi picioarele pe măsură ce panta se povârnea, cu cizmele ei de cauciuc scăpărând peste pietricele şi dâre de noroi bătătorit. Aproape de capătul drumului, sări al doilea pârleaz şi, apoi, cu sufletul la gură şi suferind de pe urma unei înţepături agonizante în coaste, trebui să se oprească şi-şi pupă genunchiul, gest socotit în credinţa populară remediu clasic pentru orice fel de junghiuri. Apoi, porni din nou de-a lungul cărării, traversă aleea cu pietriş, intră în curtea interioară şi trecu pragul uşii din spate.

— Scoate-ţi imediat galoşii, Loveday. Sunt murdari de noroi.

— Îmi pare rău, doamnă Nettlebed.

— Ai întârziat azi. Fost-ai tare ocupată?

— Nu din cale-afară. Am mai zăbovit şi eu fără rost. Rămasă în ciorapi, Loveday intră în bucătărie. Voia să întrebe dacă primise vreo veste, dacă sosise vreo scrisoare, dacă cineva auzise ceva, dar, cum ar fi deschis gura, doamna Nettlebed şi ceilalţi ar fi sărit s-o descoasă. Până când nu-i parvenea vreun soi de confirmare privind moartea lui Gus, Loveday nu avea de gând să sufle nimănui o vorbă despre noua ei speranţă, nici măcar lui Judith.

— Ce-i la micul dejun? întrebă ea. Sunt lihnită de foame.

— Ochiuri prăjite şi roşii – pe terina pentru ţinut mâncarea fierbinte din sufragerie. Toată lumea a terminat deja. Ai face bine să te grăbeşti ca să-l laşi şi pe Nettlebed să strângă masa.

Aşa că Loveday se spălă pe mâini în chicineta folosită pentru spălatul vaselor, se şterse pe prosopul rulant care atârna în dosul uşii, apoi ieşi din bucătărie şi străbătu coridorul. De la etaj, răzbăteau bâzâitul aspiratorului şi vocea mamei sale, strigând-o pe Mary. Uşa de la sufragerie stătea larg deschisă şi era tocmai pe punctul de a păşi înăuntru, când telefonul începu să sune. Încremeni pe loc şi aşteptă, dar apoi, fiindcă nimeni nu răspunse, se repezi spre biroul tatălui ei. Odaia era goală. Ţârâind asurzitor, telefonul se afla pe masa de lucru. Ridică receptorul şi târâitul conteni.

— Nancherrow. Dintr-un anume motiv, gura i se uscase. Îşi drese glasul şi repetă: Nancherrow!

Clic-clic, ţăcăni telefonul şi apoi prinse a hurui.

— Alo? Alo? Ajunsese în pragul disperării.

— Cine-i acolo? Glasul unui bărbat, neclar şi îndepărtat.

— Loveday.

— Loveday! Sunt eu, Gus.

Literalmente, genunchii i se înmuiară. Nu mai putea sta în picioare, aşa că se prăbuşi pe podea, trăgând şi telefonul după ea.

— Gus.

— M-auzi? Legătura e groaznică. Pot vorbi doar un minut, două.

— Unde eşti?

— În spital.

— Unde anume?

— În Southampton. Sunt O.K. Mâine mă îmbarc pe vapor şi mă-ntorc acasă. Am încercat şi înainte să te sun, dar toată lumea e exact în aceeaşi situaţie şi nu există destule telefoane.

— Dar... ce... s-a întâmplat? Eşti grav rănit?

— Doar la picior. Însă acum mă simt bine. Merg în cârje, e-n ordine.

— Ştiam că eşti în viaţă! Am ştiut aşa deodată...

— Nu prea mai am timp. Pur şi simplu, voiam să-ţi vorbâsc. Îţi voi scrie.

— Te rog, şi o să-ţi răspund. Care ţi-e adresa?

— E...

Dar înainte să-i poată spune, legătura se întrerupse. „Gus? Gus?" Bătu în furcă şi încercă iarăşi. „Gus? Gus?" Dar nu ajută la nimic. Gus dispăruse.

Întinzând mâna, puse telefonul la loc pe masă. Încă ghemuită pe covorul gros, turcesc, îşi sprijini capul de biroul rece, negru şi lăcuit, închise ochii şi lăsă lacrimile să-i curgă şiroaie pe obraji. Rosti cu voce tare: „Îţi mulţumesc", dar nu era prea sigură cui anume îi adresa mulţumiri.

Apoi continuă:

— Ştiam că eşti viu. Ştiam că o să iei legătura cu mine. De astă dată vorbea cu Gus.

Şi, după o vreme, se ridică în capul oaselor, îşi trase cămaşa din pantaloni şi cu pulpanele îşi şterse faţa, apoi îşi suflă nasul. Se sculă în picioare, ieşi degrabă din odaie, strigându-şi mama, chemând-o iarăşi şi iarăşi. Pe când urca scările în goana mare, de parcă prinsese aripi, fu întâmpinată de Mary şi i se aruncă în braţe pentru a-i împărtăşi, cu izbucniri isterice de bucurie, vestea incredibilă.

* * *

La Casa Dower, profitând din plin de nou-regăsită să energie, Biddy dereticase şi curăţase mansarda de toate vechiturile. Nu fuseseră salvate decât două cufere de voiaj care erau depozitate acum pe palierul de la etaj, conţinutul lor fiind prea personal şi preţios pentru Judith, încât să-şi ia răspunderea de a le arunca la gunoi. Unul era plin de scrisori vechi, legate mănunchi cu panglici decolorate din mătase; programe de spectacole, creionaşe cu lănţişoare de argint, partituri, fotografii sepia, albume, felicitări de zile de naştere şi o carte a vizitatorilor, cu coperţi boţite din piele, datată 1898. Celălalt adăpostea o colecţie de farafastâcuri din epoca victoriană: mănuşi lungi şi albe, încheiate cu butonaşi perlaţi, pene de păun, buchete crâmpoţite de gardenii artificiale, poşete plic cusute cu mărgele şi ace de păr cu strasuri. Toate de valoare sentimentală, mult prea rare şi dragi pentru a fi azvârlite la gunoi. Odată, Diana Carey-Lewis promisese că va veni la Casa Dower şi va purica toate aceste vechi amintiri. Între timp, Judith drapase cuferele

de voiaj în perdele de damasc decorate de William Morris[21] şi astfel mascate aveau să zacă acolo unde erau, neatinse poate ani de zile.

Toate celelalte flecuşteţe fuseseră găsite fie inutile, fie deteriorate (chiar şi ramele pentru fotografii se dovediră a fi mâncate de putregaiuri) şi cărate anevoie cu spinarea până în curte, pentru a fi îngrămădite în lada de gunoi. Când avea să mai treacă gunoierul, i se va da jumătate de coroană în speranţa că va ridica toate vechiturile depozitate în bătătura casei şi le va încărca în căruţă.

Aşa că acum mansarda era goală. Judith şi Phyllis şedeau una lângă alta, examinând locul cu de-amănuntul şi discutând cum ar trebui folosit. Erau singure, fiindcă Anna se afla în grădină, săpând nişte gropi lângă bordură, cu o lingură veche din cositor, iar Morag îi ţinea companie, făcând tot posibilul să-şi dea obolul la această trebuşoară. Din când în când, Phyllis se ducea la fereastră ca să arunce câte o privire afară şi să se încredinţeze că nici căţeaua, nici copila nu se chinuiau reciproc sau nu făceau vreo poznă. Dar totul părea cât se poate de liniştit.

Biddy era în bucătărie. Deşi cea mai nepricepută dintre gospodine, descoperise o reţetă pentru vin tonic de soc, în vechea carte a lui Isobel, cu paginile mototolite şi pătate de grăsime. Se întâmpla că tocmai atunci arbuştii de soc înfloriseră şi gardurile vii erau înţesate de inflorescenţe gălbui, delicat parfumate, dispuse în corimbe, iar Biddy ardea de nerăbdare să se apuce de treabă, stăpânită de o înflăcărare entuziastă. Nu includea pregătirea vinului de soc în prepararea bucatelor. Gătitul însemna tocănițe, friptură de miel, tarte cu gem, prăjituri de tot felul, nimic din toate acestea nu o interesau şi nici nu avea intenţia să le încerce. Dar prepararea unor băuturi delicioase îi venea la îndemână, mai ales dacă putea culege ingredientele din copaci, din tufişurile de la marginea drumului.

— Cred c-ar trebui să transformăm debaraua asta într-o cameră de rezervă, spunea Phyllis. Deocamdată, doamna Somerville e singurul oaspete, dar presupunând că şi altcineva vrea să vină şi să stea aici, ce-ai să faci?

Dar Judith nu era de acord.

— Încă o odaie pentru musafiri e doar o irosire a spaţiului. Socot că-i

---

[21] William Morris (1834-1896) - scriitor, arhitect şi pictor decorator englez. Important teoretician al artelor decorative.

mai bine să i-o dăm Annei, să fie un fel de cameră a copiilor. Putem pune un pat, câteva rafturi pentru cărţi şi poate o sofa veche. Canapelele dau totdeauna un aspect atât de cochet. Şi-atunci, o putem folosi drept încăpere de joacă, avem unde face dezordine dacă e o zi ploioasă.

— Judith! Discuţia devenea litigioasă. Avem deja dormitorul ăla mare. Asta-i casa ta, nu a mea. Nu ne poţi da nouă tot spaţiul...

— Păi, cum rămâne cu permisiile lui Cyril? O să vrea să fie cu tine şi cu Anna. Deci, va veni şi el aici. Desigur, numai dacă nu preferă să stea cu părinţii lui.

— Oh, nu i-ar surâde asta defel.

— Ei bine, atunci nu puteţi dormi toţi laolaltă. În aceeaşi cameră. Nu-i decent. Anna nu mai e un bebeluş.

Phyllis părea întrucâtva stânjenită.

— Ne-am descurcat şi înainte.

— Păi, nu vreau să vă descurcaţi cum ştiţi în casa mea. Nu-i cazul. Aşadar, totu-i stabilit. Odaia asta e pentru Anna. E timpul să doarmă singură. Şi o să cumpărăm un pat ca lumea, aşa că dacă primesc vreun musafir, o mutăm pe Anna, ca el să se poată culca în patul ei. Ce zici de compromisul ăsta? Şi acoperim duşumeaua cu un covor frumos...

— N-ar strica şi o bucată de linoleum.

— Linoleumul este oribil şi ţine rece. Ne trebuie neapărat un covor. Albastru, cred. Imaginându-şi covorul albastru, Judith privi de jur-împrejur. Mansarda era încăpătoare şi aerisită, dar exista doar o singură lucarnă şi tavanul înclinat întuneca puţin odaia. O să zugrăvim pereţii în alb, asta luminează considerabil, şi poate lipim câteva benzi desenate cu Petre iepurilă. Singurul inconvenient este că n-avem şemineu. Va trebui să ne gândim cum încălzim încăperea pe timp de iarnă...

— E suficientă o sobă cu parafină...

— Nu-mi plac sobele cu parafină. Le-am socotit dintotdeauna prea periculoase...

— Eu ador mirosul de parafină...

— Dar s-ar putea ca Anna s-o răstoarne şi atunci luăm foc şi toată casa se preface în scrum şi cenuşă. Poate...

Dar nu apucă să continue, fiindcă, de la parter, răzbăteau zgomote de uşi trântite şi un glas ţiuitor, aprins de emoţie, strigând-o pe nume:

— Judith!

Loveday. Ea şi Phyllis ieşiră pe palier, se aplecară peste balustradă şi

fură răsplătite cu imaginea lui Loveday al cărui trup apărea micşorat prin efectul perspectivei şi care urca scările cât o ţineau picioarele de repede.

La primul etaj, se opri.

— Unde eşti?

— Sus, la mansardă.

Goni mai departe, pe treptele ce duceau spre pod, cu chipul înroşit de efort şi căldură, cu cârlionţii negri tresăltându-i în toate părţile, cu ochii violacei căscaţi de exaltare. La jumătatea drumului, începu deja să turuie:

— ... N-o să vă vină a crede. Tocmai mi-a dat telefon Gus... Gâfâia de parcă alergase cale bună, tocmai de la Nancherrow, şi nu doar pe scările de la Casa Dower... M-a sunat cu aproape jumătate de oră în urmă. De la spitalul din Southampton. E rănit. Se sprijină în cârje. Dar se simte bine...

Covoarele, linoleumul, sobele, toate fură date uitării. Judith slobozi un ţipăt triumfător şi o aşteptă cu braţele deschise. Se îmbrăţişară, se sărutară şi ţopăiră de bucurie ca nişte copii. Loveday era încă înveşmântată cu nădragii ponosiţi şi murdari din catifea reiată, pulpanele cămăşii îi atârnau şleampăt, dar nu conta, nimic nu avea importanţă cu excepţia faptului că Gus era viu şi în afara primejdiei.

Într-un târziu, chiotele de veselie şi ţopăielile conteniră şi Loveday se prăbuşi pe treapta de sus.

— De-abia îmi mai trag sufletul. Am mers cu bicicleta într-o goană până la Rosemullion, am lăsat-o în curtea bisericii şi, ţi-o jur, am alergat întruna pe coasta dealului. Pur şi simplu, muream de nerăbdare să-ţi spun.

— Ai fi putut să-mi telefonezi.

— Voiam să fiu aici. Voiam să vă văd chipurile.

Faţa lui Phyllis trăda totuşi o anume îngrijorare:

— Rănit? E grav? Cum a fost rănit?

— Nu ştiu. Împuşcat în picior, aşa presupun. Merge în cârje, dar nu pare să fie ceva foarte serios. N-am avut timp să vorbim. Doar un minut, două şi legătura s-a întrerupt. Dar mâine se întoarce acasă, în Scoţia, şi o să-mi scrie...

— Cum naiba a reuşit să iasă din Franţa? vru să afle Judith. Cum a scăpat?

— Ţi-am zis doar, nu ştiu nimic. N-a avut suficient timp să-mi povestească. Mi-a spus pur şi simplu că e teafăr...

— E un miracol!

— Aşa m-am gândit şi eu. Mi s-au tăiat genunchii de emoţie. Şi mami vă roagă să veniţi astă-seară la Nancherrow, ca să facem o petrecere adevărată. Iar tata o să deschidă o sticlă de şampanie. Voi toate, Phyllis şi Anna şi Biddy...

Biddy! Preţ de o clipă, de parcă şi-ar fi citit gândurile, amuţiră brusc. Gus trăia, dar Ned nu se va mai întoarce niciodată. Pe moment, chiar şi bucuria lui Loveday se domoli.

— Unde-i Biddy? întrebă ea, coborându-şi glasul.

— În bucătărie.

— Ei, drăcie! Sper că nu m-a auzit, dând buzna în casă şi strigând de mama focului. Ar fi trebuit să mă gândesc. Dar parcă mi-a luat cineva minţile.

— Bineînţeles că n-avea cum să-ţi treacă prin gând. De ce să fi trebuit? Nu ne putem înfrâna fericirea. Chiar şi moartea lui Ned nu ne împiedică să fim fericite de dragul tău. Acum, cred că ar trebui să coborâm şi să-i spunem şi lui Biddy. E aşa de generoasă şi chiar dacă o să se simtă puţin tristă şi amărâtă, n-o să se dea în vileag. Şi-a revenit deja. Chiar rosteşte numele lui Ned pe un ton normal. Şi dacă o să aibă o înfăţişare de om abătut, o să-i zicem despre petrecerea cu şampanie şi o să ne arătăm foarte interesate de vinul tonic din soc.

* * *

Casa Ardvray
Bancharry
Aberdeenshire
Vineri, 21 iunie 1940

„Draga mea Loveday,

În sfârşit, iată un moment über în care pot să-ţi scriu. Când am revenit la Aberdeen, m-am internat din nou în spital, dar totul pare să meargă spre bine şi acum sunt acasă, mă proptesc încă în cârje, totuşi sunt în covalescenţă. Mama a angajat o infirmieră ca să-mi schimbe pansamentul etc. etc... E muşchiuloasă ca un luptător, trăncăneşte vrute şi nevrute tot timpul, aşa că sper să nu mai stea multă vreme pe-aici.

A fost de-a dreptul minunat să-ţi aud vocea şi regret că s-a întrerupt brusc legătura, dar centralistele de la spital sunt cam severe în ce priveşte raţionalizarea convorbirilor telefonice. Mi-a luat vreo două zile de încercări înainte de a căpăta permisiunea să vorbesc cu tine, mai ales că apelul telefonic nu era pentru acasă. La o adică, dacă aş fi iute de picior, nu şontorog, aş sări gardul, m-aş sui într-un tren şi aş veni în Cornwall să te văd. Cornwall este mult mai aproape de Southampton decât Scoţia şi lunga călătorie cu vaporul până la Aberdeen a durat o veşnicie.

Am scăpat ca prin urechile acului chiar cu o zi înainte de capitulare. Răspunzând la „îndemnul" generalului nostru „sauve qui peut"[22], câteva mici grupuri din batalionul meu şi-au croit drum spre micul port Veulles-les-Roses, situat la patru mile est de St. Valéry. Printre aceste grupuri se numărau câţiva soldaţi francezi şi militari din Lothians[23] şi de la hotarul dintre Anglia şi Scoţia. Mărşăluiam cu toţii noaptea şi-o distanţă de patru mile nu mi s-a părut niciodată prea mare, nici foarte primejdioasă, şi când au mijit zorile am deslușit contururile neclare ale navelor Marinei Regale, acostate în larg. (De fapt, ceaţa nu era prea deasă la Veulles). Stâncile de acolo sunt groaznic de înalte, dar făgaşuri săpate de ape duceau spre plajă şi a trebuit să ne aliniem în coloană şi să ne aşteptăm fiecare rândul, fiindcă de la bordul vaselor militare debarcau detaşamente de infanterie marină, în ciuda faptului că erau deja bombardate din St Valéry.

Doi sau trei ortaci erau prea nerăbdători să aştepte la coadă şi au trecut peste stânci cu ajutorul unor frânghii improvizate. Când s-a luminat de ziuă, nemţii trăgeau cu mitralierele şi lansau proiectile de artilerie din ambele părţi.

Plaja era împânzită de morţi şi eu am fost lovit în coapsă înainte să străbat mai mult de o sută de iarzi. Doi soldaţi scoţieni dinaintea mea au observat ce se întâmplase şi s-au

---

22 Sauve qui peut (lb.fr.) - "Scapă cine poate"

23 Lothians (lb. engleză) – denumirea celor trei comitate din sud-vestul ScoţieiŞ East Lothian, Midlothian şi West Lothian.

întors din drum să mă ajute Şi aşa, sprijinindu-mă de ei, am reuşit să înaintez cu poticniri, şchiopătând şi împleticindu-mă, încă două mile până la bărcile de la ţărm. Exact când noi trei ne suiam într-o luntre, s-au ivit şi avioanele de vânătoare, o ambarcaţiune fiind scufundată cu aproape treizeci de oameni la bord. Navele militare britanice au opus o rezistenţă îndârjită prin focuri de baraj şi două bombardiere au fost doborâte la pământ. În cele din urmă, uzi până la piele şi plini de noroi (eu şiroind de sânge) ne-am îmbarcat pe un distrugător şi mai că nici nu ne-am gândit bine că suntem în siguranţă, când inamicul a şi început să sloboadă tiruri de artilerie din vârful stâncilor. Dar am stat pe loc până când s-a verificat că nu mai puteau fi oameni de-ai noştri rămaşi pe plajă sau pe colţurile de stei, apoi am ridicat ancora şi am pornit pe mare. Era cam zece dimineaţa, în ziua de doisprezece iunie.

Am acostat la Southampton, eu am fost dus la mal pe o targă şi transportat la spital, unde mi s-a scos glonful din picior, mi s-a aplicat un plasture pe rană etc. etc. Glonţul nu pătrunsese prea adânc şi se pare că nu mi-a pricinuit vreo vătămare gravă. Acum e doar o chestiune de vindecare.

Nu ştiu ce se va mai întâmpla. Se zvoneşte că Divizia Scoţiei intră în refacere. Dacă va fi aşa, mi-ar plăcea să rămân soldat în această unitate militară. Dar poate că puternicii zilei îmi rezervă alte surprize.

Transmite salutările mele întregii familii.
Te îmbrăţişez,
Gus.[n]

Aceasta era o scrisoare. Dar se mai afla şi alta în acelaşi plic, un petic de hârtie, fără antet şi nedatat.

„Scumpă Loveday.

Mi-am închipuit că tatăl tău ar dori să citească relatarea alăturată, prin urmare acest bileţel este numai pentru tine. Am fost profund emoţionat când te-am auzit răspunzând la telefon. M-am gândit la tine tot timpul cât am aşteptat pe plaja aceea ca o gaură neagră de Iad, îndurând toate chinurile

posibile dar hotărât să scap cu zile. Aici e o dimineaţă atât de frumoasă, dealurile sunt înflorite şi sclipesc în lumină, iar razele soarelui îşi răsfrâng lucirile peste apele râului. Când voi fi în stare să merg mai bine, voi coborî până la mal şi voi încerca să prind un peşte. Scrie-mi, te rog, şi povesteşte-mi tot ce faci.

Cu toată dragostea,
Gus."

* * *

Casa Dower
Rosemullion
24 iulie 1940

Dragă mămico şi tăticule.

La ora două azi-noapte, Athena a dat viaţă unei fetiţe. A născut la Nancherrow, în propriul ei dormitor, asistată de bătrânul doctor Wells şi de Lliy Crouch, moaşa din Rosemullion. Sărmanele făpturi au fost nevoite să se scoale din pat la ora aceea, dar bătrânul doctor Wells a spus că n-ar fi pierdut cu nici un preţ un asemenea eveniment fericit. Acum, este şapte seara şi tocmai m-am înapoiat de la Nancherrow (am mers cu bicicleta dus-întors) şi, bineînţeles, am văzut-o deja pe nou-venita pe lume. Este enormă şi seamănă puţin cu un prunc de Piei Roşii, cu faţa foarte roşietică şi smocuri dese de păr negru. Se numeşte Clementina Lavinia Rycroft şi colonelul a trimis o depeşă în Palestina ca să-l vestească pe Rupert de naşterea copilei lui. Athena este pur şi simplu încântată de sine, ţanţoşă şi fudulă, umflându-se în pene, de parcă ar fi făcut totul singură (ceea ce, într-un fel, bănuiesc că nu e prea departe de adevăr). Stă proptită în pat cu fetiţa alături, culcată în leagănul înzorzonat cu horbote şi volănaşe. Şi, desigur, dormitorul plin cu fiori şi Athena, mirosind a parfum, poartă cel mai divin negligée din voal alb, împodobit cu dantelă.

Atât Loveday cât şi eu vom fi naşe, însă Clementina nu va fi botezată până când tatăl ei nu obţine permisie ca să poată veni aşadar acasă. E realmente emoţionant faptul că această mică şi plăpândă fiinţă a căpătat viaţă. Deşi nu-mi pot închipui de ce mi se pare aşa de emoţionant, de vreme ce ştiam cu toţii de luni de zile că are să vină pe lume.

Când eram încă la Nancherrow, bătrânul doctor Wells a trecut din nou pe acolo ca să vadă cum o mai duce fiecare şi să examineze starea mamei şi a copilului. Atunci, colonelul a destupat o sticlă de şampanie şi am stropit puţin şi creştetul bebeluşului. (De fapt, domnul Carey-Lewis se dă în vânt după ocaziile de a deschide câte o sticlă de şampanie. Mă tem că într-o bună zi îşi va epuiza rezervele şi nu-şi va mai putea procura altele. Sper să păstreze măcar o ladă pentru ziua când vom sărbători victoria.) Oricum, în timp ce ne sorbeam băutura şi ne veseleam, doctorul Wells ne-a dezvăluit adevăratul motiv al celei de-a doua vizite, care nu era altul decât să ne spună că Jeremy se află într-un spital militar, undeva pe lângă Liverpool. Cu toţii am fost îngroziţi şi şocaţi, fiindcă auzeam pentru prima oră de acest lucru, dar bătrânul doctor a recunoscut că nu a considerat oportun să ne împărtăşească o asemenea veste la ora două noaptea, mai ales că naşterea Clementinei era în toi. N-a fost o atitudine prevenitoare din partea lui? Trebuie că ardea de nerăbdare să ne povestească!

Deci, să revin la subiect, la Jeremy. S-a întâmplat ca distrugătorul lui să fie torpilat şi scufundat de un submarin german în apele Atlanticului, el şi alţi trei oameni plutind în derivă, mânjiţi de petrol şi agăţaţi de o baliză, timp de o zi şi o noapte, până să fie reperaţi şi urcaţi la bordul unui vas comercial. Asta le întrece pe toate, nu-i aşa? Chiar şi în mijlocul verii Oceanul Atlantic este probabil rece ca gheaţa. În orice caz, Jeremy a suferit de dogoarea soarelui, de extenuare şi de arsuri pe braţe, pricinuite de explozie. De îndată ce vasul comercial a ajuns la Liverpool, Jeremy a fost dus degrabă la un spital militar şi se află încă acolo. Doamna Wells a plecat cu trenul la Liverpool ca să vegheze la căpătâiul fiului ei. Când Jeremy va fi lăsat la vatră şi va căpăta concediu medical,

atunci, din fericire nu peste multă vreme, îl vom revedea cu toţii. Nu-i minunat – chiar miraculos – că a fost reperat şi salvat? Nu ştiu cum de supravieţuiesc oamenii în astfel de împrejurări, bănuiesc că rămân în viaţă după asemenea catastrofe, fiindcă alternativa este de neconceput.

Febra invaziei a lovit întreaga ţară şi cu toţii donăm Serviciului de voluntariat pentru femei cratiţe, oale şi tingiri din aluminiu, spre a fi topite şi transformate în avioane Spitfire şi Hurricane. A trebuit să merg la Penzance şi să cumpăr un set întreg de vase oribile, smălţuite, cu defecte, dar n-am avut încotro. Serviciul militar de apărare locală se numeşte acum Armata teritorială, ceea ce sună mult mai grandios, şi toată lumea se înrolează voluntar. Colonelul Carey-Lewis poartă din nou uniformă şi, datorită experienţei sale din primul război mondial, a fost ales comandantul detaşamentului din Rosemullion.

Tuturor bărbaţilor li s-au distribuit deja uniforme şi arme, iar primăria din Rosemullion a fost preschimbată în Cartierul general al Armatei teritoriale, dotată cu telefon, cu panouri şi toate celelalte, iar voluntarii fac acolo instrucţie militară.

De asemenea, toate clopotele de la biserici au încetat să mai bată, curând după catastrofa de la Dunkerque dangătele lor trebuind să răsune, pentru a da de veste populaţiei, doar în cazul când debarcă nemţii. Un biet şi bătrân paroh al unei enorii îndepărtate nu auzise niciodată de toate astea sau, dacă i-au intrat pe-o ureche, i-au ieşit pe cealaltă, iar jandarmii locali, găsindu-l că trage de sfoară clopotul care bătea prelung, l-au arestat pe loc. Alt bărbat a fost amendat cu douăzeci şi cinci de lire pentru colportarea de ştiri false. El spusese tuturor pe la cârciumă că douăzeci de paraşutişti nemţi, deghizaţi în călugăriţe, au aterizat pe podişul de la Bodmin Moor. Magistratul i-a zis că are noroc să nu fie băgat în închisoare pentru zvonuri defetiste.

Un alt lucru este că toate indicatoarele rutiere au fost scoase, astfel că ajungi la o răspântie îndepărtată şi nu mai ştii pe care drum să apuci. Biddy nu crede că ideea e prea bună. Presupune că mărimile zilei îşi imaginează că o divizie de blindate Panzer, deplasându-se în marş forţat spre Penzance,

va coti din greşeală la dreapta şi va sfârşi la golfuleţul Lamorna. Unde, fără îndoială, cineva va încerca să le vândă soldaţilor nemţi câte un ceai cu lapte.

Dar, în ciuda glumelor noastre, pericolul este iminent şi groaznic de aproape, Portul Falmouth a fost bombardat cu vreo două săptămâni în urmă şi în fiecare seară ascultăm relatările radiodifuzate despre luptele aeriene de deasupra comitatului Kent şi a Canalului Mânecii, şi abia ne vine a crede că piloţii noştri de vânătoare se descurcă atât de bine, doborând bombardierele nemţeşti. Edward Carey-Lewis este unul dintre aceşti temerari piloţi şi în toate ziarele sunt înfăţişate fotografii ale tinerilor aviatori stând la soare, în şezlonguri sau în fotolii din nuiele; dar toţi echipaţi din creştet până-n tălpi, aşteptând cu nerăbdare comanda „La atac înainte!", ceea ce înseamnă că o altă formaţie de Stukas-uri mijeşte la orizont. Seamănă oarecum cu legenda biblică David şi Goliat şi, desigur, micile insule din Marea Mânecii au fost deja ocupate, drapelul britanic a fost dat jos şi în locul lui fâlfâie stindardul cu svastică. Măcar n-au fost lupte grele şi nici n-au murit oameni. Nu s-au tras focuri de armă, totul s-a petrecut în linişte, doar un irlandez beat a opus rezistenţă, lovind cu pumnul în nas un soldat hitlerist.

Noi, toate, o ducem bine aici. Biddy îşi face datoria în cadrul Serviciului de voluntariat pentru femei, adunând oale şi cratiţe de aluminiu necesare la fabricarea altor şi altor avioane de asalt. Phyllis a terminat de zugrăvit mansarda şi mâine un om ne va aduce şi aşeza covorul comandat. Este albastru, cu desene discrete şi se potriveşte exact. Cred că va arăta frumos.

Phyllis este atât de fericită aici, iar Anna înfloreşte pe zi ce trece. E o fetiţă adorabilă, doarme mult şi nu ne dă de furcă. Phyllis o adoră, totuşi se poartă destul de sever cu ea. Cyril se află prin apele Mediteranei, în zona Maltei cred, dar Phyllis n-are voie să deconspire locul. A fost trimis într-o cursă şi acum s-a calificat deja M.S.M., ceea ce reprezintă prescurtarea de la „mecanic la sala maşinilor." Ce-o mai fi însemnând de fapt şi asta! Bănuiesc că e un fel de fochist. Oricum, a devenit matelot de frunte, aşadar şi-a văzut visul cu ochii, navighează pe mări

şi îndeasă mereu în cazane la lopeţi cu cărbune. I-a trimis o fotografie lui Phyllis. Arată foarte oacheş, îmbrăcat în flanelă din bumbac şi purtând o şapcă militărească. (De altfel, şi lopata apare chiar în prim-plan). Partea nostimă este că, deşi îl cunosc din auzite de când lumea, în realitate nu l-am întâlnit pe Cyril niciodată. Nu este prea arătos, dar Phyllis e încântată de fotografie şi spune că „s-a făcut mai chipeş".

Nădăjduiesc că şi voi sunteţi bine. Mă tem că această scrisoare este cam lungă, dar trăim o perioadă atât de plină de evenimente, încât m-am pomenit că doresc să aştern totul pe hârtie.

Vă îmbrăţişez cu dragoste pe toţi.
Judith".

Ca toate reşedinţele gentilomilor cu simţul propriei demnităţi, construite în secolul al XIX-lea, şi Casa Dower avea un număr de acareturi şi dependinţe, îngrămădite în jurul intrării de serviciu. Un şopron pentru trăsuri, o magazie pentru unelte, un atelier de olărie; un depozit pentru cărbuni şi lemne, o latrină în curte (cunoscută sub numele de „privata slujnicei") şi o spălătorie. Aceasta din urmă conţinea tradiţionalul cazan şi memorabilul mângălău[24], folosirea ei presupunând căratul trudnic al apei şi aprinderea focului. Călcatul rufăriei se făcea pe masa din bucătărie, acoperită cu o pătură şi cearşafuri vechi, folosindu-se fiare de călcat care trebuiau încinse pe soba de gătit.

Totuşi, atunci când soţii Boscawen intraseră în posesia proprietăţii, Lavinia Boscawen, ţintind bunăstarea şi înlesnirea muncii lui Isobel, făcuse o seamă de modernizări îndrăzneţe. Şopronul pentru trăsuri devenise garaj. O nouă toaletă fusese construită în casă, într-un mic coridor dinspre bucătărioara auxiliară, iar „privata slujnicei" fusese cedată grădinarului, ca nu cumva să fie surprins de cineva taman când îşi satisfăcea anumite necesităţi trupeşti în tufele de rapiţă sălbatică. Spălătoria fusese transformată în magazie pentru păstrarea merelor, cartofilor şi coşurilor cu ouă, iar vana mare din bucătăria auxiliară, de dimensiunea unei coveţi, fixată foarte jos în perete, fusese scoasă şi aruncată la gunoi. În locul ei fusese montată o chiuvetă cu două cuve

24 Mângălău - sul pentru netezit rufele.

adânci, având nituită exact între ele o presă de stors rufe. În cele din urmă, toate fiarele vechi de călcat fuseseră azvârlite la lada de gunoi şi lui Isobel i se cadorisise unul dintre noile aparate electrice.

Menajera se crezuse în al nouălea cer.

Câţiva ani mai târziu, şi Phyllis Eddy simţea la fel. După disconfortul şi aspectul lugubru al colibei din Pendeen şi după bojdeuca sărăcăcioasă şi suprapopulată a părinţilor săi, facilităţile din Casa Dower i se păreau lui Phyllis culmea luxului şi a rafinamentului. Numai privind cum şiroia apa fierbinte din robinet, îi şi tresărea inima de bucurie. Iar spălarea vaselor şi a hainelor murdare – îndeletnicire pe care ajunsese să o considere o corvoadă ingrată – se transformase într-o muncă aproape plăcută, atât de uşor şi de repede le ducea pe toate la bun sfârşit. Cât despre baia de aici, aceasta se asemăna izbitor cu cea de la Riverview, cu prosoape albe şi pufoase, atârnate de suporţi din metal, cu perdele din bumbac în culori vesele, fluturând în adierea brizei şi amintind de mirosul săpunului de lavandă Yardley.

Iar în ce priveşte temutul spălat din fiecare zi de luni, acum Phyllis aproape că îl aştepta cu nerăbdare. Obişnuia să clătească lucruşoarele Annei dis-de-dimineaţă şi le atârna pe frânghie ca pe nişte steaguri albe. Dacă aşternuturile şi prosoapele de baie erau încă trimise la spălătoria din sat, toate celelalte crâmpeie de rufărie şi lenjerie din casă locuită de patru persoane, adică bluze, rochii de bumbac, halate, fuste şi pantaloni, ciorapi şi şosete, se strângeau în mormane în cele două coşuri pline ochi, în fiecare dimineaţă de luni. Phyllis şi Judith se apucau împreună de această treabă, în vreme ce Anna şedea pe podeaua bucătăriei şi se juca amuzată cu cârligele de rufe. Phyllis avea o scândură de spălat albituri şi o bucată mare de săpun Sunlight şi când socotea că vreo faţă de pernă sau vreun articol de îmbrăcăminte fusese frecat destul, îl răsucea prin maşina de stors în cealaltă cuvă a chiuvetei, unde Judith limpezea rufele în apă curată. Muncind în tandem, terminau de regulă întregul maldăr într-o oră şi apoi întindeau hainele să se usuce. Şi dacă ploua, totul era atârnat pe sfoara de deasupra sobei de gătit, ca să se zvânte la căldură.

Astăzi nu ploua. Cerul se întunecase, acoperit de o pâclă uşoară, dar era foarte cald şi ploaia nu începuse. Un vânt năvalnic de vest mâna norii ce se destrămau din răstimp în răstimp, lăsând să se vadă cerul albastru, cu vâlvătăi de soare.

Chiar şi cu uşa din spate larg deschisă, bucătăria era umedă şi aburită,

mirosind a săpun şi rufărie jilavă, curată. Dar, în sfârşit, şi ultimul articol de îmbrăcăminte, un şorţuleţ de-al Annei, fu clătit, stors şi azvârlit deasupra grămezii de rufe ude din coş.

— Asta-i tot pentru încă o săptămână, spuse Phytlis cu oarecare satisfacţie şi scoase dopul, lăsând să se scurgă apa cu clăbuci de săpun. Privind cum curge încet, îşi dădu la o parte o şuviţă de păr căzută pe fruntea năduşită.

— E tare cald, nu-i aşa? Am transpirat.

— Şi eu. Haide, să ieşim la aer curat.

Judith se aplecă şi săltă unul dintre coşurile grele, sprijinindu-l de o coapsă. Adu cârligele, Anna. Şi trecu pragul uşii, iar vântul îi răcori obrajii şi îi flutură fusta umedă din bumbac subţire.

Pajiştea unde se întindeau rufele ocupa suprafaţa dintre garaj şi intrarea de serviciu. Iarba era împestriţată cu părăluţe şi un gard viu, scund, de măliniţă, încărcat cu flori lipicioase şi trandafirii, despărţea pajiştea de aleea prunduită dintre poartă şi casă. Împreună, tot încovoindu-se şi îndreptându-se din şale, Judith şi Phyllis prinseră cu cârlige rufele de sfoară. Vântul înfoia feţele de pernă, prefăcându-le în baloane pătrate, şi umfla mânecile cămăşilor.

— Acum şi la Nancherrow atârnă pe frânghii puzderie de scutece, remarcă Phyllis, întinzând un şervet de bucătărie. Cine crezi că le spală?

— Mary Millyway, cine altcineva?

— N-aş dori să am slujba ei. Iubesc copiii, dar n-am vrut niciodată să fiu bonă.

— Nici eu. Deşi, dacă ar fi trebuit să mă angajez la cineva, aş fi preferat să fiu spălătoreasă.

— Nu eşti zdravănă, ai nevoie de un control la cap.

— Ba deloc. E mai plăcut să speli rufele decât să verşi ţucalul unui bătrân.

— Cine a pomenit de ţucale?

— Eu.

— Mie mi-ar plăcea să fiu cameristă. Să aranjez părul stăpânei şi să trag cu urechea la toate scandalurile de la etaj.

— Şi să înfrunţi accese de furie şi toane, să stai trează până la trei dimineaţa? Aşteptând-o pe madam să se-ntoarcă de la bal? Cred că-i...

— Se-aude o maşină urcând dealul.

Judith ascultă zvonul depărtărilor. Era adevărat. Conteniră treaba şi

zăboviră, vag interesate, aşteptându-se ca şoferul, oricine-ar fi fost, să străbată colina şi să ruleze mai departe. Dar maşina încetini şi intră pe poartă. Roţile scrâşniră pe cărarea pietruită şi se opriră în faţa intrării principale.

— Ştii ceva? glăsui Phyllis cam fără rost. Ai un vizitator.

— Aşa e, spuse Judith.

— Ai habar cine e?

— Da.

— Cine?

Judith lăsă să cadă cârligele de rufe în coş şi azvârli combinezonul lui Biddy spre Phyllis. Simţea cum un rânjet prostesc i se lăţea pe tot chipul.

— E Jeremy Wells.

Şi porni în grabă să-i iasă în întâmpinare.

Jeremy Wells! Phyllis privea pe furiş pe deasupra frânghiei de rufe, în timp ce prindea combinezonul în cârlige, absolut la întâmplare, căznindu-se să nu dea impresia că se holbează. Dar era greu, fiindcă aşteptase atâta amar de vreme să-l vadă pe Jeremy Wells. Tânărul doctor pe care Judith îl întâlnise în tren, venind de la Plymouth, cu mult timp în urmă, când nu avea decât paisprezece ani, dar de care se simţise atrasă. În privinţa asta, nu încăpea nici o îndoială. Şi-apoi, în mod cu totul bizar, îl reîntâlnise la Nancherrow, în casa familiei Carey-Lewis, iar Phyllis, auzind de această extraordinară coincidenţă, hotărâse pe dată că totul era hărăzit de soartă, scris în stele; una dintre acele poveşti de dragoste care avea să se sfârşească fericit.

Desigur, Judith pretindea că nu e vorba de nimic serios. „Oh, nu fi aşa de stupidă", îi spunea ea lui Phyllis, dacă aceasta făcea vreo referire cât de timidă la adresa tânărului doctor. Dar Judith fusese mândră când el se înrolase în Marina Regală şi destul de îngrijorată când aflase că nava lui sărise în aer, iar Jeremy plutise în derivă pe apele Atlanticului numai Dumnezeu ştie cât timp. Phyllis nu se putea hotărî care coşmar e mai rău – un vas cuprins de flăcări, cu punţile încinse de vâlvătăi, sau plonjonul în oceanul neospitalier, întunecat şi rece. Nici Phyllis, nici Cyril, nu învăţaseră vreodată să înoate. Jeremy fusese salvat şi acum, în sfârşit, se afla aici, într-o stare perfectă, după cum putea observa Phyllis. Păcat că nu purta uniformă. I-ar fi plăcut să-l vadă în uniformă. Era îmbrăcat în pantaloni vechi din flanel gri şi într-o cămaşă albastră, din bumbac, însă Judith nu părea să se sinchisească de asta, fiindcă se lăsă îmbrăţişată şi

sărutată pe obraz, şi iată-i stând acolo, vorbind amândoi neîncetat şi zâmbind prosteşte.

Phyllis ar fi putut sta neclintită, zgâindu-se la infinit, dacă Judith nu şi-ar fi amintit brusc de ea şi n-ar fi chemat-o să vină pentru a-i face cunoştinţă cu Jeremy. Deodată, Phyllis se intimidă, abandonă supusă rufele, se aplecă şi o ridică pe Anna în braţe, trecu de-a lungul pajiştii, apoi printre tufărişurile de măliniţă şi traversă aleea prunduită, dorindu-şi să fi arătat mai îngrijit, nu înfăşurată în şorţul ud.

— Jeremy, ţi-o prezint pe Phyllis Eddy. A ajutat-o în gospodărie pe mama, la Riverview. Acum locuieşte cu noi aici. Iar soţul ei este înrolat în marină.

— Adevărat? Cu ce se ocupă?

— E mecanic la sala maşinilor, îi răspunse Phyllis cu mândrie. Marinar de prim rang. După pofta inimii lui.

— Nemaipomenit! Probabil că se descurcă bine. Prin ce parte e acum?

— Pe undeva prin Mediterană.

— Tip realmente norocos. Un loc cu mult soare. Cine-i micuţa asta?

— Anna mea. Dar n-o să vă zâmbească. E prea sfioasă.

— Jeremy e în drum spre Nancherrow, spuse Judith. O să stea acolo câteva zile...

— Grozav! exclamă Phyllis. Nu era foarte chipeş şi purta ochelari, dar avea cel mai fermecător zâmbet pe care-l văzuse vreodată la un bărbat şi dinţi albi, frumoşi. Pentru cineva care fusese de curând aruncat în aer de o torpilă, suferise arsuri şi aproape se înecase, arăta în plină formă.

— Familia Carey-Lewis nu mă aşteaptă înainte de prânz şi nu puteam trece prin Rosemullion fără să vin să vă văd, să revăd vechea casă şi ce modificări ai făcut, spuse el.

Phyllis surâdea uşor, cu oarecare satisfacţie. Doctorul venise în vizită. Era de-abia zece şi jumătate. Mai rămâneau încă două ore până să pornească din nou la drum. Un răgaz tocmai bun pentru puţină intimitate şi o discuţie între patru ochi. Phyllis o propti pe Anna de-o coapsă.

— Judith, de ce nu-l conduci pe doctorul Wells în casă sau pe verandă? O să pun şi ultimele rufe pe frânghie şi apoi vă aduc câte o ceaşcă de cafea.

Şi se simţi bine spunându-le acestea. Întocmai ca odinioară, când lucrase pentru mama lui Judith şi când doamna Dunbar primea musafiri. Acum, Jeremy Wells era oaspetele. Aproape primul care le călca pragul. O

ceaşcă de cafea nu era mare tratație, dar Phyllis ar fi fost pregătită să-şi dea toată osteneala, dacă asta ar netezi calea iubirii adevărate.

* * *

Aveau să-şi povestească o sumedenie de lucruri, veşti de adus la zi, de schimbat noutăți despre prietenii comuni. Trecuseră unsprezece luni de când fuseseră împreună; din acea duminică fierbinte de august, care începuse atât de fericit pentru Judith şi sfârşise dezastruos, cu fuga ei neaşteptată şi precipitată de la Nancherrow. Îşi amintea că le spusese tuturor la revedere, pe când savurau pe îndelete ultimele rămăşiţe de la masa de prânz – „Ne vedem mai târziu", le promisese ea, dar multă vreme nu mai dăduse ochi cu nici unul.

Până acum! Jeremy se schimbase, gândi ea, aruncându-i priviri furişe. Zece luni de război şi de viaţă pe mare îl înăspriseră şi îl ascuțiseră. Zâmbetul său fermecător se adumbrise întrucâtva, dar, la urma urmei, Judith îl cunoştea dintotdeauna ca pe un om matur şi responsabil, aşa că nu-l putea căina pentru tinereţea-i pierdută.

Vorbiră despre Athena, Rupert şi nou-născuta Clementina.

— Este foarte dolofană, îi spuse Judith, cântărea aproape nouă livre la naştere şi seamănă cu un îngeraş.

— De-abia aştept s-o văd.

— Cu toţii credem că Athena o va preda direct în mâinile lui Mary Millyway, dar, în fapt, e grozav de mămoasă şi-şi petrece ore întregi stând în pat cu Clementina şi vorbindu-i. De-a dreptul încântător! De parcă Clementina ar fi un căţeluş scump. Iar Loveday a devenit o adevărată moşiereasă... Desigur, nu oficial, dar munceşte ca un salahor şi creşte puzderie de găini. De asemenea, ne aprovizionează cu ouă, fiindcă uneori nu se găsesc la prăvălie. Şi domnul Nettlebed, în afară de faptul că este şeful apărării antiaeriene civile de aici, şi-a luat asupră-şi şi grija grădinii de zarzavaturi de la Nancherrow. Totuşi, îşi asumă încă vechea şi nobila sa îndatorire de a servi la prânz. Or să-ţi placă toate. Totul e deosebit şi, totodată, în chip ciudat, a rămas la fel.

Apoi Jeremy o întrebă despre soţii Warrens din Porthkerris şi despre prietena ei Heather şi Judith fu mişcată de interesul arătat, fiindcă el cunoştea familia aceea doar din auzite.

— Sunt bine cu toţii. Slavă Domnului, Joe Warren s-a întors acasă de la Dunkerque. A căpătat o permisie şi apoi a plecat din nou, dar nu ştiu exact unde. Într-o zi, Biddy şi eu ne-am dus la Porthkerris, am luat ceaiul cu ei şi atunci am aflat toate noutăţile. Heather se descurcă de minune, lucrează la Ministerul Afacerilor Externe, dar totul e ultrasecret şi n-are voie să ne spună cu ce se ocupă. Însă, deocamdată, nimeni n-a auzit nimic despre prietenul ei, Charlie Lanyon. A fost şi el la DunRerque şi familia Warren se roagă lui Dumnezeu să fi căzut prizonier. Ceea ce o duse pe Judith cu gândul la Gus Callender. Şi Gus Callender? Ai aflat că a scăpat cu viaţă de la St. Valéry?

— Mi-a zis tata. Ce miracol!

— Ar fi trebuit s-o vezi pe Loveday când a venit să ne spună. Era într-adevăr nenorocită, neliniştită de soarta lui şi apoi, deodată, a avut un soi de clarviziune, o presimţire că este viu – mi-a povestit chiar ea – aproape de parcă îi auzea glasul şoptindu-i la ureche. Tocmai se întorcea de la ferma Lidgey şi a fugit mâncând pământul tot drumul până la Nancherrow, unde, cam la cinci minute după ce a intrat în casă, a sunat telefonul şi era chiar Gus! Vorbindu-i dintr-un spital din Southampton. Aşa că, pasămite, a fost la mijloc un fel de telepatie.

— Dacă doi oameni sunt atât de îndrăgostiţi unul de celălalt, cred că telepatia e perfect posibilă... În plus, Loveday s-a născut şi a crescut în Cornwall, e cu adevărat celtă, sută la sută. Dacă cineva poate fi blagoslovit cu darul clarviziunii, atunci acela este Loveday.

Apoi încetară să mai vorbească despre membrii familiei Carey-Lewis, pentru că, la urma urmei, Jeremy avea să-i vadă peste vreo oră şi ceva. În schimb, Judith îi povesti cu de-amănuntul despre moartea tragică a lui Ned, despre Bob Somerville şi Biddy.

— A părăsit Devon-ul şi a venit să locuiască aici, cu noi. Ştiai asta?

— Da. Speram că o s-o pot cunoaşte.

— Azi dimineaţă a luat-o cineva cu maşina la Penzance. Voia să se coafeze. Nu ştiu când se va înapoia. Dar toate s-au aranjat de minune, l-am zis domnului Baines, de parcă ar fi fost sorocite.

— Şi Phyllis?

— Asta-i cea mai bună ispravă! Phyllis e o scumpă. Şi pur şi simplu îi place la nebunie aici, a îmbobocit ca o floare. Şi i-am pregătit Annei o cameră, aşa că atunci când Cyril, ăsta-i bărbatul lui Phyllis, vine în permisie, poate să stea şi el aici, cu familia lui. Îţi voi arăta totul înainte să

pleci. Încă nu pot crede că-i propria mea casă. Pe vremuri, mă lăsam purtată de reverie, închipuindu-mi cum ar arăta căminul meu. Desigur, fantezii cu totul umile, nimic mai mult decât o căsuţă din granit şi un palmier. Pur şi simplu un locşor care să-mi aparţină şi unde să pot prinde rădăcini şi reveni mereu. Şi-acum, casa asta e a mea. În întregime. Câteodată, mă trezesc în puterea nopţii şi mă întreb dacă totu-i adevărat.

— Ai de gând să rămâi aici?

— Pentru totdeauna. Deşi imediat, probabil că nu. Trebuie să plec şi să-mi fac şi eu datoria faţă de patrie. Să intru în Serviciul Regal al Marinei pentru Femei, sau orice altceva.

Jeremy zâmbi, dar nu adânci acest subiect de conversaţie. În schimb, o întrebă despre familia ei din Singapore şi Judith tocmai îi relata ultimele noutăţi când Phyllis apăru purtând tava cu ceştile de cafea. Se aplecă să o aşeze pe taburetul dintre ei, iar Judith văzu că le servea cafeaua din cele mai bune porţelanuri ale mătuşii Lavinia; licoarea neagră mirosea îmbietor şi proaspăt şi adusese şi o farfurie cu biscuiţi fărâmicioşi din aluat fraged.

Reminiscenţe de la Riverview.

— Phyllis, ai pus doar două ceşti. Nu vii să ne ţii companie?

— Nu. N-am timp, că-s tare ocupată cu gătitul. Şi-apoi, aveţi destule de vorbit. Am pus zahăr, doctore Wells. Nu știu dacă vă place așa.

— Da, bineînţeles. Eşti prea amabilă. Îţi mulţumesc mult.

Phyllis se îndepărtă, schiţând un zâmbet uşor sfielnic, dar cu subînţelesuri. Sperând că Jeremy nu observase, Judith turnă cafeaua şi-i întinse o ceaşcă.

— Am discutat despre toată lumea, cu excepţia ta, îi spuse. Nava ţi-a fost torpilată. Văzu expresia de tristeţe întipărită pe chipul lui şi adăugă repede: dar probabil că nu doreşti să vorbeşti despre asta.

— Nu ţin neapărat.

— Nici eu nu vreau să aud, dacă simţi că nu poţi să-mi spui.

— De fapt, nu contează.

— Vasul s-a scufundat?

— Da, foarte încet. Stăteam agăţai de nenorocita aia de baliză şi priveam cum se afunda treptat-treptat. Pupa întâi şi la urmă prora. Apoi, înghiţită de ape, dispărând în mijlocul unui vârtej uriaş. Pe urmă, numai mare nesfârşită, petrol şi sfărâmături.

— Au pierit mulţi oameni din echipaj?

— Cam jumătate. Artileristul şi locotenentul-major au fost amândoi ucişi. Căpitanul meu a fost salvat, e încă în spital.

— Tatăl tău spunea că ai avut arsuri.

— Da. Pe umeri, pe spate şi pe braţul stâng. Nu prea grave. N-a fost nevoie de nicio grefă de piele. S-au vindecat.

— Ce se va mai întâmpla de acum încolo?

— Asta numai puternicii pământului pot decide.

— O altă navă?

— Sper din tot sufletul.

— Din nou în Atlantic?

— Mai mult decât probabil. Pentru escorta convoaielor. Lupta continuă.

— Şi o vom câştiga?

— Trebuie. Pentru a împiedica blocarea rutelor comerciale spre America şi pentru a aproviziona ţara cu alimente şi arme. Submarinele nemţeşti pândesc pretutindeni, ca nişte lupi hămesiţi. Lungile noastre convoaie îşi urmează drumul pe mare cu viteza celei mai lente nave şi pierdem încă prea multe vase comerciale.

— Dar nu eşti înfricoşat, Jeremy? La gândul de a te reîntoarce pe front?

— Bineînţeles. Însă înveţi să te prefaci. Toată lumea îşi disimulează temerile. Rutina şi disciplina contează enorm pentru menţinerea puterii de concentrare. Şi cel puţin, data viitoare, ştiu la ce să mă aştept.

Toate păreau foarte deprimante. Judith oftă din greu.

— Atât de multe bătălii! Bătălia pentru Franţa. Şi acum bătălia pentru Anglia...

Se întrerupse. Intui ce avea să spună Jeremy.

— Şi Edward unde e lupta mai crâncenă...

— Da, ştiu.

— Ai primit veşti de la el?

— Numai de la familie.

— Nu-ţi scrie?

Judith clătină din cap.

— Nu.

— Şi nici tu nu-i scrii?

— Nu.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic.

— Nu-i adevărat.

— Realmente. Judith îl privi drept în faţă. Absolut nimic. Dar nu se pricepea să îndruge minciuni.

— L-ai iubit pe Edward.

— Toată lumea îl îndrăgeşte. Cred că-i născut să fie iubit. Se vede că ursitoarele i-au menit toate darurile firii când a venit pe lume.

— Nu mă refeream la asta.

Judith îşi coborî privirea. În grădină, pomii foşneau în bătaia vântului şi câţiva pescăruşi se roteau ţipând deasupra, în cercuri tot mai înălţe. Pe când Judith păstra tăcerea, Jeremy glăsui din nou:

— Ştiu cum a fost. Ştiu ce s-a petrecut în acea ultimă duminică, înainte de prânz, când stăteam cu toţii pe peluza de la Nancherrow. Edward şi eu am adus băuturile afară, iar tu ţi-ai ridicat privirea şi l-ai văzut şi s-a ţesut în jurul tău o aură de fericire, ca şi cum vă învăpăia o lumină puternică. Şi el a venit spre tine ca să-ţi vorbească şi parcă un cerc magic, strălucitor, vă învăluia pe amândoi... separându-vă de toţi ceilalţi.

Judith găsi acea aducere-aminte aproape insuportabilă.

— Poate că aşa am vrut să credeţi voi, cu toţii, spuse ea.

— După prânz, aţi plecat degrabă amândoi ca s-o vizitaţi pe doamna Boscawen. Şi apoi Edward a sosit într-un târziu la golfuleţ, pe tine nu te-am mai văzut, fiindcă ţi-ai luat tălpăşiţa. Ai părăsit Nancherrow. Ceva s-a întâmplat, nu-i aşa?

Ştia! N-avea rost să nege.

— Da, s-a întâmplat. S-a întâmplat inevitabilul şi socoteam că şi el simţea la fel de profund ca şi mine, că îmi împărtăşea sentimentele. Jeremy, cred că l-am iubit pe Edward din prima clipă când l-am întâlnit. Şi-apoi, există un farmec irezistibil la o persoană care poate face din cel mai monoton prilej o adevărată sărbătoare. El are dintotdeauna acest dar incredibil, chiar de când era băiat de şcoală. Judith îşi întoarse capul şi-i surâse lui Jeremy. Un zâmbet strâmb, iar el îi răspunse cu vechiul său rânjet larg, încurajator. Dar tu, dintre toţi oamenii, pricepi cel mai bine acest lucru.

— Da.

— Mi-am închipuit că avea aceeaşi mare afecţiune pentru mine. Dar, desigur, nu era aşa.

— Edward te îndrăgeşte extrem de mult.

— Însă nu împărtăşeşte ideea unui ataşament durabil şi puternic.

— E prea tânăr pentru a se lega sufleteşte de cineva.

— Exact aşa mi-a spus şi el.

— Şi ai lăsat ca totul să se sfârşească astfel?

— Am depăşit măsura şi i-am aruncat în faţă prea multe vorbe. trebuia să bat în retragere.

— Şi să părăseşti Nancherrow?

— Nu mai puteam rămâne. Nici în casă, nici cu el şi familia lui. Nu mai suportam să-l văd în fiecare zi. Desigur, mă înţelegi?

— Înţeleg sfârşitul iubirii. Dar nu şi sfârşitul unei prietenii.

— Nu mi-am dat seama. Probabil că Athena ar şti bine lucrurile astea, dar eu nu sunt la fel de experimentată ca ea.

— Mai eşti îndrăgostită de Edward?

— Mă străduiesc din răsputeri să nu fiu. Dar cred că nu te poţi lecui niciodată de prima dragoste.

— Câţi ani ai?

— Aproape nouăsprezece.

— Atât de tânără!

— Totul o să fie-n regulă, spuse ea.

— Te frământi din pricina lui?

— Tot timpul. În străfundul sufletului. Mă uit la fotografiile din ziare, cu lupte aeriene şi avioane Spitfire şi, deşi mă gândesc la Edward, mi-e aproape imposibil să-l identific cu toate astea. Pesemne, pe lângă faptul că-i fermecător, stă tot aşa de bine şi sub puterea unei vrăji. De un singur lucru putem fi însă siguri. Orice-ar face îl umple de bucurie.

Jeremy zâmbi cu înţeles.

— Pricep ce vrei să spui şi îmi pare rău că mi-am vârât nasul în treburile tale. Nu intenţionez să mă bag în viaţa ta intimă ori să-ţi tulbur tihna. Numai că-l cunosc pe Edward atât de bine... cu toate calităţile şi defectele... şi eram pur şi simplu îngrijorat. Mi-era teamă că te-a rănit.

— S-a isprăvit acum. Şi pot vorbi fără durere despre asta. Şi nu mă deranjează că acum ştii şi tu.

— Bine! Jeremy îşi terminase cafeaua. Puse ceaşca deoparte şi se uită la ceas. Acum, dacă ai de gând să-mi arăţi proprietatea, poate ar fi momentul nimerit să ne punem în mişcare, fiindcă o să trebuiască foarte curând să purced la drum.

Aşa că se ridicară de pe scaune şi intrară în casă, iar liniştea tihnită a

vechilor încăperi spulberă şi cele din urmă umbre de încordare care se mai păstraseră între ei, fiind pe dată înlocuite de mândria lui Judith pentru noua ei proprietate şi de entuziasmul nemărginit al lui Jeremy. Desigur, el mai fusese în Casa Dower de nenumărate ori, pe vremea când mătuşa Lavinia trăia încă, dar nu se aventurase niciodată dincolo de salon şi de sufragerie. Acum făcu un adevărat tur de inspecţie, începând de la etajul superior, cu noua cameră a copiilor, şi terminând cu bucătăria.

— ... Diana şi colonelul mi-au îngăduit să păstrez toate mobilele şi lucrurile de care nu aveau nevoie, aşa că n-a trebuit să cumpăr nimic. Ştiu că tapetul e decolorat, draperiile sunt ponosite, dar le prefer neschimbate. Chiar şi micile rosături de pe covoare. Vreau ca totul să pară prietenos şi familiar, întocmai ca ridurile de pe chipul unei persoane drăguţe. Firește, sunt şi locuri goale, acolo de unde lucrurile respective au fost duse la Nancherrow, însă pot trăi destul de fericită şi aşa. Iar toate ustensilele din bucătărie funcţionează realmente bine...

— Cum încălzeşti apa? Jeremy se dovedea deosebit de practic.

— La cazan. E incredibil de eficient, dacă nu uiţi să întreţii focul de două ori pe zi... Singurul lucru pe care mi l-aş dori cu adevărat este un frigider potrivit, dar n-am avut încă timp să mă ocup de asta, iar la prăvălia din Penzence nu există nici unul de vânzare, aşa că probabil va trebui să merg la Plymouth. Şi domnul Baines e de părere să instalăm încă o baie, dar sincer vorbind nu cred că avem neapărată nevoie. Aş prefera să am încălzire centrală ca la Nancherrow, dar bănuiesc că asta poate să mai aştepte până după război...

— Îţi trebuie şi un boiler pentru încălzire centrală.

— Este loc pentru unul lângă bucătărioara auxiliară...

Judith îi arătă spaţiul pe care-l avea în vedere şi petrecură alte cinci minute mulţumitoare, discutând despre acest subiect, cântărind dificultăţile de a monta ţevi prin şi în jurul pereţilor vechi şi groşi din piatră. Şi apoi, li se alăturară Phyllis şi Anna, care culeseseră mazăre pentru masa de prânz şi, după încă puţin taifas, Jeremy se uită iarăşi la ceas şi anunţă că sosise timpul să se urnească din loc.

Judith îl însoţi până la maşină.

— Cât ai de gând să stai la Nancherrow?

— Doar vreo două zile.

— O să te mai văd? întrebă ea cu o privire plină de regret.

— Sigur. Uite ce e! De ce nu vii acolo azi după amiază şi facem împreună o plimbare până la golfuleţ. Cu oricine ar mai vrea să vină. Am putea înota.

Era o idee ispititoare. Judith nu mai coborâse de multă vreme până la acel sân de mare, adăpostit între stânci.

— Cum nu se poate mai bine. O să vin cu bicicleta.

— Adu-ţi costumul de baie.

— Aşa am să fac.

— Atunci, pe la trei, nu?

— O să fiu acolo. Dar dacă ceilalţi au pus la cale alte planuri şi vrei să faci altceva, dă-mi un telefon.

— Sigur că da.

Jeremy se sui în maşină, iar Judith rămase neclintită, privind cum se pierdea puţin câte puţin în depărtare. Se întoarse apoi în bucătărie şi se aşeză la masă alături de Phyllis şi Anna pentru a dezghioca mazărea din păstăi.

* * *

Lungul dţum de acces prin parcul de la Nancherrow era mărginit de hortensii în floare. În lumina difuză a soarelui, filtrată printre ramurile copacilor înalţi, Judith se simţea de parcă ar fi pedalat de-a lungul albiei unui râu azuriu. Se schimbase în pantaloni scurţi şi într-o bluză veche Aertex. În coşul agăţat de ghidonul bicicletei se aflau prosopul ei dungat de plajă, costumul de baie, un pulover gros şi un pacheţel cu turtă dulce, prăjită tare, pe care avea de gând s-o mănânce după înot. Aştepta cu nerăbdare să se cufunde în mare şi spera că Loveday, poate şi Athena, aveau să li se alăture ei şi lui Jeremy.

Trecu de drumul cu pomi şi roţile bicicletei scrâşniră pe aleea prunduită. Ceaţa uşoară a dimineţii se risipise, dar vântul blând de vest sufla încă. Ferestrele de la Nancherrow licăreau în razele amiezii şi găinile lui Loveday, închise într-un ţarc de sârmă, improvizat pe o latură a casei, cloncăneau şi cotcodăceau de zor, scoţând toate sunetele obişnuite pentru nişte orătănii vesele şi sănătoase, care tocmai ouaseră sau erau pe punctul de a oua.

Se părea că nu era nici un suflet prin preajmă, dar uşa din faţă stătea

larg deschisă. Judith îşi parcă bicicleta, proptind-o de zidul conacului, îşi strânse lucrurile pentru plajă şi puloverul, se întoarse să intre în casă pentru a-i căuta pe ceilalţi şi aproape numaidecât tresări de surprindere, fiindcă Jeremy apăruse din senin şi şedea chiar în spatele ei.

— Of, bestie ce eşti! Ce spaimă am tras! Nici nu te-am zărit, nici nu te-am auzit!

Jeremy o cuprinse în braţe, ţinând-o strâns la piept, de parcă era cât pe-aici să o scape într-un fel.

— Nu intra, spuse el.

Pe chipul foarte încordat şi palid, în ciuda bronzului, un muşchi îi zvâcnea din ce în ce mai des chiar în colţul maxilarului. Judith se uită la el nedumerită.

— De ce?

— O convorbire telefonică. Doar cu o jumătate de oră în urmă. Edward e mort.

Atunci îi fu recunoscătoare că o înlănţuia atât de strâns, pentru că genunchii îi tremurau, şi preţ de o clipă simţi o panică teribilă, ca şi cum i se curma răsuflarea. „Edward e mort." Clătină din cap, negând cu înverşunare.

— Nu se poate!

— A fost ucis azi dimineaţă.

— Nu e posibil! Nu Edward. Oh, Jeremy, nu se poate să fie Edward.

— Comandantul lui a sunat să... împărtăşească familiei vestea cea tristă. A vorbit cu colonelul.

Edward! Groaza paralizantă a morţii, ascunsă în umbră, stând la pândă şi cu care toţi trăiau în suflet de atâta vreme, lovise în cele din urmă necruţător. Privi ţintă la faţa lui Jeremy şi văzu în dosul ochelarilor, care erau parte integrantă a fiinţei lui, că ochii i se umeziseră şi luceau de lacrimi nevărsate. Şi gândi în sinea ei: „E vorba de noi toţi. Cu toţii îl iubeam pe Edward în diferite feluri. Fiecare dintre noi, orice persoană care l-a cunoscut vreodată va resimţi un gol imens în suflet".

— Cum s-a întâmplat? vru ea să afle. Şi unde?

— Deasupra portului Dover. Un raid aerian îngrozitor al inamicului împotriva vaselor comerciale acostate în radă. Bombardiere în picaj Stukas şi avioane de vânătoare Messerschmitt. Un bombardament intens

şi pustiitor. Avioanele de aşalt R.A.F.[25] au rupt rândurile formaţiilor nemţeşti. Au doborât douăsprezece avioane, dar au şi pierdut trei în luptă. Spitfire-ul pilotat de Edward a fost unul dintre acestea.

Trebuia să existe totuşi măcar o fărâmă de speranţă. Şocul îi secase tot trupul. Dar acum Judith se pomeni cuprinsă de o furie zadarnică.

— Cum de sunt aşa siguri? Cum de ştiu că-i mort? De unde atâta certitudine?

— Unul dintre ceilalţi piloţi de pe Spitfire a înscris asta în raportul său după misiunea de luptă. A văzut cum s-a întâmplat totul. O lovitură în plin de la unul dintre Stukas-uri. O pană de fum negru. Avionul s-a prăbuşit ca plumbul, învârtindu-se în spirală, direct în mare. Apoi a explodat. Nici o ejectare. Nici o paraşutare. E imposibil să fi supravieţuit.

Judith asculta în tăcere vestea dureroasă şi fărâma de speranţă îi muri de-a binelea. Apoi Jeremy se lipi şi mai strâns de ea şi Judith lăsă să cadă prosopul de baie şi puloverul pe pietriş, îl cuprinse cu braţele pe după mijloc, îşi apăsă obrazul de umărul lui, se pătrunse de mirosul imaculat al cămăşii din bumbac, de căldura trupului său. Stând acolo, îmbrăţişaţi, se gândi la familia lui Edward, aflată undeva în casă. Fermecătoarea familie Carey-Lewis, deznădăjduită şi adânc lovită de inamicul care invadase chiar şi acest cămin fericit, minunat şi însorit. Diana şi colonelul. Athena şi Loveday. Cum aveau să se împace cu implacabilitatea agonizantă a pierderii suferite? Cu greu suporta, să se gândească. Era cel puţin sigur că ea, Judith, nu putea lua parte la suferinţa lor proprie, deşi general împărtăşită. Odinioară, se simţise parte a familiei Carey-Lewis. Probabil acest sentiment îi va reveni cândva. Acum, în acest moment, nu era decât un musafir inoportun, un intrus, la Nancherrow.

Judith se depărtă de Jeremy, desprinzându-se uşurel din braţele toi.

— Nu se cade să fim aici, tu şi eu. N-ar trebui să rămânem. E musai să plecăm. Chiar acum. Să-i lăsăm singuri.

Vorbe ciuntite, rostite pe nerăsuflate, dar Jeremy înţelese.

— Pleacă dacă vrei. Cred că aşa se cuvine. Du-te acasă. Înapoi la Phyllis. Dar eu trebuie să rămân. Măcar vreo două zile. Colonelul e tare îngrijorat din pricina Dianei. Ştii cât de mult o protejează de obicei... Aşa că o să mai stau pe-aici. Socot că-i pot ajuta într-o oarecare măsură. Chiar dacă nu-i decât puţin sprijin sufletesc.

---

[25] R.A.F. - abreviere de la "Royal Air Force", în traducere Forţa Aeriană Regală.

— Un alt bărbat în casă. Dacă aş fi în locul colonelului, mi-aş dori să rămâi. Of, Jeremy, aş vrea să fiu ca tine. Puternic şi dârz. Le poţi dărui atâta mângâiere, dar eu, în clipa asta, simt că nu le pot alina durerea. Pur şi simplu, vreau să scap de-aici. Să merg acasă. Să mă retrag în propriul meu cămin. Ţi se pare că-i o purtare necuviincioasă?

Jeremy zâmbi:

— Nu, câtuşi de puţin. Dacă vrei, te duc cu maşina.

— Sunt cu bicicleta.

— Atunci ai grijă cum mergi. Ai suferit un şoc.

Apoi, Jeremy se aplecă, strânse de pe jos prosopul şi puloverul, le scutură de praf şi nisip, apoi se duse să le pună în coş. Apucă bicicleta de ghidon şi o târî acolo unde şedea Judith.

— Hai, pleacă.

Judith aburca în şa, deşi şovăi a încă.

— Spune-i Dianei că o să mă-ntorc. Îmbrăţişează-i pe toţi. Explică-le.

— Fireşte.

— Şi nu pleca fără să-ţi iei rămas bun de la mine.

— Sigur. Şi o să înotăm altă dată.

Dintr-un motiv anume, aceste cuvinte îi umplură ochii de lacrimi.

— Oh, Jeremy, de ce s-a nimerit să fie tocmai Edward?

— Ştiu şi eu? Nu mă-ntreba pe mine.

Aşa că nu mai rosti nicio vorbă. Porni bicicleta, pedalând încet, iar Jeremy privi cum piere treptat-treptat în depărtare, urmând curba drumului de acces şi dispărând în tunelul ţesut de ramurile pomilor.

„De ce s-a nimerit să fie tocmai Edward?"

După câtva timp, Jeremy se întoarse, urcă treptele şi trecu pragul uşii, revenind în casă.

Mai târziu, Judith îşi aminti vag despre parcursul de la Nancherrow la Casa Dower. Picioarele împingeau cu forţă în pedalele bicicletei ca şi cum căpătaseră o voinţă proprie, acţionând automat ca nişte pistoane care pun în mişcare o maşinărie. Nu se gândea la nimic. Îşi simţea mintea amorţită ca un mădular care a suferit o lovitură atroce. De-abia mai apoi vor începe durerile care se vor transforma în agonie. Pentru moment, singura idee obsedantă era să se întoarcă acasă, de parcă ar fi fost o vietate rănită, refugiindu-se spre vizuină, bârlog, cuibar, ascunziş, peşteră, adăpost sau oricum ar vrea cineva s-o numească.

În sfârşit, ajunse la porţile de la Nancherrow şi ieşi degrabă în lumina

soarelui. Apoi, goni pe panta dealului, coborând cu viteză în valea adâncă din Rosemullion. În vâlcea, coti, spre sat şi pedală de-a lungul drumeagului, pe lângă pârâu. O femeie care îşi întindea rufele la uscat o strigă pe nume: „Bună, Judith! Ce zi minunată!" Dar aproape că nu o auzi şi nici măcar nu-şi întoarse capul s-o salute.

Goni frenetic mai departe, urcând coasta abruptă până când i se sleiră puterile şi trebui să coboare de pe bicicletă şi s-o împingă restul drumului. Se opri abia la poarta de la Casa Dower ca să-şi tragă răsuflarea şi porni din nou, târând bicicleta pe cărarea prunduită. O lăsă să cadă lângă uşă, abăndonând-o acolo, cu roata din faţă învârtindu-se încet şi ghidonul pieziş, anapoda.

Casa o aştepta, dormitând liniştit în lumina amiezii, îşi sprijini palmele de zidul porticului şi piatra veche era încă încinsă de la razele soarelui care o dogoriseră toată dimineaţa. Caldă întocmai ca o făptură, gândi ea. Ca o fiinţă umană. În viaţă, cu inima pulsând.

După un timp trecu pe sub portic, pătrunse în casă, în vestibulul pavat cu dale, unde singurul zgomot era tic-tacul monoton al vechii pendule. Zăbovi puţin şi ascultă cu atenţie.

— Biddy! Şi apoi din nou. Biddy!

Tăcere. Era limpede că Biddy nu se întorsese încă.

— Phyllis!

Dar nici Phyllis nu-i răspunse.

Merse până în capătul coridorului, deschise uşa cu glasvand care dădea în verandă. Dincolo se întindea grădina şi o văzu pe Phyllis stând pe un pled aşternut pe iarbă, alături de Anna şi de Morag. Lângă ele zăceau împrăştiate câteva jucării, mingea de cauciuc pe care o cumpărase Judith şi un serviciu de ceai pentru păpuşi, făcut din cositor şi scos la iveală când Biddy curăţase mansarda.

Traversă veranda şi păşi pe pajişte. Auzindu-i paşii, Morag se săltă pe picioare şi începu să schelălăie fără rost, iar Phyllis se uită în jur ca să vadă cine sau ce o făcuse să latre.

— Judith! Nu te aşteptam atât de curând. Nu te-ai mai dus să înoţi?

— Nu. Ajungând în dreptul lui Phyllis, se prăbuşi pe pled. Simţi tartanul ecosez din lână încălzit de razele soarelui, la fel de reconfortant ca un pulover gros, îmbrăcat într-o zi friguroasă.

— De ce nu? E aşa de...

— Phyllis, trebuie să te rog ceva.

Phyllis se încruntă când desluşi tonul grav al lui Judith.

— Totu-i în ordine?

— Dacă plec... dacă trebuie să plec, vrei să rămâi aici şi să ai grijă de mătuşa Biddy?

— Ce tot vorbeşti?

— Adevărul e că n-am discutat cu ea, dar cred că va dori să stea aici, la Casa Dower, cu tine. Vreau să zic că nu i-ar prii să se întoarcă în Devon. Dar bagă de seamă, nu trebuie s-o părăseşti. E musai să nu rămână singură. Altminteri, se simte stingheră, însingurată, se gândeşte la Ned şi se pune pe băut whisky ca să se binedispună şi să uite de toate. Asta înseamnă că îşi bea minţile până se face criţă. S-a mai întâmplat şi înainte, când am lăsat-o de una singură în Devon, cum mi-a spus doamna Dagg. Ăsta-i unul dintre motivele pentru care am adus-o cu mine în Cornwall. Trebuie să afli toate astea acum, fiindcă Biddy nu-i aici. Asta rămâne între noi două, dar n-ai s-o părăseşti niciodată, nu-i aşa, Phyllis?

În chip cât se poate de firesc, lui Phyllis întreaga problemă îi apărea învăluită de mister.

— Dar, Judith, ce te-a apucat? Ce se întâmplă?

— Ştiai că am să plec. Într-o-bună zi. Să mă înrolez. Nu pot sta aici la infinit.

— Da, însă...

— M-am decis să plec mâine la Plymouth. La Devonport. O să prind un tren. O să intru în Serviciul Regal al Marinei pentru Femei de acolo. Desigur, voi veni din nou acasă. Probabil nu voi primi ordinul de chemare decât peste cel puţin două săptămâni. Şi-apoi, o să plec pentru mult timp. Dar n-o vei părăsi niciodată pe Biddy, nu-i aşa, Phyllis? Promite-mi. Dacă tu şi Anna trebuie să mergeţi undeva, poate aranjezi cu cineva să vină să locuiască aici, să-i ţină companie...

Phyllis realiză că Judith se montase la culme, ajungând treptat la vechile ei stări de neliniște. Şi de ce? Era aşa de tensionată şi de insistentă, trăncănind vrute şi nevrute, aproape fără sens. Deopotrivă nedumerită şi preocupată, Phyllis puse mâna pe umărul lui Judith şi îşi aminti de vremurile când încerca să o calmeze în copilărie, ca pe o mânzişoară năbădăioasă.

— Acum... Vorbea dinadins încet şi cumpătat. Nu te mai necăji aşa rău. Sigur că n-am s-o părăsesc. De ce aş face asta? O cunoaştem bine amândouă pe doamna Somerville. Ştiu că îi place un pahar cu băutură în

fiecare seară.

— Dar nu-i vorba doar de o băuturică, aproape țipă Judith. Nu pricepi deloc...

— Ba da. Și mi-am dat cuvântul. Hai, potolește-te odată!

Asta își făcu efectul. Neașteptata izbucnire de supărare a lui Judith se domoli. Ea își mușcă buzele și nu mai scoase o vorbă.

— Așa-i mai bine, grăi Phyllis împăciuitoare. Acum, haide să vorbim în tihnă. Despre tine. Știu că te gândești de luni de zile să intri în serviciul militar activ. Dar de ce așa, dintr-odată? Brusc și pe nepusă masă. Să pleci chiar mâine la Devonport. Când te-ai hotărât? Ce te-a împins la asta?

— Nu știu. Pur și simplu mi s-a năzărit.

— Ceva s-a întâmplat?

— Da.

— Chiar azi?

— Da.

— Atunci spune-i lui Phyllis.

Și glasul îi suna la fel ca odinioară, în zilele petrecute la Riverview, când Judith zăbovea în bucătărie, amărându-se din pricină că nu fusese invitată la vreo serbare a aniversării cuiva sau altundeva și neliniștindu-se în privința rezultatelor școlare.

„Spune-i lui Phyllis". Răsuflă adânc și zise:

— Edward Carey-Lewis a fost ucis. Avionul lui de vânătoare s-a prăbușit la Dower.

— Oh, Dumnezeule!

— Tocmai am aflat de la Jeremy. De-aia n-am mai înotat. M-am întors acasă. Nu mai voiam decât să fiu în căminul meu. Doream atât de tare să fiu lângă tine! Deodată, chipul i se boți asemeni unui copil gata-gata să izbucnească în plâns și Phyllis o cuprinse în brațe, o sărută pe creștet și o legănă încoace și încolo de parcă și-ar fi adormit pruncul.

— Nu cred că voi suporta asta, Phyllis. Nu vreau să fi murit. Îl știam mereu undeva și nu pot răbda gândul că nu va mai fi nicăieri. Acum nu mai este niciunde. N-a mai rămas nimic din ființa lui...

— Sss!... Ssst...

Încă legănând-o pe Judith în brațe, dintr-odată

Phyllis se dumiri. Totul îi era limpede ca cristalul. Edward Carey-Lewis fusese cel hărăzit pentru Judith. Nu Jeremy Wells. În ciuda

certitudinii şi a marilor sale speranţe, Phyllis nimerise alăturea cu drumul. De fapt, tânărul Carey-Lewis era cel căruia Judith îi dăruise inima şi acum el murise.

— Ssst!... Liniştește-te!

— Oh, Phyllis...

— Hai, plângi.

Viaţa e atât de crudă, gândi Phyllis, iar războiul şi mai necruţător. Dar ce rost are să fii brav şi să-ţi înăbuşi sentimentele. Mai bine să te laşi pradă emoţiilor, să urmezi vâltoarea apelor. Să laşi natura tămăduitoare să reintre pe făgaşul ei firesc, „măturând" totul în cale într-un şuvoi nestăvilit de lacrimi.

* * *

Trecură trei zile înainte ca Judith să revină la Nancherrow. Întâi august şi turna cu găleata; o ploaie torenţială, înviorătoare, cădea răpăind peste grădinile şi câmpurile recunoscătoare şi împrospăta aerul. Pârâul umflat în matcă şopotea pe sub podeţ, înecând florile-broşteşti care creşteau pe malurile înverzite. Se vedeau băltoace pe drumuri şi stropii mari pogorau în rafale deasupra ramurilor.

Judith mergea cu bicicleta prin ploaie, purtând o haină neagră de pânză gudronată, dar având capul descoperit. Din sat, îşi împinse bicicleta pe povârnişul dealului şi apoi sui din nou în şa chiar în dreptul porţilor de la Nancherrow şi pedală înainte, pe sub tunelul şerpuitor, apos, ţesut de crengile pomilor deasupra drumului de acces. Totul sclipea şi mustea de apă, iar corolele hortensiilor atârnau până la pământ, grele de picături.

Ajungând la copac, Judith îşi propti bicicleta lângă intrarea principală şi trecu pragul. Acolo se opri, atenţia fiindu-i distrasă de vechiul landou, strâns în curele şi clasic ca un Rols-Royce. Fusese lăsat în vestibul până când ploaia avea să înceteze şi Clementina putea fi scoasă la aer curat, în grădină. Judith îşi descheie haina gudronată, o puse pe un scaun cioplit în lemn, de unde picurii prinseră a cădea încet pe lespezile de piatră. Se duse să iscodească apoi căruciorul de copil, desfătându-se cu priveliştea încântătoare pe care i-o oferea Clementina: dormind adânc, cu obrajii bucălaţi, de culoarea piersicii pârguite, cu perişorul negru mătăsos

zbârlit pe perna din batist, împodobită cu horbote. Fetiţa fusese înfăşurată într-un şal fin Shetland, dar, într-un fel oarecare, reuşise să-şi sloboade un braţ şi mânuţa ei ca o stea de mare, încleştată cu palma în sus, încreţită la încheietură de cute mărunte şi dese, stătea întinsă ca o ofrandă peste păturica roz. Somnul tihnit îi dădea o anume senzaţie de eternitate, dincolo de vremelnicia timpurilor, nepăsătoare la orice lucru cumplit care se întâmplase sau probabil era pe cale de a se petrece. Mângâie mânuţa Clementinei şi văzu degeţelele grăsulii şi desăvârşite, simţi mireasma dulce a trupuşorului plăpând, într-un amestec de curăţenie, lână şi pudră de talc Johnson. Îi trecu prin minte că tocmai asta însemna inocenţa. Simplul fapt de a o privi era cel mai alintător şi mai liniştitor lucru pe care-l făcuse de zile în şir.

După scurtă vreme, o lăsă pe Clementina să doarmă în pace şi îşi continuă drumul prin coridorul îngust. Casa era cufundată în linişte, dar se vedeau flori pe măsuţa rotundă aşezată lângă rampa scării şi obişnuitul teanc de scrisori timbrate, aşteptând ca cineva să le expedieze prin poştă. Se opri o clipă şi apoi, când nu apăru nimeni, porni de-a lungul culoarului ce ducea spre uşa de la salonaş. Aceasta era larg deschisă şi de-a curmezişul odăii, în dreptul bovindoului, o zări pe Diana stând la birou. Biroul care fusese mutat aici, deşi de regulă îşi avea locul în camera de zi, acum închisă pe durata războiului.

Masa de lucru era înţesată de articolele personale de corespondenţă, dar Diana lăsase condeiul din mână şi pur şi simplu nu făcea nimic altceva decât să se uite atentă, pe fereastra boltită, la ploaia torenţială.

Judith îi rosti numele. Diana se întoarse şi preţ de un moment ochii ei minunaţi priviră în gol, inexpresivi, apoi se luminară de îndată ce 6 recunoscu.

— Judith! Îşi întinse braţele. Scumpa mea, ai venit!

Judith trecu pragul, închise uşa, străbătu repede încăperea şi se aplecă s-o îmbrăţişeze pe Diana şi s-o sărute.

— Mă bucur să te văd. Arăta slăbită, palidă şi insuportabil de istovită, dar era elegantă şi gătită ca totdeauna, purtând o fustă plisată din in şi o bluză azurie de mătase, la care îşi asortase un cardigan din caşmir aruncat pe umeri. De asemenea, nu-i lipseau şiragul de perle, cerceii, rujul de buze, fardul de ochi, parfumul, într-un cuvânt toate dichisurile. Şi inima lui Judith se umplu de admiraţie şi recunoştinţă deopotrivă, fiindcă dacă ar fi găsit-o pe Diana ciufulită, într-o ţinută neîngrijită, prost

îmbrăcată, atunci totul i s-ar fi părut înspăimântător şi deznădăjduit, fără speranţă de mai bine, întocmai ca sfârşitul lumii. Totodată, înţelegea că felul în care arăta Diana nu reprezenta altceva decât armura ei proprie şi că timpul şi energia cheltuite pentru a se înfrumuseţa reprezentau contribuţia ei personală de curaj. Fusese dintotdeauna o făptură încântătoare, de contemplat îndelung şi cu admiraţie. De dragul propriei familii, din consideraţie pentru soţii Nettlebed şi pentru Mary, se păstra la fel; îşi menţinea standardele de viaţă, salva aparenţele.

— Credeam că n-ai să mai vii niciodată.

— Oh, Diana, îmi pare nespus de rău.

— Draga mea, nu trebuie să spui asemenea lucruri, căci altminteri mă pierd cu firea. Pur şi simplu, e neapărată nevoie să-mi vorbeşti ca de obicei. Ce zi nesuferită! Ai venit cu bicicleta? Probabil ploaia te-a udat până la piele. Ia loc o clipă şi hai să tăifăsuim.

— Nu te deranjez?

— Ba da, dar vreau să fiu întreruptă din lucru. Formularea scrisorilor n-a fost nicicând punctul meu forte, dar mi-au scris atâţia oameni încât trebuie să le răspund tuturor. E aşa de ciudat! Am trimis totdeauna altora scrisori de condoleanţe, fiindcă aşa se obişnuieşte. Bunele maniere! N-am realizat însă niciodată cât de mult înseamnă. Citesc şi recitesc de la un cap la altul chiar şi cele mai banale răvaşe şi mi se umple inima de mândrie şi mulţumire. Şi ştii, partea extraordinară e că în toate se spune ceva deosebit despre Edward, de parcă puzderia de oameni au scris despre o sumedenie de Edwarzi. Unii pomenesc cât de binevoitor era, sau îşi amintesc de un anume incident amuzant, de o anumită perioadă când el era îndeosebi prevenitor sau meditativ, ori nostim, ori pur şi simplu grozav de atrăgător. Şi Edgar a primit o scrisoare înduioşătoare de la comandantul lui Edward. Bietul om, închipuie-ţi că trebuie să scrie tuturor părinţilor îndureraţi, străduindu-se să găsească cuvintele potrivite.

— Ce a spus despre Edward?

— Cât de bine s-a comportat în Franţa şi apoi în Kent. Şi cum nu şi-a pierdut niciodată curajul, nici simţul umorului şi ce îndrăgit şi respectat era de restul echipajului. Menţiona că spre sfârşit Edward se simţea foarte obosit, pilotase în atâtea misiuni ţie luptă fără să-şi arate însă niciodată osteneala sau descurajarea.

— Pesemne colonelul preţuieşte toate astea foarte mult.

— Desigur. Păstrează scrisoarea în portmoneu. Cred că va rămâne acolo până-n ziua în care va muri şi el.

— Cum se simte?

— Distrus, pierdut. La fel ca noi toţi, deşi îşi dă silinţa să nu se exteriorizeze. Ăsta-i alt lucru bizar. Cu toţii, Athena şi Edgar, chiar şi micuţa Loveday par să fi găsit puternice resurse sufleteşti pe care nu le-am bănuit nicicând. Sigur, Athena e ocupată cu bebeluşul ei. O splendoare de copil şi atât de bun! Iar Loveday pleacă din ce în ce mai devreme în fiecare dimineaţă să muncească la ferma Lidgey. Dintr-un anume motiv straniu, socot că şi-a aflat mângâierea lângă doamna Mudge. Şi presupun că, brav fiind, ajungi de dragul altor oameni să înfrunţi fără temeri orice greutate. Mă tot gândesc la Biddy, de când a fost omorât Ned. Cât de cumplit trebuie să-i fie neavând alţi copii care s-o ajute să nu cadă pradă descurajării! Cât de singură s-a simţit! Chiar cu tine acolo. Însă, indiscutabil, tu i-ai salvat viaţa.

— Biddy îţi trimite un mesaj prin mine. Dacă te simţi în stare, vine să te vadă. Dar, deocamdată, nu vrea să te stinghereasc㠖

— Spune-i că poate să vină în orice zi. Mi-ar plăcea să stăm la taclale. Crezi oare că Ned şi, Edward sunt undeva pe aiurea, prin alte tărâmuri, petrecând de minune şi împrietenindu-se?

— Nu ştiu, Diana.

— Ce gând prostesc! Tocmai mi-a trecut prin minte, îşi întoarse capul şi se uită din nou pe fereastră. Când ai venit, încercam să-mi reamintesc nişte versuri care se recită mereu de Ziua Armistiţiului[26]. Dar sunt aşa de neajutorată când e vorba să ştiu pe de rost unele poezii. Diana tăcu, apoi îi surâse lui Judith. Ceva despre tinereţea veşnică, fără bătrâneţe.

Judith ghici imediat la ce se referea Diana, dar cuvintele şi asociaţiile lor erau atât de emoţionante, încât nu era sigură dacă putea să le rostească tare fără să cadă în sentimentalism.

— Binyon, spuse ea pe nerăsuflate. Diana se încruntă. Laurence Binyon. El, poet laureat al Curţii la sfârşitul celui de-al doilea război mondial, a scris versurile.

— Cum sună?

---

[26] Ziua Armistiţiului - 11 noiembrie 1918, aniversarea armistiţiului care a pus cap&t primului război mondial.

— „Nemuritori sunt ca eroi
Căci anii nu-i pot gârbovi
şi-n crugul vremii celei noi
De-a pururi tineri ei vor fi...”

Judith se întrerupse gâtuită de emoţie şi simţind că nu mai era în stare să recite şi ultimele două versuri.

Dar dacă Diana observase acest lucru, nu se trădă prin cel mai mic gest.

— Cuvintele astea sugerează totul, nu-i aşa? Cât de inspirat din partea domnului Binyon să aleagă acel mic grăunte de consolare dintr-un munte al disperării şi apoi să compună un poem. Ochii li se întâlniră de-a curmezişul spaţiului care le despărţea. Diana continuă cu blândeţe:

— Îl iubeai pe Edward, nu-i aşa? Nu fi supărată că ştiu. Am presimţit dintotdeauna, am văzut cum s-a întâmplat încet-încet. Din păcate, era atât de tânăr. Tânăr ca vârstă şi tânăr la suflet. Aproape iresponsabil. Mi-era puţin teamă pentru tine, dar nu puteam face nimic. Nu trebuie să-l jeleşti, Judith.

— Vrei să spui că n-am dreptul?

— Nu, nu mă refer nicidecum la asta. De fapt, înseamnă că de-abia ai nouăsprezece ani şi nu trebuie să-ţi iroseşti tinereţea plângând după ceea ce ar fi putut să fie. Dumnezeule! Asta-i bună! Deodată, Diana izbucni în râs. Sună ca o replică din piesa aia groaznică scrisă de Barrie, „Dragă Brutus” Tommy Mortimer m-a dus s-o văd la Londra şi tot publicul se smiorcăia, cu excepţia mea şi a lui Tommy, plictisiţi la culme.

— Nu, o asigură Judith, n-am de gând să-mi irosesc tinereţea. Cel puţin aşa cred. Dar intenţionez să plec. Vă părăsesc pe toţi. Marţi m-am dus la Devonport şi m-am înrolat în W.R.N.S. Mai devreme sau mai târziu, voi primi ordinul de chemare şi apoi voi purcede la drum.

— Of, draga mea!

— Ştiam că trebuie să plec odată şi odată, că am tărăgănat lucrurile. Acum mi se pare că a sosit vremea, în plus, am făcut tot ce-am putut. Biddy, Phyllis şi Anna sunt bine, statornicite în Casa Dower, şi-mi închipui că acolo vor rămâne cât voi lipsi eu. Poate, din când în când, le vei supraveghea, ca să te încredinţezi că sunt cât se poate de bine.

— Sigur că da... Oricum, mă voi vedea cu Biddy la Crucea Roşie. Ce urmează să faci la W.R.N.S? Ceva fascinant, ca de pildă personal de

serviciu pe o navă?

Deunăzi am văzut o fotografie în ziar. Fete drăguţe în poturi[27]. Arătau exact ca şi cum ar fi venit direct de la serbările din Cowes [28].

— Nu, nici vorbă de personal de serviciu pe o navă.

— Păcat.

— Probabil dactilografie şi stenografie. În marină, asta se cheamă să fii secretară.

— Nu pare prea palpitant.

— Oricum, e o slujbă.

Diana cumpăni o clipă, apoi oftă adânc.

— Nu suport gândul că pleci, dar presupun că trebuie. Nu m-a răbdat inima nici să-mi iau rămas bun de la Jeremy, când ne-a părăsit. Nu pot să-ţi spun în cuvinte ce sprijin a fost pentru noi să-l ştim aici, chiar dacă n-a stat decât două zile. Şi-apoi, a trebuit să plece. Bănuiesc că s-a îmbarcat pe o altă navă militară.

— A trecut în drum şi pe la Casa Dower că să-şi ia la revedere. El mi-a zis să-vin să te văd.

— Cred într-adevăr că-i cel mai atent bărbat pe care l-am cunoscut vreodată. Apropo, mi-am amintit ceva! Se întoarse spre birou, deschise un sertar şi cotrobăi înăuntru. Am o cheie pe aici, pe undeva. Dacă ai de gând să ne părăseşti, nu-ţi strică cheiţa asta.

— O cheie?

— Întocmai. De la casa mea din Cadogan Mews. Când a izbucnit războiul, mi-am făcut o duzină de duplicate. Rupert are una şi bineînţeles Athena. Şi Gus. Şi Jeremy. Şi Edward. Edward avea una... Oh, iat-o în sfârşit. Să-i legi un şnur, ca să n-o pierzi. O azvârli în sus şi Judith o prinse din zbor. O cheie yale din alamă. O ţinu strâns în palmă.

— Dar de ce mi-o dai?

— Oh, scumpa mea, nu se ştie niciodată. Pe timp de război, toată lumea trece încoace şi încolo prin Londra, iar hotelurile sunt mereu ticsite până la refuz – oricum, îngrozitor de scumpe – şi ai putea găsi acolo un adăpost călduţ sau un locşor unde să pui capul pentru o noapte. Asta doar dacă nu va fi bombardată ori nu se va întâmpla altă catastrofă.

---

[27] Poturi - pantaloni largi, împodobiţi pe margini cu găitane.

[28] Cowes - oraş situat în insula Wight, din sudul Angliei.

Acum nu mai am motive să merg la Londra şi chiar dacă o voi face, iar unul dintre voi se va nimeri să se aciueze acolo, foarte bine. E destul ioc.

— Cred că-i o idee minunată. Cât de drăguţă şi generoasă eşti!

— Nu-s nici una, nici alta. Poate că împărţindu-mi căsuţa cu voi e cel mai neînsemnat gest pe care-l pot face. Rămâi să iei prânzul cu noi? Te rog. Avem din belşug plăcintă cu carne de iepure.

— Mi-ar plăcea nespus, dar trebuie să mă-ntorc acasă.

— Loveday e la Lidgey, însă Athena o să ne ţină companie...

— Nu, mulţumesc. Cred că altă dată. Voiam doar să te văd şi-atât. Diana înţelese bine.

— E-n regulă. Îi zâmbi. O să le spun. Atunci, rămâne pe altă dată.

* * *

În fiecare dimineaţă, Edgar Carey-Lewis socotea de datoria lui să strângă corespondenţa de pe măsuţa din vestibul – pusă acolo chiar de poştaş – şi se retrăgea în biroul său tihnit, pentru a cerceta minuţios scrisorile înainte de a i le înmâna Dianei pe cele ce-i erau adresate. Se scurseseră zece zile de la moartea lui Edward şi răvaşe şi bileţele continuau încă să sosească de la tineri şi vârstnici, de la străini şi prieteni, de la oameni de condiţie socială diferită şi colonelul le citea pe fiecare cu atenţie şi grijă, triindu-le pe cele bine intenţionate, dar redactate fără tact şi stângaci, temător că acestea ar putea-o tulbura şi indispune pe soţia lui. El însuşi, răspundea la aceste scrisori şi apoi le distrugea. Pe celelalte le aşeza pe birou, pentru ca Diana să le citească atent şi să se ocupe de ele în timpul ei liber.

În această dimineaţă, descoperi teancul obişnuit; de asemenea, un plic voluminos, galben-deschis, din hârtie groasă, cu adresa scrisă în litere-gotice vechi, cursive. Scrierea graţioasă îi atrase privirea, cercetă plicul minuţios şi văzu ştampila poştei din Aberdeen.

Luă cu sine mănunchiul de corespondentă în camera de lucru, închise uşa, se aşeză la birou şi deschise plicul greu cu coupe-papier[29]-ul din argint.

Scoase scrisoarea, o foaie mare de bloc-notes, împăturită în două şi

---

29 Coupe-papier (lb.fr.) - cuţit de tăiat hârtia.

prinsă cu clame. O despături, se uită la semnătură, văzu aşternut numele „Gus" şi fu sincer impresionat că un alt prieten de la Cambridge al lui Edward nu-şi cruţase osteneala să le scrie.

Statul Major
Regimentul Scoţian Gordon
Aberdeen
5 august 1940

„Stimate domnule colonei
Carey-Lewis,

De-abia ieri am aflat despre Edward, de aceea nu v-am scris mai înainte. Vă rog să mă iertaţi şi să mă înţelegeţi.

Mi-am petrecut zece ani din viaţă în internate, mai întâi în Scoţia şi apoi la Rugby[30] şi niciodată în tot acest răstimp n-am reuşit să-mi fac un prieten apropiat, o persoană de care să fiu strâns legat printr-o afecţiune deosebită, cu care să mă simt pe deplin în largul meu şi a cărui companie să mă stimuleze şi să mă binedispună. Până când am ajuns la Cambridge, hotărâsem deja că trebuia să fie ceva din firea şi înfăţişarea mea - pasămite acea îngrozitoare reticenţă tipic scoţiană care mă împiedica să înjghbbez o relaţie. Dar, apoi, l-am întâlnit pe Edward şi dintr-o dată totul în viaţa mea şi-a schimbat culoarea. Farmecul lui era amăgitor. Trebuie să recunosc că la început am fost deosebit de circumspect... Dar, îndată ce am ajuns să-l cunosc bine, toate reţinerile mele s-au risipit, fiindcă sub ace! farmec înşelător se ascundea un bărbat cu tărie de caracter, care ştie precis cine este, ce doreşte şi încotro se îndreaptă.

Din acele luni când ne-am împrietenit, păstrez cu sfinţenie o grămadă de amintiri frumoase. Camaraderia lui, bunătatea şi vocaţia nemărginită pentru prietenie, râsul şi simţul umorului, generozitatea spiritului său. Zilele petrecute la Nancherrow, chiar înainte de izbucnirea războiului,

30 Rugby - oraş situat în estul comitatului Warwickshire din centrul Angliei.

bunăvoinţa pe care cu toţii aţi arătat-o faţă de un străin, toate acestea sunt parte integrantă a acelor amintiri. Nimic nu poate distruge asemenea aduceri aminte fericite, adânc prestate în memorie, şi nu pot fi decât recunoscător că mi-a fost dat norocui să-l cunosc pe Edward şi să mă număr printre prietenii lui.

Răsfoind albumul meu cu schiţe de la Cambridge, am nimerit peste acest desen pe care i l-am făcut. Vară, un meci de crichet la colegiu şi Edward care fusese înduplecat de prieteni să completeze rândurile echipei şi să intre în joc. Fără prea mare entuziasm, aş putea adăuga! I-am schiţat portretul pe când stătea lângă pavilion, echipat din creştet până-n tălpi, aşteptând să joace. Dacă nu vă place desenul, nu mă voi simţi câtuşi de puţin jignit în cazul că-l veţi arunca la coşul de hârtii, dar m-am gândit că v-ar plăcea să-l aveţi.

Divizia Scoţiei şi-a regrupat deja forţele, iar eu sunt pus la dispoziţia Batalionului al doilea, Regimentul scoţian, care va porni curând peste mare. Dacă-mi permiteţi, aş vrea să vă mai scriu şi să ţinem astfel legătura.

Cele mai sincere urări de bine dumneavoastră şi doamnei Carey-Lewis. De asemenea, Athenei şi lui Loveday.

Cu stimă,
A! dumneavoastră,
Gus".

* * *

Edgar citi scrisoarea din scoarţă-n scoarţă de două ori, apoi o aşeză deoparte şi luă schiţa pliată. Cu oarecare greutate (dintr-un motiv anume, degetele îi tremurau), desprinse clamele şi despături cartonul.

Înăuntru era o foaie de hârtie groasă pentru desen, muchia de sus aspră şi zgrunţuroasă acolo unde fusese ruptă din blocul de schiţe al lui Gus.

Fiul său! Creionat la repezeală, mai târziu crochiul fusese colorat în acuarelă. (Purtând marca artistică a lui Gus). Edward; surprins într-o clipă, imortalizat pe hârtie, Edward, echipat pentru crichet, în pulover

alb şi pantaloni din flanel, cu o eşarfă dungată din mătase strălucitoare, prinsă în talie. Mânecile puloverului suflecate, antebraţe muşchiuloase, strângând în palmă o minge de crichet din piele. Cu faţa pe jumătate întoarsă, pârlită de soare şi zâmbitoare, cu acea şuviţă îndărătnică de păr, de culoarea spicului de grâu, căzându-i pe frunte. Într-o clipă, avea să ridice mâna şi să-şi dea şuviţa la o parte.

Edward!

Deodată, Edgar se pomeni că nu mai poate vedea limpede, fiindcă ochii i se împăienjeniseră de lacrimi. Luat prin surprindere, dezarmat, plângea. Se scotoci prin buzunare, îşi scoase o batistă mare cu picăţele albastre, îşi şterse lacrimile şi-şi suflă tare nasul. Era în regulă. Nu conta. Era singur. Nici un suflet nu fusese martor la acest moment de mâhnire agonizantă.

Stătu acolo nemişcat mult timp, ţinând în mâini desenul care-l înfăţişa pe fiul lui. Apoi, cu grijă, îl puse la loc în mapa din carton, îl prinse în clame şi-l băgă într-un sertar. Cândva, i-l va arăta şi Dianei. Mai târziu, îl va înrăma şi-l va aşeza pe birou. Mai târziu. Când se va simţi destul de puternic ca să se uite la această imagine. Şi să reziste dureroasei evocări.

1942

Cartierul GeneraL W.R.N.S.
North End
Portsmouth
Vineri, 23 ianuarie

„Dragă mămico și tăticule,

N-am mai primit veşti de la voi de când mi-a parvenit ultima voastră scrisoare, imediat după Anul Nou. Și mi-e tare teamă că nu puteți să-mi scrieți sau pesemne este ceva în neregulă cu expedierea prin poștă, ori nu mai există destule vase poștale ori avioane etc. Oricum, am de gând să trimit aceste rânduri la adresa de pe Orchard Road, în speranța că sunteți încă acolo sau că vreun cunoscut vi le va remite. Citesc ziarele și ascult știrile radiodifuzate în fiecare zi și sunt foarte neliniștită, fiindcă pe zi ce trepte japonezii par să înainteze tot mai mult în zonă, spre Filipine și Manila, Rangoon și Hong-Kong. Apoi, navele „Prince of Wales" și „Repulse" au fost scufundate, iar acum orașul Kuala Lumpur a căzut în mâinile cotropitorilor. Prea aproape de voi. Ce se întâmplă? De ce nu-i nimeni în stare să-i oprească? Am încercat să-l sun pe unchiul Bob la Scapa Flow, dar, bineînțeles, n-am putut să obțin legătura telefonică. Chiar dacă aș fi reușit, bănuiesc că nu mi s-ar fi îngăduit să vorbesc cu el.

Așa că atunci i-am telefonat lui Loveday să aflu dacă primise în ultima vreme veşti de la Gus. (Gus Callender, care este cu regimentul scoțian în Singapore. Cu câtva timp în urmă, mi-ați scris că l-ați întâlnit la o petrecere la cazarma Selarig și că a venit la voi și s-a prezentat. Vă amintiți?). Ei bine, Gus și Loveday corespondau întruna și mă gândeam că aș putea căpăta ceva noutăți, dar nici ea n-a mai primit vreo scrisoare în vremea din urmă. Loveday crede că Gus și-a schimbat locul de încartiruire sau face manevre pe undeva.

Deci, n-am avut norocul să aflu nimic.

Azi dimineaţă, m-am dus în biroul căpitanului de rangul trei Crombie (e şeful meu, ofiţerul responsabil cu instrucţia militară) să iau nişte scrisori semnate. El tocmai citea ziarul, ceea ce sunt sigură că n-ar fi trebuit să facă în acel moment şi m-a întrebat: „Familia ta este în Singapore, nu-i aşa?" O situaţie cam neprevăzută, fiindcă, de obicei, nu este un om foarte prietenos. Nu ştiu cum de-a aflat, bănuiesc că i-a spus căpitanul de rangul întâi. Oricum, i-am mărturisit cât de îngrijorată sunt. Iar domnul Crombie mi-a spus că, în momentul de faţă, lucrurile nu prevestesc nimic bun aproape nicăieri (ne merge destul de prost peste tot, chiar şi în nordul Africii). Pe urmă m-a asigurat că insula Singapore este invincibilă, nu numai datorită poziţiei de fortăreaţă, ci şi pentru că va fi serios apărată. Sper că are dreptate, dar nu-mi place să-mi imaginez nici un soi de asediu. Te implor, mămico, dacă vi se oferă şansa de a fi evacuaţi undeva în siguranţă, plecaţi fără întârziere. Vă puteţi reîntoarce atunci când trece pericolul.

Acum, că mi-am descărcat inima, vă voi spune câte ceva despre mine. Vremea este cumplit de rece şi Cartierul General W.R.N.S. seamănă cu un frigider. Azi dimineaţă, am găsit apa îngheţată în pahar. Când ne-am trezit, dealul Portsdown nu mai era verde, ci acoperit cu o pojghiţă de zăpadă... Deja s-a topit. Sunt totdeauna bucuroasă să ajung la serviciu, fiindcă măcar baracamentul unde avem biroul este călduros. Mâine, voi merge la Londra pentru o noapte, întrucât am obţinut o scurtă permisie în weekend. (Nu vă îngrijoraţi, raidurile aviaţiei inamice au încetat pe moment.) Voi sta în căsuţa de pe Cadogan Mews, care a rămas neclintită şi n-a fost bombardată. Vine şi Heather Warren la Londra, din locul acela ultrasecret, oricare ar fi. Nu am mai văzut-o de la începutul războiului, fiindcă, până să mă mut la Casa Dower, Heather începuse deja serviciul şi plecase din Porthkerris. Am încercat să aranjăm de două sau trei ori o întâlnire, dar se pare că ei i se dau zile libere printre picături, niciodată în weekend-uri, singura perioadă din săptămână când pot eu să lipsesc. Însă, în cele din urmă, am fixat o întâlnire şi de-abia aştept s-o revăd pe Heather. V-am spus deja, nu-i aşa, că

Charlie Langyon este prizonier de război în Germania. Nu-i o situaţie de invidiat, totuşi preferabilă alternativei.

În orice caz, ne întâlnim în faţă ta „Swan & Edgar", apoi mergem să luăm prânzul în oraş şi poate la un concert. Mi-ar plăcea să-mi cumpăr ceea ce Athena numeşte „un strai cumsecade", dar acum port uniformă, deci nu mai primesc cartelă de îmbrăcăminte şi trebuie să mă milogesc pe lângă Phyllis sau Biddy.

Din când în când, îmi parvine câte o scrisoare de la Nancherrow. De curând, Athena mi-a aşternut câteva rânduri pe hârtie, fiindcă dorea să-mi trimită şi o fotografie a Clementinei, care acum are optsprezece luni şi a început să meargă. Trebuie să recunosc, fetiţa e o bomboană. Soţul Athenei, Rupert, se află în nordul Africii, cu o divizie de blindate. Nu mai e la cavalerie, ci într-o unitate de motorizate. Athena a primit o scrisoare de la el, conţinând şi următoarea glumă: un ofiţer britanic a plecat în deşert într-o acţiune secretă de patrulare, singur-singurel, călărind pe o cămilă. După câteva zile, la statul major s-a recepţionat o depeşă în care se spunea: „Mă reîntorc de îndată. Stop. Rommel capturat." Şi cu toţii au sărbătorit evenimentul şi au sărit în sus de bucurie. Dar ceea ce ofiţerul intenţionase să spună era: „Mă reîntorc de îndată. Stop. Cămila, chinuită de surpă tură."[31]

Nu-i prea amuzantă, însă m-am gândit că-l va face pe tata să râdă.

Vă rog, scrieţi-mi cât de repede puteţi, înlăturaţi-mi temerile ce mă frământă.

Cu multă dragoste,
Judith".

* * *

31 Surpătură - hernie, aici într-un joc de cuvinte şi de rime intraductibil.

Cartierul general W.R.N.S., unde sălăşuise Judith în ultimele optsprezece luni, era un bloc de locuinţe rechiziţionat şi situat în cvartalul North End din Portsmouth, imobil construit în grabă pentru speculă în 1930 şi lipsit de rezistenţă. Se înălţa la răspântia dintre drumul principal şi o străduţă mohorâtă, suburbană, iar în ce priveşte hidoşenia, disconfortul şi alte inconveniente care-l caracterizau, ar fi fost foarte greu de întrecut. Zidit din cărămidă roşie, într-un stil modern, avea acoperişul plat, cornişe curbate şi rame metalice la ferestre. Nici grădini, nici balcoane nu îmblânzeau faţada aspră, fără suflet, iar în spate se întindea o curte pavată cu ciment, unde odinioară nefericiţii chiriaşi îşi atârnau rufele la uscat, dar pe care Marina militară o transformase într-un parc cu rastele şi aplecători pentru vehiculele şi bicicletele membrelor W.R.N.S.

Înaltă de trei caturi, clădirea se compunea din douăsprezece apartamente, toate identice. Accesul spre acestea se făcea pe o scară din piatră, întrucât nu existau lifturi. Apartamentele erau foarte mici: un salonaş, două dormitoare, bucătărie şi baie. Nu aveau încălzire centrală, nici şemineuri sau vetre. Doar salonaşul şi holul îngust, dispuneau de radiatoare electrice montate în perete, dar chiar şi acestea nu funcţionau din motive de economisire a combustibilului. În timpul iernii, frigul era atât de năprasnic, încât pătrundea până la oase, provocând o senzaţie de durere.

Zece fete ocupau fiecare apartament, dormind în paturi cazone suprapuse, exact ca într-o cabină de pe vas. Patru în salon – patru în dormitorul mai mare şi două în cealaltă cămăruţă, care fusese evident destinată unui copil foarte mic sau poate unei rude vârstnice, la fel de măruntă şi neînsemnată. Judith – şi o altă tânără, pe nume Sue Ford, împărţeau această odaie înghesuită şi strâmtă, care avea, după cum considera Judith, aproximativ aceleaşi dimensiuni ca şi cămara de la Casa Dower, dar era de trei ori mai friguroasă. Sue, o făptură înaltă şi languroasă, venită din Bath, fusese avansată şef la Serviciul de transmisiuni, ceea ce însemna că lucra în ture, cum nu se putea mai bine, de altfel, fiindcă nu era suficient loc pentru ca două persoane să se îmbrace sau să se dezbrace în acelaşi timp.

Popota W.R.N.S. Se afla la subsol, în permanenţă întunecată, camuflată şi cu saci de nisip, deoarece avea destinaţie dublă, servind totodată drept sufragerie şi adăpost antiaerian. Micul dejun era la şapte, iar cina tot la

şapte şi câteodată Judith socotea că dacă o să mai vadă dinainte vreo felie de carne de porc din conservă, ouă jumări sleite sau o bucată de conopidă îngălbenită dintr-un borcan de murături, o să înceapă să ţipe cât o s-o ţină gura.

Şi astfel, dintr-un motiv sau altul, simţea o uşurare neînchipuită să scape de acolo, să lase totul baltă şi să plece la Londra, fie şi pentru o singură noapte. Înfăşurată strâns în manta şi cărându-şi sacoşa pe umăr, Judith părăsi punctul de control şi apoi se avântă prin gerul dimineţii, cu intenţia să prindă un autobuz care s-o ducă la gară. (Desigur, ar fi putut merge cu bicicleta, dar asta ar fi însemnat să o lase la gară şi, poate, să n-o mai găsească la întoarcere. Iar bicicleta reprezenta o parte esenţială a existenţei şi nu risca să-i fie şterpelită.)

Totuşi, nu trebui să aştepte autobuzul, fiindcă, pe când stătea în staţie, apăru la orizont un camion al Marinei Regale, iar tânărul marinar de la volan o iscodi din priviri, trase lângă bordură şi se aplecă să deschidă portiera.

— Vrei să te iau cu maşina?

— Da, cum să nu. Se urcă în camion şi trânti portiera.

— Încotro?

— La gară. Mulţumesc, adăugă ea.

— Eşti în permisie, nu-i aşa? Viră din nou în şosea, cu un scrâşnet la cuplarea în viteză.

— Un weekend prescurtat.

— Unde-ai pornit?

— La Londra.

— Fată norocoasă, călătoreşti spre capitală. Eu sunt de loc din Hackney. Cel puţin acolo aveam căminul odinioară. Casa mamei a fost distrusă de bombardamentele aeriene. Acum locuieşte în Balham, la verişoara ei. Al naibii de frig, nu-i aşa? Vrei o ţigară?

— Mersi, nu fumez.

— Când ai tren?

— La zece şi un sfert, conform orarului.

— Dacă soseşte la timp.

* * *

Bineînţeles, aşa se întâmplă. Trenul veni cu întârziere, dar, la urma urmei, nu era un lucru surprinzător. Intră în gară târziu şi plecă după o îndelungă aşteptare. Judith stătu câtva timp pe peron, bătând din picioare pentru a-şi pune sângele în mişcare, şi când li se îngădui în sfârşit pasagerilor să se urce în tren, se sui sfidătoare într-un vagon de clasa întâi. Permisul ei de călătorie era pentru clasa a treia, dar un detaşament de tineri matrozi, încărcaţi cu raniţe şi saci cu obiecte personale, se deplasau de asemenea spre Londra, iar Judith nu se simţea destul de puternică să-şi croiască drum cu coatele de-a lungul culoarelor aglomerate în căutarea unui loc, numai ca să sfârşească prin a sta pe un sac înghesuit într-un colţ, lângă una dintre toaletele rău mirositoare. Dacă cumva controlorul de bilete avea să-şi facă apariţia între staţiile Portsmouth şi Waterloo – ceea ce se întâmpla arareori – pur şi simplu va plăti diferenţa de câţiva şilingi şi va rămâne pe loc.

Trenul fiind din fericire supraîncălzit, aerul devenise aproape înăbuşitor. În compartiment, Judith îşi scoase mantaua şi chipiul, le îndesă laolaltă cu bocceaua în plasa pentru bagaje, se instală într-un colţ, lângă fereastra soioasă, acoperită cu funingine. Singurul tovarăş de drum era un comandor R.N.V.R.[32], deja cufundat în lectura ziarului şi vădit neinteresat să lege vreo conversaţie. Şi Judith îşi cumpărase un exemplar din „Daily Telegraph", dar îl ţinea în poală şi privea fix pe geamul murdar spre gară, abia înregistrând mental avariile şi pagubele provocate de bombardamente, fiindcă totul îi devenise atât de familiar, o parte a vieţii de zi cu zi. Îşi făurea planuri în gând. Să ajungă în gara Waterloo. Să ia metroul până-n Sloane Square. Să meargă pe jos până în Cadogan Mews. Să despacheteze şi, dacă avea timp, să-şi scoată uniforma şi să se schimbe în haine civile. Apoi, din nou cu metroul până-n Picadilly Circus...

Tocmai atunci, simţi o iritaţie neplăcută în gâtlej, ceea ce era totdeauna începutul clasic al unei mizerabile răceli. În copilărie, nu se molipsise niciodată de asemenea boală, dar de când se înrolase în W.R.N.S. şi trăia în apropierea atâtor oameni îndurase deja trei răceli, dintre care una, agravată, se transformase în gripă, impunând o internare de cinci zile la infirmerie.

---

[32] R.N.V.R. - în original "Royal Navy Volunteer Reserve" - Corpul de Voluntari ai Marinei Regale.

„O să te ignor”, spuse ea mâncărimii din gât, alungându-şi din minte imaginea lui Sue Ford care ieşise din tura de noapte smiorcăind din nas. „Nu-ţi voi da nicio atenţie şi te vei lecui. Am o permisie de două zile şi n-am de gând să mi le stric.” Avea aspirine în trusa de voiaj. Va înghiţi o pastilă când va ajunge în Cadogan Mews. Asta ar trebui s-o ajute să reziste azi, iar mâine se va îngriji mai bine de sufleţelul ei.

Auzi căpitanii din garda civică trecând pe peron, uşile grele trântindu-se, ceea ce însemna că din fericire vor porni curând la drum. Şi chiar în acel moment ei şi comandorului R.N.V.R. li se alătură, intrând de pe culoar, o a treia persoană, un locotenent din Marina Regală, gătit în uniformă de gală şi într-o manta kaki lungă şi foarte elegantă.

— Scuzaţi-mă, locul ăsta e ocupat?

Evident nu era. Comandorul R.N.V.R. aproape că nu-i remarcă prezenta, aşa că Judith îi răspunse:

— Nu.

— E-n regulă. Închise uşa, îşi lepădă chipiul şi mantaua, le puse în plasa pentru bagaje, se îndoi din şale pentru a-şi cerceta înfăţişarea în oglindă, îşi netezi părul cu palma şi în cele din urmă se trânti pe bancheta din fata lui Judith.

— Pfui! Am prins trenul la ţanc.

Lui Judith i se strânse inima în piept. Îl recunoscuse. N-ar fi vrut să-l cunoască, dar îl ştia bine. Era Anthony Borden-Smythe. Îl întâlnise la Clubul ofiţerilor secunzi din Southsea, unde mersese împreună cu Sue Ford şi cu doi tineri sublocotenenţi. Anthony Borden-Smythe făcuse tot posibilul să li se alăture, zăbovind în preajma grupului lor într-o manieră exasperantă, amestecându-se în conversaţie şi tot oferindu-le încă un rând de băutură, cu o generozitate jenantă. Dar se dovedise gros de obraz ca un rinocer, supravieţuise tachinărilor şi chiar insultelor şi, scoşi din răbdări, Judith, Sue şi escortele lor, fuseseră siliţi să constate că le era de ajuns pentru ziua aceea şi plecaseră la taverna „The Silver Prawn”[33].

Anthony-Borden Smythe! Sue îl poreclise Anthony Boring-Smith[34] şi spusese că descindea din ilustra familie Boring şi că tatăl lui plictisise de

---

[33] "The Silver Prawn" - în traducere, "Crevetele argintiu"

[34] Anthony Boring-Smith – calambur întemeiat pe asemănarea cuvintelor din punctual de vedere al pronunţiei; în traducere, Anthony Plicticosul Smith.

moarte întreaga Anglie, iar bunicul său fusese un spălăcit şi un anost de notorietate.

Din păcate, şi el o recunoscu imediat.

— Hei, bună! Ei comedie, ce noroc neaşteptat!

— Bună.

— Judith Dunbar, nu-i aşa? Aşa socot şi eu. Îţi aminteşti, ne-am cunoscut la club. Grozavă petrecere! Mare ghinion că a trebuit să pleci.

— Da...

În sfârşit, trenul porni. Dar asta înrăutăţi lucrurile, fiindcă acum era prinsă în capcană.

— Mergi în oraş?

— Da, la Londra.

— Nemaipomenit! Şi eu. Mă duc să prânzesc cu mama. A plecat pentru câteva zile de la noi din provincie. Judith se uită la el cu silă; încercă să şi-o închipuie pe maică-sa şi hotărî că probabil semăna cu un cal. Şi Anthony se asemuia oarecum cu un cal. O mârţoagă costelivă, cu urechi imense şi o mulţime de dinţi şi cu picioare lungi şi subţiri, fusiforme. O mustaţă mică şi zbârlită îi adumbrea buza de sus. Singurul lucru atrăgător la Anthony era frumoasa lui uniformă.

— Unde ţi-e baza militară?

— Pe nava HMS Excellent, răspunse ea.

— Ah, pe lângă Whaley. Cum te împaci cu toţi artileriştii ăia băţoşi? Pariez că nu-i prea mare distracţie pe-acolo.

Judith se gândi cu afecţiune şi loialitate la taciturnul comandat-locotenent Crombie.

— Foarte bine, mulţumesc.

— Sigur, şi eu am făcut exerciţii de tragere cu tunul acolo. Nu mai fusesem atât de departe în viaţa mea. Unde stai la Londra?

Judith minţi.

— Am o casă.

Sprâncenele i se arcuiră de uimire.

— Adevărat? Pe toţi sfinţii! Dar Judith eludă acest subiect, lăsându-l să-şi imagineze o clădire impunătoare, cu şase etaje, în Eaton Square. De obicei înnoptez la clubul meu, dar, de vreme ce mama e în oraş, probabil voi locui cu ea. În Pembroke Gardens.

— Ce drăguţ!

— Ţi-ai aranjat un program pentru diseară? Ţi-ar plăcea să vii cu mine

la „Quags”? Îţi voi oferi o cină pe cinste. Am putea dansa. Apoi vom merge la „Coconut Grove”. Mă cunosc toţi acolo. Pot rezerva oricând o masă.

Judith îşi spuse în gând: „N-am întâlnit niciodată, n-am cunoscut vreodată un bărbat aşa de nesuferit ca tine”.

— Îmi pare rău, dar mă tem că nu pot.

— Un aranjament anterior, nu-i aşa?

— Mă întâlnesc cu o cunoştinţă.

Anthony Borden-Smythe rânji cu subînţeles.

— B sau F?

— Poftim?

— Bărbat sau femeie?

— O prietenă.

— Grozav! O să mai aduc un tip. Să fim două perechi. E la fel de drăguţă ca tine?

Judith şovăia, încercând să găsească răspunsul potrivit. Câteva posibile replici J se învălmăşeau în minte. „Pur şi simplu, e hidoasă.” „Este nespus de frumoasă, dar, din nenorocire, are un picior de lemn.” „E instructor de pregătire fizică şi este măritată cu un boxer”.

Dar adevărul era cea mai bună cale.

— Este funcţionar guvernamental, foarte puternic şi influent.

Cele spuse îşi făcură efectul. Anthony Borden-Smythe arăta realmente intimidat.

— Dumnezeule! exclamă el. O tipă cu multă minte. Mi-e teamă că nu-i genul meu.

În cele din urmă, rănindu-l în amorul propriu, Judith îi dădu şi lovitura de graţie.

— Oricum, n-am fi putut veni la „Quaglino” astă-seară. Mergem la o prelegere la British Museum. Obiecte de artă din dinastia împăraţilor chinezi Ming. Fascinant!

Din celălalt ungher, din dosul ziarului, comandorul R.N.V.R. scoase o pufnitură zgomotoasă pe nări, ceea ce ar fi putut semnifica dezaprobarea sau poate amuzamentul.

— Ei, la naiba! Păi, bine, atunci rămâne pe altă dată.

Dar Judith se săturase de locotenentul impertinent ca de mere acre. Despături ziarul „Daily Telegraph” şi se refugie în dosul paginilor. Deodată, micul moment triumfal de a-l fi redus la tăcere pe Boring-Smith îi fu umbrit de recentele evenimente îngrijorătoare din Orientul

îndepărtat.

„Înaintarea japonezilor ameninţă Singapore" titra ziarul cu litere de-o şchioapă şi îi trebui curaj să se uite la hărţile schematice şi să citească mai departe.

„Timpul se scurge implacabil pentru apărătorii din Malaya, încercuiţi şi deja aflaţi la mare ananghie. Odată ce oraşul Kuala Lumpur a căzut în mâinile japonezilor şi locuitorii săi au dat bir cu fugiţii, Coloana a cincea şi diviziile nipone de avangardă exercită presiuni către sud, înspre statul Jahore, unde viitoarea bătălie va decide soarta insulei Singapore... Brigada indiană înfrântă pe râul Muar... Armata generalului-locotenent Percival forţată să se retragă spre Singapore".

Judith fu cuprinsă de temeri. Se gândi la părinţi şi la Jess, rugându-se ca ei să se afle acum altundeva, să-şi fi abandonat casa minunată de pe Orchard Road şi să fi plecat. Să fi părăsit Singapore. Să se fi dus în Sumatra sau Java. Oriunde. Undeva în deplină siguranţă. Acum, Jess avea zece ani, însă Judith şi-o imagina tot aşa cum fusese când îşi luase rămas bun: de patru ani, plângând şi agăţându-se de Golly. „Oh, Dumnezeule, invocă ea providenţa, nu îngădui să li se întâmple ceva. Sunt ai mei, familia mea, îmi sunt atât de dragi. Veghează asupra lor. I-ai în paza Ta!"

Trenul opri la Petersfield. Comandorul R.N.V.R. coborî în grabă şi fu întâmpinat pe peron de soţia lui. Nimeni altcineva nu intră în compartiment. Sforăind uşor, Anthony Borden-Smythe se cufundase într-un somn adânc. Pe Judith o durea gâtul din ce în ce mai tare. Împături ziarul, îl puse deoparte şi îşi pironi privirile afară, la ziua cenuşie din miez de iarnă şi la câmpurile îngheţate din Hampshire, urând războiul pentru că năruise totul.

* * *

Proprietatea Dianei de la Londra, despre care pomenea mereu numind-o cuibuşorul ei, fusese transformată, chiar în pragul primului război mondial, din locuinţele a doi vizitii şi din grajdurile pentru cai aflate dedesubt. Intrarea principală se găsea în mijloc, cu garajul într-o parte şi bucătăria în cealaltă. O scară îngustă şi abruptă ducea la catul superior, care era neaşteptat de spaţios. Un salon lung (loc predilect de adunare la numeroase petreceri memorabile de dinainte de război), un

dormitor mare, o baie, o altă toaletă, o cămăruţă de culcare, întrebuinţată mai ales drept depozit pentru geamantane, scânduri de călcat şi haine, pe care Diana nu se ostenise niciodată să le care în Cornwall. Totuşi, cămăruţa încă se fălea cu un pat şi era folositoare când pica vreun musafir.

Nu exista sufragerie. Acest lucru n-o deranja pe Diana absolut deloc, deoarece când se afla la Londra mânca la restaurant în cea mai mare parte a timpului, cu excepţia rarelor seri de intimitate pe care le împărtăşea cu Tommy Mortimer, înfruptându-se din cina servită pe tavă şi ascultând melodii frumoase, imprimate pe disc, la radioul cu pick-up.

Doamna Hickson, care lucrase pe vremuri pentru Diana, făcând menajul când stăpâna şedea acolo şi supraveghind casa în lipsa ei, era angajată acum, pe timp de război, ca ospătăriţă la cantina pentru trupele în trecere prin gara Paddington. Dar locuia în apropiere, într-un bloc de apartamente, construit de primărie pentru oamenii mai nevoiaşi, şi se abătea pe la Cadogen Mews două sau trei seri pe săptămână pentru a verifica dacă toate sunt în regulă. Acum, doamna Carey-Lewis nu mai venea la Londra şi doamna Hickson regreta absenţa ei. Dar Diana dăduse chei ale casei unui număr de tineri în serviciu militar, din afara familiei, şi doamna Hickson nu putea fi niciodată sigură dacă o va găsi pe Arthena hălăduind pe-acolo sau va da peste vreun tânăr ofiţer de aviaţie. Câteodată, singurele dovezi ale folosirii temporare a casei erau câteva fărâmituri de mâncare sau un maldăr de aşternuturi pe podeaua din baie. Caz în care doamna Hickson deretica, aşternea paturile cu lenjerie curată şi lua cearşafurile folosite într-o sacoşă, ca să le spele la ea acasă. Într-o oarecare măsură, savura aceste scurte vizite şi aproape totdeauna găsea pe masa de toaletă câte cinci şilingi, pe care-i vâra în buzunarul de la şorţ.

În răstimpul primelor luni din anul 1940, când fusese îndeobşte un război al nervilor, Edward Carey-Lewis era cel mai frecvent musafir, aducându-şi de regulă şi un prieten şi folosind casa din Cadogan Mews pentru a primi un număr de fete ameţitor de frumoase.

Însăşi doamna Carey-Lewis îi scrisese fostei menajere ca s-o anunţe că Edward fusese ucis şi doamna Hickson nu-şi putuse stăpâni plânsul o zi întreagă. În cele din urmă, supraveghetoarea de la cantina pentru trupe, hotărând pe bună dreptate că lacrimile doamnei Hickson nu ridicau moralul soldaţilor, o trimise acasă.

În mod miraculos, între 1940 – 1941, căsuţa din Cadogan Mews supravieţuise bombardamentelor aeriene masive asupra Londrei. În toiul raidurilor inamice, o bombă căzuse în apropiere, iar inima doamnei Hickson tresăltase de spaimă. Dar singurele pagube fuseseră câteva crăpături în pereţi şi pulverizarea ferestrelor de către suflul exploziei. Cioburile acoperiseră podeaua şi totul – mobilele, porţelanurile, paharele, tablourile, covoarele şi carpetele – era învăluit într-un strat de colb cafeniu şi, slinos. Doamna Hickson robotise o săptămână încheiată, seară de seară, ca să le cureţe pe toate lună.

* * *

Judith scoase cheia, descuie yala, păşi înăuntru şi închise uşa. Bucătăria era în dreapta. Dintr-o ochire, zări frigiderul gol şi deschis, şi se duse să închidă uşiţa şi să rotească butonul de pornire. Frigiderul începu să zumzăie. Înainte să se închidă prăvălia din colţ va cumpăra câte ceva de-ale gurii. Dar, deocamdată, târguielile trebuiau să aştepte. Strângându-şi puterile, urcă scara îngustă care ducea direct în salon. Încălzirea centrală nu funcţiona şi se lăsase destul de frig, însă mai târziu, când avea să se reîntoarcă aici, va aprinde focul şi casa se va dezmorţi cât ai clipi din ochi. Dincolo de salon se aflau dormitorul şi baia. A doua cămăruţă de culcare şi toaleta se găseau deasupra bucătăriei.

Se simţea neînchipuit de uşurată că ajunsese în cele din urmă. De fiecare dată când venea în Cadogan Mews (şi, profitând de oferta generoasă a Dianei, poposise aici în drum de la Portsmouth de trei sau patru ori), era năpădită de o senzaţie liniştitoare ca şi cum s-ar fi întors acasă. Acest lucru se datora îndeosebi faptului că înrâurirea Dianei, stilul ei rafinat şi bunul său gust erau atât de unice şi de personale, încât se simţea de parcă ar fi păşit într-o copie miniaturală a conacului Nancherrow. Confortabilă, chiar luxoasă, înzestrată cu toate cele necesare: perdele din mătase naturală, de culoare crem, covoare groase bej în toate încăperile şi coridoarele, monotonia spartă ici şi colo de carpete persane. Sofale şi fotolii acoperite cu huse imprimate, piese de mobilier mici şi elegante. Tablouri şi oglinzi, perne decorative şi fotografii de familie. Tot ce lipsea erau aranjamentele florale.

Intră în dormitor. Din nou, perdele de culoarea untului şi un pat

dublu, moale ca puful, acoperit cu un baldachin împodobit cu dantele. Cuvertură din creton presărat cu trandafiri şi aceiaşi trandafiraşi ornamentând masa de toaletă şi micul şezlong din epoca victoriană. Diana nu mai venise aici de când începuse războiul, dar sticla ei de parfum încă trona pe masa de toaletă, iar în aerul uşor muced plutea mireasma ei întipărită în memorie.

Judith îşi scoase chipiul şi mantaua, le azvârli de-a curmezişul patului, apoi se aşeză şi se uită la ceas. Douăsprezece şi jumătate. Nu mai avea timp să se schimbe în haine civile. Pur şi simplu, Hether va trebui s-o însoţească aşa cum era, în uniformă. Trase fermoarul de la sacoşă, luă trusa de voiaj şi se duse în baie (marmură roz şi covoraş din piele de oaie) ca să-şi umple un pahar cu apă şi să înghită două aspirine. Deschise apoi dulăpiorul cu oglindă, scotoci puţin şi descoperi o sticlă cu glicerină aromată, aşa că făcu o gargară, nădăjduind că această cură medicală o va ajuta să reziste toată ziua. Îşi spălă mâinile şi faţa, se machie şi se parfumă, îşi cercetă gulerul alb să vadă dacă nu se pătase de funingine de la tren şi îşi îndreptă nodul cravatei negre din satin (cea mai bună, cumpărată de la Gieves). În spate, imaginea patului, reflectată în oglindă, era nu numai îmbietoare, ba chiar ispititoare. Se gândi să se cuibărească în aşternuturi, pe pernele noi, cu sticle de apă fierbinte, să adoarmă, să lâncezească în tihnă.

Totuşi, întârziase deja la întâlnirea cu Heather, aşa că patul, laolaltă cu toate celelalte, trebuiau să aştepte până mai târziu.

* * *

Judith intenţionase să ia metroul până în Picadilly, dar când ieşi pe strada Sloane tocmai trecea un autobuz, aşa că se sui degrabă şi îşi cumpără bilet până la Picadilly Circus. Era încă foarte frig şi mohorât, mirosea a ninsoare în aer, iar străzile Londrei erau bătucite şi murdare, casele bombardate căscau găuri negre ca nişte dinţi lipsă şi vitrinele magazinelor, baricadate cu scânduri, lăsau doar o mică deschizătură pentru servirea clienţilor. Deasupra parcului, baloanele de baraj[35]

[35] Balon de baraj (de protecţie) - balon captiv făcând parte dintr-o reţea de baloane care să împiedice survolarea zonei de către avioane.

pluteau lin în văzduh, pierzându-se în nori şi pajiştile ierboase erau înţesate cu saci de nisip şi adăposturi antiaeriene. Toate balustradele din fier forjat, cu motive ornamentale, dispăruseră, fiind topite pentru fabricarea de armament, iar vechea şi minunata catedrală Sfântul Iacob, care primise o lovitură în plin, era o ruină. În Picadilly Circus, statuia lui Eros fusese scoasă şi dusă la loc sigur, însă oamenii încă şedeau pe treptele de la baza soclului, hrănind porumbeii şi vânzând ziare.

Era un oraş pe picior de război şi toată lumea părea să fie în uniformă.

Autobuzul opri, Judith coborî şi merse de-a lungul caldarâmului, îndreptându-se către Swan & Edgar's, apoi dădu colţul spre intrarea principală. Heather era deja acolo. Vizibilă de la distanţă, cu părul negru, strălucitor, purtând un palton roşu-intens, demn de invidiat, cu cizme lungi din piele de căprioară, căptuşite cu blană.

— Heather!

— Credeam că nu mai vii odată.

— Îmi pare rău. Am întârziat zece minute. Ai îngheţat? Nu, nu mă îmbrăţişa, nici nu mă pupa, fiindcă sunt răcită şi nu vreau să-ţi dau vreun microb.

— Oh, nu-mi pasă nici de două parale. Aşa că se strânseră în braţe cu afecţiune şi apoi începură să râdă, fiindcă era atât de minunat, după atâta amar de vreme, să fie iarăşi împreună.

— Ce facem? întrebă Heather.

— Cât timp ai la dispoziţie?

— Doar după-amiaza asta. Trebuie să mă întorc astă-seară. Mâine sunt de serviciu.

— Dar mâine-i duminică.

— Nu avem duminici libere unde lucrez eu.

— Mare păcat! Mă gândeam că vii cu mine la casa Dianei şi dormi acolo.

— Mi-ar plăcea, dar nu pot. Nu contează. Trenul meu nu pleacă până la şapte şi jumătate. Avem înainte tot restul zilei. Sunt hămesită. Hai să mergem undeva să prânzim şi ne decidem în timpul mesei ce o să facem. Deci, acum încotro?

Discutară puţin despre acest subiect, respingând cafeneaua Kardomah şi Lyons Corner House. În cele din urmă, Judith spuse:

— Hai să mergem la Berkeley.

— Dar acolo-i groaznic de elegant şi de scump.

— N-are importanţă. Oricum, nu ne poate costa mai mult de cinci şilingi. Şi, cu oleacă de noroc, găsim şi-o masă liberă.

Aşa că porniră în direcţia restaurantului „Berkeley", străbătând scurta distanţă şi ocolind Picadilly Circus. Pătrunzând înăuntru, pe uşile turnante, intrară într-o lume a plăcerilor, a traiului bun şi a mirosurilor apetisante. Localul gemea de oameni, iar barul era ticsit până la refuz, dar Heather descoperi o masă neocupată şi două scaune libere pe care le reţinu imediat, în vreme ce Judith se duse să-l caute pe şeful de sală ca să-l întrebe dacă ar fi posibil să obţină o masă pentru două persoane. Acesta se dovedi a fi un bărbat destul de amabil şi nici nu se uită chiorâş la ea, nici nu făcu o mutră acră (văzând că era doar membră a W.R.N.S., necum ofiţer) şi se îndreptă spre birou ca să verifice în catastiful cu rezervări. Se întoarse să-i spună că, dacă n-o deranja să aştepte cincisprezece minute, îi va găsi o masă.

— Sper că nu-i lângă bucătărie, grăi Judith şi el păru oarecum surprins de aplombul ei, dar rămase la fel de respectuos.

— Nu, stimată doamnă, este lângă fereastră.

— Perfect! Judith îl răsplăti cu cel mai fermecător zâmbet.

— Vin să vă chem când masa se eliberează.

— O să fim la bar.

Se reîntoarse la Heather, făcându-i pe furiş semnul victoriei şi dintr-o dată totul începu să fie distractiv. Cum îşi lepădară paltoanele, apăru un portar care le duse hainele la garderobă, apoi un ospătar se apropie lin şi fără zgomot şi le întrebă ce ar dori să bea, dar înainte ca Judith să poată deschide gura, Heather comandă şampanie.

— La pahar, doamnă?

— Nu, jumătate de sticlă.

Chelnerul se retrase şi Judith murmură:

— Reminiscenţe de la şcoala elementară din Porthkerris, şi amândouă chicotiră, iar Judith ciuguli cartofi pai dintr-un mic vas chinezesc şi Heather îşi aprinse o ţigară.

Măsurând-o cu privirea, Judith hotărî că arăta uluitor. Nu foarte înaltă, dar suplă şi mlădioasă, cu tenul ei oacheş, care o scotea în evidenţă. Purta o fustă strâmtă din flanel gri şi un pulover fin bleumarin, cu guler răsfrânt, avea un lanţ lung de aur la gât şi cercei tot din aur.

— Arăţi grozav, Heather. Voiam să mă schimb, dar n-am avut timp.

— Şi tu arăţi nemaipomenit. Şi îmi place uniforma. Slavă Domnului că

nu ţi-ai ales să intri în W.R.A.C.[36] sau în W.A.A.F. [37]. Uniformele lor sunt numai buzunare, nasturi şi busturi planturoase. Iar chipiele sunt un dezastru. Te-ai tuns.

— A trebuit. Regulamentul interzice să purtăm părul până la guler. Deci, fie îl scurtăm, fie îl prindem într-un coc la spate.

— Îmi place nespus aşa. Ţi se potriveşte.

Chelnerul reveni cu paharele şi cu sticla, pe care o destupă îndemânatic şi ceremonios. Şampania spumoasă bolborosea în paharul lui Heather fără să dea pe de lături. Apoi, ospătarul umplu şi cupa lui Judith.

— Mulţumesc.

— Cu plăcere, doamnă, închinară în cinstea lor, sorbiră şi aproape imediat Judith se simţi cu mult mai bine.

— Nu trebuie să uit niciodată. Şampania e remediul contra răcelii.

Şedeau în tihnă, bând din cupe cu înghiţituri mici şi privind în jur, la femeile elegante şi coloneii de stat major, la ofiţerii francezi din mişcarea de rezistenţă şi tinerii paraşutişti, toţi turuind ca o moară stricată, sorbindu-şi băuturile şi râzând cu gura până la urechi, de parcă n-ar fi avut nicio grijă pe lume. Mulţi dintre ei se întreţineau cu tinere doamne care, se vedea limpede, nu erau soţiile lor, dar acest fapt nu făcea decât să sporească atmosfera de seducţie şi picanterie; aventuri sentimentale pe timp de război, cupluri de taină vorbindu-şi în surdină, unite prin amoruri ilicite. În special una dintre tinere era deosebit de fascinantă, cu o claie de păr roşcat şi cu un trup agil şi şerpuitor, pus şi mai provocator în valoare de rochia mulată, din jerseu negru. Avea unghii lungi şi ascuţite ca ghearele de tigru, lăcuite cu roşu-sângeriu, iar haina de nurcă îi atârna pe braţul scaunului.

Escorta ei era un pleşuv colonel de aviaţie, al cărui libido de bărbat între două vârste râvnea cu patimă la senzualitatea tinerească.

— Aproape că nu-şi poate dezlipi ochii de la ea, remarcă Judith foarte amuzată.

---

[36] W.R.A.C. - în original "Women's Royal Army Corps" - Corpul Regal de Armată pentru Femei.

[37] W.A.A.F. - Women's Auxiliary Air Force" - Forţa Aeriană Auxiliară pentru Femei.

— Ca să nu mai vorbim de mâini.

Tocmai când îşi terminară şampania, apăru şi şeful de sală să le spună că masa era gata aranjată, să le conducă prin restaurantul aglomerat şi să le instaleze la locurile lor, despăturindu-le câte un şervet mare din olandă de pus în poală, dându-le câte o listă de bucate şi întrebându-le dacă doreau un apetitiv.

Judith şi Heather refuzară, fiindcă se simţeau deja extrem de bine dispuse.

Fu un prânz minunat, în restaurantul aerisit şi elegant, atât de diferit de străzile întunecate, accidentate şi murdare, de dincolo de ferestrele învăluite în tul brodat. Mâncară stridii, pui şi îngheţată şi împărţiră o sticlă de vin alb. Vorbiră îndelung, punându-se la curent cu ultimele noutăţi, comentând întâmplările din lungile luni care trecuseră de când fuseseră împreună. Unele dintre aceste noutăţi erau inevitabil foarte triste. Moartea lui Ned. Şi a lui Edward Carey-Lewis. Nepotul doamnei Mudge, dat dispărut şi socotit mort, îşi pierduse viaţa pe plaja de la Dunkerque. Dar Charlie Lanyon fusese mai norocos, supravieţuise bombardamentelor şi tirurilor de artilerie şi acum era prizonier de război în Germania.

— Îi scrii, Heather?

— Sigur că da. În fiecare săptămână. Nu ştiu dacă primeşte sau nu scrisorile, dar ăsta nu-i un motiv să încetez.

— Ai mai aflat ceva despre el?

— Charlie e supus asprimii prizonieratului, totuşi le scrie părinţilor lui şi ei îmi dau de veste. Dar se pare că o duce destul de bine... şi capătă unele dintre pachetele cu mâncare.

— O să-l aştepţi?

Heather se încruntă în semn de mirare.

— Să-l aştept?

— Da, cum ai auzit. Să-i fii credincioasă.

— Nu, n-am de gând. N-a fost niciodată o legătură serioasă între mine şi Charlie. Pur şi simplu mi-a plăcut şi atât. Oricum, ţi-am spus mai demult, nu sunt înnebunită să mă mărit. Vreau să zic că o să mă căsătoresc dacă mă voi hotărî. Într-o bună zi. Dar nu asta-i totul pentru mine, nu înseamnă că am terminat-o cu viaţa. Am dreptul să-mi trăiesc şi eu traiul. Sunt prea multe de făcut. Prea multe de văzut.

— Există ţipi drăguţi acolo unde lucrezi?

Heather izbucni în râs.

— O şleahtă de ciudaţi. Cei mai mulţi dintre ei sunt atât de inteligenţi încât aproape s-au cam ţicnit. Cât despre atracţie... nici nu-ţi vine să-i atingi, darămite altceva... Dar asta nu înseamnă că nu-s interesanţi... eruditi chiar. Foarte culţi. Totuşi, excentrici.

— Ce faci acolo? Care-i slujba ta?

Heather ridică din umeri şi îşi coborî privirea, întinse mâna după o altă ţigară şi, când câtă din nou în sus, Judith intui că prietena ei se închisese într-o muţenie îndărătnică şi n-avea de gând să mai scoată o vorbă. Poate se temea că spusese deja prea multe.

— Nu vrei să discuţi despre asta, nu-i aşa?

— Nu.

— Dar îţi place munca pe care o faci?

Heather slobozi un nor de fum.

— E fascinantă. Acum hai să vorbim despre tine. Cu ce te ocupi?

— Nu-i nimic palpitant. Sunt în insula Whale, la Şcoala de artilerie. Lucrez pentru ofiţerul responsabil cu instrucţia militară.

— Ce face el efectiv?

— Studiază şi perfecţionează strategeme menite să-i ajute pe recruţi să tragă cu tunul. Procedee de simulare. Manevre imaginare de luptă. Astfel de lucruri. O treabă fără sfârşit. Idei noi se ivesc pe neaşteptate tot timpul.

— Ai un prieten?

Judith surâse.

— O mulţime.

— Unul anume în mod special.

— Nu, nu-mi mai trebuie iarăşi.

— Ce vrei să spui?

— Edward Carey-Lewis. Nu vreau să mai trec din nou prin foc şi pară pentru cineva. Am de gând să aştept până se termină războiul şi apoi probabil mă voi îndrăgosti de vreun bărbat nepotrivit, mă voi căsători, voi face o droaie de copii şi voi deveni o femeie plicticoasă. Nici n-o să doreşti să mă mai cunoşti.

— L-ai iubit pe Edward?

— Da, ani de-a rândul.

— N-am ştiut.

— Nu ţi-am spus niciodată.

— Îmi pare rău.

— Acum totul s-a isprăvit.

Aşa că încetară să mai vorbească despre Edward şi abordară subiecte mai vesele şi pozitive, ca de pildă înrolarea domnului Warren ca sergent în armata teritorială locală din Porthkerris şi recomandarea lui Joe Warren pentru funcţia de ofiţer.

— Cum o mai duce mama ta? o întrebă Judith.

— La fel ca totdeauna. Nimic n-o tulbură. Nu-mi scrie prea mult. Bănuiesc că-i prea ocupată. Totuşi, mi-a trimis o scrisoare când bătrânul Fawcett cel scabros a căzut mort în bancă. De-abia aştepta să aştearnă pe hârtie această bârfă. Îţi aminteşti zarva din acea seară când Ellie s-a întors de la cinematograf plângând cu istericale, fiindcă boşorogul cu apucături de berbant şi-a expus socoteala sub ochii ei? Nu voi uita asta cât voi trăi.

— Oh, Heather, tu nici măcar nu erai acolo.

— Totuşi, am auzit cu de-amănuntul. Zile în şir am trăit cu obsesia asta. Mama nu înceta să-mi repete totul la nesfârşit: „Ar fi trebuit s-o vezi pe Judith", îmi spunea întruna. Era ca o mică Furie[38] dezlănţuită.

— Cred că a murit de apoplexie. Când directorul băncii i-a atras atenţia că îşi depăşise suma din cont. Mie mi-a povestit domnul Baines şi n-am putut face altceva decât să chicotim. Groaznic de necuviincios.

— Aş zice, bine că am scăpat de el. Acum ce mai ştii despre familia Carey-Lewis? Sunt sănătoşi cu toţii?

Aşa că discutară despre Nancherrow şi despre cum mâhnirea adâncă a Dianei după moartea lui Edward fusese, într-o anumită măsură, alinată de venirea pe lume a nepoatei sale Clementina, de bucuria permanentă pe care i-o oferea în fiecare clipă. La fel cum, într-un mod obscur, compania nepretenţioasă a lui Phyllis şi-a Annei o ajutaseră pe Biddy Somerville să-şi recapete cumpătul.

— Deci, locuiesc împreună în Casa Dower?

— Da, totul s-a aranjat de minune. Nu mi-ai văzut deocamdată căminul. Odată, când ai să mai capeţi vreo permisie, trebuie să vii ca să ţi-l arăt. O să-ţi placă la nebunie. Ca şi mie. Pur şi simplu, ador fiecare părticică.

— Încă nu-mi vine să cred că ai o casă proprie, se minună Heather.

---

38 Furii - în mitologia romană, divinităţi ale răzbunării.

Eşti realmente adult în toată firea. Trebuie să înţelegi ce vreau să spun, nu sunt câtuşi de puţin invidioasă, fiindcă ultimul lucru din lume pe care mi l-aş dori ar fi o casă care să-mi îngrădească libertatea, să mă lege de mâini şi de picioare. Dar în ce te priveşte, e ca şi cum ţi s-a adeverit visul tău dintotdeauna. Mai ales că familia ţi-e atât de departe. Se întrerupse, apoi adăugă pe nerăşuflate: îmi pare rău.

— De ce-ţi pare rău?

— Sunt lipsită de tact. Singapore! Am citit în tren ziarul azi dimineaţă.

— Şi eu.

— Ai mai aflat veşti despre ai tăi?

— Din păcate nu, de prea multă vreme.

— Eşti îngrijorată?

— Bineînţeles, sunt neliniştită la culme. Nădăjduiesc doar că au fost evacuaţi. Oricum, măcar mama şi Jess. Toată lumea spune că Singapore nu va cădea, că insula e prea bine apărată, prea importantă din punct de vedere strategic, că toţi se vor avânta în luptă. Dar chiar dacă Singapore rezistă, vor fi raiduri aeriene şi alte orori. Şi se pare că nu există nimic sau nici o armată în stare să-i oprească pe japonezi. Pur şi simplu, aş dori să aflu ce se întâmplă. Privi de-a curmezişul mesei, spre Heather. Tu... n-ai putea afla ce se petrece, nu-i aşa? Vreau să zic, aşa, pe-ascuns?

Chelnerul veni să le aducă nişte cafea. Heather îşi stinse ţigara, dar îşi aprinse alta imediat. Stătură în tăcere cât timp li se turnă licoarea neagră şi proaspătă în ceşti. Când ospătarul se îndepărtă îndeajuns ca să mai poată auzi ceva, Heather clătină din cap şi spuse:

— Nu. Noi ne ocupăm doar de Europa.

— N-ar fi trebuit să te-ntreb. Judith oftă. Şi Gus e acolo. Gus Callender. A fost trimis cu regimentul scoţian Gordon.

— Nu ştiu la cine te referi.

— Gus era prieten cu Edward, la Cambridge. A fost şi la Nancherrow. El şi Loveday... cum se zice de obicei? S-au văzut, s-au plăcut şi le-a căzut tronc la inimă.

— Loveday? Heather părea neîncrezătoare. Loveday s-a simţit atrasă de el? Mie nu mi-a spus niciodată.

— Cred şi eu. A fost extraordinar. Loveday de-abia împlinise şaptesprezece ani şi s-a întâmplat aievea. Dragoste la prima vedere. De parcă s-ar fi cunoscut de-o veşnicie. Ca şi când ar fi fost dintotdeauna perechea potrivită.

— Dacă-i soldat şi e în Singapore, va fi în toiul luptelor. N-aş miza pe şansele lui de-a scăpa cu viaţă.

— Ştiu. Şi eu m-am gândit la asta.

— E un război blestemat, nu-i aşa? Biata Loveday! Şi sărmana de tine. Presupun că trebuie să stăm şi să aşteptăm: Să vedem ce o să se mai întâmple.

— Aşteptarea e partea cea mai grea. Tot adăstând să primeşti vreo veste. Încercând să pretinzi că nimic rău n-are să se petreacă. Că nu trebuie să se întâmple. Vreau ca părinţii mei şi Jess să rămână în viaţă, să fie în siguranţă şi într-o zi să revină aici, la Casa Dower. Şi doresc ca şi Gus să scape viu şi nevătămat, de dragul lui Loveday. După St. Valéry, cu toţii l-am socotit mort, dar a reuşit să supravieţuiască primejdiilor şi s-a întors acasă. Când a aflat vestea, Loveday s-a schimbat deodată, a devenit altă persoană. Nu pot suporta gândul că ea o să mai îndure încă o dată toată agonia asta.

— Judith, orice i s-ar putea întâmpla lui Loveday, fii convinsă că va supravieţui.

— De ce spui asta?

— Fiindcă o cunosc bine. E o fată tenace şi bătăioasă. Nu se lasă doborâtă cu una, cu două.

— Dar... Judith era gata să sară în apărarea lui Loveday, însă Heather o întrerupse.

— Uite ce-i, putem trăncăni întruna, toată după amiaza şi o să ne pierdem toată ziua fără să realizăm nimic. Am în portofel două bilete pentru Albert Hall. Mi le-a dăruit tipul pentru care lucrez. Concertul trebuie să înceapă în jumătate de oră. Vrei să mergem la concert sau la cumpărături?

— Ce se interpretează?

— Concertul pentru vioară de William Walton şi Concertul numărul doi pentru pian de Rahmaninov.

— Nu vreau să facem târguieli.

Aşa că îşi terminară cafeaua, achitară nota de plată (împărţind bacşişuri zdravene de jur-împrejur), îşi recuperară paltoanele de la garderobă (alte bacşişuri) şi se cufundară în frigul aspru, pornind spre Picadilly Circus. Pe când mergeau, un taxi se opri lângă trotuar şi dinăuntru coborâră un căpitan de marină şi soţia lui. Heather şi Judith aşteptară până când ofiţerul plăti costul călătoriei şi apoi săriră iute în

automobil, înainte ca altcineva să le sufle taxiul de sub nas.

— Încotro, scumpe porumbiţe?

— La Albert Hall şi ne grăbim nevoie mare.

Concertul fu minunat, confirmând speranţele lui Judith şi chiar mai mult decât şi-ar fi putut închipui. Creaţia muzicală a lui Walton îi era complet necunoscută, dar compoziţia melodioasă a lui Rahmaninov foarte familiară, încât se lăsă furată de armoniile muzicii, transpusă cu gândul într-un soi de atemporalitate, într-altă lume statornică şi senină, disooiată de nelinişti şi moarte, de lupte şi bombe.

Întreg auditoriul era la fel de absorbit şi când concertul se termină şi ultimele note muzicale se stinseră, îşi arătă admiraţia pentru dirijor şi orchestră prin aplauze, care se înteţiră cel puţin cinci minute.

Dar, în cele din urmă, totul se isprăvi şi veni vremea să plece. Judith se simţea de parcă plutise două ore, uşoară ca un fulg, în straturile înalte de aer, fiind acum nevoită să coboare cu picioarele pe pământ. Muzica o vrăjise atât de mult încât uitase cu desăvârşire de răceală, deşi chiar în acel moment, pe când se strecurau prin culoarul aglomerat spre foaier şi ieşire, durerile de cap şi de gât se redeşteptară cu înverşunare şi ea realiză că începe să se simtă din ce în ce mai rău.

Judith şi Heather plănuiseră să se întoarcă pe jos până în Cadogan Mews sau să prindă vreun autobuz, dar când se cufundară în seara mohorâtă şi rece, laolaltă cu şuvoiul de oameni, descoperiră că norii cerneau o ploaie măruntă, o lapoviţă subţire, şi nici una dintre ele nu avea umbrelă.

Izbite şi îmbrâncite de mulţime, aşteptau pe caldarâmul ud şi discutau despre şansele infime, aproape imposibile, de a găsi vreun taxi.

— Nu putem merge pe jos, ploaia ne va uda până la piele. De ce naiba n-am luat umbrela? Mereu atât de practică! Heather se înfuriase pe sine însăşi.

— N-am putut s-o aduc pe-a mea, fiindcă regulamentul nu permite să ai umbrelă când – eşti în uniformă...

Chiar când stăteau în cumpănă cum să ajungă acasă, norocul le surâse. O maşină particulară trase lângă bordură pentru a-i lua pe un locotenent-colonel de aviaţie al R.A.F. şi pe însoţitoarea lui. Evident, acesta avusese intuiţia salvatoare să-şi asigure un mijloc de transport. Deschise portiera şi femeia se ghemui înăuntru, punându-se la adăpost cât de repede putea şi când ofiţerul era pe punctul de a o urma, dădu cu

ochii de cele două fete, luminate de raza firavă care răzbătea din interiorul automobilului, stând acolo stinghere, tremurând ca varga, rebegite de frig şi murate de burniţă.

— În ce direcţie vreţi să mergeţi? le întrebă el.

— Înspre Sloane Square, îi răspunse Judith.

— Noi ne ducem spre Clapham. De ce nu v-am lua şi pe voi?

Era parcă prea frumos ca să fie adevărat! Acceptară cu recunoştinţă şi Heather se urcă în spate, iar Judith lângă şofer. Portierele fură trântite şi maşina se urni din loc, rulând pe strada întunecată şi umedă, cu ştergătoarele mişcându-se energic încoace şi încolo şi croindu-şi drum pe dibuite, după mănunchiul slab de raze aruncate de faruri.

În spate, Heather întreţinea o conversaţie animată cu salvatorii lor.

— E foarte amabil din partea dumneavoastră, le spunea ea. Altminteri, nu ştiu ce ne-am fi făcut.

— Totdeauna este al naibii de greu să ajungi acasă după un spectacol de teatru sau un concert. Mai ales într-o seară afurisită ca asta...

Judith încetă să mai asculte. Stătuse într-o băltoacă, se udase la picioare şi acum începea să fie scuturată de frisoane. De cum vor sosi în Cadogan Mews, va aprinde focul în sobă, va face o căldură înăbuşitoare în casă, dar, înainte ca toate astea să se întâmple, mai era problema alimentelor, fiindcă nu avusese timp să târguiască nimic.

Acum, mergeau de-a lungul străzii Sloane. În spatele maşinii, discuţia amicală nu contenise. Isprăviseră de vorbit despre concert şi acum sporovăiau despre oroarea distrugerii în bombardamentele aeriene a edificiului Queen Hall şi despre recitalurile minunate pe care le dădea Myra Hess la catedrala Sfântul Martin.

— E plin de lume acolo. Oamenii intră să asculte puţin, în drum spre sau de la serviciu...

Locotenent-colonelul de aviaţie se aplecă în faţă.

— Unde anume vreţi să mergeţi? o întrebă pe Judith. Vă putem lăsa chiar la intrare, dacă nu-i prea departe.

— În Cadogan Mews. Se întoarse ca să-i răspundă. Dar... Ezita. Singurul lucru este că trebuie să trec pe la o prăvălie. Nu avem acasă nimic de mâncare. Am venit din Portsmouth azi dimineaţă şi n-am avut timp... însă... dacă aţi putea opri la băcănia învecinată...?

— Nici o problemă, spuse el, şi, mulţumită amabilităţii lui, totul merse strună. Judith îl îndrumă pe şofer spre dugheana dărăpănată din colţ,

care fusese dintotdeauna cea mai apropiată de casa din Cadogan Mews şi cea mai convenabilă. Se vindeau acolo coloniale, ziare şi ţigări. Pe când ceilalţi aşteptau, Judith intră înarmată cu cartela pentru raţii alimentare şi târgui pâine şi ouă, puţină slănină şi zahăr, margarină, o pintă de lapte şi un borcan de gem din zmeură, cu aspect destul de dubios. Bătrâna din dosul tejghelei scoase la iveală o pungă boţită din hârtie, îndesă înăuntru toate cumpărăturile. Judith plăti şi se întoarse la maşină.

— Vă mulţumesc foarte mult. E perfect. Cel puţin acum avem o mică gustare la ceai.

— Nu ne răbda inima să flămânziţi. Acum, încotro?

Dintr-o aleasă politeţe, fură lăsate chiar în dreptul uşii. În Cadogan Mews, lespezile de piatră sclipeau în lumina pâlpâitoare a felinarelor camuflate, strecurată cu greu prin întunericul serii; o pisică plouată ţâşni de-a curmezişul drumului, în căutarea unui adăpost. Judith şi Heather coborâră din maşină, exprimându-şi mulţumirile printr-un potop de vorbe şi oferindu-se chiar să plătească partea lor din costul călătoriei, dar fură prompt refuzate cu explicaţia că era cel mai firesc gest de bunăvoinţă pe care-l putea face oricine şi că era de preferat să intre imediat în casă, înainte ca lapoviţa să le ude leoarcă.

Totul suna ca un ordin, aşa că se supuseră fără crâcnire. Pe când închideau uşd în urma lor, maşina cotise deja, urmându-şi drumul.

Stăteau foarte aproape, în bezna din micul vestibul.

— Nu aprinde luminile, îi spuse Judith lui Heather, până nu trag draperiile de camuflaj. Rămâi unde eşti, altminteri o să cazi pe scări.

Merse orbecăind până-n bucătărie, potrivi cu grijă draperiile negre şi trânti punga cu alimente pe masă. Ieşi apoi din încăpere, tot pe dibuite, urcă scările încetişor, treaptă cu treaptă, şi trase perdelele grose de catifea din salon. Abia acum putea apăsa pe comutator.

— Poţi să vii, îi strigă lui Heather şi împreună cercetară fiecare încăpere, chiar şi cele pe care Judith nu intenţiona să le folosească, astfel încât de nicăieri să nu răzbată până afară nici o dâră de lumină. Treaba odată făcută, Heather se consideră ca la ea acasă, lepădându-şi paltonul şi cizmele jilave, aprinzând soba cu gaz şi lămpile. Aproape deodată, totul arătă complet diferit, comod, plăcut şi cochet.

— Mor să beau un ceai cald, spuse Heather.

— Şi eu, dar trebuie întâi să mai iau vreo două aspirine.

— Te simţi îngrozitor, nu?

— Da, destul de rău.

— Biata de tine! Se vede că eşti suferindă. Crezi că ai gripă?

— Doamne fereşte! Nici măcar să nu-mi pomeneşti de asta.

— Bine, du-te şi doftoriceşte-te, iar eu am să fac ceaiul. Heather se repezise deja să coboare scările. Nu-ţi face griji. Mă descurc şi singură.

— E şi nişte pâine acolo. O putem prăji pe plită.

— Minunat!

Judith îşi scoase mantaua, o azvârli pe pat, apoi se descălţă, îşi lepădă ciorapii uzi şi-şi puse o pereche de papuci miţoşi. De asemenea, îşi scoase jacheta şi îşi trase pe cap un pulover Shetland, pe care şi-l adusese de la Portsmouth. Apoi, înghiţi două aspirine şi făcu din nou o gargară. Propria-i imagine reflectată în oglindă nu insufla nici un pic de bună dispoziţie sau de încurajare. Faţa îi era ofilită şi bolnăvicioasă, împrejurul ochilor îi apăruseră cearcăne negre, ca nişte vânătăi alungite. Dacă Biddy ar fi fost aici, i-ar fi prescris un grog fierbinte, dar cum nu aveau nici rachiu, nici miere sau lămâie, cunoştinţele ei n-ar fi ajutat-o ia nimic.

Până când se reîntoarse în salon, Heather făcuse ceaiul şi cărase tava pe scări. Se aşezară lângă sobă şi prăjiră feliile de pâine înfipte într-o furculiţă lungă, apoi le unseră cu un strat subţire de margarină şi cu gem de zmeură.

— Aduceri-aminte de la picnicuri, hotărî Heather cu satisfacţie. Îşi linse degetele lipicioase. Mama obişnuia să pună mereu gem de zmeură pe tartine. Privi în jur. Îmi place mult casa asta. Ca şi modul în care a fost decorată. Perdele de nuanţe pal şi toate celelalte. Vii aici deseori?

— Totdeauna când poposesc la Londra.

— Oricum, e mai bine decât la căminul W.R.N.S.

— Aş dori să rămâi şi tu peste noapte.

— Nu pot.

— N-ai putea telefona cuiva, spunându-i că te doare capul?

— Nici vorbă. Trebuie să mă prezint mâine la serviciu.

— Când pleacă trenul?

— La şapte şi jumătate.

— De unde?

— Din gara Euston.

— Cum o să ajungi acolo?

— Am să iau metroul din Sloane Square.

— Vrei să te însoţesc? Să te conduc până-n staţie?

— Categoric nu, îi răspunse Heather pe un ton hotărât. Şi apoi adăugă: Mai ales că eşti răcită. Nu trebuie să mai ieşi din casă astă-seară. Se impune să stai în pat.

Dar Judith avu presentimentul că şi de-ar fi fost în cea mai perfectă stare de sănătate, Heather n-ar fi acceptat să fie însoţită, nedorind ca Judith să afle nici măcar direcţia în care mergea. Totul era învăluit în cel mai strict secret şi căpăta un aspect alarmant. Pur şi simplu, Judith spera că prietena ei nu se instruia să devină spioană, întrucât nu suporta gândul ca Heather să fie paraşutată pe întuneric în teritoriul plin de primejdii al inamicului.

Erau încă o grămadă de lucruri despre care nu vorbiseră, dar, prea curând, sosi timpul ca Heather să plece.

— Atât de repede?

— Nu pot risca să pierd trenul, fiindcă e singurul la care vine o maşină să ne întâmpine. Judith îşi imagină o gară îndepărtată de provincie, maşina oficială aşteptând stăruitor şi restul drumului de parcurs pe mile întregi de meandre şerpuitoare. Şi-apoi, sosirea. Porţi zăvorâte, acţionate electric, garduri înalte din sârmă ghimpată, câini de pază mişunând încoace şi încolo. De partea cealaltă, alei lungi spre te miri ce conac boieresc nedesluşit sau castel din epoca victoriană. Aproape că auzea şi bufniţele ţipând.

Dintr-un anume motiv, imaginea asta îi dădu fiori reci, de repulsie, şi fu recunoscătoare pentru slujba sa netăinuită şi monotonă de a formula mesaje pentru căpitanul de rangul trei Crombie, de a răspunde la apelurile telefonice şi de a-i dactilografia documentele şi rapoartele. Cel, puţin nu era ţinută în secret. Şi nici nu trebuia să lucreze duminicile.

Heather se pregătise de plecare. Îşi trăsese fermoarul de la cizme (zvântate mai mult sau mai puţin în faţa focului), îşi încheiase nasturii de la paltonul roşu intens şi-şi legase o eşarfă de mătase Jacqumar peste părul negru ca pana corbului.

— Am petrecut grozav. O zi minunată! spuse ea.

— Mersi pentru concert. Fiecare clipă a fost de neuitat, mi-a mers la inimă.

— Trebuie să ne reîntâlnim. Să nu mai aşteptăm atâta vreme. Nu, te deranja, nu mă conduce până la uşă. Mă descurc şi singură:

— Totuşi, cred că s-ar cădea să te însoţesc.

— Nu fi prostuţă. Fă-ţi o baie fierbinte. Bagă-te în pat. Heather o

sărută. Şi adăugă deodată: Nu vreau să te părăsesc. Nu-mi place să te las ca vai de capul tău.

— Îmi e bine.

— Păstrăm legătura. Mă refer la părinţii tăi şi la Jess. Mă voi gândi la tine. Anunţă-mă dacă ai veşti de la ei.

— Aşa am să fac. Promit.

— Ai adresa mea. Numărul căsuţei poştale şi toate celelalte. E puţin cam vagă, dar până la urmă corespondenţa îmi va parveni.

— O să-ţi scriu. Îţi dau imediat de ştire.

— La revedere, draga mea.

— La revedere.

O îmbrăţişă în grabă şi încă un sărut, apoi Heather dispăru. Coborî scările şi ieşi din casă. Uşa se trânti în urma ei. Zgomotul paşilor se stinse, pe când ea înainta cu repeziciune de-a lungul caldarâmului din Cadogan Mews. Heather dispăru în întunericul nopţii.

Acum, de afară nu mai răzbătea decât răpăitul ploii şi vuietul surd al traficului răzleţ de vehicule ce-şi croiau drum pe strada Slone. Judith trăgea nădejdea că nu va fi nici un raid aerian care, hotărî în sinea ei, părea puţin probabil pe o vreme urâtă şi vijelioasă. Bombardierelor le conveneau nopţile senine, cu lună. Încercă o senzaţie de monotonie apăsătoare fără compania lui Heather, aşa că puse la radioul cu pick-up un disc cu muzică de Elgar. Primele acorduri grave ale concertului pentru violoncel se furişară în odaie şi, însufleţită de armonia strunelor, Judith încetă să se mai simtă abandonată. Luă tava, o duse la bucătărie, spălă ceştile şi farfurioarele de porţelan şi le aşeză la uscat pe suportul de vase. Puse ibricul pe foc, găsi o buiotă din cauciuc, o umplu cu apă fierbinte, urcă la etaj, desfăcu patul şi vârî buiota între aşternaturi. Apoi înghiţi încă două aspirine (se simţea de pe acum realmente jalnic), lăsă apa clocotită să curgă în cadă şi stătu aproape o oră cufundată în aburii parfumaţi. Se şterser îşi puse cămaşa de noapte şi apoi puloverul Shetland. Între timp, concertul de Elgar luă sfârşit, aşa că închise radioul cu pick-up, dar lăsă focul să ardă mocnit în sobă şi uşa de la dormitor deschisă, astfel încât căldura să pătrundă înăuntru. Descoperi apoi un exemplar vechi al revistei „Vogue” şi se sui în pat. Se rezemă pe pernele moi, răsfoi paginile lucioase câteva clipe, după care căzu în toropeală şi închise ochii. Aproape numaidecât, sau cel puţin aşa i se păru, îi redeschise larg.

Un zgomot! Inima îi tresări de spaimă. Sunete la parter. Declicul yalei. Uşa din faţă descuiată şi apoi împinsă binişor.

Un intrus! Cineva se strecurase în casă. Înmărmurită de groază, stătu smirnă preţ de o clipă, incapabilă să se mişte. Apoi, ţâşni din pat, o zbughi pe uşa deschisă, de-a curmezişul salonului până în capătul scării, ferm hotărâtă, în caz că noul-venit era vrăjmaş mai degrabă decât prieten, să-l pocnească din plin în moalele capului cu orice obiect contondent ar apuca în grabă, pe când necunoscutul urca treptele.

Acesta era deja la jumătatea drumului, încotoşmănat într-o manta groasă, cu epoleţi tiviţi cu franjuri aurii sclipitori, cu chipiul îmbibat de picături de ploaie. Căra într-o mână o valiză şi în cealaltă un voluminos sac marinăresc din canafas, cu toarte din sfoară.

Jeremy! Îl recunoscu, simţi cum i se înmoaie picioarele de uşurare şi trebui să se sprijine de balustradă. Nicidecum un intrus, pătrunzând prin efracţie în casă, cu intenţia de a jefui, a silui sau a ucide, în schimb, singura fiinţă cu care ar fi dorit într-adevăr să fie dacă ar fi avut de ales după pofta inimii.

— Jeremy!

Se opri, privi în sus, chipul lui umbrit de cozorocul chipiului, supt de neodihnă şi palid în lumina crudă de pe scară.

— Doamne Sfinte! Eşti tu, Judith!

— Cine credeai c-ar putea fi?

— Habar n-aveam. Dar am ştiut că locul este ocupat îndată ce-am deschis uşa, fiindcă sunt aprinse lămpile.

— Îmi închipuiam că eşti pe mare. Ce cauţi aici?

— Ţi-aş putea pune aceeaşi întrebare. Jeremy continuă să urce scările, îşi trânti bagajele pe palier, îşi scoase şapca udă leoarcă şi se aplecă s-o sărute pe obraz. Şi de ce întâmpini un gentleman îmbrăcată în cămaşa de noapte?

— Eram în pat, firește.

— Singură, sper.

— Sunt răcită, dacă chiar trebuie să ştii. Mă simt groaznic de rău.

— Atunci; du-te grabnic înapoi în pat.

— Nu. Vreau să-ţi vorbesc. Ai de gând să rămâi peste noapte?

— Aşa plănuisem.

— Şi-acum, am ocupat eu dormitorul.

— Nu contează. O să mă înghesui în cămăruţă, lângă scândura de

călcat şi hainele Dianei. Am mai dormit acolo şi alte dăţi.

— Gât timp rămâi aici?

— Doar până dimineaţa. Îşi aşează chipiul pe pilastrul din capătul scării şi începu să-şi descheie mantaua. Trebuie să prind trenul de la ora şapte.

— De unde vii? Chiar acum, vreau să zic.

— De la Truro. Îşi lepădă uniforma grea şi o atârnă peste balustradă. Am avut două zile de permisie şi m-am dus în Cornwall să le petrec cu părinţii mei.

— Nu te-am mai văzut de-o veşnicie. De multă, multă vreme... Nu-şi putea aminti precis de cât timp anume.

Dar Jeremy nu uitase.

— De când am venit la Casa Dower pentru a-mi lua rămas bun.

— Mi se pare că de-atunci s-a scurs o viaţă întreagă. Deodată, Judith îşi aduse aminte de ceva într-adevăr serios. Nu-i nimic de mâncare aici. Doar o bucată de pâine şi o felioară de slănină. Eşti lihnit de foame? Prăvălia din colţ s-a închis, dar...

Jeremy izbucni în râs.

— Dar ce?

— Poţi mânca în oraş. Poate la hotelul „Royal Court”?

— N-are nici un haz.

— Dacă ştiam că o să vii...

— Da, cunosc, ai fi copt o prăjitură. Nu-ţi face griji. Nu-mi lipseşte simţul prevederii. Mama m-a ajutat să împachetez o desagă cu de-ale gurii. Jeremy lovi cu piciorul în sacul marinăresc din canafas. Asta e.

Judith privi cercetător în jos şi zări licăriri de sticlă.

— Cel puţin bag seamă că ţi-ai ordonat priorităţile cum se cuvine.

— Nu era nevoie să-l târăsc după mine pe trepte. Cântăreşte o tonă. L-aş fi trântit în bucătărie, numai că atunci când am văzut lumină, primul meu gând a fost să descopăr cine se află aici.

— Cine-ar fi putut să fie decât eu? Sau Athena. Ori Loveday. Rupert e în deşert, iar Gus în Extremul Orient.

— Ah, însă mai există şi alţii. Nancherrow a devenit un cămin deschis, un soi de cantină non-stop pentru tinerii ofiţeri din forţele armate. Ei vin din Culdrose şi de la tabăra de instrucţie militară a Marinei Regale din Bran Tor. Oricărui tânăr mai deosebit pe care Diana îl simpatizează i se cadoriseşte o cheie.

— N-am ştiut asta.

— Deci, clubul nu mai are acces limitat. Vii aici adeseori?

— Nu chiar. Câteodată, în weekend-uri.

— Şi ăsta-i unul dintre prilejuri?

— Da. Însă trebuie să mă-ntorc mâine la Portsmouth.

— Aş dori să stau mai mult. Te-aş invita să luăm prânzul la restaurant.

— Dar nu poţi.

— Nu, aşa e. Vrei să bei ceva?

— Nu e nimic în bufet.

— Se găseşte însă din belşug în desaga mea cu provizii.

Jeremy se aplecă, săltă sacul cu oarecare efort şi se auzi zornăit de sticle, povara părând foarte grea. Hai cu-mine să-ţi arăt!

Jeremy îşi croi drum spre parter, intrară în mica bucătărie, depuse sacul pe masă şi începu să-l descarce. Judith simţi linoleumul rece sub picioarele goale, aşa că se aşeză la celălalt capăt al mesei, cu aerul că privea pe cineva care desface un ciorap lung de Crăciun, încărcat cu daruri. Nu avea absolut nici o idee ce anume bunătăţi urmau să fie scoase la iveală. O sticlă de whisky Black & White. O sticlă de gin Gordon. Două lămâi. O portocală. Trei pungi cu cartofi prăjiţi şi o livră de unt de ţară. O tabletă de ciocolată Terry şi, la sfârşit, un pachet sinistru, înfăşurat într-o coală de ziar şi pătat de sânge.

— Ce-i acolo? întrebă Judith. O căpăţână retezată de trup?

— Cotlete. Pronunţă cuvântul literă cu literă. C-O-T-L-E-T-E.

— De unde le-ai căpătat? Şi unt de ţară? Doar mama ta nu se îndeletniceşte cu bursa neagră, nu-i aşa?

— De la nişte pacienţi recunoscători. Frigiderul funcţionează?

— Desigur.

— Perfect! Este gheaţă?

— Aşa presupun.

Jeremy deschise frigiderul, aşeză bucata de unt şi pachetul însângerat alături de proviziile sărăcăcioase puse deja acolo de Judith, apoi scoase o tăviţă cu cuburi de gheaţă.

— Ce vrei să bei? Un whisky ţi-ar prinde bine. Deci, whisky cu sifon?

— Nu există sifon.

— Pui pariu?

Bineînţeles, descoperi un sifon pitit bine într-un dulap obscur. Luă pahare din bufet, apoi desprinse cuburile de gheaţă din tăviţă, turnă whisky, stropi puţin sifon. Băuturile sfârâiau şi clipoceau îmbietor şi

Jeremy îi întinse lui Judith unul dintre paharele înalte fără picior.

— Noroc! Să trăieşti şi să-nfloreşti!

Judith zâmbi.

— Iar eu închin în cinstea ta.

Sorbiră alene. Jeremy se relaxă vizibil, slobozind un oftat adânc de mulţumire.

— Aveam nevoie de un rachiu!

— E bun. De obicei nu beau whisky.

— Vine vremea fiecărui lucru. E frig aici. Hai să mergem sus.

Aşa că părăsiră bucătăria, Judith păşind înainte şi Jeremy călcându-i pe urme. Se instalară comod lângă foc, Jeremy aşezându-se într-unul din fotolii, iar Judith se cuibări pe covoraşul din faţa căminului, aproape de dogoarea flăcărilor.

— Heather Warren a fost aici azi, rosti ea. Ne-am prăjit pâine la ceai. De-aia am venit din Portsmouth. Special ca s-o văd. Am luat prânzul împreună, apoi ne-am dus la un concert, dar a trebuit să prindă trenul de seară şi să se înapoieze la serviciul ei ultrasecret.

— Unde s-a dat concertul?

— La Albert Hall. William Walton şi Rahmaninov. Heather a făcut rost de bilete. Dar, te rog, povesteşte-mi despre tine. Ce s-a mai întâmplat?

— Chestiuni mărunte, de rutină.

— Ai obţinut totuşi o permisie.

— Nu, nu chiar. A trebuit să vin la Londra pentru o întrevedere cu mărimile de la Amiralitate. Am fost avansat la rangul de căpitan-comandor, chirurg militar.

— Oh, Jeremy... Era deopotrivă încântată şi impresionată. Ce bine-mi pare! Bravo ţie! În curând o să ajungi ofiţer de stat-major.

— Nu e încă oficial, aşa că nu chema oamenii la telefon ca să le dai de veste.

— Dar i-ai spus mamei tale?

— Da, bineînţeles.

— Altceva?

— Mă îmbarc pe o nouă navă militară. Cuirasatul HMS „Sutherland".

— Tot în Atlantic? Jeremy ridică din umeri. Un gest evaziv, care-ar fi putut să fie un fel de răspuns. Poate te vor trimite în Mediterană. E şi timpul să pleci într-un loc însorit.

— Ai mai aflat noutăţi despre familia ta? o întrebă el.

— Absolut nimic de la începutul lunii. Nu știu de ce. Atâta doar că știrile din zonă sunt îngrozitoare.

— Se găsesc încă în Singapore?

— Așa cred.

— O mulțime de femei și copii au plecat deja de-acolo.

— N-am auzit.

Jeremy se uită la ceas.

— E opt și un sfert. O să ascultăm radiojurnalul de la ora nouă.

— Nu știu dacă vreau.

— E mult mai bine să cunoști adevărul decât să-ți imaginezi tot ce-i mai rău.

— În clipa asta, ambele variante mi se par la fel de cumplite. Și, în plus, evenimentele se precipită. Înainte, când lucrurile stăteau într-adevăr prost, ca de pildă în timpul bătăliei de la Dunkerque și în decursul bombardamentelor din Portsmouth, obișnuiam să mă consolez zicându-mi că ei cel puțin erau în siguranță. Mă refer la mama, tata și Jess. Și când noi ne înșiruiam la coadă pentru rații și mâneam ciozvârte oribile de carne, îmi repetam că o duceau cu mult mai bine, având hrană bună și fiind îngrijiți de o puzderie de servitori și întâlnindu-se cu prietenii la club. Dar japonezii au bombardat apoi Pearl Harbour și dintr-odată nimic nu mai e adevărat și ai mei sunt într-un pericol mult mai mare decât am fost eu vreodată. Îmi doresc acum să fi plecat în Singapore, când am avut prilejul. Astfel, cel puțin, am fi fost împreună. Dar aflându-mă atât de departe și fără nicio veste...

Spre oroarea ei, glasul începu să-i tremure. N-avea sens să mai adauge ceva, ci poate doar să-și verse amarul în lacrimi inutile. Luă încă o înghițitură de whisky și-și aținti privirea spre vâlvătăile albăstrii ale focului de gaz.

— Bănuiesc că lipsa de veşti e cea mai cumplită tortură dintre toate, spuse Jeremy cu blândețe.

— Totu-i în regulă. De obicei mă simt bine. Numai că, astă-seară, nu sunt în apele mele, mi s-a făcut realmente rău.

— Du-te în pat.

— Regret. Îmi cer scuze.

— Ce regreți? De ce te scuzi?

— Fiindcă ne vedem arareori și atunci când ne întâlnim întâmplător, am o răceală mizerabilă, sunt prea nervoasă ca să ascult știrile și, într-un

cuvânt, nu sunt o companie plăcută.

— Îmi placi exact aşa cum eşti. Oricum! Singura mea părere de rău e că trebuie să te părăsesc dis-de-dimineaţă. Suntem împreună, doar că ne vom despărţi iarăşi aproape numaidecât. Dar presupun că asta-i consecinţa blestematului de război.

— N-are a face. Acum suntem împreună. Mă bucur nespus că s-a nimerit să vii tu şi nu vreun alt tânăr pe care nu l-am cunoscut niciodată... unul dintre privilegiaţii Dianei.

— Şi eu mă simt la fel de bucuros că te-am găsit aici. Acum... Jeremy se ridică în picioare. Eşti abătută, iar eu sunt hămesit. Amândoi avem nevoie de o mâncare gustoasă şi caldă şi poate de puţină muzică. Lungeşte-te în pat şi o să-mi asum răspunderea gătitului. Jeremy se duse şi deschise radioul. Muzică de dans. Melodii în vogă, compuse de Carroll Gibbons şi transmise în direct de la hotelul „Savoy". Un dans modern, sud-american, gen rumba. Îşi închipui perechile părăsindu-şi mesele şi înghesuindu-se pe ring.

— Ce meniu avem? Cotlete?

— Ce altceva? Prăjite în unt. Îmi pare însă rău că nu te pot servi cu şampanie. Mai vrei o altă băutură?

— N-am isprăvit-o nici pe asta.

Jeremy îi întinse mâna şi o ajută să se scoale în picioare.

— Imediat în pat, spuse el, o răsuci încetişor şi o împinse delicat în direcţia dormitorului. Judith trecu pragul uşii, îl auzi coborând la parter într-un suflet, de parcă ar fi gonit pe scările navei militare, dar nu se urcă numaidecât în pat. În schimb, se aşeză pe taburetul de la măsuţa de toaletă şi privi cercetător propria-i imagine palidă, reflectată în oglindă. Se întrebă de ce Jeremy nu-i remarcase noua tunsoare, părul cârlionţat tăiat scurt, atât de diferit de şuviţele lungi şi inelate, de culoarea mierii, care-i cădeau până la umeri în adolescenţă. Pasămite, nu-şi spusese părerea fiindcă nici nu observase. Unii bărbaţi nu băgau de seamă asemenea lucruri mărunte. Se simţea puţin ameţită. Probabil efectul whisky-ului, după baia fierbinte şi aspirine. Nu era o senzaţie neplăcută. Mai degrabă un simţământ de detaşare, de izolare de lume. Îşi pieptănă părul, îşi dădu cu puţin ruj şi parfum şi-şi dori să aibă o jachetă de noapte cu volănaşe – genul pe care-l purtau totdeauna Athena şi Diana – care să fie bogată în dantele şi s-o facă să arate vulnerabilă, fragilă şi feminină. Vechiul pulover Shetland nu era deloc romantic. Dar nu era vorba decât

de Jeremy, deci voia să apară plină de romantism? De ce se simţea înclinată spre visare şi lirism? Întrebările o luară prin surprindere şi se părea că nu există vreun răspuns raţional, aşa că se sculă de la masa de toaletă, înfoie şi potrivi pernele şi se sui în pat. Stătu întinsă acolo, sorbindu-şi whisky-ul şi savurând aromele delicioase de unt topit şi de cotlete suculente care exalau de la parter.

Rumba sud-americană se terminase. Acum, însuşi Carroll Gibbons cânta la pian o melodie dintr-un vechi music-hall compus de Irving Berlin. „Toate lucrurile pe care tu le întrupezi..."

„Tu-mi vesteşti făgăduinţele primăverii..."

Curând, auzi paşi pe scară. În următoarea clipă, Jeremy se ivi în pragul uşii deschise. Îşi scosese jacheta şi îşi legase un şorţ lung peste puroverul bleumarin.

— Cât de fript îţi place să fie cotletul?

— Nu-mi amintesc. N-am mai mâncat unul de un car de ani.

— Mediu, nici în sânge, nici prea prăjit?

— Sună bine.

— Cum stai cu băutura?

— Am terminat-o.

— Îţi aduc alta.

— O să mă prăvălesc de beată.

— Nu poţi cădea dacă eşti întinsă în pat. Îi luă paharul gol. Ţi-l readuc plin odată cu cina, în loc de şampanie.

— Jeremy, nu vreau să mănânc singură.

— Nici vorbă.

Jeremy se înfăţişă repede cu mâncarea şi aşezând tava grea pe noptieră. De obicei, când vreo persoană aducea mâncarea la pat, ca de pildă micul dejun, uita cu siguranţă ceva. Marmelada sau cuţitul sau linguriţa.

Dar se pare ca Jeremy nu scăpase nimic din vedere. Cotletele, în farfurii fierbinţi şi aburinde, încă sfârâiau, garnisite cu cartofi prăjiţi şi mazăre verde dintr-o conservă pe care o descoperise pe un raft în cămară. Făcuse la friptură chiar şi sos picant. Pusese cuţite şi furculiţe, sare şi piper, un borcan cu muştar iute, şervete, atât doar că acestea nu erau dintre cele elegante de olandă, ci nişte simple şerveţele curate, folosite la servitul ceaiului, fiindcă nu găsise altceva. De asemenea, două pahare reumplute.

— De ce folosim oare cuvântul a reumple? întrebă Judith. Nu spui niciodată cuiva: „Vrei să-mi umpli paharul cu băutură?", ci „Dă-mi, te rog, ceva de băut".

— Adevărat.

— Ce desert avem în loc de budincă?

— Câte-o jumătate de portocală sau un sandviş cu gem.

— Exact ce prefer. E cea mai bună cină. Mulţumesc, Jeremy.

— Mănâncă cotletul înainte să se răcească.

Toate erau delicioase şi fortifiante. Jeremy avusese dreptate. Judith nu realizase cât era de înfometată şi, simţindu-se atât de deprimată şi slăbită de boală, avea nevoie de o hrană consistentă. Îi prăjise cotletul la perfecţie, rumenit frumos şi crocant pe deasupra, roz-trandafiriu şi zemos la mijloc. Carnea era atât de fragedă încât se fărâma uşor cu dinţii şi înghiţiturile alunecau domol pe gâtlejul ei dureros. De asemenea, cina se dovedi extrem de săţioasă. Probabil că, după luni întregi de amăgire cu alimente fade şi neapetisante, stomacul i se micşorase.

— Nu mai pot să mănânc, îi spuse ea în cele din urmă. Sunt pur şi simplu îmbuibată. Lăsă deoparte furculiţa şi cuţitul, Jeremy strânse farfuriile şi ea se sprijini pe perne, prea îndestulată şi mulţumită de masa copioasă. Minunată-i trândăveala cu burta plină, adăugă Judith în cockney[39] şi Jeremy râse. Sunt îndopată ca un gâscan, nu mai e loc pentru desert, aşa că mănâncă portocala singur. Niciodată nu încetezi să mă uimeşti. Nu ştiam că poţi găti.

— Orice bărbat care a navigat vreodată într-o bărcuţă poate găti, chiar dacă nu-i vorba decât de perpelit un macrou pe jar. Dacă găsesc niscaiva cafea, vrei să bei o ceaşcă? Nu, poate nu-i bine. Te va ţine trează. Când a început răceala? Dintr-odată, manifesta un interes profesional.

— Azi dimineaţă, în tren. M-a durut în gât. Cred că m-am molipsit de la fata cu care împart dormitorul. Şi îmi vâjâie capul.

— Ai luat ceva?

— Aspirine. Am făcut şi gargară.

— Cum te mai simţi acum?

— Mai bine. Nu chiar atât de rău.

— Am nişte pilule magice în valiză. Le-am cumpărat în America şi am adus câteva cu mine. Seamănă cu nişte bombonele, dar de obicei au

---

39 Cockney - dialect londonez, mai ales din estul oraşului.

efectul scontat. O să-ţi dau una.

— Nu vreau să mă toropească somnul.

— N-o să te toropească...

De dincolo de uşa deschisă, programul de muzică de dans se apropia de final şi Carroll Gibbons şi orchestra lui cântau melodia de încheiere. O secundă sau două de tăcere, apoi orologiul Big Ben de la clădirea parlamentului prinse a bate cu sunete rare şi grave şi, prin asociaţie cu semnalul rubricii de actualităţi, parcă prevestind sfârşitul lumii. „Aici e Londra. Transmitem buletinul de ştiri de la ora nouă". Jeremy o privi scrutător şi ea dădu din cap în semn de încuviinţare. Oricât de crunt şi dramatic ar fi, trebuia să asculte şi va fi în stare să înfrunte realitatea, pur şi simplu fiindcă Jeremy era-acolo, stând la distanţă de-un cot; un bărbat atât înţelegător cât şi sensibil. De asemenea, puternic şi prietenos, prezenţă ce insufla un sentiment de încredere şi siguranţă. Căci tocmai străduinţa de a fi brav şi raţional de unul singur era atât de istovitoare. Doi oameni se puteau consola reciproc. Două fiinţe îşi puteau împărtăşi îndoieli şi nelinişti. Se puteau, alina.

Chiar şi aşa, toate evenimentele erau la fel de sumbre pe cât se temuse. În Orientul îndepărtat, japonezii blocaseră şoseaua spre Johore. Oraşul Singapore fusese supus bombardamentelor intense două zile consecutive... Se săpau tranşee şi se ridicau fortificaţii...

Lupte crâncene pe râul Muar... Aviaţia britanică nu contenise să lanseze bombe şi să mitralieze navele invadatorilor niponi... Teritoriul australian atacat... Cinci mii de soldaţi japonezi ocupaseră insulele New Britain şi New Ireland[40]... Micile garnizoane de apărare forţate să se retragă...

În nordul Africii, în partea vestică a deşertului, Divizia întâi de blindate, respinsă de trupele de asalt conduse de generalul Rommel... Un atac de flanc la Agedabia... O întreagă divizie indiană încercuită...

— Destul! rosti Jeremy, se ridică în picioare şi se duse în salon să închidă radioul. Glasul cultivat şi potolit al crainicului se stinse. Jeremy se reîntoarse curând. Nu prea sună a bine, nu-i aşa?

— Crezi că Singapore va cădea?

— Va fi un dezastru dacă se întâmplă. Dacă Singapore o să fie cucerit,

---

[40] New Britain şi New Ireland - insule în sudul Pacificului, situate la nord-est de Noua Guinee.

atunci şi Indiile olandeze de Est vor fi cotropite.

— Dar fără doar şi poate, dacă insula e aşa de importantă şi a fost dintotdeauna atât de importantă din motive strategice, atunci s-ar putea să fie apărată, nu-i aşa?

— Toată artileria grea e orientată spre sud, către mare. Presupun că nimeni nu s-a aşteptat vreodată la un atac dinspre nord.

— Gus Callender e acolo. Cu regimentul scoţian Gordon.

— Ştiu.

— Biata Loveday! Sărmanul Gus!

— Biata de tine.

Jeremy se aplecă, o sărută pe obraz, apoi îi puse mâna pe frunte.

— Cum te mai simţi?

Judith clătină din cap.

— Nu ştiu.

Jeremy îi surâse cu multă, blândeţe.

— Duc tava jos şi fac curăţenie în bucătărie. Pe urmă, îţi aduc pastila. O să-ţi fie bine până mâine dimineaţă.

Plecă şi Judith rămase singură, culcată pe spate în patul cald şi moale ca puful, înconjurată de obiectele de lux alese, cu grijă de Diana Carey-Lewis: perdele delicate ca pânza de păianjen, huse din creton înflorat cu trandafiraşi, lămpi din cristal care aruncau o lumină potolită. Era ciudat de liniştit. Singurul zgomot, ploaia lovind în geam şi pe acoperiş în ropote dese, şi apoi zăngănitul canaturilor la prima rafală de vânt. Se gândi la vântoasele înteţite de parcă ar fi avut o existenţă de sine stătătoare, năpustindu-se dinspre vest, acoperind mile pătrate din suprafaţa unei ţări pustii înainte de a răbufni în oraşul întunecat. Şi stătea nemişcată, holbându-se în tavan, reflectând la Londra şi la faptul de a se găsi în inima capitalei, în acea clipă, în acea noapte, o făptură singură într-o adevărată metropolă locuită de sute de mii de oameni. Bombardată, pârjolită şi pustiită, totuşi pulsând de o extraordinară vitalitate, izvorâtă din înseşi fiinţele ce-i populau străzile şi casele. East End[41] şi docurile fuseseră aproape distruse de avioanele nemţeşti de vânătoare, dar ştia că rămăseseră neatinse câteva rânduri de case şi în ele familiile se adunau în camerele tihnite de la faţadă ca să bea ceai şi să tricoteze, să citească ziarele, să tăifăsuiască şi să râdă, să asculte radioul. La fel cum alţii se

---

41 East End - partea de est a Londrei, cu populaţie mai nevoiaşă.

strângeau în fiecare seară pe peroanele metroului, ca să doarmă acolo, în timp ce trenurile treceau şuierând încoace şi încolo; fiindcă le ţinea de urât, îşi regizau o mică petrecere şi era cu siguranţă mai distractiv decât a sta de unul singur.

Şi mai erau oamenii care ieşiseră afară din casă în acea noapte friguroasă de ianuarie. Mitraliori sau tunari din artileria antiaeriană, paznici de incendii veghind pe terasele de pe acoperişuri şi gardieni din apărarea antiaeriană civilă, stând lângă telefoane în gherete improvizate, expuse curentului, fumând ţigări şi citind „Picture Post" pentru a-şi trece mai uşor lungile ore de serviciu. Mai erau ostaşi în permisie, hoinărind câte doi-trei pe trotuarele jilave, în căutare de distracţii, năvălind în cele din urmă pe uşa vreunei cârciumi sordide. Judith îşi închipui şi prostituatele din Soho stând sub vechi portaluri, la adăpost de ploaie, şi expunându-şi la lumina făcliilor picioarele lungi şi pantofii cu tocuri cât cataligele, pentru a-şi prinde muşteriii în plasă. Şi, suind pe ultima treaptă a scării sociale, tinerii ofiţeri, veniţi în oraş de pe aerodromurile îndepărtate sau de la bazele militare, cinând cu prietenele lor la „Savoy" şi apoi mergând să danseze toată noaptea la „Mirabelle", „Bagatelle" sau „Coconut Grove".

Apoi, pe neaşteptate, împotriva voinţei sale, fără intenţie, începu să se gândească la mama ei. Nu aşa cum era acum. Nu chiar în acel moment, aflată la capătul lumfi, expusă hazardului şi oricăror pericole mortale, cuprinsă de panică, probabil înfricoşată şi neîndoielnic într-o stare de confuzie. Ci aşa cum fusese odinioară. După cum şi-o amintea Judith din timpurile de la Riverview.

Şase ani întregi trecuseră de-atunci. Se schimbaseră atâtea. Aşa de multe lucruri se întâmplaseră. Înrolarea în W.R.N.S., cumpărarea Casei Dower şi, înainte de acestea, iarna întunecată pe care Judith o petrecuse cu Biddy la Upper Bickley. Anii fericiţi, de înflorire şi strălucire de la Nancherrow, despre care îşi închipuise mereu că vor continua la infinit, izbucnirea războiului.

Riverview! Partea esenţială a sfârşitului copilăriei şi, prin urmare, perioadă profund nostalgică a vieţii. Riverview. Poate vremelnic închiriat şi deci niciodată proprietate a lor, le fusese totuşi căminul venerat timp de patru ani. Îşi aducea aminte de grădina adormită în serile de vară, când apele sinilii ale fluxului se revărsau puhoi peste ţărmul dinspre marea deschisă, înecând lăcoviştea nămoloasă a estuarului. Şi cum

trenuleţul local huruia toată ziua de-a lungul coastei, parcurgând cu regularitate aceeaşi distanţă dus şi întors, la Porthkerris. Îşi amintea cum cobora din acel tren care o aducea de la şcoală, urcând cărăruia abruptă şi umbrită de pomi până spre casă, năvălind pe uşa din faţă, strigând „mămico!" şi Molly era totdeauna acolo. În salon, cu ceaiul gata pregătit pe măsuţă, înconjurată de bibelouri şi suveniruri frumoase, şi totul mirosea a prăjituri calde. Şi o vedea aievea pe mama ei stând la masa de toaletă, schimbându-se pentru cină, pieptănându-şi părul, tamponându-şi cu pudră parfumată năsucul insignifiant. Şi îi auzea glasul, citindu-i lui Jess o carte de poveşti înainte de culcare.

Ani liniştiţi, fără incidente, aproape lipsiţi de prezenţa unui bărbat în casă. Numai câteodată unchiul Bob, venit cu Biddy, şi poate Ned, ca să petreacă niscaiva zile în timpul verii. Vizitele sporadice ale familiei Somerville fuseseră puncte luminoase în existenţa lor domoală şi monotonă, laolaltă cu pantomimele de Crăciun jucate la Clubul artistic din Porthkerris şi cu picnicurile de Paşti, pe dealul Veglos, la vremea culesului de primule sălbatice. Altminteri, trecea zi după zi şi anotimp după anotimp, fără ca nimic palpitant să aibă loc vreodată. Dar nici evenimente triste nu se întâmplau.

Desigur, exista şi reversul medaliei; cealaltă faţetă a adevărului. Plăcută, docilă şi slabă de înger, Molly Dunbar fusese o mamă ştearsă, moale, lipsită de energie morală. Prea nervoasă să conducă micul automobil, simţind aversiune să stea pe plaja umedă în bătaia rece a vântului de nord, timorată să-şi facă noi prietene, incapabilă să ia vreo decizie, fără curajul să privească în faţă realitatea. Perspectiva oricărei schimbări o alarmase totdeauna. (Judith îşi aminti de comportamentul isteric al lui Molly când aflase că trebuia să plece nu la Colombo, loc familiar, ci în Singapore, insula complet necunoscută). Avea, de asemenea, puţină rezistenţă, obosind repede şi retrăgându-se în pat, găsind cele mai şubrede scuze.

Dintotdeauna, avusese nevoie de îndrumare şi sprijin. În lipsa unui bărbat care să-i spună ce să facă şi cum să procedeze, recurgea la ajutorul femeilor mai puternice decât ea. Mătuşa Louise, Biddy Somerville şi Phyllis. La Riverview, Phyllis condusese treburile casei, organiza totul, se tocmea cu prăvăliaşii, se îndepărta repede, luând-o pe Jess în braţe ori de câte ori pe copilă o apucau năbădăile şi toana de plâns.

De slăbiciunea şi firea ei supusă nu era de vină Molly: pur şi simplu aşa se născuse. Însă, acum, înţelegerea acestui fapt nu îmbunătăţea lucrurile cu nimic. Dimpotrivă, le înrăutăţea. Războiul, dezastrele, transformările radicale, necazurile, foametea, privaţiunile de tot felul scoteau la iveală tot ce era mai bun la unele femei – curaj de neclintit, spirit întreprinzător, hotărârea fermă de a supravieţui. Dar Molly Dunbar era lipsită de asemenea resurse interioare. Va fi înfrântă. Va suferi o cădere psihică. Va fi distrusă.

— Nu! Judith se auzi rostind cuvântul cu voce tare, o respingere chinuitoare a propriilor temeri. De parcă ar fi fost posibil să şteargă nălucirile disperării. Se întoarse, îşi îngropă faţa în pernă, trupul ei chircindu-se ca-n poziţia fătului, încă în siguranţă în pântecele mumei. Numaidecât îl auzi pe Jeremy venind de la bucătărie, cu paşii răsunându-i pe scara îngustă, apoi pe podeaua salonului.

— M-ai chemat? Glasul lui.

Încă înfundată în perne, Judith dădu din cap.

— Ţi-am adus pastila miraculoasă. Şi un pahar cu apă, s-o înghiţi.

Nu se mişcă.

— Judith. Se aşeză pe marginea patului, lângă ea, şi greutatea lui îi trase pătura de pe umeri.

— Judith!

Furioasă pe propriu-i plânset, se răsuci pe spate şi îşi holbă ochii înecaţi de lacrimi.

— Nu vreau pastile, îi spuse ea tăios. Nu vreau nimic. Vreau doar să fiu cu mama.

— Oh, draga mea.

— Şi pe deasupra, te porţi întocmai ca un doctor sadea. Eşti pur şi simplu îngrozitor de profesional, ţi-au intrat în sânge uzanţele meseriei.

— Fără intenţie.

— Mă urăsc, fiindcă nu sunt cu ea.

— Nu trebuie să fii aşa de pornită împotriva ta însăţi. Prea mulţi oameni te iubesc. Ai fi de-a dreptul copleşită.

Jeremy nu era câtuşi de puţin tulburat de comportamentul ei, ci atât de calm şi prozaic, încât scurtă ei izbucnire de mânie i se stinse pe dată, Judith căindu-se, chinuită de remuşcări.

— Îmi pare rău.

— Te simţi într-adevăr aşa de rău?

— Nici nu ştiu cum mă simt.

Jeremy nu făcu nici o remarcă la spusele ei. Doar întinse mâna după tabletă, care semăna leit cu o mică bomboană, şi după paharul cu apă.

— Înghite-o şi apoi stăm de vorbă.

Judith privi medicamentul cu îndoială.

— Eşti sigur că n-o să mă moleşească?

— Absolut sigur. O să te facă să te simţi cu mult mai bine şi, mai târziu, o să adormi. Nu arată prea apetisant, dar dacă îl dai pe gât dintr-o înghiţitură, atunci n-o să te îneci. Durează ceva timp până îşi face efectul, aşa că ia-l acum.

— Bine, oftă Judith.

— Eşti o fată ascultătoare.

Cu oarecare efort, Judith se propti într-un cot, băgă pastila în gură şi o înghiţi pe nerăsuflate cu apă londoneză de la robinet, cu gust de coclează. Jeremy îi zâmbea aprobator.

— Bravo ţie! Nici măcar nu ţi s-a pus un nod în gât. Îi luă paharul din mână, iar Judith se cufundă recunoscătoare în perne. Vrei să încerci să dormi?

— Nu.

— Vrei să vorbim?

— E aşa de stupid, nu sunt în stare să-mi curm gândurile. Mi-ar plăcea să mi se dea o pilulă care să-mi anestezieze creierul.

— Îmi pare rău. Jeremy rosti vorbele acelea cu tot regretul. N-am nici una.

— Atât de stupid! Am douăzeci de ani şi vreau să fiu cu mama. Îmi doresc fierbinte s-o ţin strâns în braţe, s-o ating şi să ştiu că e vie şi nevătămată.

Lacrimile care o podidiseră toată seara îi umplură iarăşi ochii şi se simţea prea slabă, prea lipsită de mândrie ca să şi le înăbuşe.

— M-am tot gândit la Riverview, la anii petrecuţi acolo împreună cu mama şi cu Jess... Şi cum nu se întâmpla nimic deosebit... Dar era atâta linişte senină şi tihnă... Şi socot că eram pe deplin fericite. Toate îmi păreau simple, fără pretenţii... Nimic nu te făcea să te simţi împărţit în două, cu inima sfâşiată... Ultima oară când am fost împreună... Şi deja au trecut şase ani... O perioadă lungă din viaţă... Şi acum... Nu ştiu... Îi fu imposibil să mai continue.

— Te înţeleg, grăi Jeremy cu tristeţe. Şase ani par uneori o veşnicie.

Îmi pare rău.

— Nu ştiu... Nu mai ştiu nimic... Vreau doar să primesc o scrisoare. Ceva. Orice. Aşa încât să aflu unde sunt...

— Îmi dau seama.

— ... Atât de absurd...

— Nu, nicidecum. Nu trebuie să-ţi pierzi speranţa. Câteodată, lipsa de veşti e semn bun. Cine ştie, poate chiar acum sunt deja departe de Singapore... Probabil în drum spre India sau spre alt loc mai sigur. Comunicaţiile pe timp de război se întrerup inevitabil! Încearcă să nu fii prea descurajată.

— Îmi spui aşa doar din bunăvoinţă. Mă amăgeşti cu vorbe blânde...

— Nu-i momentul potrivit pentru amăgiri sau îmbărbătări. Mă străduiesc să fiu rezonabil. Să-mi păstrez simţul măsurii şi al proporţiilor.

— Să presupunem că era vorba despre părinţii tăi...

— Mi-aş tot frământa mintea cu gânduri fel de fel. N-aş şti ce să mai fac de îngrijorare. Dar cred că mi-aş da silinţa să nu mă las pradă descurajării.

Judith cumpăni o clipă la cele spuse. Apoi, rosti:

— Mama ta nu se aseamănă cu a mea.

— Şi cam ce vrei să insinuezi, mă rog?

— Mă refer la faptul că e diferită.

— De unde ştii?

— Fiindcă am cunoscut-o la funeraliile mătuşii Lavinia. Am schimbat câteva cuvinte la praznic. Şi doamna Wells e puternică, practică şi cu judecată sănătoasă. Pur şi simplu, puteam să mi-o închipui liniştind la telefon pacienţii frenetici şi nerăstălmăcind mesajele importante.

— Eşti foarte perspicace.

— Mama nu e deloc aşa. Ai întâlnit-o doar o dată, în tren, şi pe atunci nici măcar nu ne cunoşteam. Nu este puternică. Nu are încredere în sine, nu şi-a fost niciodată stăpână. Se agită la ceea ce gândesc alţii, e neajutorată şi nici nu se pricepe să-şi poarte de grijă. Mătuşa Louise îi spunea întruna că-i naivă şi neroadă, iar mama n-o înfrunta niciodată cu fermitate, nici nu făcea nimic ca să-i dovedească lipsa de temei a unor asemenea ocări.

— Ce încerci de fapt să-mi spui?

— Că mă tem pentru ea.

— Nu-i singură. Îi are alături pe tatăl tău şi pe Jess.

— Jess e doar o fetiţă. Nu va fi în stare să ia vreo decizie în locul mamei mele.

— Jess are zece ani. Nu mai e un ţânc. Unele fetiţe de zece ani pot fi deja individualităţi formidabile. Pline de idei şi tare hotărâte să se impună şi să acţioneze după capul lor. Orice s-ar întâmpla şi oriunde i-ar duce soarta, sunt convins că Jess se va dovedi un reazem sufletesc infailibil.

— Cum am putea şti... Lacrimile îi izvorâră iară, înşirându-i-se pe obraji, iar Judith orbecăi după marginea cearşafului şi încercă să şi le şteargă într-un mod atât de patetic şi de stângaci, încât Jeremy mai că nu suporta să o privească. Se ridică de pe pat, se duse în baie, înmuie un ştergar de faţă în apă rece, găsi încă un prosop şi se întoarse lângă ea.

— Poftim! îi sprijini bărbia în palmă, îi înălţă faţa şi o şterse cu blândeţe; apoi îi dădu prosopul în care Judith îşi suflă cu zgomot nasul.

— De obicei, nu mă smiorcăi aşa, îi spuse ea. Am plâns ultima oară când a murit Edward, dar era cu totul altceva. Însemna sfârşitul unui lucru anume. Definitiv şi irevocabil. De astă dată mă simt de parcă aş trăi începutul a ceva mult mai rău decât înainte. Răsuflarea îi era întretăiată de suspine. Atunci nu eram înfricoşată.

Şi i se desluşea atâta disperare în glas, încât Jeremy făcu tocmai ce tânjise cu pasiune toată seara. Se lungi lângă ea, o cuprinse în braţe, o trase cât mai aproape de trupul lui, într-o îmbrăţişare dulce şi mângâietoare. Judith stătea pasivă, recunoscătoare, dar mâna îi atinse puloverul gros de lână şi degetele i se încleştară, apucându-l strâns, iar lui Jeremy gestul acesta îi aminti de un prunc strâns agăţat de şalul mamei.

— Ştii, când eram băieţaş şi sufeream adânc şi deznădăjduit după un lucru sau altul, mama obişnuia să mă mângâie, zicându-mi: „O să-ţi treacă. Într-o bună zi vei privi în urmă şi îţi vei dea seama că toate supărările se uită”.

— Asta îmbunătăţea situaţia?

— Nu prea mult. Dar ajuta.

— Nu mi te pot imagina copil. Te-am cunoscut doar adult în toată firea. Câţi ani ai, Jeremy?

— Treizeci şi patru.

— Dacă n-ar fi război, cred că ai fi căsătorit, ai avea o familie... E ciudat

când te gândeşti, nu-i aşa?

— De-a dreptul isteric! Dar, după cum se pare, puţin probabil.

— De ce nu?

— Sunt prea absorbit de medicină. Prea ocupat să alerg după fete. De obicei, duc în permanenţă lipsă de bani peşin.

— Ar trebui să te specializezi. Să devii chirurg, ginecolog sau altceva. Să-ţi iei un cabinet pe strada Harley, cu tăbliţă din alamă pe uşă: „Doctor Jeremy Wells, F.R.C.S.[42]" Şi doamnele bogate şi însărcinate, înnebunite după atenţiile tale, vor sta la coadă pe stradă, aşteptând să le vină rândul.

— Ce imagine grozavă!

— Nu-ţi surâde?

— Nu-i reaâmente stilul meu.

— Care-i stilul tău?

— Socot că voi călca pe urmele tatălui meu. Doctor de provincie în medicină generală, cu un câine în maşină.

— Într-adevăr, cât se poate de liniştitor.

Judith începea să-şi redobândească stăpânirea de sine, dar degetele, cu încheieturile albite de strânsoare, încă i se împlântau adânc în puloverul lui de lână.

— Jeremy!

— Ce este?

— Când te ţineai de baliză în mijlocul Atlanticului, la ce te gândeai?

— Să mă menţin pe linia de plutire. Să supravieţuiesc.

— Îţi aminteai de ceva anume? Lucruri frumoase? Locuri minunate? Clipe plăcute?

— Mă străduiam.

— Ce anume în special?

— Nu mai ştiu.

— Trebuie să ştii.

Se vădea limpede că era important pentru ea şi de aceea Jeremy, căznindu-se să ignore pornirile pătimaşe deşteptate în trupul său, stârnite de apropierea ei şi de nevoia-i clară de a-şi afla alinarea alături de el, îşi încordă toată voinţa şi-şi smulse din subconştient primele aduceri aminte disparate care-i veniră în minte.

---

[42] F.R.C.S. - abreviere de la "Fellow of the Royal College of Surgeons" - în traducere ''Membru al Colegiului Regal al Chirurgilor"

— Duminicile de toamnă din Truro şi dangătul clopotelor catedralei chemând la vecernie. Şi eu, urcând pe stâncile colţuroase, privind marea translucidă ca sticla şi florile sălbatice, viu colorate, care creşteau în văioage. I se învălmăşeau acum în minte şi alte amintiri, imagini şi sunete care aveau încă puterea, retrospectiv, de a-i umple inima de încântare. Fiind la Nancherrow, înotând dis-de-dimineaţă cu Edward, străbătând grădina cu gândul că urma să luăm cel mai copios mic dejun. Jucând atacant în echipa de rugby din Cornwall pentru prima oară, la Twickenham şi marcând două buturi. Vânând fazani în desişurile din Roseland în dimineţile geroase de decembrie, aşteptând păsările, câinii adulmecându-le urma, ramurile copacilor desfrunziţi ţesând o dantelă pe cerul palid de iarnă. Şi muzica: „Iisuse, rămâi bucuria mea!", iar eu ştiind că te-ai reîntors la Nancherrow.

— Muzica e sublimă, nu-i aşa? Te înalţă la sfere cereşti. Departe de lume.

— Ăsta-s eu. E rândul tău acum.

— Nu pot gândi. Sunt prea istovită.

— Măcar un gând, o îndupleca el.

Judith oftă.

— Bine. Casa mea. Propriul meu cămin. Cuibuşorul meu. Încă e casa mătuşii Lavinia, fiindcă a lăsat atâtea în urmă, totuşi acum îmi aparţine. Şi sentimentele care mă încearcă. Ticăitul pendulei în vestibul, priveliştea deschisă spre mare şi crângul de pini. Şi ştiind că Phyllis se află acolo. Şi că mă pot întoarce oricând vreau. Pot merge acasă. Şi că într-o bună zi n-o voi mai părăsi niciodată.

Jeremy zâmbi.

— Bizuie-te pe asta, îi spuse el.

Judith închise ochii. Jeremy îşi plecă ochii spre chipul ei şi-i văzu genele lungi şi întoarse, umbrindu-i obrajii palizi; forma desăvârşită a gurii, curbura perfectă a maxilarului şi bărbia.

Se înclină şi o sărută pe frunte.

— Eşti obosită şi eu trebuie să mă trezesc în zori. Cred că-i de ajuns pentru ziua de azi. Deodată, Judith căscă ochii de panică şi-l apucă şi mai strâns de pulover. Spunându-şi că trebuie să fie hotărât, Jeremy căuta să se descătuşeze. Te las să dormi.

Dar numaidecât Judith deveni agitată.

— Nu pleca. Te rog. Nu mă părăsi. Vreau să stai cu mine.

— Judith...

— Nu, nu pleca... Şi adăugă pe nerăsuflate, de parcă el avea nevoie de vreo încurajare. E un pat dublu. Este loc destul. O să mă simt mai bine dacă rămâi. Te implor.

Cu sufletul sfâşiat între dorinţă şi bunul său simţ înnăscut, Jeremy şovăia.

— E o idee bună? o întrebă el în ultimă instanţă.

— De ce n-ar fi?

— Fiindcă dacă îmi petrec noaptea cu tine, voi fi ispitit, după toate aparenţele, să facem dragoste.

Judith nu se arătă nici şocată, nici nu păru foarte surprinsă.

— Nu contează.

— Ce vrei să spui prin asta?

— Înseamnă că, dacă doreşti, mi-ar plăcea să faci dragoste cu mine.

— Îţi dai seama ce zici?

— Cred că mi-ar plăcea foarte mult.

Deodată, faţa i se lumină într-un surâs. Jeremy aproape că nu o văzuse zâmbind deloc toată seara şi simţi că imboldul inimii îl biruie şi, în acelaşi timp, bunul lui simţ înnăscut „se scurse" până la ultima picătură ca apa prin ciur.

— E-n ordine, Jeremy. Nu va fi prima ăată.

— Edward, rosti el sec.

— Bineînţeles că Edward.

— Dacă fac dragoste cu tine, o să te gândeşti la Edward?

— Nu. Tonul ei era foarte categoric. Nu, n-o să mă gândesc la Edward. Mă voi gândi la tine. Aici, în Londra. Amândoi. Aici, când am avut într-adevăr nevoie de tine. Încă am nevoie de tine. Nu vreau să mă părăseşti. Vreau să mă strângi în braţe şi să mă simt protejată, în siguranţă.

— Nu pot să fac dragoste cu toate hainele pe mine.

— Atunci, du-te şi scoateţi-le.

— Nu pot. Mă ţii strâns de pulover.

Judith surâse iarăşi. Îşi slăbi strânsoarea, dar Jeremy nu se mişcă.

— Eşti slobod, spuse ea.

— Sunt prea speriat să te las singură... nu cumva să dispari ca prin farmec.

— Nu fi neliniştit.

— Vin în două minute.

— Grăbeşte-te! Să dureze doar un minut.

* * *

— Judith. O voce ce părea că răzbate din depărtare, din întuneric.

— Judith!

Se trezi din somn. Întinse mâna să-l atingă, dar patul era gol. Se sili să deschidă ochii. Nimic nu se schimbase. Dormitorul era luminat ca-n ceaţă de aceeaşi lampă, draperiile trase, întocmai cum fusese totul când se cufundase în somn. Jeremy şedea lângă ea, pe marginea patului. Se îmbrăcase deja în uniformă, se bărbierise. Îi simţea mirosul plăcut de săpun.

— Ţi-am adus o ceaşcă de ceai.

O ceaşcă de ceai!

— Cât e ceasul?

— Şase. Sunt gata de plecare.

Şase dimineaţa. Se întinse, căscă, se ridică în capul oaselor, Jeremy îi dădu ceaşca aburindă de ceai, prea fierbinte ca să-l bea.

Clipea somnoroasă, încă toropită de picoteală.

— Când te-ai sculat?

— La cinci şi jumătate.

— Nu te-am auzit.

— Ştiu.

— Ai luat micul dejun?

— Da. Un ou şi o feliuţă de slănină.

— Trebuie să-ţi iei bunătăţile. N-are nici un rost să le laşi aici.

— Nu-ţi face griji. Mi-am împachetat deja lucrurile. Voiam doar să-ţi spun la revedere. Să-ţi mulţumesc.

— Oh, Jeremy, eu sunt cea care îţi rămân recunoscătoare.

— A fost minunat. Desăvârşit. O amintire de preţ.

Judith se intimidă fără motiv. Îşi coborî privirea şi sorbi din ceaiul fierbinte.

— Cum te simţi în dimineaţa asta? o întrebă el.

— Bine. Doar puţin ameţită.

— Te mai doare gâtul?

— Mi-au trecut toate durerile.

— O să te-ngrijeşti, nu-i aşa?

— Sigur.

— Când trebuie să te-ntorci la Portsmouth?

— Astă-seară.

— S-ar putea să găseşti o scrisoare aşteptându-te, de la familia ta.

— Da. Chibzui la această posibilitate şi, deodată, se simţi mult mai încrezătoare. Da, tot ce se poate.

— Străduieşte-te să nu-ţi frământi mintea cu gânduri de tot felul. Şi poartă-ţi de grijă. Mi-aş dori să mai pot sta. Am vorbit câte-n lună şi în stele noaptea trecută, dar sunt încă o mie de lucruri pe care n-am apucat să ţi le destăinuiesc. Şi-acum, nu mai e timp.

— Nu trebuie să pierzi trenul.

— O să-ţi scriu. De îndată ce găsesc răgaz. O să-ţi scriu şi o să încerc să dau glas tuturor lucrurilor pe care doream să ţi le spun noaptea trecută. Probabil, pe hârtie, voi reuşi să mă exprim mai bine.

— Nu te-ai descureat prea rău. Dar, cândva, mi-ar plăcea nespus să primesc o scrisoare.

— Trebuie să plec. La revedere, scumpă Judith.

— Dacă mă scapi de ceaşca asta cu ceai, o să-mi iau rămas bun cum se cuvine.

Şi Jeremy râse, o despovără de ceaşcă şi farfurioară, se îmbrăţişară cu gingăşie, se strânseră la piept, şi se sărutară ca nişte vechi prieteni, aşa cum fuseseră dintotdeauna, dar acum şi ca îndrăgostiţi.

— Să nu cumva să te mai răneşti în vreo explozie, Jeremy.

— O să-mi dau toată silinţa.

— Şi scrie-mi. Aşa cum mi-ai promis.

— Aşa am să fac. Mai curând sau mai târziu.

— Înainte să pleci, vrei să-mi faci un serviciu?

— Ce anume?

— Trage draperiile ca să pot privi revărsatul zorilor.

— Mai e ceva până o să mijească de ziuă.

— O să aştept.

Aşa că se depărtă de ea şi se ridică de pe pat. Se aplecă să stingă lampa, apoi se duse la fereastră, iar Judith îl auzi dând la o parte perdelele de mătase şi draperiile de camuflaj. Dincolo de ochiurile de geam, dimineaţa de iarnă era întunecată, dar ploaia contenise şi vântul nu mai sufla.

— E perfect.
— Trebuie să plec.
— La revedere, Jeremy.
— La revedere.

Era prea beznă ca să vadă, dar îl auzi mişcându-se, deschizând uşa şi apoi închizând-o uşurel în urma lui. Jeremy dispăruse. Se rezemă pe perne şi, aproape numaidecât, adormi.

Era ora zece când se deşteptă din nou, deci, până la urmă, nu fusese martoră la ivirea zorilor, când lumina se arată pe cer înainte de a răsări soarele. Ziua se revărsa prin ferestre; înnourată, dar cu petice de văzduh albastru spălăcit. Se gândi la Jeremy, călătorind în trenul pornit cu vuiet asurzitor spre nord, către Liverpool sau Invergordon sau Rosyth. Se gândi la noaptea abia trecută şi zâmbi în sinea ei, amintindu-şi cum o iubise, cu tandreţe nemărginită şi, totodată, cu matură pricepere, astfel încât propria ei plăcere fizică se armonizase cu ardoarea lui şi atinseseră împreună culmea pasiunii trupeşti. Un interludiu de patimă magică şi neaşteptată, şi chiar de beatitudine.

Jeremy Wells! Totul, acum, se schimbase. Înainte nu întreţinuseră vreo corespondenţă. Dar Jeremy îi promisese că, mai devreme sau mai târziu, îi va scrie. Ceea ce însemna că avea de aşteptat cu nerăbdare ceva într-adevăr special.

Între timp, era iarăşi singură. Întinsă în pat, concentrându-se asupra stării sale, Judith realiză că se însănătoşea. Răceala, gripa, infecţia sau orice-ar fi fost, îi trecuse, dispărând laolaltă cu toate simptomele, dureri de cap şi de gât, senzaţia de oboseală şi depresiunea sufletească. Deşi era greu de spus cât de mult din această vindecare se datora lui Jeremy Wells, mai degrabă decât îngrijirii medicale şi somnului adânc. Oricum ar sta lucrurile, nu conta. Îşi venise în fire, se simţea plină de vigoare, ca de obicei.

Dar cum să-şi cheltuiască energia? Până seara, nu trebuia să se prezinte la Cartierul General al W.R.N.S., dar perspectiva unei zile pustii, solitare, în Londra, într-o duminică pe vreme de război, nu i se părea prea ademenitoare. De asemenea, în străfundul minţii i se furişase posibilitatea sosirii unei scrisori din Singapore. Cu cât cumpănea mai mult la această eventualitate, cu atât era mai sigură că va găsi o scrisoare acolo, la Serviciul de instrucţie militară, în cutia poştală însemnată cu iniţială „D”. Văzu cu ochiul minţii răvaşul aşteptând-o acolo şi, deodată, i

se păru extrem de important să se reîntoarcă la Portsmouth fără zăbavă. Azvârli pătura în lături, ţâşni din pat, intră repede în baie, deschise robinetele la maximum şi se îmbăie în apă fierbinte.

Curată, îmbrăcată şi cu lucrurile împachetate, trebălui puţin prin casă. Schimbă patul, împături aşternuturile folosite, coborî la parter, goli frigiderul şi îl scoase din priză. Ca un bun marinar, Jeremy lăsase bucătăria strălucind de curăţenie, într-o ordine desăvârşită. Judith mâzgăli în grabă un bilet pentru doamna Hickson, puse deasupra lui două monede de jumătate de coroană, îşi ridică bagajul şi părăsi casa, trântind yala în urmă. Luă metroul până la staţia Waterloo, prinse primul tren spre Portsmouth, de acolo opri un taxi care rula pe lângă ruinele primăriei bombardate. La ora două, se afla deja la Cartierul general W.R.N.S. Plăti şoferului, trecu pragul intrării principale, pătrunse în Biroul de instrucţie militară, unde ofiţerul secund de serviciu, o fată posomorâtă la chip, cu un ten ciupit şi buburos, stătea la masa de scris, rozându-şi unghiile de plictiseală.

— Ai sosit mai devreme, nu-i aşa? o întrebă ea.

— Da, ştiu.

— Credeam că ai un weekend scurt.

— Aşa a şi fost.

— Păi, se cunoaşte. În privinţa asta ştii mai bine decât mine. Fata îi arunca priviri reci, lipsite de expresie, de parcă Judith punea ceva rău la cale. Bănuiesc că-i în regulă pentru unii.

Ceea ce nu părea să mai invite la vreo replică, aşa că Judith nu deschise gura. Doar semnă în condică, apoi se îndreptă spre şirul de cutii poştale din lemn. Sub litera „D" se găsea un teanc subţire de scrisori. Le scoase şi le frunzări. Destinate membrei W.R.N.S. Durbridge şi subofiţerului Joan Daly. Apoi, la sfârşit, un plic albastru, expediat cu poşta aeriană, cu adresa scrisă de mâna mamei sale! Plicul era îndoit la colţuri şi murdar, de parcă suferise vicisitudini de nepovestit, ca şi cum făcuse deja ocolul lumii de două ori. Judith puse celelalte scrisori la loc şi rămase cu ochii pironiţi asupra lui. Pornirea ei instinctivă era să-l deschidă şi să citească scrisoarea chiar acolo şi atunci, dar privirile ostile ale ofiţerului secund de serviciu erau încă aţintite asupra ei şi nu dorea să fie pândită de nimeni, aşa că îşi culese valiza de pe jos, urcă scările din piatră până la micul apartament, de la etaj, şi se retrase în cămăruţa friguroasă pe care-o împărţea cu Sue. Fiind duminică, nu se afla ţipenie

de om prin preajmă. Probabil, Sue era la post, la datorie. Îşi scoase chipiul, se aşeză pe marginea patului cazon, încă înfăşurată în mantaua grea, rupse plicul, trase dinăuntru colile de hârtie din mătase, împăturite, mototolite şi aşternute cu scrisul mamei. Le despături şi începu să citească.

Orchard Road
Singapore
16 ianuarie

„Scumpa mea Judith.

Nu am prea mult timp, aşa că voi fi cât se poate de concisă. Mâine, Jess şi cu mine ne îmbarcăm pe „The Rajah of Sarawak", cu destinaţia Australia. Kuala Lumpur a căzut în mâinile japonezilor cu patru zile în urmă şi trupele lor înaintează ca un torent spre insula Singapore. Încă din ajunul Anului Nou s-a răspândit vertiginos vestea că guvernatorul recomandă evacuarea tuturor „bouches inutiles". Asta înseamnă femei şi copii şi socot că expresia în franceză nu sună atât de insultător ca traducerea ei, „guri inutile". Dar de când a fost cucerit oraşul Kuala Lumpur, tata, la fel cu toată lumea, şi-a petrecut majoritatea zilelor la birou! companiei maritime, încercând să obţină bilete de vapor pentru Jess şi pentru mine. De asemenea, mii de refugiaţi năvălesc valuri-valuri de pretutindeni şi totul este un haos. Totuşi, în acest moment (ora unsprezece, înainte de amiază), tata a reapărut să ne spună că a făcut rost de a cabină pentru noi (oare prin dare de mită?) şi că pornim pe mare mâine. Ni se îngăduie să luăm cu noi numai câte o valijoară cu strictul necesar, fiindcă vasul e supraaglomerat. Nu mai este loc pentru bagaje. Tata trebuie să rămână aici. Nu ne poate însoţi, deoarece poartă încă răspunderea companiei şi a personalului. Sunt înfricoşată gândindu-mă la siguranţa lui şi privesc cu groază despărţirea. Dacă n-ar fi vorba de Jess, aş rămâne pe loc şi aş risca la noroc, dar, ca totdeauna, devotamentul meu e sfâşiat în două. Faptul de a-mi abandona servitorii, casa şi grădina mă chinuie la fel de rău, ca şi când mi s-ar fi retezat rădăcinile. Însă ce pot face?

Jess este foarte mâhnită lă gândul că părăseşte Orchard Road, precum şi pe Ah Lin, pe Amah[43] şi pe grădinar. Cu toţii îi sunt prieteni buni. Şi-a trebuit să-i spun că plecăm într-o călătorie frumoasă cu vaporul şi că va fi ca o aventură din poveştile citite. Acum, Jess şi Amah împachetează lucrurile în valiză. Sufletul mi-e plin de temeri nelămurite, dar îmi tot repet că suntem norocoase să plecăm de-aici. Când vom ajunge în Australia, îţi voi trimite o telegramă ca să te înştiinţez că am sosit la destinaţie vii şi nevătămate şi ca să-ţi dau adresa unde îmi poţi scrie. Te rog, spune-i toate astea şi lui Biddy, fiindcă n-am timp să-i mai trimit şi ei o scrisoare".

Răvaşul fusese aşternut cu scrisul obişnuit al lui Molly Dunbar, îngrijit, puţin aplecat, asemănător cu al unei şcolăriţe. Dar pe măsură ce paginile se succedau scriitura ei se deforma, până la urmă nemaifiind decât o mâzgăleală frenetică, năclăită în cerneală.

„Este foarte ciudat, dar toată viaţa mea, din răstimp în răstimp, m-am pomenit punându-mi întrebări fără răspuns. Cine sunt? Şi ce caut aici? Şi încotro mă îndrept? Acum, totul pare să se adeverească într-un mod înspăimântător şi mă simt de parcă aş trăi un coşmar obsedant, care m-a mai bântuit în somn de multe ori. Aş dori să-mi pot lua rămas bun de la tine cum se cuvine, însă pe moment această scrisoare este singura modalitate. Dacă-ar fi să se întâmple ceva cu tata şi cu mine, vei avea grijă de Jess, nu-i aşa? Te iubesc atât de mult. Mă gândesc la tine tot timpul. Îţi voi scrie din Australia. Scumpa mea Judith, te îmbrăţişez cu toată dragostea.

Mama".

* * *

Aceasta fu ultima scrisoare de la Molly. Trei săptămâni mai târziu,

---

43 Amah - doică, slujnică în dialectul anglo-indian.

duminică, 15 februarie, insula Singapore capitulă în faţa armatei japoneze. După aceea, nimic.

* * *

H.M.S. Sutherland
c/o G.P.O.[44]
Londra
21 februarie, 1942

Iubită Judith.

Ţi-am promis că-ţi voi scrie mai curând sau mai târziu, dar se pare că a fost să fie mai târziu, fiindcă a trecut deja o lună de când ne-am luat rămas bun. Ţi-aş fi putut trimite un bileţel succint, dar un asemenea procedeu expeditiv ar fi lăsat de dorit şi ştiam că, dacă amân câtva timp, mă vei înţelege.

Adresa mea este dinadins vagă şi înşelătoare. Nu cumva să tragi concluzia că nava pe care m-am îmbarcat s-a chircit între timp într-o căsuţă poştală a G.P.O., ci, de fapt, se află în reparaţii la un şantier naval din Brooklyn. (Visul oricărui matelot britanic.) Pentru Marina Regală, New York este ca o casă deschisă... N-am fost întâmpinat nicăieri cu atâta ospitalitate, iar petrecerile au început chiar din momentul când nava a tras cu bine în docurile de uscat şi lucrătorii de pe şantier sau şi pus pe treabă. Căpitanul de rangul întâi Jock Curtin (australian de origine) şi cu mine am fost duşi cu maşina la un cocteil într-un apartament elegant din cartierul East Side, lângă Central Park, trataţi ca nişte eroi, cum de fapt nu suntem, şi, într-un cuvânt, lăudaţi şi răsfăţaţi în mod exagerat. La această sindrofie (şi, într-adevăr, au fost prea multe bunătăţi pentru ficatul oricărei persoane), am cunoscut un cuplu fermecător, Eliza şi Dave Barmann, care ne-au

[44] c/o G.P.O. - abreviere de la „care of General Post Office"— în traducere „prin grija Poştei Centrale din Londra".

invitat imediat să petrecem weekend-ul în casa lor din Long Island. Plini de amabilitate şi îndatoritori, ne-au transportat în Cadillac-ul lor, dincolo de port şi docuri, şi ne-au adus aici, pe şoseaua ce şerpuieşte de-a lungul coastei atlantice, până la „căminul de sfârşit de săptămână". Este o casă veche şi mare, din bârne tăiate în formă de pană, situată într-un sat pe nume Leesport, pe ţărmul sudic al insulei din extremitatea statului New York

A durat cam două ore până am sosit aici, parcursul şi priveliştea nu prea frumoase, numai panouri cu afişe, vagoane-restaurant şi centre de desfacere a automobilelor de ocazie, dar satul e plin de drumeaguri bătătorite şi foarte pitoresc. Pajişti verzi, garduri din ţăruşi, pomi umbroşi, uliţe largi, o farmacie care serveşte şi ca prăvălie de alimente, un corp de pompieri, o biserică din lemn, cu o clopotniţă înaltă. Totul arată aidoma cum îmi închipuisem America dintotdeauna, ca în acele filme vechi pe care le vedeam odinioară, în care o fată nurlie purta o rochie din pânză vărgată de bumbac şi sfârşea prin a se mărita cu băiatul din vecini.

Casa este construită lângă malul apei, cu peluze verzi, coborând până la ţărm. Nu e vorba de ocean, fiindcă Great South Bay este un fel de lagună, împrejmuită de dune de nisip ce formează Fire Island. De cealaltă parte a insulei se întinde Atlanticul. Există în apropiere şi un mic port de ambarcaţiuni unde flutură drapelul american în adierea vântului şi unde stau ancorate puzderie de iahturi şi bărci cu vele, demne de invidiat.

Acestea fiind spuse, ţi-am creionat ambianţa. Afară este frig, dar aerul e înviorător şi nu plouă. O dimineaţă fermecătoare. În casă, unde stau acum la birou, privind spre ponton şi spre bazinul de înot, este plăcut de cald, încălzirea centrală radiind din grilaje decorative. Datorită acestei facilităţi, reşedinţa este amenajată pentru vară, podelele lustruite, neacoperite de covoare, perdele albe din bumbac, şi totul e uşor, lesnicios şi proaspăt. Miroase a lemn de cedru, cu miresme de ceară de albine şi ulei pentru plajă. La etaj, şi Jock cât şi eu, avem câte

un dormitor, cu baie en suite[45]*. Prin urmare, poţi conchide că trăim în culmea luxului.*

Aşa cum ţi-am spus deja, bunătatea şi ospitalitatea care ni s-au oferit sunt incredibile, chiar stânjenitoare, întrucât nu putem face cine ştie ce mare lucru pentru a ne recompensa. Par să fie parte integrantă a firii americanilor şi teoria mea este că aceste însuşiri izvorăsc din vremurile de odinioară ale pionierilor care au colonizat meleagurile. Un imigrant, iscodind depărtările învăluite într-un nor de colb şi ştiind că un străin în trecere venea pe drum, îi striga nevestei să mai pună câţiva cartofi în tocană. În acelaşi timp, întindea mâna după flintă, ceea ce reprezintă reversul monedei americane.

Acum nu mă voi mai referi la mine, ci la tine. Te port necontenit în gând şi mă întreb dacă ai primit vreo veste de la familia ta. Căderea insulei Singapore a fost un dezastru ireparabil, probabil cea mai cumplită înfrângere suferită de imperiul britanic în toată istoria lui, şi apărarea oraşului pare să fi fost îndrumată complet greşit şi prost concepută. Ceea ce, desigur, nu este o consolare pentru tine, în caz că n-ai încă nici o veste. Dar nu uita că războiul se va sfârşi, deşi s-ar putea să mai dureze destul timp, şi sunt convins că va veni şi ziua în care vă veţi reuni. Mai rău e că Crucea Roşie nu este în stare să culeagă nici o informaţie... Cel puţin prizonierii din Germania beneficiază de ajutorul organizaţiei din Elveţia. Orice-ar fi, nu contenesc a nutri speranţe pentru voi toţi. Şi, de asemenea, pentru Gus Callender. Sărmanul om! Mă gândesc la situaţia mea prezentă şi la câte trebuie el să îndure şi mă simt îngrozitor de vinovat. Dar vina personală a fost dintqtdeauna un chin sufletesc zadarnic".

Aici, Jeremy lăsă deoparte stiloul, abătându-şi privirea spre priveliştea unui mic feribot care traversa pufăind apele liniştite şi argintii ale lagunei Great South Bay, îndreptându-se spre Fire Island. Acoperise deja câteva coli de hârtie cu scrisul lui mărunt şi încă nu abordase fondul problemei în scrisoarea sa către Judith. Îi trecu prin minte că amâna

---

45 En suite - (din lb.fr.) - aici, alăturată, învecinată.

subconştient să ajungă la subiectul esenţial, fiindcă acesta era atât de personal şi de important încât se temea că nu va fi în stare să-şi îmbrace gândurile în cuvinte. Începuse scrisoarea cu multă încredere, dar acum nu se mai simţea aşa de sigur pe sine. Urmări din priviri înaintarea feribotului până când acesta pieri din câmpul său vizual, pe după nişte tufişuri de trestie. Apoi, apucă din nou stiloul şi continuă să scrie.

„Revederea ta la Londra, regăsirea noastră în casa Dianei au fost dintre cele mai frumoase şi mai neaşteptate recompense. Şi sunt profund recunoscător că m-am aflat acolo când erai suferindă şi jalnic de îndurerată. Faptul de a fi împreună în acea noapte şi de a mă lăsa să fiu părtaş la suferinţele tale şi, sper sincer, de a ţi le alina în esenţă, a devenit, privind retrospectiv, un soi de mic miracol şi nu voi uita niciodată gingăşia ta.

Adevărul e că te iubesc nespus de mult. Bănuiesc că te-am iubit mereu. Dar nu mi-am dat bine seama de asta până în acea zi când te-ai întors la Nancherrow şi am auzit cantata „Iisuse, rămâi bucuria mea" răzbătând din dormitorul tău şi când am ştiut că erai din nou acasă. Cred că îi scriai mamei tale. Sunt încredinţat că de-abia în acel moment am înţeles cât de importantă eşti pentru mine.

Ca şi autoculpabilizarea de a fi în afară de primejdie, dragostea în vreme de război, deci asumarea unui angajament durabil, este o încercare zadarnică şi sunt aproape sigur că şi tu simţi la fel. L-ai iubit pe Edward şi el a fost ucis în luptă, şi asta nu e o experienţă prin care vreo persoană ar dori să mai treacă a doua oară în viaţă. Dar, într-o bună zi, războiul se va termina şi cu puţin noroc vom depăşi poverile lui, vom reveni cu toţii în Cornwall şi ne vom reîncropi traiul de dinainte. Când se va întâmpla asta, aş dori mai mult decât orice pe lume să fim iarăşi împreună pentru că în această clipă nu pot concepe viitorul fără tine".

Aici, Jeremy se opri din nou, lăsă stiloul pe birou, luă paginile şi le citi de la cap la coadă. Se întrebă dacă ultimul paragraf nu părea prea bombastic şi preţios. Ştia că nu e omul în stare să aştearnă cele mai adânci sentimente pe hârtie. Unii, ca de pildă Robert Burns sau Browning, izbutiseră să sugereze pasiunea arzătoare în câteva versuri bine ticluite, dar poetizarea nu era un har cu care el, Jeremy Wells, să fi fost binecuvântat. Ceea ce exprimase până atunci trebuia să fie de ajuns,

totuşi se pomeni copleşit de îndoieli şi străbătut de gânduri.

La urma urmei, dorea mai fierbinte decât orice pe lume să se însoare cu Judith, dar oare se purta cinstit faţă de ea ca să-i propună un asemenea lucru? Mult mai în vârstă decât Judith, trebuia totodată să admită că nu era cine ştie ce partidă strălucită, nu-l aştepta vreun viitor extraordinar, ci simpla carieră de medic generalist de provincie şi, pe deasupra, unul lipsit de avuţii. În timp ce Judith, graţie mătuşii răposate, era o tânără atât bogată cât şi proprietară a unei case. Îşi va închipui ea, vor spune gurile rele, că urmăreşte să pună mâna pe banii ei? Nu i-ar putea oferi decât o viaţă obişnuită pentru oricare soţie de doctor de ţară; şi ştia din experienţă că acest trai modest era în mod necesar dominat de apeluri telefonice nesfârşite, nopţi tulburate, vacanţe contramandate şi întârzieri la masă. Poate că ea merita mai mult: un bărbat care să-i dăruiască ceea ce nu cunoscuse niciodată – o viaţă de familie trainică şi liniştită – precum şi un venit corespunzător cu al ei. Judith devenise atât de atrăgătoare şi de dezirabilă... Numai gândul la ea îi făcea inima să palpite... încât era evident că bărbaţii îi vor cădea la picioare aşa cum cad merele dintr-un pom. Era oare un egoism disperat, în momentul de faţă, să-i ceară să se mărite cu el?

Pur şi simplu nu ştia, dar ajunsese până aici şi putea foarte bine să termine scrisoarea. Cu inima încercată de incertitudini, apucă stiloul şi se porni să aştearnă pe hârtie ultimele cuvinte.

”Îţi spun toate acestea fără să am habar ce simţi pentru mine. Am fost totdeauna prieteni, sau cel puţin aşa mi-ar plăcea să cred, şi aş vrea să rămânem la fel, de aceea nu voi mai pomeni nimic ce ar putea dăuna pentru totdeauna legăturilor noastre de afecţiune. Deci, deocamdată, această declaraţie de dragoste este suficientă. Dar, te rog, scrie-mi cât de curând, împărtăşeşte-mi sentimentele tale şi dacă, la timpul cuvenit, ai găsi de cuviinţă să ne petrecem restul vieţii împreună.

Te iubesc din tot sufletui. Sper că aceste vorbe nu te-au supărat sau întristat. Şi nu uita, sunt pregătit să aştept până când vei fi gata de un ataşament durabil. Dar, te rog, scrie-mi de îndată ce poţi şi risipeşte-mi temerile.

Scumpă Judith, rămân al tău.

Jeremy”.

Zis şi făcut! Isprăvise. Renunţă la stilou pentru ultima oară, îşi trecu degetele prin păr, apoi stătu privind cu un aer abătut paginile a căror compunere îi luase întreaga dimineaţă. Poate că n-ar fi trebuit să-şi irosească timpul. Pesemne, s-ar cădea să le rupă, să uite totul, să formuleze altă scrisoare, de data asta fără să-i ceară nimic. Pe de altă parte, dacă proceda astfel...

— Jeremy.

Amfitrioana pornise în căutarea lui şi îi era recunoscător pentru această întrerupere.

— Jeremy!

— Sunt aici, în salon. Strânse repede foile epistolei, le puse în ordine şi le strecură sub coperta blocului de corespondenţă.

Întoarse capul. Gazda apăru în pragul uşii deschise, înaltă şi bronzată, cu părul auriu cârlionţat şi lucios, de parcă de-abia ar fi ieşit din mâinile unei coafeze versate. Purta un taior din lână fină şi o bluză dungată, învălurită la guler, ale cărei manşete erau prinse cu butoni din aur curat; pantofii escarpin cu tocuri înalte îi reliefau eleganţa picioarelor lungi. Eliza Barmann, o femeie plăcută şi demnă de contemplat.

— Mergem să luăm prânzul la club, spuse ea. Plecăm peste un sfert de oră. O să fii gata?

— Sigur. Îşi adună catrafusele şi se ridică în picioare. Îmi pare rău. Nu mi-am dat seama că este atât de târziu.

— Ai terminat scrisoarea?

— Aproape.

— Vrei s-o expediezi prin poştă?

— Nu... nu încă. S-ar putea să mai adaug ceva. Mai târziu. O voi trimite când mă întorc pe vas.

— Păi, dacă aşa crezi...

— Mă duc să-mi aranjez ţinuta.

— Fără formalisme. Pune-ţi doar o cravată. Dave se întreabă dacă ţi-ar plăcea să joci o partidă de golf după prânz?

— N-am crose.

Eliza zâmbi.

— Nu-i o problemă. Putem împrumuta de la club. Şi nu te grăbi. Nu e zor mare. Atât doar că ar fi bine să bem câte un pahar cu Martini înainte de a pleca să mâncăm.

* * *

La sfârşitul lui aprilie, Judith isprăvi de dactilografiat, la capătul unei zile lungi, ultima scrisoare pentru căpitanul de rangul trei Crombie (cu copii la indigo destinate căpitanului de pe nava HMS „Excellent" şi şefului artileriei navale) şi scoase paginile din maşina de scris.

Era aproape ora şase. Celelalte două membre W.R.N.S. cu care împărţea biroul îşi strânseseră deja lucrurile şi porniseră pe biciclete înapoi spre Cartierul General. Dar întârziind în acea după-amiază, căpitanul de corvetă Crombie apăruse pe neaşteptate cu foarte lunga misivă, nu numai strict secretă, ci şi urgentă, iar Judith, cu un oarecare resentiment surd, mai rămăsese ca s-o bată fa maşină.

Obosise. Afară, vremea se arătase minunată, o zi încântătoare de primăvară, cu adieri călduţe de zefir, şi toate coprinele din grădina căpitanului îşi legănau tulburător corolele în boarea vântului. La amiază, pe când se îndrepta spre Corpul O de baracamente, unde mâncase tocăniţă de berbec şi budincă cu stafide, văzuse povârnişurile înverzite ale dealului Portsdown, despicând parcă înaltul cerului; se opri în loc câteva clipe, se zgâi cu dor la creasta învălurată, se pătrunse de mireasma ierbii de curând cosite şi îşi simţi trupul răspunzând la freamătele acestui anotimp al tinereţii, vitalităţii şi reînnoirii. „Am douăzeci de ani, gândi ea, şi nu mă voi mai întâlni niciodată cu vârsta asta". Tânjea după o evadare, după libertate, să se bucure de natură şi să hoinărească, urcând dealul, sorbind aerul proaspăt, lungită pe brazdele buretoase de iarbă, ascultând foşnetul vântului şi trilurile păsărilor. Din păcate, avusese la dispoziţie doar o jumătate de oră pentru masa de prânz, apoi revenise la baraca sufocantă care găzduia temporar Serviciul de instrucţie militară.

Acum, aranja paginile documentului, separând originalul de copiile la indigo. Puse deoparte exemplarul întâi, pentru a fi păstrat la dosar, pe urmă potrivi celelalte trei copii, le vârî într-o mapă de carton şi le duse la semnat.

Asta presupunea să iasă din biroul dactilografelor şi să treacă prin încăperea principală, unde lopotenentul Armstrong şi căpitanul Burton din Marina Regală se aflau încă la mesele lor de lucru. Pe când călca podeaua, aceştia nici nu se întorseseră, nici nu-şi ridicară capetele.

Familiaritatea generase, dacă nu indiferenţă, atunci măcar o lipsă profesională, de interes. La capătul camerei, pe uşă, era o plăcuţă gravată cu inscripţia „T.D.O.”[46].

Pasiunea pentru iniţiale era unul dintre cele mai încâlcite hazarduri ale războiului. Căpitanul de rangul trei Crombie îşi petrecea cea mai mare parte a timpului de lucru încercând să trezească interesul superiorilor săi pentru perfecţionarea unei stratageme cunoscute sub prescurtarea „L.V.S. – 1”, adică „Instrucţie vizuală prin simulări – indice 1, ceea ce semnifica însuşirea exerciţiilor tactice demonstrative prin mijloace vizuale, care să prezinte execuţia corectă a unei teme de luptă.

Tot dactilografiind scrisori despre această născocire absurdă, de-a lungul ultimelor şase luni, Judith supranumi în ascuns această invenţie „N.I.R. – 1”, abreviere însemnând în vorbirea obişnuită „Naiba de inepţie în toată regula”. Imediat după Anul Nou, căpitanul de corvetă Crombie îşi sărbătorise ziua de naştere şi, hotărând că şefului ei nu-i strica măcar puţin umor în viaţă, Judith îi desenase şi îi colorase o felicitare şi îi dedicase o poezioară.

„N.I.R. – 1 e al matale tertip recent
La cerere expres şi la un preţ decent
Cu modificări
Şi uşoare schimbări
E bun în cambuze[47]
Când mateloţii se ling de orez pe buze”.

Gluma căzu cum nu se poate mai prost. Căpitanului Crombie nu-i ardea de şagă, neliniştit fiind de trecerea anilor, de perspectivele avansării în grad, de taxele, şcolare ale fiului său. Din aceste motive, felicitarea pentru aniversarea zilei sale de naştere fu un eşec, iar Judith o găsise, câteva ore mai târziu, aruncată la coşul de gunoi.

— Intră!

Crombie şedea la Birou încruntat, cu un aer posomorât, iar de sub masă îi ieşeau la iveală ghetrele cu elastic în părţi. De cele mai multe ori

---

[46] T.D.O. - în original "Training Devices Office" - Biroul de instrucţie militară.

[47] Cambuză - magazie de provizii sau bucătărie la bordul navelor.

avea înfăţişarea unui om suferind de ulcer.

— Poftiţi scrisorile, domnule. Am bătut la maşină şi adresa pe plicuri. Dacă vreţi, citiţi-le de la un cap la altul, apoi chemaţi-mă. Le voi trimite astă-seară.

Căpitanul Crombie se uită la ceas.

— Dumnezeule! S-a făcut aşa de târziu? Nu-i timpul să pleci?

— Păi, dacă nu mă-ntorc la cazarmă până la şapte, atunci o să pierd cina.

— N-aş îngădui una ca asta. Dacă-mi aduci plicurile, mă voi ocupa de expedierea lor. Atunci, nu va trebui să mori de foame.

Era genul de superior care mai mult latră decât muşcă. Judith descoperise de timpuriu acest lucru şi de atunci şeful ei nu-i mai insuflase câtuşi de puţin teamă sau smerenie. De la căderea insulei Singapore şi de la eclipsarea oricărei veşti privind soarta alor ei, Crombie devenise foarte preocupat de bunăstarea subordonatei lui, arătându-i interes într-o manieră degajată, de unchiaş binevoitor; întrebând-o mereu dacă primise vreo veste, apoi, pe măsură ce săptămânile se scurgeau şi nu sosea nici o ştire, păstră o tăcere plină de tact.

Crombie avea o casă în Fareham, unde locuia cu soţia şi fiul său, şi curând după ce comunicatul capitulării oraşului Singapore se abătuse asupra unei lumi cutremurate de groază, o invitase pe Judith într-o duminică să prânzească în familia lui. Nedorind cu nici un chip să meargă, totuşi foarte impresionată de amabilitatea lui, Judith acceptă imediat, radiind de zâmbete recunoscătoare, de parcă perspectiva o umplea de bucurie.

Duminicile, autobuzele nu circulau până la Fareham, aşa că trebui să se deplaseze cu bicicleta pe distanţa de cinci mile, pentru a ajunge la casa lui banală. Vizita fusese un eşec şi mai lamentabil decât felicitarea pentru aniversarea zilei de naştere, fiindcă doamna Crombie era cât se poate de clar pătrunsă de suspiciuni în privinţa unor eventuale relaţii sexuale între Judith şi soţul ei, căpitanul Crombie, om nedeprins cu stilul degajat de a purta o conversaţie despre nimicuri. Pentru a risipi orice bănuială, Judith i se adresă lui Crombie cu apelativul „domnule” la fiecare schimb de vorbe şi-şi petrecu cea mai mare parte a după-amiezii stând pe podeaua din salon şi ajutându-l pe micul Crombie să construiască o moară de vânt cu setul lui de jucărie Meccano. Fu de-a dreptul o uşurare când veni vremea să se suie pe bicicletă şi să pedaleze cinci mile înapoi,

până la Cartierul General.

Dar intenţiile lui Crombie fuseseră bune.

Lăsându-l să-şi citească scrisorile, Judith se înapoie în biroul ei, puse husa pe maşina de scris, luă plicurile, mantaua şi chipiul. Locotenentul Armstrong şi căpitanul Burton se hotărâseră, de asemenea, să-şi strângă lucrurile, considerând că munciseră de ajuns pentru acea zi. Locotenentul Armstrong îşi aprinsese o ţigară şi, când Judith trecu pe lângă el, o opri spunându-i;

— Mergem să bem ceva la taverna „Crown & Anchor". Vrei să vii?

Judith zâmbi. Evident, se deciseseră că venise timpul să schimbe macazul vieţii, să se relaxeze şi să înceapă distracţiile.

— Mersi, dar nu cred că am răgaz:

— Păcat! Atunci, de vreme ce nu ne însoţeşti, îţi dau un bilet cu care poţi intra a doua oară la un spectacol întrerupt din cauza ploii[48]. Era o nouă expresie pe care locotenentul Armstrong o învăţase de la forţele americane recent sosite.

— Mulţumesc, îi răspunse Judith, care nu descoperise încă semnificaţia absconsă. Aşa am să fac.

Înapoindu-se la şeful ei, împături scrisorile cu o precizie ireproşabilă, le băgă în plicuri, le lipi şi le dădu drumul în tăviţa pentru „exterior".

— Dacă asta-i tot, plec.

— Mulţumesc, Judith. Crombie îşi ridică privirea şi-i dărui unul dintre rarele sale zâmbete. Judith şi-ar fi dorit ca şeful să surâdă mai des. De asemenea, şi faptul că-i spusese pe numele de botez era o răsplată egală. Se întrebă câte dintre posomorelile sale erau pricinuite de soţia-i distantă, indiferentă şi evident geloasă şi se întristă în sufletul ei.

— Nici un deranj. Judith îşi puse mantaua, se încheie la nasturi, iar căpitanul Crombie se rezemă de spătarul scaunului şi o urmări din priviri.

— De cât timp n-ai mai primit, o permisie? o întrebă el brusc.

Judith aproape că nu-şi mai putea aduce aminte.

— De la Crăciun?

— Ai rămas mult în urmă faţă de alţii.

---

[48] În original "to give somebody a rain-check" - expresie din engleza americană, aici cu sensul de a amâna o invitaţie până la o dată convenabilă, de obicei nespecificată.

— Vreţi să vă descotorosiţi de mine?

— Dimpotrivă. Numai că arăţi puţin cam palidă şi obosită.

— A fost o iarnă lungă.

— Gândeşte-te la asta. Ai putea merge acasă, în Cornwall. Să te întorci la casa ta. O mică vacanţă de primăvară.

— O să văd.

— Dacă doreşti, voi vorbi cu ofiţerul tău superior.

Cu oarecare panică, Judith clătină din cap.

— Nu. Nu-i nevoie să faceţi asta. Ştiu bine, mi se cuvine un lung weekend. Poate o să cer o învoire.

— Cred c-ar trebui. Se ridică în picioare, devenind deodată la fel de aspru ca de obicei. Atunci, hai, du-te.

Judith îi zâmbi cu multă afecţiune.

— Bună seara, domnule.

— Bună seara, Dunbar.

În liniştea amurgului auriu de primăvară, parcurse cu bicicleta drumul înapoi la cazarmă, trecând podul pentru pietoni, aburcând pe Stanley Road, ieşind în şoseaua principală care se desfăşura spre nord, până dincolo de marginea oraşelului. Pedalând întruna, se gândi să plece în permisie, să se reîntoarcă în Cornwall... măcar pentru câteva zile. Să fie împreună cu Phyllis, Biddy şi Anna, învârtindu-se de colo-colo prin casă, îngenunchind, cu soarele bătându-i căldicel pe umeri, ca să smulgă buruienile dintre tufele de trandafiri. Era timpul să impregneze cu ulei de creozot coliba din grădină şi poate şi vremea să caute un nou grădinar. N-avea nevoie decât de câteva zile şi un weekend lung ar fi dat rezultatul scontat.

Era ridicol, dar aproape cel mai chinuitor gol lăsat de pierderea contactului cu familia ei fusese recunoaşterea clară a faptului că nu va mai sosi nici o scrisoare. Atâta amar de vreme – aproape şapte ani – trăise cu speranţe mărunte, dar plăcute, în aşteptarea unui plic obişnuit, plin cu ştiri banale, totuşi preţioase, din Singapore, aşa încât căpătase un reflex condiţionat şi, de fiecare dată când revenea la cazarmă, trebuia să-şi readucă aminte că nu va găsi nimic în căsuţa poştală însemnată cu litera „D”.

Nici măcar scrisoarea promisă de Jeremy Wells! Trecuseră două luni de când îşi luaseră rămas bun la Londra şi de când o lăsase dormind în patul Dianei. „O să-ţi scriu”, îi promisese el. „Am atâtea să-ţi spun. Mai

curând sau mai târziu". Iar ea îl crezuse şi apoi Jeremy nu-i mai dădu nici un semn de viaţă. Nu se întâmplă deci nimic. Ceea ce era groaznic de demoralizant şi, pe măsură ce săptămânile se scurgeau repede şi totuşi nu-i parvenea nici o scrisoare, Judith se mistui în îndoieli amarnice, nu numai pentru el, ci şi pentru ea însăşi. Inevitabil, îi încolţi în minte bănuiala neliniştitoare că Jeremy făcuse dragoste cu ea din acelaşi motiv ca şi Edward. La urma urmei, bolnavă fiind şi profund mâhnită, chiar ea însăşi îl implorase să rămână, să doarmă în acelaşi pat, să n-o părăsească. „Scumpă Judith", aşa o numise el, dar oare cât anume din iubirea lui izvorâse din compasiune? „O să-ţi scriu", îi promisese Jeremy, însă nu se ţinuse de cuvânt şi acum încetase să-i mai aştepte scrisoarea.

Din când în când, Judith se gândea să-i scrie, spunându-i în glumă: „Brută ce eşti! Iată-mă aici, tânjind după veşti, fiindcă mi-ai făgăduit o scrisoare. Nu mă voi mai încrede niciodată în tine." Sau ceva asemănător. Dar era neliniştită să nu se pripească, să nu-i arunce prea multe vorbe grele. Să nu-l sperie cu patosul ei, aşa cum şi-l îndepărtase pe Edward cu acea declaraţie inoportună de eternă devoţiune.

În definitiv, se purta un război care acum se dezlănţuise pretutindeni în lume. Nu era momentul potrivit pentru angajamente. (Cuvintele lui Edward). Nu era timp de promisiuni.

Dar, pe de altă parte, nu era vorba despre Edward, ci despre Jeremy Wells, întruchiparea vie a loialităţii şi onestităţii. Nu-şi putea închipui decât că Jeremy avusese remuşcări. Aflat departe de Judith, bunul său simţ triumfase. Iubirea lor la Londra fusese pur şi simplu un intermezzo fermecător, dar prea frivol şi efemer pentru a continua, poate cu preţul unei prietenii agreabile.

Limpezindu-şi înadins mintea, Judith îşi spuse că-l înţelegea. Dar nu era adevărat, fiindcă nu pricepea nimic. Adevărul gol-goluţ era că Jeremy o dezamăgise şi o rănise totodată.

Aceste reflecţii nu tocmai optimiste durară tot drumul până la Cartierul General. Ocoli prin spatele clădirii urâte, îşi aşeză bicicleta în rastel şi intră în corpul de gardă. Ofiţerul însărcinat cu paza era o doamnă robustă, între două vârste, care, pe timp de pace, fusese intendentă într-o şcoală pregătitoare pentru băieţi.

— Hei! Bună, Dunbar. Ai lucrat târziu?

— Scrisori urgente, doamnă.

— Biata fată! Nu-i drept. Ai primit un telefon. Ţi-am pus un bileţel în

căsuţa poştală.

— Oh, mulţumesc.

— Dă-i zor, altminteri o să pierzi haleala.

— Ştiu.

Judith se semnă în catastif, apoi se îndreptă spre şirul de cutii poştale, găsi o scrisoare de la Biddy şi crâmpeiul rupt dintr-un bloc de hârtie pe care ofiţerul de serviciu notase: „Membra W.R.N.S. Dunbar. Ora 16, 30. Telefon de la Loveday Carey-Lewis. Te roagă s-o suni".

Loveday! Ce voia Loveday?

Dar n-avea timp să-i telefoneze înainte de cină, aşa că se duse direct la popotă, mâncă o felie de carne de vacă din conservă, cartofi prăjiţi şi o porţie de varză cam arsă. Ca desert, era o bucată pătrăţoasă de prăjitură-biscuit, cu un calup de gem din prune deasupra. Arăta atât de neapetisantă, încât Judith preferă să se abţină. Părăsi popota, urcă scările ce duceau la cămăruţa ei unde păstra o provizie ascunsă de mere, pentru a fi mistuite ori de câte ori era înfometată: Ronţăind un măr, coborî din nou la parter, în căutarea unui telefon liber. Se aflau acolo trei aparate, plasate în locuri strategice, presărate în unghere, şi seara fetele făceau de obicei o coadă lungă, ascultând fiecare cuvânt rostit de cea care vorbea la telefon şi aşteptându-şi rândul pe trepte. Dar, în acea seară, Judith fu norocoasă. Pesemne, datorită vremii calde, majoritatea membrelor W.R.N.S. ieşiseră la plimbare şi găsi ea imediat un telefon liber.

Băgă monedele, formă numărul de la Nancherrow şi aşteptă.

— Nancherrow.

Judith apăsă pe un buton şi monedele căzură zornăind în cutia aparatului.

— Cine-i acolo?

— Athena.

— Athena, sunt eu, Judith. Am primit un mesaj s-o sun pe Loveday.

— Stai o clipă! O chem îndată. Ceea ce Athena şi făcu strigându-şi sora cât o ţinea gura, aproape asurzind-o pe Judith. Vine imediat.

— Cum îi mai merge Clementinei?

— Splendid! Suni de la un telefon cu fise?

— Da.

— Atunci, n-o să îndrug verzi şi uscate, fiindcă îţi termini toţi şilingii. O să ne vedem curând. Iat-o şi pe Loveday!

— Judith! Drăguţ din partea ta că mi-ai dat telefon, îmi pare rău că te-

am deranjat. Am încercat să vorbesc cu tine mai devreme, dar mi s-a spus că eşti la lucru. Uite ce-i, o să fiu concisă şi la obiect. Mami şi cu mine venim la Londra în weekend şi stăm în Cadogan Mews. Te rog să vii şi tu. Poţi? Încearcă.

— Londra?! De ce mergi la Londra? Doar urăşti oraşul.

— O să-ţi explic. Şi vreau realmente să te văd. Am atâtea să-ţi spun. Poţi veni? Poţi căpăta o permisie?

— Păi, aş putea cere un weekend prescurtat...

— Oh, te rog, străduieşte-te. Spune-le şefilor tăi că-i foarte important. O problemă vitală. Mami şi cu mine ne urcăm mâine în tren. Nu mai avem benzină pentru bietul şi bătrânul Bentley. Mâine e joi. Cât de repede poţi sosi la noi?

— Nu ştiu. Trebuie să văd. Sâmbătă, cel mai devreme...

— Perfect! O să fiu acolo, chiar dacă mami pleacă pe undeva. Te aştept, afară de cazul că m-anunţi...

— S-ar putea să...

— Oh$_t$ sigur că poţi. Găseşte o scuză. Cere învoire pentru motive familiale. Orice. E extrem de important.

— O să-ncerc.

— Grozav! Mi s-a făcut dor de tine. Pip-Pip-Pip, păcăni telefonul. La revedereee! Ţac! Convorbirea se întrerupse.

Destul de nedumerită, Judith puse receptorul la loc în furcă. Ce naiba urzea acum Loveday? Şi de ce venea la Londra, când se jurase de atâtea ori că detestă capitala? Totuşi, nu existau răspunsuri la aceste întrebări. Singurul lucru pe deplin clar era că mâine dimineaţă, la prima oră, trebuia să se prezinte în bârlogul ofiţerului superior W.R.N.S. şi s-o convingă într-un fel pe această femeie înspăimântătoare să-i semneze un bilet de voie chiar pentru weekend-ul următor. Dacă refuza, Judith va merge ostentativ pe cale ierarhică şi va apela la ajutorul căpitanului de rangul trei Crombie. Imaginea acestuia, intrând în luptă de partea ei, era foarte liniştitoare.

* * *

Ofiţerul superior W.R.N.S. fu la fel de necooperantă pe cât se temuse Judith şi problema necesită o pledoarie stăruitoare şi dezagreabilă, până

ce femeia coclită semnă în cele din urmă, plină de silă şi fără tragere de inimă, biletul de voie pentru weekend. Intervenţia ploconită şi umilinţa dăduseră rezultate. Judith nu mai conteni cu mulţumirile, apoi se retrase cât de repede putu, înainte ca „baba-cloanţa", haină, rămasă nemăritată, să se răzgândească. În biroul alăturat, membra W.R.N.S. de serviciu îşi ridică privirea de la maşina de scris, citindu-i-se în ochi o întrebare mută. Judith îşi schimonosi gura într-un rânjet şi făcu un semn de victorie.

— Bravo ţie! murmură cealaltă fată. Duduia e prost dispusă în dimineaţa asta. Credeam că eşti sortită pieirii, chiar de la bun început. Judith o lăsă să-şi vadă de treburi, se întoarse în culmea fericirii la Serviciul de instrucţie militară, şi, fără să fie rugată, îi pregăti o ceaşcă de ceai mărinimosului căpitan Crombie, doar fiindcă se simţea recunoscătoare că lucra pentru el şi nu pentru vreo muiere înverşunată, chinuită de complexul puterii.

* * *

Sâmbăta fu o dimineaţă frumoasă de aprilie, fără vreun nor pe cer. Ieşind din bezna cavernoasă a gării Waterloo, Judith se hotărî să-şi îngăduie extravaganţa de a lua un taxi şi de a se lăsa dusă cu mare pompă în Cadogan Mews. Londra arăta surprinzător de plăcută în lumina soarelui de primăvară. Pomii erau înfrunziţi; ruinele de la bombardamente căpătaseră un aspect rustic, năpădite de răscoage; o raţă sălbatică înota pe întinderea liniştită a băltăului lăsat în urmă de cisternele de apă. Hăt, în înaltul cerului, baloanele de protecţie luceau cu reflexe argintii în lumina soarelui, drapelele fluturau deasupra clădirilor importante, chipurile trecătorilor, care se înghionteau pe trotuarele aglomerate, erau zâmbitoare şi pline de speranţă, preschimbate de vremea milostivă şi blândă.

Taxiul se opri la marginea străzii, lângă arcada de piatră ce ducea spre Cadogan Mews.

— Aici e bine scumpete?

— Perfect.

Cărându-şi valiza cu lucrurile personale, Judith o luă de-a lungul stradelei pavate cu piatră cubică, unde căsuţele se înşirau faţă-n faţă, cu ghivece şi lădiţe pline de flori înmugurite la ferestre. Un motan se

tolănise în bătaia razelor calde şi-şi lingea blana, iar cineva aninase o frânghie şi îşi prinsese în cârlige rufele la uscat, ceea ce o făcu să se simtă de parcă s-ar fi aflat la Porthkerris. Privi în sus. Ferestrele de la casa Dianei stăteau larg deschise, perdelele fluturau în vânt şi ciubărul de lângă uşa galbenă deborda de zarnacadele peste marginile de lemn.

— Loveday! strigă Judith.

— Hei, bună! Capul lui Loveday apăru la fereastră. Eşti aici. Nemaipomenit! Cobor imediat să-ţi descui.

— Nu te deranja. Am cheie.

Deschise uşa. Loveday şedea în capul scării.

— Eram îngrozită că n-ai să reuşeşti să ajungi aici. A trebuit să spui minciuni gogonate pentru a ţi se aproba învoirea?

— Nu. Doar uşoare plecăciuni şi ploconeli. Judith urcă treptele. Şi să ascult o droaie de reproşuri, că nu mi-am înştiinţat ofiţerul superior din timp, că din cauza mea subordonatele vor lucra ore suplimentare, că sunt lipsită de consideraţie faţă de colege, că-mi arde de plimbări etc. etc. Bla-bla-bla, trăncăneală exasperantă. Trânti valiza la podea, îşi scoase chipiul şi se îmbrăţişară. Unde-i Diana?

— La târguieli, de prisos să-ţi mai spun. Ne întâlnim cu ea la unu fără un sfert, la Ritz. Tommy Mortimer ne-a invitat să luăm masa de prânz acolo.

— Dumnezeule, ce şic! N-am nimic elegant de purtat.

— Arăţi splendid aşa cum eşti, în uniformă.

— Nu ştiu, zău? Nu contează, cu oleacă de noroc n-or să mă dea afară din restaurant în sunet de tobe, pentru că nu sunt ofiţer. Se uită în jur. Ultima dată când venise aici, fusese mijlocul iernii, întunecat şi rece. Acum, totul era diferit, încăperea cochetă scânteia în lumina soarelui, răcorită de aerul curat şi plină de flori. Flori de la Nancherrow, aduse din Cornwall, purtând pecetea Dianei.

Judith se prăbuşi într-unul dintre fotoliile mari şi adânci, oftând de plăcere.

— Mă simt ca şi cum m-aş fi întors acasă.

Loveday se cuibări într-un colţ al canapelei, stând cu faţa spre ea.

— Trebuie să recunosc că, deşi nu mă înnebunesc după Londra, căsuţa asta mi-e tare dragă.

— Unde o să dormim toate?

— Tu şi cu mine o să împărţim patul dublu, iar mami se va înghesui în

cămăruţa de culcare, lângă scândura de călcat.

— Nu-i drept.

— N-o incomodează câtuşi de puţin. Spune că, decât luxul, preferă intimitatea. Oricum, şi patul ăla e destul de confortabil.

— Când aţi sosit aici?

— Joi. Am venit cu trenul. N-a fost prea rău. Şi la gara Paddington, Tommy ne-a aşteptat cu maşina, ceea ce este o oarecare mângâiere. Loveday chicoti. Ştii că a primit o medalie pentru marele curaj de care a dat dovadă în timpul bombardamentelor aeriene? Fiind prea modest, de-abia acum ne-a spus.

— O medalie? Pentru ce faptă anume?

— A salvat o bătrânică din casa ei cuprinsă de flăcări. S-a aruncat nebuneşte prin fum şi foc şi a tras-o de picioare de sub masa din sufragerie.

De admiraţie şi uimire, Judith rămase cu gura căscată. Nu era uşor să-şi reprezinte clar în minte imaginea curtenitorului Tommy Mortimer, gătit la patru ace, în cămaşă de mătase şi costum impecabil, dedându-se la asemenea acte de eroism.

— Bravo lui! Sper că femeia i-a fost profund recunoscătoare!

— Ei, aş! Nici pomeneală! Era lividă, fiindcă Tommy nu i-a salvat şi canarul. Cotoroanţă nerecunoscătoare!

Loveday izbucni în râs. Arăta, gândi Judith, mai frumoasă ca oricând şi răpitoare prin rafinamentul rochiei din lână fină, în nuanţa zambilelor albastre, cu mâneci scurte şi guleraş de pichet alb. Ciorapi de mătase pe picioarele subţiri, pantofi negri escarpin cu tocuri înalte, ruj strălucitor, gene rimelate, ochi violacei, scânteietori. Dar ceva era deosebit...

— Loveday, te-ai tuns.

— Aşa-i. Mama spunea că arătam ca o paiaţă grotescă. Ieri m-a târât forţat până la Antoine's. A durat ore întregi.

— Îmi place nespus.

Loveday îşi scutură părul.

— E cam scurt, dar o să crească. Nu am niciodată timp să mi-l aranjez acasă. Apropo, toată lumea îţi transmite complimente şi te îmbrăţişează. Tati, Athena, Mary şi restul. Inclusiv soţii Nettlebed. Clementina e o caraghioasă mică. A primit un cărucior de păpuşi şi-l împinge peste tot.

— Ce se mai aude cu Rupert?

— Se luptă în deşertul vestic al Africii. Dar îi scrie lungi epistole

Athenei şi pare destul de optimist. Apoi, Loveday se întrerupse şi tăcu. Se priveau în faţă şi Judith observă că surâsul se stinse pe chipul prietenei sale. După câteva clipe continuă: Cel puţin are veşti de la el. Primeşte scrisori. Oftă din greu. Bănuiesc că nu mai ştii nimic despre familia ta?

Judith clătină din cap.

— Absolut nimic.

— Îmi pare tare rău.

— E ca şi când un oblon ar fi fost tras definitiv. Însă nava pe care s-au îmbarcat mama şi Jess n-a ajuns niciodată în Australia. Asta-i-tot ce ştiu.

— Dacă au fost salvate, presupun că sunt ţinute prizoniere.

— Aşa cred şi eu.

— Şi tatăl tău?

Judith dădu iarăşi din cap.

— Nimic. Şi apoi adăugă pe nerăsuflate, fiindcă aceste spuse trebuiau rostite: Şi Gus? îmi închipui, nimic nici de la Gus, altminteri m-ai fi pus la curent.

Preţ de câteva clipe Loveday stătu pe gânduri, cu ochii plecaţi, degetele moşmonind la panglica extrafor de pe braţul sofalei. Şi apoi, brusc, ţâşni în picioare şi se duse la fereastră, privind în jos spre Cadogan Mews, cu spatele la Judith, şi razele soarelui ţesând o aureolă în jurul părului ei negru, cârlionţat. Judith aşteptă. După scurtă vreme, Loveday rosti:

— Gus e mort.

Şocul făcu ca Judith să fie străbătută de un fior rece şi, pe moment, nu-i trecu prin gând ce-ar putea să îngaime decât:

— Atunci, ai auzit despre soarta lui. Ai primit veşti.

— Nu, dar ştiu.

— Cum poţi şti sigur că-i mort?

Privind-o îngrozită, Judith văzu că Loveday ridică uşor din umerii osoşi.

— Pur şi simplu, ştiu. Şi-apoi îşi întoarse faţa spre Judith, sprijinindu-se de pervazul ferestrei vopsite în alb.

— Aş şti dacă era încă în viaţă. Aşa cum am presimţit după St. Valéry. Atunci a fost ca şi când aş fi primit un mesaj telefonic, dar fără cuvinte. Ţi-am povestit şi am avut dreptate. Atunci Gus era teafăr şi viu. Dar acum e mort. După căderea insulei Singapore am stat în fiecare zi cocoţată pe poarta de la ferma Lidgey, am închis ochii şi m-am gândit tot mai adânc

la el, încercând să-i trimit lui Gus un mesaj şi să-l determin să-mi transmită şi el unul mie. Însă n-a urmat nimic decât tăcere şi întunecime. Gus s-a prăpădit.

Judith se cutremură la astfel de vorbe.

— Dar, Loveday, asta-i de parcă l-ai fi ucis tu însăţi. Nu trebuie să renunţi la speranţă. El are nevoie tot timpul de tine, de nădejdile şi gândurile tale bune.

— Aşa faci şi tu?

— Nu-mi vorbi pe tonul ăsta oribil de superioritate. Sigur că aşa şi fac. Trebuie!

— Crezi că părinţii tăi şi Jess sunt încă în viaţă?

— Ţi-am spus doar, sunt nevoită. De dragul lor. Nu înţelegi cât este de important?

— Nu-i deloc important dacă ştiu deja că Gus e mort.

— Încetează să tot repeţi asta. N-ai dreptul să fii atât de categorică. Numai fiindcă s-a întâmplat o dată, adică percepţia aia prin telepatie, nu înseamnă că e obligatoriu să se repete. Atunci Gus era în Franţa, deci relativ aproape. De data asta se găseşte la celălalt capăt al lumii.

— Distanţa nu contează câtuşi de puţin. Loveday era de neclintit, încăpăţânată, aşa cum fusese dintotdeauna odată ce-şi pusese ceva în minte, şi ferm hotărâtă să nu se abată de la propriile convingeri. Transferul afectiv şi transmiterea gândurilor pot acoperi mii de mile, într-o milionime de secundă. Aş fi presimţit dacă era încă viu şi întreg. Dar ştiu că a fost omorât.

— Oh, Loveday. Te rog, nu mai fi atât de convinsă.

— Nu pot să nu fiu.

Se părea că nu mai era nimic de adăugat. Judith oftă.

— Asta-i tot ce voiai să-mi spui? întrebă ea în ultimă instanţă. De-aia m-ai chemat la Londra?

— Da, şi pentru alte lucruri. Judith aştepta cuprinsă de o teamă vagă, nedesluşită. Apoi, Loveday lansă şi ştirea-bombă.

— O să mă mărit.

Rosti vorbele cu un aer degajat, de parcă i-ar fi dezvăluit vreo informaţie lipsită de însemnătate, şi Judith crezu pentru clipă că auzise complet greşit.

— Ce?!

— Mă mărit.

— Te măriţi?! Judith rămase acum perplexă. Cu cine?

— Cu Walter.

— Walter! Walter Mudge?

— Mai cunoşti şi alt Walter?

Ideea era atât de neverosimilă, încât Judith îşi pierdu răsuflarea, ca şi când cineva ar fi izbit-o cu forţă în plexul solar, lăsând-o fără putinţa de a mai articula vreun cuvânt. În cele din urmă, îngăimă:

— Dar... dar ce te-a apucat de vrei să te căsătoreşti cu Walter?

Loveday ridică din umeri.

— Îmi place. Dintotdeauna.

— Şi mie, însă nu-i un motiv ca să-ţi petreci restul vieţii cu el.

— Să nu cumva să-mi spui că provine din clasa de jos, sau că nu-i potrivit pentru mine şi că fac o mezalianţă, fiindcă o să răcnesc din toţi rărunchii...

— Nici prin minte nu mi-ar trece să-ţi zic asemenea lucruri şi ştii bine că n-aş face asta niciodată...

— Oricum, ne vom căsători. Aşa vreau.

Înainte de a se putea înfrâna să-şi exprime părerea, Judtth şi scăpă vorbele:

— Dar îl iubeşti pe Gus... şi Loveday se răţoi brusc.

— Gus e mort, ţipă ea. Ţi-am spus. Aşa că nu mă va putea lua vreodată în căsătorie. Şi să nu-mi spui să-l aştept, fiindcă n-are sens să aştepţi un om care nu se va mai întoarce niciodată.

Din prudenţă, Judith nu-i dădu nici o replică. Se gândi că trebuia să fie foarte practică şi să-şi păstreze calmul, altminteri se va isca o ceartă răsunătoare şi-şi vor arunca vorbe grele de care apoi se vor căi, deşi asta nu va îndrepta situaţia.

Aşa că schimbă tactica.

— Ascultă-mă! De-abia ai nouăsprezece ani. Chiar dacă ai dreptate şi Gus e mort, sunt totuşi mii de alţi bărbaţi în lume, tocmai potriviţi pentru tine, care de-abia aşteaptă să intre în viaţa ta. Înţeleg cum stau lucrurile între tine şi Walter. Sunteţi prieteni vechi. Lucraţi împreună şi-l vezi tot timpul. Dar asta nu înseamnă că trebuie să vă cununaţi.

— Ştiu că muncim împreună, sublinie Loveday. Dar s-ar putea să nu mai continuăm la fel ca până-acum. Autorităţile cheamă sub drapel fete de vârsta mea şi nu sunt moşierească sau altceva din punct de vedere oficial. Nu port uniformă ca tine.

— Dar faci o muncă absolut indispensabilă pentru eforturile legate de război...

— Nu risc să fiu încorporată. Trimisă într-un loc înfierător, ca să fabric muniţii. Nu voi părăsi niciodată Nancherrow.

— Vrei să spui că te măriţi cu Walter fiindcă ţi-e frică de o eventuală mobilizare? Judith nu-şi putu stăpâni tonul de imputare.

— Ţi-am pomenit de atâtea ori. Ştii bine cum mă simt când mă aflu departe de-ai mei. Mă îmbolnăvesc, îmi vine să mor. Dintre toţi oamenii, tu ar trebui să pricepi.

Era ca şi cum Judith ar fi susţinut prin argumente o demonstraţie în faţa unui zid de cărămidă.

— Dar, Walter... Loveday, ce ai tu în comun cu Walter Mudge?

Loveday îşi înălţă la cer ochii violacei în semn de indignare.

— Of, Dumnezeule! Ne întoarcem iarăşi la asta. Poate că nu mi-ai spus verde-n faţă, dar aşa gândeşti. Că Walter e de condiţie socială modestă, prost crescut, un umil fermier. Că nu fac o partidă bună, că nu-mi păstrez rangul şi standardele de viaţă.

— Nu cred.

— Am auzit deja toate astea, mai ales de la Mary Millyway, care aproape nu-mi mai vorbeşte. Dar eu n-am simţit niciodată aşa în privinţa lui Walter sau a mamei lui. După cum nici tu nu ai prejudecăţi faţă de Joe Warren, ori chiar Phyllis Eddy. Walter e prietenul meu, Judith. Mă simt în largul meu alături de el, îmi place să muncim împreună, amândoi iubim caii, ne place la nebunie să călărim şi să trudim pe câmpuri. Nu înţelegi că suntem acelaşi soi de oameni? În plus, a foarte chipeş. Viril şi atrăgător. Am socotit totdeauna că prietenii lui Edward, manieraţi şi cu bărbia intrată mult înăuntru, erau nesuferiţi şi câtuşi de puţin fermecători. Şi oare de ce-ar trebui să stau şi să aştept după vreun tip scorţos, educat la şcolile pentru protipendadă, fără pic de minte, care să vină şi să se topească de dragoste pentru mine?

Judith clătină din cap:

— Cum de a putut o fată ca tine să acumuleze atâtea idei preconcepute şi nechibzuite îmi depăşeşte puterea de înţelegere.

— Credeam că ai să mă înţelegi. Să-mi împărtăşeşti punctul de vedere. Să mă susţii.

— Ştii că te-aş sprijini până la capătul pământului. Numai că nu pot să stau liniştită şi să privesc nepăsătoare cum faci un talmeş-balmeş din

viaţa ta. La urma urmei, nu trebuie să te măriţi cu Walter.

— Ba da. Voi avea un copil, ţipă Loveday, de parcă Judith asurzise brusc de-a binelea şi, desigur, nici nu mai încăpea vreo umbră de îndoială despre asta.

— Oh, Loveday!

— Nu fi aşa de îngrozită. Se întâmplă în fiecare zi. Femeile rămân însărcinate. Fac copii. Nu-i mare scofală.

— Când o să naşti?

— În noiembrie.

— Copilul e al lui Walter?

— Bineînţeles.

— Dar... dar... când... vreau să zic...

Exprimă-te fără menajamente. Dacă mă întrebi când a fost zămislit fătul, sunt fericită să-ţi spun. La sfârşitul lui februarie şi în pătulul pentru depozitarea fânului, deasupra grajdurilor. E oarecum trivial, ştiu.

Tipic à la Lady Chatterley sau Mary Webb, ori chiar „Ferma neconsolării". Ceva indecent în magazia de lemne. Dar aşa s-a întâmplat şi nu mi-e câtuşi de puţin ruşine.

— Socoteai că Gus era deja mort?

— Ştiam sigur. Eram atât de însingurată şi de nefericită şi nimeni nu mă putea ajuta. Walter şi cu mine ne îngrijeam de cai şi deodată am izbucnit în plâns, i-am povestit despre Gus; el m-a strâns în braţe, mi-a şters lacrimile cu sărutări şi nu mi-am închipuit niciodată că poate fi aşa de blând, de puternic şi drăguţ... Şi pătulul mirosea plăcut a fân şi caii erau dedesubt şi îi auzeam mişcându-se de colo-colo, şi a fost cel mai alinător lucru care mi s-a întâmplat vreodată. Nu părea deloc să fi greşit. Loveday tăcu o clipită, apoi adăugă: şi nici acum nu mi se pare. N-am de gând să mă recunosc vinovată.

— Diana ştie?

— Bineînţeles. I-am spus de îndată ce-am fost sigură. Şi lui tati de asemenea.

— Ce ţi-au zis?

— Au fost într-o măsură uimiţi, dar s-au purtat drăguţ. Mi-au spus că, dacă nu vreau, nu trebuie să-l iau de bărbat. Un alt bebeluş în camera copiilor de la Nancherrow nu va afecta întru nimic situaţia şi va fi o companie plăcută pentru Clementina. Şi-apoi, când i-am anunţat că vreau să mă mărit cu Walter, şi nu numai din cauza copilului, s-au opus niţel,

dar au conchis că este la mijloc decizia mea, viaţa mea. În plus, cunosc de multă vreme familia Mudge şi, după pierderea lui Edward, ştiu cel puţin că nu-i voi părăsi, ci le voi fi mereu în preajmă. Cred că asta contează mai mult pentru ei decât te miri ce lucruri prosteşti, ca de pildă condiţia socială şi bunele maniere ale lui Walter.

Ştiindu-i bine pe soţii Carey-Lewis, toate aceste argumente erau lesne de înţeles. Prin aleasa lor noblеţe, fermecătoarea distincţie a păturii de sus a societăţii, ei nu recunoşteau decât propria lor lege, nedând socoteală nimănui şi nerespectând convenţiile sociale uneori rigide. Fericirea copiilor era mai presus de orice şi loialitatea faţă de odrasle avea să fie totdeauna precumpănitoare, depăşind barierele de clasă, sau eventualele clevetiri ieşite din gura lumii. Evident, Diana şi colonelul, umăr la umăr, se împăcaseră cu această situaţie totuşi nedorită, luând lucrurile aşa cum erau; ei aveau să se comporte la fel ca înainte şi, la timpul cuvenit, să-şi adore noul nepot. Şi Judith ştia că în faţa unei asemenea solidarităţi părerile şi atitudinile restului lumii – inclusiv ale ei însăşi – pur şi simplu nu prezentau nici o importanţă.

Ceea ce însemna că n-avea sens să mai nege faptul în sine prin alte argumente. Diana şi colonelul îşi dăduseră deja binecuvântarea şi lucrul logic şi de bun simţ pe care-l putea face Judith era să li se alăture şi să accepte inevitabilul cu eleganţă, oricare ar fi consecinţele. În ultimă instanţă, această concluzie fu o uşurare neînchipuită, fiindcă, acum, putea să înceteze a mai fi indignată şi supărată, arătându-se în schimb bucuroasă şi emoţionată.

— Trebuie că sunt cei mai buni, spuse ea. Mă refer la părinţii tăi. Ştiam dintotdeauna că sunt aşa. Deodată îi zâmbi, în ciuda lacrimilor ridicole care-i împăienjeneau ochii. Se ridică din fotoliu. Oh, Loveday, îmi pare rău, nu aveam dreptul să fiu aşa de dificilă. Şi Loveday îi veni întru întâmpinare, se întâlniră la mijlocul odăii, amândouă râzând şi schimbând sărutări. M-ai luat pe neaşteptate. Uită tot ce ţi-am spus. Tu şi Walter o să duceţi casă bună.

— Voiam să-ţi relatez totul eu însămi. Să-ţi explic. Nu doream să auzi de la altcineva.

— Când e nunta?

— Luna viitoare. Într-una din zile.

— La Rosemullion?

— Desigur. Şi urmează o petrecere la Nancherrow.

— Cum ai de gând să te îmbraci? Într-un veşmânt lung din satin alb, garnisit cu volane şi danteluri moştenite?

— Ferească Dumnezeu! Probabil în rochia de la confirmarea Athenei. Nu s-ar cuveni să mă cunun în alb virginal, dar trebuie să salvăm aparenţele.

— Cum rămâne cu recepţia? Dintr-odată, totul începu să fie foarte palpitant.

— Ne-am gândit la o ceremonie de dimineaţă şi apoi un banchet la prânz... Detest nunţile oficiate după amiaza... Îţi strică toată ziua. Vii, nu-i aşa?

— N-aş lipsi pentru nimic în lume. Voi cere un concediu de o săptămână, imediat ce mă întorc. Vrei să-ţi fiu domnişoară de onoare?

— Vorbeşti serios?

— Rochie din tafta de culoarea caisei, cu jupon din tul?

— Un peplum cu pliseuri şi tocă împodobită cu perle?

— Buchet de garoafe şi coroniţă din tremurătoare[49]?

Totul era cum nu se poate mai bine. Erau din nou împreună. Nu se înstrăinaseră.

— Şi pantofi de gală, caisii, cu tocuri cât cataligele?

— Nu vreau să-ţi fiu domnişoară de onoare.

— Şi oare de ce nu?

— Fiindcă s-ar putea să eclipsez mireasa.

— Oh, la naiba! Ha-ha-ha.

— Unde o să locuiţi, tu şi Walter?

— Există o căsuţă veche, ţărănească, la ferma Lidgey. E drept, puţin cam dărăpănată, dar tati ne-o va repara, va amenaja o baie cumsecade. N-are decât două camere, însă, deocamdată, ne sunt suficiente, iar Walter va curăţa toate urzicile şi bălăriile din grădină.

— Un adevărat cuibuşor al dragostei. Cum stăm cu luna de miere?

— Realmente, nici nu m-am gândit încă.

— Trebuie să-ţi petreci undeva luna de miere.

— Athena n-a plecat nicăieri.

— Ce-ai zice de o călătorie de nuntă la Gwithian Road?

— Sau de câteva nopţi la Camborne? Ar fi grozav. Uite!... Loveday câtă spre ceas. E deja amiază. O să pornim către Ritz dintr-o clipă în alta.

---

[49] Tremurătoare - plantă cu flori verzui sau purpurii, dispuse în spiculeţe.

Haide să bem ceva. Am adus de la Nancherrow gin şi o sticlă cu suc acidulat de portocale. Sunt în frigider.

— Crezi că se cuvine? Ştiindu-l pe Tommy Mortimer, nu se poate să nu fie un prânz stropit din belşug cu băutură.

— Acum suntem doar noi două. Şi-apoi, am nevoie de o licoare. M-am temut îngrozitor să-ţi povestesc totul, dacă ai fi făcut o mutră acră şi mi-ai fi spus că nu-mi mai vorbeşti niciodată.

— Aşa s-a purtat Mary Millyway?

— Oh!... Loveday îndepărtă cu un gest expresiv problema din discuţie. Va ajunge să vadă lucrurile în acelaşi fel. Trebuie! E singura persoană care poate transforma rochia de confirmare a Athenei într-una de mireasă. Acum, du-te şi împopoţonează-te pentru Ritz, iar eu o să prepar cocteilurile. Loveday se îndreptă spre scară, apoi se opri la capătul de sus al treptelor şi se întoarse, rânjind ca fetiţa poznaşă de care Judith îşi amintea din zilele de şcoală.

— Ce s-a ales din educaţia severă de la St. Ursula? întrebă ea.

— Dacă ne-ar vedea, Deidre Ledingham ar rămâne mută din pricina şocului. Probabil ne-ar da amândurora o notă proastă la disciplină.

— Slavă Domnului că suntem adulte în toată firea. N-am crezut niciodată că vârsta asta îşi va avea hazul ei, dar e şi o latură nostimă, nu-i aşa?

O latură nostimă! Buna dispoziţie a lui Loveday era molipsitoare şi Judith simţi cum i se ia brusc o greutate de pe inimă. Torentele pustiitoare ale războiului, cu toate neliniştile şi chinurile, se retraseră ca prin farmec şi, deodată, Judith fu năpădită, ca în copilărie, de un sentiment de fericire deplină, deşi neîntemeiată, pe care nu-l mai trăise cu atâta intensitate de multă vreme. La urma urmei, amândouă erau tinere şi frumoase, soarele strălucea şi aerul era înmiresmat de parfumul florilor de primăvară. Loveday avea să se căsătorească şi Tommy Mortimer le oferea un prânz şic la Ritz. Mai important decât orice, rămăseseră încă prietene.

Judith zâmbi.

— Da. Da, ai dreptate. E şi hazliu, îi spuse ea.

* * *

Trataţia oferită de Tommy Mortimer întrecu toate aşteptările: o masă la fereastra frumosului restaurant, cu vedere spre parc şi cu un amfitrion mai fermecător ca niciodată. Tommy şi Diana sosiseră deja, luând loc în foaier, aşteptând ca şi cele două fete să fie catapultate în hotelul magnific prin uşile turnante. Urmă un puhoi de salutări zgomotoase, toată lumea fiind nespus de bucuroasă de a se revedea. În ciuda reputaţiei şi gentileţei sale, Tommy Mortimer arăta aproape la fel ca totdeauna, iar Diana, gătită pentru Londra, era o adevărată desfătare, într-un taior negru, fără cusur, şi cu o pălărie tot neagră, extravagantă şi cochetă, uşor răsfrântă pe frunte. Nu zăboviră să ia un apetitiv, ci merseră direct în restaurant, unde o sticlă de şampanie stătea la rece într-o frapieră de argint plină cu gheaţă, chiar în mijlocul mesei lor frumos aranjate.

Fu un prânz fastuos. Soarele îşi revărsa lumina şi căldura, felurile de mâncare erau delicioase şi vinul curgea din belşug. Diana se arăta într-o vervă scăpărătoare. Aceasta era prima ei vizită la Londra de la izbucnirea războiului, totuşi nu părea să fi lipsit atâta vreme de-acolo. Unii meseni, prieteni vechi, neîntâlniţi de ani de zile, o observau după o cercetare atentă şi se opreau să stea la taifas, în drum spre locurile lor. Alţii, zărind-o, îi făceau semn fluturând din mână şi-i trimiteau bezele de unde se aflau.

Diana vorbea emoţionată despre apropiata nuntă a lui Loveday, de parcă ar fi fost cel mai minunat eveniment care se petrecuse vreodată şi relata cu de-amănuntul tot ce plănuise pentru fiica ei mai mică.

— Desigur, de-aia am venit în capitală, ca să comandăm invitaţiile şi să cumpărăm trusoul de nuntă. Ne-am pierdut toată ziua de ieri cutreierând prin magazine şi căutând mărfuri de lux, nu-i aşa, scumpa mea?

— Cum rămâne cu bonurile de cartelă pentru îmbrăcăminte? vru să ştie Judith, dintr-un spirit practic.

— Oh, draga mea, nici o problemă. Am încheiat un târg cu Hetty. L-am dăruit un maldăr de vechituri aruncate la o parte de Athena şi, în schimb, Hetty mi-a dat toate cartelele ei strânse în ultimele şase luni. Ea socoteşte că a făcut cea mai bună afacere posibilă. Ceea ce, bineînţeles, e adevărat.

— Sărmana Hetty! se simţi Judith obligată să exclame.

— Da’ de unde! A fost de-a dreptul încântată. N-a avut nicicând o asemenea garderobă. Şi, pe deasupra, va fi invitată la nuntă. Desigur, o să-i poftim pe Phyllis, pe Biddy şi pe Bob.

Bob! Judith se încruntă. Trăind departe de Nancherrow şi de Casa Dower, cam pierduse şirul evenimentelor şi simpla menţionare a numelui lui Bob (care nu făcuse niciodată parte din comitatul Cornwall) o luase prin surprindere.

— Te referi la unchiul Bob? Bob Somerville?

— Sigur că da. A venit într-o permisie, primăvara asta, doar pentru câteva zile, şi Biddy l-a adus la prânz, la Nancherrow. El şi Edgar s-au înţeles repede şi uşor. Un om atât de încântător!

— Probabil că Biddy mi-a scris, dar am uitat. Mă întreb dacă va putea să vină.

— Aşa sper. O să cam ducem lipsă de bărbaţi atrăgători. Numai strane pline de nătărăi bătrâni, sprijinindu-se în bastoane.

— Povesteşte-mi despre nuntă. Spune-mi despre toate planurile tale.

— Păi... Diana era în elementul ei. Ne-am gândit la un soi da fête-champêtre[50] în grădină. E cu mult mai original decât un festin în aerul sufocant din casă. Ştii la ce mă refer, căpiţe de fân, butoaie cu bere şi mese de lemn pe căpriori.

— Şi dacă plouă?

— Oh, n-o să plouă. Cel puţin nici nu-mi trece prin gând. Pentru nimic în lume! Desfid vremea rea.

Tommy râse de automulţumirea ei.

— Câţi musafiri vor lua parte la acest chiolhan? întrebă el.

— Am socotit deja în tren, nu-i aşa, Loveday, iubito? în biserica din Rosemullion încap la înghesuială optzeci de persoane, deci nu mai mulţi. Şi ne-am gândit să împodobim bisericuţa cât mai frumos, cu flori sălbatice şi ghirlande de brebenei. Şi cu strujeni verzi de porumb legaţi cu funde, făcute din panglici albe, la capătul fiecărei strane. Un aspect cu adevărat rustic. Tommy, de ce-ai mutra asta?

— Mi-am amintit de „Departe de lumea dezlănţuită”[51].

— E prea pesimist şi melancolic. La noi, atmosfera pastorală o să fie cu mult mai veselă.

---

[50] Fete-champetre (din Ib. tr.) - serbare câmpenească.

[51] Departe de lumea dezlănţuită (în original "Far from the Maddening Crowd"), roman scris în 1874 de Thomas Hardy.

— Ce imnuri vom cânta? „Câmpurile le arăm şi seminţe împrăştiem?” Sau „Lin se unduiesc lanurile de grâne aurii”?

— Nu-i deloc amuzant, Tommy. Întreci măsura.

— Pot purta redingota sau se cuvine să vin în costum din tweed, cu o undiţă înfiptă la pălărie?

— Te poţi îmbrăca aşa cum îţi place. În pantaloni din catifea reiată şi cămeşoi din tort de in dacă asta te face fericit.

— Orice fericire a ta e şi a mea, îi spuse Tommy şi Diana îi trimise un pupic din vârful buzelor şi-i aminti că, pesemne, venise timpul să comande cafeaua. Voioşia exuberantă a Dianel dură tot restul zilei şi cele două fete se lăsară absorbite de vigoarea şi buna ei dispoziţie. Odată prânzul isprăvit, micul grup se dispersă; Tommy se reîntoarse în Regent Street, Diana şi Loveday se îndreptară spre Harrods, iar Judith porni de una singură în căutarea unui cadou potrivit de nuntă pentru Loveday şi Walter. Prinse un autobuz până în Sloane Square şi Peter Jones şi, acolo, rătăci încoace şi încolo, cumpănind asupra unor lucruri, ca de pildă tingiri şi linguri de lemn, preşuri pentru şters picioarele şi lămpi cu abajur. Însă nici unul din aceste obiecte nu i se păru deosebit de interesant sau atrăgător, aşa că părăsi scuarul Peter Jones şi intră în labirintul de străduţe de la nord de King’s Road. După scurtă vreme, în mijlocul unor cârciumioare, descoperi o mică prăvălie de vechituri, expunând pe caldarâm mobilă stil, de provenienţă dubioasă. Dincolo de vitrina prăfuită, se înşiruiau cutii căptuşite cu pluş conţinând tacâmuri din argint, ceşti şi farfurioare desperecheate, soldăţei din plumb, piese de şah din ivoriu, vechi oale de noapte, statuete din bronz şi maldăre de draperii decolorate din catifea. Simţindu-se încrezătoare, Judith se încumetă să intre şi, când împinse uşa, un clinchet lung de clopoţel îi răsună în urechi. Înăuntru, mirosea a putregaiuri şi a mucegai; era întuneric şi colb, o învălmăşeală de mobile estompate, vătraie şi găleţi pentru cărbune, gonguri din alamă, toate aruncate claie peste grămadă. Dar, dintr-o odăiţă dosnică, ieşi o bătrânică, purtând un şorţ şi o pălărie exagerat de mare, aprinse o lumină slabă şi o întrebă pe Judith dacă doreşte ceva. Judith îi explică pe scurt că umbla după un dar de nuntă, iar femeia în vârstă îi spuse: „Nu te pripi”, apoi se instală maiestuoasă într-un fotoliu lăsat într-o rână şi începu să pufăie dintr-un chiştoc de ţigară. Şi, astfel, Judith petrecu cincisprezece minute fericite, strecurându-se dintr-un colţ în celălalt al prăvălioarei şi cercetând de aproape diverse

obiecte nepotrivite. Însă, în cele din urmă, găsi exact ceea ce căuta: douăsprezece farfurii întinse din ceramică, neciobite şi în perfectă stare, cu chenare late, nedecolorate, pe margini, unele de un albastru intens ca marea, altele roşu-aprins. Erau atât decorative cât şi utile, iar dacă Loveday nu voia să mănânce din ele, le putea totuşi aranja pe vreo policioară.

— Le iau pe astea, vă rog.

— Că bine zici! Bătrâna dădu drumul mucului de ţigară pe podea, îl strivi cu papucul şi se săltă cu efort din fotoliu. Dură ceva timp până ce împachetă farfuriile, înfăşurându-le pe fiecare în coli de ziar, apoi le ambală într-o cutie veche de băcănie, care, în consecinţă, cântărea o tonă. Judith îi plăti, ridică voluminoasa povară şi se îndreptă spre King's Road, unde, după o scurtă aşteptare, reuşi să oprească un taxi care s-o ducă înapoi în Cadogan Mews.

Când sosi, era aproape patru şi jumătate, dar Diana şi Loveday se întoarseră de-abia după o oră, încărcate de pachete şi pachețele, amândouă plângându-se în gura mare de dureri de picioare, deşi în mod miraculos încă, trăncăneau înainte, cuprinse de limbuţie. Se distraseră de minune, „incursiunea" fusese încununată de succes, dar amândouă mureau după un ceai cald. Aşa că Judith puse ibricul pe foc, aşeză ceştile pe o tavă, prăji pâine, unse feliile cu unt şi petrecură împreună o jumătate de oră fericită, privind cu atenţie şi admirând toate hainele noi şi frumoase, de-abia cumpărate. Şi când, în fine, Loveday termină, iar în încăpere domnea o harababură de veşminte şi foiţe de mătase împrăştiate peste tot, Judith scoase la iveală cutia de ambalaj pitită în dosul canapelei şi o depuse la picioarele lui Loveday, spunând:

— E darul de nuntă pe care ţi-l fac, iar prima farfurie fu despachetată în exclamaţii de plăcută surprindere şi de preţuire, atât din partea mamei, cât şi a fiicei.

— Oh, sunt divine!

— Nu le mai desface şi pe celelalte. Toate sunt la fel, douăsprezece la număr.

— Sunt superbe! Nu-mi puteai dărui ceva mai frumos. Ne-am uitat şi noi la farfurii, dat toate erau oribile, numai albe şi de strictă utilitate. Astea sunt minunate. Splendide! De unde le-ai luat?

Judith le explică.

— Mă tem că trebuie să le căraţi pe tren, adăugă ea. Sunt groaznic de

grele. Credeţi că o să vă descurcaţi?

— Nici o problemă. O să găsim un hamal sau un cărucior, iar tati vine să ne aştepte la Penzance.

— Sunt prea frumoase ca să fie folosite, spuse Diana.

— Le voi etala pe un raft, hotărî Loveday. O să rog pe cineva să-mi dea un bufet de bucătărie şi le voi expune acolo. Or să-mi înveselească mult căsuţa. Mersi, dragă Judith. Îţi mulţumesc din suflet.

Aşadar, atmosfera era mai mult decât satisfăcătoare, pe toate feţele se citea bucuria. Mai stătură oleacă la taclale, sorbindu-şi ceaiul şi mâncând feliile de pâine prăjită, până când Diana se uită la ceas şi anunţă că a sosit vremea să se pregătească pentru distracţia de seară, întrucât Tommy cumpărase bilete la spectacolul de revistă „Loveşte din nou", deci le ducea pe toate la teatru.

Datorită acestor împrejurări încântătoare, de-abia în dimineaţa următoare se pomeni Judith între patru ochi cu Diana. Loveday nu se trezise încă, prin urmare luară micul dejun împreună, în bucătărie... Un mic dejun cum se cuvine – ouă fierte de la Nancherow şi cești pline ochi cu cafea proaspăt râşnită. Şi numai atunci fură în stare să discute despre subiecte mai grave şi mai serioase decât nunta lui Loveday, anume soarta familiei Dunbar, prinsă în capcană în Orientul îndepărtat de atacurile dezlănţuite ale japonezilor.

Diana dorea să afle până în cele mai mici amănunte fiecare lucru petrecut, cum şi când anume. Şi era atât de înţelegătoare şi preocupată, încât lui Judith nu-i veni deloc greu să-i povestească despre trista desfăşurare a evenimentelor, culminând cu ultima veste care răsuflase, anume că „The Rajah of Sarawak" nu ajunsese niciodată în Australia.

Crezi că vasul a fost torpilat?

— Trebuie să fi fost, deşi nu există vreo confirmare oficială.

— Groaznic! Biata ta mamă! Îţi mulţumesc că mi-ai spus. Câteodată este bine să-ţi descarci inima. N-am pomenit dinadins nimic ieri, când eram toate împreună, fiindcă mi se părea cam deplasat. Şi voiam să-i dedic în întregime ziua lui Loveday. Sper din suflet că n-ai gândit despre mine că sunt îngrozitor de indiferentă şi nepăsătoare. Şi orice s-ar întâmpla, ştii că suntem mereu acolo. Mă refer la Edgar şi la mine. Te socotim ca fiica noastră. Dacă ai vreodată nevoie de vreun umăr pe care să plângi, nu trebuie decât să ridici receptorul.

— Ştiu bine asta. Eşti drăguţă.

Diana oftă, puse ceaşca pe masă şi întinse mâna după o ţigară.

— Presupun că nu se cade să ne pierdem speranţele. Stând acolo, în halatul din satin, de culoarea piersicii, cu chipul de toată frumuseţea, chiar şi nefardat, Diana îi apăru deodată copleşită de amărăciune. Judith se aştepta ca ea să spună ceva despre Gus, fiindcă numele lui, deşi nerostit, plutea în aer, suspendat între ele. Dar Diana rămase tăcută şi Judith realiză că dacă aveau de gând să-şi vorbească sincer, atunci trebuia să fie prima care să-i pomenească de Gus. Avu nevoie de o doză suficientă de curaj, întrucât se putea nimeri ca Diana să-şi dezlege băierile inimii, destăinuindu-şi propriile îndoieli referitoare la intenţiile lui Loveday şi, deşi apropiate fiind, Judith privea cu groază asemenea confidenţe, prinzându-se singură în capcana loialităţilor împărţite.

— Am considerat dintotdeauna că speranţa e un soi de sabie cu două tăişuri, spuse ea. Loveday a încetat să mai spere, nu-i aşa? E convinsă că Gus e deja mort.

Diana încuviinţă, dând din cap.

— Ştiu. Absolut convinsă. Prea tragic. Ce-aş mai putea spune? Bănuiesc că dacă presimte cu atâta intensitate, atunci înseamnă că Gus a fost cu adevărat ucis. Vezi, erau atât de apropiaţi. S-a creat între ei o legătură strânsă, chiar din prima clipă. Era minunat să-i priveşti, extraordinar! Gus a apărut la Nancherow din senin, totuşi părea că s-ar fi găsit dintotdeauna prin preajmă. Un tânăr aşa de liniştit, de fermecător şi de talentat. Sensibil ca un artist. Şi erau atât de îndrăgostiţi. N-au încercat niciodată să-şi ascundă dragostea.

Diana tăcu. Judith aştepta să continue, dar, după cum se părea, nu mai avea nimic de adăugat. Gus pierise aşa cum se scurge apa pe sub un pod şi acum Loveday purta în pântece copilul lui Walter, deci cu Walter urma să se mărite! Prea târziu pentru mustrări de cuget, nu mai era timp pentru îndoieli. Aşa cum stăteau lucrurile, Diana şi Edgar îşi apărau pe faţă părerile, ţineau sus steagul şi nici o altă persoană, nici măcar Judith, nu avea să afle vreodată ce simţeau ei cu adevărat.

După scurtă vreme, Judith grăi:

— Poate că Loveday are dreptate. Nu-ţi poţi făuri viaţa numai din nădejdi. Dar alternativa este de neconceput şi, dacă asta-i tot ce aveţi... Şi-apoi, fără să se gândească: Jeremy mi-a zis că e important să nu renunţi la speranţă... Şi numaidecât îi veni să-şi muşte limba, fiindcă Diana deveni deodată foarte atentă.

— Jeremy? Când l-ai văzut pe Jeremy?

— Oh, mai demult. Tulburată, mânioasă pe sine, Judith se poticnea în vorbe. În ianuarie, presupun. Nu-mi mai amintesc. Chiar înainte de căderea insulei Singapore. Trecea prin Londra.

— Noi nu l-am văzut de-un car de ani. Era bine?

— Aşa cred. A fost avansat în grad. Căpitan-comandor, chirurg pe navă.

— Acum că mi-ai pomenit, parcă l-am auzit pe tatăl lui spunându-i aceasta lui Edgar. Un băiat deştept! Trebuie să-i trimit o invitaţie la nuntă... Unde e?

— Habar n-am.

— Dar nu-i ştii adresa?

— H.M.S. Sutherland, prin grija G.P.O.

— Prea vagă. Nu spune nimic. Of, blestematul ăsta de război. Toată lumea e răspândită peste tot. Spulberată în cele patru zări. Ca frânturile de şrapnel.

— Ştiu. Judith era plină de înţelegere. Dar nu se poate face nimic.

Deodată, Diana zâmbi.

— Dragă Judith, ce fată raţională eşti! Ai perfectă dreptate. Acum, toarnă-mi altă ceaşcă de cafea şi hai să hotărâm cum să ne petrecem dimineaţa asta frumoasă. Tommy vrea să ne invite iară la prânz, dar dacă putem s-o smulgem pe Loveday din pat, atunci avem timp şi de o plimbare în parc... Haide, să nu mai pierdem nicio clipă...

* * *

Aşadar, iarăşi la drum. Dar în acea seară, reîntorcându-se la Portsmouth cu trenul, Judith stătea privind ţintă pe geam şi cumpănea pe îndelete la evenimentele uimitoare din ultimele două zile. Loveday şi Walter. Cununaţi. Un cuplu. Singură, fără stimulentul ospeţelor de la prânz şi al companiei scânteietoare, simţi că starea de euforie din weekend se risipeşte şi, în schimb, o potopesc din nou propriile ei reticenţe. Loveday era şi fusese mereu o prietenă cu totul deosebită, dar Judith îi cunoştea prea bine firea capricioasă şi îndărătniciile. Temerea cea mai mare a lui Loveday fusese dintotdeauna că războiul o va îndepărta, într-un fel sau altul, de Nancherow. Ameninţarea chemării

oficiale sub drapel era suficientă pentru a-i stârni panică. Odată ce Gus murise, aşa cum credea ea, şi îl pierduse pentru totdeauna, Loveday nu mai avea nici un motiv să nu caute consolare la Walter. Căsătorită cu Walter; va fi în siguranţă la Nancherrow pentru toată viaţa. Înlănţuirea de judecăţi din mintea lui Loveday nu era greu de priceput. Dar Judith nădăjduia că tot ceea ce i se spusese era adevărat. Că, în pătulul cu fân, Walter o sedusese pe Loveday. Şi că nu fusese Loveday cea care, cântărind avantajele, abuzase de buna lui credinţă, ispitindu-l, plină de „vino-ncoace".

* * *

Exact două săptămâni mai târziu, Judith primi invitaţia oficială la nunta lui Loveday. Descoperi plicul când reveni la Cartierul General din Whale Island, ostentativ de mare şi îndesat laolaltă cu restul corespondenţei în căsuţa poştală. Părea că Diana nu-şi irosise vremea degeaba: un plic voluminos, din hârtie de mătase, şi o coală dublă, de lux, imprimată cu filigran, de care Judith uitase că existaseră vreodată. Şi-o închipui pe Diana momindu-l pe librar cu vorbe dulci pentru a-l determina să-şi dezgroape stocurile preţioase de dinainte de război şi apoi convingându-l pe tipograf să execute mai repede comanda ei urgentă. Rezultatul era o minunăţie de gravură, cu scris – caligrafic în relief, aproape regească în splendoare. În mod limpede, se insinua prin invitaţie, nu avea să fie nimic precupeţit pentru acest eveniment.

Înăuntrul invitaţiei era îndesată o foarte lungă misivă de la Loveday. Judith luă cu sine plicul în cămăruţă, prinse invitaţia în rama oglinzM de deasupra comodei şi se aşeză pe patul cazon, ca să citească scrisoarea.

Nancherrow
14 mai

„Dragă Judith.

A fost într-adevăr foarte drăguţ din partea ta că ai venit la Londra şi ne-am bucurat nespus să te vedem. Iată şi invitaţia. E şic, nu-i aşa? Mami e o comoară, ţine neapărat să facă totul în stil mare.

Aici este, cum s-ar zice; un circ cu trej arene, fiindcă trebuie să pregătim toate într-un timp atât de scurt. Încă muncesc cu Walter, întrucât mămica, Mary şi doamna Nettlebed sunt mult mai eficiente decât mine şi, în afară de faptul că stau nemişcată în vreme ce Mary mă înţeapă cu boldurile (apropo, rochia de confirmare nu arată realmente prea rău), se pare că nu am ce

face altceva decât să încurc locul. Când nu suntem la fermă, Waiter şi cu mine încercăm să curăţim grădina căsuţei. El a cărat cu tractorul cantităţi uriaşe de lemnărie şi fierărie, cărucioare stricate, găleţi fără fund şi alte obiecte inutile, apoi a arat cu plugul şi a plantat o brazdă cu cartofi. Walter numeşte asta „împrospătarea pământului". Din fericire, atunci când vom scoate cartofii, el va sădi flori de câmp şi iarbă şi vom avea o pajişte. Zidarii au desfăcut în bucăţele căsuţa ţărănească. Cred că tati a tras sforile pe la Consiliul districtual sau altundeva, ceea ce nu-i stă deloc în fire, dar restricţiile de construcţie sunt deosebit de aspre şi, dacă nu intervenea cu abilitate, n-am fi reuşit nimic. Oricum, casa a fost devastată pe dinăuntru, apoi refăcută şi, pe lângă cele două camere, există acum şi o baie pe o latură, precum şi un soi de odăiţă de trecere, cu podea din piatră, unde Walter îşi poate lepăda bocancii şi atârna salopeta de lucru într-un cuier. O nouă maşină de gătit şi flori la ferestre. Cuibuşorul nostru, cred, va fi plăcut şi destul de cochet.

Mami şi tăticu' şi-au petrecut seri agonizante încercând să întocmească lista cu musafiri, al căror număr este aşa de limitat. Tati este grozav de nepărtinitor, hotărând să invităm patruzeci de prieteni de-ai noştri şi patruzeci de-ai familiei Mudge. În orice caz, au fost poftiţi toţi oamenii cumsecade, inclusiv şeful puterii executive din comitat, Biddy şi Phyllis, dragul domn Baines, doctorul şi doamna Wells, precum şi alţi prieteni apropiaţi. Cât despre familia Mudge, problema e mai delicată, fiindcă au o puzderie de rude, toţi şi toate, după câte am înţeles, s-au căsătorit cu verişoarele şi verii celorlalţi etc. Dar vei fi bucuroasă să afli că familia Warren (rubedenii îndepărtate prin alianţă) a fost de asemenea invitată. L-am scris lui Heather şi am chemat-o şi pe ea, dar mi-a răspuns că nu-şi poate lua liber de la serviciu; sunt atât de fericită că nu lucrez ia Departamentul ăia secret, fiindcă se pare că Heather n-are nici un pic de viaţă personală.

De asemenea, socot că te vei bucura să afli că doamna Mudge şi-a cumpărat o nouă proteză dentară, anume pentru această ocazie. Precum şi o rochie albastră din crépe de Chine şi o pălărie „asortată". Bineînţeles, pălăria şi rochia se potrivesc una cu cealaltă, şi nu cu dinţii cei noi. Doamna Mudge şi-a fixat oră la coafor ca să-şi facă părul permanent.

Mami e pe deplin optimistă în legătură cu vremea şi plănuieşte în cele mai mici detalii cum o să decurgă festinul în grădină. Tăticu' nu se arată la fel de optimist şi tot înjghebează „planuri pentru orice eventualitate", cum le numeşte el, ceea ce înseamnă că vom muta toate calabalâcurile în sufragerie în caz

că „se despică bolta cerului”. Doamna Nettlebed dorea să pregătească toate bucatele din raţiile de alimente păstrate, dar nu se cade, aşa că am angajat un furnizor din Truro. Mămica i-a spus ca nu cumva să se prezinte cu vreun soi de flecuşteţe cu cremă de ouă sau cu sute şi mii de alte bagatele. Şi capul puterii executive din comitat ne-a promis nişte somoni, deci, cu puţin noroc, ospăţul nu va fi prea sărăcăcios.

Şampanie nu vom avea, fiindcă e imposibil de procurat, iar tati spune că păstrează ultima ladă pentru reîntoarcerea lui Rupert acasă şi pentru sfârşitul războiului. Dar am făcut rost de un vin spumos excelent (din Africa de Sud?) şi de un butoi cu bere.

Domnul Mudge i-a mărturisit lui tati că a îngropat în grădină un poloboc cu rachiu curat şi ni l-a oferit ca un alt fel de tărie. După câte s-ar părea, „l-a pescuit” dintre stânci după un naufragiu, cu câţiva ani în urmă, şi l-a ascuns de vameşi şi de funcţionarii de stat însărcinaţi cu încasarea taxelor de accize. De-a dreptul palpitant. Absolut ca-n romanele lui Daphné du Maurier. Cine şi-ar fi închipuit una ca asta despre ei? Totuşi, tati s-a gândit că ar fi prea riscant să-i servim pe oaspeţi cu rachiu curat aşa că i-a spus domnului Mudge să lase mai bine polobocul unde este. Oferta tui a fost însă grozav de generoasă.

Domnul Nettlebed e atât de nostim. Oricine şi-ar fi imaginat că se va simţi cu adevărat în elementul lui cu toate aceste pregătiri mondene, dar, în fapt, cea mai mare preocupare a sa, din momentul în care ne-am anunţat logodna, a fost ce avea să poarte Walter la nuntă. Îţi vine să crezi asta? În realitate, Walter intenţiona să se îmbrace cu singurul lui costum pe care şi-l pune câteodată şi la funeralii, deşi trebuie să recunosc că arată cam ciudat, fiindcă a aparţinut unui unchi care avea picioarele mai lungi, iar doamnei Mudge nu i-a dat niciodată prin minte să-i scurteze lui Walter pantalonii. În cele din urmă, Nettlebed l-a însoţit pe Walter în cârciuma din Rosemullion, a plătit vreo două rânduri de beri şi l-a convins să-l lase pe el, Nettlebed, să preia iniţiativa. Sâmbăta trecută, au mers împreună la Penzance şi Nettlebed l-a târât în magazinul Medways, i-a ales un costum din flanel gri şi l-a pus pe croitor să i-l retuşeze, încât acum arată într-adevăr elegant. Şi i-a mai luat o cămaşă crem şi o cravată de mătase. Walter avea cartelele pentru îmbrăcăminte, dar Nettlebed i-a plătit toate hainele noi, spunând că e darul lui de nuntă. Atâta bunătate din partea sa! Şi, odată dusă această trebuşoară la bun sfârşit, Nettlebed pare să fie cu inima mai uşoară şi este în stare să se concentreze la număratul tacâmurilor şi la lustruirea paharelor de vin.

Ţi-am înşirat atâtea şi încă nu ţi-am mulţumit cum se cuvine pentru farfurii. Am ajuns acasă cu ele întregi şi cred că doamna Mudge are de gând să ne dăruiască un bufet de bucătărie cu policioare, care a aparţinut mamei sale, aşadar le voi aranja acolo şi vor fi de mare efect. A fost realmente cât se poate de drăguţ din partea ta şi i-au plăcut foarte mult şi lui Walter. De asemenea, am mai primit şi alte daruri de nuntă. O garnitură de pat (încă legată cu o panglică albastră, deci nefolosită, dar îngrozitor de prăfuită şi mototolită de atâta stat, ani de zile, în dulapul de aşternuturi), o pernă decorativă, cu rondele croşetate, un grătar de şters picioarele şi un ceainic de argint drăgălaş, în stil georgian.

Sper din tot sufletul că până acum ai căpătat permisia, aşa cum spuneai, fiindcă avem într-adevăr nevoie de tine. Vrem ca tu şi cu Biddy să ajutaţi la împodobirea cu flori a bisericii. Treaba asta trebuie să fie făcută vineri seara, fiind vorba de flori sălbatice care se ofilesc atât de repede. Biddy este de acord. Când soseşti?

Clementina o să fie domnişoară de onoare. E mult prea mică, dar Athena insistă. Mai ales fiindcă a găsit o rochie veche de-a mea, din muslin alb cu volane roz, şi de-abia aşteaptă s-o împopoţoneze pe fiică-sa şi s-o scoată în lume. Aş dori să fii aici, acum, ca să iei parte la toată nostimada.

Cu nesfârşită dragoste,
Loveday

P.S. I-am trimis o telegramă lui Jeremy Wells. Ne-a răspuns, pe lângă felicitările de rigoare şi urările de fericire, că din păcate nu poate veni la nuntă".

* * *

În dimineaţa următoare, după ce căpitanul de rangul trei Crombie scrută semnalele de zi şi semnă una sau două scrisori, Judith îşi formulă cererea:

— Credeţi că e-n ordine dacă îmi iau un concediu?

Îşi ridică brusc ochii lui pătrunzători, palizi ca monedele de argint de şase penny.

— Concediu?! Ceri într-adevăr un concediu?

Judith nu ştia sigur dacă şeful era sarcastic sau ofensat.

— Vreau să merg la o nuntă. Trebuie să merg la o nuntă, reformulă ea răspunsul cu curaj. Este pe treizeci mai.

Crombie se rezemă de spătarul scaunului şi-şi uni mâinile pe ceafă. Judith aproape se aştepta ca el să-şi aşeze ghetrele cu elastic în părţi pe birou, asemeni unui reporter dintr-un film american.

— A cui nuntă?

— A unei prietene. Se numeşte Loveday Carey-Lewis. De parcă această informaţie în plus ar fi schimbat substanţial lucrurile.

— În Cornwall?

— Da.

— Cât timp vrei?

— Două săptămâni?

Apoi, Crombie rânji, îşi curmă şicanele şi Judith se simţi din nou pe teren sigur.

— În ce mă priveşte, e-n ordine. Dar trebuie să lămureşti lucrurile cu ofiţerul superior W.R.N.S.

— Precis?

— Bineînţeles. Una dintre celelalte fete îmi poate purta de grijă. Or să-mi lipsească bunele tale servicii, dar o să supravieţuiesc. Dacă-ţi aminteşti, am încercat să te conving luni de zile să-şi iei un concediu.

— Se pare că înainte nu aveam motive.

— Dar acum e important.

— Da, este.

— Atunci, hai, întinde-o şi intră cu curaj în bârlogul ofiţerului superior. Spune-i că eu sunt de acord.

— Mulţumesc. Judith îi zâmbi. E foarte amabil din partea dumneavoastră.

Cu toate acestea, ofiţerul superior W.R.N.S. nu fu deloc la fel de maleabilă.

— Subordonat Dunbar! Ce cauţi aici din nou? Parcă aici ţi-ar fi biroul. Ce e de astă dată?

Nu era un început încurajator. Străduindu-se nici să nu se bâlbâie, nici să nu se împleticească în vorbă, Judith îşi argumentă solicitarea.

— Dar de-abia ai avut o permisie... Când te-ai dus la Londra.

— A fost un weekend, doamnă.

— Şi acum vrei două săptămâni?

— Da, doamnă.

Judith se simţea de parcă i s-ar fi năzărit să ceară luna de pe cer. La urma urmelor, sublinie ofiţerul superior cu vocea ei autoritară, după câte ştia şi Dunbar foarte bine, în acest moment, fiecare membru al echipajului de pe vasul H.M.S. „Excedent" se spetea muncind. Inclusiv celelalte două secretare W.R.N.S. de la Serviciul de instrucţie militară. Nimeni nu putea pretinde ca ele să lucreze ore suplimentare, după ce şi aşa de-abia mai pridideau cu munca. Era Dunbar sigură că acest concediu de două săptămâni i-ar fi absolut indispensabil?

Simţindu-se ca o trădătoare sau ca un dezertor care îşi părăseşte unitatea militară, Judith îngână ceva despre o nuntă.

— O nuntă? Asta nu-i învoire pentru motive familiale.

— Nu cer concediu pentru motive familiale... Ofiţerul superior o ţintui cu o privire sfredelitoare... doamnă.

— În familie?

— Nu, e vorba de cea mai bună prietenă a mea. Persoanele tiranice, îşi aminti Judith din zilele de şcoală de la Porthkerris, trebuiau să fie înfruntate fără sfială. Părinţii ei au avut grijă de mine când ai mei au plecat în străinătate. Expresia de neîncredere de pe chipul ofiţerului superior îi trăda gândurile. Şi anume că membra W.R.N.S. Dunbar încerca s-o păcălească printr-o viclenie sau minciună. Nu am decât o mătuşă şi vreau să plec şi să stau cu ea. În plus, adăugă Judith, mi se cuvine un concediu. N-am mai avut unul de la Crăciun, doamnă.

„Zgripţuroaica" îşi plecă ochii pentru a cerceta în registru învoirile cerute de Judith.

— Ai vorbit cu căpitanul Crombie?

— Da. Mi-a spus că n-are nimic împotrivă, desigur, şi cu voia dumneavoastră.

Femeia încrâncenată îşi muşcă buzele, cumpănind în minte cu ostentaţie. Aflată de cealaltă parte a biroului, într-o atitudine servilă, Judith se gândi ce satisfacţie ar avea dacă ar apuca tava solidă pentru corespondenţă şi ar izbi-o peste scăfârlia tunsă „à la garçon". În fine, ofiţerul superior oftă:

— Oh, foarte bine. Dar numai şapte zile. Ai destul timp la dispoziţie.

„Cotoroanţă meschină!"

— Vă mulţumesc foarte mult, doamnă. Judith se îndreptă spre uşă, dar, înainte de-a o deschide, ofiţerul superior i se adresă din nou:

— Dunbar!

— Da, doamnă.

— Cred c-ar trebui să te tunzi. Părul tău pare neîngrijit. Îţi ajunge până la guler.

— Da, doamnă.

— E-n regulă. Poţi pleca acum.

— O săptămână? repetă incredul căpitanul Crombie, când Judith îi relată despre interviul total nesatisfăcător. Ce dracu' a apucat-o pe baborni...? Îşi cenzură vorbele aproape la timp. Ce naiba îşi închipuie ofiţerul superior? Nu-i nici un motiv pentru care să nu-ţi iei liber două săptămâni. Voi vorbi cu ea.

— Oh, nu, vă rog, îl imploră Judith, imaginându-şi deja o discuţie cu explicaţii stânjenitoare în mijlocul popotei ofiţerilor. Dacă vorbiţi cu ea, n-o să mi-o ierte niciodată. Va crede că eu v-am pus în temă.

— O săptămână de-abia ai timp să ajungi acolo şi să te întorci.

— Ba nu, e destul. Arhisuficient. Voi pleca joi şi voi reveni la serviciu joia următoare. Vă rog, nu-i spuneţi nimic, altminteri o s-o cuprindă vreo criză de autoritate şi-o să suspende toate permisiile.

— Chiar şi în acest caz n-ar putea face una ca asta.

— N-aş fi atât de sigură. Tocmai mi-a atras atenţia să mă tund.

— Socot că părul tău arată perfect aşa cum este, spuse căpitanul Crombie, observaţie care-i luă pe amândoi prin surprindere. Judith se holba la el cu uimire, iar Crombie era limpede uluit de cuvintele-i impulsive, fiindcă, dintr-odată, începu să-şi facă de lucru, rearanjându-şi, fără a fi nevoie, hârtiile de pe birou. Deci – îşi drese el glasul – în cazul ăsta, mai bine lăsăm lucrurile cum sunt. Tu trebuie doar să profiţi la maximum de fiecare zi.

— Nu fiţi neliniştit. Judith îi dărui un zâmbet cald, afectuos. Aşa am să şi fac.

Judith se retrase, închizând binişor uşa, iar căpitanul Crombie rămase de unul singur, regretând profund remarca sa nechibzuită şi având nevoie de câteva clipe pentru a se reculege. Pur şi simplu, îl luase gura pe dinainte, iar Judith era o fată atât de fermecătoare... cucerind prin calităţile ei plăcute. Cornwall! Judith avea propria sa căsuţă acolo. Crombie ştia, fiindcă ea îi vorbise despre căminul mult iubit, descriindu-i-l. Preţ de o clipită, îşi îngădui extravaganţa de a se lăsa prins în jocul imaginaţiei, dedându-se la fantezii tinereşti, cum că Judith îl invita s-o însoţească în Cornwall şi nu intervenea nimic pentru a-l opri:

responsabilităţile din Marina Regală, slujba lui, soţia şi fiul, totul abandonat pe dată. „Un tărâm însorit, dincolo de mare!" Se vor plimba împreună pe stâncile bătute de vânturi, vor înota în apele albastre ale Oceanului Atlantic, vor cina în hanuri pitoreşti, la lumina lumânărilor, vor adormi nopţile, în sunetul tânguios al valurilor ce se sparg de ţărm...

Deodată, telefonul ţârâi, readucându-l la cruda realitate. Întinse mâna şi ridică receptorul. „T.D.O.", se răsti el, dar la celălalt capăt al firului era chiar şeful lui.

Visul său se risipi şi dispăru, ceea ce, la sfârşitul zilei, era probabil cum nu se poate mai bine.

Casa Dower
Rosemullion
Cornwall
Duminică, 31 mai

„Scumpul meu Bob.

Ei bine, nunta s-a sfârşit, iar fericita pereche a plecat într-o aşa-numită lună de miere, de numai trei zile, la „Castle Hotel" din Porthkerris.

Dumnezeule, habar n-ai cât de mult ţi-am dus dorul şi ţi-am regretat absenta. Aş fi vrut să fi venit şi tu nu numai pentru a nu scăpa prilejul, ci şi de dragul meu. N-am mai fost niciodată la vreo nuntă fără tine şi m-am simţit foarte straniu. Aş putea adăuga că toată lumea ţi-a regretat absenţa, dar m-am rugat lui Dumnezeu pentru tine, cel rămas încremenit acolo, la Scapa Flow. Acum, sunt singură. Judith, Phyllis şi cu Anna au plecat la un picnic la golfuleţul de la Nancherrow, aşa că pot sta liniştită ca să-ţi scriu şi să-ţi povestesc totul despre nuntă, cât timp amintirile îmi sunt încă proaspete în minte.

O să încep cu ziua de joi, când a sosit Judith. Era o dimineaţă mohorâtă, umedă, însă m-am dus cu maşina la Penzance şi am întâmpinat-o la trenul Riviera. Judith făcuse o călătorie obositoare, trebuind să schimbe legătura în Bristol şi să aştepte două ore pentru trenul de Londra. Stând pe peron, m-au copleşit anumite temeri. Nu o văzusem de luni întregi şi, de când fusesem împreună ultima oară, se succedaseră atâtea întâmplări cu adevărat zdrobitoare. Mi-era teamă că Judith se

va fi schimbat în vreun fel, devenind mai interiorizată, şi că între noi va fi un soi de barieră neprevăzută... Am fost totdeauna atât de apropiate şi nu doream să intervină vreo schimbare în relaţiile noastre afectuoase. Dar totul a decurs bine, deşi am fost de-a dreptul şocată s-o văd atât de gălbejită şi de slăbită. Bănuiesc că nu-i deloc surprinzător, având în vedere că a trecut prin momente chinuitoare şi încă le îndură.

Oricum, am ajuns acasă, la Casa Dower, şi s-a purtat exact ca o fetiţă venită la locul ei de baştină, într-o vacanţă şcolară, adică şi-a scos în grabă uniforma militară, şi-a pus hainele vechi dar comode şi apoi a cutreierat din cameră în cameră, privind pe ferestre, atingând mobilele, verificând amănunţit fiecare detaliu al micului ei domeniu. Şi, trebuie să spun, totul arăta impecabil. Phyllis robotise mai rău ca o sclavă, lustruind podelele, spălând perdelele şi plivind buruienile din borduri, iar dormitorul lui Judith strălucea, plin de flori proaspete şi mirosind a lenjerie curată.

În seara aceea, după ce Judith s-a dus la culcare, am trecut să-i spun noapte bună şi am stat la taclale ore în şir. Mai ales despre Molly, Bruce şi Jess. În ce-i priveşte, Judith e hotărâtă să nu-şi piardă speranţa, deşi îmi închipui că nu vom mai primi veşti de la ei până la sfârşitul ostilităţilor. Apoi, am vorbit despre Ned şi Edward Carey-Lewis şi am întrebat-o despre viaţa ei sentimentală, dar s-ar părea că, deocamdată, n-are nici una şi nici nu-şi doreşte. Din prudenţă, aşa socot. Cine s-a ars cu supă suflă şi-n iaurt. Ceea ce-i lesne de înţeles. Aşa că, în schimb, am discutat despre Loveday şi Walter. Nici una dintre noi nu e grozav de fericită în privinţa acestei nunţi, dar nu o recunoaştem faţă de alt suflet, nici măcar faţă de Phyllis. Şi, cu siguranţă, nicidecum în prezenţa Dianei sau a lui Edgar Carey-Lewis, care se poartă mai departe de parcă Loveday s-ar căsători cu unicul bărbat preferat de ei înşişi. Şi sunt demni de toată stima pentru asta. Fie ce-o fi, chestiunea nu ne priveşte pe noi, deşi cred că toată lumea ar fi mai fericită dacă Loveday n-ar aştepta un copil. În cele din urmă, am lăsat-o pe Judith să doarmă cam pe la douăsprezece şi jumătate noaptea. Îi dădusem înainte un pahar cu lapte cald şi un somnifer, iar a doua zi dimineaţa părea cu totul altă

persoană: o parte din oboseală şi slăbiciune îi pierise de pe chip, căpătase chiar puţină culoare în obraji. Ce loc tămăduitor e ăsta!

Prin urmare, vineri, Judith s-a dus cu bicicleta la Nancherrow să-i vadă pe toţi şi să inspecteze noua casă a lui Loveday, care nu este încă terminată. În timp ce era plecată, a apărut pe neaşteptate mama lui Phyllis, care călătorise cu autostopul din St. Just într-un furgonet cu zarzavaturi. Şi a luat-o pe Anna cu ea pe durata weekendului, deoarece fetiţa n-a fost invitată la nuntă, iar Phyllis avea să se distreze mult mai bine fără o mânzişoară năzdrăvană cum e Anna, agăţată de poale. Ne-am petrecut după-amiaza de vineri culegând flori sălbatice pentru împodobirea bisericii, iar seara am şi isprăvit cu pavoazatul. Athena, Diana şi Mary Millyway erau, de asemenea, acolo şi am muncit toate până când s-a întunecat de-a binelea şi n-am mai văzut ce facem. Aşadar, am curăţat toată murdăria şi ne-am întors acasă.

Sâmbătă. Ziua nunţii, îţi vine oare a crede, toţi norii s-au destrămat în adierea vântului şi era o dimineaţă senină, însorită, absolut desăvârşită. Mi-o şi puteam închipui pe Diana jubilând zgomotos. Numai ea poate câştiga în orice împrejurare. Un mic dejun târziu, apoi ne-am gătit toate cu toaletele noastre cam demodate, pe care nu ţi le voi descrie, fiindcă sunt sigură că nu te interesează câtuşi de puţin. Poate, doar să-ţi spun, cu singura deosebire, că Judith nu avea pălărie, aşa că şi-a pus vechea pălărie de pai a Laviniei Boscawen, pe care răposata obişnuia s-o poarte la grădinărit. Phyllis i-a garnisit-o cu o panglică trandafirie şi până la urmă Judith arăta foarte drăgălaşă.

Deci, nunta. Am coborât dealul şi tot ce lipsea era răsunetul clopotelor. Trebuie să recunosc, biserica arăta într-adevăr încântător, dantelată cu flori de câmp şi ghirlande de caprifoi şi frumos împodobită cu ulcioare mari, pline cu margarete albe. Treptat-treptat stranele s-au umplut până la refuz. O parte, cu lume elegantă, în redingote şi toalete luxoase; – cealaltă parte, cu lume nu atât de formalistă, dar de două ori mai şic, cu garoafe prinse la butoniere şi tremurătoare, înfipte în ace la piepturile ample. Diana arăta de vis, în mătase

turcoaz-deschis, iar colonelul deosebit de distins, în gheroc gri cu doi nasturi. Athena Rycroft purta un taior crem, iar micuța Clementina Rycroft a fost o domnișoară de onoare destul de neastâmpărată, scoțându-și pantofiorii și șosetele în portic, scărpinându-se la poponeț în timp ce străbătea naosul și sfârșind pe genunchii lui Mary Millyway pentru a-și suge degetul.

Cât despre mireasă și mire, ei formau un cuplu nemaipomenit de atrăgător. Walter este realmente chipeș, cu fața lui oacheșă, proaspăt tuns și bărbierit. Cavalerul lui de onoare era cam necioplit, dar a reușit să nu piardă verighetele. Loveday arăta fermecător, în voal alb, ciorapi albi și conduri din atlaz alb. Fără văl și bijuterii. Doar o coroniță din margarete pe păru! ei strălucitor de negru.

Apoi, cununia odată oficiată, s-au făcut fotografii în fața bisericii, s-au aruncat confeti multicolore și fericiții miri au fost duși de îndată cu Bentley-ul decapotabil al Dianei (însuși Nettlebed aflându-se la volan). Noi, ceilalți, ne-am înghesuit în cele două camioane cu bănci pe care ni le pusese la dispoziție Edgar Carey-Lewis. Cei rămași pe dinafară au mers cu alte mașini. (De pildă, Hetty, slujnică la bucătărie, la Nancherrow, care-i destul de simplă, a reușit să se strecoare în automobilul oficial al șefului puterii executive din comitat. Poate că, la urma urmei, nu-i atât de naivă cum pare).

Nancherrow era pavoazat de sărbătoare, cu drapelul britanic fluturând în vârful catargului și flori pretutindeni, înăuntru și afară. Curtea interioară, luminată de soare și ferită de vânt, avea cu totul altă înfățișare. Baloturi de fân de jur-împrejurul zidurilor, un stol de hulubi fâlfâind din aripi și porumbarul preschimbat într-un „pom de Arminden"[52]), cu iarzi de panglici multicolore fluturând în aer. Mese lungi, așternute cu fețe din damasc și gata aranjate pentru festin cu cea mai bună argintărie și sticlărie. Mai important, tejgheaua bufetului, încărcată cu sticle și pahare mari fără picior, precum și cu butoiașe cu bere. Ospătarii aduși de furnizor,

---

52Pom de Arminden - stâlp împodobit în jurul căruia se dansează de 1 mai în Anglia, zi considerată ca fiind începutul primăverii.

harnici ca albinele, şi curând, toată lumea cu câte un pahar în mână, începând distracţia.

Ne-am aşezat la masă cam pe la ora două şi jumătate şi, ţinând seama de raţionalizări şi de celelalte lucruri, se poate spune că a fost cu adevărat un mare zaiafet, ca în poveşti. Toţi au contribuit cu ce-au avut la îndemână, aşa că ne-am ospătat cu somon rece, friptură de porc, budinci şi prăjituri cu cremă. Eu am stat între domnul Baines, avocatul lui Judith, şi domnul Warren din Porthkerris şi am găsit nenumărate subiecte de conversaţie. Festinul a durat destul de mult, dar, în cele din urmă, şeful puterii executive din comitat s-a ridicat în picioare ca să rostească un toast şi să închine în sănătatea mirilor. Până atunci, din cauza băuturii, majoritatea bărbaţilor (fără a mai vorbi şi despre femei) nu mai ştiau pe ce lume se află şi urările capului puterii executive au fost primite călduros, cu multe aplauze, dar şi cu câteva fluierături, potolite însă repede. Walter a rostit un mic discurs (la înălţimea momentului), după el cavalerul de onoare (cam incoerent), şi, în fine, noi, ăştilalţi, ne-am continuat distracţia.

Era deja aproape ora cinci şi deodată am realizat că mirele şi mireasa urmau să vină la faţa locului, aşa că toţi ne-am repezit la intrarea principală şi am stat acolo, aşteptându-i să apară. Ceea ce s-a şi întâmplat şi Loveday a azvârlit buchetul spre Judith care l-a prins cu îndemânare; proaspăt căsătoriţii s-au urcat din nou în Bentley şi Nettlebed i-a condus ceremonios până la capătul drumului de acces, unde au trecut în maşina veche a domnului Mudge şi au gonit spre Porthkerris.

(Mă bucur că Nettlebed n-a trebuit să-i ducă tot drumul până în Porthkerris, fiindcă pentru prima dată în viaţa lui, a fost cam nechibzuit şi a băut prea mult. Nettlebed aghesmuit este într-adevăr un spectacol demn de văzut. Băţos şi impunător ca totdeauna, deşi se împleticea, nesigur pe picioare. La un moment dat, a fost observat valsând cu Hetty. Se poate doar spera că, la timpul cuvenit, doamna Nettlebed îi va ierta greşeala).

Deci, asta a fost. Ne-am luat rămas bun şi ne-am întors la Rosemullion, iar Judith şi cu mine am scos-o pe Morag la o

lungă şi plăcută plimbare, fiindcă biata căţeluşă rămăsese închisă în casă toată ziulica. Apoi, am revenit la Nancherrow pentru a cina împreună cu soţii Carrey-Lewis. Am spălat după aceea vasele, întrucât doamna şi domnul Nettlebed se retrăseseră la culcare.

Îmi pare rău că m-am întins atâta la vorbă, dar a fost un eveniment cu totul special. S-a asemuit oarecum cu petrecerile şi sărbătorile vesele ale solstiţiului de iarnă (nunta, adică), în mijlocul unei ierni friguroase şi întunecate (mă refer, desigur, la cumplitul război). Cred că ne-a prins bine tuturor să ne alungăm din minte, măcar şi pentru scurtă vreme, veştile deprimante, plictiseala, singurătatea şi neliniştile şi, pur şi simplu, să ne desfătăm.

De asemenea, mie personal mi s-a oferit motivul să meditez pe îndelete la situaţia familiei noastre. Dacă se întâmplă tot ce-i mai rău şi Molly, Bruce şi cu Jess nu se mai întorc niciodată, atunci socot că tu, eu şi Judith trebuie să depunem orice efort ca să rămânem împreună, (în biserică, m-am gândit la ziua când Judith se va mărita şi mi-am închipuit cum tu o vei conduce la altar, iar eu voi aranja toate şi, deodată, totul mi s-a părut atât de important). Judith are această casă fermecătoare, deci un lucru absolut sigur de la care poate porni în viaţă, prin urmare nu-mi imaginez că va dori s-o părăsească sau s-o vândă. Aşa că, după război, când, în sfârşit, te vei pensiona poate va fi o idee bună să încercăm să ne găsim vreun sălaş undeva, nu prea departe de Rosemullion. Pesemne în Helford Passage sau Roseland? Unde ai putea ţine o bărcuţă şi am putea avea o grădină cu un palmier. Pe drept cuvânt, nu mai vreau să mă mai întorc vreodată în Devon, la Upper Bickley. Casa e prea plină de amintirea lui Ned, iar aici mi-am făcut prieteni, mi-am încropit o nouă viaţă şi m-am împăcat – mai mult sau mai puţin – cu faptul că Ned nu se va mai înapoia acasă niciodată.

Acesta e locul unde mi-ar plăcea nespus să stau şi, după doi ani şi jumătate, socot că nu-l voi putea părăsi nicicând. Te superi, scumpul meu Bob? Vrei să te gândeşti la asta?

Te îmbrăţişez cu toată dragostea. Ai grijă de tine.

Biddy".

1945

Trincomalee, Ceylon. H.M.S. „Adelaide” era o navă care adăpostea Cartierul General al Flotei a Patra de Submarine, un crucişător transformat dintr-un vas comercial, cu traverse în babord şi timonerie la pupa. Locul permanent de ancorare a cuirasatului se găsea în golfuleţul Smeaton, un sân de mare adânc, înconjurat de două promontorii acoperite de junglă. „Adelaide” zăcea uşor cufundată în apele adânci, cu punţile ei de oţel clocotind înăbuşit în arşiţa dogoritoare şi cu o sumedenie de submarine legate lângă ea bord la bord, totul asemănându-se nici mai mult, nici mai puţin, decât cu o scroafă imensă, istovită, care de-abia fătase o droaie de purceluşi.

Comandant-şef era căpitanul Spiros din Corpul sud-african al Marinei Regale şi, deoarece nava lui slujea unor scopuri pur administrative, două secretare W.R.N.S., având baza pe ţărm, erau trecute cu barca peste ape în fiecare zi, ca să lucreze în biroul căpitanului la dactilografierea ordinelor de patrulare pentru submarine şi a rapoartelor întocmite după rondul de recunoaştere, ocupându-se şi de ordinele primite de la amiralitate şi aducând îndreptări documentelor confidenţiale. Una dintre acestea era o fată apatică, pe nume Penny Wailes, care, înainte de a veni în Orientul îndepărtat, îşi petrecuse doi ani la Liverpool, în Cartierul General al amiralului flotei, Serviciul căi maritimele acces spre Anglia prin Oceanul Atlantic. Când nu lucra la bordul H.M.S. „Adelaide”, Penny îşi pierdea cea mai mare parte a timpului în compania unui tânăr căpitan din Marina Regală, cu baza la campamentul 39, câteva mile nord de Trincomalee. Tânărul exercita o mare atracţie nu numai fiindcă stăpânea un mijloc de transport (un jeep al Marinei Regale), ci avea şi o mică barcă cu vele; el şi Penny îşi petreceau majoritatea weekend-urilor în această ambarcaţiune, navigând în direcţia vântului, plutind lin peste apele întinse şi albastre şi descoperind golfuleţe inaccesibile, unde să facă un picnic şi să înoate.

Cealaltă membră W.R.N.S. era Judith Dunbar.

Datorită părelnicului prestigiu al slujbei lor, ele erau foarte invidiate de către colege, care îşi croiau drum, în fiecare zi, spre sediile banale de pe coastă: Cartierul General al forţelor navale, birourile ofiţerilor, H.M.S.

„Highflyer”, casierie, Serviciul de aprovizionare al bazei militare. Dar, de fapt, Judith şi cu Penny găseau că în slujba lor erau destul de solicitate, atât din punct de vedere fizic, cât şi psihic.

Fiziceşte, întrucât ziua lor de lucru era foarte lungă. Marinarii munceau în schimburi, conform rutinei de la tropice, ceea ce însemna că orele lor de cart se terminau la două după-amiaza, pentru ca apoi să moţăie toropiţi de căldură în paturile cazone, în hamace sau în vreun loc umbros pe punte, iar pe urmă, cam pe la patru, când se mai răcorea puţin, să înoate. Dar cele două fete ajungeau la bordul vasului la şapte şi jumătate dimineaţa, după ce îşi luaseră micul dejun şi traversasară portul cu barca. Şi nu se reîntorceau la cazarmă decât seara, înapoindu-se cu aceeaşi ambarcaţiune care-i aducea la ţărm şi pe ceilalţi treizeci şi cinci de ofiţeri, învoiţi pe uscat.

Lungile ore de muncă n-ar fi fost atât de neplăcute dacă ele ar fi avut posibilitatea de a face un duş şi s-ar fi putut răcori peste zi, însă, din motive de spaţiu şi apropiere de cazarmă, precum şi din pricină că nava militară mişuna de bărbaţi, acest lucru era imposibil. Până când isprăveau cu dactilografierea, multiplicarea şi corectarea anostelor ordine secrete, sfârşeau prin a fi leoarcă de sudoare şi sleite de oboseală, cu uniformele albe – apretate în fiecare dimineaţă – acum boţite şi murdare.

Problema psihologică izvora din faptul că ele erau singurele două femei la bord şi, de asemenea, cartnici de grad inferior. Această situaţie le făcea să fie nici cal, nici măgar, nici laie, nici bălaie. Desigur, nu se aşteptau la cine ştie ce - şi într-adevăr nici măcar nu doreau să fie în relaţii intime sau chiar familiare cu matrozii de pe corvetă sau de pe puntea inferioară, care tânjeau după compania sexului feminin, simţindu-se ofensaţi de prezenţa lor stingheritoare acolo; le porecliseră „bucăţelele bunişoare ale ofiţerilor” şi pândeau cu prudenţă orice semn de favoritism.

Nici Judith, nici Penny nu-i învinovăţeau. Micul detaşament de membre W.R.N.S. din Trincomalee fusese totdeauna iremediabil întrecut în număr de ponderea covârşitoare a bărbaţilor şi acum, odată cu terminarea războiului din Europa, navele Marinei – Regale porneau din Regatul Unit şi străbăteau mările, pentru a se alătura Flotei din Indiile de Est. Aşadar, aproape nu trecea zi fără ca încă un crucişător sau distrugător să nu lunece prin estacadă intrând în rada portului, aruncând

ancora şi debarcând la ţărm primele bărci ticsite cu marinari însetaţi de plăceri senzuale.

La mal, nu prea aveau cine ştie ce mare lucru de făcut, decât să joace fotbal, să bea ceva la cantina cazărmii sau să vadă vreun film vechi la cinematograful improvizat, un hangar uriaş cu acoperiş din tablă ondulată. Nu găseau nici străzi familiare, nici cârciumi, nici fete. Existau doar câţiva civili europeni, iar singurul sat de băştinaşi nu era decât o îngrămădire de colibe acoperite cu frunze de palmier, cu drumeaguri înnoroite, brăzdate de roţile cotigelor trase de boi jugăniţi. Şi, de altfel, aşezarea, destul de primitivă, era dincolo de zonele permise. Înăuntrul uscatului, departe de mare şi de plajele albicioase, mărginite de palmieri, regiunea era neprietenoasă, mişunând de şerpi, ţânţari şi furnici, a căror muşcătură putea fi periculoasă.

În timpul musonului, lucrurile se agravau şi mai mult, întrucât terenul de fotbal se inunda, drumurile se preschimbau în pâraie roşietice de mâl şi orice descindere la cinematograf, cu ploaia răpăind pe acoperişul de tablă, insufla cam tot atâta plăcere ca şi când ai fi stat înăuntrul unei tobe uriaşe. În consecinţă, marinarul obişnuit, odată ce noutatea postului „se tocea" repede, îşi forma o părere proastă despre Trincomalee. Locul era cunoscut şi sub porecla de „Scapa Flow în tehnicolor", ceea ce nu însemna un compliment.

Nici tu cârciumi, nici tu săli de cinema, nici tu fete. Numai pustietate.

Desigur, partea cea mai rea era lipsa fetelor. Dacă dintre matrozii tineri, vreunul chipeş şi hotărât, reuşea să atragă primirile vreunei membre a W.R.N.S. şi s-o convingă să iasă cu el, nici nu avea realmente unde s-o invite, decât dacă ea poftea să bea o ceaşcă de ceai într-un local obscur de pe Harbour Road, denumit „Elephant House". Acesta era ţinut de o familie ceyloneză, a cărei idee despre distracţiile cu adevărat rafinate era să pună mereu şi mereu la gramofon un disc oribil, intitulat „Vechi amintiri din Anglia".

Prin urmare, marinarii nu puteau fi învinovăţiţi. Dar nici cele două fete nu duceau o viaţă uşoară, iar aceasta devenea uneori atât de iritantă, încât, de pildă, atunci când comandantul-şef al forţelor aliate, lordul Mountbatten, descinse la Trincomalee din buncărul lui construit pe o coamă de munte inaccesibilă în Kandy şi făcu o vizită oficială pe H.M.S. „Adelaide", Penny şi Judith preferaseră să rămână ascunse în biroul căpitanului şi nu se aliniară pe punte, laolaltă cu restul echipajului de

vas. Ştiau foarte bine că mai-marele comandant, văzându-le, se va opri să le vorbească şi, de asemenea, erau convinse că o astfel de întâmplare nu putea decât să stârnească resentimente inutile.

Codindu-se la început să le lase pe cele două secretare W.R.N.S. să facă după cum credeau ele de cuviinţă, căpitanul Spiros înţelese în cele din urmă punctul lor de vedere şi se declară de acord.

După ce importanta vizită luă sfârşit şi comandantul suprem plecă, Spiros coborî să le mulţumească pentru purtarea lor plină de tact. Ceea ce le impresionă pe Judith şi Penny, dar nu le luă prin surprindere, dată fiind popularitatea printre subordonaţi a şefului lor, ofiţer înzestrat atât cu bun simţ, cât şi cu şarm.

Început de august şi sfârşit binevenit al unei alte zile caniculare. Judith şi Penny stăteau pe puntea superioară, între catargul principal şi arborele artimon, aşteptând barca să le ducă la ţărm. De asemenea, se mai găseau acolo, jinduind după puţină viaţă de noapte, doi dintre comandanţii de submarine, un căpitan de rangul întâi şi trei tineri sublocotenenţi, toţi arătând nefiresc de îngrijiţi şi protocolari în uniforme imaculate de gală.

La adăpostul golfuleţului Smeaton, H.M.S. „Adelaide" sfârâia încă în dogoarea căldurii tropicale. În traversul navei, tangoanele[53] fuseseră prinse cu parâme groase de bordaj, purtând în balans scări de frânghie, iar marea adâncă spumega agitată în vreme ce două echipe de marinari se angajaseră într-o întrecere de polo, împroşcând în toate părţile şi despicând valurile ca nişte delfini.

Judith îi urmărea din priviri, dar se gândea la reîntoarcerea în cazarmă, cum îşi va smulge pur şi simplu uniforma năclăită de sudoare, va alerga pe cărăruia dinspre golfuleţul retras şi acolo se va arunca de pe ponton în marea răcoroasă, purificatoare.

Alături, Penny căscă.

— Ce-ai de gând să faci diseară? o întrebă ea.

---

53 tangon Pl: ~oane (Nav) 1 Catarg orizontal mobil, cu funii şi scară, folosit pe timp de furtună, pentru a coborî sau a urca în şi din corabie în barcă. 2 Drug de lemn fixat la un capăt pe bordaj, întrebuinţat la legarea bărcilor lansate la apă. (n. corector)

— Nimic, slavă Domnului! Nu ies nicăieri. Probabil o să aştern pe hârtie câteva scrisori. Dar tu?

— Nu mare scofală. Poate mă duc cu Martin la clubul ofiţerilor. Martin era căpitanul din Marina Regală care avea un jeep. Sau vom mânca peşte la restaurantul chinezesc. Depinde dacă se simte mână largă sau nu.

Barca vasului trase bord la bord, ţinută bine în loc cu cângi. În Marina Regală, orice navă militară era cunoscută după ambarcaţiunile sale, iar cele de la bordul H.M.S. „Adelaide" serveau ca exemplu strălucitor, vopsite în alb, cu punţi frecate cu peria şi odgoane răsucite fără cusur. Chiar şi echipajul, un cârmaci şi trei marinari, fusese cu siguranţă ales după înfăţişare, fiindcă toţi erau bronzaţi, muşchiuloşi şi chipeşi, desculţi, cu bonetele potrivite cu meticulozitate militărească pe-o sprânceană. Ofiţerul de cart dădu semnalul, iar Judith şi Penny, având rang inferior, coborâră în grabă pasarela şi se îmbarcară primele. Ceilalţi le urmară: căpitanul de rangul trei Fleming în faţă şi comandantul submarinului H.M.S. „Foxfire" încheind şirul. Marinarii de punte împinseră cu putere înainte, motorul fu pornit, cârma manevrată şi barca lunecă pe ape, descriind o curbă largă, cu prora ridicată în aer; o dâră strălucitoare de spumă, ca un vârf de săgeată, se alungea la pupa.

Deodată, din fericire, se răcori binişor şi Judith se aşeză într-un ungher al cockpit[54]-ului, pe perniţa din canafas alb, şi-şi întoarse faţa spre adierea brizei. Dinspre gura portului sufla un curent de aer proaspăt, oceanic, şi prova bărcii pulveriza perdele fine de stropi, cu irizări de curcubeu în lumina crepusculară, şi Judith simţi gust de sare pe buze.

După puţin timp, ocoliră promontoriul lung care străjuia golfuleţul Smeaton; de aici, copacii dispăreau, cedând locul stâncilor, palmierilor cu frunze penate şi fâşiilor de plajă cu nisip albicios. Linia de coastă se retrăgea tot mai departe şi portul – acest uimitor fenomen natural şi unul dintre marile limanuri de ancorare din lume – se deschidea larg dinaintea lor. În acest adăpost se cuibărea cea mai mare parte a Flotei Indiilor de Est: nave grele de luptă, crucişătoare, distrugătoare şi fregate; o forţă de război suficientă pentru a inspira teamă chiar celui mai agresiv şi neînfricat inamic. Un cuirasat, H.M.S. „Antigua", era ultima navă sosită

---

54 Cockpit – spaţiu neacoperit la pupa unei ambarcaţiuni, amenajat cu banchete.

din Regatul Unit, duneta[55] acesteia fiind umbrită de tende[56] albe ce se mişcau în vânt; pavilionul de război britanic flutura la pupa.

Cinci minute mai târziu, se apropiară de destinaţie, debarcaderul forţelor navale. Viteza fu micşorată, prora bărcii coborî, în vreme ce timonierul se pregătea să acosteze la chei. Debarcaderul era lung, construit mult în mare, din beton, în formă de T şi, totodată, aglomerat de ambarcaţiuni care veneau şi plecau, încărcând şi descărnând militari şi provizii. Pe ţărm, în curbura largă a litoralului, se întindea ansamblul de clădiri care alcătuiau Cartierul General al Marinei, unitatea de transmisiuni, administraţia şi biroul ofiţerului superior W.R.N.S. Toate erau pătrăţoase şi albe ca nişte cuburi uriaşe de zahăr, dominate de palmieri mlădioşi şi catarge înalte cu pavilionul britanic de război fluturând în adierea brizei de seară. Dincolo, aidoma unor picături de opiu, se arcuiau povârnişurile acoperite de junglă ale dealului numit „Elefant", o coamă de pământ de aproximativ o milă întindere, arătând ca un deget aţintit spre marea deschisă.

Pe creasta acestei ridicături, se găseau trei importante edificii, ale căror acoperişuri căptuşite cu olane de-abia se întrezăreau printre ramurile copacilor. În planul îndepărtat se afla reşedinţa căpitanului Curtice, comandantul navei H.M.S. „Highflyer", casă cu o minunată vedere spre port, după care ar fi murit orice fiinţă cu judecată dreaptă şi sănătoasă. Puţin mai jos, de-a lungul pantei, locuia superiorul lui Curtice. Cel de-al treilea bungalou spaţios şi aerisit găzduia infirmeria membrelor W.R.N.S. Toate aceste case erau înconjurate de verande largi, de terenuri înverzite şi de palmieri înalţi, iar din fiecare grădină şerpuiau la vale cărări bătătorite, printre desişurile junglei, până la ţărmul oceanului. Suferind de un acces afurisit de friguri tropicale infecţioase, Penny Wailes petrecuse o săptămână la infirmerie şi revenise fără tragere de inimă la simplitatea primitivă a traiului din cazarmă, resimţind lipsa brizelor răcoroase, a relaxării în băile pardosite cu plăci de ceramică şi a orelor plăcute de indolenţă totală, sub oblăduirea serviciilor pline de zel

---

[55] Dunetă - parte mai înaltă la pupa unei nave, unde se află de obicei cabina căpitanului.

[56] TÉNDĂ, tende, s. f. Apărătoare de soare sau de ploaie, în formă de acoperiș, făcută din pânză (la o luntre, la o corabie, pe o terasă, etc.). (n.cor.)

ale surorilor medicale şi copiilor de casă.

Barca fu trasă cu îndemânare la dana de acostare, de-abia atingând în treacăt tanchetele de amortizare a şocului. Doi dintre marinari săriseră deja pe ponton, fixând parâmele de babale. Ofiţerii coborâră pe mal, după regulile de rigoare, conformându-se ascendentului vârstei. Judith şi Penny fură ultimele; Judith se întoarse şi-i zâmbi cârmaciului, fiindcă îl ştia drept cel mai prietenos membru al echipajului.

— Mulţumesc, îi spuse ea.

— O.K., scumpete. Ridică mâna. Ne vedem mâine dimineaţă. Cârmi uşor, deschise valva de siguranţă, barca de la bordul navei „Adelaide" porni cu toată viteza, depărtându-se de ponton. Cele două fete o urmăriră din priviri, cum lăsa în urmă un siaj şerpuitor şi înspumat şi apoi, umăr lângă umăr, purceseră ca să străbată obosite şi ultima bucată de drum, înapoi, spre cazarmă.

Debarcaderul era foarte lung. De-abia ajunseseră la jumătate când auziră paşi bocănind pe beton, în spatele lor, şi o voce strigând:

— Staţi puţin...

Se opriră şi se întoarseră. O altă barcă, acostată deja, lăsase pe uscat un grup de ofiţeri învoiţi. Bărbatul care strigase nu-i era câtuşi de puţin cunoscut şi Judith se încruntă sincer nedumerită, ba chiar intrigată că despre omul acesta nu ştia nimic.

— Îmi pare rău... El le ajunse din urmă: un căpitan de corvetă R.N.[57], în uniformă scrobită şi băţoasă, arătând ca nou-nouţă şi cu cozorocul chipiului bine îndesat pe frunte. N-am... N-am vrut să zbier aşa, dar te-am văzut şi... nu eşti cumva Judith Dunbar?

Găsindu-se încă în mare încurcătură, Judith-încuviinţă, dând din cap.

— Ba da.

— Aşa credeam şi eu. Te-am recunoscut. Sunt Toby Whitaker.

Ceea ce nu-i fu de folos. Judith nu cunoscuse niciodată pe nimeni cu numele de Toby. Clătină din cap derutată.

Începând a se fâstâci oarecum, tânărul ofiţer insistă totuşi cu hotărâre.

— Am fost ofiţerul de legătură al unchiului tău în Devonport. Căpitanul Somerville. Am venit la casa mătuşii tale din Devon, chiar înainte de izbucnirea războiului. Căpitanul Somerville trebuia să plece la Scapa Flow...

---

[57] R.N. - abreviere de la "Royal Navy" - Marina Militară Regală.

Ceaţa din minte i se risipi. Bineînţeles! Amintirile o potopiră. Locotenentul Whitaker! Şi doar stătuseră împreună în grădină, la Upper Bickley şi el fumase o ţigară. Acea zi, privind retrospectiv, o socotise totdeauna ca marcând într-adevăr începutul războiului.

— Sigur că-mi amintesc. Îmi pare rău, se scuză ea. Dar s-a întâmplat cu atâta timp în urmă.

— Se cuvenea să schimbăm câteva vorbe.

— Desigur. Deodată, Judith îşi aduse aminte de Penny. Dă-mi voie să ţi-o prezint pe Penny Wailes. Lucrăm împreună. Tocmai ne întorceam la cazarmă.

— Bună, Penny.

— Bună. Dar Penny era preocupată de altceva decât de cunoştinţe întâmplătoare. Uite ce-i, să nu mă credeţi cumva nepoliticoasă, dar o iau înainte. Trebuie să mă schimb, fiindcă ies în lume. Vă las să depănaţi noutăţile la zi. Deja se îndepărta. Mă bucur că te-am cunoscut. Ne vedem mâine, Jude.

Le făcu semn, fluturând indiferentă din mână şi-şi văzu de drum, picioarele ei lungi şi bronzate, cu pantofi albi, iuţindu-şi şi mai mult mersul.

— Lucraţi împreună? întrebă Toby Whitaker.

— Da. La bordul navei H.M.S. „Adelaide". E vasul-Cartier General pentru submarine. Acostat în golfuleţul Smeaton. Lucrăm în biroul căpitanului.

— Cine-i căpitanul vostru?

— Căpitanul Spiros.

— Numele sună a fi de origine greacă.

— De fapt, şeful e sud-african.

— Deci, de-aia veneaţi spre ţărm în barcă laolaltă cu ofiţerii în permisie. Nu prea mă dumiream.

— Şi, de asemenea, ăsta-i motivul pentru care sunt atât de şifonată şi murdară. Stăm la bord toată ziua şi nu putem face măcar un duş.

— În ce mă priveşte, arăţi foarte bine.

— Îmi pare rău că nu te-am recunoscut. Adevărul e că am fost în Whale Island timp de doi ani, înainte de a veni aici, şi, fiindcă toţi sublocotenenţii urmau acolo pregătire militară, aproape cunosc chipul fiecărui ofiţer din marină, dar nu-mi amintesc niciodată numele lor. Şi-acum, încă mă întâlnesc cu mulţi oameni, şi ştiu c-ar trebui să-i

deosebesc pe unul de celălalt, dar, bineînţeles, nu-i identific. De câtă vreme eşti aici?

— Doar de vreo două zile.

— H.M.S. „Antigua", deci?

— Ofiţer de transmisiuni.

— Înţeleg.

— Şi tu?

Mergeau agale, alături.

— Sunt aici de aproape un an. Am venit în septembrie 1944. După ziua debarcării forţelor aliate în Franţa, m-am oferit voluntar să plec peste mare într-acolo, adică în Franţa, cel puţin aşa gândeam. Însă, numaidecât, m-am pomenit pe un vas de transportat trupe, navigând prin Oceanul Indian.

— Cum a fost?

— În ordine. Câteva semnale de alarmă, anunţând apropierea submarinelor inamice, de îndată ce-am trecut prin Canalul de Suez, dar, slavă Domnului, nimic altceva. Eram pe nava „Queen of the Pacific" în timp de pace, un pachebot de croazieră grozav de luxos. Şi după încartiruirea în cazarma din Portsmouth, încă părea luxos. Patru membre W.R.N.S. într-o cabină de clasa întâi şi pâine aibă. Am mâncat atâta pâine albă, încât probabil că m-am mai îngrăşat cu câteva livre.

— Nu mi se pare.

— E mult prea toridă clima aici ca să ai poftă de mâncare. Trăiesc cu suc proaspăt de chitră şi sare. Sarea are proprietatea de a preveni deshidratarea. Odinioară, asta se numea insolaţie şi nimănui nici prin minte nu i-ar fi trecut să iasă din casă fără pălăria tropicală contra soarelui. Dar acum, nici unii dintre noi nu mai poartă panamale demodate, nici pe plajă, nici în călătoriile pe mare. Ştiai că Bob Somerville este contraamiral acum? Şi că se află în Colombo şi că face parte din statul major al C-in-C[58]?

— Da, ştiam. De fapt, plănuisem să-i fac o scurtă vizită când „Antigua" a acostat la ţărm în Colombo, ca să se aprovizioneze cu apă proaspătă. Dar n-am căpătat permisiunea de a părăsi nava, aşa că s-a ales praful din toate planurile mele.

---

58 C-in-C – prescurtare de la „commander-in-chief" – comandant-şef, aici comandant de flotă.

— Ce păcat!

— Tu l-ai văzut deja?

— Nu. Se află acolo de-abia de o lună. Dar am primit o scrisoare de la el. Instalaţiile telefonice de aici sunt imposibile. Există cam patru centrale diferite, însă, invariabil, ţi se dă legătura cu cea greşită. Unchiul Bob părea foarte vesel şi mi-a comunidat că s-a stabilit într-o locuinţă frumoasă şi că, dacă vreau, pot veni să stau cu el. Aşa că s-ar putea să fac asta data viitoare, când capăt o nouă permisie. În ultima, m-am dus spre interiorul ţării, la nişte prieteni, pe nume Campbell, care au o plantaţie de ceai lângă Nuwara Eliya. Părinţii mei au trăit multă vreme în Colombo, înţelegi. Eu însămi am crescut acolo, până ce mama m-a luat înapoi în Anglia. Soţii Campbell erau prieteni de-ai lor.

— Unde sunt părinţii tăi acum?

— — Nu ştiu. Au fost surprinşi în Singapore de invazia japonezilor. Îşi continuau ferm drumul.

— Oh, Dumnezeule! Ce blestemăţie! Îmi pare nespus de rău.

— Aşa e. A trecut mult timp de-atunci. Aproape trei ani şi jumătate.

— Nici o veste?

Judith clătină din cap.

— Absolut nimic.

— Te înrudeşti prin alianţă cu soţii Somerville, nu-i aşa?

— Da, Biddy e sora mamei mele. De-aia locuiam cu ei în Devon. Deodată, un gând îi trecu prin minte. Trebuie să fi aflat că Ned Somerville a fost ucis. Atunci când nava „Royal Oak" s-a scufundat la Scapa Flow.

— Desigur. Ştiam asta.

— Chiar la începutul războiului. Atâta amar de vreme!

— Cinci ani par uneori o eternitate. Cum o mai duce doamna Somerville? Locuieşte încă în Devon?

— Nu, e în Cornwall. Am o casă acolo. A venit să stea cu mine curând după moartea lui Ned şi, când m-am înrolat, Biddy a rămas pur şi simplu acolo. Nu sunt sigură dacă se va mai întoarce vreodată în Devon.

— Noi avem o căsuţă lângă Chudleigh, spuse el.

— Noi?

— Soţia mea şi cu mine... Sunt însurat. Am şi doi băieţi.

— Ce drăguţ! De cât timp nu i-ai mai văzut?

— Doar de câteva săptămâni. Am primit o permisie scurtă înainte de îmbarcare.

Conversaţia îi purtă pe nesimţite la capătul pontonului şi se opriră din nou, privindu-se drept în faţă.

— Încotro mergi? întrebă Judith.

— De fapt, spre casa căpitanului Curtice. E un vechi camarad de vas de-al tatălui meu. Au fost împreună la Dartmouth. Mi-a dat recent un semn de viaţă, poftindu-mă să trec şi să-i fac o vizită şi, bineînţeles, să-i prezint omagiile mele respectuoase.

— La ce oră eşti aşteptat?

— La şase şi jumătate după-amiază.

— În cazul ăsta, ai de ales între două posibilităţi. Fie să mergi pe drumul ăla-şi Judith îi arătă cărarea îngustă care ducea de-a lungul liniei de coastă – şi urci aproape vreo sută de paşi până la grădina lui, fie să ăpuci pe calea mai puţin abruptă şi să străbaţi şoseaua.

— Tu pe care drum mergi?

— Pe şosea.

— Atunci, te însoţesc.

Aşa că, ţinându-şi tovărăşie, purceseră înainte pe şoseaua uşor povârnită, înălbită de colb, brăzdată de făgaşele rămase în urma camioanelor, şi care trecea de-a curmezişul prin Cartierul General al Marinei. Ajunseră la gardul înalt, de sârmă ghimpată, şi la poarta larg deschisă, fiindcă era încă lumină, dar străjuită de două santinele; acestea luară repede poziţia de drepţi şi salutară milităreşte când trecu Toby Whitaker. Dincolo de poartă, şoseaua principală se deşira fără sfârşit, cotind pe sub palmieri, dar nu mai avură prea mult de mers că poposiră la alt rând de porţi păzite: intrarea în cazarma membrelor W.R.N.S.

Judith îşi întoarse faţa spre Toby.

— Iată unde locuiesc, de-aici ne luăm rămas bun.

Witaker privi atent, cu oarecare interes, la priveliştea ce se deschidea înainte, dincolo de porţi, şi la poteca în pantă ducând spre o clădire lunguiaţă, umbrită de palmieri, unde se aflau popota şi sala de petrecere a timpului liber. Verandele erau năpădite de bougainvillea şi se mai găseau acolo arbuşti tropicali de geranium, supranumiţi şi „flăcările junglei", şi borduri cu flori îmbobocite.

— De-aici, locul arată extrem de atrăgător, spuse Toby.

— Cred că aşa e. Nu-i rău deloc. Seamănă oarecum cu un mic sat sau cu o tabără de vară. Bungalourile unde dormim sunt în capătul îndepărtat, cu faţada înspre golfuleţ, şi avem şi propriul nostru ponton

pentru înot.

— Bănuiesc că nu i se permite nici unui bărbat să pună piciorul acolo.

— Dacă-i invitat, poate intra. I se îngăduie să vină la popotă pentru un ceai sau pentru o băutură. Dar bungalourile şi golfuleţul sunt strict în afara zonelor permise.

— În regulă! Toby şovăi o clipă, apoi continuă: Dacă te-aş ruga să ieşi cu mine într-o seară? Să luăm cina sau să mergem altundeva? Singurul lucru este că sunt cam neumblat pe-aici. N-aş şti unde să te duc.

— Există un club al ofiţerilor. Sau restaurantul chinezesc. În rest, nimic altceva.

— Ai veni?

Era rândul lui Judith să ezite. Avea un număr de prieteni cu care mergea în mod obişnuit să cineze, să danseze, să se plimbe cu barca, să înoate sau să ia parte la picnicuri: Dar cu toţii erau vechi cunoştinţe din zilele petrecute la Portsmouth, prin urmare oameni puşi la încercare, cumsecade şi sinceri, relaţii platonice. De la moartea lui Edward şi perfidia lui Jeremy, se opusese cu înverşunare oricărei implicări emoţionale, dar în Trincomalee această rezistenţă îndărătnică se dovedea a fi o chestiune extrem de complicată, pur şi simplu din pricina numărului copleşitor de tineri arătoşi, înnebuniţi după compania sexului feminin.

Pe de altă parte, Toby Whitaker îi reamintea trecutul, îi cunoştea bine pe soţii Somerville, avea şi el o casă în Devon şi ar fi fost plăcut să înceapă a depăna firul zilelor de odinioară, să vorbească despre unchiul Bob, Biddy şi Ned. Apoi, Toby era însurat. Desigur, faptul că vreo fată fixa un rendez-vous cu un bărbat căsătorit nu însemna mare lucru, în această ambianţă exotică, după cum învăţase Judith din experienţa ei amară. Patimile sexuale, aţâţate de clarul lunii tropicale, de palmierii foşnitori şi de săptămânile nesfârşite de burlăcie, se dovedeau imposibil de reprimat, iar soţiile şi droaia de copii aflaţi la mari distanţe erau cu uşurinţă alungaţi din minte în fierbinţeala momentului. Judith rezistase până la capăt, nu cedase în asemenea situaţii jenante şi nu avea intenţia să mai treacă din nou printr-o astfel de întâmplare.

Tăcerea se prelungea în vreme ce Tobby îi aştepta răspunsul. Judith cumpănea cu mare prudenţă la punerea lui. Nu-l găsea deosebit de atrăgător, iar, pe de altă parte, nici nu arăta ca un cuceritor. Mai mult decât probabil, îşi va petrece timpul povestindu-i despre copiii lui şi –

perspectivă de temut – scoţând la iveală fotografiile lor.

Destul de inofensiv. Ar fi, pesemne, nemanierat şi jignitor să-l refuze în faţă.

— Sigur că da, spuse ea într-un târziu.

— Grozav!

— Mi-ar plăcea să ieşim împreună. Dar nu pentru a lua cina. E mai amuzant să mergem undeva şi să înotăm. Poate chiar sâmbătă. Sâmbetele scap de îndatoriri.

— Perfect! Deşi sunt încă nefamiliarizat cu meleagurile de-aici. Unde-am putea merge?

— Cel mai bun loc este Y.W.C.A.[59]

Toby Whitaker se încordă în mod vizibil.

— Y.W.C.A?!

— E-n ordine. De fapt, se numeşte pensiune şi chiar seamănă puţin cu un mic hotel. Nu dai nicidecum numai peste cărţi sfinte şi mese de ping-pong. De fapt, e tocmai invers. Poţi chiar servi ceva.de băut.

— Unde-i locul ăsta?

— În cealaltă parte a fortului Frederick. Pe o plajă perfectă pentru băi de soare şi înot. Bărbaţilor li se dă voie acolo doar dacă sunt invitaţi de vreo femeie, aşa că nu e niciodată aglomeraţie. Şi localul e condus de o doamnă admirabilă, pe nume Todd-Harper. Noi îi spunem Toddy. E o figură cu adevărat formidabilă.

— Mai povesteşte-mi.

— Nu-i timp acum. E o poveste prea lungă. Am să-ţi explic sâmbătă. (Dacă discuţia s-ar tărăgăna, ceea ce ar putea să se întâmple, Toddy le-ar oferi un subiect de conversaţie.)

— Cum se ajunge acolo?

— Ne putem urca într-un camion sau autocamion al forţelor navale. Circulă cu regularitate încoace şi încolo, ca nişte autobuze.

— Unde ne vom întâlni?

— Chiar aici. La poartă, pe la unsprezece şi jumătate.

— Perfect!

Judith îl petrecu cu privirea când Toby porni cu un pas vioi pe povârnişul dealului, cu pantofii lui albi deveniţi cafenii din pricina

---

[59] Y.W.C.A. - prescurtare de la "Young Women's Christian Association - în traducere "Asociaţia Tinerelor Femei Creştine"

colbului. Scăpând în sfârşit de el, oftă, întrebându-se în ce încurcătură se bagă cu de la sine putere, apoi se întoarse, intră pe poartă şi în Corpul de gardă (nici o scrisoare în căsuţa ei poştală) şi parcurse drumul de acces. La popotă, ospătarii ceylonezi serveau deja cina pentru paznici, puţin mai devreme ca de obicei. Judith se opri să ia un pahar cu suc de chitră, îl bău pe nerăsuflate, apoi ieşi pe terasă, unde două fete stăteau de vorbă şi se amuzau cu prietenii lor care se tolăniseră comod în şezlongurile împletite din trestie. De la terasă, o potecă pavată cu beton ducea spre capătul îndepărtat al taberei militare, unde bungalourile şi spălătoarele erau grupate, deşi la voia întâmplării, într-un mod plăcut, pe sub copacii lăsaţi să ţină umbră atunci când această porţiune a junglei fusese defrişată şi nivelată de către genişti cu ajutorul buldozerului şi când se clădise tabăra.

În acest moment al zilei, se aflau totdeauna multe fete prin preajmă, într-un du-te-vino neîntrerupt. Membrele W.R.N.S. care lucrau pe uscat îşi isprăveau ziua de muncă la ora patru şi, deci, aveau destul timp pentru o partidă de tenis sau pentru înot. Siluete pe jumătate despuiate cutreierau degajat de colo-colo, ieşind de la spălătoare, în sandale din cureluşe împletite, înfăşurate în prosoape de baie şi nimic altceva. Alte fete rătăceau din loc în loc, în costume de baie, îşi prindeau în cârlige la uscat lenjeria de corp sau erau deja în pantaloni kaki şi bluze cu mânecă lungă – ţinuta regulamentară de seară în această regiune bântuită de ţânţarii anofel şi, în consecinţă, de frigurile palustre.

De altfel, malaria nu era singurul pericol. Cu puţin timp în urmă, se declanşase o epidemie de febră tifoidă, care adunase toată lumea suferindă de tulburări digestive într-un lung şir în faţa infirmeriei, pentru injecţiile atât de dureroase. De asemenea, pândeau o mulţime de indispoziţii minore care puteau foarte bine să doboare cât ai clipi orice persoană. Insolaţia şi durerile de stomac biruiau inevitabil orice fată nou sosită din Anglia, încă nedeprinsă cu soarele torid şi arşiţa. Frigurile tropicale infecţioase se asemănau oarecum cu gripa rebelă. Năduşeala permanentă pricinuia spuzeli pe tot corpul, un soi de chelbe[60] a

[60] Chelbe - boală contagioasă care atacă pielea capului, provocând căderea părului.

europenilor la tropice, şi impetigo[61], iar cea mai banală pişcătură de ţânţar sau de furnică se putea infecta dacă nu era tamponată numaidecât cu o soluţie dezinfectantă de Dettol. În raniţa cu obiecte personale a fiecărei fete se găsea deci o sticluţă cu Dettol şi spălătoarele miroseau totdeauna a dezinfectant şi a fenol, substanţe pe care măturătorii de noapte le foloseau când deşertau şi curăţau tomberoanele.

Câte douăsprezece paturi se înşirau pe fiecare latură a lungului bungalou, asemănător unui dormitor de internat, dar mult mai primitiv. Fiecare pat avea alături o comodă şi un scaun. Cârligele de lemn serveau drept dulap de haine. Podeaua era turnată din beton şi evantaiele din lemn, suspendate de tavanul învelit cu trestii, vânturau aerul, stârnind o uşoară răcoreală. Deasupra fiecărui pat, aidoma unui clopot monstruos, atârna o plasă albă, plină de noduri, contra ţânţarilor.

Ca totdeauna, la această oră din zi, erau în toi diverse activităţi disparate. În capătul îndepărtat al dormitorului, o fată, înfăşurată în prosopul de baie, şedea în pat, ţinând pe genunchii dezgoliţi o maşină de scris portabilă, la care dactilografia o scrisoare pentru acasă. Alte fete stăteau lungite, citind cărţi, parcurgând atent corespondenţa, vopsindu-şi în alb pantofii, pilindu-şi unghiile. Două cleveteau împreună şi chicoteau aplecate deasupra unui teanc de fotografii. O alta pusese un disc cu melodii cântate de Bing Crosby la gramofonul portabil şi-i asculta vocea în vreme ce îşi răsucea pe moaţe şuviţele de păr ud. Placa de patefon era foarte veche şi uzată, hârşâind şi scârţâind sub vârful acului de oţel.

„Amurgul purpuriu când se pogoară.
Grădina-adoarme-n umbra ce-o-mpresoară...”

Propriul ei pat cazon, cel mai apropiat lucru de ceea ce se cheamă un cămin şi pe care Judith îl cunoscuse mai bine de un an. Azvârli raniţa, îşi dezbrăcă uniforma murdară, îşi înnodă un prosop de baie în jurul taliei şi se trânti pe pat, cu mâinile înlănţuite sub ceafă, zăcând nemişcată şi holbându-se în sus, la paletele evantaiului care se roteau în mari cercuri concentrice.

---

61 Impetigo - boală de piele care se manifestă prin pete roşii, acoperite cu băşicuţe.

Era ciudat cum se întâmplau lucrurile, un şir necurmat de evenimente. Treceau zile când nici măcar nu se gândea la Cornwall şi Devon, la Casa Dower şi Nancherrow. Pe de o parte, asta se datora faptului că nu prea avea prilejul de a medita melancolic, iar pe de alta, fiindcă învăţase din propria-i experienţă că nostalgia era un chin sufletesc destul de zadarnic. Vremurile de demult, vechii prieteni, viaţa de odinioară, toate erau trecute, o lume pierdută pe veşnicie. Slujba ei solicitantă îi acapara mintea în întregime şi tihnitele interludii de introspecţie deveneau imposibile din cauză că nu era niciodată singură, ci înconjurată în permanenţă de alţi oameni, nu totdeauna plăcuţi sau înţelegători.

Dar iată acum o clipă, o întâlnise la voia soartei. Toby Whitaker, dând buzna din senin, luând-o pe nepregătite. Vorbindu-i despre Upper Bickley, despre Biddy şi Bob, stârnind un potop de amintiri care dormeau în subconştient de luni întregi. Îşi aducea aminte cu exactitate ziua când Toby apăruse pe neaşteptate să-l ia cu maşina pe Bob Somerville.

Ea şi Bob, împreună cu Morag, fuseseră într-o plimbare pe tărâmurile mlăştinoase şi unchiul Bob purta încă hainele lui vechi, provinciale, din tweed, şi bocancii rezistenţi...

Şi acum „Amurg purpuriu" şi Bing Crosby. Melodia „Amurg purpuriu" se împletea inextricabil cu acele ultime zile din vara anului 1939, fiindcă Athena adusese discul de la Londra şi îl asculta încontinuu la radioul cu pick-up din salonul de la Nancherrow.

„În liniştea nopţii te-aştept
Strâns să te ţin iarăşi la piept".

Se gândi la grupul de-atunci. Tabloul care nu fusese pictat niciodată, dar rămăsese în imaginaţia ei ca o operă realizată, înrămată, aninată de un perete, „Înainte de prânz. Nancherrow, 1939". Pajiştile verzi, cerul albastru, marea limpede, briza legănând franjurile umbrelei de soare, umbra ei alungindu-se pe iarbă. Şi făpturile care stăteau împrejur, în şezlonguri, sau cu picioarele încrucişate, pe pledul tartan. Fuseseră împreună cu toţii, în aparenţă trândavi şi privilegiaţi, dar fiecare cu propriile reţineri şi temeri; dureros de conştienţi de primejdia războiului.

Oare avusese vreunul dintre ei habar despre cum urma acest conflict

armat, de lungă durată, să le năruie viețile, să-i despartă și să-i împrăștie în cele patru zări ale pământului? Judith parcurgea micul grup cu ochiul minții, numărându-i unul câte unul.

Desigur, Edward primul. Cuceritorul blond, iubit de toți. Mort. Doborât din înaltul cerului, în timpul bătăliei pentru Anglia. Edward nu se va mai reîntoarce nicicând la Nancherrow, nu va mai lenevi niciodată la soare, pe pajiște, într-o zi tihnită de duminică.

Athena, împletind grijulie o coroniță din margarete. Păr bălai, strălucitor, brațe dezgolite de culoarea mierii mai închise. Atunci, nici măcar logodită cu Rupert Rycroft. Acum, avea douăzeci și opt de ani, fetița ei, Clementina, împlinise deja cinci ani și nu-și văzuse niciodată tatăl.

Rupert, întins pe spate în șezlong, genunchii osoși ieșindu-i în evidență. Arhetipul ofițerului dintr-un regiment de gardă, înalt, rezistent, cu glas tărăgănat; nemaipomenit de încrezător în sine și cu desăvârșire inocent. Întrucât supraviețuise campaniei din nordul Africii și își croise drum luptând prin Sicilia, oricine își putea imagina într-un fel oarecare că fusese binecuvântat de soartă și că viața i se aflase sub puterea unei vrăji, pentru ca ulterior să audă vestea zdrobitoare că Rupert fusese rănit aproape mortal în Germania, curând după ce forțele aliate traversaseră Rinul, și că sfârșise prin a ajunge într-un spital militar, într-un anume loc din Anglia, unde doctorii îi amputaseră piciorul drept. Această informație îi fusese comunicată lui Judith într-o scrisoare de către Diana care, deși mâhnită cât se poate de limpede, cu greu își putea ascunde ușurarea că ginerele ei nu-și pierduse viața.

Gus Callender. Tânărul scoțian brunet și rezervat, prietenul lui Edward. Student la inginerie, totodată artist și soldat, care se insinuase, fără multă vorbă, în existența lor, doar pentru a dispărea apoi, pierind în măcelul pentru apărarea insulei Singapore. „E mort”, insistase Loveday și, fiindcă purta în pântece copilul lui Walter Mudge, familia ei crezu imediat în justețea acestei convingeri, întrucât dacă vreunei persoane îi stătea în putință să știe că Gus supraviețuise, atunci aceasta nu putea fi decât Loveday. De asemenea, fericirea și bunăstarea ei erau precumpănitoare, iar Diana și Edgar doreau să-și păstreze fiica alături de ei pentru totdeauna. Prin urmare, Gus era mort. Numai Judith, se pare, rămăsese neconvinsă. Și stăruise în această convingere până la nunta lui Loveday, iar după aceea i se păruse lipsit de sens să mai mențină flacăra

speranţei arzând. Zarurile fuseseră aruncate. Loveday se căsătorise. Şi, acum, era nevasta unui fermier din Cornwall, mama lui Nathaniel, care trebuia să fie cel mai durduliu, mai viguros şi mai gălăgios băieţel pe care-l întâlnise vreodată Judith. Numele lui Gus nu mai era pomenit deloc. El dispăruse din viaţa lor.

Şi, în cele din urmă, Jeremy Wells.

Veşti despre el răsuflaseră în scrisorile primite de Judith de-acasă. Scăpase cu bine de bătălia din Atlantic, fusese trimis în Mediterană, dar asta era tot ce ştia. Din noaptea pe care o petrecuse împreună cu Jeremy în casa Dianei din Londra, Judith nu primise de la el nici un cuvânt, nici un mesaj, nici o scrisoare. Îşi spunea în gând că Jeremy ieşise de bunăvoie din viaţa ei, dar câteodată, ca de pildă chiar acum, tânjea să-i revadă chipul lipsit de frumuseţe, să fie în compania lui liniştitoare, să-i vorbească. Poate că într-o bună zi se va ivi din senin la Trincomalee, comandor-chirurg pe un crucişător sau pe o navă grea de luptă. Şi, totuşi, dacă acest lucru se întâmpla şi Jeremy o căuta şi o găsea, ce şi-ar putea spune unul aluia, după atâţia ani de necomunicare? N-ar fi între ei decât reticenţă şi stângăcie. Timpul lecuise rana sufletească pe care i-o provocase Jeremy dar cicatricea o făcea să fie prudentă. Pisica opărită fuge şi de apă rece. Şi ce noimă ar fi avut acuzarea reciprocă şi deschiderea vechilor răni?

— Judith Dunbar e aici?

Vocea ridicată îi disipă şirul gândurilor. Se clinti puţin din loc şi realiză că acum era deja întuneric, soarele asfinţise grăbit şi dincolo de obloanele trase, din trestie, noaptea se îngroşa în tonuri de albăstrui, presărată cu o spuză de nestemate. Una dintre membrele W.R.N.S. îşi croia drum de-a lungul dormitorului, îndreptându-se spre patul lui Judith. Avea părul tuns scurt şi negru, ochelari cu rame de baga şi era îmbrăcată în pantaloni şi bluză cu mâneci lungi. Judith o recunoscu imediat. O tânără, pe nume Anne Dawkins, care lucra la casierie şi se fălea cu un accent piţigăiat cokney, de parcă îţi zgâria auzul.

— Da, sunt aici... Se ridică în capul oaselor, neostenindu-se să-şi tragă prosopul de baie peste sânii goi.

— Îmi pare rău că dau buzna aşa, dar tocmai mi-am frunzărit corespondenţa şi am dat peste una din scrisorile tale. Trebuie s-o fi luat din greşeală odată cu ale mele. M-am gândit c-aş face bine să ţi-o aduc imediat...

Îi înmână un plic gros şi voluminos. Judith se uită la adresă, văzu scrisul lui Loveday şi avu o senzaţie de coincidenţă aproape supranaturală a faptelor. Toby Whitaker, apoi „Amurg purpuriu" şi acum o misivă de la Loveday. Realmente bizar, greu de explicat. Loveday nu prea scria epistole şi Judith nu primise vreuna de la ea de luni întregi. Nădăjduia că nu se întâmplase nimic rău.

Anne Dawkins se tot codea, încă împăciuitoare.

— Ce neghiobie din partea mea... Nu ştiu unde-mi erau minţile...

— Nu contează. Îţi spun cu toată sinceritatea. Mersi că mi-ai adus-o.

Anne se îndepărtă. Judith o urmări din priviri cum pleacă, apoi îşi înfoie perna, se rezemă pe spate, dezlipi plicul cu unghia. Dinăuntru scoase colile împăturite, de hârtie foarte subţire. Musculiţe zbârnâiau şi i se roteau în jurul feţei. Aranjă plasa contra ţânţarilor pentru a le alunga, despături scrisoarea şi începu să citească.

Lidgey
Rosemullion
22 iulie 1945

„Dragă Judith,

Nu care cumva să te lovească damblaua fiindcă primeşti o scrisoare de la mine. Sunt sigură, te gândeşti că trebuie să fie ceva în neregulă, dar n-ai motive să te temi, nu-ţi voi da nici o veste proastă. Doar că Nat şi eu tocmai am luat ceaiul la Casa Dower şi mi s-a părut atât de ciudat fără tine acolo, şi îţi duc dorul aşa de tare încât am găsit de cuviinţă să-ţi scriu câteva rânduri. Slavă Domnului, Nat a adormit, iar Walter a plecat la cârciumă să bea un păhărel cu amicii lui. Nat nu este în pat, ci pe sofa, chiar aici în bucătărie. Dacă-l bagi în pat$_t$ se dă jos din nou şi ţipă în gura mare, aşa că, de obicei, îi las în voia lui şi apoi îl salt în braţe şi-l culc în pătuţul lui. Cântăreşte o tonă. A împlinit doi ani şi jumătate, e cel mai voinic băieţaş pe care l-ai văzut vreodată, cu păr negru şi ochi aproape la fel de negri, debordează de energie şi are un temperament năvalnic. Nu vrea niciodată să stea în casă, nici măcar când plouă cu găleata şi tot ce-şi doreşte este să cutreiere ferma în lung şi-n lat, de preferinţă să conducă tractorul cu tatăl său. Stă aşezat

pe genunchii lui Walter şi adesea îl fură somnul, iar taică-su nici nu-l ia în seamă, ci-şi continuă pur şi simplu treburile pe care şi le-a pus în gând. Nat se poartă frumos numai atunci când se află la Nancherrow, fiindcă e puţin speriat de tati şi, bineînţeles, de Mary Millyway, care nu-i îngăduie să iasă basma curată din orişice boroboaţă.

Luând ceaiul cu Biddy, ea mi-a spus că unchiul Bob a fost trimis în Colombo şi este deja acolo. Nu-i straniu că amândoi, adică tu şi unchiul Bob, aţi sfârşit prin a vă găsi împreună acolo? Sau poate nu atât de straniu, deoarece acum, când războiul din Europa s-a terminat, presupun că aproape întreaga Marină Regală se va îndrepta către Orient. Mă întreb dacă l-ai şi văzut. Desigur, mă refer la unchiul Bob. M-am uitat pe hartă şi, faţă de portul Trincomalee, Colombo este exact în partea cealaltă a insulei Ceylon, prin urmare probabil că n-aţi reuşit încă să vă vedeţi.

Şi, de asemenea, mă întreb dacă Jeremy Wells va veni şi el în acelaşi loc? Ultima oară când am auzit de Jeremy, el era în Gibraltar cu Flota a Şaptea. Şi-a petrecut atâta amar de vreme luptând de colo-colo prin apele Atlanticului, încât trebuie să fie raiul pe pământ în Mediterana. Oricum, mult soare.

Şi-acum, veşti de la Nancherrow. E foarte pustiu şi trist, întrucât, cam cu două luni în urmă, Athena şi Clementina şi-au făcut bagajele şi ne-au părăsit pentru a se duce să locuiască în Gloucestershire cu Rupert. Fie mami, fie Biddy, ori altcineva trebuie să-ţi fi spus că Rupert a fost grav rănit în Germania, imediat după ce aliaţii au trecut Rinul şi i s-a amputat piciorul drept, (îngrozitor de crudă soartă, când te gândeşti că a bătut atâta cale în deşertul vestic al Africii, din Alamein până-n Tripoli, apoi în Sicilia şi a purtat aşa de multe bătălii fără să se aleagă cu vreo singură zgârietură, numai ca să fie mutilat chiar aproape de sfârşitul războiului. În orice caz, a fost adus acasă şi a zăcut în spital luni în şir, pe urmă într-un soi de centru de recuperare, învăţând să meargă cu o proteză de lemn. Athena a lăsat-o pe Clementina în grija mamei şi a lui Mary Millyway, a lipsit multă vreme de-acasă, stând în apropierea spitalelor şi fiind alături de Rupert. Dar, bineînţeles, cumnatul meu nu mai putea rămâne înrolat în

regiment, având acum această infirmitate, aşa că a fost declarat inapt pentru prestarea serviciului militar. Rupert şi Athena locuiesc într-o căsuţă de ţară de pe moşia tatălui său, aşa că el are de gând să-şi însuşească toate cunoştinţele despre gospodăria proprietăţii, ca să fie în temă când bătrânul Rycroft nu se va mai putea ocupa de treburile administrative. A fost îngrozitor să ne luăm rămas bun de la Athena şi Clementina, dar soră-mea avea multă tragere de inimă să plece şi cred că este pur şi simplu recunoscătoare că Rupert n-a fost ucis în luptă. Ne-a telefonat o dată sau de două ori şi ne-a spus că e foarte frumos în Gloucestershire şi, de asemenea, căsuţa lor va fi destul de drăgălaşă imediat ce-şi va face timp să obţină tot ce are nevoie. Oarecum dificil cu toate mărfurile încă raţionalizate, căci anevoie poţi procura perdele sau pături ori aşternuturi fără cartele!

Nat regretă foarte mult absenţa Clementinei, dar, pe de altă parte, îi place nespus să aibă numai pentru sine toate jucăriile din camera copiilor de la Nancherrow, fără ca ea, Clementina, să mai protesteze tot timpul şi să-l lovească în cap cu vreo păpuşă sau vreo maşinuţă.

E într-edevăr o mare uşurare că războiul se apropie de sfârşit, însă viaţa de zi cu zi nu s-a schimbat prea mult, benzina încă se găseşte în cantităţi reduse, nu vezi mai nimic prin prăvălii şi alimentele-s pe sponci la fel ca totdeauna. Noi suntem norocoşi că stăm la fermă, fiindcă putem tăia o găină, vânăm fazani şi porumbei în pădure şi, desigur, la nevoie, pescuim. Ca să nu mai pomenim nici de ouă. Aproape că ne ţinem zilele cu ouă şi am mai cumpărat două duzini de găini albe din rasa Leghorn, pentru a împrospăta rezerva. Săparea şi cultivarea grădinii de legume de la Nancherrow s-au dovedit a fi însă peste puterile bietului Nettlebed; aşadar, am transformat unul din câmpurile situate la poalele dealului, de pe ferma Lidgey, într-o grădină obştească de zarzavaturi, iar tatăl lui Walter a arat-o şi lucrează pământul împreună cu Nettlebed. Au plantat cartofi, au pus varză, morcovi etc. etc. Şi o grămadă de fasole şi mazăre. Socrul meu nu s-a simţit prea bine – dureri în coşul pieptului şi tuse seacă. Doctorul l-a sfătuit să-şi cruţe puterile, dar el a râs găunos (există oare o

asemenea expresie?) şi îşi vede de treburi ca înainte. Doamna Mudge trudeşte ca o roabă în căşărie, etc. etc. Îl adoră pe Nat şi-l răsfaţă de i se suie în cap. Cred că ăsta-i unul din motivele pentru care Nat e aşa de prost crescut. Poate merge la şcoală când împlineşte cinci ani. De-abia aştept.

Acum, socot că trebuie să spăl vasele murdărite la cină, care zac împrăştiate peste tot, să închid găinile şi să-l duc pe Nat la culcare. Mai am un morman de rufe de călcat, ceea ce probabil nu voi face prea curând. Oricum, e o îndeletnicire inutilă.

Sunt în al nouălea cer de bucurie că am putut să-ţi vorbesc prin intermediul acestei scrisori. Te rog, trimite-mi şi tu câteva rânduri. Câteodată nu mă gândesc la tine zile-n şir, iar alte dăţi nu mi te pot scoate din gând, încât mi se pare bizar să merg la Nancherrow, zicându-mi că nu eşti acolo.

Cu multă dragoste,
Loveday".

* * *

În mediul exotic de la tropice, unde singura schimbare de sezon era năvala musonului şi unde lumina perpetuă a soarelui putea deveni monotonă, zilele, săptămânile şi lunile se scurgeau cu o iuţeală alarmantă şi îţi venea uşor să pierzi noţiunea timpului. Această senzaţie de a trăi într-un soi de uitare izvora din lipsa cotidianelor sau chiar a răgazului de a asculta buletinele de ştiri şi doar fetele cele mai scrupuloase făceau efortul să urmărească îndeaproape evenimentele petrecute în lume. Ultimul fapt cu adevărat semnificativ care părea să se fi întâmplat era ivirea ca un astru a „Zilei V-E[62], şi aceasta se petrecuse deja cu trei luni în urmă.

Datorită acestor lucruri, ritmul săptămânii obişnuite de lucru, fragmentat în segmente bine delimitate de punctele luminoase reprezentate de weekend-uri, căpăta o importanţă mult mai mare decât acasă şi ajuta la insuflarea unui simţ al normalităţii într-o existenţă

[62]Ziua V-E - 9 mai 1945, Ziua Victoriei în Europa pentru forţele aliate, In cel de-al doilea război mondial.

eminamente aberantă. Sâmbetele şi duminicile dobândeau o însemnătate specială: zile libere, lipsite de orice îndatorire, aşteptate cu mare nerăbdare, timp disponibil pentru sine şi folosit după voia inimii, având de ales între a face tot ce se poate şi a trândăvi.

Cât despre Judith, cel mai bun lucru era că nu trebuia să se scoale pentru a fi în timp util la capătul pontonului şi a se îmbarca pe şalupa de la bordul navei H.M.S. „Adelaide", care efectua primul transport al zilei. Totuşi, se trezea din somn la aceeaşi oră matinală, dintr-un reflex condiţionat, ceasul ei biologic fiind supărător de precis, dar, de obicei, se întorcea pe-o parte şi adormea din nou, până când aerul devenea prea înăbuşitor pentru a mai rămâne „captivă" sub plasa contra ţânţarilor, aşa că era de mult vremea să facă un duş şi să ia gustarea de dimineaţă.

În acea sâmbătă, micul dejun consta din ouă jumări, în loc de felia subţire de pâine unsă cu gem de piersici din timpul săptămânii, iar Judith putu să-şi savureze porţia pe îndelete, zăbovind apoi la o ceaşcă de ceai. Curând, i se alătură o fată excentrică din Irlanda, pe nume Helen O'Connor, care se trăgea din comitatul Kerry şi afişa un aer ştrengăresc şi înviorător de totală amoralitate, fiind înaltă şi slabă ca un ţâr, cu păr lung, negru şi având reputaţia de a colecţiona bărbaţi, aşa cum unii colecţionează timbre. Purta o brăţară de aur plină cu amulete pe care le numea fetişurile ei şi dacă cineva se ducea la Clubul ofiţerilor o găsea totdeauna acolo, sărutându-se înfocat, ameţită de patimă, sub lumina stelelor, cu mereu noul ei însoţitor.

— Şi ce ai de gând să faci azi? o întrebă ea pe Judith, aprinzându-şi prima ţigară din ziua aceea şi exalând o pană lungă de fum.

Judith îi spuse despre Toby Whitaker.

— E chipeş?

— Arată bine. Însurat, are şi doi copii.

— Fii atentă! Ăştia-s cei mai afurisiţi. Speram că vii cu mine să ne plimbăm cu barca. Mi-am propus să plutesc o zi întreagă pe ape şi am sentimentul ciudat că, de astă dată, m-aş putea mulţumi şi cu o însoţitoare.

Judith râse.

— Mersi! M-ai făcut praf, dar mi-e teamă că trebuie să-ţi cauţi altă damă de companie.

— Nu sunt prea multe de încredere pe-aici. Ei bine... Helen căscă şi se întinse. Poate o să-mi încerc norocul. Îmi voi apăra onoarea de virgină...

Ochii ei albaştri scăpărau şugubăţ şi licărirea aceea poznaşă îi aminti lui Judith de Loveday, încât, deodată, Helen îi plăcu foarte mult.

După micul dejun, coborî spre golfuleţ şi înotă până când sosi timpul să se pregătească pentru întâlnirea cu Toby Whitaker. Îşi puse un şort, o bluză fără mâneci, o pereche de pantofi vechi de tenis şi-şi îndesă într-un coş câteva lucruri necesare peste zi: O pălărie ponosită de paie, un costum de baie, un prosop. O carte, în caz că survenea vreo pauză în conversaţie sau că Toby se hotăra să-şi facă siesta de după-amiază. Trecându-i prin minte un gând întârziat, adăugă nişte pantaloni şi o bluză kaki, o pereche de sandale împletite din cureluşe, în eventualitatea că ziua lor de rendez-vous va continua, până la şi chiar de-a lungul orelor târzii.

Cu coşul atârnat pe umăr, îşi croi drum prin cazarmă, până la postul de control şi la poartă. Ajunsese puţin mai devreme, dar Toby Whitaker se afla deja acolo, aşteptând-o, şi surpriza plăcută era că, într-un fel sau altul, el reuşise să pună mâna pe un jeep pe care-l parcase într-un petic de umbră, pe partea opusă a drumului. Toby stătea la volan şi fuma în linişte o ţigară, însă, când o zări venind, sări din maşină, aruncă ţigara şi traversă şoseaua în întâmpinarea ei. Era şi el în haine lejere, pantaloni scurţi, albaştri, şi o cămaşă uşor decolorată, dar se număra printre acei bărbaţi care, fără uniformă, arătau banal, împuţinaţi la trup, lipsiţi de distincţie. Judith decise că, înveşmântat aşa simplu şi potrivit pentru o zi de plimbare, Toby semăna nici mai mult nici mai puţin decât cu un familist conştiincios pornit spre malul mării. (Cel puţin, nu purta ciorapi scurţi la sandale şi, printr-o împrejurare favorabilă, nu avea să-şi înnoade colţurile batistei ca să şi-o pună pe cap în loc de pălărie de soare).

— Hei, bună!

— Am venit mai devreme. Nu credeam că eşti deja aici. De unde ai făcut rost de jeep?

— Căpitanul Curtice mi l-a dat cu împrumut pentru ziua de azi. Toby părea foarte încântat de sine şi poate avea şi motive.

— Splendid! Ăsta-i mare noroc.

— Mi-a spus că n-are de gând să folosească jeepul azi. I-am pomenit de tine şi căpitanul Curtice mi-a zis că autostopul cu camionul nu-i un mod elegant de a scoate o fată la plimbare. Trebuie să-i înapoiez maşina astă-seară.

Afişând o excesivă mulţumire de sine, Toby îi luă coşul din mână.

— Să mergem.

Se suiră în jeep şi porniră, stârnind un nor de praf înecăcios, de-a lungul drumului către port, care înconjura curba largă a liniei de coastă. Înaintau încet, fiindcă traficul era peste măsură de aglomerat: camioane şi autocamioane ale marinei, biciclete şi ricşe, căruţe trase de boi jugăniţi. Pe diguri lucrau echipe de muncitori, iar spre piaţă îşi croiau drum femei desculţe, înfăşurate în sari din bumbac, cărându-şi în spate pruncii, îndrumând şiruri de copii cu poponeţele goale şi purtând pe creştet coşuri cu fructe. Dincolo de diguri, portul se întindea ticsit de navele cenuşii şi lucioase ale flotei de război. Drapelele fluturau în vârful catargelor, tendele albe unduiau în bătaia vântului cald şi ecoul semnalelor de siflee[63] care transmiteau ordine răsuna ascuţit peste cuprinsul apelor scânteietoare.

Dar meleagurile acestea îi erau complet necunoscute lui Toby.

— Trebuie să-mi fii călăuză, îi spuse el. Să-mi dai îndrumările necesare.

Ceea ce Judith şi făcu, ghidându-l departe de port, de-a lungul făgaşelor bătătorite care străbăteau satul, dincolo de piaţa de fructe, prin Pettah. Lăsară în urmă voluminosul fort Frederick şi stânca Swami, apoi ieşiră în drumul de coastă care ducea spre nord, către Nilaveli.

Acum, circulaţia se rărise de tot şi aveau întregul drum la dispoziţie, dar era imposibil să apese pe accelerator din pricina gropilor, şanţurilor şi a pietrelor. Aşadar, rulară de-a rostogolul, hurducându-se înainte.

Ridicându-şi vocea ca să domine vacarmul motorului şi confuzia generală produsă de vânt şi praf, Toby spuse:

— Mi-ai promis să-mi povesteşti despre doamna care conduce Y.W.C.A.

— Aşa e. Lui Judith i-ar fi venit mai uşor să nu deschidă gura, dar poate că ar fi fost puţin cam nepoliticos să-i reteze vorba. Cum ţi-am pomenit deja, e o femeie cu personalitate.

— Cum ziceai că o cheamă?

— Toddy. Doamna Todd-Harper. E văduva unui plantator de ceai. Aveau o proprietate funciară în Banderewela. În 1939, ar fi trebuit să se întoarcă acasă, dar atunci a izbucnit războiul, mările erau înţesate de

---

[63] Siflee - fluier cu care se dau diferite semnale la bordul navelor militare.

submarine, nu se găseau bilete de vapor, aşa că au rămas în Ceylon. Apoi, cu vreo doi ani în urmă, domnul Todd-Harper a suferit un atac de cord şi a murit, deci Toddy s-a trezit de una singură. A predat plantaţia de ceai unui arendaş şi a intrat în asociaţia de-aici, care echivalează cu Serviciul de voluntariat pentru femei. Voia să se înroleze în W.R.N.S., dar era prea în vârstă. Oricum, a sfârşit prin a fi postată în Trincomalee şi i s-a spus să conducă noua Y.W.C.A. Ăsta-i sfârşitul povestirii.

— De unde ştii atâtea despre ea?

— Am trăit în Colombo până la zece ani. Soţii Todd-Harper obişnuiau să coboare dealurile din când în când şi veneau să stea la Galle Face Hotel ca să-şi întâlnească toţi prietenii.

— Îi cunoşteau pe părinţii tăi?

— Da, însă mama n-avea mai nimic comun cu Tody. Nu cred că maică-mea o privea cu ochi buni. Obişnuia să spună că Tody e totdeauna într-o prea mare vervă. Asta aducea fără echivoc a dezaprobare.

Toby râse.

— Prin urmare, după atâţia ani, v-aţi reîntâlnit.

— Întocmai. Toddy era deja aici când am sosit acum aproape un an. A fost o regăsire emoţionantă. Prezenţa ei prin preajmă schimbă cu totul situaţia. Câteodată, dacă are loc vreo petrecere târzie şi mi se dă voie să nu dorm la cazarmă, îmi petrec noaptea la pensiunea ei. Iar dacă Toddy a închiriat cumva toate camerele, atunci îl pune pe unul dintre băieţi să-mi aşeze un pat şi o plasă contra ţânţarilor afară, pe verandă. E divin să te trezeşti din somn în răcoarea dimineţii şi să priveşti catamaranele navigând spre ţărm, încărcate cu peştii prinşi peste noapte.

Acum, se desfăşura dinaintea lor ţinutul pustiu. În faţă, linia de coastă, mărginită de palmieri, era învăluită în aburii fierbinţi ai căldurii de amiază. Spre dreapta, se întindea marea, de culoarea jadului, limpede şi liniştită, cu luciri de oglindă. După scurtă vreme, pensiunea Y.W.C.A. se dezvălui privirilor, o clădire lungă şi joasă, situată atrăgător între drum şi ocean: acoperiş de trestii şi verande largi, cufundată într-o oază de palmieri. O singură altă aşezare omenească înfăţişându-se vederii era un pâlc de colibe ale băştinaşilor, răsfirate până departe, cam jumătate de milă de-a lungul litoralului. Aici, fumul se înălţa de la focurile pe care se perpeleau bucatele, iar catamaranele pescarilor erau trase pe nisip.

— Într-acolo mergem? întrebă Toby.

— Aşa-i.

— Ce loc idilic!

— Construcţia a fost ridicată doar cu vreo doi ani în urmă.

— N-am realizat că Tinerele Femei Creştine pot avea atâta fantezie.

Rulară încă vreo cinci minute şi ajunseră acolo. Se auzea murmurul mării, dar era un zăduf înăbuşitor, care-ţi tăia respiraţia. Înaintară prin nisipul încins, albicios, deşi destul de murdar, urcară treptele de lemn ale unei verande şi intrară într-o încăpere lunguiaţă, mobilată cu mese şi scaune simple, pentru dejunat, şi deschisă pe toate laturile pentru a lăsa să pătrundă înăuntru fiecare adiere uşoară a brizei. Un băiat de casă ceylonez, purtând o cămaşă albă şi un sarong cu pătrăţele roşii, aranja tacticos farfuriile şi tacâmurile pentru servitul prânzului. Deasupra, evantaiele de lemn se învârteau şi, pe latura dinspre mare, se încadra ca-ntr-un tablou panorama cerului până la orizont, a apelor liniştite şi a plajei cu nisip alb-gălbui, fierbinte.

Pe când stăteau acolo, uşa din capătul îndepărtat al sufrageriei se deschise brusc şi ieşi o femeie cărând dn teanc de şervete albe, proaspăt călcate. Îi văzu pe Judith şi pe Toby pironiţi locului, şi se opri o clipă; o recunoscu pe Judith, radie de încântare, trânti şerveţelele grămadă pe masa aflată la îndemână şi străbătu degrabă camera pentru a-i întâmpina.

— Scumpa mea! îşi întinse braţele cu dragoste. Ce surpriză plăcută! Habar n-am avut că vii azi. De ce nu mi-ai dat de veste? Ajungând lângă Judith, o cuprinse într-o îmbrăţişare strânsă, aproape sufocantă, şi îi plasă pupături apăsate pe obraz, lăsându-i urme de ruj. N-ai fost bolnavă, nu-i aşa? A trecut atâta vreme de când n-ai mai trecut să mă vezi...

— Cam o lună, şi n-am fost bolnavă. Eliberată din încleştare, Judith încercă pe furiş să-şi şteargă petele de ruj de pe faţă. Toddy, dă-mi voie să ţi-l prezint pe Toby Whitaker.

— Toby Whitaker, repetă Toddy. Glasul ei era groaznic de răguşit, ceea ce nu surprindea de altfel pe nimeni, fiindcă doamna Todd-Harper fuma ţigară de la ţigară. Nu ne-am întâlnit până acum, nu-i aşa? Îl străpungea îndeaproape cu privirea.

Luat uşor prin surprindere, Toby îngână:

— Nu, nu cred. De-abia am sosit în Trincomalee.

— Mă gândeam eu că nu te ştiu. Îi cunosc pe cei mai mulţi dintre prietenii lui Judith.

Toddy era o femeie înaltă, costelivă, îngustă în şolduri şi cu pieptul

plat, ca un bărbat, îmbrăcată în pantaloni şi bluză lejeră. Tenul îi era oacheş şi tare bătucit, ca pielea de animal bine argăsită, şi zbârcit aidoma prunelor uscate, dar machiajul compensa oarecum şi-i atenua înfăţişarea, cu sprâncene desenate apăsat cu creionul, contur albastru şi strălucitor la ochi, plus o cantitate mare de ruj, roşu închis pe buze. Părul, care nu putea fi descris decât ca o chică ridicată vâlvoi şi zbârlită şi care i-ar fi fost alb ca zăpada în împrejurări naturale, („Scumpa mea, părul cărunt îmbătrâneşte pe oricine"), fusese vopsit într-o nuanţă luminoasă de blond arămiu.

— Aţi venit să şi prânziţi aici? Minunat! O să luăm dejunul împreună. O să vă-mpărtăşesc cele mai recente fapte. Din fericire, nu sunt prea ocupată azi. Şi avem peşte la masă. L-am cumpărat dis-de-dimineaţă de la una din bărci. Vreţi ceva de băut? Trebuie că muriţi de sete. Gin şi apă tonică? Sau gin şi suc de chitră? Chiar atunci când vorbea, de-i umbla gura ca o moară stricată, Toddy căută pipăind în buzunarul de la piept după ţigări şi brichetă, scoţând cu mâna tremurătoare una din pachet. Judith, de-abia aştept să-şi spun, a fost aici alaltăieri seară cea mai nesuferită dintre femei. Cred că-i ofiţer de rangul trei. Mult prea vulgară pentru a fi cartnic pe vreo navă. Dar grozav de izmenită, dându-şi ifose de parcă s-ar scoborî din pătura avută a nobilimii. A flecărit din străfundul bojocilor tot timpul cinei. Taca-taca, nu mai contenea meliţând întruna, ca şi cum s-ar fi găsit pe un teren de vânătoare. De-a dreptul stânjenitor. N-o cunoşti, nu-i aşa?

Judith râse şi clătină din cap.

— Nu personal.

— Dar ştii despre cine vorbesc? Ei, lasă, nu contează! Scăpără bricheta şi îşi aprinse ţigara. Ţinându-şi-o bine între buzele rujate, Toddy reîncepu să pălăvrăgească vrute şi nevrute. Pur şi simplu, sper că tipesa nu va sosi iarăşi, pe neaşteptate. Acum, să vă aduc băuturile. Vă convine amândurora gin cu apă tonică? Judith, te rog, condu-l pe... îi uitase deja numele.

— Toby, rosti chiar el însuşi.

— Condu-l pe Toby pe verandă, instalaţi-vă comod, iar eu mă duc să prepar băuturile pentru noi toţi.

Uşa se trânti cu putere în urma ei, dar glasul încă i se putea desluşi clar, bătând apa în piuă, dând ordine.

Judith se uită la Toby.

— Ai o expresie care-ţi trădează şocul, spuse ea.

Toby îşi revizui repede expresia feţei.

— Înţeleg exact ce vrei să spui.

— E plină de vervă?

— Cum nu se poate mai volubilă. Pesemne, prea guralivă, gălăgioasă. Şi apoi, de parcă se destăinuise fără voie, adăugă: Dar sunt sigur că Toddy e o companie plăcută.

Îşi lăsară coşurile pe podea şi ieşiră pe verandă. Aceasta era mobilată cu şezlonguri şi mese împletite din trestie şi se vădea limpede că reprezenta zona de toate zilele a pensiunii. Mici grupuri de fete şi bărbaţi erau deja acolo, îmbrăcaţi sumar pentru înot, delectându-se în bătaia brizei, savurând o băutură înainte de prânz. Pe plajă, alţii stăteau în bătaia soarelui, trupuri arămii întinse pe nisip ca o puzderie de scrumbii afumate. Câţiva înotau sau pluteau alene în voia valurilor uşoare. Judith şi Toby se duseră să-şi rezeme coatele pe balustrada de lemn şi să admire priveliştea.

Nisipurile erau orbitor de albicioase. La ţărmul mării, mărginită cu dâre roz-deschis, detritusul rezultat din măcinarea scoicilor era spălat şi răsfirat în rostogolirea talazurilor. Scoici exotice, întru totul deosebite de midiile obişnuite şi de cochiliile dungate din Penmarron. Zăceau răspândite aici în fărâme de ghioc şi nautilus, de testacee şi kauri. Moluşte gasteropode închise într-o cochilie de sidef şi ţepi fatali ai aricilor de mare.

— Nu sunt sigur cât de mult mai pot aştepta înainte să intru în mare. Putem înota până la stâncile alea?

— Poţi, dacă vrei neapărat, însă eu nu mă încumet niciodată, fiindcă sunt acoperite cu arici-de-mare, şi ultimul lucru din lume de care am nevoie e un ghimpe în picior. În plus, nu-mi place să mă duc atât de departe. Totuşi, pe-aici nu se ivesc rechini, din pricina bărcilor de pescuit care vin la mal şi pornesc iarăşi în larg.

— Ai văzut rechini?

— Nu aici. Dar odată navigam departe de port şi tot drumul spre cazarmă am fost urmăriţi ca o umbră de un rechin, pândindu-ne ascuns sub chilă. Dac-ar fi vrut, ne-ar fi putut răsturna barca într-o clipită şi ne-ar fi fărâmat cu dinţii. A fost înfricoşător.

Tocmai atunci, o fată ieşea din mare. Purta un costum alb de baie, era zveltă, avea picioare lungi şi, pe când o pironeau cu privirea, ea îşi ridică

mâinile pentru a-şi stoarce părul ud, castaniu-închis. Apoi, aplecându-se să culeagă de jos prosopul, porni cu paşi mărunţi pe plajă ca să se alăture bărbatului care o aştepta.

Toby nu o pierdea din ochi. După un timp, spuse:

— Ce zici, e adevărat că toate fetele de-aici arată cu mult mai atrăgătoare decât păreau acasă? Sau sunt deja sedus de fascinaţia curiozităţii?

— Nu, socot că-i adevărat.

— De ce oare?

— Împrejurările, presupun... Trăind cea mai mare parte a timpului în aer liber, mult soare, tenis şi înot. E destul de interesant. Un nou detaşament de membre W.R.N.S. sosesc din Anglia şi toate arată realmente îngrozitor. Supraponderale, cu carnea flască şi tremurătoare, livide. Plete cu ondulaţie permanentă şi chipuri acoperite cu un strat gros de farduri. Şi apoi încep să înoate, iar permanentul se încreţeşte şi mai tare, aşa că îşi tund părul. Curând îşi dau seama că-i prea dogoritoare căldura şi te face să năduşeşti al naibii, deci încetează să se mai machieze, iar trusa cu sulimanuri sfârşeşte în coşul de gunoi. Şi fiind zăpuşeală tot timpul, îi piere oricui pofta de mâncare, aşadar toate slăbesc. În cele din urmă, stau tolănite la soare, se fac frumoase şi se bronzează. Un progres natural.

— Nu-mi vine a crede că tu ai fost vreodată puhavă şi albă la faţă.

— N-am fost puhavă, dar cu siguranţă eram palidă...

Toby râse.

— Mă bucur că m-ai adus aici, spuse el. E un loc minunat. Nu l-aş fi găsit niciodată de unul singur.

Toby se reîntoarse cu băuturile, reci gheaţă şi foarte alcoolizate. Când le isprăviră, Judith şi cu Toby înotară puţin şi, după aceea, prânziră în sufragerie împreună cu anfitrioana lor. Peşte fript la grătar, atât de proaspăt încât carnea albă se desprindea uşor de pe os, iar la desert fură serviţi cu salată de fructe din manghier, portocale şi ananas. Şi Toddy vorbi în tot timpul mesei, delectându-i cu crâmpeie de clevetiri pline de savoare, dintre care unele aveau şanse mari de a fi adevărate, întrucât ea îşi petrecuse jumătate din viaţă în Ceylon şi era în relaţii amicale cu toată lumea, adresându-se tuturor pe numele de botez, începând cu vice-amiralul din Colombo şi sfârşind cu fostul plantator de ceai care conducea acum lagărul de muncă din Trincomalee.

Toby Whitaker asculta politicos, tot surâdea binevoitor, dar lui Judith îi era cât se poate de limpede că se îngrozise întrucâtva de atâta mahalagism strigător la cer şi, prin urmare, îi cam dezaproba purtarea. Ceea ce lui Judith îi insufla o stare de iritare. Toby nu avea nici un motiv să afişeze un puritanism excesiv şi Judith se pomeni dorindu-şi să-l provoace, aşa că o îmboldea pe Toddy să comită indiscreţii şi mai scandaloase.

Din cauza acestor sporovăieli, alimentate cu câte un al doilea pahar de gin cu apă tonică („Scumpa mea, trebuie să bem şi cealaltă jumătate de sticlă"), prânzul dură destul de mult timp şi, în cele din urmă, însăşi Toddy îi puse capăt, strivindu-şi mucul de ţigară în scrumieră, ridicându-se în picioare şi anunţându-i că se retrage în odaia ei, pentru a se odihni oleacă şi a-şi face siesta.

— Dar vreţi câte o ceaşcă de cafea, nu-i aşa? O să-i spun lui Peter să vă servească pe verandă. Voi veni probabil pe la patru şi jumătate. Atunci, o să luăm ceaiul împreună. Între timp, distraţi-vă cât mai bine.

Aşadar, Judith şi Toby îşi petrecură următoarea oră lungiţi pe spate în şezlonguri, în maniera sibariţilor de odinioară, sorbindu-şi alene cafeaua la gheaţă şi aşteptând prelungirea peste nisipuri a umbrelor aşternute de soarele în declin, deci vremea ideală să înoate iarăşi. Judith se duse să se schimbe în costumul de baie şi, când ieşi, văzu că Toby era deja în apă. Alergă de-a lungul plajei să i se alăture, plonjând în valurile limpezi verzui; răcoarea mării îi învălui precum mătasea pielea pârlită de soare şi picăturile de apă îi prefăcură genele în mici spice şi zdrumicaseră lumina înmii de curcubeie.

Circumstanţele erau atât de îmbietoare încât se scurse o oră întreagă înainte să se îndrepte, în fine, spre ţărm şi să revină pe plajă. Până atunci, înotaseră plutind domol şi tihnit, dar, dintr-odată, Toby fu apucat de o izbucnire violentă de energie sau poate mânat de un imbold, în esenţă viril, de a epata.

— Hai să ne întrecem! îi strigă el şi fără nici un preambul sau fără măcar să-i dea lui Judith şansa de a se dumiri, ţâşni ca o săgeată înainte, tăind apa în stilul craul, într-un tempo demn de invidiat. Bălăcindu-se încă, Judith, scoasă din sărite, se hotărî să nu facă nici cel mai mic efort de a se lua la întrecere, fiindcă ce sens avea oare să se avânte într-o asemenea competiţie lipsită de speranţă? Şi cine şi-ar fi închipuit că un adult poate fi aşa de copilăros? Îl văzu ajungând la ţărm, trecând uşor

peste valurile care se spărgeau de mai şi stând triumfător pe plajă, cu mâinile în şolduri, pentru a-i urmări din priviri înaintarea voit înceată.

Pe faţă i se lăţea un rânjet înnebunitor de obraznic.

— Gură-cască! îi reproşă el în derâdere.

Judith refuză să se enerveze de pomană. Talazurile line o împingeau înainte.

— Ţi-ai acordat de la sine un avantaj foarte necinstit, îl apostrofă ea cu severitate.

Alt val şi nisipul îi atinse genunchii. Va merge ultimii câţiva iarzi. Puse piciorul pe fundul apei şi se ridică.

Brusc, o împunsătură ca de pumnal o străpunse adânc în talpa stângă, o durere atât de intensă şi de agonizantă, încât îşi deschise gura să ţipe, dar nu putu slobozi nici un strigăt. Neprevăzutul, spasmele şocului îi opriră răsuflarea, se împiedică şi căzu cu faţa în jos, gura deschisă umplându-i-se cu apă de mare. Înecându-se, în pragul panicii, simţi nisipul sub degete, reuşi într-un fel să-şi scoată capul din apă, apoi, fără să se sinchisească de propria-i mândrie, începu să se târască în patru labe.

Totul se petrecuse în mai puţin de o fracţiune de secundă, dar Toby era deja acolo, lângă ea.

— Ce naiba s-a întâmplat?

— Piciorul meu! Am călcat pe ceva. Nu pot să mă ţin în poziţie dreaptă. Nu încerca să mă ridici.

Aşa că Toby o cuprinse cu braţele pe după umeri şi o săltă cu efort, ca pe un caşalot bătrân, eşuat pe ţărm, şi o târî pe nisip, unde Judith se întinse, proptindu-se în coate. Din păr îi picura strop cu strop pe faţă şi apa de mare îi ţâşnea pe nări. Ridică mâna şi se şterse-cu palma.

— E-n regulă?

O întrebare ridicolă.

— Nu, nu-i deloc în regulă, îl bruftului ea şi numaidecât avu mustrări de cuget că l-a repezit, fiindcă Toby îngenunchease alături, rânjetul i se stinsese de pe faţă, înlocuit fiind de o expresie de adâncă neliniște şi îngrijorare.

— Care picior?

— Stângul. Lacrimi ridicole ameninţau să-i izvorască din ochi şi Judith se trezi că-şi încleştează fălcile de durere, spaimă şi teamă, cu gândul la ceea ce păţise.

— Stai liniştită, îi spuse Toby. O apucă de glezna stângă, ţinând-o strâns, şi-i ridică piciorul ca să-i cerceteze rana. Judith închise ochii fiindcă nu dorea să vadă. Îl auzi rostind:

— Oh, Dumnezeule, e o bucată de sticlă spartă. Un ciob. E încă acolo. Ţi-l voi scoate. Scrâşneşte din dinţi...

— Toby, nu, te rog...! Dar zis şi făcut şi, deodată, un alt spasm de supliciu ţâşni ca o flacără din fiecare nerv al trupului ei. Judith crezu că o să leşine de durere, ceea ce însă nu i se întâmplă. Apoi, treptat-treptat, cu oarecare împotrivire, agonia se stinse şi Judith fu conştientă că un şiroi de sânge lipicios i se prelingea pe talpă.

— E O.K. S-a terminat. Judith deschise ochii. Eşti o fată curajoasă. Uite!

Toby ţinea în mână un mic triunghi de sticlă, ascuţit ca un brici de valurile mării, cu aspect deloc inofensiv. Un ciob dintr-o glajă aruncată peste bordul vreunei nave, sfărâmată de stânci, împinsă de apă la mal.

— E gata? L-ai scos pe tot?

— Aşa cred. A fost doar o aşchie.

— Îmi sângerează piciorul.

— Asta-i afirmaţia superfluă a anului, spuse Toby. Băgă cu grijă fărâma de sticlă în buzunarul şortului. Acum prinde-mă pe după gât şi ţine-te bine. O ridică în braţe şi Judith se simţi ciudat de uşoară când Toby o purtă pe sus, de-a lungul plajei, până în sanctuarul răcoros al verandei, unde o aşeză pe unul din şezlongurile capitonate cu perniţe decorative.

— Nu pot... Vreau să zic că o să pătez cu sânge pernele lui Toddy... spuse Judith, dar Toby dispăruse deja în casă, pentru a reapărea aproape numaidecât cu o faţă de masă albă, smulsă de pe undeva. Strânse pânza sul, o îndoi şi o puse binişor sub piciorul ei. În câteva clipe, faţa de masă se mânji de pete roşii.

Judith îl auzi spunând cu disperare:

— Trebuie să facem ceva.

— Ce se-ntâmplă? Era una dintre fetele care stătuseră la soare pe plajă şi acum venise să vadă ce s-a petrecut. Bronzată, cu părul decolorat de raze, purta sutienul de la costumul de baie în două piese, iar peste slip îşi înnodase o eşarfă din bumbac sub forma unui sarong.

— O întâmplare nefericită, îi spuse Toby scurt.

— Ascultă, sunt infirmieră.

Atitudinea lui se schimbă brusc.

— Slavă Domnului!

— La spitalul forţelor navale. Se ghemui să examineze rana. Hei! Asta-i o tăietură cu adevărat zdravănă. Ce-a fost? Pare prea adâncă să fi fost făcută de vreo scoică.

— Sticlă spartă. Toby scoase la iveală ciobul fatal din buzunar şi-i arătă muchiile crestate şi periculoase.

— Dumnezeule, ce lucru oribil să se găsească în nisip! Şi ce ascuţit e! Trebuie să fi pătruns adânc. Fata deveni practică. Uite, încă sângerează ca un porc înjunghiat. Avem nevoie de bandaje, vată şi tifon. Există firește pe undeva o trusă de prim-ajutor. Unde-i doamna Todd-Harper?

— Îşi face siesta.

— Mă duc s-o chem. Stai aici şi încearcă să opreşti curgerea sângelui.

Fata plecă. Având pe cineva competent care-şi asuma răspunderea şi dădea indicaţii precise, Toby îşi redobândi stăpânirea de sine.

— Îmi pare tare rău, repeta el mereu şi mereu.

Judith îşi dorea să înceteze de a mai spune acelaşi lucru. Una peste alta, fu o mare uşurare când infirmiera se reîntoarse, aducând cu sine trusa de Cruce Roşiei urmată îndeaproape de Toddy.

— Scumpa mea! Deranjată din somnul de după prânz, Toddy se îmbrăcase cu atâta grabă încât bluza îi atârna din pantaloni, iar nasturii fuseseră încheiaţi la nimereală. Doamne Dumnezeule, ce lucru îngrozitor s-a întâmplat! Te simţi ceva mai bine? Nu-i de mirare că eşti palidă ca moartea. Îşi întoarse chipul îngrijorat spre tânăra soră medicală. E foarte grav?

— Destul, îi răspunse ea. E o rană foarte adâncă. Trebuie să fie cusută, cel puţin aşa cred.

Din fericire, fata nu era numai competentă, ci şi blândă. Cât ai clipi din ochi, tăietura lui Judith fu curăţată, dezinfectată, acoperită cu un cocoloş de vată şi pansată.

Tânăra infirmieră prinse grijulie capetele bandajului cu un ac de siguranţă. Se uită la Toby.

— Socot c-ar trebui s-o duci la infirmeria membrelor W.R.N.S. Sau la spital. Acolo, o va coase un medic. Ai vreun mijloc de transport la îndemână?

— Da, un jeep.

— Asta-i bine.

Toddy se prăbuşise în cel mai apropiat şezlong.

— Mă simt destul de distrusă, îi anunţă ea pe cei prezenţi, adresându-li-se în general. Şi, de asemenea, sunt îngrozită. Am avut pe-aici orice soi de crize şi accidente minore: pişcături de meduze, înţepături de la ţepii aricilor-de-mare, chiar şi sperieturi cauzate de rechini, dar niciodată răniri cu cioburi din nisip. Cum pot fi unii oameni atât de neglijenţi? Totuşi, cât de norocoşi am fost că te-ai aflat aici... Toddy îi zâmbi cu recunoştinţă infirmierei, ocupată acum să rânduiască toate ustensilele în trusa de prim-ajutor. Eşti o fată isteaţă. Nu pot să-ţi mulţumesc îndeajuns.

— Nici o problemă. Dacă-mi daţi voie să folosesc telefonul, mă voi îngriji să obţin legătura cu infirmeria. Să-i spun sorei-şefe să aştepte pe cineva rănit...

Apoi, fata se îndepărtă.

— Scuzaţi-mă, vă rog, cred c-aş face bine să-mi pun nişte haine potrivite. Nu pot conduce jeepul până-n Trincomalee în slipul ud.

Prin urmare, pleacă şi Toby, iar Judith şi Toddy rămaseră singure. Se uitau ţintă una la alta, cu oarecare deznădejde.

— Ce blestemăţie ţi s-a întâmplat! Toddy scociorî în buzunarul bluzei după o ţigară neapărat necesară, trase una din pachet şi o aprinse. Regret nespus. Mă simt răspunzătoare. Te doare rău?

— Oricum nu-i prea plăcut.

— Şi te distrai de minune. N-are a face, or să vină şi alte zile. Alte zile mai bune. Şi, poate, te vizitez la infirmerie. Să-ţi aduc struguri şi să-i mănânc pe toţi eu însămi. Fruntea sus! Trebuie să ne gândim la partea bună a lucrurilor. Pesemne, peste o săptămână, nu mai mult, ai să fii iarăşi pe picioare. Închipuie-ţi doar, vei putea să te odihneşti din plin. Să zaci întinsă în pat, fără să ai nimic de făcut.

Dar Judith nu-şi afla consolare.

— Detest să nu fac absolut nimic.

* * *

În chip destul de surprinzător, se întâmplă însă că nu găsi câtuşi de puţin plictisitoare şederea la infirmerie. Judith fu plasată într-un salon cu patru paturi, al ei fiind aşezat lângă uşa mereu deschisă, care dădea spre o terasă lată, umbrită de un acoperiş împletit din trestii. Stâlpii care

sprijineau acoperământul erau înfăşuraţi în boungainvilla, iar podeaua terasei presărată mereu cu flori roşii-violacee scuturate, ceea ce atrăgea după sine măturarea lor zilnică de către copilul de casă. Dincolo, clocotind înăbuşit sub dogoarea unui soare fierbinte, se întindea grădina, povârnindu-se într-o pantă abruptă până la ţărm; şi iarăşi dincolo, panorama impresionantă a întregului port.

În ciuda rostului şi a inevitabilei zarve a vieţii spitaliceşti, infirmeria era un loc în esenţă liniştit, aerisit, vopsit în alb şi ireproşabil de curat; chiar luxos, cu instalaţii sanitare cum se cuvine, cu tablouri pe pereţi (ilustraţii în culori ale dealurilor din Sussex şi ale ţinuturilor Lacurilor) şi perdele frumoase din bumbac, care fluturau şi se umflau ca nişte baloane în adierea permanentă a brizei.

Celelalte trei companioane ale lui Judith se aflau în stadii diferite de însănătoşire. Una avusese friguri tropicale infecţioase, alta îşi scrântise glezna, sărind din greşeală pe stâncă în timpul unui picnic animat. Doar cea de-a treia fată era într-adevăr bolnavă, suferind de un acces recurent de dizenterie amibiană, maladia persistentă de care se înspăimânta toată lumea. Zăcea lungită în pat, palidă şi debilă, iar printre surorile medicale se zvonise că, atunci când se va înzdrăveni oleacă, va fi probabil trimisă acasă.

Recompensa reală era că nici una dintre aceste trei paciente nu se dovedea pricepută în arta conversaţiei sau avidă de sporovăială. Erau deosebit de plăcute şi prietenoase, dar de îndată ce o văzură pe Judith instalată şi ascultară amănuntele accidentului ei nefericit, se prezentară şi, în general, o făcură să se simtă binevenită, dar asta fu tot. Fata cu friguri tropicale se vindecase deja suficient de bine pentru a coase cu sârg la goblenul ei. Cea cu glezna luxată era cufundată în lectura unui roman gros, intitulat „De-a pururi ambră". Din răstimp în răstimp, fata cu dizenterie se dezmeticea îndeajuns din moleşeală pentru a răsfoi paginile unei reviste, dar era cât se poate de clar că n-avea energie să se mai preocupe şi de altceva.

La început, dură ceva timp până ce Judith se obişnui cu această lipsă de comunicare, consimţită tacit, totuşi în totală discordanţă cu agitaţia şi flecăreala din dormitorul de la cazarmă. Dar, treptat, Judith îşi îngădui să devină la fel de absorbită de sine ca şi companioanele ei şi se lăsă adâncită în propriile gânduri, detaşându-se de lumea înconjurătoare, de parcă ar fi pornit într-o călătorie solitară. O experienţă pe care n-o mai

trăise de atâta amar de vreme, încât aproape nu-şi mai aducea aminte.

Din timp în timp, infirmierele guralive veneau şi plecau, luându-le temperatura, administrându-le pastile sau aducându-le prânzul, însă, în cea mai mare parte a zilei, singurul sunet era al radioului care zumzăia încetişor mai toată vremea, reglat pe postul marinei militare, de unde se transmitea încontinuu muzică, întreruptă numai de scurte buletine de ştiri. Melodiile erau înregistrate şi, după câte s-ar părea, alese la întâmplare, într-un soi de amalgam inspirat, aşa încât cântecul interpretat de surorile Andrews („Rom şi Coca-Cola" era intercalat printre arii de Verdi şi valsuri din „Coppelia"). Judith găsea oarecum amuzant să ghicească îndată ce avea să urmeze. Ceea ce reprezenta aproximativ limita perspicacităţii ei din acel moment. Sora medicală (cu pieptul mare, scrobită, blândă şi îngăduitoare ca o doică de modă veche) îi oferise cărţi de la biblioteca infirmeriei şi, când acestea fură refuzate, apăru cu câteva exemplare de demult ale revistei „Life" Dar, dintr-un anume motiv, Judith se pomeni că nici nu dorea, nici nu se putea concentra să citească. Era mai uşor şi cu mult mai plăcut să-şi întoarcă faţa spre terasă şi spre grădină şi să privească fix priveliştea măreaţă deschisă către ocean şi nave, trecerea grăbită, încoace şi încolo, a bărcilor cu motor, schimbarea subtilă a tonurilor albăstrii pe cer. Totul părea foarte însufleţitor, vesel şi plin de viaţă, dar şi destul de liniştitor, ceea ce era straniu, ţinând seama de faptul că temeiurile pentru care flota se afla în primul rând acolo erau strict belicoase. Îşi aminti de o împrejurare survenită cu câteva luni în urmă, când „un obiect neidentificat" se furişase dincolo de estacadă şi intrase în port, stârnind o panică îngrozitoare, fiindcă se bănuise că ar putea fi un submarin japonez în miniatură care avea intenţia să torpileze şi să trimită întru împărăţia cerurilor întreaga Flotă a Indiilor de Est. Totuşi, intrusul se dovedi a fi o balenă, în căutarea unui refugiu liniştit, unde să dea naştere unui pui. Când „monstruoasa" zămislire se isprăvi şi după ce mamiferul şi puiul fură socotiţi în stare să plece, o fregată îi escortă înapoi în largul mării. Fu un eveniment inedit care suscită zile în şir interesul tuturor.

Mai era şi altceva, vag familiar, în legătură cu perspectiva imensă ce i se înfăţişa ochilor, dar stătu mult pe gânduri până ce se dumiri. Nu era doar felul în care priveliştea se desfăşura în toată amploarea, ci, mai ales, simţămintele pe care i le trezea. Îşi stoarse o vreme creierii să înţeleagă bine faptul, încercând să-şi lămurească exact unde şi când anume mai

văzuse şi înainte aceste lucruri. Şi apoi realiză că impresia de déjà vu[64] era parte esenţială a amintirilor legate de prima ei vizită la Casa Dower, când, împreună cu familia Carey-Lewis, se dusese într-o duminică să prânzească la mătuşa Lavinia Boscawen. Asta era! Atunci, cătase pe fereastra din salon şi văzuse grădina povârnindu-se în terase pe panta dealului şi orizontul albastru din Cornwall, profilându-se ca o linie dreaptă deasupra pinilor Monterey. Desigur, nu era chiar la fel, ci într-o măsură asemănătoare, ea aflându-se pe creasta dealului, în bătaia luminii solare, cerul şi marea vizibile deasupra arborilor din junglă.

Casa Dower! Îşi reamintea acel moment special şi toate zilele următoare, culminând cu aceea când ea şi Biddy se mutaseră şi intraseră în posesia noului cămin. Şi nu-i era greu să-şi închipuie că se afla în realitate acolo. Singură. Fără Biddy, Phyllis şi Anna. Doar ea, Judith. Trecând prin încăperile dragi şi binecunoscute, atingând mobilele, aranjând perdelele, îndreptând abajurul unei lămpi. Îşi auzea aievea paşii răsunând pe podeaua de piatră a coridorului dinspre bucătărie, simţea mirosul lenjeriei jilave, proaspăt călcate şi mireasma narciselor galbene. Acum, urca scările, sprijinindu-şi mâna pe balustrada lustruită, traversa palierul pentru a deschide uşa dormitorului ei. Văzu patul dublu, cu tăblii de alamă, unde, odinioară, dormise mătuşa Lavinia; fotografiile în rame de argint, cărţile ei, cutia chinezească. Străbătu odaia ca să deschidă larg ferestrele şi simţi aerul răcoros şi umed atingându-i obrajii.

Aidoma unei vrăji, imaginile îi umpleau inima de mulţumire şi satisfacţie. Timp de cinci ani fusese casa ei, căminul mult iubit. Şi trecuseră optsprezece luni de când îşi văzuse casa pentru ultima oară, într-o permisie înainte de îmbarcare, doar câteva zile pentru a-şi lua rămas bun de la Biddy şi Phyllis. Atunci i se păruse la fel de dragă ca totdeauna, dar şi grozav de deteriorată, aproape dărăpănată şi necesitând multă atenţie, dar, deocamdată, nu se putea face nimic din pricina lipsurilor şi restricţiilor pe vreme de război. Dar acum îşi spuse Judith în sinea ei, Casa Dower s-ar putea să fie gata-gata să se prăbuşească.

Când... peste un an? Doi ani? Mai mult poate... când războiul se va sfârşi şi se va putea întoarce acasă, va sărbători evenimentul dedicându-

---

[64] Déjà vu (lb.tr.) - deja văzut, aici senzaţia vie de a mai fi trăit actuala împrejurare în trecut, cu aceeaşi intensitate afectivă.

se cu frenezie reparaţiilor şi remobilării. Va da prioritate încălzirii centrale pentru a îndepărta igrasia pătrunsă în ziduri de-a lungul nenumăratelor ierni umede din Cornwall. Prin urmare, un nou boiler, ţevi noi, radiatoare peste tot. Închipuindu-şi aceste îmbunătăţiri duse la bun sfârşit, încât aerul din casă devenise uscat şi călduţ, gândurile ei alunecaseră spre alte proiecte fermecătoare. Lemnăria revopsită în alb. Pesemne, alt tapet pe pereţi. Covoare moi. Draperii nou-nouţe. În salon, vechile draperii erau decolorate şi zdrenţuite de soare, atârnând de galerii atâţia ani; când Judith şi Biddy se mutaseră, se ţineau deja numai în câteva fire de aţă. Dar alegerea cretonului pentru a le înlocui nu era o treabă tocmai uşoară, fiindcă Judith dorea ca noile draperii să arate exact ca şi cele vechi. Cine ar putea-o ajuta? Şi, atunci, avu fericita inspiraţie. Diana! Diana Carey-Lewis. Selectarea cretonului era o îndeletnicire la care ea se pricepea cel mai bine. Deci, Diana.

„Ştii, scumpa mea, sunt sigură că la magazinul Liberty vom găsi tocmai ce ne trebuie. De ce nu plecăm degrabă la Londra şi să ne petrecem o dimineaţă încântătoare la Liberty?"

Judith aţipi. Gândurile stării de veghe se pierdură în visare. Totuşi, Casa Dower îi rămase în subconştient. Salonul, scăldat în razele soarelui. Dar, acum, mai erau şi alţii acolo. Lavinia Boscawen, stând în fotoliu, lângă fereastră, şi Jeremy Wells. Acesta venise fiindcă Lavinia rătăcise o scrisoare şi o ajuta s-o caute, golind sertarul biroului.

„Ai aruncat-o", îi repeta Jeremy la nesfârşit, dar mătuşa Lavinia îi spunea că nu o aruncase, ci, pasămite, o trimisese la destinaţie. Iar Judith ieşi în grădină şi acum ploua, cădeau averse din înaltul cerului de culoarea granitului şi, când încercă să intre în casă, toate uşile erau zăvorâte, neputând fi deschise. Aşa că Judith ciocăni în geamul ferestrei, dar mătuşa Lavinia dispăruse, iar Jeremy, arătând diabolic, îşi dezgolea mulţimea de colţi într-un rânjet ameninţător.

* * *

Orele de vizită la infirmeria membrelor W.R.N.S. erau intervale de timp oarecum variabile, începând devreme după-amiaza şi sfârşind în mod frecvent la zece seara, până când şi ultimul vizitator era alungat din salon. Abordarea lejeră de către sora medicală a regulilor şi

regulamentelor spitaliceşti reprezenta o politică premeditată, fiindcă ea ştia bine că majoritatea fetelor ajunse sub oblăduirea ei se găseau acolo deoarece erau vulnerabile, cu sănătatea şubredă şi surmenate. Şi nici nu era de mirare. Toate tinerele, într-un fel sau altul, îndeplineau munci de importanţă vitală, istovitoare, trudind ore nesfârşite în condiţii de arşiţă tropicală, care slăbea puterile oricui. Şi întrucât fetele nu erau prea multe la număr, dar foarte solicitate şi în viaţa mondenă, nu aveau parte de multă odihnă nici măcar în preţioasele lor răgazuri. De îndată ce se reîntorceau la cantonamente de la slujbe, porneau din nou să joace tenis sau să înoate, să ia parte la vreo petrecere organizată la bordul unei nave H.M.S., ori să danseze toată noaptea la Clubul ofiţerilor.

Aşadar, când o nouă pacientă era adusă – indiferent din ce motiv – la infirmerie, prescripţiile surorii medicale pentru însănătoşire includeau nu numai medicamente, pilule, ci şi somn, un program de voie peste zi, câteva înlesniri ca acasă, precum şi puţin răsfăţ. În vremurile de altă dată, aceasta s-ar fi numit cură prin repaus. După părerea nezdruncinată a infirmierei-şefe, acest regim era o dovadă simplă de bun simţ.

Prin urmare, exista un minimum de „înregimentare". Prietenele se perindau pe la bolnave, în drum spre sau de la muncă, aducându-le scrisori de acasă, lenjerie curată de corp, cărţi ori o pungă cu fructe proaspete. Bărbaţii tineri, în afara orelor de serviciu la bordul navelor militare sau la încartiruirile de pe ţărm, se succedau, ducând în braţe buchete de flori, reviste şi ciocolată americană, răvăşind saloanele cu prezenţa lor virilă. Dacă vreo fată era frumuşică şi atrăgătoare, se putea întâmpla să se aciueze pe patul ei trei juni în acelaşi timp, iar dacă râsetele şi larma glasurilor atingeau un nivel inacceptabil, atunci îşi făcea îndată apariţia infirmiera-şefă pentru a izgoni pacienta şi anturajul ei pe terasă, unde se instalau în şezlonguri, priveau lumina stingându-se treptat-treptat pe cerul înserării şi se dedau la conversaţii lungi şi uşuratice.

Întrucât acea duminică era prima zi petrecută de Judith la infirmerie şi nu se răspândise încă vorba din gură-n gură nici despre accidentul şi nici despre internarea ei, Penny Wailes fu prima care o vizită, sosind pe neaşteptate la ora cinci, după o zi întreagă de plimbare cu barca alături de ofiţerul din Marina Regală. Penny apăru purtând o bluză şi un şort pe deasupra costumului de baie, părul fiindu-i impregnat de sare şi ciufulit de vânt.

— Oh, biata de tine, îmi pare rău! Ce ghinion îngrozitor! Ofiţerul de serviciu de la cazarmă mi-a povestit ce-ai păţit. Ţi-am adus un ananas, l-am cumpărat din piaţa de fructe. Mai ai nevoie de altceva? Nu pot sta prea mult, fiindcă se dă o petrecere astă-seară la bordul crucişătorului nou-sosit şi trebuie să mă întorc repede la cazarmă, să fac un duş şi să mă dichisesc. O să-i spun mâine căpitanului Spiros că vom duce lipsă de mână de lucru o vreme. Cât timp crezi că vei sta aici? O săptămână întreagă, aşa presupun. Şi nu te frământa de grija dactilografierii. Şeful şi eu ne vom descurca şi, dacă n-o să putem, îţi strângem toate documentele într-un teanc, să te ocupi de ele când te-ntorci...

Penny mai trăncăni cam vreun sfert de oră şi apoi, văzând cât era ceasul, ţâşni în picioare, promise să revină în altă zi şi plecă. Judith se gândi că aşa îi stătea lui Penny în fire. Nu mai sosi nici un vizitator. Dar, imediat după asfinţit, când văzduhul se întunecă şi se aprinseră luminile în salon, auzi pe cineva rostindu-i numele, îşi ridică privirea şi o văzu pe doamna Todd-Harper înaintând cu paşi mari spre ea.

O surpriză încântătoare!

— Scumpa mea! Toddy se înveşmântase în uniforma ei obişnuită, adică pantaloni călcaţi şi bluză apretată, dar era cât se poate de limpede că se gătise dinadins, ca de sărbătoare, pentru a ieşi într-o seară în lume, dat fiind că părul blond-arămiu îi strălucea, era fardată strident, parfumată şi-şi pusese o sumedenie de bijuterii grele din aur, lanţuri, cercei şi multe inele care aproape îi acopereau degetele. Pe umăr, îi atârna un coş voluminos, iar glasul ei răsunător şi apariţia cu totul bizară stârniră vâlvă, conversaţiile se curmară pe moment şi toate capetele se întoarseră în direcţia lui Toddy.

Însă doamna Todd-Harper fie că ignoră faptul că atrăsese atenţia, fie că, din fericire, nu era conştientă că făcuse senzaţie.

— Iată-te în sfârşit! Pur şi simplu a trebuit să vin să mă conving că te simţi mai bine.

Judith fu foarte impresionată.

— Toddy, doar n-ai bătut atâta cale doar ca să mă vezi, nu-i aşa? şi încă pe întuneric? Şi conducând maşina tu însăţi? Se gândi că Toddy era deosebit de curajoasă. Prima porţiune de drum de la pensiune era destul de puţin umblată şi lui Judith nu-i venea greu să-şi închipuie o bandă de hoţi sau de tâlhari apărând dintre arbuşti cu intenţia de a jefui sau chiar de a ucide. Dar, desigur, Toddy avea experienţă de viaţă, trecuse prin

multe încercări şi nu se temea de nimeni şi de nimic. Orice bandit, destul de nesăbuit pentru a risca prin forţa împrejurărilor o confruntare cu Toddy, nu va fi scăpat fără îndoială prea ieftin, ameţit de ploaia de sudălmi aspre sau de pocnituri peste creştet cu bastonul solid pe care Toddy îl ţinea totdeauna la îndemână când se deplasa la volan.

— Nici o problemă. Îşi trase un scaun. Oricum, trebuia să vin să iau nişte provizii de la baza de aprovizionare a forţelor navale, terestre şi aeriene. Şi ţi-am adus niscaiva bunătăţi şi, ţie. Îşi goli coşul, înşirând darurile pe pat. Compot de piersici, suc de chitră şi o sticluţă cu ulei de baie, destul de dubios. Numai bunul Dumnezeu ştie cum miroase. Pasămite a spanieli[65] morţi. Ce-i chestia asta de la capătul patului?

— E un soi de cadru pentru a-mi sprijini piciorul.

— Te mai doare la fel de tare?

— Doar puţin.

De dincolo de uşa deschisă, din întunecimea de pe terasă, se auziră hohote de râs ale unor bărbaţi. Tody îşi încruntă sprâncenele conturate cu creionul.

— Sună a chef în toată regula. Pun pariu că unul dintre flăcăi a introdus pe furiş o sticluţă de buzunar cu gin. M-am gândit şi eu să strecor pe ascuns un clondiraş cu rachiu pentru tine, dar m-am temut că mi-o va descoperi infirmiera-şefă şi vom da amândouă de bucluc. Acum, mai spune-mi despre sărmanul tău picior. Ce ţi-au făcut?

— Mi-au făcut anestezie locală şi mi-au cusut rana.

— Brr! Toddy se schimonosi, mimând grimasa unei persoane care tocmai muşcase dintr-o felie de lămâie. Sper că n-ai simţit când te-a împuns cu acul. Cât timp trebuie să stai aici?

— Poate zece zile.

— Şi cum rămâne cu slujba ta?

— Probabil că se vor descurca şi fără mine.

— Şi Toby Whitaker? Şi-a îndeplinit obligaţia? A venit să te vadă?

— Azi e ofiţer de gardă.

— Scumpă mea, e un bărbat destul de drăguţ, dar puţin cam plicticos. Nu-i deloc amuzant ca alţi tipi pe care i-ai adus la mine.

— E însurat, Toddy.

— Asta nu înseamnă că trebuie să fie plicticos. Nu-mi imaginez de ce

---

[65] Spaniel - soi de prepelicar.

ai catadicsit să ieşi cu el.

— De dragul vremurilor de odinioară. Cu mulţi ani în urmă, a fost ofiţerul de legătură al unchiului Bob.

— Unchiul Bob! repetă Toddy gânditoare. Bineînţeles, ştia despre soţii Somerville şi despre Casa Dower, precum şi despre Nancherrow şi familia Carey-Lewis, fiindcă de-a lungul lunilor, din răstimp în răstimp, avuseseră prilejul să stea de vorbă, iar Toddy era o femeie avid interesată să afle amănunte din viaţa oricărei alte persoane. Dar, de asemenea, îi plăcea să-şi întipărească bine în minte numele şi să compartimenteze oamenii. Te referi la contraamiralul Somerville. Din statul major al comandantului-şef din Colombo?

Judith se pomeni izbucnind în râs.

— Toddy, unchiul Bob se află în Colombo doar de o lună. Nici eu nu l-am văzut încă. Să nu-mi spui că l-ai şi cunoscut.

— Nu, dar Johnny Harrington mi-a telefonat alaltăseară şi mi-a zis că l-a întâlnit la un banchet. Şi-ţi aminteşti de soţii Finch-Payton? Acum sunt mai bătrâni chiar decât Dumnezeu, dar obişnuiau să joace bridge cu părinţii tăi. Ei bine, după câte s-ar părea, biata Mavis Finch-Payton s-a îmbătat turtă la dineu. Desigur, n-a ştiut niciodată când să se oprească din băut, dar acum a început să se dea de gol.

— Ştii ceva, cred c-ar trebui să redactezi cronica mondenă din ziarul forţelor navale.

— Nici măcar să nu pomeneşti de asta. Aş fi rasă de pe faţa pământului... Acum, cât e ceasul? Îşi consultă ceasul din aur masiv prins cu brăţară la încheietura mâinii. Oh, e-n ordine, nu trebuie încă să plec.

— Unde te duci?

— Nu-i vorba de cine ştie ce. Sunt invitată doar să beau ceva la club, cu noul colonel de aviaţie.

— Noul colonel de aviaţie! Nou-sosit în Trincomalee sau necunoscut ţie?

Toddy strâmbă din nas.

— De fapt, şi una şi alta. Spune-mi ce să-ţi mai aduc când vin iarăşi. Poate un roman picant, ca să-ţi treacă timpul mai repede?

— Ar fi minunat. Nu prea mă simt în stare acum să citesc, dar sunt sigură că în curând voi avea chef.

— Deci, ce-ai făcut azi?

— Nimic.

— Absolut nimic? Nu sunt de acord.

— Tu însăţi mi-ai spus că o să-mi placă să stau degeaba.

— Mă refeream la oleacă de odihnă. Nu să zaci aici adâncită în gânduri negre.

— Cine a zis că m-am cufundat în gânduri negre? De fapt, am fost foarte inventivă, mi-am redecorat mental căminul din Cornwall.

— Făgăduieşti că-i adevărul adevărat?

— De ce eşti aşa de preocupată?

— Păi... e firesc, nu-i aşa...? Măcar şi numai o dată, Toddy păru să nu găsească vorbe potrivite. Ştii, când zbuciumul vieţii se domoleşte pentru o clipă, toată lumea e tentată să se lase furată de gânduri amare. Ştiu asta bine, fiindcă şi eu am păţit aşa când a murit soţul meu. Ăsta-i unul din motivele pentru care îmi fac de lucru. Toddy se împotmoli iarăşi în cuvinte. Draga mea, înţelegi ce vreau să-ţi spun...

Judith pricepea, dar, limpede, era de datoria ei să vorbească pe şleau.

— Crezi probabil că zac aici frământându-mă de grija mamei, a tatii şi a lui Jess.

— Tocmai fiindcă toate neliniştile astea îngrozitoare, totdeauna prezente în subconştient, pot reveni clar în minte şi ieşi la suprafaţă, când ai răgazul să meditezi. La fel ca o întrerupere în conversaţie.

— Nu le las să revină la suprafaţă. Doar aşa mi le pot reprima.

Toddy se aplecă înainte şi o prinse pe Judith de mână cu degetele ei lungi, manichiurate, lăcuite cu roşu-aprins.

— Aş fi o comentatoare periculoasă de ştiri mondene, dar sunt o confidentă demnă de încredere. Nu-i totdeauna o idee bună să ţii lucrurile în secret. Nu aduc vorba niciodată despre familia ta, fiindcă nu vreau să mă amestec în viaţa ta intimă. Dar trebuie să afli că poţi să mi te destăinuieşti oricând.

— Ce rost are să discutăm? Ce bine o să le aducă? În plus, m-am dezbărat de obiceiul de a vorbi degeaba. Singura persoană cu care am putut vorbi totdeauna este Biddy, fiindcă îi cunoaşte îndeaproape pe-ai mei. În afară de mătuşa Louise, n-a mai existat niciodată altcineva la fel de apropiat, iar ea a murit într-un oribil accident de maşină, când aveam paisprezece ani. Chiar şi familia Cerey-Lewis nu le-a cunoscut vreodată pe mami şi pe Jess, fiindcă n-am început să-mi petrec vacanţele la Nancherrow decât după ce ele au plecat cu vaporul spre Colombo şi după decesul mătuşii Louise. Ţi-am povestit deja toate astea, nu-i aşa? Ţi-am

spus despre familia Carey-Lewis? Cu toţii sunt binecuvântaţi şi deosebit de cumsecade, ca nişte rude dragi pentru mine, dar nu le-au cunoscut niciodată pe mama şi pe Jess.

— Nu trebuie să cunoşti o persoană ca să fii plin de înţelegere.

— Da, aşa e. Dar necunoscând-o deloc înseamnă că n-ai cum s-o păstrezi în amintire. Nu-ţi poţi aminti de vremurile când erai împreună cu ea. Nu poţi spune, de pildă: „În acea zi, când am ieşit la un picnic, ploua cu găleata şi, pe drum, pneul de la maşină s-a spart la o distanţă de o milă de casă", sau „În acea zi când ne-am dus cu trenul la Plymouth, era atât de frig încât Bodmin Moor se troienise de zăpadă" şi mai e un lucru. Este ca şi cum ai fi suferind, ori îndurerat, ori groaznic de nefericit. Prietenii sunt minunaţi şi înţelegători, dar se arată admirabili doar pentru scurt timp. După aceea, dacă continui să te văicăreşti, să-ţi plângi de milă şi să jeleşti, se plictisesc şi încetează să mai vină ca să te vadă. Trebuie să cazi la un soi de învoială cu tine însuţi. Un compromis. Dacă nu poţi să-i înveseleşti, atunci nu mai spune nimic. Oricum, am învăţat acum să trăiesc cu nesiguranţa în suflet. M-am împăcat cu incertitudinile, la asta mă refer. Situaţia se aseamănă întrucâtva cu războiul, nici unul dintre noi nu ştie când se va sfârşi. Doar că suntem cu toţii împreună în aceeaşi barcă. Partea cea mai proastă o reprezintă zilele de naştere şi Crăciunul. Nu le scrii alor tăi felicitări, nu alegi cadouri, nu le împachetezi, nu le trimiţi prin poştă, şi te gândeşti la ei toată ziua, întrebându-te ce fac.

— Of, draga mea! exclamă Toddy fără vigoare.

— Mai e şi alt motiv pentru care mă prăpădesc câteodată de dorul lui Biddy. Oamenii păstrează viu în amintire imaginea bunicilor, a mătuşilor bătrâne, multă vreme după ce au murit, doar vorbind despre ei. Şi reversul medaliei este la fel de adevărat. Dacă nu-ţi mai aduci aminte de fiinţele încă în viaţă, se prea poate ca ele să se estompeze în obscuritate, să devină simple umbre ale trecutului. Să înceteze de-a mai exista. Uneori, mi-e greu să-mi reamintesc măcar cum arătau mama şi tata şi Jess! Jess are paisprezece ani acum. Presupun că nici n-aş mai recunoaşte-o. Şi-au trecut paisprezece ani de când nu mi-am văzut tatăl, zece ani de când mami m-a condus la pension şi ne-am luat rămas bun. Oricât de mult m-aş strădui să mi-i readuc în memorie, e ca şi când aş privi vechile fotografii sepia, pe care le găseşti în albumele altora. Cine-i asta? Te întrebi şi apoi, poate, râzi pe înfundate. E într-adevăr Molly Dunbar...? Nu-i posibil...!

Toddy tăcea. Judith se uită la ea şi îi citi tristeţea pe chipul înăsprit de riduri şi-i văzu ochii umeziţi de lacrimi. Deodată avu mustrări de cuget.

— Ce discurs lung şi trunchiat! Îmi pare rău. Nu intenţionam să-ţi spun toate aceste lucruri... Încercă să se gândească la ceva mai optimist. Cel puţin, orice s-ar întâmpla, n-am să rămân săracă, deoarece când a murit mătuşa Louise mi-a lăsat toată averea ei prin testament. Vorbe, care odată rostite, nu sunau deloc a optimism, ci mai degrabă păreau prea materialiste şi inspirate de lăcomie. Pesemne, nu-i momentul potrivit să vorbim despre aceste lucruri.

Toddy o contrazise vehement.

— Nici pomeneală! Oricine trebuie să fie practic. Banii, ştim cu toţii, nu aduc fericirea, dar cel puţin, dacă-i ai, poţi fi nefericit trăind totuşi în confort.

— Şi-ţi creează o independenţă a spiritului. Aşa obişnuia să-mi bage în cap fosta mea directoare de şcoală. Dar, de asemenea, şi independenţa obişnuită, din viaţa de zi cu zi, e la fel de importantă. Am învăţat asta din proprie experienţă, şi am putut cumpăra Casa Dower, deci mi-am făcut un cămin. Nu mai sunt nevoită să locuiesc la altcineva. Am prins rădăcini. Chiar de când eram mică, m-am gândit mereu că ăsta trebuie să fie cel mai important lucru pe lume.

— Şi aşa şi e.

— În clipa de faţă, mă simt de parcă aş bate pasul pe loc. Fiindcă nu-i posibil să merg înainte şi să-mi fac planuri până când nu ştiu sigur ce s-a întâmplat cu mama, cu tata şi cu Jess. Un singur lucru e cert, într-o bună zi, cineva are să-mi spună. Dacă-i de rău augur şi nici unul dintre ei nu se va mai întoarce, cel puţin mi-am petrecut zece ani din viaţă învăţând să trăiesc departe de ai mei. Dar şi asta sună a egoism, fiindcă nu le îmbunătăţeşte cu nimic situaţia.

— Cred că tu trebuie să te cramponezi de viitor, de ceea ce v-a urma după sfârşitul războiului. Dar ştiu că-i foarte dificil când eşti tânăr. Mie îmi vine uşor să vorbesc. Am trăit atâţia ani, sunt destul de în vârstă pentru a-ţi fi mamă. Pot privi retrospectiv şi cântări rostul tuturor evenimentelor petrecute în viaţa mea. Şi, deşi unele au fost nefericite, totul are o noimă. Iar tu, după câte îmi dau seama, n-ai nici cea mai mică şansă de a rămâne singură multă vreme. Te vei mărita cu un bărbat afectuos, vei avea copii şi-i vei privi crescând în căsuţa ta dragă.

— O perspectivă prea îndepărtată, Toddy. La o distanţă de ani-lumină.

Un vis imposibil. Chiar acum, alegerea draperiilor la magazinul Liberty din Londra reprezintă limita imaginaţiei mele.

— Măcar asta-i o ocupaţie care-ţi dă speranţe. E foarte important să nu-ţi pierzi speranţa. Aşa cum este să rămâi consecvent, credincios unui principiu. Să-ţi ţii legământul făcut faţă de cineva. Şi-apoi, războiul ăsta odios nu poate dura la infinit. Nu ştiu cum şi când, dar se va sfârşi. Într-o bună zi! Poate chiar mai curând decât îşi închipuie vreunul dintre noi.

— Aşa cred. Judith se uită în jur. Salonul se golise, vizitatorii îşi luau rămas bun, se pregăteau de plecare. Am pierdut amândouă noţiunea timpului. Îşi reaminti de întâlnirea fixată de Toddy la Clubul ofiţerilor şi fu chinuităţle vină. O să întârzii la rendez-vous. Colonelul de aviaţie o să creadă că îl laşi cu buza umflată.

— Oh, poate să aştepte. Totuşi, pesemne, trebuie să mă urnesc din loc. Acum te simţi mai bine?

— Da, e-n ordine. Eşti o sfântă că m-ai ascultat.

— În cazul ăsta... Toddy îşi luă coşul, se ridică în picioare, apoi se aplecă să-i dea lui Judith un ţocăit pe obraz. Ai grijă de tine. Dacă vrei, o să vorbim din nou despre astea. Până una alta, o să-ţi aduc un roman mai deocheat, să nu te plictiseşti.

— Mulţumesc că ai venit.

Toddy plecă. Străbătu repede salonul şi ieşi pe uşa din capătul îndepărtat. Dispăru. Judith îşi întoarse capul pe pernă şi se uită la cerul înseninat şi presărat cu stele, observă Crucea Sudului licărind sus, pe bolta albastră ca safirul. În mod ciudat, se simţea foarte istovită. Dar şi detaşată. Îi trecu prin minte că probabil aşa se simţeau şi romano-catolicii după ce fuseseră la spovedanie.

„Se va sfârşi". Vocea lui Toddy încă îi răsuna în urechi. „Cândva. Într-o bună zi. Poate mai curând decât îşi închipuie vreunul dintre noi".

* * *

Infirmeria membrelor W.R.N.S.
Trincomalee
Ceylon
16 august 1945

„Draga mea Biddy,

Nu ştiu de ce nu ţi-am scris de-o veşnicie, mai ales că de aproape două săptămâni n-am avut nimic de făcut. Am zăcut la infirmerie fiindcă ducându-mă să înot cu Toby Whitaker (ofiţerul de legătură al unchiului Bob, la Plymouth, înainte de război), m-am tăiat la picior într-un ciob teribil de ascuţit, aşa că am sfârşit prin a fi internată aici. A urmat cusutul rănii, iar medicul-şef militar s-a temut de o eventuală septicemie, apoi mi-a scos firele, am mers o vreme în cârje, dar acum totu-i în regulă, mă întorc la cantonament chiar azi după-amiază. Mâine, mă înapoiez la slujbă.

Dar în scrisoarea asta nu-i vorba în principal de mine, motivul pentru care n-ai primit vreuna mai înainte fiind, desigur, că mi-am petrecut cea mai mare parte a timpului, chiar începând din acea zi de luni, stând ca ţintuită locului lângă radioul din salon şi ascultând buletinele de ştiri. Am aflat despre bomba atomică aruncată la Hiroshima, la ştirile de după-amiază din ziua respectivă. Toate fetele îl ascultau pe Glenn Miller şi se ocupau cu diverse îndeletniciri. De obicei, nimeni nu se sinchiseşte să dea radioul mai tare când se transmite jurnalul, dar, deodată, infirmiera-şefă a intrat val-vârtej în odaie şi a dat volumul la maximum ca să putem auzi. La început, ne-am gândit că era vorba de un raid obişnuit al avioanelor americane de bombardament, dar încet-încet am priceput că faptul în sine părea cu mult mai important şi mai înfricoşător decât un atac aerian pur şi simplu. Se spune că o sută de mii de oameni au murit imediat, iar oraşul, deşi nu foarte mare, a fost distrus în întregime, şters literalmente de pe faţa pământului. Probabil că ai văzut deja fotografiile îngrozitoare din ziare, norul în formă de ciupercă şi pe bieţii supravieţuitori, arşi din cap până-n picioare. Într-un fel, pur şi simplu nici nu poţi suporta să te gândeşti la grozăvia de acolo, nu-i aşa? Şi lucrul înspăimântător este că noi, aliaţii, am făcut asemenea prăpăd, chiar mai nimicitor decât bombardarea oraşului Dresda. Şi mă simt înfricoşată fiindcă tot ceea ce pot gândi este că acum noua şi înspăimântătoarea putere de

distrugere se află în mâinile noastre şi cu toţii va trebui să trăim cu responsabilitatea morală a acestei culpe, tot restul vieţii.

Dar chiar aşa, mi-e ruşine să spun că toate am fost stăpânite de emoţii şi ne-am simţit groaznic de frustate stând imobilizate aici, la infirmerie, culegând noutăţi de la radio, luând parte doar aşa la ce se petrece în lume, şi nu din nou pe picioare, complet întremate. Totuşi, mulţi oameni au venit şi ne-au vizitat, ne-au adus ziare şi alte lucruri şi puţin câte puţin, însemnătatea a ceea ce s-a întâmplat şi proporţiile distrugerii de la Hiroshima au început să se atenueze. Apoi, joi, am aflat ştirea că şi oraşul Nagasaki a fost bombardat şi după aceea părea evident că japonezii nu mai puteau rezista multă vreme. Dar a trebuit să mai aşteptăm câteva zile tensionate, înainte ca vestea capitulării Japoniei să se răspândească îndată în toată lumea.

În acea dimineaţă, toate navele militare ale flotei de război au oficiat tedeumuri de mulţumire şi din cuprinsul larg al apelor se auzea imnul „Dumnezeu cel Veşnic şi Atotputernic ne mântuieşte!" cântat de toate echipajele de nave, iar gorniştii Marinei Regale interpretau „Ultimul post" în memoria tuturor soldaţilor căzuţi în luptă.

A fost o zi extraordinar de emoţionantă, celebrată apoi din belşug cu băutură, întrucât toate reguliie şi regulamentele au fost abandonate şi s-a dat o petrecere la popota V.A.S.[66] *Şi oamenii s-au perindat pe acolo toată ziua, de parcă nimeni nu avea de lucru. În acea noapte, după făsarea întunericului, sărbătorile s-au ţinut lanţ, întreaga Flotă a Indiilor de Est orbea prin strălucire în lumina felinarelor şi a proiectoarelor, din furtunurile de incendiu ţâşneau adevărate fântâni arteziene, rachete scânteietoare fulgerau în noapte şi sirenele şuierau în văzduh. Pe puntea pupa a vasului amiral, fanfara Marinei Regale nu cânta marşuri de ceremonie, ci melodii ca, de pildă, „Ulcioraşul brun", „Bucurie, bucurie" şi „Să ne veselim când luminile se aprind la Londra".*

---

[66] V.A.S. - în original „Voluntary Aid Detachment" - „Detaşamentul Auxiliar de Voluntari"

Noi toate ne-am îngrămădit pe terasă şi am urmărit distracţiile militarilor, împreună cu medicui-şef şi alţi doi doctori şi cu toate infirmierele şi pacientele (unele în scaune cu rotile) şi cu diverşi oaspeţi nepoftiţi, iar toată lumea care sosise pe neaşteptate părea să fi adus câte o sticlă de gin, aşa încât se iscă destulă zarvă şi de fiecare dată când se lansa vreo rachetă de la bordul navelor, strigau cu toţii, zbierau şi ovaţionau.

Şi eu făceam la fel şi era minunat, dar, în acelaşi timp, mă simţeam şi puţin speriată. Fiindcă ştiu că, mai devreme sau mai târziu, cineva îmi va spune ce s-a întâmplat cu mama, cu tata şi cu Jess, şi dacă ei au supravieţuit după aceşti cumpliţi trei ani şi jumătate. Eu am rămas în viaţă doar pentru că nu m-am gândit dinadins prea mult la ei, dar, acum, trebuie să-mi scot capul ascuns în nisip şi să înfrunt reafitatea, oricare-ar fi. De îndată ce voi afla ceva, îţi voi trimite o telegramă, îi voi da telefon unchiuiui Bob, în cazul când pot obţine legătura cu biroul comandantufui-şef din Colombo. E cu putinţă ca lucrurile să se cam dezorganizeze pe-aici, având în vedere evoluţia evenimentelor. Toby Whitaker a trecut să mă vadă cu câteva zile în urmă şi se zvoneşte că flota va începe să se îndrepte spre Singapore. O parte a pornit deja. Probabil că va pleca şi H.M.S. „Adelaide". Nu ştiu încă. Trebuie doar să aşteptăm şi să vedem ce se va petrece.

O altă persoană care m-a vizitat aici de două sau trei ori este Toddy: Ţi-am pomenit despre ea în alte scrisori, cum mi-amintesc, dar în caz că ai uitat, Toddy locuieşte în Ceylon de când s-a măritat (acum e văduvă) şi i-a cunoscut pe mami şi pe tăticu' în anii 1930. De fapt, singura fiinţă de aici care i-a cunoscut bine şi cu care am vorbit despre ei mult timp chiar în prima mea seară de infirmerie. Era chiar ziua dinaintea bombardării oraşului Hiroshima, dar, bineînţeles, noi habar n-aveam ce urma să se întâmple, piciorul încă mă durea şi mă simţeam puţin deprimată, şi, ca să mă înveselească, Toddy mi-a spus „Războiul se va sfârşi într-o bună zi. Poate mai curând decât îşi imaginează vreunul dintre noi". Şi taman în ziua următoare, a căzut bomba atomică peste Hiroshima şi exact acea zi a fost începutul sfârşitului. Nu crezi că-i absolut

extraordinară previziunea lui Toddy?

Vă îmbrăţişez pe toate, pe tine, Phyllis şi Anna. Transmite salutările mele soţilor Carey-Lewis şi toată dragostea mea lui Loveday şi lui Nat, când o să-i vezi.

Judith".

* * *

„Mai devreme sau mai târziu, cineva îmi va spune ce s-a întâmplat cu mama, tata şi cu Jess".

Judith aştepta. Viaţa se depăna înainte. Trecea zi după zi, conform rutinei obişnuite. În fiecare dimineaţă, călătorea cu barca pentru a ajunge în golfuleţul Smeaton şi, deci, la bordul H.M.S. „Adelaide". Ore lungi, anevoioase, năduşitoare, petrecute dactilografiind, completând şi corectând documentele confidenţiale. Apoi, întoarcerea la cazarmă în fiecare seară.

„Poate acum", îşi spunea Judith în sine. „Probabil azi".

Dar nimic.

Neliniştile ei se amestecau cu crâmpeie de informaţii scoase la iveală, încetul cu încetul, din primele lagăre japoneze de prizonieri. O saga de atrocităţi, muncă silnică, foamete şi boli. Alţii discutau despre aceste lucruri, dar Judith nu putea.

În biroul căpitanului, toţi care lucrau acolo erau deosebit de grijulii şi de binevoitori, aproape protectori, chiar şi subofiţerul, şeful secretariatului, renumit pentru temperamentul său morocănos şi pentru limbajul aspru. Judith intui că însuşi căpitanul Spiros îi pusese pe toţi în temă, dar cum anume ajunsese el să afle despre situaţia ei familială nimeni nu ştia precis. Judith bănuia că îi spusese ofiţerul secund şi se simţea foarte impresionată fiindcă superiorii în grad arătau atâta preocupare.

Penny Wailes îi aducea multă alinare. Fuseseră întotdeauna bune prietene şi lucraseră bine împreună, dar, dintr-odată, se crease între ele o apropiere deosebită, o înţelegere tacită, fără a fi nevoie să rostească vreun cuvânt. Era ca şi când ar fi fost din nou la şcoală şi ar fi avut o soră mai mare care nu o pierdea din ochi. În fiecare seară, se înapoiau

împreună la cazarmă şi Penny nu o părăsea niciodată pe Judith până când nu treceau prin postul de control şi nu se încredinţau că nu primise încă nici un mesaj. Nici o ştire. Nici un apel sau vreo convocare urgentă.

Şi, deodată, se întâmplă aievea. La ora şase, într-o seară de joi, Judith era în dormitor. Înotase în golfuleţ, îşi făcuse un duş. Înfăşurată în prosop, îşi pieptăna părul ud, când una dintre membrele W.R.N.S. care lucra în serviciul de gardă veni în căutarea ei.

— Dunbar?

Judith se întoarse cu spatele la oglindă, ţinând pieptenul în mână.

— Da?

— Un mesaj pentru tine. Trebuie să te duci mâine dimineaţă la o întrevedere cu ofiţerul superior.

Judith se auzi spunând calm:

— Trebuie să plec la slujbă dis-de-dimineaţă.

— Se specifică în mesaj că ofiţerul superior a aranjat cu căpitanul Spiros. Te poţi îmbarca pe una dintre şalupele care fac transporturi mai târziu.

— La ce oră e întâlnirea?

— La zece şi jumătate. Membra W.R.N.S. aştepta un răspuns. O.K? îi sugeră ea.

— Da, în regulă. Mulţumesc. Judith se uită din nou în oglindă şi continuă să-şi pieptene părul.

A doua zi dimineaţă îşi lustrui pantofii cu cremă albă de ghete şi-i puse la soare să se zvânte. Îmbrăcă o uniformă curată, fustă albă din bumbac şi bluză la fel, bine scrobite şi călcate de dhobi[67]. Semăna cu un matroz pornit la luptă. Când o navă se avânta în bătălie, întregul echipaj de pe vas îşi punea haine curate, aşa încât, dacă era cineva rănit, se diminua riscul unor infecţii. Pantofii i se zvântaseră. Se încheie la şireturi, îşi potrivi chipiul, ieşi din dormitor, păşi sub bătaia soarelui orbitor, de-a lungul cazărmii, trecu de poartă şi apucă pe drumul binecunoscut care ducea la Cartierul General al Marinei.

* * *

[67] Dhobi - servitor indian.

Membra W.R.N.S. cea mai mare în grad la Trincomalee era ofiţerul superior Beresford. Ea şi personalul în subordine, adică un subofiţer şi alte două membre W.R.N.S. din ierarhia militară, ocupau trei încăperi la catul de sus al uneia dintre clădirile Cartierului General, cu ferestrele orientate spre debarcaderul lung şi spre portul ce se întindea dincolo. Cu acea privelişte, mereu în schimbare şi fremătând totdeauna de zgomot, părea că ofiţerul Beresford are un tablou uimitor aninat pe perete, fiindcă orice nou-venit în biroul ei îl observa imediat, fără excepţie, se oprea să se uite ţintă pe fereastră şi o întrebă cum de reuşea să se concentreze asupra muncii sale cu o asemenea diversiune menită a distrage permanent atenţia.

Dar, după aproape un an de confruntare cu multiplele aspecte ale postului ei de răspundere, peisajul de dincolo de fereastră îşi pierduse ceva din fascinaţie şi devenise destul de banal, parte a vieţii de zi cu zi. Masa ei de lucru era plasată în unghi drept faţă de privelişte şi dacă îşi ridica nasul din hârtii sau se întrerupea să răspundă la telefon, dădea ochi cu un perete gol, două fişete şi o şopârlă stranie, ţintuită locului pe tencuiala albă, ca ornament decorativ.

De asemenea, se mai găseau trei mici fotografii înrămate şi aşezate discret pe birou, astfel încât să nu-i atragă atenţia de la preocupările profesionale: soţul ei, locotenent-colonel la artilerie, şi cei doi copii. Nu-şi mai văzuse copiii din vara anului 1940, când, convinsă fiind de bărbatul ei, îi trimisese în Canada pentru a sta acolo, la nişte rude din Toronto, pe toată durata războiului. Amintirea momentului când îi urcase în tren la Euston şi-şi luaseră rămas bun, poate pentru totdeauna, era atât de traumatizantă încât şi-o respingea din minte cea mai mare parte a timpului.

Dar, acum, războiul se sfârşise pe neaşteptate, atât de violent. Se terminase în fine. Supravieţuiseră cu toţii. Într-o zi, familia Beresford se va reuni. Vor fi iarăşi împreună. Copiii ei avuseseră opt şi respectiv şase ani când plecaseră în Canada. Acum, aveau treisprezece şi unsprezece ani. Fiecare zi a îndelungatei despărţiri fusese dureroasă. Nu trecuse una singură fără ca ea să se gândească la ei...

Destul! Tresărind uşor, făcu totuşi un efort pentru a-şi redobândi stăpânirea de sine. Nu era momentul potrivit ca să se gândească la copiii ei; de fapt, chiar în clipa de faţă, cel mai inoportun prilej pe care-l putea alege. Acum, era miercuri, douăzeci şi două august, iar la ora zece şi un

sfert căldura devenise insuportabil de sufocantă, temperatura crescând treptat, pe măsură ce soarele se mişca pe ecuatorul ceresc către echinocţiul de toamnă. Până şi briza, care sufla dinspre mare, şi evantaiele de lemn, omniprezente, ce se învârteau deasupra, nu prea izbuteau să răcorească aerul, iar bluza de bumbac a ofiţerului superior era deja umedă de sudoare şi lipicioasă.

Hârtiile importante zăceau împrăştiate pe birou. Şi le trase în faţă şi începu să citească, deşi le ştia pe dinafară.

Se auzi un ciocănit uşor în uşă. Calmă în aparenţă, îşi ridică privirea.

— Da?

Subofiţerul W.R.N.S. băgă capul pe uşă.

— Membra W.R.N.S. Dunbar, doamnă.

— Mulţumesc, Richardson. Poftește-o înăuntru.

* * *

Judith intră. Văzu biroul spaţios, aranjat într-un mod tipic feminin, evantaiele rotindu-se, fereastra deschisă pe peretele opus, încadrând perspectiva familiară a portului. Ofiţerul superior se ridică de la masa de lucru, întâmpinându-şi politicos oaspetele. Era o femeie înaltă, plăcută la chip, trecută bine de treizeci de ani, cu păr castaniu şi lucios, răsucit la ceafă într-un coc. Dintr-un anume motiv, nu arătase niciodată perfect în uniforma militară. Nu fiindcă nu i s-ar potrivi, ci doar pentru că era mult mai uşor să ţi-o imaginezi într-un taior, cu un şirag de perle, fiind stâlpul Asociaţiei de femei şi organizând acţiuni filantropice în folosul comunităţii de creştini.

— Dunbar, mulţumesc că ai venit. Acum trage-ţi un scaun şi instalează-te comod. Vrei o ceaşcă de ceai?

— Nu, mulţumesc, doamnă.

Scaunul era din lemn şi nu foarte confortabil. Judith se aşeză cu faţa spre ofiţerul superior, ţinându-şi mâinile în poală. Privirile li se întâlniră. Apoi, ofiţerul superior îşi întoarse capul, îndeletnicindu-se cu rânduirea câtorva hârtii şi întinzând mâna după stilou.

— Ai primit mesajul meu? Da, evident, altminteri n-ai fi aici. Ieri seară am vorbit la telefon cu căpitanul Spiros şi mi-a spus că-i de acord să te învoiască în dimineaţa asta.

— Mulţumesc, doamnă.

Altă pauză. Şi apoi:

— Ce-ţi face piciorul?

— Poftim?

— Piciorul! Te-ai rănit într-un ciob. Ţi s-a vindecat?

— Da, desigur. N-a fost foarte grav.

— Totuşi, destul de neplăcut.

Vorbele acestea erau numai un preambul. Judith aştepta ca ofiţerul superior să abordeze fondul problemei. Ceea ce şi făcu, după o scurtă şovăire.

— Mă tem că n-am să-ţi dau veşti bune, Dunbar. Îmi pare rău.

— E vorba despre familia mea, nu-i aşa?

— Da.

— Ce s-a întâmplat?

— Am aflat prin intermediul Crucii Roşii şi-al Centrului de Asistenţă al Marinei Regale. Cele două organizaţii lucrează strâns împreună. Trebuie... Trebuie să-ţi spun că tatăl tău e mort. A murit de dizenterie în lagărul de la Changi, la un an după căderea insulei Singapore. N-a fost acolo singur. Ceilalţi prizonieri au făcut tot posibilul să-l îngrijească şi să-i aline durerile, dar, bineînţeles, condiţiile erau înspăimântătoare. Nu aveau medicamente şi nici hrană. N-au avut ce face. Însă prietenii i-au fost alături până-n ultima clipă. Să nu gândeşti cumva că a murit în singurătate.

— Înţeleg. Brusc, gura i se uscase atât de tare încât de-abia putu să rostească acest cuvânt în şoaptă, încercă din nou. De astă dată vorbele se desluşiră mai bine. Şi mama? Şi Jess?

— N-avem deocamdată nici o informaţie clară. Ştim doar că vaporul lor, „The Rajah of Sarawak" a fost torpilat în Marea Java, la şase zile după ce a pornit din Singapore. În primul rând, nava era supraaglomerată şi s-a scufundat repede. Trebuie să fi fost numai câteva clipe pentru ca cineva să scape cu viaţă, însă versiunea oficială pare să fie că, dacă au existat supravieţuitori, n-ar putea să fie mai mult decât o mână de oameni.

— Aţi găsit pe cineva care a supravieţuit?

Ofiţerul superior clătină din cap.

— Nu, nu îmcă. Sunt atât de multe lagăre în insulele Java, Sumantra şi Malaya – chiar şi unele lagăre de civili în Japonia. Va dura ceva timp să căutăm peste tot.

— Poate...

— Cred, draga mea, că n-ar trebui să nutreşti vreo speranţă.

— Aşa vi s-a sugerat să-mi ziceţi?

— Mă tem că da.

Evantaiele de lemn se mişcau, în cercuri, deasupra. De dincolo de fereastra deschisă, răzbătea zgomotul făcut de o barcă cu motor care se apropia de debarcader. Undeva, vreun bărbat pesemne, muncea lovind în ceva cu un ciocan. Cei dragi, aşadar, dispăruseră. Erau cu toţii morţi. Trei ani şi jumătate de aşteptare şi speranţă, şi acum această veste cumplită! Nu-i va revedea niciodată...

În tăcerea lungă şi tristă care se lăsase, o auzi pe femeie spunând:

— Dunbar? Te simţi bine?

— Da. Probabil, nu se comporta cum se cuvenea în asemenea împrejurări. Pesemne, s-ar cădea să plângă cu suspine. Dar îi era imposibil să verse vreo lacrimă. Judith încuviinţă, dând din cap. Da, totu-i în ordine.

— Poate... acum... vrei o ceaşcă de ceai sau altceva?

— Nu.

— Îmi... îmi pare realmente nespus de rău.

Şi glasul îi tremură, iar Judith fu copleşită de mâhnire, fiindcă doamna Beresford o privea întristată, cu o duioşie maternă şi, de asemenea, pentru că îi era cumplit de grea încercarea de a-i împărtăşi asemenea veşti devastatoare.

Se miră auzindu-şi propriu-i glas atât de calm şi fără expresie:

— Ştiam că „The Rajah of Sarawak" s-a scufundat. Vreau să zic că intuiam că trebuie să se fi întâmplat ceva rău, fiindcă vaporul n-a ajuns niciodată în Australia. Mama îmi spusese că urma să-mi scrie de îndată ce ea şi Jess aveau să sosească în Australia, dar n-am primit nici o scrisoare după ultima trimisă din Singapore.

Judith îşi amintea acel răvaş, citit de atâtea ori, încât învăţase pe de rost cel din urmă paragraf care exprima atâta durere.

„E foarte ciudat, dar toată viaţa mea, din răstimp în răstimp, m-am pomenit punându-mi întrebări fără răspuns. Cine sunt? Şi ce caut aici? Încotro mă îndrept? Şi acum pare să se adeverească totul şi mă simt ca bântuită de un coşmar pe care l-am trăit de atâtea ori înainte".

* * *

Pesemne, o premoniţie? Dar acum nu va şti nimeni niciodată.

— Mi-am dat seama că trebuie să se fi întâmplat ceva. Totuşi, mi-am zis că mama şi Jess au supravieţuit, că au reuşit să sară într-o barcă de salvare, să se agaţe de vreo plută. Scoase fiind din apă... sau... Marea Java. Rechini. Coşmarul lui Judith. Şters din minte... Dar presupun că n-au avut nicio şansă. Jess era doar un copil. Şi mama n-a fost niciodată o bună înotătoare.

— Mai ai şi alţi fraţi sau surori?

— Nu.

Ofiţerul superior îşi coborî din nou privirea spre hârtiile de pe birou şi Judith realiză abia acum că era vorba de referinţele ei complete de serviciu, începând chiar din acea zi, ziua după ce Edward fusese ucis, când călătorise de la Penzance la Davenport şi se înrolase în W.R.N.S.

— Se menţionează aici că doamna şi căpitanul Somerville sunt rudele tale cele mai apropiate.

— Da. N-am putut să-i trec pe părinţii mei, fiindcă erau peste mări şi ţări. Acum, unchiul Bob e contraamiral, se află în Colombo, răspunde de arsenalul naval. Biddy Somerville e sora mamei. Pomenindu-i numele, îşi reaminti: I-am promis să-i trimit o telegramă de îndată ce capăt vreo veste. Trebuie să fac asta. Biddy aşteaptă.

— Te putem ajuta. Scrie ce vrei să-i spui şi una dintre membrele W.R.N.S. va transmite textul prin telegraf...

— Mulţumesc.

— Dar mai ai şi alţi prieteni în Ceylon, aşa cred, nu? Familia Campbell. Ţi-ai petrecut ultima permisie la ei, în interiorul insulei, nu-i aşa?

— Da, e adevărat. I-au cunoscut bine pe părinţii mei.

— Am pomenit de soţii Campbell, fiindcă socot c-ar fi bine să-ţi iei o permisie. Să pleci din Trincomalee. Poate ţi-ar plăcea să stai la ei câtva timp.

Luată prin surprindere, Judith chibzui temeinic la această propunere. Nuwara Eliya! Munţii, aerul răcoros şi ploaia. Versantele acoperite cu arbuşti de ceai, eucalipţii care-şi revarsă miresmele aromate. Bungaloul tihnit şi confortabil, focuri de lemne pâlpâind serile... Dar şovăia şi în cele din urmă clătină din cap.

— Nu-ţi surâde ideea?

— Nu prea. În acea permisie, soţii Campbell căutaseră să o distreze cât mai bine, dar nu se mai putea repeta acelaşi lucru. Nu acum. Acum, nu credea că ar mai suporta petrecerile care se ţineau lanţ la Hill Club, nici oaspeţii necunoscuţi. Tânjea mai degrabă după un loc liniştit. Un loc unde să-şi lingă rănile. Nu fiindcă familia Campbell n-ar fi extrem de binevoitoare... Încercă să se explice... Dar pur şi simplu...

Nu avu nevoie să spună mai mult. Ofiţerul superior zâmbi.

— Te înţeleg perfect. Prietenii cei mai apropiaţi pot fi uneori atât de obositori. Atunci, iată altă sugestie. De ce nu pleci la Colombo ca să-ţi petreci câtva timp cu contraamiralul Somerville? Reşedinţa lui oficială este pe Galle Road, deci are destul spaţiu şi vor fi acolo şi servitori care să aibă grijă de tine. Mai important decât orice, o să fii în familie. Consider că, în acest moment, de asta ai într-adevăr nevoie. De puţin răgaz pentru a te împăca şi a accepta ce a trebuit să-ţi spun. Prilejul de a vorbi despre aceste lucruri... Poate chiar să-ţi faci câteva planuri de viitor...

Unchiul Bobi în această grea cumpănă a vieţii ei, Judith ştia că nu exista nici un alt bărbat pe lume cu care ar fi preferat să fie. Dar...

— O să lucreze toată ziua, spuse ea. Nu vreau să fiu o pacoste pe capul lui.

— Nu cred că-i posibil să se întâmple asta.

— Mi-a spus c-aş putea merge să stau la el. Mi-a scris imediat ce a sosit în Colombo. M-a înştiinţat atunci că va fi cum nu se poate mai bine...

— Prin urmare, ce mai aştepţi? Ce-ar fi să-i dăm telefon şi să-l anunţăm?

— Cum rămâne cu slujba mea? Căpitanul Spiros şi „Adelaide”?

— O să aranjăm ca o altă secretară s-o ajute provizoriu pe membra W.R.N.S. Wailes.

— Când aş putea pleca?

— Cred că imediat. Aşa încât să nu mai pierdem timpul.

— Câtă vreme aş putea sta în Colombo?

— Asta-i altă problemă. Ţi se cuvin două săptămâni de permisie, dar socot c-ar trebui să adăugăm şi o învoire pentru motive familiale. Ceea ce ţi-ar da dreptul să ai liber o lună.

— O lună?

— Nu ridica şi alte obiecţii, fiindcă meriţi pe deplin.

O lună! O lună întreagă cu unchiul Bob. Din nou la Colombo. Îşi aducea

încă aminte de casa unde locuise în primii zece ani ai vieţii. Şi-o reamintea pe maică-sa stând pe verandă şi cosând, în suflarea brizei răcoroase dinspre Oceanul Indian.

Ofiţerul superior aştepta cu răbdare. Judith îşi ridică privirea şi câtă ţintă în ochii ei. Îi zâmbea încurajator.

— Ei bine?

— Sunteţi prea bună cu mine, fu tot ce putu spune Judith.

— Asta-i slujba mea. Atunci, lucrurile sunt lămurite, nu-i aşa? După un timp, Judith dădu din cap aprobator. Perfect! În cazul ăsta, haide să facem pregătirile necesare.

* * *

De la: Biroul ofiţerului superior W.R.N.S.
Trincomalee, Ceylon

Către: Doamna Somerville, Casa Dower.
Rosemullion, Cornwall, Anglia

22 august 1945

Dragă Biddy, mi-e teamă că am veşti triste. Stop. Bruce Dunbar a murit de dizenterie, în închisoarea din Changi, în 1943. Stop. Molly şi Jess s-au prăpădit când „Rajah of Sarawak" a fost torpilat în Marea Java. Stop. I-am telefonat lui Bob fa Colombo. Stop. Mâine plec într-o permisie de o tună şi stau la el Stop. Îţi voi scrie de acolo. Stop. Te rog, nu fi nefericită pentru mine. Stop. Multă dragoste ţie şi lui Phyllis. Stop. Judith.

* * *

De la: Somerville, Rosemullion.
Cornwall, Anglia

Către: Judith Dunbar c/o Contraamiralul
Somerviile.
326 Galle Road, Colombo, Ceylon

23 august 1945

Primit telegrama. Stop. Veştile m-au distrus. Stop. Sunt recunoscătoare că eşti cu Bob. Stop. Toate gândurile noastre afectuoase. Stop. Phyllis şi eu te aşteptăm aici să te-ntorci acasă. Stop. Biddy.

* * *

Reşedinţa contraamiralului Somerville
325 Gaiie Road.
Colombo
Marţi, 28 august 1945

„Scumpă Biddy,

Mi-a luat ceva timp să mă acomodez cu noul sălaş şi să-ţi scriu câteva rânduri. Îmi pare rău. Îţi mulţumesc pentru telegramă. M-a făcut să mă simt mult mai bine, doar auzind de tine şi ştiind că, deşi suntem la capătul opus al lumii, avem aceleaşi gânduri triste şi poate aşa ne aducem alinare una alteia. Dar mi-aş dori să putem fi împreună. Partea cea mai dureroasă este să ştii că ei au murit de atâta vreme şi noi n-am aflat nimic până acum, prinzând de veste abia într-un târziu. Condiţiile din Changi erau de nedescris şi este un miracol cum de-au supravieţuit unii oameni. Atât de multe boli, puţină mâncare şi nici un fel de îngrijire medicală. Sărmanul tata! Dar sunt convinsă că a avut mulţi prieteni alături, deci n-a fost singur în ceasul morţii. Cât despre Moiiy şi Jess, mă rog lui Dumnezeu să fi murit pe loc când „The Rajah of Sarawak" a fost torpilat. Trebuie să spun de la bun

început, pentru mine mai dureros este că nu mi-a rămas nimic de la ei, nici un fel de bunuri personale, nici măcar un singur memento. De parcă totul ar fi fost înghiţit de un hău necuprins şi negru. Şi apoi mi-am amintit de cutiile de împachetat, de toate flecuşteţele pe care le-am pus deoparte când eram încă în Casa Riverview şi înainte ca mami şi Jess să pornească pe mare spre Colombo. Toate acele mărunţişuri trebuie să fie pe undeva, la păstrare. Când, în fine, mă voi întoarce acasă, poate ne-om da osteneala să le căutăm împreună.

De asemenea, mă gândesc şi la Phyllis, fiindcă o îndrăgea pe mama şi mă bucur că voi două sunteţi laolaltă.

În ce mă priveşte, sunt în siguranţă aici, cu Bob. (Nu mă mai adresez lui cu apelativul „unchiule", pentru că mi-a spus că sunt prea mare). Trăiesc fără griji, o viaţă de lux.

Dar să încep cu începutul.

Ofiţerul superior W.R.N.S. mi-a adus la cunoştinţă veştile proaste şi a fost pe cât de drăguţă şi înţelegătoare putea fi cineva. Cred că se aştepta să izbucnesc într-un plâns isteric, însă am făcut asta de-abia mai târziu. Ea aflase de soarta mamei, a tatii şi-a lui Jess prin intermediul Crucii Roşii, care descoperă treptat ce s-a întâmplat cu toată lumea, căutând prin lagărele de prizonieri şi dând de urma persoanelor dispărute, aşa încât ştirile sunt oficiale. Apoi, ea m-a sfătuit să plec în permisie, aşadar i-am telefonat lui Bob din biroul ei şi ei a spus: „Judith trebuie să vină de îndată".

Ofiţerul superior a aranjat totul. În loc să călătoresc cu trenul de la Trincomalee la Colombo (îngrozitor de cald, de murdar şi mânjit de funingine), m-am deplasat la Kandy cu o maşină a statului major, părăsind Trilomalee la şase dimineaţa. Căpitanul Curtice (pe H.M.S. „Highfiyer") şi secretara lui mergeau acolo pentru o întrunire a cadrelor militare la Cartierul General al forţelor aliate. Ei au stat în spate, iar eu lângă şofer, ceea ce a fost plăcut, fiindcă n-a trebuit să fac conversaţie. Drumul este atât de frumos, deşi chiar cu maşina îţi ia destui de mult timp, fiindcă şoseaua e foarte întortocheată, trecând pe lângă cătune cu copii mici care ne făceau semn cu mâna şi peste tot maimuţe. Femei

şezând în faţa colibelor, împletind diverse obiecte din trestie, şi bărbaţi muncind cocoţaţi pe elefanţi. Ne-am oprit să prânzim la un han lângă Sigiriya (căpitanul Curtice, plin de amabilitate, mi-a plătit prânzul). La Kandy am poposit peste noapte tot într-un han şi apoi m-am dus cu altă maşină a armatei până la Colombo. Am ajuns aici pe la cinci seara, lăsată fiind chiar la uşă.

Bob plecase de la birou şi mă aştepta. Când maşina trase în faţa casei, el a ieşit, a coborât treptele şi când m-a văzut, deşi uniforma îmi era destul de murdară, m-a strâns la piept şi m-a îmbrăţişat, fără să scoată vreo vorbă.

Ştii şi tu Biddy, mai bine decât oricine altcineva, cât de alinătoare sunt îmbrăţişările lui, Bob mirosind a haine curate şi a loţiune de păr „Royal Yacht". Şi de-abia în acel moment m-a biruit slăbiciunea şi m-am văicărit ca un ţânc, nu atât cu gândul la biata mami, la tata şi la Jess, cât pentru că mă simţeam ostenită şi era o mare uşurare să fiu cu el, ştiindu-mă astfel în deplină siguranţă, fără a mai trebui să mă tot frământ sau să-mi impun să fiu bravă şi să înfrunt durerea de una singură.

Bob arată nemaipomenit. Poate are mai multe fire albe de păr şi câteva riduri în plus, dar altminteri e neschimbat. Nici mai gras, nici mai slab ca de obicei.

Casa lui e minunată, un bungalou enorm. Porţi cu santinele şi o sumedenie de servitori. Nu este situată la ţărmul mării, ci de cealaltă parte a Galle Road. Are o grădină imensă, umbroasă, plină de arbuşti şi pomi înfloriţi. Cam la şase case mai jos, de-a lungul drumului, se află Cartierul General W.R.N.S. Şi chiar vizavi se găseşte căsuţa unde noi am locuit înainte ca tata să plece în Singapore. Nu-i aşa că e o coincidenţă uluitoare? Nu ştiu cine stă acum acolo, presupun că familia vreunui ofiţer indian.

Să-ţi povestesc despre reşedinţa lui Bob. Urci câteva trepte şi intri într-un mare vestibul, apoi vezi nişte uşi duble ce dau spre un salon enorm. Acesta are o verandă şi dincolo se întinde grădina vastă şi frumoasă. Dormitoarele şi băile se înşiruie, pe fiecare latură a coridorului. (Eu am o odaie minunată şi răcoroasă, cu podea din marmură, cu duş şi closet

proprii). După cum probabil ştii deja, Bob împarte locuinţa cu un bărbat pe nume David Beatty, un funcţionar civil care lucrează pentru guvern. Arată ca un profesor, este uimitor de deştept şi erudit, vorbeşte cel puţin şase limbi, incluzând dialectul hindus şi chineza. Ei îşi are propriul birou şi îşi petrece majoritatea timpului studiind acolo, dar ni se alătură totdeauna seara, la cină, şi e foarte simpatic şi amuzant, într-o manieră destul de scolastică dar necăutată.

Cum ţi-am pomenit, sunt servitori peste tot. Majordomul e un om încântător, un tamil pe nume Thomas. Înalt şi oacheş, stafidit la chip, îşi prinde totdeauna o floare după ureche. Are o mulţime de dinţi din aur. Ne aduce băuturile, ne serveşte la masă, dar sunt atâţia alţi slujitori mai mărunţi, încât Thomas nu pare să facă nimic altceva. Şi totuşi, dacă ei n-ar fi aici, sunt ferm convinsă că întreaga gospodărie s-ar nărui.

De asemenea, Thomas este renumit pentru pregătirea unei poţiuni secrete şi miraculoase care garantează lecuirea mahmurelii. O născocire utilă.

La început, n-am făcut nimic aproape trei zile, doar am dormit buştean, am stat lungită pe verandă, am citit cărţi şi am ascultat muzică la patefonul lui Bob (amintiri de la Keyham Terrace, cu atâta vreme în urmă). Desigur, Bob şi David Beatty pleacă la lucru în fiecare dimineaţă, aşa că am rămas de capul meu, dar asta a fost foarte tihnit, numai Thomas dându-mi târcoale şi aducându-mi băuturi reci.

Firește, nu trebuia să zac aici fără să fac nimic, fiindcă Bob are două maşini şi doi şoferi. O maşină de serviciu a Marinei Regale, condusă de un matroz, îşi face apariţia în fiecare dimineaţă să-l ducă la lucru, iar seara să-l aducă acasă. Dar, totodată, are şi propria lui maşină, cu un şofer pe care-l cheamă Azid; Bob mi-a spus că pot s-o folosesc oricând, dacă vreau să merg la cumpărături sau altundeva. N-am avut însă chef să fac ceva anume care necesită energie şi planuri.

Serile, după cină, când David Beatty se retrage în camera lui de lucru, eu şi Bob discutăm ceasuri întregi. Gândindu-ne la trecut, amintindu-ne de tot şi de toată lumea. Am vorbit despre Ned şi chiar despre Edward Carey-Lewis. Şi Bob mi-a spus că plănuieşte să renunţe la cariera din marina militară.

Mi-a zis că a luptat în două războaie mondiale, că asta-i destul pentru orice bărbat şi acum doreşte să-şi rezerve ceva timp pe care să-l petreacă împreună cu tine. De asemenea, născocirea bombei atomice a schimbat faţa viitorului, puterea maritimă nu va mai fi niciodată de importanţă vitală, iar Marina Regală, aşa cum o cunoscuse toată viaţa lui, e constrânsă să se modernizeze şi să se restructureze în întregime. Bob mi-a mai spus că te gândeşti de câtva timp să vinzi casa din Devon şi să te muţi în Cornwall. Nu vreau s-o faci din pricina mea, dar nu-mi pot închipui vreun alt lucru mai minunat pentru mine. Însă, te rog, nu părăsi Casa Dower până nu mă întorc acasă!

Scrisoarea asta pare să se lungească la nesfârşit!

În cea de-a treia seară, Bob a venit acasă şi mi-a zis că am stat destul de una singură şi că mă invită la o petrecere, la bordul unui crucişător aflat în trecere. Aşa că mi-am făcut un duş şi m-am îmbrăcat cu o rochie potrivită, am pornit împreună cu el la drum şi te asigur că ne-am distrat de minune. Am traversat portul cu o şalupă şi petrecerea s-a dat pe dunetă. Acolo, o grămadă de chipuri noi, oameni pe care nu i-am întâlnit niciodată înainte, civili şi militari – o adevărată amestecătură.

În toiul acestei îndeletniciri mondene, Bob mi-a prezentat un bărbat pe nume Hugo Halley, căpitan de rangul trei în Marina Regală, care lucrează tot la statul major al comandantului-şef. Când petrecerea s-a terminat, cam opt persoane (inclusiv Hugo) ne-am întors pe uscat şi am luat cina la Galle Face Hotel. Totul arată exact cum îmi aminteam, doar că restaurantul este mult mai aglomerat. Duminica trecută, Hugo a venit la prânz, apoi ne-am dus amândoi cu maşina până la Muntele Lavinia. Intenţionam să înotăm, dar valurile erau enorme şi curenţii marini foarte puternici, aşa că ne-am aşezat puţin pe plajă, după care ne-am întors în Colombo şi am înotat în piscina de la Clubul ofiţerilor. Există şi terenuri de tenis acolo, deci poate vom juca tenis într-una din zile. Ştiu că dacă am fi împreună,ţi-ai ciuli urechile şi ai fi însetată de amănunte, prin urmare iată-le! Hugo e foarte drăguţ, extrem de prezentabil, binecuvântat cu un simţ

dezvoltat al umorului, şi nu-i însurat. Nu înseamnă că asta contează câtuşi de puţin în clipa de faţă, nici că ar avea vreo importanţă. Pur şi simplu e o persoană sociabilă, prietenoasă, cu care mă simt în largul meu. Aşa că, te rog, nu începe să ţeşi fel de fel de fantasmagorii şi să făureşti în vis vreo rochie albă de mireasă, schiţată să arate bine din spate! Oricum, m-a invitat la o sindrofie pe altă navă, aşadar trebuie să-mi reînnoiesc garderoba. Doamnele din Colombo sunt foarte şic, iar bietele mele veşminte din Trincomalee, uzate şi decolorate de atâta spălat, mă fac să arăt ca o rudă săracă.

Acum am ajuns la sfârşitul scrisorii. E ciudat, dar de-abia încep să-mi dau seama cât de grea era povara incertitudinii, neştiind sigur ce s-a întâmplat nu tata, mama şi cu Jess. Cel puţin acum nu mai trebuie să trăiesc cu această apăsătoare povară în adâncul inimii. Totuşi, golul lăsat în urmă prin dispariţia lor este imposibil de umplut, dar treptat-treptat un anume soi de viitor va începe să se contureze din nou. Deci, mi-e cât se poate de bine. Nu te nelinişti din cauza mea.

Singura problemă este că acum am douăzeci şi patru de ani şi e oarecum deprimant să realizezi că în atâta vreme pare-se că n-am înfăptuit mai nimic. Nici măcar n-am dobândit o educaţie cum se cuvine, fiindcă n-am mers la universitate. Odată cu revenirea în Anglia şi reîncropirea unui mod de viaţă după o perioadă de întrerupere, mă voi simţi ca şi când aş relua totul de la început. Dar ce fel de început, încă nu m-am lămurit Totuşi, bănuiesc că mă voi readapta.

Cu multă dragoste, scumpă Biddy, ţie şi tuturor celorlalţi.

Judith"

* * *

Şapte dimineaţa; sidefată şi liniştită, cea mai răcoroasă oră a zilei. Cu picioarele goale, înfăşurată într-o robă subţire, Judith ieşi din baie şi înaintă repede pe podeaua din marmură, străbătu casa şi ajunse pe

verandă. Un mali[68] uda iarba cu furtunul şi se auzeau ciripituri pe multe glasuri, peste vuietul surd al traficului de pe Galle Road.

Judith îl găsi deja pe Bob acolo, luându-şi micul dejun într-o solitudine tihnită; terminând de mâncat felia de papaya[69] şi sorbindu-şi acum a treia ceaşcă de cafea neagră. Răsfoia ediţia de dimineaţă a ziarului „The Ceylon Times" şi nu o auzise venind.

— Bob!

— Dumnezeule! Luat prin surprindere, puse repede ziarul deoparte. De, ce te-ai sculat din somn la ora asta?

Judith se aplecă să-l sărute.

— Voiam să te întreb ceva.

— Ia-ţi micul dejun în timp ce mă întrebi!

Auzind glasuri, Thomas se îndreptă spre ei, aducând pe o tavă o altă felie de papaya, pâine prăjită şi un ceainic pentru Judith. În dimineaţa asta, Thomas îşi pusese pe după ureche o floare de frangipani[70].

— Mulţumesc, Thomas.

Dinţii lui de aur se descoperiră într-un zâmbet sclipitor.

— Şi un ou fiert?

— Nu, doar papaya.

Thomas aranja mulţumit masa şi se retrase.

— Ce vrei să mă întrebi?

Încărunţit, cu pielea bine arsă de soare, bărbierit proaspăt şi îmbrăcat în uniformă albă, cu epoleţi de contraamiral, tiviţi cu galoane aurii, Bob arăta şi mirosea incredibil de plăcut.

— Trebuie să fac nişte cumpărături. E-n ordine dacă împrumut maşina şi-l rog pe Azid să mă ducă?

— Sigur că da. Nu trebuia să te trezeşti atât de devreme pentru asta.

— M-am gândit că-i mai bine aşa. Oricum, nu mai puteam să dorm. Judith căscă. Unde-i David Beatty?

— A plecat deja. Are o întâlnire de dimineaţă. Ce ai de gând să-ţi

---

68 Mali – cuvânt de origine anglo-indiană, desemnând un băiat băştinaş, angajat ca grădinar.

69 Papaya – arborele-de-pepeni, aici fructul acestui copac.

cumperi?

— Nişte haine. N-am nimic de purtat.

— Am mai auzit asta şi înainte.

— E adevărat. Hugo m-a invitat din nou să ieşim împreună şi nu prea am destule rochii. E o problemă.

— Care-i problema? Îţi trebuie bani?

— Nu, am bani berechet. Numai că nu m-am priceput niciodată la târguieli şi nu ştiu dacă o să mă descurc.

— Credeam că toate femeile sunt pricepute la târguieli.

— Asta-i o generalizare. Practica e necesară în orice domeniu, chiar şi la cumpărături. Mama era totdeauna puţin timorată când trebuia să mergem la târguieli şi, de fapt, în cele mai bune timpuri, n-a avut niciodată prea mulţi bani de cheltuială. Iar când eu şi Biddy locuiam împreună, războiul era în toi şi nu puteai obţine decât rochii strict necesare, dar oribile, pe cartelă. Era mult mai uşor să-ţi modifici sau să-ţi cârpeşti vechile haine. Judith întinse mâna după ceainic şi-şi turnă o ceaşcă de ceai fierbinte. Singura persoană cunoscută care posedă într-adevăr experienţă, fiind versată în domeniu, este Diana Carey-Lewis. Ea obişnuia să treacă în mare viteză prin magazinele Harvey Nichols, Debenham şi Freebodys, aşa cum trece cuţitul prin unt, iar vânzătorii nici nu se supărau, nici nu se arătau agasaţi.

Bob izbucni în râs.

— Crezi că se vor supăra sau plictisi de tine?

— Nu. Dar ar fi bine dacă m-ar însoţi o prietenă într-adevăr hotărâtă.

— Mă tem că nu pot să-ţi fac pe plac, dar sunt convins că, în ciuda lipsei de experienţă, te vei descurca. La ce oră vrei să porneşti?

— Înainte de a se încălzi prea tare. Cam pe la nouă, ce zici?

— O să-i spun lui Thomas să-l anunţe pe Azid. Acum mă aşteaptă maşina, deci trebuie să plec. Îţi doresc o zi bună.

* * *

Amintirile lui Judith despre străzile şi prăvăliile din Colombo erau

---

70 Frangipani – specie de arbust exotic, cu denumirea ştiinţifică „Plumeria rubra".

vagi, iar localizarea lor precisă chiar şi mai confuză. Dar îi spuse lui Azid să o ducă la Whiteaway & Laidlaw, magazinul pe care Molly obişnuise să-l frecventeze cu regularitate, gravitând către acea direcţie aşa cum doamnele din Londra sunt atrase către Harrods. Odată ajunşi acolo, Azid o lăsă pe caldarâmul fierbinte şi aglomerat, întrebând-o când să se înapoieze ca s-o ia.

Stând în lumina arzătoare a soarelui, înghiontită şi lovită de trecători, Judith chibzui o clipă.

— Pe la unsprezece? Da, unsprezece fix.

Urcă scările, în umbră, sub tenda întinsă deasupra, şi trecu pragul uşii. La început, confuzie. Apoi, se orientă şi urcă la etaj, găsind drumul spre raionul de îmbrăcăminte, asemănător cu peştera lui Aladin, dar înţesat de oglinzi şi manechine, rafturi şi stative metalice, care etalau o abundenţă copleşitoare de veşminte. Nu-i trecea prin minte de unde ar putea să înceapă şi stătea în mijlocul podelei, agitându-se fără rost, când fu salvată de o vânzătoare care se apropie – o euroasiatică îmbrăcată elegant în fustă neagră şi bluză albă, firavă la trup, cu ochi mari, ca tăciunele, şi păr ca pana corbului, legat la spate cu o panglică.

— Doriţi să vă ajut? o întrebă ea sfioasă şi după aceea lucrurile se îmbunătăţiră. Ce vreţi să cumpăraţi? Fu întrebată Judith din nou şi încercă să se gândească.

— Nişte rochii, potrivite pentru petreceri şi cocteiluri. Poate o rochie lungă pentru dans. Rochii din bumbac, de fiecare zi...?

— Avem de toate. Sunteţi foarte suplă. Veniţi cu mine, să vi le arăt.

Confecţiile fură adunate la întâmplare, din rafturi, de pe umeraşe şi din dulapuri, strângându-se grămadă pe braţul vânzătoarei.

— Trebuie să le probaţi pe toate.

Într-o cabină cu perdea, Judith îşi scoase fusta şi bluza din bumbac şi încercă răbdătoare rochie după rochie, lunecându-şi-le pe trup, admirându-se în oglindă, cântărind bine în minte şi apoi lepădându-le pe măsură ce altele îi erau aduse. Mătăsuri, bumbac şi voaluri fine; nuanţe strălucitoare ca penele de păun, pastelate sau combinaţii simple de alb şi negru. O rochie de bal, un soi de sari indian din mătase trandafirie, cu stele aurii brodate de jur-împrejurul tivului. O rochie pentru cocteil din crêpe de Chine azuriu, presărată cu flori mari, albe. O rochie strânsă pe corp, din şantung de culoarea grâului, elegantă şi sofisticată, şi apoi o rochie neagră, de seară, făcută din muselină, cu pulpanele transparente

căptuşite cu jupon din tul şi cu un guler imens şi alb din organdi, mărginind decolteul adânc...

Era agonizant să ai de ales, dar în cele din urmă Judith cumpără rochia de bal şi celelalte trei rochii pentru cocteil (inclusiv aceea irezistibilă, neagră cu guler alb). De asemenea, trei rochii de zi şi o rochiţă de plajă.

Acum toate reticenţele se risipiră şi Judith prinse curaj să se comporte după cum îi spunea instinctul. În definitiv, rochiile noi necesitau şi accesorii noi. Cu un scop precis, porni în căutarea raionului de încălţăminte, de unde îşi cumpără sandale, pantofi escarpin în culori vii şi o pereche de conduri negri, cu tocuri de patru ţoli, pe care să-i poarte la rochia neagră. Urnindu-se din loc, găsi raionul de marochinărie şi târgui o poşetă aurie şi una neagră pentru seară, precum şi o geantă frumoasă de umăr, din piele roşie. Apoi, negăsindu-şi astâmpărul, cumpără eşarfe şi brăţări, un şal din caşmir, ochelari de soare şi o curea din piele maronie, cu cataramă gravată în argint.

La parter, văzu raionul de cosmetice, răspândind felurite miresme şi, strălucind ispititor, tejghele ticsite de cutii în culori pastel şi borcănaşe, sticle de parfum, rujuri, pudriere ca nişte bijuterii, pufuri de lebădă pentru pudrat, prinse în mici perniţe din şifon. Toate te îmbiau şi făceau să-ţi lase gura apă. Judith îşi terminase demult fardurile din trusa Elizabeth Arden, iar Trincomalee nu se putea făli cu o drogherie adevărată. Aşa că îşi cumpără rujuri şi parfum, pudră de talc şi săpun, creion pentru conturat sprâncenele, rimel, farduri pentru ochi, ulei de baie, şampon, lac de unghii şi cremă de mâini...

Întârzie la întâlnirea cu Azid, care însă o aştepta acolo, pe când ea ieşi clătinându-se în stradă, încărcată cu pachete, cutii şi pungi. Zărind-o, Azid îi sări înainte să o despovăreze de toate boccelele, le băgă în portbagaj, îi ţinu portiera să urce în maşină, unde Judith se prăbuşi istovită pe bancheta încinsă, din piele.

Azid se sui la volan şi trânti portiera. Îi întâlni privirea în oglinda retrovizoare şi-i surâse.

— V-aţi distrat bine?

— Da, Azid, mulţumesc. Îmi pare rău că te-am lăsat să m-aştepţi.

— N-are a face.

Rulând înapoi spre Galle Road, cu pacheţelele ambalate, îngrămădite în jurul ei, cu geamurile de la maşină coborâte, încât suflul vântului îi răcorea fata năduşită, Judith realiză două lucruri. Unul că, timp de cel

puţin două ore, nu se mai gândise nici la mama, nici la tata, nici la Jess. Celălalt că, deşi obosită şi transpirată, se simţea nu numai însufleţită, dar şi... exaltată. Nu găsea alt cuvânt potrivit. Cugetă la asta o clipă, apoi ajunse la concluzia că, pentru prima dată în viaţă înţelegea osârdia care le împingea pe femei la târguieli; să caşte gura la vitrine, să cumpere, să cheltuiască bani şi să adune bunuri materiale cu duiumul, articole de lux, chiar inutile.

„Se pare că târguielile pot aduce consolare dacă cineva este nefericit; un strop de emoţie dacă eşti plictisit; autoindulgenţă, cedare în faţa plăcerilor, dacă ai fost respins. Poate o îndeletnicire extravagantă şi frivolă, dar, cu siguranţă, mai bună decât autocompătimirea, căutarea alinării în braţele iubiţilor ocazionali sau patima băuturii".

Judith se pomeni zâmbind. Rochia neagră era fermecătoare. Trebuie să se ducă din nou la cumpărături.

Şi-apoi, amintindu-şi cât de mulţi bani risipise, adăugă, din prudenţă, o corecţie. „Dar nu prea des".

* * *

Se lăsase întunericul. Dincolo de ferestrele deschise, un palmier îşi proiecta silueta pe fondul cerului albastru, catifelat, presărat cu primele stele. Judith şedea la măsuţa de toaletă şi-şi punea un cercel. De pe verandă, unde stătea Bob Somerville, cu un pahar de whisky cu sifon în faţă, pufăind din pipă, răzbăteau acorduri uşoare de pian, diminuate de distanţă şi de uşa închisă, notele slabe picurând dulce în auz ca stropii de apă. Bob pusese un disc la gramofon, muzica fiind încă pentru el o plăcere statornică şi o mângâiere. Judith stătu să asculte. „Rapsodia pentru pian şi orchestră pe o temă de Paganini", compusă de Rahmaninov. Întinse mâna după celălalt cercel. Şi-l prinse de lobul urechii, alese apoi unul dintre noile rujuri, deşurubă tubul şi îşi coloră cu grijă buzele. Propria-i imagine reflectată în oglindă, învăluită într-o lumină difuză, o privea fix; ochii albaştri-cenuşii, mărginiţi de gene rimelate, o umbră de fard pe pomeţii obrajilor, arcuirea buzelor înroşite. Îşi spălase părul, acum bine netezit şi lucios, mult mai blond, decolorat de soare.

Parfumul. Noua sticlă „L'Heure Bleu". Îşi trecu dopul pe după urechi, la baza gâtului şi la încheieturile mâinilor. Mireasma îi umplu nările şi îi trezi o senzaţie de voluptate aproape sibarită şi dintr-odată se gândi la Diana Carey-Lewis, anume la cât de mult ar aprecia şi cât de mulţumită ar fi ea de această nouă şi sofisticată Judith.

Se ridică în picioare, îşi desprinse roba de pe umeri şi o lăsă să alunece pe podea, îşi puse condurii negri, cu tocuri înalte, apoi se duse să-şi ia rochia aşezată pe pat. Se îmbrăcă, trăgând-o uşor peste cap, îşi aranjă faldurile care se înfoiau delicat ca nişte nori vaporoşi şi apoi, cu firească nonşalanţă, întinse mâna să se încheie la fermoar.

Un adevărat impediment. Fermoarul era fixat la spate, cusut pe toată lungimea corsajului, şi se dovedea imposibil de tras de către oricine se întâmpla să poarte acea rochie. De dimineaţă, vânzătoarea o ajutase să se încheie şi să se descheie, iar Judith nu reţinuse această problemă. Evident, era o rochie care reclama ajutorul altei persoane. Pasămite, o cameristă sau un soţ, sau chiar un iubit aflat, fie şi temporar, sub acelaşi acoperiş. Dar Judith nu avea nici unul dintre aceşti însoţitori utili la nevoie, aşadar trebuia să fie Bob cel care să-i vină în ajutor. Îşi luă poşeta neagră de seară, ieşi din odaie în căutarea lui, străbătu coridorul, tocurile ei bocănind uşor pedalele din marmură iar rochia uşoară alunecându-i pe umeri.

Bob şedea întins într-un şezlong, cu o singură lampă aprinsă, cu psharul de whisky în mână, fumându-şi pipa şi ascultând Rahmaninov. Părea atât de liniştit, încât era o necuviinţă să-l tulburi.

— Bob?

— Bună, draga mea.

— Trebuie să-mi tragi fermoarul.

Bob râse, se sculă din şezlong şi-i închise fermoarul cu priceperea unui bărbat însurat. Apoi ea îl privi drept în faţă. Dintr-odată se simţi conştientă de farmecul ei.

— Îţi place?

— E senzaţională. Ai cumpărat-o azi dimineaţă?

— Da. A fost grozav de scumpă, dar n-am rezistat tentaţiei. Am şi pantofi noi. Şi o poşetă nouă.

— Arăţi de milioane. Şi mai ziceai că nu ştii cum să faci târguielile.

— N-a fost prea greu. Am învăţat. Judith stătea în picioare, lângă şezlong. E divin Rahmaninov. Aş dori să vii şi tu cu mine astă seară.

— Unde te duci?

— La o petrecere, pe-o navă. Cred că-i vorba de un distrugător australian.

— Oh, sindrofia aia! Între noi fie vorba, am primit o invitaţie, dar am refuzat-o. Am motivat că aş avea o întâlnire deja fixată. Aşa că nu-mi trăda secretul.

— N-o să te dau de gol. Promit.

— Sunt prea bătrân ca să-mi mai pierd nopţile. Simt nevoia, din când în când, să petrec câte o seară în linişte. Să mă culc devreme.

— Dacă te duci la culcare devreme, cum o să-mi scot rochia?

— Îl poţi ruga pe Thomas să-ţi descheie fermoarul. E sigur că te va aştepta până vii acasă.

— N-o să se simtă jenat?

— Nimic, nu-l stânjeneşte pe Thomas.

Tocmai atunci ţârâi soneria de la intrare. Judith şi Bob aşteptară în linişte. Îl auziră pe Thomas traversând vestibulul pentru a deschide uşa.

— Bună seara, sahib[71].

— Bună seara, Thomas.

— Contraamiralul e pe terasă.

— Îţi mulţumesc. Nu te deranja, găsesc drumul şi singur.

O clipă mai târziu era acolo, afară, în întuneric, ieşit de la luminile strălucitoare din interiorul casei, în uniforma sa de gală şi arătând extrem de distins. Îşi ducea chipiul sub braţ.

Judith îi zâmbi.

— Bună, Hugo.

I se oferi o băutură, dar Hugo refuză politicos. Oricum erau în întârziere şi, neîndoielnic, odată ce ajungeau la bordul navei, aveau să fie bombardaţi cu cocteiluri.

— Atunci, vedeţi-vă de drum. Bob se săltă cu efort din şezlong. Vă conduc. Era cât se poate de limpede că de-abia aştepta să se descotorosească de ei şi să fie lăsat în pace, cu pipa şi gramofonul său. Îi însoţi până la uşa din faţă. Judith îl sărută de bun rămas şi-l asigură că se va distra de minune. Apoi se urcă în maşina lui Hugo şi porniră la drum. Pe când ieşeau din curte, Bob închise uşa în urma lor.

În acea seară, era lună plină, perfect rotundă şi argintie ca un taler,

---

[71] Sahib - „domnule", titlu cu care indienii se adresează europenilor.

ridicându-se încet-încet pe cer, către est, deasupra acoperişurilor din oraş, iar ei străbătură Galle Road, trecură pe lângă fort şi se îndreptară spre portul îndepărtat.

Un distrugător australian era ancorat la docuri, puntea pupa scânteia de şiraguri de luminiţe şi petrecerea era deja în toi, aşa încât Judith îl urmă pe Hugo de-a lungul apuntamentului spre larma de glasuri şi clinchetul de pahare. Totul semăna cu cealaltă petrecere la care fusese împreună cu Bob şi chiar recunoscu aceleaşi chipuri, deşi nu-şi amintea numele persoanelor prezente pentru a le identifica. Ţinând-o de braţ, Hugo o conduse în direcţia căpitanului şi făcură prezentările, flatând cu obişnuitele formule de politeţe. Fură serviţi cu băuturi şi li se oferiră locuri pe banchetele de pe punte de către ospătarii atenţi care mişunau de colo-colo. După aceea, totul respectă vechea rutină a conversaţiilor mondene, fără noimă, dar nu lipsite de savoare.

Curând, Judith se despărţi de Hugo, însă, din fericire, stătu de vorbă cu doi tineri locotenenţi australieni şi tocmai atunci simţi o mână prinzând-o ca o menghină de încheietură; întorcându-se se trezi faţă-n faţă cu o doamnă oţelită, cu obrajii pârliţi de soare, într-o rochie strânsă pe corp, de culoarea penelor de păun.

— Draga mea... ne-am cunoscut. Bob Somerville ne-a făcut cunoştinţă alaltăseară. Mă numesc Moira Burridge. Şi tu eşti Judith Dunbar. Ce rochie superbă, îmi place nespus. Unde-i fermecătorul tău unchi?

Moira îşi slăbi strânsoarea şi Judith putu să-şi sloboadă încheietura mâinii. Scuzându-se politicos, unul dintre locotenenţii australieni se urni din loc. Celălalt rămase neclintit, stoic, alături de Judith, cu un surâs încremenit pe buze, de parcă ar fi fost teribil de mulţumit.

— Trebuie să-l găsim. Moira Burridge stătea în vârful picioarelor (nu era prea înaltă) şi se iţi de jur-împrejur, pe deasupra capetelor celorlalţi. Avea ochi foarte mari, spălăciţi ca boabele de struguri, iar rimelul începea să i se topească de căldură, mânjind-o de negru pe pleoape şi sub cearcăne. Nu-l zăresc nicăieri, bruta de el!

— N-a... N-a venit. O întâlnire stabilită anterior.

— Of, la naiba! Jumătate din distracţie la aceste chefuri este să glumeşti cu Bob. Dezamăgită, îşi îndreptă toată atenţia spre Judith. Atunci, cine te-a adus aici?

— Hugo Halley.

— Hugo? Era genul de persoană care, în timp ce vorbea, îşi vâra faţa

cât mai aproape de cea a interlocutorului. Instinctiv, Judith încercă să se depărteze puţin, pe cât de discret putea, dar Moira Burridge se împingea şi mai aproape. Când l-ai cunoscut pe Hugo? Eşti aici doar de vreo două minute. Locuieşti cu Bob, nu-i aşa? Cât timp ai de gând să stai în Colombo? Trebuie să ne faci o vizită. O să dăm o petrecere. Acum, mă întreb ce zi ar fi mai „convenabilă?...

Judith bâigui ceva despre faptul că nu ştie sigur ce program are Bob...!

— O să-i dau un telefon. Noi avem un apartament lângă fort. Rodney e în statul major... Un gând îi trecu prin minte. Îl cunoşti pe Rodney, nu-i aşa? Judith se simţi împroşcată în obraji cu stropi de salivă ţâşniţi din gura Moirei Burridge, dar era prea manierată pentru a se şterge. Nu-l cunoşti? O să ţi-l arăt...

Un ospătar trecu ducând o tavă plină cu băuturi şi Moira Burridge, iute ca fulgerul, îşi depuse paharul gol şi se servi fără jenă cu unul plin.

E acolo. Nu se oprise nici măcar să-şi tragă răsuflarea. Vorbeşte cu tipul ăla, cu două trese pe umeri, din marina indiană. Judith îl localiză pe căpitanul Burridge cu oarecare greutate. Era un bărbat foarte înalt, pleşuv, cu faţa de forma unei pere, dar înainte de a putea să facă vreo observaţie cuvenită, Moira Burridge începu să trăncănească din nou.

— Acum, spune-mi te rog. Încă nu m-am lămurit în privinţa ta. Ştiu că eşti rudă cu Bob. Vii din Anglia sau am înţeles greşit?

Judith murmură ceva despre Trincomalee.

— Oh, va să zică detaşată acolo. Biată nefericită! Ce loc îngrozitor! Numai ţânţari. Nu-mi imaginez de ce am crezut că vii din ţară. Avem şi noi două fete acasă, amândouă la pension. Îşi petrec vacanţele la mama mea. Nu le-am văzut de doi ani, sărmanele de ele...

Singurul lucru îmbucurător cu privire la peroraţia Moirei Burridge era că nici nu mai aştepta vreo replică din partea ascultătorului. Din când în când, Judith încuviinţa, clătina din cap sau zâmbea şters, dar, altminteri, doamna Burridge, uşor cherchelită, pur şi simplu pălăvrăgea fără încetare şi fără sens. Prinsă în capcană, Judith începu să se simtă aproape de disperare.

„Unde eşti Hugo? Vino repede şi salvează-mă".

— ...Dar ca să fiu cinstită, nu mă bucur de pe acum la gândul reîntoarcerii în Anglia. Avem o casă în Petersfield, dar toate produsele sunt raţionalizate, nu se găseşte benzină şi plouă prea des. Răul cel mai mare e că nu avem servitori. Cu toţii suntem al naibii de răsfăţaţi aici.

Unde iei cina după sindrofia asta? Ce-ar fi să mergem împreună şi să mâncăm la „Grand Oriental”?

Oroare.

— Judith! Hugo venise în fine şi chiar la ţanc. Judith crezu că leşină de uşurare. Zâmbetul lui fermecător radia spre Moira Burridge.

— Bună seara, doamnă Burridge. Cum o mai duceţi? Chiar adineauri am stat de vorbă cu soţul dumneavoastră...

— Hugo, drăcuşor ce eşti! Cine şi-ar închipui că tu eşti cavalerul care însoţeşte cea mai frumoasă fată de pe vas? Tocmai îi propuneam lui Judith să veniţi cu noi ca să cinăm împreună. Ne ducem la „Grand Oriental”...

— Sunteţi prea amabilă. Expresia figurii lui Hugo reflecta mâhnire şi regrete. Mă tem că nu vom putea. Suntem invitaţi la cină şi am întârziat deja. Judith, cred că ar trebui să ne luăm rămas bun...

— Oh, să vă fie ruşine! E într-adevăr musai să plecaţi? Petreceam de minune, nu-i aşa, draga mea? Am flecărit vrute şi nevrute şi avem încă multe de discutat. Acum, Moira se clătina uşor pe tocurile înalte şi nestabile. Nu contează, rămâne pe altă dată. Ne vom întâlni atunci...

În cele din urmă, Judith şi Hugo reuşiră să se depărteze. La capătul estacadei, Judith aruncă o privire înapoi şi o văzu pe doamna Burridge că-şi umple din nou paharul, încolţeşte un alt invitat şovăitor şi-i dă cu gura iarăşi ca o moară hodorogită, aruncându-i omului în obraz un potop de cuvinte.

Ajunşi în siguranţă la docuri şi dincolo de distanţa de la care îi putea auzi ofiţerul de cart, Judith îi spuse lui Hugo:

— N-am întâlnit în viaţa mea o femeie aşa de îngrozitoare.

— Îmi pare rău. Ar fi trebuit să am grijă de tine mai bine. Îşi petrecu braţul pe sub al ei şi începură să-şi caute de drum înainte, de-a lungul docurilor, ocolind macarale şi lăzi, călcând peste grămezi de cabluri, odgoane şi lanţuri. Moira e vestită prin maliţiozitatea ei. I-aş plânge de milă bietului Rodney, dacă el n-ar fi un bătrân plicticos şi antipatic, care-şi merită pe deplin consoarta.

— Mă temeam c-o să-mi petrec tot restul serii cu ea.

— N-aş fi îngăduit.

— Plănuiam să invoc o durere de cap. O migrenă. Hugo, nu ştiam că am fost invitaţi la o cină.

— Nici n-am fost. Dar am rezervat o masă la „Salamander” şi nu voiam

să afle Moira Burridge, fiindcă, altminteri, ar fi încercat să vină cu noi.

— N-am auzit de „Salamander”.

— E un club privat al cărui membru sunt. Putem să cinăm şi să dansăm acolo. Desigur, numai dacă nu preferi să mergem la „Grand Oriental” cu soţii Burridge? Pot să mă întorc repede şi să le spun că ne-am răzgândit.

— Fă asta şi te împuşc.

— În cazul ăsta, hai la „Salamander”.

* * *

Îşi lăsaseră maşina lângă poarta docului. Se urcară şi demarară, părăsind fortul şi rulând spre sud, către un cartier cu străzi largi şi case vechi ridicate de olandezi, care-i era necunoscut lui Judith. Merseră zece minute şi ajunseră la o clădire impresionantă, cu frontoane şi acoperiş ţuguiat, situată într-o fundătură, cu porţi înalte şi cu o alee circulară de acces care ducea la intrarea principală. Foarte discretă, fără firmă sau reclamă luminoasă. Erau acolo un portar, într-o uniformă verde şi cu un turban magnific, şi un alt băiat de serviciu care parca maşinile. Urcară scara lată, trecură prin portalul cu sculpturi bogate, intrară într-un foaier cu stâlpi din marmură şi tavan cu ornamente minunate. Apoi, prin alt rând de uşi, pătrunseră într-o curte interioară, mare şi deschisă spre cerul liber, înconjurată de terase largi, unde se servea cina. În mijloc se afla ringul de dans. Cele mai multe dintre mese erau deja ocupate, pe fiecare luminând o lampă cu abajur roşu, dar ringul de dans era scăldat doar de razele lunii care se înălţa pe cer. O orchestră cânta. Muzică sud-americană. O samba sau o rumbă sau o altă melodie asemănătoare. Câteva cupluri se învârteau în ritmul cadenţat, unele mai versate, altele mai puţin, totuşi făcând tot posibilul să păstreze măsura şi tempo-ul insidios.

— Bine aţi venit, comandor Halley! Şeful de sală, în jachetă scrobită şi sarong alb, se apropie să-i întâmpine. Fură conduşi la masa lor, se instalară comod în scaune, şerveţelele fură despăturite şi aşezate în poală. Li se prezentă meniul. Şeful de salon se depărtă cu pas uşor.

Privirile li se întâlniră pe deasupra mesei.

— Te simţi bine? o întrebă Hugo.

— Uimitor. Habar n-am avut că există un asemenea loc.

— Clubul s-a deschis de şase luni. Numărul de membri e foarte limitat. Am fost norocos că m-au acceptat. Acum, hai să ne uităm pe lista de bucate.

— Cine-l conduce?

— Oh, un tip oarecare. Pe jumătate portughez, cred.

— E ca o secvenţă dintr-un film plin de romantism.

Hugo râse.

— Nu de-aia te-am adus aici.

— Şi-atunci, de ce m-ai adus?

— Pentru mâncarea delicioasă, găgăuţă ce eşti!

Curând, chelnerul-şef se reîntoarse, urmat îndeaproape de un ospătar cu o frapieră din argint, plină cu gheaţă, în care se bruma o sticlă verzuie.

Judith era uluită.

— Când ai comandat asta?

Când am rezervat masa.

— Nu-i şampanie, nu? Nu poate fi şampanie!

— Nu, dar e cel mai bun vin găsit. Africand.

— Poftim?

— Sud-african. Din Colonia Capului. Un umil vin alb spumos, fără buchet deosebit şi fără pretenţii. Un vin vechi, din viţă selecţionată, ne-ar ameţi. Dar cred că şi ăsta-i delicios.

Dopul fu scos, vinul turnat, frapiera lăsată pe masă. Judith ridică paharul cu picior înalt.

— În sănătatea ta! Închină Hugo şi Judith sorbi o înghiţitură şi, deşi nu era şampanie, părea cea mai bună licoare din lume. Rece gheaţă, spumegând de bule, nemaipomenit de răcoritoare.

Hugo puse jos paharul şi spuse:

— Acum, trebuie să-ţi zic două lucruri înainte să treacă momentul potrivit.

— Ce anume?

— Primul... s-ar fi cuvenit probabil să ţi-l pomenesc de la bun început. Şi anume că eşti realmente incredibil de frumoasă.

Judith îl privea profund mişcată. De asemenea, în tulburarea ei, se simţea puţin stânjenită.

— Oh, Hugo...

— Nu te fâstâci. Englezoaicele sunt renumite pentru că nu ştiu cum să

facă faţă complimentelor. Dimpotrivă, femeile americane se pricep foarte bine.

Acceptă cuvintele măgulitoare şi de laudă de parcă li s-ar cuveni.

— Păi, eşti foarte amabil. Rochia e nouă.

— Fermecătoare.

— Care-i al doilea lucru? spuneai că trebuie să-mi zici două lucruri.

— E puţin diferit.

— Aşadar?

Hugo se aplecă înainte, peste masă.

— Am aflat despre familia ta. Ştiu că nici unul dintre ai tăi n-a supravieţuit... după Singapore. Ştiu că ai aşteptat veşti despre ei timp de trei ani şi jumătate. Ca să ţi se spună în cele din urmă că nu mai există nici o speranţă. Îmi pare foarte rău. Şi dacă vrei, nu vom mai discuta despre asta. Dar nu voiam să începem seara fără să afli că sunt la curent. Nu doream ca nişte vorbe nerostite să fie o barieră între noi, un soi de zonă interzisă, pe care trebuie s-o ocolim.

După scurtă vreme, Judith grăi:

— Nu, ai dreptate. Pesemne s-ar fi căzut să-ţi spun eu prima. Numai că-mi vine greu...

Hugo aşteptă, apoi, când văzu că ea nu avea de gând să continue, interveni:

— Nu mă deranjează să-mi vorbeşti despre asta, dacă vrei.

— Nu ţin neapărat.

— E-n regulă.

Atunci, un gând îl trecu prin minte.

— Cine ţi-a spus? îl întrebă Judith.

— Contraamiralul Somerville.

— Înainte să ne întâlnim? Adică, ştiai de la bun început?

— Nu. Am aflat de-abia duminica trecută, când te-am dus cu maşina înapoi, pe Galle Road, după ce înotasem. Tu ai dispărut vreo zece minute ca să te schimbi, iar amiralul Somerville şi eu am stat puţin împreună. Mi-a spus atunci.

— N-ai suflat un cuvânt.

— Nu era momentul prielnic.

— Mă bucur că n-ai ştiut dinainte. Altminteri, îţi suspectam purtarea.

— Nu înţeleg.

— Oh, ştii tu. „Vin la petrecere cu o nepoată tristă. Vreau să ai grijă de

ea”.

Hugo râse.

— Îţi dau cuvântul meu de onoare. Nu sunt de nici un folos nepoatelor triste. De fapt, dacă văd vreuna, fug la distanţă de o milă.

Se lăsă o scurtă tăcere.

— Deci, asta-i tot, mai spuse Hugo. Subiectul e închis. Sfârşit pentru totdeauna?

— Aşa-i mai bine.

— Să vorbim despre altceva. Când te întorci la Trincomalee?

— Peste trei săptămâni. Trebuie să mă prezint la datorie într-o luni dimineaţă. Bob o să încerce să mă ducă cu maşina până la Kandy, apoi o să-mi continui drumul de acolo.

— De ce nu călătoreşti cu avionul?

— Ar trebui să fie un avion R.A.F. Şi nu-i prea uşor să găseşti unul care zboară acolo.

— Vrei să te-ntorci?

— Nu prea... Acum nu mai sunt nevoi presante. De vreme ce războiul s-a terminat, bănuiesc că toate îşi vor urma cursul firesc şi oamenii vor fi trimişi acasă treptat. Cred că „Adelaide” – asta-i nava – Cartier General pentru submarine, pe care am lucrat – şi Flotila a Patra vor fi probabil trimise în Australia. Aşa că va trebui să fiu repartizată într-o slujbă la o bază de pe ţărm. Întinse mâna după pahar şi luă altă înghiţitură din vinul delicios. În realitate, mi s-a cam acrit de tot, recunoscu Judith. Ceea ce mi-ar plăcea într-adevăr să fac ar fi să sar pe o navă care transportă trupe şi să mă duc acasă chiar acum. Dar asta-i puţin probabil să se-ntâmple.

— Şi când se va întâmpla? Ce o să faci atunci?

— Mă întorc în sfârşit acasă. Judith îi povestise deja despre Cornwall şi despre Casa Dower, despre Biddy Somerville şi Phyllis, în ziua când stătuseră lungiţi pe plaja de lângă Muntele Lavinia şi când priviseră brizanţii rostogolindu-se pe nisipuri. Şi n-am să-mi caut vreo slujbă, ci voi face doar ce vreau. O să-mi las părul să-mi crească până ajunge la talie, o să mă culc şi o să mă scol când am chef, o să stau afară să benchetuiesc până-n zori. Am trăit toată viaţa respectând reguli şi regulamente. La şcoală, în război, în W.R.N.S. Şi am douăzeci şi patru de ani, Hugo. Nu eşti de acord că a sosit timpul să fac niscaiva nebunii de tinereţe?

— Fireşte. Dar toată lumea de vârsta ta a fost greu încercată de război.

O întreagă generaţie. Trebuie însă să-ţi dai seama că pentru unii efectul produs a fost contrar – un soi de descătuşare din convenienţele sociale, slujbele fără perspectivă, orizonturile limitate. Judith se gândi la Cyril Eddy care, profitând de prilejul favorabil de a părăsi mina de cositor, şi-a realizat, în cele din urmă, ambiţia vieţii lui de a porni pe mare. Cunosc cel puţin două femei, binecrescute, măritate de timpuriu, pur şi simplu fiindcă nu s-au putut gândi că le rămâne altceva mai bun de făcut. A urmat războiul şi, eliberate de soţii lor îngrozitori, având acces la ofiţerii din Rezistenţa franceză, poloneză şi norvegiană – ca să nu amintim şi forţele armate americane – s-au apucat să se distreze cu frenezie, să-şi trăiască din plin tinereţea.

— Vor reveni la bărbaţii lor?

— Socot că da. De-acum, femei mai în vârstă, mai înţelepte.

Judith râse.

— Ei bine, nimeni nu mai e la fel.

— Dacă ar fi aşa, lumea ni s-ar părea anostă.

Judith gândi că Hugo era foarte ager la minte.

— Câţi ani ai? îl întrebă ea.

— Treizeci şi patru.

— N-ai vrut niciodată să te însori?

— Ba da, de nenumărate ori. Dar nu în vreme de război. Nu mi-a surâs niciodată perspectivă de a fi omorât, totuşi îmi repugna să mor ştiind că am lăsat în urmă o văduvă şi o droaie de copii orfani de tată.

— Dar acum războiul s-a sfârşit.

— Adevărat. Însă viitorul meu e încă legat de Marina Regală. Numai dacă nu voi fi reformat sau pus la naftalină, încredinţându-mi-se o slujbă monotonă pe uscat...

Şeful de sală reapăru să le ia comanda, ceea ce necesită ceva timp fiindcă nici măcar nu apucaseră să cerceteze lista de bucate. În fine, îşi aleseră amândoi aceleaşi feluri, scoici şi pui, ospătarul le umplu paharul şi se retrase imediat.

Tăcură câteva clipe. Apoi Judith oftă.

— Ce nu e în regulă? o întrebă Hugo.

— Nu ştiu. Gândul că trebuie să mă întorc la Trincomalee, aşa presupun. Ca şi când m-aş înapoia la pension.

— Nu te mai gândi la asta.

Judith se resemnă.

— Nu, n-o să-mi mai fac atâtea gânduri. Şi nu ştiu cum de ne-am antrenat într-o discuţie destul de serioasă.

— Probabil e vina mea. Aşa că să-i punem capăt acum şi să începem să fim frivoli.

Nu cred că mă pricep.

— Ai putea să-mi spui o glumă sau o ghicitoare.

— Păcat că nu avem câte un coif de hârtie colorată.

— Dar asta ar atrage atenţia asupra noastră. Dacă ne-am da în spectacol, s-ar putea ca toţi de-aici să creadă că ne lipseşte o doagă şi am fi poftiţi să părăsim clubul. Gânejeşte-te ce scandal. Daţi afară de la „Salamander" în sunet de tobe. Moirei Burridge i-ar plăcea la nebunie, ar avea ce bârfi luni în şir.

— Ar spune că aşa ne trebuie pentru că am minţit-o şi am fost urâcioşi.

— Cred c-ar fi mai bine să ne facem planuri pentru următoarele trei săptămâni. Să nu irosim nici o clipă. Astfel încât să te reîntorci la Trincomalee cu o licărire în ochi şi cu o mulţime de amintiri fericite. O să te duc la Negombo să-ţi arăt vechiul fort portughez. E nemaipomenit de frumos. Şi vom înota la Panadura, o plajă de vis, aidoma ca-n „Laguna albastră"! Şi poate mergem cu maşina până la Ratanapura. La hanul de-acolo stau înşirate pe mese castroane vechi, pline cu safire. O să-ţi cumpăr unul, să ţi-l înfigi în nară. Ce ţi-ar mai plăcea să facem? Sport? Am putea juca tenis.

— N-am rachetă.

— O să împrumut eu una pentru tine.

— Depinde. Eşti foarte bun?

— Strălucit! întruchiparea farmecului bărbătesc atunci când sar peste fileu ca să-l felicit pe câştigător.

Orchestra cânta din nou. Nu muzică sud-americană, ci o melodie veche, lentă, cu tânguiri de saxofon.

„Doar dragostea mea ţi-o pot dărui, iubito,
Asta-i tot ce am din belşug, iubito"...

Hugo se ridică brusc în picioare.

— Hai să dansăm!

Se îndreptară spre ring şi acolo Hugo o cuprinse în braţe. Dansa aşa

cum bănuise Judith, mişcându-se uşor în ritmul melodiei, fără să se salte de pe un picior pe altul, nici să-şi târască partenera după sine ca pe un aspirator, două neşanse cărora Judith învăţase, de-a lungul anilor, să le facă faţă. Hugo o ţinea strâns, cu capul puţin plecat, aşa încât obrajii li se atingeau. Şi nu scotea o vorbă. De fapt, nici nu era nevoie de cuvinte.

„Vai, iubito, cât de mult mi-aş dori să te văd
Gătită cu brăţări de la Woolworth, bătute-n diamante
Deşi până-n acea zi norocoasă, ştii prea bine, iubito.
Nu-ţi pot da decât dragostea mea”.

Peste umărul lui, Judith privi în sus, spre luna rotundă ca un disc de argint, şi se simţi de parcă, preţ de o clipă, ar fi fost atinsă de învăpăierea fericirii.

* * *

Două şi jumătate noaptea şi Hugo o conducea înapoi, spre Galle Road. Santinela le deschise porţile, maşina intră cu zgomot mare de roţi şi înainta pe aleea de acces, pentru a trage lângă porticul de la intrarea principală. Coborâră. Aerul era înmiresmat de flori exotice, iar luna îşi strecura lumina strălucitoare printre umbrele din grădină, negre ca tuşul de desen. Judith se opri lângă trepte şi se întoarse spre Hugo.

— Îţi mulţumesc. A fost o seară grozavă.

— Chiar şi episodul cu doamna Burridge?

— Cel puţin ne-a făcut să râdem. Ezită o clipă, apoi adăugă: Noapte bună.

Hugo o cuprinse în braţe şi se aplecă s-o sărute. Trecuse multă vreme de când nu mai fusese sărutată atât de pătimaş. Şi chiar şi mai mult timp de când nu mai simţise o plăcere aşa de profundă. Judith îl înconjură cu braţele pe după gât şi îi răspunse cu un soi de pasiune recunoscătoare.

Uşa din faţă se deschise şi fură surprinşi în conul de lumină gălbuie. Se dezlipiră din strânsa îmbrăţişare, câtuşi de puţin ruşinaţi şi-l văzură pe Thomas stând în capătul scărilor, trăsăturile lui oacheşe netrădând nici dezaprobare, nici satisfacţie. Apoi, Hugo se scuză că-l ţinuseră treaz atât de târziu şi Thomas zâmbi, razele lunii reflectându-se pe dinţii lui de aur.

Judith spuse din nou „Noapte bună” şi urcă treptele, apoi intră în casă. Thomas o urmă, închizând uşa şi trăgând zăvoarele grele.

* * *

După aceea, zilele se scurgeau repede, zburând pe măsură ce se succedau, astfel încât, întocmai ca într-o vacanţă plăcută, înainte de-a avea răgazul să bage de seamă, trecură cu iuţeală o săptămână, încă una şi apoi alta. Acum, era optsprezece septembrie. Încă trei zile şi sosea timpul să pornească în lunga călătorie înapoi spre Trincomalee; având de dactilografiat rapoarte nesfârşite, trebuind să se întoarcă la cazarmă la ore fixe; lipsindu-se de prăvălii şi de freamătul sofisticat al oraşului. Fără a mai reveni în casa minunată şi bine rânduită. Nici tu Bob. Nici tu Thomas. Şi nici tu Hugo.

Hugo îşi ţinuse făgăduiala. „Nu trebuie să irosim o clipă”; îi spuse el. Se întrecuse chiar pe sine şi chipul lui nu trăda nici urmă de regret că-i promisese atâtea lucruri. Niciodată plictisit, nu putea fi nicicând plictisitor şi, deşi vădit încântat de compania ei şi ştiind că preţuieşte timpul pe care Judith şi-l petrecea cu el, Hugo rămase la fel de drăguţ şi de nepresant în relaţia lor, aşa încât ea se putu simţi în siguranţă şi protejată, nici măcar pentru o clipă asaltată de avansuri.

De-acum, deveniseră foarte apropiaţi şi se simţeau împreună la largul lor, încât puteau chiar să-şi vorbească sincer, pe când stăteau întinşi pe nisipurile pustii şi fierbinţi de la Panadura, lăsând soarele să le zvânte trupurile după înot.

— ...Nu înseamnă că nu te găsesc deosebit de atrăgătoare sau că nu vreau să fac dragoste cu tine. Şi cred că dacă am avea o relaţie amoroasă, s-ar putea să fie grozav de plăcut pentru amândoi. Dar nu-i momentul potrivit. Eşti prea vulnerabilă. Ca un convalescent, ai nevoie de puţină linişte. De răgaz pentru a te lecui şi a reintra pe făgaşul normal, al vieţii. Ultimul lucru de care ai nevoie este trauma unei legături sexuale. O aventură sentimentală nechibzuită.

— N-ar fi nechibzuită, Hugo.

— Dar, probabil, nebunească. Totul depinde de tine.

Avea dreptate. Gândul de a trebui să ia orice fel de hotărâre o

înspăimânta. Voia doar să se lase purtată de valurile vieţii, mânată de vânturile întâmplării.

— Nu fiindcă aş fi încă virgină, Hugo.

— Fată dragă, nu mi-am închipuit măcar o clipă că ai fi.

— M-am culcat cu doi bărbaţi. Şi i-am iubit foarte mult pe amândoi. Şi i-am pierdut pe amândoi. De-atunci, am evitat dragostea. Asemenea experienţe rănesc prea tare. Mi-a luat prea mult timp să mă vindec.

— Aş încerca din răsputeri să nu te rănesc. Dar nu vreau să-ţi răvăşesc sentimentele. Nu chiar acum. Te îndrăgesc prea tare.

— Dacă-aş putea rămâne în Colombo... Dacă n-ar trebui să mă-ntorc la Trincomalee... Dacă am avea mai mult timp...

— O sumedenie de dacă. Toate astea ar schimba într-un fel lucrurile?

— Oh, Hugo, nu ştiu.

El îi prinse mâna şi-i depuse o pupătură apăsată în podul palmei.

— Nici eu nu ştiu. Hai să înotăm din nou.

* * *

Azid coti maşina pre poartă, trecu de santinelă, viră către curba drumului de acces şi stopă lângă intrarea principală. Opri motorul şi, înainte ca Judith să schiţeze vreo mişcare, sări jos şi-i deschise grăbit portiera.

Atenţiile lui o făceau totdeauna să se simtă de parcă ar fi aparţinut familiei regale.

— Mulţumesc, Azid.

Era cinci şi jumătate seara. Urcă treptele, intră în casă, străbătu vestibulul răcoros şi salonul gol şi ieşi pe veranda pavoazată cu flori, Acolo îi găsi – după cum ştia prea bine – atât pe Bob Somerville cât şi pe David Beatty, relaxându-se în şezlonguri după o zi de muncă şi savurând clipele de tihnă. Între scaunelee lor se afla o măsuţă scundă, aranjată cu mărunţişurile pentru tradiţionalul ceai de după-amiază.

David Beatty era cufundat într-unul din tomurile lui groase şi savante, iar Bob citea „Times”, trimis în fiecare săptămână de la Londra prin poşta aeriană. Era încă în uniformă. Pantaloni scurţi albi, cămaşă la fel, ciorapi şi pantofi tot albi. După răsfoirea ziarului, avea să facă un duş. Să se bărbierească şi să-şi schimbe hainele. Dar, întâi de toate, îi plăcea să

zăbovească pentru ceaiul de după-amiază, un ritual zilnic care-l desfăta, fiind un memento liniştitor al micilor plăceri de acasă, din Anglia, şi-al soţiei aflată la mare depărtare.

Bob îşi ridică privirea şi lăsă ziarul să-i cadă.

— Iată-te în sfârşit! Mă întrebam ce-ţi s-a întâmplat. Trage-ţi un scaun. Serveşte-te cu o ceaşcă de ceai. Thomas a pregătit nişte sandvişuri cu castraveţi.

— Foarte amabil! Bună seara, David.

David Beatty se foi în scaun, clipi des, o văzu, lăsă cartea din mână, îşi scoase repede ochelarii şi dădu să-şi salte trupul uscăţiv şi să se ridice. Era o pantomimă curtenitoare, bine jucată de fiecare dată când Judith îl lua prin surprindere, aşa încât se obişnuise să-i spună: „Te rog, nu te ridica!", chiar înainte ca picioarele lui să atingă podeaua.

— Îmi pare rău. Citeam... Nu te-am auzit. Îi zâmbi, doar să-i arate că nu-i era ostil, îşi repuse ochelarii pe nas, se înfundă comod în perne şi-şi îndreptă toată atenţia spre cartea lui. Pierdut în gânduri, desprins de viaţă şi rupt de lume. Conversaţia banală nu fusese niciodată punctul lui forte.

Bob turnă ceai într-o ceaşcă albă de porţelan, puse o felie de lămâie şi o servi pe Judith.

— Ai jucat tenis, observă el.

— De unde ştii?

— Puterea mea de observaţie şi de deducţie, plus echipamentul tău de sport şi racheta.

— Eşti grozav!

— Unde aţi jucat?

— La club. Cu Hugo, contra altui cuplu. O competiţie serioasă.

— Cine-a câştigat?

— Noi, firește.

— Ieşi în oraş astă-seară?

— Nu. Hugo trebuie să meargă la o petrecere dată de cazarmă. Sunt invitaţi numai bărbaţi.

— Asta înseamnă băutură gârlă, distracţii grosolane şi glume periculoase după cină. Când o să-l vezi mâine, probabil va avea un picior rupt. Înainte să uit, ţi-am aranjat călătoria până la Kandy. Cu o maşină, sâmbăta viitoare, de dimineaţă. Vei fi luată de-aici la ora opt.

Judith primi informaţia cu sentimente învălmăşite. Obrajii i se boţiră

ca unui copil.

— Nu vreau să plec.

— Nici eu. O să-ţi duc dorul al naibii de tare. Dar asta e, n-avem ce face. Strânge din buze. Chemarea datoriei. Şi vorbind de datorie, mai am şi alt mesaj. Nici mai mult, nici mai puţin, decât de la ofiţerul superior W.R.N.S. Mi-a dat telefon azi după-amiază. M-a întrebat dacă ai fi dispusă să o ajuţi mâine dimineaţă.

— La ce? îl întrebă Judith prudentă. Fusese destul de multă vreme în serviciul militar activ ca să ştie că nimeni nu se oferea voluntar până nu era în posesia tuturor amănuntelor. Luă un sandviş cu castraveţi şi începu să-l ronţăie.

— Să mergi şi să întâmpini cu căldură o grămadă de ortaci care merită.

— Nu înţeleg.

— E vorba de o navă care face escală aici, în drum spre Anglia. H.M.S. „Orion". O navă-spital. Primul grup de prizonieri de război din direcţia Bangkok-Birmania. Au stat în spital la Rangoon. Li se îngăduie să debarce aici câteva ore, primii lor paşi în civilizaţie. Li se va organiza o mică reuniune de primire la fort. Ceai şi chifle cu stafide, presupun. Ofiţerul superior strânge câteva membre W.R.N.S. care să joace rolul de gazde, să schimbe o vorbă cu soldaţii, să-i facă să se simtă ca acasă.

— Ce i-ai spus?

— Că trebuie să discut mai întâi cu tine. I-am explicat că de-abia ai aflat despre moartea tatălui tău în lagărul de la Changi şi desigur întâlnirea cu o puzderie de foşti prizonieri vlăguiţi te-ar putea afecta.

Judith încuviinţă. Îşi terminase sandvişul şi, cufundată în propriile gânduri, luă încă unul. Prizonierii de război din Birmania! La sfârşitul războiului, când armata operativă intrase în acţiune acolo împreună cu serviciile medicale, urmate îndeaproape de Crucea Roşie (ca şi de către Lady Mountbatten), lagărele fuseseră deschise iar ororile de acolo demascate. Reportajele şi fotografiile din ziare stârniseră aici valuri de stupoare şi de repulsie, egalate doar de reacţia lumii occidentale, o mutilare universală a spiritului uman, constatată de forţele aliate în înaintarea lor spre răsărit, la descoperirea lagărelor de la Auschwitz, Dachau şi Ravensbruck.

Muriseră mii de oameni în lagărele nipone de prizonieri şi cei care supravieţuiseră trudiseră optsprezece ore pe zi în jungla încinsă.

Gardienii brutali îi forţaseră şi pe bolnavi să muncească, în ciuda slăbiciunilor cauzate de foame, epuizare, malarie şi dizenterie, în condiţiile mizerabile ale captivităţii.

Dar acum se întorceau acasă.

Judith oftă.

— Trebuie să mă duc. Dacă nu dau acum o mână de ajutor, nu voi mai putea să mă privesc în faţă tot restul vieţii. Deşi o să fie îngrozitor de deprimant.

— Nu se ştie niciodată. S-ar putea să ţi se limpezească anumite lucruri.

— După câte au îndurat oamenii aceia te întrebi dacă vreunul dintre ei se mai simte în stare să coboare pe ţărm...

— Au stat câtva timp în spital, au fost îngrijiţi şi hrăniţi cum se cade. Iar familiilor li s-au anunţat că ei sunt în viaţă şi în drum spre casă...

— Ce trebuie să fac?

— Să te-mbraci în uniformă şi să te prezinţi acolo la ora nouă.

— Unde?

— La serviciul auxiliar al marinei militare de pe Galle Road. Vei primi ordinele la sosire.

— Bine.

— Eşti o fată bună. Mai toarnă-ţi o ceaşcă de ceai. Şi-n seara asta cinezi cu David şi cu mine, nu? O să-i spun lui Thomas să pregătească masa pentru trei persoane.

* * *

În acea dimineaţă, după duş, înfăşurată într-o robă subţire, Judith îşi lua micul dejun singură, fiindcă Bob şi David Beatty plecaseră deja la slujbă. Gustarea era compusă dintr-un grepfrut şi un ceai chinezesc. Nimic altceva. Dintr-un motiv anume, nu-i era foame. După micul dejun, se întoarse în odaia ei şi constată că Thomas îi aşezase uniforma curată pe patul de curând făcut, cu chipiul şi pantofii vopsiţi într-un alb orbitor.

Se îmbrăcă şi se simţi ca în ultima zi petrecută la Trincomalee când, copleşită de temeri, îşi pusese uniforma curată şi parcursese drumul prăfuit pentru a nu lipsi de la întrevederea cu ofiţerul superior W.R.N.S. Acum, din nou la luptă. Îşi încheie nasturii, îşi legă şireturile de la pantofi, se pieptănă, îşi potrivi chipiul, îşi dădu cu puţin ruj şi parfum. Se gândi

să-şi ia raniţa, apoi se răzgândi. Nu era nevoie. Va fi înapoi acasă, pe la amiază. Dar pentru orice eventualitate, scoase din poşetă un teanc de rupii şi-şi îndesă bancnotele în buzunarul cămăşii.

În vestibul, îl găsi pe Thomas aşteptând-o lângă uşa deschisă.

— Vreţi să vă ducă Azid cu maşina?

— Nu, Thomas, mulţumesc. Pot merge pe jos. E vorba doar de câteva sute de iarzi în josul drumului.

— E foarte bine ce faceţi. Bărbaţi cu adevărat bravi! Dumnezeule, japonezii ăştia! Aş dori să le spuneţi soldaţilor că au fost foarte curajoşi.

Chipul lui tuciuriu exprima multă suferinţă şi Judith fu mişcată de această izbucnire neaşteptată.

— Da, ai dreptate. O să le spun.

Păşi afară, în lumina soarelui orbitor şi-n arşiţă, ieşi pe poartă şi apucă pe drumul aglomerat. Curând, Cartierul General W.R.N.S. se întrevăzu la orizont, un edificiu impunător, în stil eduardian[72], alb şi bogat ornamentat ca un tort de nuntă, cu două etaje şi cu acoperiş plat, încununat cu o balustradă împodobită cu motive decorative. Pe vremuri, acolo fusese casa unui neguţător bogat, dar acum îşi pierduse puţin din lustrul de altă dată, iar pe grădinile care o înconjurau – terenuri întinse, cu poteci şi pajişti – se construiseră bungalouri, acoperite cu frunze de palmier, şi lavabouri.

Intră pe poartă, iar sentinela, un soldat tânăr, îi rânji cu subînţeles şi înclină din cap, cu ochii plini de admiraţie. Judith văzu camionul parcat pe aleea presărată cu pietriş şi pe marinarul abil de la volan absorbit de noutăţile picante dintr-un exemplar mai vechi al revistei „Titbits”. Urcă treptele puţin abrupte, sub umbra unui portic impresionant, pătrunse în holul foarte înalt, care acum servea drept corp de gardă. Se aflau acolo birouri, căsuţe poştale şi un număr de membre W.R.N.S. stând în picioare şi aşteptând să li se spună ce aveau de făcut. Un ofiţer de rangul trei, femeie tânără, părea să deţină comanda, având alături o membră W.R.N.S., cu o anume funcţie, pentru sprijin moral. Ofiţerul întâmpina unele dificultăţi în legătură cu numele şi numărul celor prezente.

— Trebuie să fie aici paisprezece membre W.R.N.S. Câte anume sunt de faţă...? Cu un creion în mână, se căznea să numere capetele. Una...

---

72 Stil eduardian - stil al arhitecturii din perioada regelui Edward al VII-lea al Angliei (1841-1910).

Două... Trei...

— Douăsprezece, doamnă. Subalterna ei era vădit cu mult mai eficientă.

— Atunci, mai sunt două de venit. O zări pe Judith, codindu-se să se alăture micului grup. Cine eşti?

— Dunbar, doamnă.

— De unde?

— H.M.S. „Adelaide", Trincomalee. Sunt în permisie.

— Dunbar. Ofiţerul de rangul trei cercetă lista. Ah, da, iată-te. Te bifez, atunci. Dar lipseşte încă o fată. Se uită neliniştită la ceas. Se vedea clar că întreaga răspundere o depăşea. Întârzie...

— Nu, sunt aici! Ultima voluntară dădu buzna pe uşă, prezentându-se la datorie. E doar nouă fără cinci. O fată scundă, robustă, negricioasă ca boaba de afină, cu ochi albaştri, strălucitori şi veseli, cu păr scurt, care se cârlionţa în jurul marginilor chipului.

— Oh, bine, Bravo! Aerul ei plin de sine o lăsă pe şefa W.R.N.S. Cu gura căscată. Eşti... Sudlow?

— Exact! De pe H.M.S. „Lanka". Am învoire toată dimineaţa.

În cele din urmă, se constată că toate fetele răspunseră la apel şi că erau gata de plecare. Li se dădură ordinele. Camionul avea să le ducă la fort, unde foştii prizonieri de război aveau să debarce de pe nava-spital.

— De ce nu la docuri? întrebă una dintre fete.

— Trebuie să aranjăm transportul soldaţilor cu camioanele până la fort. În felul ăsta, îşi pot continua pe jos drumul rămas până la Gordon's Green. Distanţa e mică. Acolo, există o cală de halaj şi un debarcader. Apoi, când toţi vor fi coborât pe ţărm, îi întâmpinaţi, vorbiţi cu ei, îi însoţiţi spre corturile ridicate acolo, unde se vor servi gustări şi răcoritoare.

— Şi bere? întrebă membra W.R.N.S. Sudlow plină de speranţă.

— Nu, i se spuse tăios. Doar ceai, chifle cu stafide, sandvişuri şi altele de-astea. Mai sunt întrebări?

— Cât timp trebuie să stăm?

— Atât cât vă simţiţi de folos. Încredinţaţi-vă că soldaţii se distrează şi se hrănesc bine. Faceţi-i să se simtă la largul lor.

— Numai noi suntem, doamnă? întrebă o altă fată, puţin neliniştită.

— Sigur că nu. Vor fi acolo infirmiere de la spital şi un contingent al garnizoanei. Şi cred că o fanfară pentru muzica de rigoare. Apoi, la

petrecerea din corturi, vor fi prezenţi ofiţeri superiori din toate cele trei arme, unul sau doi miniştri locali şi alţi demnitari. Aşa că n-o să fiţi singure. Privi în jur. Toată lumea a înţeles? E-n ordine. La drum, atunci!

— Şi noroc porcesc! adăugă membra W.R.N.S. Sudlow, ceea ce stârni râsul tuturor celor prezente, cu excepţia ofiţerului de rangul trei, care se prefăcu că nu o auzise.

Cele paisprezece fete mărşăluiră în ordine în lumina soarelui torid, iar marinarul abil, auzindu-le sporovăială, sări din cabina şoferului, ocoli până-n spatele camionului ca să lase în jos tăblia rabatabilă şi să dea o mână de ajutor oricui se întâmpla să aibă nevoie. Îmbarcate, fetele se aşezau pe banchetele de lemn de pe laturi. Când se urcară toate, încărcate ca nişte vite, oblonul fu trântit şi asigurat. O clipă mai târziu, şoferul porni motorul şi camionul purcese la drum, ieşi pe poartă clătinându-se şi rulă de-a lungul Galle Road.

Se iscă un curent răcoros, prin clapele rulate ale prelatei din canafas, camionul fiind deschis pe toate laturile. Judith şi membra W.R.N.S. Sudlow, ultimele care se îmbarcaseră, stăteau una lângă alta, în spate.

— Ce mai hărăbaie! spuse Sudlow. Nu credeam că o să ajung la timp. Am încercat să găsesc o maşină, dar n-am reuşit, aşa că a trebuit să iau o ricşă. De-aia era cât pe ce să întârzii. Se uită la Judith. Nu te cunosc, nu-i aşa? Eşti din Colombo?

— Nu, din Trincomalee. Sunt în permisie.

— Bănuiam că nu ne-am mai întâlnit. Cum te cheamă?

— Judith Dunbar.

— Eu sunt Sarah Sudlow.

— Mă bucur că te cunosc.

— Cam patetică doamna ofiţer de rangul trei, nu? Şi, în plus, proastă de dă în gropi. Nu prea aştept cu plăcere această îndatorire. Dar tu? Ceai şi chifle într-un cort militar n-ar părea o primire călduroasă după câte au pătimit bieţii fârtaţi...

— Presupun că nu sunt în stare să facă faţă prea multor emoţii.

În urma lor, Galle Road, larg şi supraaglomerat de trafic, fumega de aburi şi praf, printre şirurile de palmieri înalţi. Judith privi drumul până ce dispăru, ca să-i apară în gând tatăl ei, trăind în Colombo şi străbătând această cale zi de zi, spre şi de la birourile companiei Wilson-McKinnon. Şi-l închipui apoi murind în mizeria cumplită de la Changi şi se strădui să şi-l reamintească exact cum arătase odinioară, cu timbrul vocii sale, dar îi

era imposibil. Trecuse prea multă vreme. Ceea ce era o ruşine fiindcă, taman în acel moment al dimineţii, nu i-ar fi stricat puţin sprijin patern ca să prindă curaj şi să-şi simtă şira spinării învârţoşată. „Tăticule, dacă eşti acolo. Într-un fel, fac asta pentru tine. Nu mă lăsa să fiu cu totul inutilă".

Lângă ea, Sarah Sudlow se foia pe banca tare.

— Dumnezeule, ce n-aş da pentru o ţigară! În mod clar, cu privire la misiunea lor, se simţea la fel de temătoare ca şi Judith. E ca un soi de lovitură neaşteptată, drept în faţă, nu-i aşa? Mă refer la găsirea unui subiect de conversaţie. Pălăvrăgeala de la cocteiluri nu este potrivită şi privesc cu groază pauzele lungi şi apăsătoare. Chibzui la această problemă, apoi îi fulgeră în minte o idee salvatoare. Ascultă-mă bine, va fi mult mai uşor să fim pereche. Dacă vreuna din noi epuizează ce are de spus, poate interveni în discuţie cealaltă. Ce părere ai? Stăm împreună?

— Da, te rog, rosti Judith pe nerăsuflate şi dintr-odată se simţi mult mai bine. Sarah Sudlow! Nu-şi putea imagina parteneră mai sigură pe sine în momente stresante.

* * *

Semne familiare de hotar se perindau prin faţa ochilor: „Galle Face Hotel", „Galle Face Green" Camionul trecu huruind peste un pod şi înaintă de-a lungul drumului care se desfăşura pe ţărmul estic, către fort. Marea era un murmur de albastru, întinzându-se la nesfârşit, dincolo de linia orizontului; iar vântul care sufla dinspre sud-vest, mânând şiruri neîntrerupte de talazuri ce se izbeau de stânci cu bubuituri. Ajunseseră la limanul cu far în capăt şi formând un port natural, adăpostit de vremuiri, cu ape liniştite. Se găseau aici un debarcader şi o cală de lansare, iar în apropiere, aliniaţi fără cusur şi atrăgând atenţia, câţiva cimpoieri Sikhi[73], în ţinută de gală: pantaloni scurţi şi tunici kaki, turbane magnifice, un spectacol cu adevărat impresionant. Tambur-major era un bărbat foarte înalt, în mână cu un toiag uriaş din argint şi, de-a curmezişul pieptului, cu o eşarfă din mătase purpurie, cu nod bufant, petrecută peste umăr.

---

[73] Sikhi - adepţi» unei secte mistice, întemeiată în Punjab, india.

— Nu ştiam că Sikhii cântă la cimpoi, spuse Sarah. Credeam că doar la fluiere ciudate şi la un soi de lăute pentru îmblânzirea şerpilor.

— Totuşi, arată destul de bine, nu-i aşa?

— Îmi rezerv părerea până când aud ce fel de sunete or să scoată.

Camionul opri, oblonul lăsat şi coborâră toate. Alţii erau deja acolo, înaintea lor. Comitetul oficial de primire: ofiţeri de la garnizoană şi de la Cartierul General al Marinei, două ambulanţe, câteva infirmiere, vălurile şi şorţurile albe fluturând în bătaia brizei.

Mai departe de ţărm, se înălţau turnul cu orologiu, clădirile guvernamentale, Queen's House[74], diverse bănci şi ministere. Pe suprafaţa întinsă, acoperită cu iarbă, de la Gordon's Green (loc de adunare la ceremonii, ca de pildă ordonarea retragerii[75] sau petreceri în grădină pentru capetele încoronate aflate în vizită) puteau fi văzute corturile kaki înălţate de armată. Acestea fuseseră pavoazate cu drapele şi, deasupra tuturor, în vârful unui catarg înalt, flutura pavilionul britanic.

Nava „Orion" aruncase ancora cam la o milă de coastă.

— Seamănă puţin cu un pachebot de dinainte de război care făcea croaziere de plăcere, nu-i aşa? observă Sarah. E o ironie a sorţii să ştii că de fapt este o navă-spital şi cei mai mulţi pasageri sunt probabil prea bolnavi sau slăbiţi chiar şi pentru, a coborî la ţărm. Oh, Dumnezeule, iată-i că vin...

Judith privi şi văzu apropiindu-se de far şi debarcader trei bărci mari cu prora puţin ridicată în aer. Fiecare era ticsită cu soldaţi, cu toţii estompaţi, din pricina distanţei şi a soarelui orbitor, într-o pată kaki şi contururi şterse.

— Se pare că sunt destul de mulţi, nu-i aşa? Judith îşi dădu seama că flecăreala lui Sarah se datora probabil nervozităţii, un potop de cuvinte greu de stăvilit. Trebuie să recunosc, găsesc că totul e bizar. Vreau să spun, încercarea de a asocia faptele înfiorătoare cu parada asta en fete[76]. Mă refer la steaguri, cimpoieri şi celelalte. Sper că nu vor fi... Cerule!

---

[74] Queen's House - reşedinţa reginei.

[75] Ceremonialului coborârii drapelului, la apus, într-o unitate militară.

[76] En fete (Ib. fr.) - de sărbătoare.

Sarah fu redusă la tăcere, destul de oportun, de glasul tambur-majorului care tună din străfundul bojocilor primele ordine, aproape făcând-o pe Sarah să tresară de spaimă. Fusese cât se poate de bine inspirat în privinţa sincronizării. Razele soarelui, sclipiră pe toiagul lui de argint, tobele bubuiră şi, ca un singur om, cimpoierii îşi înălţară instrumentele până la umeri. Urmă un bocet lugubru, care te furnica pe şira spinării, în timp ce ei umflau burduful iar aerul ieşea sonor prin tuburi. Apoi, începură să cânte. Nu marşuri ostăşeşti, ci o veche melodie scoţiană.

„Zboară mândră bărcuţă
Ca o pasăre pe aripi de vânt,
Înainte, mai departe, repede ca gândul,
Strigau matrozii..."

— Oh, Doamne! exclamă Sarah. Sper să nu hohotesc de plâns...

Bărcile se apropiau, pasagerii erau înghesuiţi umăr la umăr. Acum se puteau distinge şi trăsăturile bărbaţilor de la bord.

„Du-l ca săgeata pe flăcăul
Născut să fie rege.
Peste mare, până-n Skye[77]

Dar nici bărcile acestea nu erau arătoase şi, neîndoielnic, nici regi nu aveau să pună piciorul pe ţărm, ci doar bărbaţi obişnuiţi care supravieţuiseră chinurilor iadului şi se reîntorceau în lumea reală şi familiară, însă ce mod de a se apropia de coastă, întâmpinaţi în sunetele cimpoaielor! Cineva anume, hotărî Judith, fusese bine inspirat. Desigur, auzise şi înainte cimpoieri, la radio sau în cinematografele cu scurte programe de actualităţi, dar în realitate nu asistase niciodată la un asemenea spectacol, ascultând sălbatica muzică revărsată în vânt şi către înaltul cerului. Melodia, îmbinată cu împrejurările emoţionante, îi stârnea fiori şi ea, la fel ca Sarah, simţi că i se umezesc ochii. Îşi reţinu lacrimile şi rosti vorbele cu un glas cât se putea de normal şi neşovăieinic:

---

77 Skye - insulă aparţinând Insulelor Hebride, situate în nord-vestul Scoţiei.

— De ce cântă melodii scoţiene?

— Or fi singurele pe care le ştiu. De fapt, cea mai mare parte a prizonierilor aparţin Infanteriei Uşoare din Durham, dar sunt, de asemenea, şi câţiva soldaţi din Regimentul Scoţian Gordon.

Toate simţurile lui Judith se ascuţiseră.

— Gordon?

— Aşa mi-a spus ofiţerul meu secund.

— Am cunoscut odinioară un soldat din Regimentul Gordon. A fost ucis la Singapore.

— Poate îi vei întâlni pe unii din camarazii lui. Prima barcă acostase la ţărm şi era priponită cu parâme. Pasagerii începuseră să debarce în ordine. Sarah îşi îndreptă umerii.

— Haide, să nu mai zăbovim. Aici trebuie să intervenim noi. Zâmbete binevoitoare şi bună dispoziţie!

* * *

În ciuda tuturor temerilor, situaţia nu fu defel dificilă. Nu era vorba de străini de pe altă planetă, ci de tineri obişnuiţi şi de îndată ce-i auzi vorbind cu accente regionale, de natură să liniştească, din Northumberland, Cumberland şi Tyneside, toate reticenţele lui Judith pieriră. Costelivi, cu capetele descoperite, cu trăsături peste care încă se întindea paloarea bolii şi a malnutriţiei, erau totuşi îngrijiţi şi curaţi, echipaţi decent (oare de către Crucea Roşie din Rangoon?) în uniforme de campanie, verzui, potrivite pentru junglă, şi în pantofi din pânză groasă, cu şireturi. Nici un însemn al rangului militar sau al armei, nici o emblemă de regiment. Străbătând debarcaderul în rânduri, câte doi sau câte trei, se apropiau încet, de parcă n-ar fi fost prea siguri la ce să se aştepte, dar când membrele W.R.N.S. şi infirmierele îmbrăcate în alb se amestecară printre ei, vorbindu-le şi strângându-le mâinile, timiditatea lor se topi.

„Bună. Sunt Judith. Mă bucur nespus că vă văd".

„Mă numesc Sarah. Bine aţi venit în Colombo".

„Suntem încântate de cunoştinţă".

Curând, fiecare fată strânse firesc în jurul ei un număr de bărbaţi, cu toţii evident uşuraţi să li se spună ce trebuiau să facă.

— O să vă conducem la Gordon's Green, unde sunt corturile.

— Grozav!

Una dintre infirmierele mai în vârstă bătu din palme ca o profesoară de şcoală elementară, încercând să atragă atenţia.

— Nimeni nu trebuie să meargă pe jos dacă nu se simte în formă. Avem destule mijloace de transport la dispoziţie pentru oricine vrea să fie dus cu maşina.

Dar grupul lui Judith, numărând acum aproape douăzeci de oameni, răspunse că preferă să străbată drumul pe jos.

— E-n ordine. Atunci, haideţi.

Porniră agale, urcând panta domoală care se înălţa de la ţărm. Formaţia de cimpoieri cânta o alte melodie.

„Treci marea, Charlie, semeţule Charlie, bravule Charlie.
Treci marea, Charlie, şi bucuros întâmpină-l pe MacLean
De mi-i fi ostenit, inima ţi-om înveseli".

Bărbatul apropiat de Judith spuse:

— Sora aia care a bătut din palme. Aveam o profesoară la fel acasă, când eram flăcău.

— De unde eşti?

— Din Alnwick.

— Ai mai fost vreodată în Colombo?

— Nu. Ne-am oprit aici în drum spre Singapore, dar n-am coborât pe ţărm. Au debarcat doar ofiţerii, dar nu şi noi, gradele inferioare. Presupun că s-au gândit c-am putea fugi.

Un alt bărbat interveni în discuţie.

— N-ar fi fost rău dacă ne-am fi făcut scăpaţi. Avea cicatrice pe gât, urme cumplite, rămase probabil de la nişte arsuri, şi mergea şchiopătând.

— Te simţi bine? N-ai prefera să urci într-o maşină?

— Nu-mi strică să-mi dezmorţesc puţin mădularele.

— Unde-i căminul tău?

— Lângă Walsingham. La munte. Tata e oier.

— Cu toţii faceţi parte din Infanteria Uşoară a comitatului Durham?

— Aşa e.

— Sunt şi soldaţi scoţieni din Regimentul Gordon, la bordul navei?

— Da, însă vin cu ultima barcă. Urmează să tragă la ţărm.

— Puţin cam neprietenos să se cânte melodii scoţiene la debarcare. S-ar fi cuvenit să se cânte muzică populară din Northumberland, special pentru voi.

— Ca de pildă?

— Nu ştiu. Nu cunosc nici un cântec de pe la voi.

Un alt bărbat păşi înainte.

— Ai auzit „Când sosesc bărcile?"

— Nu, îmi pare rău. Sunt ignorantă în materie.

— Cum spuneai că te cheamă?

— Judith.

— Lucrezi în Colombo?

— Nu, sunt în permisie.

— Atunci, de ce n-ai plecat undeva să te distrezi?

— Asta şi fac.

* * *

Mai târziu, când totul se isprăvi, Judith îşi reaminti de primirea oficială organizată pentru prizonierii de război reîntorşi la fel de bine cum îşi aducea aminte de serbările şcolare de la sfârşitul anului, când se împărţeau premiile, sau de serbările câmpeneşti din Anglia. Toate elementele unei colecte de fonduri pentru biserică erau acolo: mirosul ierbii bătătorite, al pânzei de cort, al trupurilor omeneşti încălzite. Fanfara Marinei Regale, înşiruită pe Gordon's Green, intona selecţiuni muzicale din compoziţii de Gilbert şi Sullivan. Corturile sufocante clocoteau de mulţimea oamenilor în kaki, iar demnitarii invitaţi veneau să-şi prezinte omagiile. (Vicarul, capul puterii executive din comitatul Cornwall şi colonelul Carey-Lewis s-ar fi simţit cât de cât la locul lor acolo). Apoi, gustările şi răcoritoarele. Pe laturile corturilor, mesele pe căpriori erau încărcate cu bunătăţi: chifle, sandvişuri, prăjiturele, care toate dispăreau într-un timp record, pentru a fi apoi imediat înlocuite dintr-o sursă inepuizabilă. De băut, se serveau cafea la gheaţă, limonadă şi ceai fierbinte. (Iarăşi, mai că te-ai fi aşteptat să le distingi, după o cercetare atentă, pe doamna Nettlebed şi pe Mary Millyway în seama cărora se lăsase grija samovarului fierbând, laolaltă cu doamna Mudge,

ocupată cu umplerea cănilor cu lapte şi adusul zahărului).

Mulţimea se ticsea buluc în corturi, accesul spre mesele din lemn era limitat, aşa că după ce-şi predară protejaţii cu bine, lui Judith şi lui Sarah le reveni obligaţia de a-i ospăta pe soldaţi, încărcând tăvi cu farfurii pline, pahare şi ceşti, şi asigurându-se că fiecare om îşi primea porţia cuvenită.

Era acum larmă şi forfot, iar aerul se înfierbântase. Dar, într-un târziu, lumea adunată îşi potoli foamea şi setea şi se risipi în grupuri de câte doi sau trei, întinzându-se pe iarbă, fumând ţigări sau ascultând fanfara.

Judith se uită la ceas şi văzu că era deja unsprezece şi jumătate. Nu o zărea nicăieri pe Sarah Sudlow şi ospătarii strângeau acum resturile de la petrecere. Bluza i se umezise pe spate de transpiraţie şi, cum se părea că nu mai are nimic de făcut, părăsi cortul, plecându-şi capul sub copertina de canafas. Privi în faţă marea şi briza era binecuvântat de răcoroasă.

Stătu pe loc o clipă, respirând adânc aerul proaspăt şi rece care adia dinspre ţărm şi contemplă cu atenţie tabloul atât de liniştitor: pajiştile de la Gordon's Green, fanfara Marinei Regale (în uniforme de ceremonie, cu caschete albe), care cânta acum melodii de la bordul navei H.M.S. „Pinafore", grupurile răzleţe de bărbaţi care se odihneau. Apoi zări un om singuratic, care nu era întins pe burtă şi proptit în coate, ci stătea în picioare, cu spatele la ea, după cât s-ar părea absorbit de muzică. Îl remarcase numaidecât fiindcă era oarecum deosebit. Uscăţiv şi descărnat ca şi ceilalţi, fără a purta însă uniforma anonimă de campanie şi nici pantofi de sport din pâslă. În schimb, era încălţat cu o pereche de bocanci uzaţi, pentru deşerturile de nisip, exact genul pe care ofiţerii din Marina Regală îl porecliseră în derâdere „crampoane de lupanar". Avea pe cap o bonetă scoţiană, cu panglici la spate, care fluturau în adierea vântului. O cămaşă ponosită kaki, cu mânecile suflecate până la cot. Şi un kilt. O fustanelă tradiţională a soldaţilor scoţieni din Regimentul Gordon. Zdrenţuită şi decolorată, cu pliseurile cârpăcite cu sfoară de un amator. Totuşi, un kilt.

Gus!

Preţ de o clipă se gândi că ar putea fi chiar Gus, apoi realiză brusc că nu era posibil, fiindcă Gus murise. Se prăpădise, ucis în Singapore. Dar poate acesta îl cunoscuse pe Gus.

...„Ferestrele le-am spălat; podelele le-am măturat.

Şi lustruit-am clanţa de la uşa din faţă.
Cu atâta migală lustru am dat.
Încât acum mi-s comandant pe nava reginei”.

Străbătu pajiştea, îndreptându-se spre acel bărbat. El nu o auzi venind şi nu se întoarse.

— Bună! îi spuse Judith.

Tresărind, se răsuci atunci pe călcâie şi ea îl privi drept în faţă. Ochi negri, sprâncene stufoase, obraji cadaverici, piele brăzdată de riduri adânci, care nu fuseseră înainte acolo. Judith încercă o senzaţie trupească stranie, de parcă inima i-ar fi încetat să bată şi tot corpul i-ar fi amorţit pentru o clipită.

El fu primul care sparse tăcerea.

— Dumnezeule, Judith!

„Oh, Loveday! N-ai avut dreptate. Te-ai înşelat amarnic tot timpul”.

— Gus!

— De unde-ai răsărit?

— De-aici. Din Colombo.

„N-a fost omorât la Singapore. Nu e mort. E aici. Cu mine. Viu şi nevătămat”.

— Eşti în viaţă! exclamă ea.

— Credeai că nu sunt?

— Da. Te socoteam mort de mulţi ani. Chiar de la căderea insulei Singapore. Cu toţii ne-am închipuit asta. Când te-am văzut stând aici, ştiam că nu eşti tu, fiindcă nu se putea.

— Arăt a cadavru?

— Nicidecum. Arăţi minunat. Şi vorbise serios, era adevărat. Bocancii, Kiltul şi bereta scoţiană. Cum naiba ai reuşit să le păstrezi?

— Doar kiltul şi bereta. Bocancii i-am furat.

— Oh, Gus!

— Nu plânge.

Dar Judith făcu un pas înainte, îi înconjură mijlocul cu braţele şi-şi îngropă faţa în cămaşa lui de bumbac, veche şi uzată. Îi putea simţi coastele, oasele, îi auzea bătăile inimii. Gus o îmbrăţişă şi el; stătură pur şi simplu acolo, înlănţuiţi, strângându-se cu afecţiune, în văzul tuturor. Şi Judith se gândi din nou la Loveday, ca s-o dea apoi uitării; pe moment, cel mai important lucru era că-l regăsise pe Gus.

După scurt timp, se depărtară. Dacă vreo persoană fusese martoră la exteriorizarea acestor sentimente de ataşament, atunci băgase de seamă că nu avea de ce să manifeste interes. În definitiv, Judith nu plânsese, iar Gus n-o sărutase. Scena se sfârşise. Înapoi deci la lucrurile fundamentale.

— Nu te-am văzut în cort, îi spuse ea.

— N-am stat acolo decât puţin timp.

— Trebuie să rămâi aici?

— Nu neapărat. Dar tu?

— Nici eu. Când trebuie să te-ntorci la bord?

— Bărcile pleacă la ora trei.

— Ne-am putea duce la Galle Road. Unde locuiesc eu. Să bem. Ceva sau să luăm prânzul. E timp destul.

— Ceea ce mi-ar plăcea cu adevărat este să mergem la „Galle Face Hotel", spuse Gus. Am un soi de întâlnire acolo. Dar nu pot merge singur, fiindcă n-am bani indieni. Nici măcar o rupie, doar bancnote japoneze.

— Am eu bani. Te conduc acolo. Vin cu tine.

— Cum?

— O să luăm un taxi. E o staţie mai încolo, pe drum, lângă Turnul cu orologiu. Nu-i prea departe, putem merge pe jos.

— Eşti sigură?

— Bineînţeles.

— N-o să dai de bucluc?

— Sunt în permisie. Liberă ca pasărea cerului.

* * *

Aşa că se strecurară pe nesimţite prin mulţime. Nimeni nu-i observă, şi dacă totuşi cineva băgă de seamă, nu spuse nimic ca să-i oprească. Trecură pe lângă cortul acum aproape gol, străbătură pajiştea, ieşiră pe strada Reginei, apucară pe drumul ce ducea spre răspântie şi spre Turnul cu ceas. Acolo, aşteptau câteva taxiuri vechi. Şoferii, zărindu-i, săriră imediat în picioare, ciorovăindu-se pentru transportul pasagerilor, dar Judith şi Gus se urcară în primul taxi care stătea la coadă, ceea ce-i scuti de discuţii în contradictoriu.

— Ştii, n-am realizat niciodată până acum cât de dificil trebuie să fie să depui mărturie. La tribunal. Într-un proces pentru crimă sau altceva. Poţi

jura orbeşte pe Biblie că ai văzut sau n-ai văzut persoana implicată într-un moment vital. Dar ştiu acum că tot ce vezi în realitate e dominat de ceea ce crezi sau socoţi că-i adevărat.

— Te referi la mine?

— Nu erai tu până când nu ţi-am văzut chipul.

— Cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat este să te-ntâlnesc. Povesteşte-mi despre tine. Eşti în permisie, deci. Nu lucrezi aici?

— Nu, în Trincomalee. Ţi-aminteşti de Bob Somerville, unchiul meu? N-ai cum, nu cred că l-ai cunoscut. E contraamiral în statul major al comandantului-şef al flotei. Stau la el.

— Înţeleg.

— Soţia lui, Biddy, era sora mamei.

— Era? La trecut?

— Da. Părinţii mei erau în Singapore, cam în acelaşi timp cu tine...

— Ştiu. I-am întâlnit la o petrecere dată de un batalion la cazarma Selaring. Era chiar înainte de atacul de la Pearl Harbor, când luam încă parte la chefuri. Ce li s-a întâmplat? N-au scăpat cu viaţă?

Judith clătină din cap.

— Nu. Tata a murit la Changi.

— Îmi pare foarte rău.

— Iar mama şi sora mea mai mică au încercat să ajungă în Australia, dar vaporul lor a fost torpilat în Marea Java. N-au supravieţuit.

— Oh, Dumnezeule! Regret din tot sufletul.

— De-aia sunt în permisie. O lună întreagă. Să fiu cu Bob. Trebuie să mă întorc la Trincomalee la sfârşitul săptămânii ăsteia.

— Deci, nu te-aş mai fi întâlnit câteva zile mai târziu.

— Aşa e.

Taxiul se deplasa de-a lungul trotuarului, pe lângă Galle Face Green. Un grup de băieţaşi jucau fotbal, driblând şi tot lovind în minge, în ciuda faptului că erau desculţi. Gus întoarse capul să-i privească.

— Nu-i exact aceeaşi situaţie, dar şi părinţii mei au murit, spuse el. N-au pierit de foame, nici nu s-au înecat, ci s-au stins în linişte, de moarte bună, în patul lor sau în spital, ori poate într-un sanatoriu particular.

Gus îşi întoarse faţa spre ea. Erau foarte bătrâni. Erau în vârstă înainte să mă nasc. Am fost singurul lor copil. Pesemne, şi ei credeau că murisem.

— Cine ţi-a spus?

— O doamnă cumsecade, un fel de asistentă socială, în spitalul din Rangoon.

— Nu puteai să trimiţi vorbă cuiva din Singapore? Nici măcar mamei şi tatălui tău?

— Am încercat să scot pe furiş o scrisoare din lagărul de la Changi, dar bănuiesc că n-a ajuns niciodată la destinaţie. N-am mai avut apoi altă şansă.

Taxiul coti spre curtea exterioară a hotelului, trăgând sub umbra tendei de la intrare. Pătrunseră în lungul foaier decorat cu arbuşti înfloriţi, în ghivece mari, şi cu două şiruri de vitrine etalând sub sticlă bijuterii superbe şi costisitoare: coliere de aur, brăţări, broşe cu safire şi diamante, cercei şi inele cu rubine şi smaralde.

— Gus, ziceai că ai o întâlnire.

— Aşa-i.

— Cu cine?

— Aşteaptă şi-ai să vezi. În spatele biroului de la recepţie stătea un funcţionar ceylonez. Vă rog, Kuttan lucrează încă aici?

— Desigur, domnule. Conduce restaurantul.

— Mă întreb dacă aş putea vorbi cu el. N-am să-i răpesc prea mult timp.

— Puteţi să-mi spuneţi cine doreşte să-l vadă?

— Căpitanul Callender. Un prieten al colonelului Cameron. Din Regimentul Scoţian Gordon.

— Foarte bine. Poate vreţi să aşteptaţi pe terasă? Le arătă direcţia cu degetul lui subţire, cafeniu. Doriţi vreo răcoritoare? Cafea la gheaţă sau vreo băutură de la bar?

Gus se întoarse spre Judith:

— Ce-ai vrea să bei?

— O limonadă, te rog.

— Deci, o limonadă pentru doamna şi o bere pentru mine.

— Perfect, domnule.

Parcurseră foaierul pardosit cu dale de marmură şi ieşiră pe terasă. Gus mergând înainte să aleagă masa şi să aranjeze fotoliile împletite din trestie. Urmându-l, Judith se miră de calmul lui imperturbabil, de detaşarea vădită, de aerul său autoritar care era înnăscut şi nu putea fi niciodată distrus. Nu numai că Gus supravieţuise chinurilor din lagărul birmanez, dar, cum se părea, supravieţuise cu tăria sa de caracter, având

evident un anumit stil în purtare. Uniforma lui jerpelită nu arăta pe el nici comică, nici bizară, pur şi simplu fiindcă o purta cu atâta mândrie. Dar mai era totuşi şi altceva. O forţă lăuntrică aproape palpabilă, de asemenea extraordinară. Găsea că acest fapt era puţin intimidant. Mai devreme sau mai târziu, va trebui să-i spună despre Loveday. În vremurile de demult, purtătorilor de veşti proaste li se tăiau deseori capetele. Hotărî că nu se va oferi în mod voluntar să-i dezvăluie nici o informaţie, până când nu-i va pune el întrebarea cu pricina.

Stând pe terasă, băuturile li se aduseră imediat. Nişte copii, supravegheaţi cu atenţie de câteva amah[78] înotau în piscină. Briza foşnea printre frunzele de palmier şi, în capătul grădinii, dincolo de balustrada ornamentală, se întindea marea nesfârşită.

— Totu-i la fel, spuse Gus. Nimic nu s-a schimbat.

— Ai mai fost aici?

— Da, în drum spre Singapore. Am venit pe o navă care transporta trupe, via Cape Town, împreună cu câţiva fârtaţi din regiment. Am poposit aici timp de patru zile, apoi ne-am îmbarcat pe alt vapor. A fost un răgaz cu adevărat tumultuos. Petreceri în lanţ şi fete drăguţe. Un răgaz plăcut, repetă el.

— Căpitane Callender!

Nu-l auziseră venind pe cel care-l strigase, dar acum era acolo. Gus se ridică în picioare.

— Kuttan! Străinul stătea radiind numai zâmbet, cu tunica albă, înzorzonată cu epoleţi din mătase roşie, însemnul slujbei sale; părul îi era bine netezit şi impregnat cu ulei, mustaţa superbă, în stilul rajahilor, impecabil tunsă. Ducea o tavă de argint pe care era aşezată o sticlă de whisky Black & White.

— Doamne, nu-mi puteam crede urechilor când mi s-a spus că sunteţi aici. Că sunteţi viu şi nevătămat.

— Mă bucur că te văd, Kuttan.

— Şi eu. Dumnezeu e foarte milostiv. Aţi venit cu vaporul din Rangoon?

— Da. Plecăm azi după-amiază.

— O să privesc nava pornind pe mare. Când se lasă întunericul, toate luminile sunt aprinse. Foarte frumos. Vă voi petrece cu privirea când

---

[78] Amah (cuvânt anglo-indian) - doică.

plecaţi spre casă.

— Mă voi gândi la tine, Kuttan.

— Şi asta-i sticla de Black & White a colonelului Cameron pe care m-a rugat să i-o păstrez. Am ţinut-o sub cheie tot timpul. Se uită în jur. Colonelul Cameron nu-i cu dumneavoastră?

— A murit, Kuttan.

Bătrânul îşi holbă trist ochii negri.

— Oh, căpitane Callender, ce veste proastă!

— Nu voiam să părăsesc Colombo fără să te înştiinţez.

— N-am uitat niciodată zilele când aţi stat aici. Şi nici pe colonelul Cameron. Un adevărat gentleman. Se uită la sticla de whisky. Eram atât de sigur că se va întoarce să şi-o ia, aşa cum a promis. A plătit-o în ultima seară. Mi-a zis atunci: „Kattan, păstrează-mi-o. La gheaţă. Vom sărbători din nou întoarcerea noastră acasă". Şi, acum, nu mai vine. Puse sticla pe masă. Aşa că trebuie s-o luaţi dumneavoastră.

— N-am venit pentru whisky, Kuttan. Am trecut să te văd.

— Vă sunt foarte recunoscător. Vreţi să prânziţi la restaurant?

— Nu cred. Din păcate, n-am timp să-ţi degust delicioasele preparate şi mă tem că, în momentul de faţă, nu mi-e gândul să-mi pun stomacul la cale.

— Aţi fost bolnav, nu-i aşa?

— Acum mă simt bine. Kuttan, eşti un om ocupat. Nu trebuie să te reţin de la treburi. Îi întinse mâna. La revedere, prieten vechi. Îşi strânseră mâinile. Şi, apoi, Kuttan se dădu un pas înapoi, îşi împreună palmele şi făcu salamalecuri cu multă afecţiune şi respect.

— Dumnezeu să vă aibă în pază, căpitane Callender.

Când dispăru, Gus se aşeză din nou şi privi ţintă sticla de whisky.

— Trebuie să găsesc o pungă sau o traistă în care s-o pun, spuse el. Nu mă pot lăsa luat peste picior cu glume nesărate odată ajuns la bord, pe „Orion". N-aş suporta.

— O să găsim ceva, îi promise Judith. O poţi lua cu tine în Scoţia.

— E ca şi cum aş căra apă la puţ.

— Ce o să se întâmple când ajungi acasă?

— Nu sunt sigur. Presupun că o să mă prezint la Cartierul General din Aberdeen. Controale medicale. Vreo permisie, eventual.

— Ai fost foarte bolnav?

— Nu mai rău decât alţii: Beri-beri, dizenterie, inflamaţii şi abcese.

Pleurezie purulentă, malarie şi holeră. Se consideră că au murit aproape şaisprezece mii de britanici. Bărbaţii care au coborât azi pe ţărm sunt întrecuţi de trei ori în număr de cei care au trebuit să rămână la bord.

— Îţi repugnă să vorbeşti?

— Despre ce?

— Despre Singapore şi despre cum a început totul. Am primit ultima scrisoare a mamei, dar nu mi-a spus realmente mare lucru, cu excepţia confuziei şi a haosului.

— Cum aşa a şi fost. La o zi după atacul de la Pearl Harbor, japonezii au invadat Malaya. Regimentul Gordon trebuia să apere fortificaţiile de pe coastă, dar la începutul lui ianuarie ne-am deplasat spre interiorul peninsulei Malaya şi ne-am alăturat unui detaşament australian. Însă n-am avut nicio şansă de izbândă şi, pe la sfârşitul lui ianuarie, ne-am retras către şoseaua dinspre insula Singapore. Dar era o operaţiune militară sortită eşecului, o campanie imposibil de câştigat fără ajutorul forţelor aeriene şi noi aveam doar o sută cincizeci de avioane, întrucât cea mai mare parte a RAF lupta în nordul Africii. Şi, apoi, erau refugiaţii. Ne stânjeneau, mişunau prin tot locul. Am fost trimişi să luptăm în ariergardă pe şoseaua de legătură. Ne-am menţinut poziţiile trei sau patru zile, dar numai cu puştile şi baionetele, de vreme ce artileria îşi epuizase obuzele cât ai bate din palme. Umbla sporadic vorba despre o încercare de a scăpa, de repliere spre Java sau altundeva, dar era numai un zvon. Apoi, la o săptămână după ce au intrat în Singapore, japonezii au descoperit rezervoarele de alimentare cu apă proaspătă. Erau cel puţin un milion de oameni în oraş şi japonezii au întrerupt robinetele. Asta a fost tot. A urmat capitularea.

— Ce ţi s-a întâmplat atunci?

— Am fost cu toţii încarceraţi la Changi. Nu era prea rău, gardienii erau destul de rezonabili. Am fost repartizat într-o echipă de muncă trimisă să repare străzile după distrugerile bombardamentelor. Am căpătat multă abilitate în şterpelirea proviziilor şi raţiilor suplimentare. Chiar mi-am vândut ceasul pe dolari Malaya, cu care l-am mituit pe unul dintre gardieni ca să trimită prin poştă scrisoarea pentru părinţii mei, dar nu ştiu dacă a expediat-o şi dacă ai mei au primit-o. Bănuiesc că nu voi afla niciodată. De asemenea, tot el mi-a adus hârtie, creioane şi un bloc de desen, pe care am reuşit să-l umplu cu schiţe şi să-l ţin ascuns următorii trei ani şi jumătate. Un soi de mărturie istorică. Desigur, nu

pentru contemplare.

— Îl mai ai încă?

Gus încuviinţă, dând din cap.

— La bord. Împreună cu periuţa de dinţi, bucata de săpun şi ultima scrisoare a lui Fergie Cameron, pe care trebuie s-o predau văduvei lui.

— Ce s-a mai întâmplat apoi, Gus?

— Păi, am stat la Changi şase luni, apoi s-a dus vestea că japonezii au construit alte lagăre pentru noi în Siam[79]. Pe urmă, n-am avut habar decât că ne-au suit pe toţi în camioane pentru vite şi că am călătorit spre nord către Bangkok cinci zile şi cinci nopţi. Câte treizeci în fiecare camion, aşa că nu era loc să te întinzi. A fost înfiorător, Primeam zilnic câte o ceaşcă de orez şi câte una de apă. Până când am ajuns în Birmania, mulţi dintre noi erau deja foarte bolnavi, iar alţii muriseră. Sosiţi la Bangkok, ne-am prăvălit din camioane, răsuflând uşuraţi că supliciul se sfârşise. Ceea ce nu ştiam era că acesta de-abia începuse!

Copiii se opriră din înotat şi fură însoţiţi apoi de către doici în restaurant ca să-şi ia prânzul. Acum, piscina zăcea liniştită. Gus apucă sticla şi dădu pe gât toată berea.

— Asta-i tot, spuse el. Nici mai mult, nici mai puţin. Am pus punct. Pe buze îi trecu o nălucire de zâmbet. Mulţumesc că m-ai ascultat.

— Mulţumesc că mi te-ai destăinuit.

— Destul cu vorbăria despre mine! Vreau să-mi povesteşti acum despre tine.

— Oh, Gus, nu suferă comparaţie. În ce mă priveşte, totu-i şters.

— Te rog. Când te-ai înrolat în W.R.N.S?

— A doua zi după ce a murit Edward.

— Crud şi cumplit! Le-am scris soţilor Carey-Lewis. Eram în Aberdeen atunci, după St. Valéry. Am vrut atât de mult să merg şi să-i văd dar n-am găsit nici răgaz, nici prilejul potrivit înainte de a pleca pe mare spre Cape Town. Se încruntă, aducându-şi aminte. Ai cumpărat casa doamnei Boscawen, nu-i aşa?

— Da. După moartea ei. Casa e minunată. Am adorat-o dintotdeauna. Însemna în sfârşit că aveam un cămin. Biddy, soţia lui Bob Somerville, a venit să locuiască la mine. Ca şi Phyllis, care lucra pe vremuri pentru mama. Şi fetiţa ei, Anna. Sunt încă acolo.

---

79 Siam - Thailanda

— Ăsta-i sălaşul unde te vei întoarce?

— Da.

Judith aştepta.

— Şi Nancherrow? o întrebă el.

— Totu-i la fel. Atâta doar că Nettlebed a încetat să mai fie majordom şi s-a apucat de grădinărit. Desigur, serveşte încă la masă şi perie hainele din tweed ale colonelului, dar e mult mai interesat de legumele lui.

— Şi Diana? Şi colonelul?

— Neschimbaţi.

— Athena?

— Rupert a fost rănit în Germania. A rămas invalid şi a fost declarat inapt pentru serviciul militar. Acum, Rupert şi Athena locuiesc în Gloucestershire.

Judith tot adăsta.

— Şi Loveday?

Gus o urmărea atent cu privirea.

— Loveday s-a măritat, Gus, îi răspunse ea.

— S-a măritat? Expresia figurii lui reflecta o totală consternare. Loveday? Căsătorită! Cu cine s-a măritat?

— Cu Walter Mudge.

— Grăjdarul de la fermă?

— Exact.

— Când?

— În vara anului 1942.

— Dar... de ce?

— Credea că ai murit. Era absolut convinsă că ai fost ucis. Nu primise nici o veste de la tine, nici un cuvânt. Tăcere împietrită. Pur şi simplu, a renunţat, s-a dat bătută.

— Nu înţeleg, spuse el.

— Nu ştiu dacă pot să-ţi explic. Dar după St. Valéry, Loveday a avut un soi de premoniţie, acea revelaţie că erai viu. Şi a fost adevărat. Te-ai întors. Nici n-ai pierit atunci în luptă, nici n-ai fost luat prizonier. Asta... Asta a făcut-o să creadă că se înfiripase un fel de telepatie nemaipomenit de puternică între voi. După Singapore, a încercat din nou, gândindu-se stăruitor la tine şi aşteptând vreun semn sau vreun mesaj: anume că nu erai mort, ci în viaţă. Dar n-a primit nici unul.

— Nu puteam s-o sun la telefon.

— Oh, Gus, încearcă s-o înţelegi. Ştii cum e Loveday. Odată ce îi intră o idee în cap sau îşi formează o convingere, e imposibil de clintit. Într-un mod ciudat, ne-a convins pe toţi. Judith îşi schimbă afirmaţia. Cel puţin, i-a convins pe Diana şi pe colonel.

— Nu şi pe tine?

— Ca să zic aşa, eram şi eu în aceeaşi barcă. Aveam familia în Singapore, şi nici un fel de veste. Totuşi, nu mi-am pierdut speranţa fiindcă ştiam că doar atât îmi mai rămăsese. Am tot nădăjduit şi pentru tine, până în ziua când Loveday s-a căsătorit, iar după aceea mi s-a părut lipsit de noimă.

— E fericită?

— Poftim?

— Te-am întrebat, e fericită?

— Aşa cred, deşi n-am mai văzut-o de multă vreme. Are un băieţel, pe nume Nathaniel. O să-mplinească trei ani în noiembrie. Locuieşte într-o căsuţă la ferma Lidgey. Oh, Gus, îmi pare rău. Mă îngrozeam la gândul să-ţi spun. Dar s-a întâmplat, e un fapt de viaţă. N-are nici un sens să te mint.

— Socoteam că mă va aştepta, spuse el.

— Nu trebuie să fii supărat pe ea.

— Nu sunt supărat. Dar, deodată, Gus arătă teribil de sleit, buimac de disperare. Ridică mâna şi se frecă la ochi. Judith se gândi că se întoarce acasă, în Scoţia şi că nu-l aştepta nimic acolo. Nici tu părinţi, nici tu familie. Şi nici Loveday.

— Trebuie să ţinem legătura, Gus, spuse ea. Orice s-ar întâmpla, trebuie neapărat să ţinem legătura. O să-ţi dau adresa mea, iar tu mi-o dai pe-a ta, ca să ne putem scrie. Judith chibzui puţin la asta şi realiză că amândurora le lipseau cele necesare. Se ridică în picioare. Mă duc să caut nişte hârtie şi un creion. Şi să şterpelesc ceva ca să-ţi ascunzi sticla de whisky. Aşteaptă-mă aici, vin într-o clipă.

Îl lăsă singur. Intră în hotel, plăti nota de la bar, i se dădu o pungă maronie în care să camufleze sticla de Black & White. După aceea, îşi croi drum spre sala de bridge, de unde sustrase câteva coli de hârtie cu antetul hotelului, precum şi un creion. Când se reîntoarse la Gus, văzu că el nu se clintise din loc. Rămăsese exact cum îl lăsase, cu ochii pironiţi pe linia nedesluşită a orizontului, între două nuanţe diferite de albastru, rătăcind în altă lume.

— Uite! îi întinse o coală de hârtie şi creionul. Adresa ta, unde te pot

găsi. Gus i-o notă, apoi împinse îndărăt foaia şi plaivazul.

„Ardvray
Bancharry
Aberdeenshire”.

Judith împături hârtia şi şi-o îndesă în buzunar. Apoi, fu rândul ei.

„Casa Dower
Rosemullion”.

— Dacă-ţi scriu, promiţi că-mi răspunzi, Gus?

— Sigur că da.

— Nici unuia dintre noi nu ne-a mai rămas mare lucru, nu-i aşa? Prin urmare, trebuie să ne susţinem reciproc. E important.

Acum, el împături foaia de hârtie şi o băgă în buzunarul de la piept.

— Da, e important. Judith... Cred că trebuie să plec. Nu cumva să întârzii şi să pierd vaporul.

— Te însoţesc.

— Nu, prefer să merg singur.

— Să căutăm un taxi. Uite...

— Ce-i asta?

— Bani pentru costul călătoriei.

— Mă simt ca un bărbat întreţinut.

— Nicidecum. Eşti cu totul special.

Îşi luă pachetul (care îşi trăda totuşi conţinutul, în ciuda ambalajului), părăsiră terasa, trecură prin foaier şi ieşiră. Portarul chemă un taxi şi îi ţinu portiera deschisă lui Gus.

— La revedere, Judith. Glasul lui părea uşor răguşit.

— Promite-mi că-mi scrii. Te înştiinţez imediat ce ajung în Anglia.

Gus înclină din cap. Şi apoi rosti:

— Doar un lucru. O să le povesteşti tuturor de la Nancherrow despre ziua de azi?

— Desigur.

— Spune-le că sunt sănătos. Zi-le că mă simt bine.

— Oh, Gus. Se întinse şi-l sărută pe amândoi obrajii. Gus se sui în taxi, trântind poFtiera. Apoi maşina demară şi porni la drum pe lângă Galle Face Green. Zâmbind şi fluturând din mână, Judith îl urmări din ochi, dar,

de îndată ce taxiul se pierdu în zare, simţi că surâsul ei încurajator i se stinge pe buze.

„Să păstrăm legătura”, strigă după el în gând. „Nu trebuie să dispari din nou”.

— Vă pot chema un taxi?

Se întoarse şi privi la portarul îndatoritor şi fastuos în uniforma lui verzuie. Preţ de o clipă, nu-i trecu prin minte ce intenţiona să facă, unde îşi propunea să meargă. Dar nu avea nici un sens să se reîntoarcă la fort. Se va duce acasă, va face un duş, se va lungi în pat.

— Da, mulţumesc.

Iarăşi pe Galle Road, dar acum îndreptându-se în direcţia opusă, instalată comod şi nu înghesuită pe banca unui camion de trei tone.

„Le vei povesti tuturor de la Nancherrow despre ziua de azi?”

Se gândi la Walter Mudge, Nathaniel şi, bineînţeles, la Loveday. La nunta care n-ar fi trebuit niciodată să aibă loc. La copilul care n-ar fi trebuit să fie nici zămislit, nici născut. Loveday era cea mai apropiată prietenă a ei. Nici o persoană din lume nu putea fi o companie mai bună, dar, totodată, nimeni nu putea fi mai agasant. Zgâindu-se pe geam la trotuarele prăfuite, la trecători şi la şirurile mişcătoare de palmieri, abia de suporta să contemple trista întoarcere acasă, hărăzită lui Gus. I se părea groaznic de nedrept şi deloc ceea ce merita el. Cu inima grea de revoltă în numele lui, îşi vărsa resentimentele asupra lui Loveday, dezlănţuindu-şi furia în tăcere.

„De ce trebuie totdeauna să fii aşa de îndărătnică, atât de impulsivă? De ce nu m-ai ascultat în acea zi la Londra?”

„Eram deja însărcinată”. Loveday, zbierând la ea de parcă Judith ar fi fost slabă de duh. Loveday nedezminţindu-şi firea.

„Ai încurcat complet iţele. Gus e în viaţă, se-ntoarce acasă şi n-are nici măcar familie, fiindcă bătrânii lui părinţi au murit. S-ar cuveni să vină la Nancherrow şi să te găsească aşteptându-l. Totul ar fi putut să fie perfect în toate privinţele. S-ar cădea să revină acasă, la tine. În schimb, se întoarce în Scoţia, la o casă goală, fără familie, fără dragoste”.

„Ce-l opreşte să vină la Nancherrow? Era prietenul lui Edward. Mami şi tăticu’ cred că-i vrednic de admiraţie. Nimic nu-l poate împiedica”.

„Cum să vină la Nancherrow dacă eşti măritată cu Walter? Te-a iubit. A nutrit multă dragoste pentru tine. Şi-a irosit ani din viaţă suferind în lagărul din Birmania, spunându-şi să reziste fiindcă tu-l aştepţi. Cum

poate veni la Nancherrow? Trebuie că n-ai inimă sau imaginaţie pentru a sugera un asemenea lucru".

„Ar fi trebuit să-mi dea de veste că e teafăr". Loveday părea acum îmbufnată.

„Cum era posibil? Nu te gândeşti că era închis în lagăr şi n-avea de unde să te sune la telefon? A reuşit doar să strecoare o scrisoare pentru părinţii lui, dar nu e sigur dacă au primit-o vreodată. De ce ţi-ai pierdut speranţa? De ce nu l-ai aşteptat?..."

„Nu înţeleg de ce te amesteci unde nu-ţi fierbe oala".

„Nu mă amestec. Totuşi, mă simt răspunzătoare. Gus trebuie să ştie că are prieteni. Nu se cade să-l lăsăm să dispară iarăşi. Dar nu cred că se va reîntoarce la Nancherrow şi mă îndoiesc că-mi va face vreo vizită la Casa Dower, fiindcă ştie că locuim în apropiere şi că, mai curând sau mai târziu, va da ochii cu tine. Nu pricepi, m-ai pus într-o postură intolerabilă?"

„Negreşit, nu suntem singurii lui prieteni".

„Dar ştii cât de mult iubeşte comitatul Cornwall. Era un soi de rai pe pământ pentru el, cu tine acolo şi cu picturile lui. Cum poţi să fi atât de dură? De ce faci totdeauna un talmeş-balmeş din toate?"

„Nu ştii dacă am încurcat într-adevăr toate lucrurile. Noi nu ne-am văzut decât arareori în ultimii cinci ani. De unde ştii că nu sunt fericită cu Walter?"

„Fiindcă nu-i bărbatul potrivit pentru tine. Ar fi trebuit să-l aştepţi pe Gus".

„Of, taci din gură".

Acum, taxiul încetini, trăgând lângă bordură. Văzu porţile atât de familiare şi santinela. Era acasă... Coborî, plăti şoferului şi intră.

Şi apoi, în acea zi extraordinară, cu evenimente extraordinare, se petrecu şi ultimul lucru ieşit din comun, care avea să o abată de la toate preocupările şi gândurile legate de Gus şi Loveday. La bungaloul lui Bob uşile stăteau larg deschise şi, chiar atunci când intră pe aleea de acces, el era acolo, coborând în fugă treptele late şi înaintând cu paşi mari pe pietrişul bine greblat pentru a-i ieşi în întâmpinare.

— Unde-ai fost? Bob nu fusese nicicând în viaţa lui supărat pe ea, dar acum părea profund enervat şi necăjit. Te aştept de la amiază. De ce nu te-ai întors mai repede? Ce-ai făcut atâta timp?

— Eu... Eu... Pe deplin uluită de izbucnirea lui, Judith abia găsea

cuvinte să se explice... M-am întâlnit cu cineva. Am fost la Galle Face Hotel. Îmi pare rău...

— Nu regreta. Bob nu era mânios, ci doar tulburat, îşi puse mâinile pe umerii ei şi o ţinu strâns de parcă, în orice clipă, Judith ar fi putut să se prăbuşească la pământ. Ascultă-mă cu atenţie! Azi dimineaţă am primit un telefon de la ofiţerul tău secund din Trincomalee...

S-a transmis un semnal telegrafic din Porthsmouth, de la bordul navei H.M.S. „Excellent" Jess a supravieţuit... Java, Djakarta... „The Rajah of Sarawak" O barcă de salvare... o tânără infirmieră australiană... Un lagăr de concentrare...

Judith îl privea ţintă chipul plin de încreţituri, ochii arzând de emoţie, gura deschizându-i-se şi închizându-i-se, rostind cuvinte aproape neinteligibile.

— ...Mâine sau poimâine... cu R.A.F. De la Djakarta la Ratmalana... Va fi aici.

În fine, prinse tâlcul vorbelor lui: Bob îi spunea că Jess scăpase cu viaţă. Micuţa Jess. Nu se înecase. Nu murise în urma exploziei. Era vie şi nevătămată.

— Crucea Roşie ne va înştiinţa când trebuie să sosească... Vom merge împreună s-o întâmpinăm la avion...

— Jess? făcu un efort uriaş să-i rostească numele.

Brusc, Bob o trase la piept şi o strânse cu atâta putere, încât ea crezu că îi va frânge coastele.

— Da, Jess, şi glasul îi fu sugrumat de o emoţie pe care nici măcar nu încerca să şi-o ascundă. Se întoarce la tine!

* * *

— O zi destul de emoţionată pentru tine.

— Aşa e.

— Sora ta, parcă astfel spunea colonelul de aviaţie?

— Da.

— Câţi ani are?

— Paisprezece.

Era ora cinci după-amiaza. Judith şi Bob – călătorind cu oarecare pompă în maşina lui de serviciu – se înfăţişaseră la baza aeriană R.A.F. de

la Ratmalana, la patru şi un sfert. Acolo îi întâmpinase comandantul de escadră şi îi însoţise la popotă, unde fuseseră serviţi cu ceşti de ceai, în aşteptarea semnalului dat de Turnul de control precum că avionul de la Djakarta va ateriza în decurs de câteva minute.

— Crezi că o vei recunoaşte?

— Da, aşa socot.

Ieşiră din popotă, traversară terenul plin de praf, destinat defilărilor, îndreptându-se spre Turnul de control. Bob Somerville şi colonelul de aviaţie mergeau în frunte, amândoi în uniforma militară, adânciţi într-o discuţie de interes profesional. Ofiţerul mai tânăr – căpitan de aviaţie, îndeplinind o anume îndatorire de serviciul (Secretar? Locotenent major? Aghiotant? Ataşat pe lângă comandantul militar?) – îşi potrivi ritmul paşilor după cel al lui Judith şi o antrenă în conversaţie. Avea o mustaţă stufoasă de pilot de vânătoare şi purta cascheta înclinată strengăreşte. Judith intui că se bucura de reputaţia unui bărbat căruia îi place societatea femeilor. Oricum, era limpede că îi surâdea compania unei tinere drăguţe, nicidecum slute şi, în plus, gătită într-o rochie atrăgătoare; o schimbare plăcută faţă de uniforma kaki, omniprezentă, a femeilor înrolate în Forţa Aeriană Auxiliară.

— Vei rămâne mult timp în Colombo?

— Nu ştiu.

Deşi în aparenţă calmă, Judith tremura de nervi. Dacă avionul nu venea? Dacă, atunci când în sfârşit ateriza, Jess nu era la bord? Dacă se întâmpla ceva îngrozitor, vreo încurcătură neaşteptată? Sau vreo explozie, provocând prăbuşirea avionului şi moartea pasagerilor?

— Lucrezi pentru contraamiral?

— Nu, doar locuiesc cu el.

— Ce şansă nesperată să-ţi regăseşti sora!

Ofiţerul făcea pentru înviorarea dialogului tot ce era omeneşte posibil, dar Judith nu avea chef de vorbă.

Li se alăturară celorlalţi în faţa Turnului de control şi, de asemenea, câtorva membri ai personalului de la sol, care purtau salopete murdare şi răspundeau de întreţinerea vehiculelor şi de alimentarea cu combustibil. În capătul îndepărtat al pistei, se înălţau hangarele şi staţionau câteva avioane Tornado şi Hurricane. Pista era liberă. Giruetele se învârteau în adierea vântului.

Pentru scurtă vreme, nimeni nu spuse nimic. Era un moment de

intensă adăstare. Apoi, căpitanul de aviaţie rupse tăcerea.

— Vine acum! Judith simţi că-i sată inima din piept. Membrii personalului de la sol se desprinseră din grup, se încolonară, urcându-se pe rând într-un camion. Un bărbat cu vestă roşie apăru la marginea pistei pentru a semnaliza. Punându-şi mâna streaşină la ochi, scrutând înaltul cerului, Judith nu putu vedea nimic din pricina strălucirii orbitoare a soarelui ce aluneca în declin. Ciulindu-şi urechile, nu auzi nici un zgomot. Se întrebă dacă tânărul căpitan de aviaţie fusese cumva blagoslovit cu puteri extrasenzoriale. Pesemne, mustaţa lui era la fel de sensibilă ca mustăţile unui motan şi deci îi stătea în putinţă să...

Chiar atunci văzu avionul, o jucărioară argintie, suspendată în văzduh. Auzi zumzetul motoarelor pe când plana în jos, dinspre sud-vest, pierzând treptat altitudine, zburând spre pistă, cu roţile coborâte către pământ. Ateriză cu un zgomot infernal, roţile rulând răsunător pe pistă şi Judith ridică instinctiv mâna să-şi ferească faţă de vârtejul stârnit, împrăştiind norişori de praf înecăcios.

De îndată ce colbul se risipi, mai zăboviră încă cinci minute, aşteptând ca avionul Dakota să ruleze încet din capătul pistei, pentru a se opri în cele din urmă în faţa Turnului de control. Elicele îşi conteniră rotaţiile. Uşile grele, etanş, se deschiseră dinăuntru şi scara fu împinsă şi fixată. Pasagerii descinseră unul câte unul şi începură să străbată rampa din beton: un maior de aviaţie, un grup de piloţi americani, trei tamili îmbrăcaţi îngrijit, ducând nişte genţi. Doi soldaţi, unul din ei în cârje...

În fine, aproape când Judith era pe punctul de a-şi pierde speranţa, Jess apăru acolo, coborând treptele. Slabă şi arsă de soare ca un băiat, purtând pantaloni scurţi şi o bluză verde decolorată, cu părul de un blond spălăcit, tuns foarte scurt. Sandale şleampete din piele care arătau de parcă erau cu două numere mai mari; un mic rucsac din pânză groasă îi atârna pe umerii osoşi.

Se opri o clipă, căutând să se orienteze vădit pierdută, neliniştită şi temătoare. Apoi, regăsindu-şi curajul, fata porni după ceilalţi, plecându-şi capul pe sub aripa avionului. În sfârşit, venea.

Jess! În acea clipă, ele ar fi putut fi singurele două fiinţe de pe lume. Judith îi ieşi în întâmpinare, căutând pe chipul tras, palid şi împietrit vreo urmă a copilaşului bucălat, de patru ani, care se smiorcăise înduioşător când îşi luaseră rămas bun de atât amar de vreme. Şi Jess o zări şi încremeni pe loc, dar Judith merse înainte şi fu minunat, fiindcă ochii lui

Jess, la fel de albaştri şi limpezi cum fuseseră totdeauna, erau aţintiţi asupra ei.

— Jess!

— Judith? Trebuia s-o întrebe, nefiind sigură.

— Da, eu, Judith.

— Credeam că n-am să te recunosc.

— Eu eram convinsă că te voi recunoaşte.

Judith întinse mâinile cu dragoste. Jess şovăi puţin, apoi se aruncă în îmbrăţişarea lui Judith. Era atât de înaltă încât creştetul îi ajungea până la bărbia lui Judith, care, ţinând-o strâns în braţe, avu senzaţia că strânge la piept ceva foarte fragil, ca de pildă o pasăre înfometată sau o rămurea. Îşi îngropă faţa în părul aspru, cu miros de dezinfectant al lui Jess şi simţi cum braţele firave ale surorii ei mai mici îi înlănţuie mijlocul. Şi se sărutară, numai că de astă dată nici una nu vărsă o lacrimă.

Li se îngădui să-şi petreacă un scurt răgaz împreună şi când ele se alăturară celor trei bărbaţi care le aşteptau răbdători, fură întâmpinate cu multă bunătate şi cu tact. Jess fu primită cu căldură, dar pe tonuri degajate, lipsite de solemnitate, de parcă ar fi făcut această memorabilă călătorie de la Djakarta în fiecare zi a vieţii. Bob nu încercă nici măcar să o sărute, pur şi simplu îi ciufuli părul cu un gest blând. Jess nu spuse nimic, nici nu zâmbi. Dar totul era cum nu se poate mai bine.

Colonelul de aviaţie îi însoţi până la locul unde, în umbra unui palmier, îi aştepta maşina. Acolo, Bob se întoarse spre el.

— Nu vă pot mulţumi îndeajuns.

— Mi-a făcut mare plăcere, domnule. O zi pe care n-o voi uita niciodată.

Şi nu plecă imediat ce maşina se puse în mişcare, ci, petrecându-i cu privirea, salutându-i ceremonios, stătu acolo fluturând din mână până când ei trecură de porţile păzite de santinele şi apucară pe şosea, pierzându-se în zare.

— Acum, Jess, ai pornit într-adevăr la drum, spuse Bob, instalându-se – comod, şi îi surâse nepoatei mai mici.

Jess stătea între ei, pe bancheta din spate a maşinii impozante. Judith nu o pierdea din ochi, dorind s-o mângâie, să-i netezească părul. Jess părea că se simte bine. Observă trei cicatrice hidoase, purpurii, pe piciorul ei drept, fiecare de mărimea unei jumătăţi de coroană, şi îi putu desluşi prin bluza subţire de bumbac, arcurile coastelor ieşite în relief.

Dar Jess se simţea bine. Şi dinţii erau prea mari pentru faţa ei, părul arăta de parcă ar fi fost tăiat cu satârul. Era însă bine, sănătoasă. Era frumoasă.

— Când l-ai văzut pe unchiul Bob, l-ai recunoscut? o întrebă Judith.

Jess clătină din cap.

— Nu.

Bob râse.

— Cum ar fi putut? Cum ai putea, Jess? Aveai doar patru ani. Şi am stat împreună prea puţin timp. La Plymouth, de Crăciun.

— Îmi amintesc acel Crăciun, dar nu şi de tine. Îmi amintesc de bradul argintiu şi de cineva pe nume Hobbs. Obişnuia să-mi ungă pâinea prăjită cu grăsimea scursă de la friptură.

— Ştii ceva, Jess? Vorbeşti exact ca o micuţă australiană. Îmi place. Îmi aminteşte de nişte buni camarazi de vas din vremurile de odinioară.

— Ruth este din Australia. Jess pronunţa cuvântul: „Astrilia:

— E fata care a avut grijă de tine? întrebă Judith.

— Da. Era minunată. Am în rucsac o scrisoare de la ea pentru tine. Ţi-a scris-o ieri. O vrei acum?

— Nu, aşteaptă până ajungem. O voi citi atunci.

Lăsaseră deja Ratmalana mult în urmă şi goneau spre nord, de-a lungul şoselei late care ducea spre oraş. Jess privea cu oarecare interes pe geam.

— Seamănă puţin cu Singapore.

— N-am cum să ştiu. N-am fost niciodată acolo.

— Unde mergem?

— Acasă la mine, îi răspunse Bob. Judith locuieşte cu mine.

— E o casă mare?

— Destul de încăpătoare.

— Voi sta şi eu acolo?

— Desigur.

— O să am camera mea?

— Bineînţeles, dacă aşa vrei.

Jess nu replică nimic.

— Sunt două paturi în odaia mea, îi spuse Judith. Ai putea dormi cu mine, dacă preferi.

Însă Jess nu voia să se oblige în vreun fel.

— O să mă mai gândesc. Şi apoi adăugă: Am putea schimba locurile, aşa-încât să pot privi pe geam?

După aceea, nu mai scoase o vorbă, stând cu spatele la Bob şi la Judith, contemplând peisajele pe lângă care treceau. La început; cătune răzleţe, mici ferme, căruţe trase de boi jugăniţi şi fântâni, apoi primele case, prăvălii la marginea drumului şi staţii de benzină în paragină. În cele din urmă, intrară pe Galle Road şi Jess vorbi din nou de-abia când maşina încetini şi viră spre poartă:

— E un gardian la intrare! Părea puţin alarmată.

— Da, o santinelă, îi spuse Bob. Nu stă acolo ca să ne împiedice să ieşim, ci doar ca să se asigure că nici un musafir nepoftit nu poate intra.

— E santinela ta?

— Da, chiar a mea. Şi am de asemenea un grădinar, un bucătar şi un majordom. Cu toţii sunt în serviciul meu. Grădinarul a umplut casa cu flori special pentru tine, bucătarul a pregătit o budincă de lămâie pentru cină, iar majordomul, pe nume Thomas, de-abia aşteaptă să te cunoască... Maşina trase în faţă şi opri. De fapt, Thomas e acolo deja, a ieşit să te întâmpine.

Fu o primire călduroasă. Thomas coborî repede scările, deschise portiera, păru-i bogat, gras de pomadă, floarea de hibiscus[80] prinsă pe după ureche; radiind de bucurie şi încântare, cu dinţi de aur sclipitori, o ajută pe Jess să coboare, mângâind-o pe cap cu palma lui mare şi negricioasă. Îi luă rucsacul şi o conduse în casă, cu braţul petrecut pe după umerii ei osoşi, comportându-se în general de parcă i-ar fi fost propria copilă demult pierdută, iar el, tatăl tandru şi iubitor.

...A fost o călătorie bună? Cu avionul? Ţi-e foame, da? Ţi-e sete? Ai dori să te răcoreşti...?

Părând puţin copleşită de atâtea atenţii, Jess spuse că nu dorea altceva decât să se ducă la toaletă, aşa că Judith interveni, recuperă rucsacul şi o conduse de-a lungul coridorului până în sanctuarul liniştit şi răcoros al dormitorului.

— Nu trebuie să fii supărată pe Thomas.

— Nici nu sunt.

— A fost atât de emoţionat chiar de când a aflat că vii. Baia e aici...

Jess stătea în pragul uşii deschise, pur şi simplu zgâindu-se la marmora strălucitoare, la robinetele lucioase, la porţelanul de un alb

---

80 Hibiscus (de la latinescul Hibiscum) - arbore tropical cu flori ornamentale, asemănător cu nalba mare.

scânteietor.

— E numai pentru tine? întrebă ea.

— Doar pentru noi două.

— Nu erau decât două latrine în lagărul de la Asulu. Puţeau de departe. Ruth obişnuia să le cureţe.

— Asta trebuie să fi fost cât se poate de neplăcut. Ceea ce era dureros de neadecvat, dar singurul comentariu care-i trecu prin minte.

— Da, aşa era.

— De ce nu te duci să-ţi satisfaci nevoile şi apoi o să te simţi mult mai bine.

Ceea ce Jess şi făcu, fără a se osteni să închidă uşa.

Curând, Judith auzi apa curgând la robinet şi pleoscăitul stropilor pe faţă şi pe mâini.

— Nu ştiu ce prosop să folosesc.

— Oricare. Nu contează.

Judith şedea la măsuţa de toaletă şi, neavând nimic altceva de făcut, începu să-şi pieptene părul. Apoi, Jess se reîntoarse şi se cocoţă la marginea unuia dintre paturi. Privirile li se întâlniră în oglindă.

— E mai bine acum?

— Da. Simţeam într-adevăr că fac pipi pe mine.

— E o nevoie agonizantă câteodată, nu-i aşa? Te-ai hotărât? Vrei să dormi aici cu mine?

— O.K.

— O să-i spun lui Thomas.

— Mă gândeam că semeni cu mama, dar nu-i aşa.

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce. Arăţi diferit. Eşti mai drăguţă. Mami nu-şi dădea niciodată cu ruj. Când am coborât din avion, credeam că s-ar putea să nu fii acolo ca să mă aştepţi. Ruth mi-a spus să stau la baza aeriană R.A.F. până vii, dacă nu te găsesc acolo.

Judith puse deoparte pieptenul şi-şi întoarse faţa spre Jess.

— Ştii ceva? Şi eu încercam aceeaşi senzaţie. Îmi tot ziceam că n-ai să fii în avion. Şi apoi, văzându-te în sfârşit... A fost o uşurare neînchipuită.

— Da, Jess căscă. Locuieşti de obicei aici cu unchiul Bob?

— Nu, stau deocamdată la el. Eu lucrez în Trincomalee. Ăsta-i un port mare pe coasta estică a insulei Ceylon, unde acostează navele Marinei Regale.

— La început, ofiţerii de la Asulu n-au putut găsi nici o rudă de-a mea. A trebuit să stau în lagăr până când au descoperit unde eşti.

— Nu-mi imaginez cum pot face faţă unor asemenea probleme. E ca şi cum ai căuta acul în carul cu fân. S-a întâmplat să aflu în cele din urmă că atât mama cât şi tata au murit. Mi s-a spus, de asemenea, că şi tu murisei la drept vorbind. Şi mi s-a dat un fel de vacanţă, de fapt se cheamă permisie pe motive familiale, iar Bob a stăruit să vin aici.

— Am ştiut dintotdeauna că mami a murit. Chiar de când s-a scufundat vaporul. Dar despre tata mi s-a spus de curând. S-a primit un mesaj de la Crucea Roşie din Singapore. A murit în închisoare. A murit la Changi.

— Da, ştiu. Deşi, încă nu m-am împăcat cu gândul ăsta. Încerc din răsputeri să nu mă gândesc prea mult la asta.

— Mureau multe femei la Asulu, dar aveau totdeauna alături multe prietene.

— Cred că şi tata a avut prieteni până-n ultimul ceas.

— Da. Jess se uita ţintă la Judith. Vom rămâne împreună? Tu şi cu mine?

— Da, împreună. N-o să ne mai despărţim niciodată.

— Încotro o să mergem? Unde o să locuim?

— În Cornwall. În casa mea.

— Când o să plecăm?

— Nu ştiu, Jess. Nu ştiu încă. Dar o să stabilim totul la timpul cuvenit. Unchiul Bob ne va ajuta. Acum, Judith se uită la ceas, e ora şase şi jumătate. De regulă, la ora asta facem un duş, ne schimbăm şi stăm puţin afară, pe verandă. Bem câte ceva. Şi apoi cinăm. O să ne culcăm mai devreme astă-seară. Ne-am gândit că s-ar putea să fii obosită, să-ţi fie somn.

— Luăm cina doar tu, eu şi unchiul Bob?

— Nu. David Beatty va fi de asemenea acolo, împarte casa cu Bob. Dar e un om foarte drăguţ.

— În Singapore, mami îşi punea totdeauna o rochie deosebită la cină.

— De obicei, şi noi ne schimbăm. Nu ca să fim eleganţi, ci doar ca să ne fie răcoare şi comod.

— N-am decât hainele astea.

— O să-ţi împrumut eu câte ceva. Ar trebui să ţi se potrivească, eşti aproape la fel de înaltă ca mine. O altă pereche de pantaloni scurţi şi

probabil o bluză drăguţă. Şi-ţi dau nişte sandale din cureluşe împletite, roşii şi aurii.

Jess îşi întinse picioarele şi le privi cu repulsie.

— Astea-s oribile. N-am mai purtat pantofi de-o veşnicie, am umblat desculţă. Doar pe astea mi le-au găsit pe măsură.

— Mâine o să împrumutăm maşina lui Bob şi o să mergem la cumpărături. Vom târgui o nouă garderobă pentru tine şi, de asemenea, haine călduroase, foarte necesare, când ne vom întoarce în Anglia. Un pulover gros, o manta de ploaie, pantofi cumsecade şi ciorapi.

— Poţi cumpăra de-astea la Colombo? În Singapore nimeni nu purta haine călduroase.

— Aici, sus la munte, e deseori umezeală şi frig. Unde creşte ceaiul. Acum, ce-ai vrea să faci? Să te speli?

— Mi-ar plăcea să văd grădina.

— De ce nu faci mai întâi un duş, schimbă-te şi apoi te vei simţi altă fată. Găseşti tot ce ai nevoie în baie şi, când ai terminat, poţi alege cum vrei să te îmbraci. Apoi pleci să-l cauţi pe Bob sau să explorezi grădina înainte de a se lăsa întunericul.

— Am periuţă de dinţi. Jess întinse mâna după rucsac. Dezlegă curelele şi scoase la iveală periuţa, un calup mic de săpun şi un pieptene. Apoi, ceva înfăşurat într-o cârpă zdrenţuită, după ce aceasta fu desfăcută cu grijă, ieşi la iveală un fluier, asemănător cu un flaut, lucrat dintr-o tulpină de bambus.

— Ce-i asta?

— Mi l-a dat un băiat din lagăr. L-a făcut cu mâinile lui. Poţi cânta melodii adevărate. Odată, am dat şi un concert. L-au organizat Ruth şi una dintre prizonierele olandeze. Puse fluierul alături, pe pat, şi începu să cotrobăie din nou în rucsac.

— Ce s-a întâmplat cu Golly?

— A sărit în aer odată cu vaporul, îi spuse Jess pe un ton liniştit. Mai scoase din rucsac câteva foi de hârtie mototolită, liniate, rupte dintr-un blocnotes îngălbenit. I le întinse. Astea-s pentru tine. De la Ruth.

Judith le luă.

— Pare o scrisoare foarte lungă: O s-o citesc mai târziu. Şi o puse pe masa de toaletă, presând-o sub sticla grea de parfum „L'Heure Bleu".

Îi arătă lui Jess cum funcţionează duşul, apoi o lăsă să se spele. Când, după câtva timp, Jess ieşi din baie, era despuiată, atât doar că îţi

înfăşurase în jurul taliei un prosopel de faţă. Părul ud i se zbârlise în spiculeţe şi era atât de slabă încât îi puteai număra coastele. Dar sânii copilăreşti începuseră să-i crească, dezvăluindu-se ca doi boboci sfioşi, şi nu mai mirosea a dezinfectant, ci a săpun „Rose Geranium".

Dură oarece timp până aleseră hainele, hotărându-se în fine asupra unui şort alb de tenis şi a unei bluze albastre din mătase chinezească. După ce-şi încheie nasturii şi-şi răsuci mânecile până la cot, Jess luă pieptenul şi îşi netezi părul.

— Arăţi perfect. Te simţi comod?

— Da. Am uitat cât de moale e mătasea. Mami obişnuia să poarte rochii de mătase. Unde o fi unchiul Bob?

— Bănuiesc că pe terasă.

— Mă duc să-l caut.

— Bine faci.

Şi era plăcut pentru Judith să rămână singură câteva clipe, istovită de emoţii, copleşită de recunoştinţă, totuşi fără să-şi fi pierdut sângele rece. Era important să-şi păstreze stăpânirea de sine, fiindcă doar în felul ăsta putea reîncropi relaţiile cu Jess, recâştigând treptat anii pierduţi. Cât despre Jess, regăsirea de la Ratmalana, exteriorizarea spontană a afecţiunii fuseseră motivate nu atât de dragostea neadormită pentru sora sa cât de pura uşurare că nu fusese uitată, abandonată. Fiindcă zece ani erau prea lungi ca dragostea să supravieţuiască şi, în atâta amar de timp, prea multe i se întâmplaseră lui Jess. Dar totul avea să decurgă bine dacă Judith era răbdătoare, nu se pripea, nu-i tulbura tihna şi continua să se poarte cu ea de parcă Jess ar fi fost deja adultă. De aceeaşi vârstă, egala ei. Jess se reîntoarse. Un început. În aparenţă, sănătoasă, calmă, netraumatizată. Deci, va porni de aici.

După un timp, se ridică în picioare, îşi lepădă hainele, făcu un duş şi se îmbrăcă în pantaloni subţiri şi într-o bluză fără mâneci. Se dădu cu ruj, luă sticla de parfum „L'Heure Bleu" şi pulverizăpuţin pe gât şi după urechi. Apoi, aşeză sticla la loc şi apucă paginile îngălbenite, scrise de fata din Australia.

* * *

Djakarta

19 septembrie 1945

„Dragă Judith,

Mă numesc Ruth Mulaney. Am douăzeci şi cinci de ani. Sunt originară din Australia. În 1941 am absolvit o şcoală de infirmiere din Sydney şi am plecat către Singapore să stau la nişte prieteni de-ai părinţilor mei.

Când japonezii au invadat Malaya, tata mi-a telegrafiat că trebuie să mă întorc acasă şi am reuşit să obţin un bilet de călătorie pe „The Rajah of Sarawak". Era un vapor vechi, supraaglomerat de refugiaţi.

Am fost torpilaţi după şase zile, în Marea Java, cam pe la ora cinci după-amiază. Mama lui Jess coborâse în cabină pentru câteva clipe şi mă rugase să o supraveghez pe Jess.

Vaporul s-a scufundat foarte repede. Era un vacarm îngrozitor, la care se adăugau răcnete de deznădejde, domnea confuzia. Am prins-o de mână pe Jess, am înşfăcat o singură vestă de salvare şi am sărit amândouă peste bord. Am putut să ne agăţăm bine una de alta, apoi a apărut o barcă de salvare şi am reuşit să ne suim împreună. Dar, am fost ultimele, fiindcă era deja plină până la refuz, iar dacă alţii încercau să se urce la bord, a trebuit să-i împingem în apă sau să-i lovim cu vâslele.

Nu erau destule bărci, centuri de salvare sau plute. Nu aveam suficientă apă de băut, nici provizii de rezervă, însă eu izbutisem, la fel ca şi o altă femeie, să iau o sticlă cu apă. Se aflau împreună cu noi chinezi, malaiezi şi un marinar hindus, membru al echipajului. Patru copii şi o doamnă în vârstă care erau la bord au murit în prima noapte.

Am plutit în derivă în acea noapte, toată ziua următoare şi încă o noapte. A doua zi dimineaţă, am fost reperaţi de o barcă de pescuit indoneziană şi remorcaţi. Ne-au dus la Java, la satul lor de pe ţărm. Voiam să mergem la Djakarta, ca să ne îmbarcăm pe alt vas cu destinaţia Australia, dar Jess era bolnavă.

Se tăiase cumva, accidental, la picior, rana se infectase, avea febră mare şi era foarte deshidratată.

Ceilalţi supravieţuitori au plecat, însă noi am rămas cu pescarii din sat. Credeam că Jess avea să moară, dar e o copilă rezistentă şi a reuşit să-şi revină.

Când s-a însănătoşit şi se simţea în stare să se deplaseze, s-au ivit pe cer avioanele japoneze. În cele din urmă, ne-am urcat într-o căruţă trasă de boi, am pornit pe drumul spre Djakarta şi am mers pe jos ultimele cincisprezece mile. Dar japonezii se aflau deja acolo, ne-au prins şi ne-au închis într-un lagăr la Bandung, laolaltă cu o mulţime de femei şi copii de origine olandeză.

Bandung a fost primul dintre cele patru lagăre unde am stat. Ultimul, cel de la Asulu, a fost cel mai cumplit. Era un lagăr de muncă forţată şi toate femeile au fost obligate să trudească pe plantaţiile de orez sau să cureţe canalele de drenaj şi latrinele. Jess era destul de mică, aşa încât a fost scutită de muncă. Eram totdeauna înfometate şi câteodată chiar se murea de inaniţie. Una din pedepse era că nimeni nu primea nimic de mâncare timp de două zile.

Ne hrăneam cu otez, fiertură din sago[81] *şi supă făcută din rămăşiţe de legume. Uneori, indonezienii ne aruncau câteva fructe peste gardul de sârmă ghimpată şi puteam face troc pentru un ou sau puţină sare. Mai erau acolo două australiene, infirmiere ca şi mine. Una a murit, cealaltă a fost împuşcată.*

Jess nu s-a mai îmbolnăvit grav niciodată, însă a suferit de inflamaţii şi arsuri care i-au lăsat câteva cicatrice.

Am încercat să organizăm o mică şcoală pentru copii, dar atunci gardienii ne-au confiscat cărţile.

Ştiam că războiul se apropie de sfârşit, fiindcă o mână de femei curajoase introduseseră pe furiş în lagăr, piesă cu piesă, un radio demontat, îl asamblaseră şi-l pitiseră.

Apoi, cam pe la sfârşitul lui august, ni s-a spus că americanii au bombardat Japonia şi că forţele aliate urmează să debarce în Java. După aceea, comandantul şi gardienii au dispărut, dar noi am rămas în lagăr, fiindcă nu aveam încotro să plecăm.

---

81 Sago sau Sagu – produs făinos preparat din măduva sagotierului, numit şi arborele-de-pâine.

Un avion american s-a rotit în zbor deasupra lagărului şi a paraşutat lăzi cu conserve, ciocolată şi ţigări. A fost o zi într-adevăr minunată.

Apoi, au venit britanicii şi bărbaţii olandezi care supravieţuiseră în lagărele lor. Cred că au fost destul de şocaţi când au văzut în ce stare jalnică ne găseam.

Sunt două motive pentru care a durat atât timp ca să prinzi de veste că Jess e în viaţă.

Unul este că mânia clocoteşte în Indonezia, fiindcă indonezienii nu mai acceptă dominaţia colonizatorilor olandezi. Această situaţie frământată a tergiversat mersul lucrurilor.

Celălalt motiv este că Jess a fost înregistrată pe numele meu, adică Jess Mulaney, şi spusesem tuturor că suntem surori. Nu voiam să fim despărţite. Nu le-am dezvăluit adevărul nici măcar prizonierelor olandeze.

Mă iemeam că voi fi repatriată înaintea ei şi că trebuia s-o părăsesc, aşa că n-am spus nimic până când n-a sosit timpul de plecare. De-abia atunci ofiţerii din armată au aflat că ea era în realitate Jess Dunbar.

De-a lungul acestor trei ani şi jumătate, Jess a fost martoră la întâmplări cumplite, atrocităţi şi decese. Se pare că a învăţat să le accepte şi să-şi păstreze cumpătul. Pe cât se pare, copiii sunt în stare să se detaşeze cu uşurinţă. E o fetiţă admirabilă şi foarte curajoasă.

În decursul timpului petrecut împreună, ne-am apropiat foarte mult şi, efectiv, am devenit importante una pentru cealaltă. Mâine, Jess se îmbarcă pe avion; nu credeam să sufăr atât la despărţire. Totodată, Jess s-a împăcat cu gândul că nu se poate să mai rămânem împreună.

Pentru a uşura lucrurile, i-am spus că nu ne luăm rămas bun pentru totdeauna şi că, într-o bună zi, trebuie să vină în Australia şi să stea cu mine şi cu familia mea. Suntem oameni cumsecade, de nădejde, cu o situaţie socială mijlocie. Tatăl meu este antreprenor în construcţii şi locuim într-o căsuţă din Turramurra, o suburbie a oraşului Sydney.

Ţi-aş fi recunoscătoare dacă, atunci când Jess va mai creşte puţin, i-ai îngădui să facă o călătorie până-n Australia.

Voi pleca acasă curând după Jess, de îndată ce voi fi obţinut un bilet de vapor sau de avion.

Ai grijă de surioara ta.

Cu multe urări de bine,
Ruth Mulaney".

* * *

Judith citi scrisoarea de la cap la coadă de două ori, apoi o mai parcurse o dată, o împături şi o puse în sertarul măsuţei de toaletă. „Ai grijă de surioara ta". Vreme de trei ani şi jumătate, Ruth Mulaney chezăşuise ocrotirea, oricât de firavă, a lui Jess. Aici se dovedeau dragostea şi loialitatea ei, faţă de fiinţa de care era legată sufleteşte. Şi trebuise să-şi ia rămas bun, să lase totul în urmă.

Acum, era întuneric. Judith se ridică în picioare, ieşi din dormitor în căutarea lui Jess. O găsi singură, pe veranda luminată de o lampă, răsfoind paginile unui vechi album de fotografii al lui Bob. Când Judith apăru, Jess aruncă o privire în sus.

— Vino să ne uităm împreună. Pozele sunt atât de ciudate. Mami şi tata cu ani în urmă. Par aşa de tineri.

Judith se aşeză lângă Jess pe canapeaua mică împletită din trestie şi acoperită cu perniţe, cuprinzând-o pe după umeri.

— Unde-i unchiul Bob?

— S-a dus să se schimbe. Mi-a dat albumul să-l privesc. Asta-i de când ei locuiau chiar aici, în Colombo. Şi iată o fotografie cu tine. Ce pălărie caraghioasă aveai! Jess întorcea filă după filă. Cine-s oamenii ăştia?

— Bunicii noştri. Părinţii mamei.

— Arată foarte bătrâni.

— Aşa şi erau. Şi grozav de anoşti. În copilărie, detestam să merg şi să stau la ei. Cred că nici ţie nu ţi-a plăcut, deşi erai doar un copilaş pe atunci. Şi iat-o şi pe Biddy. Soţia unchiului Bob. Sora mamei noastre. Ai s-o adori. E amuzantă, te face să râzi tot timpul.

— Şi ăsta?

— E Ned, pe când avea doisprezece ani. Fiul lor, vărul nostru. A fost omorât la începutul războiului, când nava lui s-a scufundat, Jess nu spuse nimic. Pur şi simplu, întoarse altă pagină.

— Am citit scrisoarea, interveni Judith. Ruth pare o persoană cu totul deosebită.

— Este, într-adevăr. Şi foarte curajoasă. Nu se sperie de nimic.

— Şi ea spune că şi tu ai înfruntat situaţia cu îndrăzneală. Jess ridică uşor din umeri. Zice să eraţi surori în lagăr.

— Ne-am prefăcut la început. Apoi, a devenit aproape real.

— Trebuie să fi fost dureros să-ţi iei rămas bun.

— Da.

— Vrea, când te mai măreşti, să te duci în Australia şi să stai la ea.

— Am vorbit despre asta.

— Cred că-i o idee bună.

Jess îşi înălţă capul şi, pentru prima oară, o privi pe Judith în ochi.

— Aş putea? Aş putea într-adevăr să merg?

— Desigur. Fără doar şi poate. Să zicem, când vei împlini şaptesprezece ani? Mai sunt doar trei ani până atunci.

— Trei ani!

— Va trebui să te duci la şcoală, Jess. Când ne întoarcem în Anglia. E musai să recuperezi timpul pierdut. Dar nu-i nevoie să stai la internat. Ai putea merge la pensionul St. Ursula unde am învăţat şi eu. Te voi înscrie ca elevă externă.

Dar Jess nu era interesată să discute despre şcoală.

— Credeam că n-ai să-mi dai voie să merg la Ruth. Se vădea că era hotărâtă să nu se abată de la subiect. Mă gândeam că ar fi prea scump. Australia e atât de departe de Anglia...

— Nu va fi niciodată prea scump, îţi promit. Şi poate, când te-ntorci din Australia, o aduci şi pe Ruth în vizită la noi.

— Vorbeşti serios?

— Cât se poate de serios.

— Oh, mi-ar plăcea mai mult decât orice altceva pe lume. Dacă ar trebui să-mi pun o singură dorinţă, asta ar fi. Asta m-a durut cel mai mult, la despărţirea de azi dimineaţă. Gândindu-mă că n-o voi revedea niciodată. Pot să-i scriu ca s-o anunţ? Îi ştiu adresa din Australia. Am învăţat-o pe dinafară, pentru cazul că aş fi pierdut bucăţica de hârtie.

— Cred că se cuvine să-i scrii chiar mâine câteva rânduri. Să nu iroseşti nici o clipă. Şi-atunci, amândouă puteţi să vă bucuraţi de pe acum la gândul revederii. E totdeauna important să aştepţi ceva cu nerăbdare. Dar... Judith ezită... între timp, probabil că tu şi eu ar trebui să începem să

ne facem planuri pentru viitorul imediat.

Jess încruntă din sprâncene.

— Ca de pildă?

— Socot că e timpul să ne întoarcem acasă.

* * *

Judith făcea bagajele. Era o îndeletnicire pe care o considera dintotdeauna un soi de corvoadă, dar acum situaţia se complica, întrucât avea de împachetat lucrurile pentru două persoane, de burduşit totul în patru geamantane. Două pentru hainele absolut necesare în timpul voiajului, altele două pentru cele netrebuincioase în voiaj.

Cât despre calabalâcurile nefolositoare în călătorie, Judith investi bani în două valize voluminoase, din piele, prinse în curele cu catarame. Destul de rezistente, după cum spera, pentru a supravieţui când aveau să fie cărate în cârcă de către hamalii din docurile de la Colombo şi Liverpool, fără să se deterioreze dacă s-ar întâmpla să fie scăpate din mâini şi să cadă de la oarecare înălţime.

Cât despre lucrurile indispensabile în călătorie, Judith folosea vechiul ei geamantan adus din Trincomalee; pentru Jess cumpărase un sac de voiaj încăpător, din marochin cafeniu.

Whiteaway & Laidlaw, replica orientală a marelui magazin londonez Harrods, nu le dezamăgise.

Pentru haine, expediţia de târguieli durase aproape o zi întreagă, iar Judith îşi făcuse de cap, punându-se pe cheltuială, lăsând la o parte dezideratul cumpătării. Ştia că în Anglia raţionalizarea-obiectelor de îmbrăcăminte era mai strictă ca niciodată şi că, ajunse acasă, nu vor avea posibilitatea să cumpere ceva. Ca să nu mai pomenim că le va răpi timp îndeplinirea tuturor formalităţilor birocratice, trecând prin diferite nivele; dacă nu le duceau până la capăt, nici ea şi nici Jess nu aveau acces la cartelele pentru îmbrăcăminte, nemaivorbind de cartelele de alimente, bonurile de benzină, buletinele de identitate şi toate restricţiile din vreme de război, care însă împovărau o naţiune izolată şi suferindă.

Aşadar, pentru Jess, o garderobă completă, începând de la lenjeria de corp: bluze, pulovere, fuste, ciorapi trei sferturi din lână, pijamale, patru perechi de pantofi, un halat gros de casă şi, o pelerină de ploaie. Toate

acestea zăceau înşirate pe patul lui Jess, în maldăre, împăturite cu grijă, menite să fie stivuite în cala navei pentru transportul trupelor. Pentru voiajul spre casă, Judith pusese deoparte lucrurile absolut esenţiale. Nava, după cum li se spusese, era ticsită până la platbord[82] cu trupe care se reîntorceau în ţară, iar spaţiul se drămuia cu economie. Deci, pantaloni scurţi din bumbac, pulovere, un cardigan, o cămaşă subţire de noapte, pantofi de sport din pânză. Şi, pentru ziua când vor debarca, o pereche de pantaloni lungi, o jachetă din piele de căprioară, de culoare cafenie...

Acum, era ora patru după-amiază, şi căldura înăbuşitoare aproape îţi tăia respiraţia, aşa încât nu-i stătea în putinţă să realizeze că peste trei săptămâni, ea şi Jess se vor bucura cu adevărat de toate aceste veşminte groase, aspre şi grele. Chiar efortul de a împături un pulover Shetland semăna cu un marş pe o arşiţă dogoritoare şi Judith putea simţi năduşeala prelingându-i-se pe ceafă şi părul ud lipindu-i-se de frunte.

— Duduiţă Judith! Glasul blând al lui Thomas. Se îndreptă din şale, se întoarse, înlăturându-şi părui de pe faţă. Lăsase uşa deschisă ca să se facă puţin curent şi acum îl văzu pe Thomas stând acolo şi sfiindu-se oarecum s-o întrerupă.

— Ce este, Thomas?

— Aveţi un vizitator. Vă aşteaptă pe verandă.

— Cine e?

— Căpitanul-comandor Halley.

— Oh! Din instinct, Judith îşi astupă gura cu mâna. Hugo! Se simţea într-adevăr vinovată în legătură cu Hugo, fiindcă de la reîntoarcerea lui Jess, cu o săptămână în urmă, nu-l mai văzuse, nu mai păstrase relaţiile prieteneşti şi – dacă trebuia să spună adevărul adevărat – nu se gândise deloc la el. Şi, în decursul ultimelor zile, avusese atâtea de făcut, de pus la punct atâtea aranjamente, încât nu se ivise nici un moment prielnic pentru a ridica receptorul şi a forma numărul lui de telefon. Pe când zilele se scurgeau cu iuţeală, sentimentul de vină se accentuase şi, chiar în acea dimineaţă, scrisese cu seriozitate un bileţel „Sună-l pe Hugo” – şi prinsese bucăţica de hârtie în rama oglinzii. Şi, acum, Hugo era aici. El preluase iniţiativa, iar Judith se simţea ruşinată şi stânjenită din cauza purtării ei lipsite de bună-cuviinţă.

---

[82] Platbord - rama punţii.

— Vin imediat, Thomas. Vrei să-i spui?

— O să vă aduc ceaiul pe terasă.

— Ar fi minunat.

Thomas făcu o plecăciune adâncă şi se îndepărtă. Simţindu-se dezavantajată, Judith abandonă împachetatul, se spălă de transpiraţie pe mâini şi faţă şi încercă să-şi aranjeze părul, de asemenea jilăvit de sudoare. Rochia de bumbac, fără mâneci, nu era nici curată, nici-proaspătă, dar pe moment mergea şi aşa. Îşi puse o pereche de sandale din barete şi se duse să-şi ceară iertare, cu o atitudine smerită în faţa lui Hugo.

Îl găsi stând în picioare, cu spatele spre ea, sprijinindu-şi umerii de stâlpul verandei şi privind spre grădină. Era în uniformă mtlitară, fără chipiul pe care şi-l aruncase pe un scaun.

— Hugo!

Se întoarse.

— Judith. Expresia figurii lui nu vădea nici reproşuri, nici supărare, ceea ce fu o mare uşurare pentru ea. Dimpotrivă, arăta ca totdeauna încântat să o vadă.

— Oh, Hugo, îmi plesneşte obrazul de ruşine.

— De ce?

— Fiindcă ar fi trebuit să-ţi telefonez de mult, să te înştiinţez ce se petrece. Dar am avut atâtea de făcut şi pur şi simplu n-am mai apucat. Am fost nepoliticoasă, îmi pare rău.

— Încetează cu umilinţele. Nici măcar nu m-am gândit la asta.

— Şi arăt respingător de neglijentă, dar deja am împachetat toate hainele curate.

— Arăţi foarte bine. Şi cu siguranţă mai curată decât mine. Am fost toată ziua la Katakarunda. M-am gândit să trec pe aici înainte de a mă înapoia la fort.

— Mă bucur nespus. Fiindcă mâine plecăm.

— Aşa de curând?

— Am pus un bileţel pe masa de toaletă ca să nu uit să te sun diseară.

— Pesemne, eu ar fi trebuit să ţin legătura cu tine. Dar ştiind situaţia, n-am vrut să te deranjez.

— N-aş fi plecat niciodată fără să-mi iau rămas bun de la tine.

Hugo îşi ridică mâinile cu un gest de capitulare.

— Să dăm uitării asta! Ce-a fost a fost. Pari frântă de oboseală, ca şi

mine de altfel. Ce-ar fi să ne aşezăm o clipă, ca să ne relaxăm pur şi simplu?

Fu cea mai strălucită idee care le trecuse prin minte toată ziua. Judith se prăbuşi în şezlongul lui Bob, cu picioarele proptite pe rezemătoare, întinzându-se pe perne şi oftând de uşurare, în vreme ce Hugo îşi trase un taburet, se aşeză cu faţa spre ea, aplecat niţeluş înainte, cu coatele sprijinite pe genunchii dezgoliţi, arşi de soare.

— Acum, să începem cu începutul. Deci, plecaţi mâine.

— Toată după-amiaza am tot împachetat.

— Cum rămâne cu W.R.N.S? Cu slujba ta?

— Sunt învoită din motive familiale pe timp nelimitat. Când voi ajunge acasă, voi cere să fiu demobilizată. Totu-i stabilit. Chiar ofiţerul superior W.R.N.S. din Colombo a aranjat lucrurile.

— Cu ce vă întoarceţi în ţară?

— Cu o navă pentru transportul trupelor. Bob ne-a rezervat în ultima clipă două cabine.

— „The Queen of the Pacific?"

— Exact. În mod destul de bizar, e acelaşi bătrân vapor cu care am venit aici. Dar în acest voiaj o să fie o îmbulzeală nemaipomenită. Familii din Ceylon ducându-se acasă, precum şi un contingent al Forţei Aeriene Regale din India. Dar n-are importanţă. Tot ce contează e că ne vom îmbarca. Judith zâmbi, simţindu-se iarăşi vinovată. E groaznic să-ţi mărturisesc, însă ajută nespus de mult să ai rudă un contraamiral. Bob a tras nu numai sforile, dar a manevrat abil odgoanele, ca să mă exprim aşa. A vorbit vehement la telefon, luându-i pe toţi la trei păzeşte, cum se cuvine rangului său. Şi-a folosit toată puterea.

— Şi Trincomalee?

— Nu mă voi mai întoarce niciodată acolo.

— Şi cum rămâne cu hainele tale? Cu lucrurile lăsate în urmă.

— Mi-am adus cu mine la Colombo tot ce-i mai deosebit, nu mi-au rămas acolo decât niscaiva cărţi, câteva fleacuri şi uniforma de iarnă. Nu-mi pasă ce se va întâmpla cu ele. Nu-s importante. De asemenea, săptămâna trecută Jess şi eu ne-am dus la Whiteaway & Laidlaw şi am petrecut o zi întreagă golind magazinul. Aşa că amândouă suntem bine echipate pentru orice eventualitate.

Hugo surâse.

— Îmi place cum spui.

— Ce anume?

— Jess şi eu. Sună de parcă n-aţi fi fost despărţite niciodată.

— Nu-i aşa că a fost un miracol, Hugo? Un vis frumos care s-a adeverit? S-ar părea că vorbesc ca şi cum n-am fi fost despărţite vreodată, totuşi încă mă terezesc în toiul nopţii şi mă întreb dacă-i aievea şi nu o închipuire. Trebuie să aprind lumina ca să o pot vedea pe Jess, dormind în patul de alături, şi atunci ştiu că-i adevărul adevărat.

— Cum e Jess?

— Uimitoare. Atât de vioaie. Mai târziu, s-ar putea să se ivească probleme. De natură fizică sau psihologică. Însă, deocamdată, pare să fi ieşit biruitoare din toate încercările.

— Unde-i acum?

— A dus-o Bob la grădina zoologică. Jess a vrut să vadă crocodilii.

— Îmi pare rău că n-am întâlnit-o.

— Trebuie să se întoarcă repede. Rămâi până vin.

— Nu pot. Am fost invitat să beau ceva la reşedinţa comandantului-şef şi dacă întârzii voi fi trimis în faţa curţii marţiale.

În acest moment, fură întrerupţi de Thomas, care se apropia, aducând tava cu serviciul de ceai. Hugo se aplecă să tragă o măsuţă, iar Thomas, cu pedanteria lui obişnuită, aşeză tava, se înclină şi se retrase. După ce dispăru, Judith spuse:

— Ştiu că Bob ţi-a povestit despre Jess şi despre lagărul din Java, dar nu ţi-a pomenit cumva şi de Gus Callender?

— Cine-i Gus Callender? Vrei să fac eu bunele oficii de-gazdă şi să torn ceaiul?

— Te rog. Evident, Bob nu ţi-a zis nimic. A fost un lucru extraordinar. S-a întâmplat în aceeaşi zi. Chiar în dimineaţa când am aflat că Jess este în viaţă. Ştii despre nava-spital „Orion", care a acostat aici? Plină de foşti prizonieri veniţi din Birmania?

— Da. După un popas de o zi, apoi au pornit din nou pe mare seara.

— Ei bine, m-am dus să-i întâmpin pe cei care coborau pe ţărm... Hugo îi întinse o ceaşcă pe farfurioară şi Judith fu izbită în faţă de mirosul plăcut de lămâie şi de ceai proaspăt, dar era prea fierbinte ca să bea o înghiţitură, aşa că îşi puse ceaşca în poală... Şi acolo era un bărbat, căpitan în Regimentul scoţian Gordon...

Judith îi relată cu de-amănuntul întâlnirea bizară. Cum crezuse că Gus era mort şi descoperise pe neaşteptate că-i viu. Însoţindu-l la Galle Face

Hotel. Reîntâlnirea emoţionantă cu bătrânul chelner; sticla de whisky Black & White. Îi spuse cum arăta Gus, cum era îmbrăcat, cum, la sfârşit, s-a suit într-un taxi, îndreptându-se spre fort şi spre nava-spital; şi cum îşi luaseră rămas bun.

— ...Pe urmă, am revenit aici şi, chiar înainte de a intra în casă, Bob şi-a făcut apariţia şi m-a anunţat că Jess e teafără. Doi oameni, Jess şi Gus, pe care-i credeam pierduţi pentru totdeauna! Totul în aceeaşi zi. N-a fost un fapt straniu, Hugo?

— Uluitor! rosti el pe un ton serios.

— Singura deosebire e că nu mă simt şi pentru Gus la fel de fericită ca pentru Jess. Bătrânii lui părinţi au murit în vreme ce el era în lagăr şi trudea la construcţia căii ferate. A fost înştiinţat de-abia în Rangoon că au răposat. Nu mai are familie. Nici fraţi, nici surori. Socot că are să fie o întoarcere deprimantă acasă, în Scoţia.

— Pe unde locuieşte?

— Undeva prin comitatul Aberdeenshire. Nu ştiu precis. Nu l-am cunoscut prea bine. E un prieten al altor prieteni din Cornwall. A stat la ei în vara dinaintea izbucnirii războiului. Atunci l-am întâlnit şi din acel moment n-am mai dat ochii cu el. Până când l-am întâlnit iarăşi, stând acolo pe pajiştea de la Gordon's Green.

— Are o casă unde să se reîntoarcă?

— Da. Cred că-i un fel de moşie mare. Se pare că a moştenit bani berechet. A studiat la Cambridge şi înainte de asta a urmat colegiul pentru băieţi din Rugby. Şi, pe vremuri, conducea o maşină sport Lagonda, foarte elegantă.

— Ar trebui să ducă o viaţă cât se poate de bună.

— Dar contează mai ales oamenii, nu-i aşa? Mă refer la familie, la prieteni.

— Dacă a făcut războiul într-un regiment scoţian, precis va fi înconjurat de amici.

— Aşa nădăjduiesc, Hugo. Sper din tot sufletul.

Ceaiul se răcise. Judith luă ceaşca, sorbi o dată şi se simţi înviorată, răcorită. Gândindu-se încă la Gus, grăi:

— Dar trebuie să ţin neapărat legătura cu Gus.

— Şi tu la cine, unde te reîntorci? o întrebă Hugo.

Judith râse.

— Într-o casă încântătoare, plină de femei.

— Şi Jess?

— Mai devreme sau mai târziu se cade să meargă la şcoală. Probabil puţin mai târziu. Merită un răgaz să se acomodeze cu o nouă viaţă, să ştie pe ce lume se află, să se distreze.

— Deci, tu rămâi cu prietenii şi cu familia.

— Bineînţeles.

— Nici un amorez tandru, aşteptând să-ţi ceară mâna? Să-ţi pună un inel de logodnă pe deget?

Era greu să-şi dea seama dacă Hugo glumea sau nu. Judith ridică privirea spre chipul lui. Şi văzu că nu vorbea a şagă.

— De ce mă-ntrebi?

— Fiindcă dacă ai avea un drăguţ, aş spune că-i bărbat norocos.

Judith se aplecă să aşeze ceaşca şi farfurioara pe masă.

— Hugo, mi-ar displăcea să crezi vreodată că pur şi simplu m-am folosit de tine.

— N-aş gândi aşa niciodată. Din întâmplare doar ţi-am fost în preajmă când ai trecut prin momente grele. Mi-aş dori numai să fi petrecut mai mult timp împreună.

— Am mai discutat asta şi înainte. Nu cred să situaţia s-ar fi schimbat.

— Probabil că nu.

— Dar nu înseamnă că nu m-am simţit cât se poate de bine întâlnindute şi cu toate lucrurile făcute împreună. Şi sfârşitul războiului, ştiind că ororile lui n-au ucis distracţiile banale, frivole, pe care, înainte ca această cumplită vrajbă armată să înceapă, oamenii obişnuiau să şi le îngăduie. Ca de pildă melodia „Nu-ţi pot dărui-degât dragostea mea, iubito!", dansată sub clar de lună, într-o rochie nouă şi râzând în hohote de penibila Moira Burridge. Nimic nu conta prea mult, totuşi fiecare nimic având o însemnătate. Îţi rămân cu adevărat recunoscătoare. Nu mă pot gândi la nimeni altcineva care să-mi fi readus pofta de viaţă, să-mi redescopere realitatea cu atâta gingăşie.

Hugo se întinse şi o prinse de mână.

— Când mă voi întoarce în Anglia, oricând o fi să fie, ne vom mai vedea?

— Desigur. Trebuie să vii şi să-mi faci o vizită în Cornwall. Am o casă de vis, aproape de mare. Poţi veni vara. Singur sau împreună cu o prietenă atrăgătoare. La timpul cuvenit, îţi poţi aduce soţia şi copiii, şi vom chefui cu toţii.

— Îmi plac astea.

— Ce anume?

— Intenţiile clare.

— Nu vreau să mă ţin scai de tine, Hugo. N-am avut niciodată intenţia asta. Dar nici nu vreau să te pierd.

— Cum o să te găsesc?

— În cartea de telefon: Dunbar, Casa Dower, Rosemullion.

— Şi dacă te sun, îmi promiţi că n-o să-mi replici la repezeală: „Cine naiba mai eşti?"

— Nu, nu cred că o să-ţi vorbesc aşa vreodată.

Hugo mai zăbovi un timp, îndrugară în continuare verzi şi uscate, apoi el se uită la ceas şi spuse că a sosit vremea să plece.

— Trebuie să dau câteva telefoane, să scriu o scrisoare şi să mă prezint într-o ţinută impecabilă la reşedinţa comandantului-şef, cu cinci minute înainte de ora stabilită.

— Anume când?

— La şase şi jumătate. La un cocteil. O ocazie oficială. Invitaţii de seamă sunt, nici mai mult nici mai puţin, Lordul şi Lady Mountbatten.

— Va fi şi Moira Burridge acolo?

— Doamne fereşte!

— Dacă o vezi, transmite-i salutările mele.

— De nu-ţi păzeşti gura, o să-i dau adresa ta din Cornwall şi-o să-i spun că de-abia aştepţi s-o primeşti în vizită.

— Fă aşa şi te-mpuşc.

Judith îl conduse până la uşă, coborâră treptele şi merseră până la aleea cu pietriş încins, unde îşi parcase maşina.

Hugo se întoarse.

— La revedere.

— La revedere, Hugo.

Se sărutară pe amândoi obrajii.

— A fost minunat.

— Da, frumos. Şi-ţi mulţumesc.

— Sunt foarte bucuros, realmente fericit că toate problemele tale s-au rezolvat.

— Încă nu, spuse Judith. Dar se pare că ăsta-i începutul.

* * *

The Queen of the Pacific
Marea Mediterană

Vineri, 12 octombrie 1945

„Dragul meu Gus,

Stau în curent, pe puntea de promenadă, înconjurată de copii gălăgioşi şi mămici distrase, precum şi de numeroşi soldaţi din aviaţie cu un aer plictisit. Nu te poţi aşeza aici pe nimic, aşa că noi toţi ne lăsăm pe vine, sprijiniţi de rampa punţii, ca o puzderie de refugiaţi, tot mai murdari pe zi ce trece, fiindcă nu există destule lavabouri! Dar mai întâi trebuie să-ţi explic totul. E mai uşor să încep din momentul când ne-am despărţit în faţa Galle Gace Hotel. Când am sosit acasă, Bob (unchiul meu, contraamiralul Somerville) mi-a dat de veste că surioara mea, Jess, a fost găsită într-un lagăr de concentrare din Java. La început tu, apoi ea! O zi plină de miracole. Cu gândul la vânătoarea de fazani, Bob a poreclit cele două evenimente „împuşcătura spre dreapta" şi „împuşcătura spre stânga".

Jess are acum paisprezece ani. A zburat de la Djakarta la Colombo cu un avion U.S.A.F.[83] Dakota, iar eu şi cu Bob am întâmpinat-o la baza aeriană de la Ratmalana. E slabă, bronzată şi-n curând mă va întrece la înălţime. Este sănătoasă.

Aşa că am avut o săptămână de pregătiri febrile, la căpătul căreia, după cum bagi de seamă, suntem amândouă pe vapor, în drum spre casă. M-au lăsat la vatră pentru motive familiale şi ne întoarcem împreună la Casa Dower.

M-am tot gândit la tine... Probabil că te afli deja în Scoţia. Voi trimite scrisoarea asta pe adresa dată şi o voi expedia prin

---

[83] U.S.A.F. - prescurtare de la „United States Air Force" - Forţa Aeriană a Statelor Unite.

poştă când ajungem în Gibraltar.

A fost un lucru extraordinar că te-am întâlnit şi am putut petrece puţin timp împreună. Regret nespus că a trebuit să-ţi relatez despre căsătoria lui Loveday. Înţeleg destul de bine că, probabil, pentru o vreme, din această pricină nu vei dori să vii în Cornwall. Dar când te vei fi statornicit din nou la Ardvray şi îţi vei fi reînnodat firul vieţii, vei avea probabil o părere cu totul diferită. Atunci, ştii bine, te aşteaptă aici o primire călduroasă. Nu numai la mine acasă, ci şi la Nancherrow. Oricând eşti dispus să vii. Dar, te rog, vino! Şi adu-ţi albumul de schiţe!

Scrie-mi şi dă-mi de ştire cum îţi merge şi ce planuri de viitor ţi-ai făcut.

Cu multă afecţiune,
Judith".

* * *

Casa Dower
Rosemuilion
Duminică, 21 octombrie
„Ziua Trafalgar."[84]

„Scumpul meu Bob,

Fetele au sosit acasă, vii şi nevătămate. Am închiriat un taxi încăpător şi am plecat vineri la Penzance, să le întâmpin în gară. Trenul „Riviera" a ajuns fără întârziere şi iată-le coborând pe peron, încărcate de bagaje. Nu cred că am fost vreodată mai emoţionată.

Amândouă arată bine, doar puţin istovite şi vlăguite. Jess nu mai seamănă deloc cu acea copiliţă dolofană şi răsfăţată, care a stat odinioară cu noi, de Crăciun, la Keyham. Cu singura deosebire că ochii ei albaştri sunt la fel de strălucitori.

---

[84] „Ziua Trafalgar" - ziua sărbătoririi celebrei bătălii navale de la Trafalgar, din 21 octombrie 1805, când flota engleză, condusă de amiralul Nelson, a repurtat o strălucită victorie asupra flotei franco- spaniole.

A vorbit o grămadă despre tine şi despre timpul pe care l-aţi petrecut împreună la Colombo.

Cel mai impresionant moment a fost când a văzut-o din nou pe Phyllis. Pe când taxiul trăgea în faţa Casei Dower, Phyllis şi Anna, cu Morag călcându-le pe urme, au ieşit pe uşă ca să ne întâmpine. Nimeni nu i-a spus nimic lui Jess, dar ea a aruncat o privire pripită spre Phyllis şi a coborât din taxi chiar înainte de oprire, repezindu-se în braţele ei întinse. Cred că Anna este puţin geloasă, dar Jess se poartă foarte frumos cu ea. Jess ne-a zis că şi-a petrecut mult timp în lagăr, ajutând la supravegherea copiilor mai mici.

Judith mi-a arătat scrisoarea de la acea drăguţă fată din Australia care a avut grijă de Jess, când au fost închise în lagăr, pe vreme de război. Prin ce chinuri ale iadului trebuie să fi trecut împreună! Sunt sigură că, mai curând sau mai târziu, Jess va începe să vorbească despre experienţele ei îngrozitoare. Totodată, sunt la fel de convinsă că, atunci când o va face, i se va destăinui mai întâi lui Phyllis.

Azi dimineaţă, m-am dus la biserică şi i-am mulţumit bunului Dumnezeu.

Acum, e duminică după-amiaza, o zi friguroasă de octombrie, toţi copacii sunt despuiaţi de frunze, s-a pornit o ploaie cu băşici şi suflă un vânt tăios. Judith a luat-o pe Jess la Nancherrow, fiind invitate să-şi bea ceaiul acolo, în camera copiilor, împreună cu Loveday şi Nat. Au plecat pe jos, cam o oră în urmă, înfăşurate bine în mantale de ploaie şi încălţate cu cizme de cauciuc. Cu prima ocazie favorabilă, trebuie să-i cumpărăm o bicicletă lui Jess. E realmente un lucru absolut necesar, fiindcă primim doar o picătură de benzină pe săptămână, iar maşina lui Judith este încă pe icuri în garaj, imposibil de folosit până când nu obţine bonurile de combustibil.

În casă, e cam înghesuială, totuşi ne descurcăm şi avem destul confort. Anna s-a mutat în odaia maică-sii, iar Jess doarme în Josta cămăruţă a Annei. Dar socot că a venit timpul „să zbor" din acest cuibuşor şi să încep a aranja altul pentru noi doi. Săptămâna trecută, am văzut o casă încântătoare în Portscatho, cu trei dormitoare şi două băi. Nu e situată în sat,

ci cocoţată pe un deal, cu vedere spre mare. E numai jumătate de milă de la prăvălia din sat şi sunt vreo două mile până la St Maws. (Plus loc de acostare pentru bărcuţa ta). Este în stare bună şi ne-am putea muta chiar mâine, dacă am vrea, aşa că mă gândesc să fac o ofertă şi s-o cumpărăm.

Alaltăieri, am vorbit la telefon cu Hester Lang şi mi-a promis să vină şi să mă ajute la mutat. Vreau să mă stabilesc deja în noua casă când vii aici şi să putem fi iarăşi împreună.

Cât despre Phyllis, vestea bună este că Cyril s-a hotărât să rămână în serviciul militar activ al Marinei Regale. S-a descurcat realmente foarte bine, acum este subofiţer, are referinţe excelente din război, precum şi o medalie pentru merite deosebite şi curaj pe câmpul de luptă. Cred că e foarte important să o vedem şi pe Phyllis aşezată la casa ei. Dat fiind că Molly a murit, mă simt răspunzătoare pentru soarta lui Phyllis, după toţi aceşti ani cât am locuit împreună, spre norocul meu. Totul depinde de cât a reuşit Cyril să economisească din soldă, dar trebuie să aibă un cămin al lor, undeva, într-un loc oarecare, unde el să poată veni în permisie. Poate o căsuţă, cu o mică verandă, în Penzance. Dacă se va dovedi mai costisitoare, decât îşi permit, am putea să-i căpătuim? Sunt sigură că şi Judith îi va ajuta, dar trebuie acum să se gândească la Jess, la taxele şcolare etc. etc. O să discut cu ea de îndată ce toate emoţiile se sting.

Prin urmare, cam asta-i tot. Dacă nu mă opresc acum din scris, nu voi mai ajunge în timp util până la poştă. Închipuie-ţi, eu coborând lipa-lipa-lip prin noroiul de pe panta dealului ca să pun această scrisoare în cutia poştală. O voi scoate şi pe Morag la plimbare. Puţină mişcare nu-i strică. A mai îmbătrânit acum, totuşi e încă iute ca săgeata, la cuvintele „Hai, afară!"

Dragul meu Bob, cât de norocoşi suntem. De-abia aştept să te întorci acasă. Nu zăbovi prea mult.

Cu multă dragoste,
ca totdeauna,
Biddy".

* * *

— Am uitat cât de lung e drumul ăsta.

— Mi se pare că umblam de-o veşnicie.

— Fiindcă mergem pe jos. Pe bicicletă, ni s-ar fi părut o bagatelă.

Drumul de acces spre Nancherrow arăta neîngrijit, plin de hârtoape şi băltoace, cu bordurile gata să i se surpe. Hortensiile se veştejiseră demult, florile lor mari, acum de culoare brună, fărâmicioase, atârnând până la pământ sub bătaia rafalelor de ploaie, dezlănţuite dinspre mare şi care nu conteniseră toată după-amiaza. Crengile de sus ale copacilor erau desfrunzite, scuturate de vânt şi, dincolo de ele, cerul spălăcit se împânzea de nori plumburii, apoşi.

— Prima dată când am venit la Nancherrow, drumul mi s-a părut atât de lung şi de întortocheat, încât, ajunsă în sfârşit acolo, aş fi pariat că acest conac avea să fie bântuit de fantome. Dar, bineînţeles, n-a fost. E destul de nou. O să vezi şi tu. Apoi, când am citit „Rebecca", mi-am amintit de Nancherrow şi de clipa când l-am văzut pentru prima oară.

— N-am citit încă „Rebecca".

— N-ai avut deocamdată şansa. Însă îţi rezerv o mare surpriză. O adevărată delectare. Te voi hrăni cu romane bune, aşa cum îi dăm de mâncare lui Morag.

— Când eram mică, aveam o carte de care îmi aduc aminte mereu. Am primit-o în dar de Crăciun: mare, colorată, plină de ilustraţii şi poveşti. Mă întreb ce s-a întâmplat cu ea?

— Bănuiesc că a fost pusă la păstrare. Laolaltă cu toate celelalte bunuri ale noastre. Împachetate în lăzi. Va trebui să le scoatem din magazie. Toate obiectele care i-au aparţinut mamei. Bibelouri şi porţelanuri. O să fie ca şi cum am deschide cutia Pandorei...

Copacii se răreau. Ajunseseră aproape de conac. La ultima curbă a drumului, acesta li se dezvălui ochilor, dar o pâclă se aşternea în zare, ascunzând ca o perdea fumurie priveliştea spre mare. Se opriră în loc şi să zgâiră în depărtare, ploaia şiroindu-le pe impermeabile, iar vântul fluturându-le fularele.

— Într-adevăr, e mare conacul, spuse apoi Jess.

— Le trebuia o asemenea casă. Aveau trei copii, o grămadă de servitori şi o sumedenie de prieteni veniţi în vizită. Primisem şi eu odaia

mea. Camera roz. După ceai, o să ţi-o arăt. Hai să mergem, altminteri o să ne udăm leoarcă.

Traversară în fugă aleea prunduită, adăpostindu-se în sanctuarul intrării principale, tocmai când ploaia cădea potop. Acolo îşi lepădară pelerinele, îşi scoaseră cizmele de cauciuc. Apoi, Judith deschise uşa şi amândouă intrară în vestibul, ude ciuciulete la picioare.

Totul neschimbat. La fel ca-nainte. Acelaşi miros. Era probabil puţin cam răcoare, în ciuda buştenilor care ardeau mocnit în şemineul înalt, iar un aranjament floral din crizanteme şi frunze de toamnă trona, strălucea ca nişte vâlvătăi, în mijlocul mesei rotunde, unde zăceau, ca totdeauna, zgarda câinelui, cartea vizitatorilor şi micul teanc de corespondenţă, aşteptând să fie ridicat de poştaş.

Nici un sunet. Doar ticăitul vechii pendule.

— Unde-i toată lumea? şopti Jess, părând cumva intimidată.

— Nu ştiu. Să mergem şi să vedem. Întâi, la etajul superior.

Pe la jumătatea palierului, auziră hârâitul uşor al radioului răzbătând dinspre camera copiilor. Uşa stătea uşor întredeschisă. Judith o împinse încet şi o văzu pe Mary total preocupată de netezirea rufăriei de călcat. O strigă pe nume.

— Oh, Judith! Fierul electric fu pus deoparte cu un bufnet înfundat şi Mary îşi întinse braţele robuste. Nici nu pot crede că te-ai întors. Şi că eşti într-adevăr iarăşi aici. A trecut atâta vreme! Şi ea e Jess, nu? Bună, Jess, mă bucur să te cunosc. Uitaţi-vă la voi, sunteţi ude până la piele. Aţi mers pe jos, nu-i aşa?

— Da, tot drumul. Avem doar o singură bicicletă. Unde-i Loveday?

— Va sosi aici îndată. Vine de la Lidgey, împreună cu Nat. Întârzie puţin fiindcă l-a ajutat pe Walter să bage vitele-n ocol.

— Ce mai face Nat?

— E o scumpete de copil, dar, totodată, un drac împieliţat. Mary încărunţise, se mai ridase la coada ochilor, slăbise, dar, în mod ciudat, îi şedea bine. Se observau mici cârpeli în cardiganul ei albastru, gulerul bluzei era puţin destrămat, totuşi mirosea încă a săpun pentru copii Johnson şi a rufărie proaspăt călcată.

— Aţi văzut-o pe doamna Carey-Lewis?

— Nu încă. Am urcat direct aici să te căutăm.

— Atunci, hai să coborâm şi să-i spunem că sunteţi la Nancherrow.

Zăbovind un moment ca să scoată fierul de călcat din priză, să închidă

radioul şi să mai arunce un buştean în foc („E bine că avem destui copaci pe moşie, altminteri am fi murit cu toţii de frig”), le conduse afară din camera copiilor, înapoi pe scări, de-a lungul coridorului, până la uşa micului salon. Bătu uşor în tăblie, apăsă pe clanţă şi băgă capul prin crăpătura uşii.

— A venit cineva să vă vadă! Şi apoi, cu un gest teatral, smuci uşa în lături.

Ei erau acolo, de-o parte şi de alta a şemineului, Diana brodând la goblen, iar colonelul citind „Sunday Times”. La picioarele lui, bătrânul Tigru zăcea întins, toropit de somn, dar Pekoe, care moţăise pe canapea, imaginându-şi acum că pătrunseseră niscaiva hoţi, deveni brusc atent, ciulindu-şi urechile, şi slobozi o cacofonie de lătrături. Diana îşi ridică privirea, îşi scoase repede ochelarii, aruncă deoparte goblenul şi sări în picioare.

— Pekoe, potoleşte-te! E doar Judith. E Judith. Oprit din excesul său de zel, Pekoe se cufundă îmbufnat în perne. Oh, Judith, draga mea! S-au scurs aţâţi ani! Vino şi lasă-mă să te-mbrăţişez cu foc. Diana era suplă, înaltă şi frumoasă ca totdeauna, deşi părul ei de culoarea grâului căpătase reflexe argintii. Te-ai întors, scumpa mea fiică adoptivă. Şi arăţi minunat! Şi ai adus-o la noi pe Jess. Jess! Sunt Diana Carey-Lewis. Am auzit multe lucruri despre tine, dar asta-i prima oară când ne întâlnim.

Eliberându-se din îmbrăţişarea Dianei, Judith se întoarse spre colonelul care, stând în picioare, îşi aştepta răbdător rândul. Arătase mereu mai bătrân decât îi era vârsta şi, în momentul de faţă, se părea că timpul recuperase rămânerile în urmă. Hainele îi atârnau lălâu pe trupul uscăţiv – o jachetă venerabilă din tweed şi o pereche de pantaloni uzaţi din catifea reiată, în care, odinioară, nu s-ar fi lăsat văzut nici mort.

— Draga mea! Formal şi, ca totdeauna, puţin timid. Colonelul îi prinse mâinile şi se sărutară. Cât de bucuroşi suntem să te avem din nou acasă.

— Nici pe departe pe cât de recunoscătoare sunt eu să mă aflu aici. Acum, Tigru, cuviincios ca totdeauna, se săltă pe labe şi Judith se aplecă să-l mângâie.

— A îmbătrânit, spuse ea cu tristeţe. Şi într-adevăr era bătrân, deşi nu gras, dar greoi şi suferind de podagră, iar părul îi devenise cenuşiu.

— Nici unul dintre noi nu mai întinereşte. Ar trebui să caut alt pui de labrador, încă nu mă rabdă inima...

— Edgar, iubitule, salut-o pe Jess.

Colonelul întinse mâna.

— Bună ziua, Jess. Ce faci? Trebuie să ţi-l prezint pe câinele meu, Tigru, Iat-o pe Jess, Tigru. Colonelul îi zâmbi, un surâs plin de bunătate, blând şi fermecător, la care nu putea rezista nici un copil. Ai străbătut un drum lung. Ei, ce crezi despre Cornwall? Nu plouă aşa tot timpul.

— De fapt, îmi amintesc de Cornwall, grăi Jess.

— Nu mai spune, pe toţi sfinţii! A trecut mult de-atunci. De ce nu luăm loc şi hai să-mi povesteşti totul... Uite, aici pe taburete, lângă foc... Dădu deoparte câteva reviste şi hârtii. Câţi ani aveai când ai plecat?

— Patru.

— N-am realizat că erai atât de măricică. Păi, bineînţeles că ai amintiri. Eu pot să-mi aduc aminte de când aveam doi ani. Şedeam în cărucior şi un alt copil îmi îndesa o bomboană în gură...

În acel moment, ridicând glasul, Mary îi anunţă că se retrage ca să pună ibricul cu ceai la fiert şi toată lumea căzu de acord că e o idee strălucită. După ce Mary plecă, Diana se cufundă în fotoliu, iar Judith se aşeză pe colţul opus al canapelei, neocupat de Pekoe.

— Scumpa mea, prin câte încercări ai trecut! Ai slăbit. Eşti elegantă. Te simţi bine?

— Sigur că da.

— Loveday moare de nerăbdare să te vadă şi să ţi-l prezinte pe poznaşul de Nat. Vor fi aici dintr-o clipă în alta. Şi micuţa Jess! Ce copilă curajoasă! Asemenea experienţe de viaţă! Biddy mi-a telefonat imediat ce a primit telegrama de la Bob. Ne spusese deja că... Dându-şi seama că era cât pe-aci să scape din imprudenţă vorbe nechibzuite, mai ales că Jess putea auzi de la distanţa la care se afla, Diana se întrerupse brusc. Aruncă o privire spre Jess, care stătea acolo, cu spatele la ele, absorbită de conversaţia cu colonelul. Apoi, şopti... că Jess murise. Judith înclină din cap... Dar să auzim pe urmă că nu era adevărat. Trebuie că te-ai topit de atâta bucurie.

— A fost o zi profund emoţionantă.

— Draga mea, m-a întristat nespus vestea despre părinţii tăi. E de necrezut. Aveam de gând să-ţi scriu, dar înainte de a pune condeiul pe hârtie, am aflat că eraţi în drum spre casă. Cum aţi voiajat?

— Nu prea se poate numi voiaj. Mai curând un test de rezistenţă. Vaporul era ticsit până la refuz. Trei cozi pe zi pentru a lua mesele. Îţi poţi imagina.

— Îngrozitor! Vorbind de mâncare, soţii Nettlebed îţi transmit salutările lor şi că de-abia aşteaptă să vă vadă. Acum, au liber întreaga zi de duminică şi au plecat la Camborne ca să-i facă o vizită unei rude bătrâne aflată într-un sanatoriu particular. Nu eşti în al nouălea cer că te-ai întors la Casa Dower? Nu-i aşa că grădina arată minunat? Am ajutat-o pe Phyllis la tăiatul uscăturilor din pomi...

Înflăcărată de emoţie, Diana sporovăia întruna, iar Judith stătea şi se forţa să dea impresia că o ascultă, deşi n-o urmărea cu atenţie. Se gândea la Gus Callender. Era oare acum momentul potrivit să le spună Dianei şi colonelului că Gus scăpase cu viaţă? Nu, hotărî ea. Prima persoană căreia trebuie să-i împărtăşească vestea între patru ochi era Loveday. Azi, ceva mai târziu, într-un fel sau altul, undeva, Judith avea să facă acest lucru.

— ... Unde doarme micuţa Jess?

— În odaia Annei. E spaţiu destul. Anna s-a mutat cu Phyllis. Doar deocamdată.

— Şi ce anume plănuieşti pentru Jess?

— Bănuiesc că voi merge s-o văd pe domnişoara Catto şi să mă interesez dacă o primeşte la St. Ursula.

— Dar, draga mea, bineînţeles că o s-o primească. Oh, nu-i extraordinar cum viaţa se mişcă în cerc? Of, ce tot îmi umblă prin minte? Nu ţi-am spus încă nimic despre Athena. O să aibă un bebeluş. În primăvară, cred. Emoţionant, nu? Nu-ţi pot spune cât de mult le ducem dorul de când au plecat. Casa e pustie fără un copil...

Nici nu apucase să sloboadă bine cuvintele că, deodată, se şi auzi glasul piţigăiat al lui Nathaniel Mudge, care, pe coridorul dinspre bucătărie, se certa cu mama lui.

— Nu vreau să-mi scot cizmele!

— Trebuie. Sunt murdare de noroi.

— Ba nu.

— Să n-avem vorbă. Ai mânjit cu noroi podeaua din bucătărie. Vino aici imediat!

— Nu...

— Nat...!

Un zbierăt de împotrivire. Era limpede că Loveday îl prinsese şi-i trăgea cu forţa cizmele.

— Oh, Doamne Dumnezeule! murmură Diana.

O clipă mai târziu, uşa sări din ţâţâni şi nepoţelul năvăli în salon ca un

proiectil lansat dintr-o catapultă, deposedat de încălţări, cu obrăjorii roşii de indignare şi cu buza de jos atârnându-i a bosumflare.

— Ce-ai păţit? îl întrebă Diana, iar Nat îi răspunse pe un ton plin de siguranţă:

— Mami mi-a smuls cizmele. Sunt noi. Sunt roşii. Voiam să vi le arăt.

— O să le vedem altă dată, îi spuse Diana cu blândeţe, încercând să-l împace.

— Acum vreau să le vezi!

Judith se sculă de pe canapea. Loveday apăru imediat în pragul uşii deschise. Arătând la fel ca totdeauna, o adolescentă ştrengară, şi nicidecum ca mamă a acestui băieţel neastâmpărat, de trei ani. Purta pantaloni, un pulover vechi, şosete roşii, iar părul i se zburlea încă pe creştet în bucle negre, lucitoare.

Se lăsă o scurtă tăcere, în timp ce ele stăteau pur şi simplu nemişcate acolo, rânjindu-şi una celeilalte cu gura până la urechi.

— Ei, uite cine-i aici! spuse apoi Loveday. Dumnezeule, ce bine-mi pare că te văd! Se îmbrăţişară şi se sărutară cu bucurie, aşa cum obişnuiau dintotdeauna. Regret c-am întârziat, dar... Nat, ai grijă să nu-i bagi lui Pekoe degetele-n ochi. Ştii că n-ai voie.

Nat o privea sfidător pe maică-sa, înfruntând-o cu ochii lui căprui, şi Judith, în ciuda bunelor ei intenţii, se prăpădi de râs.

— Se pare că ţi-ai găsit naşul.

— Oh, e un drăcuşor împieliţat. Nu-i aşa, Nat? Eşti foarte scump, dar prea poznaş.

— Tăticu' spune că sunt un hoţoman mic, informă Nat în general grupul prezent, apoi, zărind-o pe Jess, o persoană străină, îşi fixă privirea asupra ei, holbându-se fără să clipească.

— Bună, îi spuse Jess, cât se poate de amuzată.

— Cine eşti?

— Sunt Jess.

— Ce cauţi aici?

— Am venit la ceai.

— Am adus biscuiţi cu ciocolată într-o pungă, mămica mea şi cu mine.

— Îmi dai şi mie unul?

Nat chibzui o clipă, apoi răspunse:

— Nu. O să-i mănânc pe toţi.

Pe urmă, se căţără pe sofa şi începu a sălta din picioare şi pentru

moment s-ar fi zis că întreaga după amiază era cât pe ce să fie bulversată, dar, tocmai atunci, dădu buzna Mary, salvând situaţia cu anunţul că puteau servi ceaiul, îl înhăţă pe Nathaniel din aer, chiar la mijlocul unei sărituri, şi-l scoase afară pe uşă, mânându-l în direcţia bucătăriei în ţipete care, după cum spera toată lumea, erau de bucurie.

— Mary e singura fiinţă, spuse Loveday cu un soi de mândrie deznădăjduită, care-l poate stăpâni.

— Cum rămâne cu Walter?

— Ah, Walter e mai rău decât Nat. Hai, mamă, să mâncăm.

Aşa că mărşăluiră cu toţii spre sufragerie, colonelul zăbovind puţin să pună grilajul protector în faţa şemineului şi încheind apoi cortegiul. Acolo, în sufragerie, masa fusese deja întinsă, cu nişte gustări de care Judith îşi aducea aminte de la tratăţiile servite în camera copiilor: sandvişuri cu gem şi pastă de carne, o prăjitură cu fructe, coaptă într-un vas rotund şi biscuiţii de ciocolată aduşi de Loveday.

Totuşi, tratăţia de acum era cu mult mai modestă decât cele obişnuite în vremurile de odinioară. Lipsea serviciul elegant de ceai, iar ceştile şi farfurioarele înşirate arătau ciudat de mici şi inadecvate în mijlocul încăperii vaste şi protocolare. Dispăruse şi faţa de masă din damasc alb şi, în schimb, fusese aşternută o pânză indiană din bumbac, în dungi albastre şi albe, umilă, deşi practică. Mary, de parcă ar fi servit ceaiul în camera copiilor, ca altă dată, şedea în capătul mesei, având în grijă ceainicul mare şi cafeniu (Judith îşi reaminti că toată argintăria tradiţională fusese pusă la păstrare odată cu izbucnirea războiului), cu Nat alături, cocoţat pe un scaun înalt. Nat nu voia să stea pe un asemenea scaun. De fiecare dată când era aşezat, sărea jos, până când, în cele din urmă, Mary îl puse la loc, arzându-i o palmă peste poponeţ, aşa încât Nat luă în seamă această pedeapsă şi rămase nemişcat.

Stând faţă-n faţă cu Mary, colonelul o avea în stânga pe Jess.

— Vrei un sandviş cu gem sau pastă de carne? o întrebă el politicos, iar Jess răspunse că prefera unul cu gem, în vreme ce Nat bătea în masă cu o linguriţă, anunţând în gura mare grupul adunat acolo că voia, şi voia imediat, un biscuit cu ciocolată.

În fine, fu potolit, hrănit cu un sandviş cu pastă de carne, zarva infernală, ca într-un adevărat pandemoniu, se domoli şi astfel se putu înjgheba o conversaţie normală. Mary turnă ceaiul. Ceştile trecură din mână în mână. Prietenoasă, fermecătoare, gazdă perfectă ca totdeauna,

Diana se întoarse spre Jess.

— Jess, trebuie să ne povesteşti despre planurile minunate pe care tu şi Judith vi le-aţi făurit, acum că sunteţi din nou acasă. Care-i cel mai palpitant?

Cu ochii pironiţi asupra ei, Jess se fâstâci oarecum. Înghiţi pe nerăsuflate o îmbucătură din sandvişul cu gem, apoi spuse:

— Nu ştiu, realmente, şi, peste masă, privirea i se încrucişă cu a lui Judith, un semnal mut de a-i veni în ajutor.

— Ce zici de bicicletă? îi sugeră Judith.

— Ah, da. O să-mi cumpere o bicicletă.

— S-ar putea să fie la mâna a doua o avertiză Diana. E foarte greu de procurat. Ca şi maşinile. Nu ne putem permite azi să cumpărăm un automobil nou-nouţ, cele de ocazie fiind desigur mai ieftine. Altceva? Aveţi de gând să vă duceţi şi să revedeţi căsuţa voastră veche din Penmarron, unde aţi locuit pe vremuri?

— Ne-am gândit să ne urcăm în tren, într-o bună zi. Şi, de asemenea, să mergem la Porthkerris.

— Ce idee bună!

— Nu putem intra în casă. Desigur, mă refer la Riverview, fiindcă alţi oameni locuiesc acum acolo. Neîntreruptă de nimeni, ascultată de toţi cu interes binevoitor, lui Jess îi dispăru brusc timiditatea. Credem însă că vom putea să ne uităm pe afară. Şi o să mergem ca s-o vedem pe... însă uitase numele. Îşi aţinti din nou privirile rugătoare asupra lui Judith.

— Pe doamna Berry, îi reaminti ea. De la prăvălia din sat. Obişnuia să-ţi dea caramele cu fructe. Şi, poate, chiar şi pe domnul Willis, luntraşul de la bac. Deşi, el era prietenul meu. Nu cred că a cunoscut-o vreodată pe Jess.

— O să-ţi placă în Porthkerris, Jess, îi spuse colonelul. E plin de bărci, de artişti şi de străduţe întortocheate.

— Şi familia Warren, intră în vorbă Loveday. Judith, trebuie s-o duci pe Jess să-i vadă. Doamna Warren o să fie grozav de mâhnită dacă vă duceţi la Porthkerris şi nu treceţi şi pe la băcănie, ca să vă ofere măcar un ceai.

— Ce s-a mai întâmplat cu Heather? N-am auzit nimic despre ea, ani în şir. Lucrează tot ca agent secret?

— Nu, a plecat în America, într-o misiune diplomatică, împreună cu şeful ei de la Ministerul Afacerilor Externe. Ultima dată când am primit

veşti de la ea, era la Washington.

— Dumnezeule! Putea să mă fi încunoştinţat şi pe mine.

Loveday tăia prăjitura.

— Cine vrea o bucată?

Terminându-şi sandvişul, Jess luă o felie mare.

— Nu ştiu cine e Heather, spuse ea.

— E o prietenă comună, de demult, îi răspunse Loveday. Judith şi eu obişnuiam să mergem şi să stăm la familia ei. În vara de dinaintea războiului, soarele a strălucit fără contenire şi ne-am petrecut tot timpul pe plajă. Judith tocmai îşi cumpărase maşina şi ne simţeam grozav de mature.

— A fost la şcoală cu voi? întrebă Jess.

— Nu, noi eram la St. Ursula.

— Judith crede c-ar trebui să merg şi eu acolo, grăi Jess.

— O altă micuţă novice pentru mănăstirea de călugăriţe.

— Of, Loveday! Stând în capătul mesei, în dosul ceainicului imens, Mary păru destul de ofensată. Mă superi cu adevărat când spui asemenea prostii. Şi mai ales lui Jess. St. Ursula e un pension foarte bun. Tu ai fost fericită acolo. Ai făcut mare tapaj ca să te înscrie părinţii acolo, ăsta-i adevărul.

— Oh, dar Mary, uniformele alea oribile! Şi toate acele reguli stricte, fără noimă.

Jess arăta puţin îngrijorată. Observând acest lucru, colonelul îşi lăsă mâna peste a ei.

— Nu-i da nici o atenţie fiicei mele prostuţe. E o şcoală excelentă, iar domnişoara Catto o făptură deosebită. Nici nu se putea altfel fiindcă a tolerat toate năzdrăvăniile lui Loveday.

— Mulţumesc foarte mult, tată.

— Oricum – Diana îi întinse ceaşca lui Mary ca s-o umple – elevele de la St. Ursula nu mai poartă uniforme. Războiul a pus capăt acestui obicei. Şi o altă şcoală de fete din comitatul Kent a fost evacuată, elevele transferate aici, aşa că uniformele erau oricum diferite. Şi s-au construit un soi de săli-adăposturi Nissen[85] în grădină, fiindcă nu aveau suficiente

---

85 Adăpost Nissen - construcţie prefabricată din tablă de metal ondulată purtând numele inginerului militar englez P.N.Nissen, care a inventat-o; folosită de militari şi în timpul celui de-al doilea război mondial.

clase.

— Nu se mai poartă acum nici un fel de uniformă la St. Ursula? întrebă Judith.

— Doar cravate şcolăreşti.

— Ce uşurare! Nu voi uita niciodată lista aceea nesfârşită cu haine obligatorii, pe care biata mama a fost nevoită să mi le cumpere.

— De la Medways, draga mea. A fost prima dată când ne-am văzut. Noi toate, în magazin, târguind uniforme oribile. Nu ţi se pare că a trecut o veşnicie de-atunci?

— Un car de ani, spuse Loveday deodată. Şi apoi, pe un ton uşor agasat: E-n regulă, Nat. Bine. Poţi lua acum un biscuit cu ciocolată.

Când isprăviră ceaiul şi gustările, după-amiaza rece şi umedă de octombrie se cufundase tot mai mult în amurg. Se înserase acum, ploaia cădea neîntrerupt, totuşi nimeni nu se ridică să tragă draperiile grele.

— Ce binecuvântare! exclamă Diana. Fără draperiile de camuflaj. Încă nu m-am obişnuit cu această libertate: de-a sta în casă şi a privi apusul, fără să astupi toate ferestrele. A durat atât timp să croim şi să atârnăm draperiile de camuflaj, iar la sfârşitul războiului ne-a luat numai trei zile ca să le dăm jos. Mary, nu strânge ceştile de ceai, lasă că le spălăm noi. Du-l pe Nat în camera copiilor şi îngăduie-i lui Loveday câteva clipe de răgaz... Se întoarse spre Jess. Poate că şi lui Jess i-ar plăcea să meargă. Nu fiindcă vrem să ne descotorosim de tine, draga mea, dar sunt o grămadă de fleacuri sus, la care te-ai putea uita. Cărţi şi reviste, jocuri de cuburi şi mobile preţioase pentru casa păpuşii. Dar nu-l lăsa pe Nat să pună mâna pe ele. Jess şovăia. Numai dacă vrei, adăugă Diana zâmbind.

— Da, mi-ar plăcea să merg.

Mary îl şterse pe Nat la gură cu un şervet.

— Nat nu se joacă cu mobilele pentru casa păpuşii. Preferă cuburile şi maşinuţele, nu-i aşa, răţoiul meu?

Se sculă în picioare şi-l ridică pe Nat în braţe.

— Haide, Jess, să vedem ce putem găsi pentru tine.

Când plecară, se lăsă o linişte senină. Diana scurse ultimele picături din ceainic în ceaşcă, apoi îşi aprinse o ţigară.

— Judith, ce fată drăguţă. Trebuie să fii mândră de ea.

— Aşa e.

— Atât de încrezătoare în sine.

— Aparenţele adeseori înşală. Jess încă tatonează terenul, caută să se

orienteze.

Colonelul se ridică, ducându-se să aducă de pe bufet o scrumieră pentru soţia lui. O puse pe masă şi Diana îi aruncă o privire, zâmbindu-i a mulţumire.

— Nici lacrimi? Nici coşmaruri? Nici simptome patologice? întrebă el.

— Nu cred, îi răspunse Judith.

— Poate că n-ar strica un sumar control medical. Deşi trebuie să recunosc, mie mi se pare sănătoasă. Fiindcă veni vorba de asta, bătrânul doctor Wells a trecut pe la noi alaltăieri, să-l consulte pe Nat, care tuşea şi îşi sufla întruna nasul, iar Mary şi Loveday erau cam îngrijorate. Nimic în neregulă, doar o simplă răceală. Dar ne-a spus că Jeremy speră să capete curând o permisie şi să vină acasă pentru o vreme. N-a avut nicio permisie timp de doi ani. A stat numai în Mediterana. Unde anume...?

— În Malta, îi răspunse colonelul.

— Nu-mi aminteam dacă era vorba de Malta sau de Gibraltar. Ştiam că undeva pe-acolo.

— N-aş crede că va fi demobilizat prea curând, spuse Judith şi fu încântată de tonul ei degajat. Ţinând seama că Jeremy a fost printre primii care s-au înrolat.

Cu un aer distras, Loveday luă o altă bucată de prăjitură.

— Nu-l pot vedea stabilindu-se în Truro după ce a navigat fără încetare pe mări şi oceane.

— Eu pot, interveni Diana. E tipul perfect de medic generalist de provincie, cu un câine pe bancheta din spate a maşinii. Nu v-aţi întâlnit întâmplător niciodată, Judith?

— Nu. Am socotit mereu că s-ar putea să vină în Orientul îndepărtat. Toţi cunoscuţii mei soseau mai devreme sau mai târziu în Trincomalee. Dar Jeremy n-a ajuns.

— Îmi tot închipuiam că se va însura. Probabil în Malta nu se găsesc prea multe talente locale. Diana căscă, se rezemă de spătarul scaunului şi scutură resturile şi fărâmiturile rămase de la ceai. Bănuiesc că ar fi bine să strângem şi să spălăm vasele.

— Nu-ţi face griji, mami, îi spuse Loveday. Judith şi eu o să ne ocupăm de tot. O să fim ca două şcolăriţe, câştigând prin muncă glorie pentru Asociaţia cercetaşelor.

— Ce s-a întâmplat cu Hetty? întrebă Judith.

— Oh, a scăpat în cele din urmă din ghearele doamnei Nettlebed şi a

plecat să-şi aducă prinosul la eforturile cerute de război. Infirmieră într-un spital din Plymouth. Biata Hetty! A sărit din lac în puţ. Vă veţi ocupa voi de strâns totul, dragile mele? E trecut de şase şi totdeauna îi dăm telefon Athenei în fiecare seară de duminică...

— Transmite-i complimentele mele.

— Aşa am să fac.

* * *

Bucătăria, mare şi demodată ca totdeauna, mai călduroasă decât restul casei, părea ciudat de pustie fără soţii Nettlebed, ca şi fără Hetty, zdrăngănind oalele în chicineta auxiliară.

— Cine freacă tingirile acum? întrebă Judith, legându-şi un şorţ peste mijloc şi umplând vechea cuvă cu apă fierbinte de la robinet.

— Presupun că doamna Nettlebed. Sau Mary. Nicidecum mama.

— Mai cultivă domnul Nettlebed legume?

— Da, împreună cu domnul Mudge. Mâncăm cu toţii o droaie de zarzavaturi, fiindcă nu prea a mai rămas altceva. Şi, deşi casa e goală în acest weekend, părinţii mei primesc tot atât de mulţi musafiri ca de obicei. Mami a luat de suflet un şir nesfârşit de soldaţi din unităţile cartiruite prin împrejurimi şi ei se perindă încă în grupuri pe aici. Mă tem că atunci când se vor retrage din aceste locuri şi ne vor părăsi, mama o să simtă lipsa zarvei şi a companiei lor.

— Ce mai ştii despre Tommy Mortimer?

— Oh, încă soseşte pe neaşteptate de la Londra, din când în când. Cu alţi vechi amici. Prezenţa lui o amuză pe mami. A fost groaznic pentru ea când au plecat Athena şi Clementina.

Judith pulverizâ în apă puţin detergent lichid, îl amestecă bine până făcu clăbuci şi apoi puse pentru spălat în chiuvetă primul teanc de farfurii.

— Ce mai face Walter? întrebă ea.

— E bine.

— Cum merg treburile la fermă?

— Ca de obicei.

— Şi domnul Mudge?

— Munceşte încă, dar i-au cam slăbit puteqle.

— Ce-o să se-ntâmple când se retrage?

— Nu ştiu. Presupun că Walter şi eu ne vom muta în casa mare de la Lidgey. Vom schimba locuinţele. Nu ştiu sigur.

Răspunsurile lui Loveday erau atât de laconice, de dezinteresate, încât lui Judith îi îngheţă sângele în vine.

— Ce faceţi când Walter nu lucrează? Vreau să zic, mergeţi la cinema, la picnicuri sau la birt?

— Mă duceam uneori la birt, dar acum mi-e imposibil. Trebuie să am grijă de Nat. Desigur, îl pot lăsa cu doamna Mudge, dar, ca să fiu sinceră, nu prea mă pasionează localurile. Aşa că Walter pleacă singur.

— Oh, Loveday!

— Ce-i cu glasul ăsta trist?

— Se pare că nu te distrezi deloc.

— E O.K. Câteodată mai luăm cina cu prieteni. Atât doar că nu mă pricep la gătit.

— Cum rămâne cu pasiunea ta pentru cai? Mai călăriţi împreună?

— Nu prea mult. L-am vândut pe Fleet şi n-am apucat încă să-mi cumpăr alt cal. Şi de la începutul războiului nu se mai vânează călare şi cu câini.

— Războiul s-a sfârşit, probabil o să se redeschidă sezonul de vânătoare.

— Poate că da.

Loveday găsise un şervet de vase şi ştergea farfuriile şi ceştile, alene, una câte una, apoi le aşeza pe masa din bucătărie.

— Eşti fericită, Loveday?

Loveday luă altă farfurioară de pe grătarul pentru vase.

— Cine a zis că orice căsnicie seamănă cu o colivie, aninată vara într-o grădină? Şi că toate păsările libere vor să intre, iar cele închise vor să iasă?

— Nu ştiu.

— Tu eşti o pasăre liberă. Poţi zbura oriunde.

— Nu chiar. O am pe Jess.

— Nu vrei să intri într-o colivie?

— Nu.

— N-ai lăsat în urmă nici un marinar tânjind de dor? Nu-mi vine a crede. Să nu-mi spui că îl iubeşti încă pe Edward.

— Edward a murit de mulţi ani!

— Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să-ţi zic asta.

— Nu mă deranjează. Era fratele tău.

Loveday mai şterse vreo două farfurii.

— Mi-am închipuit totdeauna că Jeremy era îndrăgostit de tine.

Judith râcâia cu migală vasele pe care se lipiseră fărâmituri din prăjitura cu fructe.

— Cred că te înşeli.

— N-aţi păstrat legătura? Nu v-aţi scris?

— Nu. L-am văzut ultima dată la Londra, la începutul anului 1942. Chiar înainte de căderea insulei Singapore. De-atunci, nici nu l-am mai revăzut, nici n-am mai auzit de el.

— V-aţi certat?

— Nicidecum. Presupun că ne-am decis tacit să-şi croiască fiecare drumul său în viaţă.

— Mă întreb de ce nu s-a căsătorit. E destul de în vârstă acum. Trebuie să aibă treizeci şi şapte de ani. Bănuiesc că atunci când s-o reîntoarce, tatăl lui va ieşi la pensie şi Jeremy îşi va asuma răspunderea pentru toţi pacienţii de prin împrejurimi.

— Asta şi-a dorit dintotdeauna.

Ultima farfurie, apoi ceainicul, Judith scoase dopul şi privi cum se scurge apa plină de spumă.

— Am terminat. Îşi dezlegă şorţul, îl agăţă în cuier, apoi se întoarse şi se rezemă de marginea chiuvetei.

— Îmi pare rău. Loveday luă ultima farfurie de pe grătar şi o şterse.

Judith se încruntă.

— De ce-ţi pare rău?

— Fiindcă ţi-am pomenit despre Edward. În ultimul timp, le spun lucruri neplăcute oamenilor, fără a avea însă intenţii rele. Loveday aşează farfuria deasupra celorlalte. O să vii în vizită la mine, nu-i aşa? N-ai văzut încă mica mea căsuţă. Iubesc căminul, ferma şi animalele. De asemenea, îl ador pe Nat, deşi e atât de neastâmpărat. Îşi trase mâneca uşor zdrenţuită a puloverului şi se uită la ceas.

— Doamne Dumnezeule! Trebuie să plec. E vraişte la mine în bucătărie, musai să-i pregătesc ceaiul lui Walter şi să-l culc pe Nat...

— Nu pleca, spuse Judith.

Loveday păru oarecum surprinsă.

— Trebuie.

— Mai stai măcar cinci minute. Am să-ţi spun ceva.

— Ce?

— Promiţi să asculţi şi să nu mă întrerupi?

— Bine. Loveday se cocoţă pe masă şi stătu acolo, gheboşându-şi umerii şi balansându-şi picioarele. Dă-i drumul!

— E vorba despre Gus.

Loveday îngheţă. În bucătăria auxiliară, expusă curentului, pardosită cu plăci de ardezie, singurele sunete erau zumzăitul frigiderului şi pliciul picăturilor de apă care cădeau încet de la unul din robinetele de alamă. Pic! Pic! Bobiţele de apă, prelingându-se în chiuvetă, picurau în clipe ritmate.

— Ce ştii despre Gus?

Judith îi spuse.

* * *

— ... Apoi, mi-a zis că era timpul să se întoarcă pe nava-spital, portarul i-a chemat un taxi şi ne-am luat rămas bun. A plecat. Ăsta-i sfârşitul poveştii.

Loveday îşi ţinuse făgăduiala. Nu făcuse nici o observaţie şi nu pusese nici o întrebare. Pur şi simplu, stătea acolo, nemişcată ca o statuie, şi asculta. Nici măcar acum nu scoase vreo vorbă.

— I-am... i-am scris de pe vaporul cu care călătoream şi am pus scrisoarea la poştă în Gibraltar. Dar nu mi-a răspuns.

— Se simte bine? întrebă Loveday.

— Nu ştiu. Arăta nemaipomenit, chiar uluitor, ţinând cont de încercările prin care a trecut. Slab, însă Gus n-a fost niciodată gras. Şi puţin istovit.

— De ce nu ne-a dat de veste?

— Ţi-am explicat doar. N-a putut. A avut dreptul la o singură scrisoare pe care a trimis-o părinţilor lui. Ei nu ştiau nimic despre tine, despre Diana sau colonel. Chiar dacă au primit-o, nu te puteau anunţa.

— Eram atât de convinsă că murise!

— Ştiu, Loveday.

— Parcă aş fi presimţit cu fiecare fibră din trup. Un soi de goliciune, de vid.

— Nu trebuie să te învinovăţeşti.

— Ce-o să se întâmple cu el?

— O să-şi revină. Regimentele scoţiene sunt renumite pentru spiritul lor de clan. De adevărată familie. Toţi prietenii or să se strângă în jurul lui.

— Nu vreau să vină aici, spuse Loveday.

— Înţeleg. Ca să fiu sinceră, cred că nici lui Gus nu-i surâde ideea.

— Îşi închipuia că o să-l aştept?

— Da. Nu exista nici un alt răspuns.

— Oh, Dumnezeule! Sub lumina rece din bucătărie, chipul lui Loveday se umbri şi se crispă, ochii ei violeţi i se goliră de orice expresie.

— Îmi pare rău, Loveday.

— Nu-i vina ta, ci doar a mea. Tot ce s-a întâmplat.

— Îmi repugna să-ţi spun.

— Gus e în viaţă. Ar trebui să jubilez şi nu să stau aici, arătând ca o sperietoare de ciori.

— Mi-a displăcut la fel de mult să-i spun şi lui Gus. Anume că te-ai măritat.

— Asta-i altceva. A fost sfârşitul unei perioade. Pentru Gus, e începutul în încropirea restului vieţii. Cel puţin nu-i lefter şi lipsit de proprietăţile lui. Există măcaf ceva la care să se reîntoarcă.

— Şi tu?

— Oh, eu am tot ce-mi trebuie. Un soţ, un fiu, o fermă. Nancherrow şi părinţii. Mary. Totu-i neschimbat. Absolut tot ce mi-am dorit mereu. Tăcu o clipă, apoi întrebă: Mama şi tata au aflat de Gus?

— Nu. Voiam să-ţi spun ţie mai întâi. Dacă vrei, mă duc să le zic acum.

— Nu-i nevoie. O să-i anunţ eu. După ce veţi pleca tu şi Jess. Înainte de a mă întoarce la Lidgey. E mai bine aşa. Loveday se uită din nou la ceas. Şi-acum, pur şi simplu trebuie să gonesc spre casă. Coborî lunecând de pe masă. Walter o să scrâşnească din dinţi că nu i-am făcut ceaiul.

— Totul o să fie-n regulă?

— Da. Loveday cumpăni o clipă, apoi rânji, iar fetiţa poznaşă, netemătoare şi îndărătnică de odinioară reapăru deodată acolo. Da, cum nu se poate mai bine.

* * *

A doua zi dimineaţă, luni, Diana veni la Casa Dower. După gustarea matinală, mica familie se dispersase. Întâi, Anna plecă spre şcoala primară din Rosemullion, târându-şi picioarele pe panta dealului, cu ghiozdanul în spate şi o punguţă cu biscuiţi în buzunar, pentru pauza de la ora unsprezece. Apoi, porni la drum Biddy, fiindcă era ziua pe care şi-o petrecea în Penzance, dând o mână de ajutor la Crucea Roşie. Jess, care descoperise coliba de lemn în cursul explorărilor solitare şi îndrăgise imediat căsuţa ca din poveste, retrasă, intimă şi fermecătoare, îşi procurase o mătură, perii şi cârpe de praf şi o zbughise emoţionată spre grădină ca să se apuce de curăţenie.

Acum, era unsprezece şi Jess încă nu se întoarse. Phyllis întindea rufe pe frânghie, iar Judith făcea în bucătărie o supă. Carcasa de la puiul de ieri fusese fiartă bine, aşa că Judith curăţa de zor legumele la chiuvetă. Considerase totdeauna că prepararea unei supe avea un efect terapeutic, iar mireasma exalată în timp ce supa fierbea, dreasă cu plante aromate din grădină, fiind la fel de îmbietoare ca mirosul de pâine caldă sau de turtă dulce, abia scoasă din cuptor.

Curăţând cartofi, auzi o maşină urcând dealul, intrând pe poarta deschisă şi parcând în faţa casei. Deşi nu aştepta pe cineva anume, Judith privi pe fereastră şi o văzu pe Diana coborând din furgoneta hârbuită pe care o cumpărase de la negustorul de peşte la începutul războiului, pentru a economisi benzina, şi care de-atunci le slujise la nevoie. Străbătu bucătăria şi ieşi pe uşa din spate. Diana vorbea cu Phyllis peste gardul viu de lemn-câinesc care mărginea pajiştea unde se întindeau rufele. Purta o fustă strâmtă din tweed şi o jachetă lejeră şi căţa un coş mare şi demodat, de piajă.

— Dianal

Aceasta se întoarse.

— Oh, draga mea, nu te deranjez, nu-i aşa? Ţi-am adus nişte zarzavaturi şi ouă proaspete de la Nancherrow. Păşi pe aleea prunduită cu pantofii eleganţi, lustruiţi. Mă gândeam că ţi-ar putea fi de folos şi-apoi tot voiam să-ţi vorbesc.

— Sunt în bucătărie. Intră, îţi fac o cafea.

În bucătărie, Diana puse coşul pe masă, îşi trase un scaun şi se aşeză. Judith umplu ibricul cu apă şi-l puse pe sobă.

— Miroase minunat aici, draga mea.

— A supă. Te superi dacă îmi văd mai departe de treburi?

— Câtuşi de puţin. Diana îşi deznodă eşarfa de mătase, înfăşurată atât de elegant în jurul gâtului ei subţire. Loveday ne-a povestit despre Gus.

— Da. Mi-a şi zis că are de gând.

— Era afectată când i-ai spus?

— Cred că era destul de distrusă. Dar n-a plâns.

— Scumpa mea, lacrimile sunt pentru morţi, nu pentru vii.

— Asta părea să spună şi Loveday, dar cu alte cuvinte.

— Ce încurcătură, nu-i aşa?

— Nu, socot că nu-i nici o încurcătură. E doar trist că Loveday a rămas neînduplecată, convinsă fiind de moartea lui Gus. Şi e la fel de trist că n-a avut credinţa să-l aştepte. Dar nu-i o încurcătură. Atât doar că nu sunt împreună. Nu mai pot fi niciodată împreună. Loveday şi-a croit un drum în viaţă, iar Gus va trebui să răzbească prin toate, să-şi facă o situaţie.

— Din cele spuse de Loveday, s-ar părea că o să aibă nevoie de ajutor.

— Va fi greu de ajutat, dacă nu vrea să răspundă la scrisori şi să ţină legătura.

— Dar i-a fost un prieten atât de bun lui Edward. Măcar şi numai pentru acest motiv, socotesc de datoria noastră să-l sprijinim. Şi ne-a scris o misivă emoţionantă când a fost ucis Edward. Ne-a trimis crochiul pe care i-l făcuse lui Edward. E cel mai preţios bun al lui Edgar. Şi mult mai grăitor decât orice fotografie. Desenul stă pe biroul lui Edgar şi îl priveşte în fiecare zi.

— Ştiu. Însă-i greu să-i sărim în ajutor când căminul lui Gus e în celălalt capăt al ţării.

— Ar putea veni să stea la noi. Crezi oare c-ar fi bine să-i scriu şi să-l invit la Nancherrow?

— Nu. Consider că n-ar fi o idee bună. Mai târziu, poate. Dar nu chiar acum.

— Din pricina lui Loveday?

— Ea nu vrea să-l vadă aici. Şi chiar dacă-l inviţi, nu cred că va veni... Din aceeaşi cauză.

— Deci, ce ne rămâne de făcut?

— O să-i scriu din nou, cât de curând, dacă nu pentru alt motiv, măcar ca să primesc cât de cât un răspuns. Dacă aş putea să-l determin să reacţioneze, cel puţin am şti cum stau lucrurile. Cum îi merge. Cum s-a acomodat.

— Îl îndrăgeam atât de mult, Edgar şi eu. Ştiu că n-a stat la noi decât

pentru scurt timp, dar am prins drag de el... Glasul i se pierdu într-un murmur. Oftă.

— Diana, nu te gândi la ocaziile ratate. Nu faci nimănui nici un bine, privind spre trecut şi spunând „măcar dacă".

— Mă învinuieşti pe mine?

— De ce să te-nvinuiesc?

— Pentru că i-am îngăduit să se mărite cu Walter.

— N-ai fi putut deloc s-o opreşti. Era însărcinată cu Nathaniel.

— Nu asta conta. Nat s-ar fi putut naşte la Nancherrow şi ar fi trăit fericit împreună cu noi. Ei şi ce dacă oamenii cleveteau? Nu mi-a păsat niciodată de gura lumii.

Ibricul fierbea. Judith puse cafeaua cu linguriţa, o amestecă şi o lăsă să dea în clocot.

— Dar Loveday voia să se cunune cu Walter.

— Da. Şi nu numai că noi am încuviinţat. Într-un fel, am încurajat-o. E.copilul nostru. Edward murise şi nu mă puteam îndura s-o pierd şi pe Loveday. Căsătoria cu Walter însemna că ea va rămâne lângă noi. Şi ne-a plăcut totdeauna de Walter, în ciuda lipsei lui de maniere alese sau de educaţie. Edgar îl simpatiza fiindcă se pricepea să aibă grijă de cai şi ţinea mult la Loveday, veghind-o la vânătoare şi ajutând-o când a început să lucreze la fermă. Walter era prietenul ei. Am considerat mereu că lucrul cel mai important când te măriţi este ca bărbatul să-ţi fie un bun prieten. După un timp, iubirea cea mai înfocată se stinge încetul cu încetul, dar prietenia dăinuie pentru totdeauna. Credeam cu adevărat că se potriveau.

— E vreun motiv să presupui că acum nu mai sunt potriviţi?

Diana suspină.

— Nu, cel puţin aşa cred. Dar Loveday avea doar nouăsprezece ani. Poate ar fi trebuit s-o îndrumăm cu fermitate, să-i spunem să aştepte.

— Diana, dacă s-ar fi iscat discuţii în contradictoriu, Loveday s-ar fi încăpăţânat şi mai mult să procedeze cum o tăia capul... Asta-i firea ei. Am încercat s-o combat prin argumente, în acea zi, la Londra, când mi-a spus că s-a logodit, însă mi-am răcit gura de pomană.

Cafeaua era gata. Judith turnă în două căni şi aşeză una în faţa Dianei. De le etaj, începu să se audă un vuiet surd, ca de avion care zboară în jos pentru aterizare. Terminând cu rufele, Phyllis se apucase acum să dea cu aspiratorul.

— Mă gândeam că lucrurile vor merge strună. Cel puţin aşa a fost în cazul meu, spuse Diana.

— Nu te-nţeleg.

— Edgar n-a fost niciodată iubirea mea cea mare, dar a rămas mereu prietenul meu. Îl cunoşteam dintotdeauna, chiar de când eram fetiţă. Se împrietenise cu părinţii mei. Îl socoteam prea în vârstă, un om bătrân şi învechit. Obişnuia să mă scoată la plimbare în parc şi hrăneam raţele. Apoi, a început războiul... Primul război mondial. Aveam şaisprezece ani şi eram îndrăgostită nebuneşte de un tânăr frumos pe care-l întâlnisem pe patru iunie la Eton. Era în regimentul de gardă Coldstream şi a plecat să lupte în Franţa. A mai venit apoi acasă, într-o permisie. Dar, bineînţeles, a trebuit să se reîntoarcă în Franţa şi a fost ucis în tranşee. Atunci aveam deja şaptesprezece ani. Şi eram însărcinată.

Glasul Dianei rămase neschimbat. Spunea toate aceste lucruri, evocând Dumnezeu ştie ce amintiri, şi continua să rostească vorbele fără părtinire, de parcă ar fi descris vreo pălărie nouă şi încântătoare.

— Însărcinată?!

— Da. Prea uşuratică, draga mea, dar eram cu toţii cam nechibzuiţi în acele zile.

— Ce s-a întâmplat?

— S-a întâmplat să fie Edgar în preajmă. Nu le puteam spune părinţilor mei, aşa că m-am destăinuit lui Edgar. Mi-a zis că are de gând să ne căsătorim, să fie tatăl copilului meu şi că nu trebuie să mă mai necăjesc sau să mă tulbur niciodată în vreo privinţă, tot restul vieţii. Diana râse. Asta-i tot ce s-a întâmplat.

— Şi copilul?

— E vorba de Athena.

— Dar... însă nu mai era nimic de spus.

— Oh, scumpa mea, nu eşti şocată, nu-i aşa? A fost doar alt fel de dragoste. N-am socotit niciodată că mă folosesc de Edgar. Iar după atâta zarvă, pasiune, tragedie şi disperare, fiind cu Edgar, parcă aş fi poposit la un liman liniştit, ştiind că nimic nu mă mai putea răni vreodată. Aşa au stat lucrurile. Chiar aşa a fost totdeauna.

— Athena! N-am bănuit niciodată, nici măcar pentru o singură clipă.

— De ce-ai fi bănuit? De ce-ar fi intuit cineva? Edward a fost primul copil al lui Edgar. Dar nici o fiică n-a fost iubită vreodată de el mai mult decât Athena. Ştiu, seamănă cu mine. Dar există asemănări între ea şi

tatăl ei, pe care doar Edgar şi eu le vom percepe mereu. El era un tânăr atât de chipeş. Înalt, cu ochii albaştri, fermecător. Mama obişnuia să-l numească Adonis. „Băiatul ăsta, spunea ea, este un veritabil Adonis".

— Athena ştie?

— Sigur că nu. De ce i-am mărturisi? Edgar e tatăl ei. A fost totdeauna. E ciudat, nu m-am mai gândit la asta de ani în şir. De fapt, nici nu-mi dau seama de ce îţi spun totul acum.

— Din cauza lui Loveday.

— Bineînţeles. Îmi justific faptele. Istoria se repetă. Alt război odios, alt copil venit întâmplător pe lume şi alt bărbat statornic de care te agăţi la nevoie. Un prieten. Diana sorbi din cafea. N-am spus asta nimănui altcuiva.

— Nu voi sufla niciodată o vorbă.

— Draga mea, ştiu. Vreau să zic că Edgar e viaţa mea.

— Înţeleg.

Tăcură. Judith se gândi la Tommy Mortimer şi la enigma relaţiilor lui apropiate cu Diana pe care nu reuşise s-o dezlege niciodată. Dar, acum, aflând adevărul, pricepu deodată bine de tot. „Edgar e viaţa mea" Diana îşi pierduse marea dragoste, dar nicicând tinereţea. Avusese mereu nevoie de un plus de valori: Londra, concertele şi petrecerile, cumpărăturile, hainele elegante. Şi prânzurile de la Ritz. Tommy Mortimer fusese cheia, tâlcul, acestei alte lumi.

— Draga mea, de ce te-ai cufundat în gânduri?

— Mă gândeam la Tommy Mortimer.

— N-a fost niciodată ibovnicul meu.

— Nici nu-mi închipuiam asta.

— Nu-i genul ăsta de bărbat. Nu mă refer la faptul că-i stăpânit de viciul homosexualităţii. E pur şi simplu liniştitor de asexuat.

— Când am venit prima oară la Nancherrow şi el era acolo... N-am descifrat lucrul ăsta.

— Oh, scumpo, credeai că Edgar ar trebui să-l azvârle afară pe uşă?

— Nu chiar.

— Tommy n-a fost niciodată un pericol. Edgar ştia asta. Ci o persoană de care aveam nevoie. Şi Edgar mi-a îngăduit să-l păstrez în preajmă. Fiindcă e cel mai drăguţ şi mai generos bărbat din lume. M-a făcut atât de fericită. Vezi, în ce mă priveşte, toate s-au brodit de minune. De aceea socoteam că lucrurile se vor aranja cât se poate de bine şi pentru

Loveday.

— Diana, a fost decizia ei, nu a ta.

În acest moment, pesemne fortuit, fură întrerupte. Uşa din faţă se trânti cu zgomot, apoi un strigăt:

— Judith!

Judith ridică glasul.

— Sunt în bucătărie.

— Jess, spuse Diana. Ce groaznic! Am uitat complet că-i aici. Şi izbucniră în râs când uşa se izbi de perete şi Jess dădu buzna, arătând ciufulită, colbuită, plină de pânze de painjen, dar gălăgioasă şi mulţumită.

— Am terminat, însă îmi mai trebuie ceva, o cârpă şi nişte detergent, să spăl ferestrele. O zări pe Diana şi ezită. Îmi pare rău. Nu ştiam că sunteţi aici.

— Oh, draga mea Jess, n-ai de ce. Am trecut doar să aduc nişte ouă şi zarzavaturi. Ce ai făcut?

— Am curăţat murdăria din colibă. Era plină de păienjenişuri, muşte albastre, dar am strâns totul cu mătura. Şi erau şi doi şoareci morţi pe podea. Ar trebui să avem o pisică. Îmi dai ceva să spăl ferestrele?

— Caut imediat.

Diana zâmbi.

— Nu-i cea mai drăguţă căsuţă? A fost construită pentru copiii mei, Athena şi Edward, şi-n copilărie îşi petreceau ore întregi, zile şi săptămâni acolo. Trăind ca într-o tabără de vară şi frigând cârnaţi rău mirositori.

— Când vine vara, am de gând să dorm acolo. Tot timpul.

— N-o să te simţi singură?

— O voi lua pe Morag să-mi ţină companie.

— Vrei puţină cafea? o întrebă Judith.

Jess strâmbă din nas.

— Nu.

— Atunci, bea o ceaşcă de lapte. Şi mănâncă un biscuit sau altceva.

— Vreau întâi să spăl ferestrele.

— Fă o pauză de cinci minute pentru o gustare, apoi poţi pleca să-ţi vezi de treabă.

— Bine.

— Laptele-i în frigider şi biscuiţii-s în cutie. Serveşte-te.

Jess se duse spre frigider şi scoase sticla de lapte.

— Ai sunat la St. Ursula? întrebă ea.

— Da, avem întâlnire cu domnişoara Catto mâine după-amiază.

— Ai vorbit chiar cu ea?

— Desigur.

— Nu trebuie să încep imediat, nu-i aşa?

— Nu. Dar probabil pe la jumătatea primului trimestru.

— Când e jumătatea primului trimestru?

— Cam la cinci noiembrie.

— Ziua „Guy Fawkes”[86], spuse Diana.

Jess se încruntă.

— Ce înseamnă Ziua Guy Fawkes?

— E cea mai bestială celebrare a unui eveniment înfiorător; ardem efigia bietului Guy Fawkes pe rug. Şi se aruncă în aer artificii şi, în general, ne purtăm ca nişte păgâni.

— Sună destul de amuzant.

— O să fii elevă externă sau internă?

Jess ridică din umeri.

— Habar n-am. Luă o cană de pe bufet şi-şi turnă lapte.

— Probabil, externă ar fi mai plăcut, dar e problematic cu transportul şi benzina. Autobuzele circulă prost. Pesemne, internă, în timpul săptămânii, iar în weekend să vină acasă. Oricum, rămâne de văzut.

Jess se munci să deschidă cutia şi găsi înăuntru doi biscuiţi cu ciocolată.

Ronţăindu-l pe primul, se apropie şi se sprijini de umărul lui Judith.

— Judith, aş vrea să cauţi ceva pentru spălatul ferestrelor.

* * *

86 "Ziua Guy Fawkes" - sărbătoare protestantă închinată lui Guy Fawkes şi zilei de cinci noiembrie, celebrată solemn prin slujbe religioase. Guy Fawkes, gentilom şt militant catolic, a participat la aşa numitul "complot al prafului de puşcă", pentru uciderea regelui lacob I şi distrugerea celor două Camere ale Parlamentului britanic. Fawkes trebuia sa dea foc imensei cantităţi de praf de puşcă, adunată în subsolul Parlamentului, dar a fost denunţat, arestat la 5 noiembrie 1605 şi executat.

— ... Totul depinde şi de pregătirea lui Jess în şcoala din Singapore, spuse domnişoara Catto. Câţi ani avea când a plecat de-acolo?

— Unsprezece.

— Şi de-atunci a mai învăţat undeva?

— Nu într-o instituţie de învăţământ, prin studiu organizat. Dar prizonierele olandeze din lagăr erau, în majoritate, soţii de plantatori de ceai, deci educate şi culte. Au început să predea lecţii copiilor, dar japonezii le-au confiscat toate cărţile. Aşa că s-au rezumat la povestiri, cunoştinţe generale şi cântece. Au reuşit chiar să organizeze un concert sau două. Un băiat i-a făcut lui Jess un fluier dintr-o tulpină de bambus.

Domnişoara Catto clătină din cap.

— E aproape imposibil să-ţi închipui, spuse ea cu tristeţe.

Stăteau în biroul domnişoarei Catto, loc de întâlnire în atâtea prilejuri importante, vitale. Aici îi împărtăşise domnişoara Catto lui Judith vestea despre accidentul fatal de maşină al mătuşii Louise. Şi tot în această încăpere domnul Baines îi vorbise despre testamentul mătuşii Louise, prin care i se lăsase întreaga moştenire, viaţa lui Judith schimbându-se de atunci în bine.

Ora patru după-amiază. În pensionul St. Ursula domnea liniştea. Lecţiile se terminaseră la ora trei şi toate fetele mărşăluiră în coloană spre terenurile de sport, ca să alerge acolo în galop, ca nişte mânzişoare, pe pajiştile de hochei, pline de noroi, sau ca să joace netball. Doar una sau două eleve din clasele mai mari mai rămaseră în şcoală, să studieze în bibliotecă, ori să exerseze la pian sau la vioară. De departe, se puteau auzi sunetele uşoare din gama muzicală, repetată mereu şi mereu.

Judecând după aparenţe, St. Ursula se schimbase, dar nicidecum în bine. Anii de război îşi puseseră pecetea; fuseseră ani în care domnişoara Catto dusese şi ea o luptă crâncenă, conducând nu o şcoală, ci două, făcând faţă, într-un fel sau altul, problemelor presante şi nesfârşite generate de spaţiul insuficient, de hrana raţionalizată şi sărăcăcioasă, de camuflaj şi raiduri aeriene, de personalul semicalificat sau îmbătrânit şi de reducerea la minimum a oamenilor de serviciu.

Drept urmare, totul purta cicatrice vizibile. Întinderile de pământ, dacă nu chiar năpădite de buruieni, nu mai semănau deloc cu grădinile îngrijite impecabil în anii trecuţi, iar de la fereastra din biroul domnişoarei Catto, se zăreau şase adăposturi Nissen, cu aspect hidos, construite acolo unde fuseseră odinioară terenurile de tenis şi de

crochet.

Chiar şi cabinetul de lucru al domnişoarei Catto, altă dată atât de bine rânduit, părea puţin dezordonat, cu hârtii îngrămădite pe birou şi cu un vechi ibric electric pus pe grătarul de la şemineu. Draperiile, recunoscute de Judith, erau evident ponosite, husele de creton decolorate şi zdrenţuite, iar covorul ros şi uzat.

Însăşi domnişoara Catto fusese marcată de atâtea încercări grele. Având puţin peste patruzeci de ani, arăta totuşi mult mai în vârstă. Acum, părul îi încărunţise de-a binelea, iar grijile îi săpaseră cute adânci pe frunte şi în jurul gurii. Dar fiinţa ei degaja încă o aură de competenţă calmă, ochii îi erau exact la fel, plini de înţelepciune şi bunătate, scăpărând a inteligenţă şi umor. După o oră în compania ei, Judith nu mai avu nicio urmă de rezervă spre a i-o încredinţa pe Jess sub oblăduire.

— Cred c-ar fi bine să înceapă cu clasele de boboci din cursul elementar. Va fi într-un grup de fete mai mici cu un an, dar toate foarte drăguţe. Nu vreau să lupte din greu cu lecţiile şi eventual să-şi piardă încrederea.

— Jess e destul de ageră. Dacă-i încurajată, presupun că nu va dura mult până le va ajunge din urmă pe colege.

În mod limpede, Jess o simpatiza pe domnişoara Catto. La început, întrucâtva intimidată şi speriată, Jess răspunsese monosilabic la întrebările domnişoarei Catto, dar nu-i trebuise prea mult timp pentru a se relaxa şi a-i dispărea timiditatea, iar după aceea, interviul formal se transformase într-o conversaţie animată, presărată cu râsete. La scurt timp, se auzi un ciocănit în uşă: se înfăţişă una dintre fetele mai mari, spunând că venise să-i, arate lui Jess şcoala. Eleva purta o fustă din flanel gri, un pulover albastru strălucitor, ciorapi albi şi o pereche de pantofi din piele, cu talpă moale. Judith gândi că arăta cu mult mai atrăgătoare decât ea şi decât Loveday la aceeaşi vârstă, încotoşmănate cum fuseseră în uniformele diforme din tweed verde şi cu ciorapi groşi, maro, din fil d'Ecosse.

— Mulţumesc, Elizabeth, e foarte amabil din partea ta. Cred că jumătate de oră e de ajuns, nu? Aveţi la dispoziţie suficient timp. Şi nu uita să-i arăţi lui Jess dormitoarele şi sălile de gimnastică şi de muzică.

— Da, domnişoară Catto. Fata zâmbi. Hai, Jess, vino.

De-atunci nu se reîntorseseră încă.

— ... A studiat vreo limbă străină?

— Cred că puţină franceză, câteva noţiuni de bază. Dar probabil nu mai ţine minte nimic.

— Poate e nevoie să ia lecţii cu un preparator. Însă nu vreau să supraîncărcăm copila, Deci, să ne limităm la lucrurile fundamentale. Când ai dori să înceapă?

— Ce părere aveţi?

— Ţi-aş propune cât mai curând posibil. Poate chiar după jumătatea trimestrului. Asta înseamnă la şase noiembrie.

Lui Judith i se părea grozav de devreme.

— Am putea discuta şi cu Jess? Vreau să fie părtaşă la toate. Să se simtă implicată în luarea deciziilor care o privesc.

— Ai perfectă dreptate. O să improvizăm un soi de consiliu de dezbatere, noi toate trei, când se întoarce. Şi ai de gând să o înscrii elevă externă sau internă? Ar putea fi internă pe durata săptămânii, dacă doreşte, dar nu-i un aranjament pe care să-l recomand deseori. E posibil să împingă la o ruptură, mai ales dacă situaţia copilului e puţin mai neobişnuită. Dar, repet, totul depinde în întregime de tine şi de Jess.

— Nu cred că poate fi externă. Nu-i cu putinţă, ţinând cont de criza de benzină şi de circulaţia autobuzelor.

— Atunci, internă? O să mai discutăm. Când Jess va termina micul tur de inspecţie, se va linişti, sunt convinsă, şi va realiza că n-o să fie încarcerată în alt lagăr de prizonieri.

— Bănuiesc că trebuie să primim o listă cu hainele necesare.

Domnişoara Catto zâmbi.

— Vei fi încântată să afli că a fost redusă considerabil. Acum, de-abia mai acoperă o singură pagină. Regulile şi regulamentele au fost aruncate peste bord, ca să zic aşa. Câteodată cred că eram teribil de demodaţi înainte de război, fără îndoială prea pătrunşi de spiritul epocii victoriene. La drept vorbind, îmi place să le văd pe fete umblând de colo-colo în hainele lor vesele. Copiii n-ar trebui să fie niciodată omogenizaţi. Acum, fiecare elevă este o individualitate, care se poate distinge imediat. Se priveau drept în ochi. Îţi promit, draga mea, că voi face tot ce omeneşte e posibil pentru ca Jess să fie fericită aici.

— Ştiu.

— Şi tu, Judith? Cum îţi merge?

— Bine.

— Cum o mai duci cu viaţa?

— Din păcate, încă n-am ajuns la universitate.

— Ştiu aproape totul despre tine, fiindcă mă întâlnesc din când în când cu domnul Baines, care mă ţine la curent cu toate ştirile. Am fost realmente distrusă aflând de părinţii tăi, dar cel puţin o ai pe Jess. Şi, în plus, eşti în stare să-i oferi un cămin. Domnişoara Catto surâse. Nu te înfunda însă în treburile casnice, Judith. Ai o minte prea ageră şi-un viitor prea luminos ca să te limitezi la asta!

— Dar la universitate n-aş mai putea merge acum.

Domnişoara Catto oftă.

— Probabil că nu. Ar fi un soi de regres. Nu contează. Oricum, ne-am pus puterile la încercare... Ai văzut-o pe Loveday Carey-Lewis?

— Da.

— E fericită?

— Aşa se pare.

— Nu m-am putut hotărî niciodată ce avea să se aleagă de Loveday. De obicei, pot dimensiona tiparul şi intui direcţia pe care o va urma în viaţă orice copil. Să-mi fac o idee despre cum se va rostui odată ce a absolvit şcoala. Dar nu-i valabil şi-n cazul lui Loveday. Era când euforie, când dezastru, şi n-am putut niciodată să mă decid care din două.

Judith chibzui o clipă.

— N-ar putea fi ceva la mijloc, între cele două?

Domnişoara Catto râse.

— De acord! Acum, ce-ai zice să bem o ceaşcă de ceai? Jess se va întoarce din clipă-n clipă şi am nişte biscuiţi cu ciocolată pentru ea. Se ridică în picioare, punându-şi roba neagră şi uzată pe umeri. Zilele de altă dată, când fata în casă aducea tava cu ceai, au dispărut demult. Aşa că-mi pun singură ibricul la fiert şi mă descurc bine.

— Nu mi-am închipuit niciodată că veţi fi absorbită de asemenea preocupări domestice.

— Nu, nicidecum.

* * *

Casa Dower
Rosemuffion
Sâmbătă, 3 noiembrie

„Dragă unchiuie Bob,

Îmi pare rău că nu ţi-am scris mai curând, dar eu şi Judith am fost ocupate, ne-am ţinut de vizite. De asemenea, ani făcut curăţenie în coliba din grădină, unde am de gând să dorm ia vară.

Îţi mulţumesc foarte mult pentru şederea la Colombo şi pentru timpul petrecut împreună acolo. Mi-a plăcut nespus, mai ales de crocodilii de la grădina zoologică.

Marţi, încep şcoala. Nu-mi închipuiam că aş vrea să fiu internă, dar m-am învoit îndată fiindcă domnişoara Catto spune că se organizează în weekend-uri activităţi deosebite, ca de pildă spectacole de teatru, lecturarea unor romane şi expediţii prin împrejurimi. Şi mi se va îngădui să-i telefonez lui Judith ori de câte ori vreau. Dar nu în timpul zilei, ci numai seara.

Domnişoara Catto e foarte drăguţă, şi chiar glumeaţă.

Morag o duce de minune.

Sper, de asemenea, că şi ţie îţi merge bine.

Te rog transmite salutările mele domnului Beatty şi lui Thomas.

Cu multă dragoste,
Jess

P.S. Şi Biddy te îmbrăţişează cu dor".

* * *

— Judith, n-aş vrea să intri. Vreau să ne luăm rămas bun în faţa uşii. Dacă intri, totul s-ar prelungi prea mult.

— Asta doreşti cu adevărat?

— Da. Fata aceea simpatică, Elizabeth, mi-a spus că mă va întâmpina acolo şi mă va conduce în dormitor. Mi-a zis că mă aşteaptă la uşă.

— Drăguţ din partea ei.

— Şi mi-a mai spus că o să fie monitoarea mea particulară pentru tot restul trimestrului, iar dacă m-aş rătăci sau altceva, n-am decât s-o caut şi ea o să mă ajute.

— Pare un aranjament bun.

Aproape ajunseseră la pensionul St. Ursula. Judith viră maşina de pe drumul principal şi aburcă pe panta dealului, rulând spre porţile şcolii, pe lângă nişte căsuţe risipite ici şi colo. Era ora două şi jumătate după-amiază şi cădea o burniţă deasă, care, amestecată cu o pâclă uşoară adusă dinspre mare, înmuia grădinile îngheţate şi copacii desfrunziţi. Ştergătoarele de parbriz funcţionaseră încontinuu de la plecarea din Rosemullibn.

— E atât de straniu, grăi Judith.

— Ce anume?

— Cum se repetă istoria. Când m-a adus mama pentru prima dată la St. Ursula, i-am spus exact acelaşi lucru. „Nu intra, să ne luăm rămas bun în pragul uşii". Şi aşa am făcut.

— Dar acum e diferit, nu-i aşa?

— Da. Slavă Domnului, e întru totul diferit. Ne-am spus atunci la revedere şi credeam că despărţirea avea să dureze patru ani. Deşi mi s-a părut pe vecie. Şi-a fost într-adevăr aşa, dar, din fericire, nu ştiam ce va urma. Tu şi eu nu mai trebuie să ne luăm rămas bun. Doar au revoir. Fiindcă Phyllis, Biddy şi cu mine nu vom fi niciodată prea departe. Chiar dacă Biddy îşi cumpără o casă nouă, şi se mută, vom fi toate destul de aproape. Şi până să prinzi de veste, va veni Crăciunul.

— Îl vom sărbători cum se cade?

— Cât se poate de bine.

— Vom avea brad frumos, precum Biddy la Keyham?

— Alb şi argintiu. Ajungând până la jumătatea casei scării.

— O să mă simt ciudat fără tine, spuse Jess.

— Şi eu o să fii duc dorul.

— Dar nu voi suferi de nostalgia casei.

— Nu, Jess. Cunoscându-te bine, nu cred că vei tânji de dor.

Despărţirea lor nu dură prea mult. Aşa cum promisese, eleva mai mare, Elizabeth, era acolo, la intrarea principală, aşteptându-le. Zărind maşina, le ieşi întru întâmpinare, îmbrăcată într-o manta de cauciuc.

— Bună ziua! Iată-vă în sfârşit. Ce zi oribilă! Drumul era întunecat de ceaţă?

Stăpânirea ei de sine şi purtarea prietenoasă risipiră în întregime orice stângăcie sau tensiune.

— Îţi iau valiza şi crosele de hochei. Te descurci cu restul? Apoi, mergem direct la etaj să-ţi arăt unde vei dormi...

Toate bagajele fură cărate imediat înăuntru. Plină de tact, Elizabeth îşi făcea de lucru la o distanţă de la care nu putea auzi vreun cuvânt. Pe dreapta pragului, sub ploaia măruntă, Judith şi Jess se priveau faţă-n faţă.

Judith zâmbi.

— Atunci, asta e tot. Aici ne despărţim.

— Da. Jess era calmă, părea hotărâtă, neşovăitoare. Chiar aici. O să-mi fie bine acum. Şi era atât de liniştită, atât de stăpână pe situaţie, încât Judith se ruşină de propriile-i temeri, ca şi de presimţirea că, dacă i s-ar fi dat cel mai mic semn de încurajare, s-ar fi purtat poate ca o mamă sentimentală şi lacrimile i-ar fi umplut ochii. Mulţumesc că m-ai adus.

— La revedere, Jess

— La revedere.

— Te iubesc.

Se sărutară. Jess îi rânji ştrengăreşte cu gura până la urechi, se întoarse şi dispăru.

În maşină, pe drumul spre casă, Judith plânse puţin, dar numai fiindcă Jess fusese atât de stăpânită; Casa Dower i se va părea pustie fără ea şi pentru că nu-şi îngăduiseră să petreacă mai mult timp împreună. Găsi o batistă, îşi suflă nasul şi-şi curmă plânsul, spunându-şi răspicat că se purta prosteşte. La St. Ursula, Jess avea să înflorească precum o mică plantă; stimulată spiritual, preocupată de studiu în permanenţă şi bucurându-se în compania fetelor de aceeaşi vârstă. Prea mult timp trăise alături de adulţi. Rezistase foamei, privaţiunilor şi durerilor, supravieţuise tuturor ororilor într-o lume crudă şi strâmbă a oamenilor în toată firea. Acum, în fine, va avea răgazul şi posibilitatea de a redescoperi toate bucuriile şi tentaţiile unei copilării normale. Tocmai ceea ce avea nevoie. Şi, în ultimă instanţă, fusese cel mai bun lucru de făcut.

Prin urmare, toate erau spre binele lui Jess. Dar îi venea greu să nu se simtă cumva îndurerată şi tristă de golul lăsat în suflet. Rulând prin ţinuturile mlăştinoase, acoperite de pâclă, Judith simţea că tânjea după compania unei persoane de acelaşi leat, aşa că va merge s-o vadă pe Loveday. Încă nu fusese la Lidgey, pur şi simplu pentru că, în ultima

vreme, tot timpul disponibil i-l dedicase lui Jess; făcând călătoria promisă la Penmarron; luând trenul până la Porthkerris, explorând orăşelul fascinant, vizitând familia Warren şi fiind servite acolo cu tradiţionalul ceai. De asemenea, trebuise să o echipeze pe Jess pentru St. Ursula. Lista cu haine nu era la fel de lungă şi de complicată, ca pe vremea ei, a lui Judith, şi de altfel, graţie magazinului Whiteaway & Laidlow din Colombo, Jess fusese înzestrată cu toate veşmintele necesare. Dar mai erau şi alte obiecte disparate pe care Jess nu le avea şi toate acestea trebuiau să fie depistate în prăvăliile golaşe din Penzance; crose şi ghete pentru hochei, hârtie de scris, o cutie cu acuarele; un halat pentru experienţele practice de laborator, un stilou, foarfece şi coş de lucru manual şi trusă de geometrie. Şi, ultimele lucruri, dar nu cele mai puţin însemnate, o Biblie şi o „Carte de rugăciuni cu cântece religioase vechi şi noi", amândouă deopotrivă obligatorii pentru orice instituţie de învăţământ cu respectul şi conştiinţa valorilor Bisericii anglicane.

Şi apoi, toate trebuiseră să fie împachetate.

Aşa că o neglijase întrucâtva pe Loveday. Dar acum, în această după-amiază, se ivise ocazia favorabilă; Judith îşi va ţine promisiunea, îi va face o vizită şi va petrece o oră sau două împreună cu Loveday şi cu Nat. Îşi dori să se fi gândit înainte la asta, aşa încât să fi cumpărat nişte flori din Penzance pentru Loveday şi poate o jucărie sau nişte dulciuri pentru Nat. Însă era prea târziu. Cadourile trebuiau să aştepte pentru altă dată.

Judith trecu prin Rosemullion, urcă dealul pe lângă porţile de la Nancherrow, şi conduse mai departe, încă o milă, până ajunse la cotitura dinspre fermă. Drumeagul, îngust şi brăzdat de făgaşe, ca albia unui pârâu, cobora în pantă şi se afunda mărginit de garduri din granit şi tufişuri de grozamă. La capătul lui, se aflau un stâlp de lemn cu un indicator pe care scria „Lidgey" şi platforma de piatră unde Walter lăsa donițele în fiecare dimineaţă pentru camionul care transporta laptele la piaţă. Mai era cale de o milă până la locuinţa principală de la fermă, o cărare întortocheată, accidentată, plină de hârtoape, dar cam pe la jumătatea drumului, pe partea stângă, se înălţa căsuţa ţărănească de piatră, fără etaj, pe care colonelul o renovase când se căsătoriseră Loveday şi Walter. Bojdeuca îmbrăţişa curbura dealului, acoperişul din plăci de ardezie sclipea în ploaie şi se putea recunoaşte imediat după frânghia cu rufe întinse care fluturau în bătaia vântului. Judith ajunse la poarta larg deschisă şi proptită într-un pietroi, dincolo de care se

întindea o potecă acoperită cu iarbă, pierdută în ceea ce ar fi trebuit să fie, dar nu era, o grădină. Doar frânghia cu rufărie, câteva tufişuri de drobişor şi niscai jucării împrăştiate ici şi colo. O tricicletă ruginită, un hârleţ, o găleată. Opri maşina, scoase cheia de contact şi ascultă cum suflă vântul. Undeva, lătra un câine. Coborî din maşină, aburca pe poteca pavată cu dale de piatră şi deschise uşa scorojită.

— Loveday!

Judith deschise şi cea de-a doua uşă:

— Eu sunt.

Bucătărie şi salon într-o singură încăpere. Aproape copie fidelă a cuhniei din casa doamnei Mudge. O sobă de gătit clocotind înăbuşit, după tipicul obiceiurilor din Cornwall, haine înşirate pe o sfoară prinsă sus, deasupra capului, podele din piatră, câteva covoraşe; o masă, o chiuvetă, castroane ale câinilor, găleata cu resturi pentru porci, un teanc de ziare vechi, bufetul de bucătărie cu policioare încărcate cu veselă, o canapea uşor lăsată în părţi.

Nat stătea întins pe canapea, cu degetul mare în gură. Adormise. Purta o salopetă murdară, udă leoarcă la tur, fiindcă făcuse pipi în somn. Radioul, cocoţat pe poliţa bufetului, susura timid, ca pentru sine, „Ne vom vedea din nou, nu ştiu unde, nu ştiu când". Loveday călca rufe.

Când se deschise uşa, ridică privirea. Judith spuse de prisos:

— Eu sunt.

— El bine! De unde ai apărut pe neaşteptate? Loveday trânti fierul de călcat cu un bufnet.

— De la St. Ursula. Tocmai am lăsat-o acolo pe Jess.

— Oh, Dumnezeule, totul a mers bine?

— Jess a fost uimitoare. S-a comportat firesc, cu seninătate. Ne-am despărţit fără lacrimi. De fapt, eu am fost cea care m-am smiorcăit.

— Crezi că o să-i placă acolo?

— Da, aşa presupun. I s-a permis să mă sune la telefon dacă o cuprinde melancolia. În realitate, persoana abătută sunt chiar eu, aşa că am venit să mă veselesc puţin.

— Nu sunt sigură că ai ales locul potrivit.

— Mie mi se pare destul de bun. Mor să beau o ceaşcă de ceai.

— O să pun ibricul pe foc. Scoate-ţi haina şi atârn-o undeva.

Ceea ce Judith vru să şi facă, dar nu avu unde, fiindcă pe un scaun zăcea un maldăr de rufe, pe altul se tolănise şi moţăia un motan gras şi

tărcat, iar canapeaua pe care dormea Nat nu mai putea fi pusă la socoteală. Aşa că se întoarse în micul vestibul, îşi agăţă mantaua de ploaie în cuier, deasupra unor nădragi din pânză gudronată, pătaţi de noroi.

— Îmi pare tare rău că nu ţi-am făcut o vizită mai înainte, Loveday, dar n-am găsit pic de răgaz, cu atâtea de făcut pentru Jess... Judith se apropie de canapea şi-l privi pe Nat adâncit în somn. Obrăjorii îi erau îmbujoraţi, poate unul mai mult decât celălalt, şi strângea în pumnul lui grăsuţ un crâmpei dintr-o pătură veche, uzată, tivită cu panglică acum zdrenţuită. Doarme totdeauna după-masă?

— De obicei nu. Dar n-a închis ochii până la două dimineaţa. M-am chinuit groaznic cu el. Cred că s-ar putea să-i crească dinţii. Loveday umplu ibricul la chiuvetă şi se duse să-l pună pe sobă. Ca să fiu sinceră, nu ştiu niciodată când adoarme sau când e treaz. E un copil insuportabil, cu greu îl prinde somnul. Şi când aţipeşte până la urmă, îl las în pace, fiindcă numai aşa îmi găsesc şi eu liniştea. De-aia m-am apucat de călcat.

— Poate dacă-l trezim acum, ar adormi mai devreme diseară.

— Probabil că da. Însă lui Loveday nu păru să-i surâdă ideea. Odată ce s-a sculat din somn, nu mai poţi face nimic din cauza lui. Asta e. Şi-i prea rece şi umed ca să-l las să se joace afară.

„Dar ştiu bine că o să ne revedem într-o zi cu soare", îngâna ca în vis radioul. Loveday se îndreptă spre bufet şi îl închise.

— Ce melodie sentimentală! Ascultam doar ca să-mi treacă de urât. Strâng imediat, să-ţi fac puţin loc...

Începu să adune ghem rufele necălcate, dar Judith o opri.

— Le calc eu. Lasă-mă să le termin până faci tu ceaiul. Îmi place să calc. Şi trezeşte-l pe Nat, apoi luăm ceaiul împreună...

— Eşti sigură? E o muncă destul de grea...

— La ce altceva sunt buni prietenii, draga mea? o întrebă Judith, parcă pe tonul vocii lui Mary Millyway; apucă o cămaşă boţită de deasupra maldărului şi o întinse pe scândura de călcat. Vrei să arate impecabil când isprăvesc? Dacă da, trebuie s-o stropesc puţin cu apă.

— Nu contează. Netezeşte-o uşor, apoi o împătureşti ca să o pot pune în sertarul lui Walter. Loveday se prăbuşi pe canapea lângă băieţelul adormit. S-a udat, puşlamaua mică. Dar glasul îi era îngăduitor. Hei, Nat, scoală-te. A sosit timpul să ne bem ceaiul. Puse mâna pe burtica lui rotundă şi se aplecă să-l sărute. Ocupată cu rufele lui Loveday, Judith se

gândi că prietena ei arăta groaznic de rău. Părea istovită, pământie, cu cearcăne negre sub ochi. Judith se pomeni întrebându-se dacă se întâmpla vreodată să fie aranjată căsuţa, îngrijită sau măcar decent de curată şi ordonată, şi decise că probabil în nici o zi.

Nat deschise ochii, Loveday îl ridică în braţe, îl aşeză pe genunchi şi-l strânse la piept, vorbindu-i până când el se trezi de-a binelea. Holbându-se în jur, Nat o zări pe Judith.

— Cine-i doamna?

— E Judith. Ai cunoscut-o alaltăieri. La bunica acasă.

Ochii negri ai lui Nat erau ca două boabe zemoase de strugure.

— Nu o ţin minte.

— Păi, ea şi-a amintit de tine şi a venit să te vadă. Loveday se sculă în picioare, luându-l pe Nat în braţe. Vino, să-ţi schimb pantalonii.

— Pot să vin şi eu să-mi arăţi restul casei? întrebă Judith.

— Nu, nu se poate, îi reteză scurt vorba Loveday. E prea multă dezordine. Dacă m-ai fi anunţat că vii, aş fi ascuns tot gunoiul sub pat. Trebuie să fiu înştiinţată înainte de a servi drept ghid într-un tur de orizont. Întocmai ca la o şedinţă oficială. O să-ţi arăt data viitoare.

Se găsea o uşă în celălalt capăt al bucătăriei şi Loveday dispăru pe acolo, lăsând-o uşor întredeschisă, aşa încât Judith văzu dintr-o ochire tăblia mare, din alamă, a patului. Făcând tot posibilul să netezească bine cutele cămăşii uscate, mototolite, Judith asculta glasul lui Loveday, sporovăind cu Nat. O auzi deschizând şi închizând sertare, dând drumul la robinet, trăgând apa la closet. Se reîntoarseră curând. Nat, în salopetă curată, cu părul pieptănat, arăta de parcă nici usturoi nu mâncase, nici gura nu-i mirosea. Loveday îl aşeză pe covor, îi găsi un mic camion să se joace şi-l lăsă să se descurce singur.

Ibricul fierbea. Întinse mâna după ceainic.

— Am călcat o cămaşă.

— Oh, ajunge. Scoate fierul din priză. Dacă vrei să mă ajuţi, aşază masa. Ceştile sunt în bufet. Ca şi farfurioarele. Au mai rămas câteva bucăţi de prăjitură cu şofran în coşul de pâine şi găseşti nişte unt în strachina de deasupra frigiderului...

Judith aranjă la întâmplare masa pentru ceai, împingând deoparte, pentru a face loc, câteva ziare vechi şi revista „The Farmer's Weekly". Nat fu poftit să li se alăture, dar refuză, preferând să stea pe podea, cu camionul jucărie, pe care-l mişca de colo-colo, scoţând sunete de bâr-bâr-

bâr, ca şi cum gonea aievea la volan. Loveday îl lăsă în pace.

— Îmi pare rău pentru harababura de aici şi că nu ţi-am dat voie să te uiţi în cealaltă cameră.

— Nu fi prostuţă.

— O să fac curăţenie de primăvară şi apoi îţi trimit o invitaţie oficială. Casa e realmente drăguţă şi noua baie este cochetă. Faianţă, teracotă, suporturi pentru prosoape şi tot dichisul. Dragul de tata a fost într-adevăr generos. Doar că nu avem decât un dormitor. Ştiu că Nat ar dormi mai bine singur, dar nu se poate face nimic deocamdată. Îi turnă ceai lui Judith. Casa ta arată totdeauna atât de îngrijită, nici un lucru nu-i mutat de la locul lui.

— E meritul lui Phyllis. În plus, noi nu avem un năzdrăvan de trei ani care să deranjeze peste tot.

— Nu-i la fel de rău în zilele frumoase. Nat se joacă afară mai tot timpul. Dar când plouă, e imposibil, cară tot noroiul înăuntru.

— Unde-i Walter?

— Oh, pe undeva. Cred că la câmp. Se va întoarce curând, ca să mulgă vacile.

— Încă îl mai ajuţi la asta?

— Câteodată. Dacă nu-i acasă doamna Mudge.

— Dar azi?

— Nu, azi nu, slavă Domnului.

— Arăţi destul de obosită, Loveday.

— La fel ai fi arătat şi tu dacă te-ai fi culcat abia la trei dimineaţa.

Loveday tăcu, stând acolo, cu coatele osoase pe marginea mesei, cu mâinile încleştate pe cana aburindă, cu privirile plecate. Genele lungi şi negre îi adumbreau obrajii palizi şi Judith observă, spre stupefacţia ei, că îi sclipeau de lacrimi, gata-gata să picure.

— Oh, Loveday!

Loveday clătină din cap în semn de negare furioasă.

— Sunt doar obosită.

— Dacă ceva nu-i în regulă, ştii bine că poţi să-mi spui.

Loveday dădu din nou din cap. O lacrimă îi scăpă, prelingându-i-se pe obraz. Ridică mâna şi se şterse repede la ochi.

— N-are rost să te fereşti de mine. Nu te-ajută la nimic.

Loveday nu scoase o vorbă.

— E vorba de tine şi Walter, nu? Avu nevoie de curaj să i-o spună pe

şleau, fiindcă Judith ştia că se putea expune la vreo replică brutală, însă, până la urmă, i-o trânti verde în faţă.

Zis şi făcut! Iar Loveday nu tăbărî cu reproşuri asupra ei.

— A intervenit ceva între voi?

Loveday bâigui ceva.

— Poftim?

— Am zis că-i vorba de o altă femeie. Walter mă înşală.

Judith simţi că o părăsesc puterile. Puse cu grijă cana pe masă.

— Eşti sigură?

Loveday încuviinţă.

— De unde ştii?

— Ştiu. Se văd în fiecare seară, la cârciumă. Câteodată, Walter nu se întoarce acasă până-n zori.

— Totuşi, cum ai aflat?

— Mi-a spus doamna Mudge.

— Doamna Mudge?

— Da. I-au ajuns la urechi vorbele care umblă prin sat. Mi-a zis, considerând că ar trebui să ştiu, să lămuresc situaţia cu Walter. Să-i spun să rupă legătura.

— Doamna Mudge e de partea ta sau a lui?

— A mea, până la un punct. Probabil consideră că dacă un bărbat s-a încurcat cu vreo femeiuşcă fluşturatică, atunci e ceva în neregulă cu soţia lui.

— De ce nu-i trage ea un perdaf? Doar e fiul ei.

— Spune că nu se amestecă în treburile altora. Şi, trebuie să recunosc, nu şi-a băgat nasul niciodată. Ce-i drept, e drept.

— Cine-i femeia asta?

— O belea. A venit în Porthkerris vara trecută. A sosit pe neaşteptate de la Londra, împreună cu un aşa-zis pictor. A trăit o vreme cu el, apoi, fie că s-au certat, fie că tipul şi-a găsit pe alta, ea s-a mutat.

— Unde locuieşte acum?

— Într-o rulotă lângă dealul Veglos.

— Şi-unde a cunoscut-o Walter?

— În vreo cârciumă.

— Cum o cheamă?

— N-o să-ţi vină a crede.

— Pune-mă la încercare.

— Arabella Lumb.

— Nu poate fi adevărat.

Şi deodată, deşi incredibil, izbucniră amândouă în râs, deşi Loveday avea încă dâre de lacrimi pe obraji.

— Arabella Lumb? Numele, rostit încă o dată, suna şi mai neverosimil. Ai văzut-o vreodată?

— Da, o singură dată. Era în Rosemullâon, într-o seară, când eu şi Walter ne-am dus să bem o bere. A stat într-un colţ, lângă bar, toată seara, sorbindu-l din ochi pe Walter, dar nu şi-au vorbit fiindcă eram eu acolo. Precum o damă de companie nedorită, care li se pune îndrăgostiţilor în cale. Arată ca o matroană pieptoasă... ştii tu, muma pământului. Brăţări, mărgele, sandale şi lac roşu pe unghiile de la picioare, altminteri destul de murdare.

— Pare să fie înfiorătoare.

— Totuşi, provocatoare, are sex-appeal. Aţâţă la plăceri sexuale. Exaltă vino-ncoace prin fiecare por. Ca un fruct mare, pârguit. Stârneşte un soi de excitaţie. Cred că termenul potrivit e „palpabil". Poate ar trebui să căutăm în dicţionar.

— Nu, socot că ai intuit bine.

— Am senzaţia îngrozitoare că Walter şi-a pierdut minţile. Loveday se rezemă de spătarul scaunului, scotoci în buzunarul pantalonilor şi scoase la iveală un pachet boţit de ţigări şi o brichetă ieftină. Luă o ţigară şi o aprinse. Şi nu ştiu ce să fac.

— Urmează sfatul doamnei Mudge. Limpezeşte lucrurile, discută cu el.

Loveday trase fum după fum din ţigara aprinsă. Apoi, privirile li se întâlniră peste masă.

— Am încercat aseară. Glasul îi suna deznădăjduit. Eram furioasă şi sătulă până-n gât. Walter a sosit acasă pe la ora unsprezece şi băuse mult whisky. Mirosea de la o poştă. Când se îmbată, devine agresiv. Şi ne-am certat la cuţite, l-am trezit din somn şi pe Nat, fiindcă zbieram şi urlam unul la altul. Walter mi-a spus că are de gând să facă ce-i place şi să se vadă cu cine vrea. Mi-a zis că oricum e vina mea, fiindcă sunt o nevastă şi o mamă a naibii de nepricepută, casa este totdeauna vraişte şi nici măcar nu-s în stare să gătesc ca lumea...

— E nedrept şi crud.

— Ştiu că nu mă pricep la gătit, dar e oribil să mi se spună în faţă. Şi mai există o problemă. Lui Walter nu-i place să-l duc pe Nat la

Nancherrow. Bănuiesc că se simte ofensat. De parcă i s-ar ştirbi într-un fel prestigiul...

— Dintre toţi bărbaţii, Walter n-are dreptul să aibă o atitudine sfidătoare.

— Spune că o să-l transform pe Nat într-un fătălău. El vrea ca fiul lui să fie un adevărat Mudge şi nu un Carey-Lewis.

Totul era lesne de înţeles, dar, totodată, neliniştitor.

— Îl iubeşte pe Nat?

— Da, când Nat e cuminte, nostim sau amuzant. Nu şi când e obosit, mârâit sau are nevoie de atenţie. Uneori, trec zile întregi şi Walter nici măcar nu-i vorbeşte. Omul ăsta poate fi rău şi capricios ca un demon. În ultima vreme, a fost cu adevărat imposibil.

— Vrei să zici, de când Arabella Lumb a apărut pe scenă?

Loveday încuviinţă.

— E sigur că nu-i o legătură serioasă, Loveday? Toţi bărbaţii au momente de rătăcire când apucă pe căi greşite şi o iau razna. Dar dacă ea l-a prins în mreje, mi se pare că Walter nu mai are nici o şansă.

— Tipa n-are de gând să rămână cu buzele umflate, Judith.

— Totuşi, s-ar putea. Dar chiar când Judith rosti aceste cuvinte, ele nu-i sunară în urechi a speranţă. Ai fost fericită cu Walter. Cred că trebuie pur şi simplu să-ţi ascunzi durerea sub masca unui zâmbet, să suporţi cu stoicism şi să aştepţi ca lui Walter să-i vină mintea la cap. N-are rost să vă certaţi. Asta nu ajută la nimic, din contră înrăutăţeşte situaţia.

— Cam târziu să-mi spui aşa.

— Nu-ţi sunt de mare folos, nu-i aşa?

— Ba da. Simplu fapt că am vorbit cu tine mi-a venit în ajutor. Partea proastă e că n-am cu cine discuta. Mami şi tăticu' – Loveday căuta cuvântul potrivit – ar exploda de indignare dacă ar şti.

— Sunt surprinsă că n-au aflat deja.

— Singura persoană care ar putea să fie la curent e Nettlebed. Şi amândouă ştim că Nettlebed n-ar sufla o vorbă nimănui.

— Da, aşa e.

În tot acest timp, Nat stătuse întins pe burtă, absorbit de jocul lui. Acum, se hotărî că-i era foame. Se apropie în patru labe, apoi se ridică pe vârfuri şi se iţi la gustările de pe masă.

— Vreau să mănânc.

Loveday stinse mucul de ţigară într-o farfurioară aflată la îndemână,

se aplecă şi îl săltă pe genunchi. Îi depuse un pupic pe creştet şi, înconjurându-l cu un braţ, îi unse o felie de pâine cu unt.

Nat mesteca plescăind şi se holba la Judith. Ea îi zâmbi.

— Voiam să-ţi aduc un dar, Nat, însă nu era nici o prăvălie deschisă. Când o să vin data viitoare îţi aduc negreşit ceva. Ce ţi-ar plăcea?

— O maşină.

— O maşinuţă de jucărie?

— Nu, o maşină mare în care să mă pot urca.

Loveday râse.

— Eşti un băieţel care-şi urmăreşte interesele, nu-i aşa? Judith nu-ţi poate cumpăra o maşină.

Judith îi ciufuli părul negru şi des.

— Nu o asculta pe mama, îi spuse ea. Pot face orice doresc.

Când isprăviră ceaiul, era deja trecut de ora patru.

Trebuie realmente să plec, grăi Judith. Biddy şi Phyllis se vor întreba ce s-a întâmplat, închipuindu-şi tot felul de drame cu Jess.

— Mă bucur că te-am văzut. Îţi mulţumesc că ai venit.

— Şi eu mă bucur. La proxima vizită, voi călca toate rufele. Judith se duse să-şi recupereze mantaua de ploaie. Şi, într-o zi, trebuie să-l aduci pe Nat la Casa Dower. De exemplu, la prânz.

— Ne-ar plăcea foarte mult, nu-i aşa, Nat? Judith, n-ai să scapi vreo vorbă cuiva, nu? Despre ce ţi-am spus.

— Nici o vorbuliţă. Dar trebuie să mai vorbim şi altă dată.

— Bineînţeles.

Loveday îl ridică pe Nat în braţe şi se îndreptă spre uşă ca s-o conducă pe Judith. Afară, burniţa şi ceaţa se îndesiseră, totul era cenuşiu, îmbibat de apa care curgea şiroaie. Judith îşi ridică cu grijă gulerul impermeabilului şi se pregăti să se năpustească prin ploaie spre maşină, însă Loveday o strigă, aşa că se întoarse.

— Ai primit vreo ştire de la Gus?

Judith clătină din cap.

— Nici un semn de viaţă.

— Mă întrebam doar.

Judith conducea spre casă, prin întunericul serii mohorâte, trecu prin Rosemullion, urcă dealul şi pătrunse pe porţile Casei Dower. Fereastra

bucătăriei strălucea în beznă, împrăştiind dâre de lumină gălbuie, şi cineva aprinsese lampa de deasupra intrării principale. Judith parcă maşina lui Biddy în garaj, acolo unde zăcea chircit şi micul ei Morris, cocoţat fără roţi pe butuci şi acoperit cu o prelată murdară şi prăfuită. Bonurile necesare de benzină nu parveniseră încă de la autorităţile de resort şi, până când urma să le primească, nu avea rost să roage pe cineva să-i monteze roţile, să-i încarce bateria sau să verifice dacă micul automobil neglijat nu se stricase după atâţi ani de nefolosinţă.

Traversă aleea prunduită şi intră în casă pe uşa din spate. În bucătărie, o găsi pe Phyllis frământând aluatul pentru plăcinte şi pe Anna stând în capătul mesei şi trudind să-şi facă temele.

— Trebuie să scriu o propoziţie cu verbul „a vorbi".

— Păi, nu-i prea greu... Judith! Unde ai fost? Ne gândeam că s-ar fi cuvenit să te-ntorci de câteva ore.

— M-am dus să-i văd pe Loveday şi pe Nat.

— Ne întrebam dacă nu s-a întâmplat ceva cu Jess pentru care să fi fost reţinută.

— Ştiu. Trebuia să vă sun ca să nu vă faceţi griji inutile. Jess a fost stăpână pe sine. Nu m-a lăsat să intru cu ea. Ne-am luat rămas bun din prag.

— Ce uşurare! Pare ciudat fără Jess, nu-i aşa? De parcă ar fi locuit aici totdeauna. Anna o să-i simtă lipsa, nu-i aşa, scumpa mea? Acum, hai, termină-ţi tema pentru şcoală.

Anna oftă din adânc.

— Nu-mi trece prin gând ce să scriu.

Judith îi sări în ajutor.

— Ce-ai zice de „i-am telefonat lui Jess şi am vorbit cu ea?"

Anna chibzui o clipă.

— Nu ştiu să scriu corect cuvântul „telefonat".

— Atunci, înlocuieşte-l cu „văzut". „Am văzut-o pe Jess şi am vorbit cu ea".

— Aşa-i mai bine! Cu degetele încleştate pe stilou, Anna se apucă să scrie propoziţia, scoţând vârful limbii printre dinţi, în semn de concentrare serioasă.

— Vrei o ceaşcă de ceai?

— Nu mersi. Am băut la Loveday. Unde-i doamna Somerville?

— În salon. De-abia aştepta să fii acasă. Stă ca pe ghimpi. Are să-ţi

spună ceva.

— Ce anume?

— Nu se cade să-ţi spun eu.

— Sper că nu-i ceva trist.

— Du-te mai repede şi atunci ai să afli.

Aşa că Judith plecă, lepădându-şi impermeabilul ud pe drum. Deschise uşa de la salon şi dădu peste o scenă tihnită. Lămpile fuseseră aprinse şi focul ardea cu vâlvătăi în cămin. În faţa acestuia, pe covoraş, se tolănise Morag. Biddy şedea în fotoliu, lângă şemineu, şi se apucase să croşeteze rondele. Împletitul cu croşeta era limita iscusinţei ei. Lucra rondelele din resturi de lână colorată şi, când termina câte o duzină, le ducea la Crucea Roşie, unde vreo altă doamnă, ceva mai îndemânatică, le prindea una de alta tot cu croşeta, confecţionând astfel cuverturi din petice multicolore.

— Judith! Biddy lăsă deoparte lucrul şi-şi scoase ochelarii. Totu-i în ordine? Nici o problemă cu Jess?

— Câtuşi de puţin.

— Bravo ei! Jess e un soi de amestec ciudat. Preţ de o clipă pare o fetiţă neştiutoare, apoi, imediat, mult prea matură pentru vârsta ei. Sunt sigură că se va descurca de minune, totuşi, e pustiu aici fără ea. Unde ai fost?

— În vizită la Loveday. Judith se duse să tragă draperiile, ascunzând privirii amurgul jilav şi rece al serii de noiembrie. Phyllis zice că ai să-mi spui ceva.

— Da, ceva de-a dreptul palpitant. Cât e ceasul?

— Şase fără un sfert.

— Hai să bem câte un păhărel. Whisky şi sifon. Ce zici?

— Sigur că da. Chiar simt nevoia.

— Draga mea, eşti secătuită emoţional, ia loc, fă-te cât mai comodă şi eu îţi aduc îndată băutura.

Biddy se ridică, ieşi din cameră, fiindcă, potrivit tradiţiei, sticlele şi paharele se păstrau dintotdeauna în sufragerie. Rămasă singură, Judith mai puse nişte lemne pe foc şi se prăbuşi într-un fotoliu. Secătuită emoţional, spusese Biddy, şi era adevărat. Dar ceea ce nu realiza Biddy era că nu atât despărţirea de Jess o vlăguise pe Judith, cât mai ales discuţia cu Loveday. Şi era sigur că nu-şi putea regăsi înseninarea.

După câteva clipe, Biddy se reîntoarse cu două pahare. Îi dădu unul lui Judith, se aşeză din nou, punându-l pe al ei, cu grijă, pe măsuţa alăturată.

Îşi aprinse o ţigară. În cele din urmă, având totul la îndemână, rosti:

— Acum...

— Spune-mi.

— Am intrat în posesia casei din Portscatho. Mi-a dat de veste agentul de vânzări imobiliare, azi după masă.

— Biddy, e minunat!

— Mă pot muta oricând, după jumătatea lui ianuarie.

— Atât de curând?

— Dar mai sunt multe de făcut. M-am tot gândit, am întocmit liste. Va trebui să plec la Devon ca să vând Upper Bickley.

— Cui ai s-o vinzi?

— Familiei ofiţerului de marină care a locuit acolo cu chirie, de-a lungul războiului. Ei doresc s-o cumpere de ani de zile, dar dacă aş fi vândut-o, ar fi trebui să depozitez undeva toată mobila. La drept vorbind, ei s-au îngrijit mai bine de toate lucrurile mele.

— Mai vor încă s-o cumpere?

— Abia aşteaptă. Aşa că se cuvine să plec la Bovey Tracey, să rezolv toate problemele, să fac inventarul tuturor bunurilor şi apoi să aranjez cu ambalatul şi transportul mobilei. O s-o sun la telefon pe Hester Lang astă-seară, s-o întreb dacă pot sta la ea. E mai uşor să mă ocup de toate la faţa locului. Prin urmare... întinse mâna după whisky şi ridică paharul... Noroc, draga mea!

— În sănătatea noastră! Şi să închinăm pentru Portscatho!

Toastară pentru noua casă.

— Când plănuieşti să pleci? o întrebă Judith.

— Cred că săptămâna viitoare. Şi o să stau acolo, cu Hester Lang, pentru câtva timp.

Judith se alarmă.

— Dar te-ntorci de Crăciun?

— Numai dacă vrei.

— Oh, Biddy, trebuie să fii aici de Crăciun, l-am promis lui Jess sărbători creştineşti cumsecade, dar nu le-am organizat niciodată singură, aşa că voi avea nevoie de ajutor şi îndrumare. Şi trebuie să împodobim bradul, să pregătim o cină festivă de Crăciun, cu toate bunătăţile. Deci, e absolut necesar să te-ntorci.

— Atunci, bine, aşa voi face. Doar până la jumătatea lui ianuarie. Apoi, mă voi muta. Vreau să mă instalez în noul cămin înainte de venirea lui

Bob.

— E grozav de emoţionant, însă, Dumnezeule, o să ne fie tare dor de tine.

— Şi mie. Iar fără Phyllis, sunt obligată să învăţ cum să mă îngrijesc de treburile gospodăriei. Dar oricine trebuie să-şi ducă viaţa înainte, chiar şi o femeie în vârstă ca mine. Acum, mai e şi alt lucru la care m-am gândit. Când plec la Hester, voi călători cu trenul şi-ţi las ţie maşina. Ai nevoie de un mijloc de transport, iar eu mă pot lipsi cu uşurinţă, ştiind că, în disperare de cauză, Hester mi-o va împrumuta pe a ei.

— Biddy, eşti prea generoasă.

— Nicidecum. Şi-am pus deoparte câteva bonuri de benzină mai vechi. Vorbind cinstit, nu mai sunt valabile, dar cei de la staţia de benzină din sat sunt foarte înţelegători şi închid ochii. Aşadar, toate or să-ţi meargă cum se poate mai bine. Biddy se reapucă de croşetat. E realmente palpitant, nu-i aşa? Nu-mi vine să cred că am cumpărat casa. Exact cam îmi pusesem mereu în minte. Şi, pe deasupra, nici nu suntem prea departe de tine. Doar la o oră de mers cu maşina. Iar căsuţa are vedere spre mare, poţi coborî pe cărare până la stânci şi înota. Şi grădina e destul de mare.

— Aştept cu nerăbdare să o văd.

— Abia aştept să ţi-o arăt. Dar nu înainte de a rostui toate la locul lor. Numai când mă instalez definitiv.

— Eşti la fel de răutăcioasă ca şi Loveday. Nu m-a lăsat să-i văd căminul, spunând că e prea mare dezordine.

— Oh, biata Loveday! Probabil ai luat-o prin surprindere. Ce mai face? Şi Nat era gălăgios?

— Nu, a fost cuminte. Vrea să-i dăruiesc o maşină pe care s-o poată conduce.

— Sfinte Sisoe, ce băieţaş hrăpăreţ.

— Ba, defel. De ce n-ar avea una? Judith se întinse şi căscă. Dogoarea focului şi băutura o moleşiseră, făcând-o să-i fie somn. Dacă mai am destulă energie, mă duc să mă îmbăiez.

— Du-te. Arăţi cam obosită.

— A fost o zi grea. S-au întâmplat atâtea. Multe schimbări. Cei dragi se mută. Mai întâi Jess, acum tu. Nu sunt nefericită pentru Jess, totuşi n-am stat prea mult împreună. Timpul petrecut cu ea a fost cu desăvârşire bun, însă s-a sfârşit prea repede.

— Ai procedat aşa cum trebuie.

— Da, ştiu. Numai că... Judith ridică uşor din umeri. Totu-i altfel!

Totul! Judith se gândi la horoscoape. Nu citea prea des zodiacele, totuşi, când le parcurgea distrată, cu privirea, ele se refereau totdeauna la configuraţia astrelor, la ciocnirea planetelor – Mercur fiind într-o poziţie nefastă faţă de Soare sau Marte, arătându-se aprig şi primejdios undeva – şi astfel prezicând prăpăd în destinul oamenilor, aflaţi după naştere sub un anume semn zodiacal care, în cazul ei, se întâmpla să fie Racul. Pesemne, aceasta era o perioadă extrem de furtunoasă şi dinamică, iar bolta cerească nesfârşită îi predestinase atâtea întâmplări. Ştia doar că din ziua când i se spusese că părinţii ei muriseră, fusese bombardată de evenimente inimaginabile. Hugo Halley apăruse pe neaşteptate în viaţa ei, aflase că Gus trăieşte şi, în mod miraculos, Jess se reîntorsese vie şi nevătămată din Java. Dar deja Jess plecase, purtată de valurile vieţii. Şi acum, Biddy se pregătea să pornească la drum. Mai devreme sau mai târziu, Phyllis şi Anna o vor părăsi de asemenea, pentru a-şi înjgheba un nou cămin împreună cu subofiţerul Cyril Eddy.

Însă, probabil, mai mohorâte decât toate erau preocupările personale. Grija crescândă pentru Gus, chiar nelinişte şi frustrare în acelaşi timp. Şi fiind părtaşă la confidenţe pe care n-ar fi dorit să le audă niciodată.

Athena nefiind fiica lui Edgar şi mizerabilul de Walter Mudge implicat într-o aventură amoroasă cu Arabella Lumb, provocând nefericirea lui Loveday.

— Totul se întâmplă cu atâta repeziciune, rosti Judith pe un ton slab.

— Războiul s-a sfârşit, cu toţii ne schimbăm traiul, ne punem în mişcare, facem tot posibilul pentru a reintra în normalitate. Vieţile oamenilor nu pot sta niciodată pe loc, altminteri am ajunge într-un punct mort şi ne-am atrofia.

— Ştiu asta.

— Eşti istovită. Du-te şi fă o baie. Poţi folosi ultimele picături din spumantul meu Floris Stephanotis, drept trataţie deosebită. Şi Phyllis pregăteşte pentru cină o plăcintă cu legume, după reţeta specială şi economică a domnului Woolton. Cred că trebuie să profităm de ocazie. O să destup o sticlă de vin.

Biddy părea atât de însufleţită şi de încântată de propriu-i gând, încât Judith, fără voie, izbucni în râs.

— Ştii ceva Biddy? Câteodată, ai cele mai sclipitoare idei. Ce voi face

fără tine?

Biddy îşi schimbă arcul cu cârlig şi începu să croşeteze altă rondelă.

— O grămadă de lucruri.

* * *

Casa Dower
Rosemullion
14 noiembrie

„Dragă Gus,

Mă întreb dacă ai primit scrisoarea compusă pe vapor şi trimisă prin poşta din Gibraltar? Am expediat-o la Ardvray, dar probabil n-ai ajuns încă acasă. Pe aceasta o voi trimite pe adresa Cartierului General ai Regimentului Gordon din Aberdeen şi atunci o vei primi cu siguranţă.

Când am sosit aici, pe 19 octombrie, ne-am simţit minunat să fim în sfârşit acasă. Am fost foarte ocupată cu Jess. Am înscris-o la vechea mea şcoală ca elevă internă. Domnişoara Catto, directoare şi acum, ca şi pe vremea mea, este extrem de amabilă şi înţelegătoare. N-am mai văzut-o pe Jess de când ne-am despărţit, dar ne scrie epistole pline de optimism şi se pare că s-a adaptat cât se poate de bine.

M-am reîntâlnit cu toţi cei de la Nancherrow. Inclusiv cu Loveday. Fiul ei, Nat, e dolofan şi vioi, iar ea îi adoră. Am reuşit să-i cumpăr, la mâna a, doua, o maşină cu pedale şi Nat o iubeşte atât de mult încât vrea s-o ia cu el şi-n pat la culcare.

Mă întreb ce ai de gând să faci de Crăciun? Sunt sigură că eşti înconjurat în Scoţia de o sumedenie de prieteni care stau la coadă ca să se bucure de compania ta.

Te rog, scrie-mi şi dă-mi de veste ce se mai întâmplă şi cum îţi merge.

Cu afecţiune,
Judith".[f]

* * *

Casa Dower
Rosemullion
5 decembrie 1945

„Dragă Gus,

Din păcate, încă nici un semn de viaţă de la tine. Aş dori să nu locuieşti atât de departe, aşa încât să pot veni să te caut. Te rog, trimite-mi măcar o ilustrată cu brazdele de flori din faţa primăriei Aberdeen. Mi-ai promis că vom ţine legătura şi mă vei asigura că o duci bine, totuşi, dacă vrei să fii lăsat în pace şi nu doreşti să-ţi mai scriu, spune-mi măcar şi te voi înţelege pe deplin.

Aici, familia s-a mai micşorat. Biddy Somerville a plecat să-şi vândă casa din Devon. Şi-a cumpărat alta într-un loc numit Portscartho, lângă St. Mews. Cred că plănuieşte să se mute acolo pe la mijlocul lui ianuarie. A luat-o şi pe Morag, căţeaua ei. Lui Jess îi plăcea nespus creatura necuvântătoare, aşa că mă gândesc să-i dăruiesc un câine care s-o înlocuiască pe Morag când ea şi Biddy ne vor părăsi pentru totdeauna”.

Aici, Judifh se opri din scris, şovăind ce să mai adauge şi cum să-i spună. „Nu vreau să vină Gus aici”, insistase Loveday. Dar, probabil, măcar o dată în viaţă, Loveday ar trebui să ocupe locul al doilea în ordinea priorităţilor. Problemele ei, deşi serioase, nu se comparau cu acelea ale lui Gus. Orice i s-ar întâmpla, Loveday era înconjurată de o familie afectuoasă şi proteguitoare, în timp ce Gus părea să nu aibă pe nimeni apropiat, care să-l ajute ca să se restabilească după ororile din Lagărul birmanez. De asemenea, în mod obscur, pe măsură ce zilele se scurgeau fără nici o scrisoare sau mesaj de la el, îngrijorarea lui Judith pentru Gus creştea. „Lipsa de veşti e un semn bun”, conform vechii zicale, dar instinctele îi spuneau, clar şi răspicat, că nimic nu-i mergea bine lui Gus.

Judith răsuflă adânc, se decise cum să continue şi luă iarăşi stiloul.

„Biddy se va întoarce de Crăciun. Suntem o casă plină de femei, dar dacă-ţi va face plăcere, te rog vino să petreci Crăciunul cu noi. Poate nu eşti de capul tău, depinzi şi de alţii, însă n-am de unde să ştiu fiindcă nu mi-ai scris niciodată. Dacă vii, nu te voi sili să mergi la Nancherrow sau s-o vezi pe Loveday, îţi promit. Poţi să-ţi petreci zilele exact cum vrei.

Dacă mă amestec în chestiunile tale intime sau sunt prea pisăloagă, te rog spune-mi. Nu o să-ţi mai scriu până când nu aflu ştiri de la tine.

Cu dragoste,
Judith".

* * *

Pe măsură ce Crăciunul se întrevedea la orizont, vremea se înrăutăţea necontenit, iar comitatul Cornwall îşi arăta faţa dezagreabilă: ceruri de granit, ploaie şi vânturi tăioase dinspre est. Ferestrele neetanşe de la Casa Dower nu stăvileau pătrunderea vântoaselor, dormitoarele erau glaciale şi fiindcă focul se făcea zilnic în salon la ora nouă dimineaţa, stiva de lemne se micşora văzând cu ochii, aşa că trebui să fie stabilită de urgenţă legătura telefonică cu moşia Nancherrow, respectiv furnizorul de lemne pentru foc. Colonelul nu le dezamăgi şi le livră el însuşi noua încărcătură, târând cu tractorul pe panta dealului remorca împovărată cu buşteni. Ieri, duminică, Judith, Phyllis şi Anna îşi petrecuseră cea mai mare parte a zilei stivuind buştenii într-un stog lângă zidul grajdului, unde cornişa acoperişului oferea adăpost contra umezelii.

Aşadar, acum era luni şi ploua încă. Tradiţionalistă obstinată, Phyllis spălase rufe, dar, nefiind posibil să le întindă afară, trebuise să le atârne pe toate pe frânghia din bucătărie, de unde picurau, aburind soba încinsă. Luptându-se cu o reţetă din vremea războiului, pentru tradiţionala budincă de Crăciun (morcovi gratinaţi şi o lingură de marmeladă), Judith sparse un ou peste compoziţie şi începu să amestece. Din vestibul, se auzi telefonul sunând. Aşteptă cu speranţă să răspundă Phyllis, dar ea deretica în dormitoarele de la mansardă şi era limpede că nu auzise telefonul, aşa că Judith se şterse pe mâini de făină şi se duse să ridice receptorul.

— Casa Dower.

— Judith, sunt eu, Diana.

— Bună dimineaţa. Ce zi oribilă!

— Îngrozitoare! Dar ai primit lemnele.

— Aşa e. Soţul tău, amabil, mi le-a adus şi stăm iarăşi la căldurică.

— Draga mea, am veşti emoţionante. Jeremy Wells e acasă, în permisie. Şi cel mai bun lucru e că nu-i o simplă permisie, ci a fost demobilizat. Lăsat la vatră, se întoarce acasă pentru totdeauna. De necrezut, nu-i aşa? Chipurile, el a făcut cerere de învoire din pricină că a servit destul timp în R.N.V.R. Şi, de asemenea, pentru că doctorul Wells e prea bătrân şi istovit ca să mai îngrijească pacienţii de unul singur. Şi l-au lăsat să plece... Judith? Eşti încă acolo?

— Da. Da, aici sunt.

— N-ai scos o vorbă şi mă gândeam că s-a întrerupt legătura.

— Nu, te ascult.

— Nu-i extraordinar?

— Ba da, e minunat. Mă bucur într-adevăr. Când... Când ai aflat?

— Jeremy a sosit acasă sâmbătă. M-a sunat azi dimineaţă. Vine miercuri la Nancherrow, să petreacă la noi câteva zile. Aşa că ne-am gândit să dăm o petrecere cu ocazia întoarcerii lui acasă. Miercuri seara. Loveday, Walter, Jeremy şi tu. Te rog să vii. Edgar o să destupe ultima sticlă de şampanie. O păstrează de atâta vreme şi pur şi simplu mă rog să nu se fi trezit. Dacă da, trebuie să găsim altceva. O să vii, nu-i aşa?

— Sigur. Mi-ar plăcea nespus.

— Cam pe la opt fără un sfert? E de-a dreptul divin să vă am iarăşi pe toţi alături. Veşti bune de la Jess?

— Da, foarte bune. E strălucită la hochei, a doua jucătoare din echipă.

— Isteaţă micuţa. Şi Biddy?

— Mi-a dat telefon sâmbătă. A vândut casa, aşa că acum o poate plăti pe cea nouă.

— Transmite-i salutările mele când te mai sună.

— Desigur...

— Ne vedem miercuri, draga mea.

— Grozav! De-abia aştept.

Judith puse telefonul în furcă, dar nu se reîntoarse imediat în bucătărie. Jeremy! Întors acasă. Demobilizat. Nu se mai afla hăt departe, în Mediterana, ci acasă pentru totdeauna. Îşi spuse că nu era nici tristă,

nici fericită. Ştia doar că înainte de a relua orice soi de relaţii facile, totul se cuvenea să fie dezvăluit fără ascunzişuri şi ea trebuia să fie pregătită să-l înfrunte cu durere, dezamăgire şi chiar resentimente pricinuite de purtarea lui. Faptul că totul se întâmplase cu trei ani şi jumătate în urmă era nerelevant. Jeremy îi făgăduise ceva, nu-şi respectase promisiunea, în consecinţă nu încercase nici să-şi explice perfidia, nici să se scuze. Prin urmare, o confruntare...

— Ce faci? De ce stai acolo, lângă telefon, privind în gol?

Phyllis cobora scările, cu făraşul, mătura şi cârpe de praf. Zărind-o pe Judith, se opri la jumătatea drumului, oarecum nedumerită, cu mâna pe şoldul acoperit de şorţ.

— Poftim?

— Ai o mină fioroasă, ca de buldog. N-aş dori să-mi ieşi noaptea pe neaşteptate în cale. Phyllis continuă să coboare treptele. Era cineva la telefon?

— Da, doamna Carey-Lewis.

— Ce ţi-a spus?

— Oh, nimic important. Crezându-se datoare să confere cât de cât greutate cuvintelor, Judith îşi compuse un zâmbet vesel. M-a invitat doar la cină, miercuri. Phyllis aştepta şi alte informaţii. S-a întors Jeremy Wells.

— Jeremy! Phyllis căscă gura în semn de pură încântare. Jeremy Wells? Păi, e nemaipomenit. În permisie, nu-i aşa?

— Nu. Da. Demobilizat. A revenit pentru totdeauna.

— Nu mai spune! Ia imaginează-ţi! O veste mai bună n-am auzit de când sunt! Atunci, ce-i cu mutra asta plouată? Credeam că de bucurie o să fii în al nouălea cer.

— Oh, Phyllis!

— Păi, de ce nu? E un om minunat. Ţi-a fost bun prieten încă de când v-aţi întâlnit în trenul de Plymouth. Şi tare ca stânca atunci când Edward Carey-Lewis a fost omorât.

— Ştiu, Phyllis.

— S-a simţit totdeauna atras de tine. Orice prost ar băga de seamă. Se vede de la o poştă. Şi e timpul să-ţi iei un bărbat în casă. Puţină distracţie. Stai încremenită aici cu o grămadă de femei. Nu asta ţi-e hărăzit.

Într-un fel sau altul, aceasta fu ultima picătură care umplu paharul. Judith îşi pierdu răbdarea.

— Ştiu eu ce ştiu.

— Ce vrei să spui?

— Doar atât. Şi-n plus, am de făcut o budincă. Rostind această ultimă replică, parcă de ieşire de pe scenă, Judith merse îndărăt spre bucătărie, de-a lungul coridorului pietruit. Dar Phyllis nu se lăsa amăgită cu una cu două, şi pur şi simplu o urmă îndeaproape.

— Încă n-am terminat...

— Phyllis, nu-i treaba ta.

— Ar trebui să fie. Cine mai e aici, în afară e mine? Se cuvine să-ţi împărtăşesc părerea sinceră, dacă te agiţi la simpla pomenire a numelui lui Jeremy. Phyllis băgă făraşul şi cârpele în dulap, apoi îşi continuă atacul. Te-ai certat cu el sau ce?

— Toată lumea mă întreabă asta. Nu, nu m-am certat.

— Păi, atunci...?

Era imposibil să tăgăduiască un fapt prin argumente.

— E vorba de necomunicare. Neînţelegeri. Nu ştiu. Atât doar că nici nu l-am văzut, nici n-am primit vreo veste de la el trei ani şi jumătate.

— Era război. Acum, s-a sfârşit. Judith nu spunea nimic. Ascultă, faci o budincă bună de dat la câini. Mişcă-te din loc şi lasă-mă pe mine... Fără vreo împotrivire, Judith renunţă la lingura de lemn. Nu se leagă bine, nu-i aşa? O să mai pun un ou. Phyllis amesteca vârtos, cu îndemânarea-i obişnuită, iar Judith se rezemă de colţul mesei, privind-o. Cum ai de gând să te îmbraci?

— Nici nu m-am gândit.

— Ei bine, gândeşte-te acum. Ceva fermecător. Eşti atât de frumoasă acum, ca o vedetă de film, când te găteşti şi te machiezi cum se cade. Nu trebuie decât să-l dai gata.

— Nu, Phyllis, nu cred că-mi doresc asta.

— Bine, atunci. Încăpăţânează-te, dacă asta vrei. Fă cum te taie capul. Dar o să-ţi mai spun un lucru. E de preferat să uiţi ce a fost. N-are rost să-i porţi pică. Phyllis sparse cel de-al doilea ou în castron, bătând amestecul de parcă trebuia să-şi ispăşească vina pentru întreaga situaţie. Nu se face să te frustrezi singură din ciudă. Îţi tai craca de sub picioare.

Părea că nu există nici un comentariu la aceste observaţii. Judith rămase cu senzaţia neplăcută că probabil Phyllis avea dreptate.

* * *

Rupert Rycroft, fost maior în Gărzile regale de dragoni, păşea şontâc-şontâc prin portalurile magazinului Harrods; traversă până la bordura trotuarului şi, acolo se opri, cumpănind în minte încotro să meargă. Era douăsprezece şi jumătate, ora prânzului, şi frigul aspru pişcă în acea zi de decembrie, cu vânt tăios, înverşunat, deşi, din fericire, nu ploua. Întâlnirea lui de la Westminster durase aproape toată dimineaţa, iar timpul care îi mai rămăsese şi-l consumase cu o incursiune la Harrods. Restul zilei îi aparţinea în întregime. Se gândi să oprească un taxi, să meargă la gara Paddington, apoi să se înapoieze cu trenul până la Cheltenham, unde îşi parcase maşina, lângă staţia de cale ferată. Sau s-ar putea duce la club să ia prânzul şi abia pe urmă să-şi croiască drum spre Paddington. Simţind că i se lipeşte stomacul de coaste, optă pentru a doua variantă. Deşi, pe fundalul puhoiului de oameni care forfoteau grăbiţi de colo-colo, funcţionari, muşterii veniţi după cumpărăturile de Crăciun şi tineri ofiţeri în uniformă sau bărbaţi în vârstă cu serviete, toţi revărsându-se din metrou şi sărind în autobuzele aglomerate, era o lipsă evidentă de taxiuri. Totuşi, dacă se zărea vreunul, era invariabil ocupat. Dacă ar fi fost sprinten şi vioi, Rupert s-ar fi simţit fericit să se urce în autobuzul 22, care să-l transporte până în Picadilly Circus. Dar proteza de lemn excludea orice efort fizic de a ajunge târâş-grăpiş până-n staţie, şi mai rău, de a se sui într-un autobuz. Aşadar, trebuia să ia neapărat un taxi.

Aştepta pe caldarâm – o siluetă înaltă şi atrăgătoare, echipat corespunzător în palton bleumarin, cravată şi melon. Purta cu sine nu o umbrelă obligatorie, strânsă, ci un baston care-i devenise un fel de al treilea picior şi în lipsa căruia ar fi întâmpinat dificultăţi în deplasare. Mai ales scările şi treptele erau o problemă. De asemenea, în cealaltă mână, acoperită de o mănuşă din piele, ţinea o sacoşă verde-închis, cu emblema Harrods. Înăuntru, se găseau o sticlă cu vin de Xeres, Harvey's Tio Pepe, un cartuş de ţigări şi o eşarfă din mătase Jacqumar, cadou pentru soţia lui. După părerea lui Rupert, târguielile la Harrods nu contau drept adevărate cumpărături. În alte magazine, avea tendinţa să se simtă oarecum pierdut, înjosit sau stânjenit, dar târguind lucruri la Harrods era de parcă şi-ar fi cheltuit banii într-un club de gentilomi, cu

acces limitat, somptuos şi liniştitor de familiar, prin urmare, cât se poate de plăcut.

Era cât pe-aici să-şi piardă speranţa când, în sfârşit, apăru un taxi, înaintând pe partea cealaltă a străzii. Rupert îl chemă, înălţând sacoşa ca pe un drapel, fiindcă dacă ar fi ridicat bastonul s-ar fi prăbuşit probabil la pământ. Şoferul îl zări, făcu o cotitură în formă de U, şi trase lângă trotuar.

— Încotro, domnule?

— La Clubul cavaleriştilor, te rog.

— În ordine!

Rupert se înclină să deschidă portiera. Aplecat fiind, se uită spre şuvoiul de trecători care se apropiau şi, într-o clipă, renunţă să urce în taxi, fiindcă privirea şi întreaga atenţie îi fură atrase de chipul unui bărbat tânăr care se îndrepta spre el. Înalt – aproape cât Rupert – vag cunoscut, îmbrăcat sărăcăcios, nebărbierit şi sfrijit. Jalnic de slab. O claie de păr negru îi cădea peste gulerul ridicat al jachetei boţite din piele, avea pantaloni vechi din flanel gri şi pantofi scâlciaţi şi murdari. Ducea în braţe o pungă de băcănie, din care ieşeau la iveală o ţelină şi gâtul unei sticle, iar ochii lui negri, adânciţi în fundul capului, nu priveau nici spre stânga, nici spre dreapta, ci se holbau înainte, ca şi când nimic n-ar fi fost mai important decât direcţia către care se îndrepta.

Cinci secunde, nu mai mult, şi trecu pas cu pas pe lângă Rupert şi îşi văzu mai departe de drum. Ceilalţi trecători îl urmau de aproape, acoperindu-i silueta. Încă o clipă de şovăială şi ar fi dispărut în mulţime. Înainte de a fi prea târziu, Rupert îşi ridică glasul şi-l strigă pe nume.

— Gus!

Încremeni pe loc, ţintuit de groază, ca un om împuşcat. Zăbovi puţin, apoi se întoarse. Îl văzu pe Rupert stând lângă taxi, privirile li se întâlniră. Pentru un lung momest, nu se întâmplă nimic. Şi apoi, încet, se înapoie pe Idelaşi drum.

— Gus! Sunt Rupert Rycroft.

— Ştiu. Îmi amintesc. De aproape, înfăţişarea lui era chiar mai puţin încurajatoare, iar maxilarele umbrite de ţepii negricioşi ai bărbii îl făceau să arate ca un om cu trăsăturile deformate. Tot ce ştia Rupert despre Gus era că fusese prizonier de război într-un lagăr japonez. Bănuit a fi mort, se dovedi în schimb că supravieţuise. Dar nu ştia mai mult. Credeai că am murit?

— Nu, am aflat că ai reuşit să scapi cu viaţă. M-am însurat cu Athena Carey-Lewis, deci vestea ne-a parvenit de la Nancherrow. Mă bucur mult că te văd. Ce faci la Londra?

— Am poposit aici pentru scurt timp.

În acest moment, fiindu-i lehamite de atâta tărăgăneală, şoferul interveni în discuţie:

— Mai vreţi să luaţi taxiul sau nu, domnule?

— Sigur că vreau, îi răspunse Rupert cu răceală. Mai stai puţin. Se întoarse spre Gus. Unde mergi acum?

— Spre Fulham Road.

— Acolo locuieşti?

— Deocamdată. Am închiriat un apartament.

— Ce ai zice de un prânz?

— Cu tine?

— Cine altcineva?

— Mulţumesc, dar nu. Te-aş dezonora. Nici măcar nu m-am bărbierit...

Un refuz deci, numai că Rupert îşi dădu imediat seama că dacă-l pierde din vedere pe Gus, nu-l va mai găsi niciodată. Aşa că insistă.

— Am toată ziua de dispoziţie. Nici un fel de întâlnire. De ce nu ne întoarcem la tine acasă? Te poţi aranja, apoi mergem să prânzim la un restaurant. Putem discuta. Să depănăm noutăţile la zi. A trecut atâta vreme.

Totuşi, Gus ezita încă.

— Locuinţa mea e cam neatrăgătoare...

— Nu contează. Fără scuze inutile. Venise timpul să acţioneze hotărât. Rupert deschise portiera şi se dădu la o parte. Vino, amice, urcă-te.

Ceea ce Gus şi făcu, strecurându-se până în capătul îndepărtat al banchetei şi aşezând punga de băcănie la picioare. Rupert îl urmă, cu mişcări mai puţin agile, îşi propti piciorul de lemn într-o poziţie comodă, apoi trânti portiera.

— Tot la Clubul cavalerilor, domnule?

— Nu. Se întoarse spre Gus. Spune-i tu.

Gus îi dădu şoferului o adresă de pe Fulham Road şi taxiul porni, înscriindu-se în fluxul traficului.

— Ai fost împuşcat, rosti apoi Gus.

Nu era o întrebare.

— Da. În Germania, câteva luni înainte de sfârşitul ostilităţilor. Mi-am

pierdut piciorul. Cum ai aflat?

— Mi-a spus Judith. În Colombo. Eram în drum spre casă.

— Desigur, Judith.

— Ai părăsit armata?

— Da. Locuim în Gloucestershire, într-o casă de pe moşia tatălui meu.

— Ce mai face Athena?

— La fel de bine ca întotdeauna.

— Încă-i fermecător de frumoasă?

— Aşa socot.

— Şi ai o fetiţă, cred?

— Clementina, acum are cinci ani. Aşteptăm al doilea copil. Athena o să nască în primăvară.

— Loveday obişnuia să-mi scrie şi să-mi comunice toate veştile din familie. Aşa am aflat. Cu ce te ocupi în Gloucestershire?

— Mă deprind cu toate lucrurile pe care ar fi trebuit să le cunosc cu ani în urmă... Cum se administrează moşia, fermele, pădurile. Şi vânez. Armata, mi-am dat bine seama, nu te pregăteşte cu adevărat pentru viaţa civilă. Câtva timp, m-am gândit la ideea de a urma Colegiul de agronomie. Din Cirencester, dar acum, probabil, îmi voi îndrepta talentele modeste spre o altă direcţie.

— Care anume?

— Mă voi consacra carierei politice.

— Dumnezeule, ce idee! Gus scotoci în buzunarul jachetei şi scoase un pachet de ţigări şi o brichetă. Îşi aprinse o ţigară şi Rupert îi observă tremurul nervos al mâinii şi degetele lungi, spatulate, pătate de nicotină. Ce te-a apucat?

— Nu ştiu. Ba da, ştiu. După ce am ieşit din spital, m-am dus să văd familiile unor camarazi din regimentul meu care au fost ucişi pe când zăceam rănit. Foşti tanchişti şi alţi militari. Oameni alături de care am luptat tot timpul în deşertul african şi-n Sicilia. Oameni cumsecade, modeşti. Iar familiile lor trăiesc în condiţii atât de mizere şi mediocre. În oraşe industriale, locuinţe înghesuite, coşuri de fum, total murdar şi urât. Sincer vorbind, am rămas scârbit. Şi vreau să fac ceva ca să le îmbunătăţesc viaţa. Să-mi pun toată priceperea la contribuţie pentru ca oamenii să trăiască în demnitate... Sună puţin naiv şi idealist, dar mă simt dator s-o fac.

— Bravo ţie! Dacă socoţi că poţi schimba situaţia.

— Azi dimineaţă, am avut o întâlnire la Camera Comunelor cu preşedintele Partidului Conservator. Voi fi acceptat drept viitor candidat într-o circumscripţie electorală sau alta... Probabil un fief laburist pe care nimeni nu l-ar putea cuceri într-un milion de ani, dar, oricum, e o experienţă bună. Apoi, la timpul cuvenit şi cu un dram de noroc, membru în Parlamentul de la Westminster.

— Ce crede Athena?

— Mă susţine.

— Parcă o şi văd stând la tribuna conservatoare şi purtând o pălărie împodobită cu flori.

— Asta nu se va întâmpla totuşi încă multă vreme...

Gus stinse ţigara şi se aplecă să-i vorbească şoferului.

— ... E chiar pe partea dreaptă, dincolo de spital.

— O. K., domnule.

Se părea că ajunseseră. Rupert privi pe geamul taxiului cu oarecare interes, fiindu-i necunoscută această parte a Londrei. Zona pe unde umbla el, care includea „The Ritz", „Berkley", clubul său şi casele impunătoare ale prietenilor mamei lui, era delimitată prin hotare clar statornicite în cele patru puncte cardinale: fluviul Tamisa, Shaftesbury Avenue, Regent's Park şi Harrods. Dincolo de acestea, se întindea un teritoriu necunoscut. Acum, văzu urmele distrugerilor din timpul bombardamentelor, gropi de obuz înconjurate temporar cu garduri şi ziduri năruite unde odinioară fusese terasa unei case. Totul arăta dărăpănat, jalnic, deprimant. Micuţe băcănii îşi revărsau mărfurile pe trotuare; o prăvălie de zarzavaturi şi fructe, un vânzător ambulant de ziare şi periodice, o dugheană cu mobilă de ocazie şi o cafenea cu ferestrele aburite.

Apoi, taxiul opri, Gus coborî, aplecându-se să-şi recupereze punga de băcănie. Rupert îl urmă. La marginea trotuarului, începu să caute în buzunar după mărunţiş, însă Gus i-o luă înainte.

— Păstrează restul.

— Mulţumesc foarte mult.

— Haide, spuse Gus. Traversă caldarâmul, urmat îndeaproape de Rupert. Între cafenea şi prăvălia de zarzavaturi şi fructe, se găsea o uşă îngustă, vopsită în maro închis. Gus scoase o cheie de yală, descuie şi merse înainte pe un coridor igrasios şi neaerisit, cu o scară înălţându-se în întuneric. Pardoseala şi treptele erau acoperite cu linoleum, iar

înăuntru plutea o miasmă stătută şi înţepătoare, un amestec de varză râncedă, de pisici şi closete murdare. Când uşa fu închisă în urma lor, se făcu o beznă de o tăiai cu cuţitul.

— Ţi-am spus că e urât aici, rosti Gus şi începu să urce treptele. Rupert îşi mută bastonul în mâna cu care ţinea sacoşa şi păşi şchiopătând în urma lui, sprijinindu-se de balustradă.

Pe primul palier, o uşă stătea deschisă, dezvăluind o baie jilavă cu linoleum încreţit, sursa duhorii de closet. Urcară mai departe până la cel de-al doilea palier. Scările continuau în obscuritate, până când o altă uşă li se înfăţişă privirilor. Gus o deschise cu cheia şi-l conduse pe Rupert într-o cameră mare, cu tavan înalt şi cu două ferestre care dădeau spre stradă.

Primul lucru care-l frapă pe Rupert fu frigul cumplit. Exista un cămin – dar focul nu ardea, iar grătarul era un cimitir pentru chibrituri şi chiştocuri de ţigară. Un mic radiator electric se găsea lângă paravanul vetrei, dar nu fusese pus în funcţiune şi, chiar dacă ar fi fost, era greu să-ţi imaginezi că drugii subţiri de metal ar fi putut atenua răceala de gheaţă. Pereţii erau acoperiţi cu un tapet înflorat, de prost gust, genul pe care Athena îl denumea mereu „coşmarul albinelor", aici însă decolorat, murdar şi prinzând să se scorojească la colţuri. Perdelele, înguste şi mult prea scurte, fuseseră clar destinate altei încăperi, iar pe poliţa din marmură neagră de deasupra şemineului trona un vas verde plin cu ierburi din pampas. Canapeaua şi scaunele uzate, capitonate cu mochetă cafenie şi roasă, etalau câteva perne decorative boţite, iar masa, pe care probabil mânca, era înţesată cu ziare şi reviste vechi, o ceaşcă şi o farfurie murdare şi o servietă deteriorată, din care se împrăştiaseră nişte scrisori şi note de plată vechi.

Nicidecum, hotărî Rupert în sinea lui, un loc vesel.

Gus aşează punga de băcănie pe masă. Apoi se întoarse şi îl privi pe Rupert drept în faţă.

— Îmi pare rău. Dar te-am avertizat.

N-avea nici un sens să ocolească adevărul şi să-l mintă.

— N-am văzut ceva atât de deprimant în viaţa mea.

— Tu singur ai spus-o. Mă refer la cum trăieşte cealaltă jumătate. Nu-i nici măcar un apartament. Doar simple camere. Folosesc baia de pe culoar, iar bucătăria şi dormitorul sunt în partea opusă a palierului.

— Ce naiba cauţi aici?

— Am închiriat locuinţa. Nu voiam să merg la hotel. Doresc să fiu singur. Altcineva a stat înainte aici şi a lăsat toată murdăria. N-am apucat să fac curăţenie. De fapt, am avut gripă şi am zăcut trei zile în pat. De-aia nici nu m-am ras. Şi am ieşit în oraş abia azi dimineaţă, fiindcă terminasem proviziile. Trebuia să cumpăr ceva de mâncare. E cam complicat, n-am cartelă pentru alimente.

— Nu te supăra că-ţi spun, dar te-ai putea rostui mai bine.

— Posibil. Vrei să bei ceva? Am o sticlă de whisky dubios, dar ţi-l prepar cu apă de la robinet. Sau poate preferi o ceaşcă de ceai. Mi-e teamă că nu te pot servi cu nimic altceva.

— Nu, mulţumesc. Nu vreau nimic.

— Păi, atunci ia loc şi fă-te comod. Mă duc să mă schimb. Dă-mi un răgaz de cinci minute. Uite... Răscoli în punga cu coloniale şi scoase un exemplar din „Daily Mail" Citeşte-l cât lipsesc.

Rupert luă ziarul, dar nu se apucă să-l frunzărească. Îndată ce Gus plecă, îl aruncă pe masă, apoi puse sacoşa lui Harrods alături de cumpărăturile lui Gus. Străbătu încăperea, se postă la fereastră şi privi prin geamul murdar la circulaţia de pe Fulham Road, văzând totul ca prin ceaţă.

Mintea îi era întrucâtva tulburată şi se pomeni că gândurile îi zboară spre trecut şi încercă să-şi limpezească toate faptele pe care şi le amintea despre Gus Callender şi despre acea vară fericită din 1939, când fuseseră cu toţii împreună la Nancherrow. Gus sosise acolo din senin, conducând o maşină Lagonda elegantă, venit din Scoţia, ca prieten de la Cambridge al lui Edward. Un tânăr rezervat, închis în sine, destul de necomunicativ, brunet şi chipeş, cu o aură evidentă de belşug. Ce le spusese el atunci despre sine? Că urmaşe şcoala din Rugby; că părinţii lui locuiau în Deeside, un ţinut binecunoscut pentru bogăţia lui, cu moşii întinse aparţinând proprietarilor funciari, vechii nobilimi şi chiar membrilor familiei regale. Undeva anume, fusese vorba de o avere substanţială, banii păreau să curgă berechet. Deci, ce se întâmplase?

Rupert îşi amintea şi alte aspecte legate de Gus, mai puţin materialiste. Maniera în care se acomodase la stilul de viaţă al unei familii pe care nu o cunoscuse dinainte, devenind pe nesimţite unul dintre ei. Talentul lui pentru desen, pictură şi portretistică. Crochiul făcut lui Edward, care trona cu mândrie pe biroul lui Edgar Carey-Lewis, era cel mai grăitor portret, izbitor şi prin asemănare, dar percepând şi reflectând mai ales

trăsăturile interioare. Şi apoi, micuţa Loveday. Avusese doar şaptesprezece ani, însă dragostea ei pentru Gus şi marea lui grijă faţă de ea înduioşaseră inimile tuturor.

După căderea insulei Singapore, Loveday fusese atât de singură, de convinsă că iubitul ei Gus murise, încât îşi convinsese, într-un fel sau altul, întreaga familie că el nu avea să se mai întoarcă vreodată. În acel moment, Rupert se afla în nordul Africii cu divizia de blindate, dar îi parveneau scrisori de la Athena, care îl informau despre fiecare amănunt al întâmplărilor petrecute sau care urmau să se petreacă.

După aceea, Loveday se căsătorise cu Walter Mudge.

Rupert oftă adânc. Realiză că i se făcuse frig şi ciotul de picior începu să-i zvâcnească, semn clar că stătuse prea mult în poziţie verticală. Se depărtă de fereastră şi tocmai atunci se reîntoarse şi Gus, arătând mai bine, bărbierit, pieptănat şi îmbrăcat într-un pulover bleumarin pe gât şi cu o haină venerabilă din tweed.

— Îmi pare rău că te-am lăsat să aştepţi atât. Ar fi trebuit să iei loc. Eşti sigur că nu vrei să bei ceva?

— Da. Rupert încuviinţă, dând din cap. De-abia aştepta să scape din acel loc dezolant. Hai să căutăm un restaurant.

— E unul chiar în josul străzii. Poţi să mergi până acolo?

— Cu condiţia să nu mă alergi...

— Vom face paşi mărunţi, spuse Gus.

* * *

Birtul se dovedi unul din acele localuri vechi care, printr-o minune, scăpase neatins de bombardamente, deşi clădirile alăturate fuseseră spulberate de explozie în ţăndări; bodega „Coroana şi Ancora" rămăsese izolată, ridicându-se din caldarâm ca un dinte rezistent. Înăuntru, era întuneric şi confortabil, numai mahon, alamă şi lăcrămioare asiatice în ghivece, iar în şemineu ardeau brichete de cocs, împrăştiind un miros specific vechilor săli de aşteptare din gări.

Comandară două beri la bar, iar chelnăriţa le spuse că le va face nişte sandvişuri, dar, până la urmă, reuşi să le ofere doar câteva felii de carne din conservă şi nişte murături. Aşa că se mulţumiră cu acel prânz frugal şi se duseră cu berile spre şemineu, unde găsiră o masă liberă la care, de

îndată ce Rupert îşi lepădă paltonul şi melonul, se instalară comod.

— De câtă vreme eşti la Londra, Gus?

— Am cam pierdut noţiunea timpului. Gus îşi aprinse o ţigară. Ce zi e astăzi?

— Marţi.

— Am sosit oare vineri? Da, aşa e. Şi imediat m-a doborât gripa. Cel puţin, cred că asta a fost. Nu m-a consultat nici un doctor. Pur şi simplu, am zăcut în pat şi am dormit.

— Te simţi mai bine acum?

— Da, sunt doar puţin slăbit. Ştii cum e după boală.

— Cât timp ai de gând să rămâi aici?

Gus ridică din umeri.

— N-am încă nici un plan.

Rupert intui că aşa nu avea să ajungă la vreun rezultat şi, în definitiv, era momentul să înceteze de a mai ocoli problema esenţială.

— Ascultă, Gus, te deranjează dacă te întreb ceva? îl chestionă Rupert. Dacă da, o să tac numaidecât. Dar trebuie să-ţi dai seama că vreau neapărat să aflu cum ai ajuns într-o asemenea situaţie.

— Nu-i atât de grav pe cât pare.

— Nu asta e problema principală.

— De unde vrei să începem?

— Poate de la momentul Colombo? Acolo te-ai întâlnit cu Judith, nu?

— Da, Judith. Ăsta a fost cel mai frumos lucru, revederea cu ea. Judith e o persoană atât de drăguţă şi de bună. N-am avut prea mult timp la dispoziţie, doar vreo două ore, apoi a trebuit să mă întorc, pe navă. Aveam la mine o sticlă de whisky Black & White. Bătrânul chelner de la Galle Face Hotel o păstrase pentru Fergie Cameron, însă Fergie murise, aşa că mi-a dat-o mie.

— Când ai sosit în Anglia?

— Oh, nu ştiu precis. Pe la mijlocul lui octombrie, presupun. Întâi la Londra, apoi ne-au transportat pe toţi la Aberdeen. Ştiai că părinţii mei au murit?

— Nu. Îmi pare rău.

— Mi s-a spus când am ajuns la spitalul din Rangoon. Erau foarte bătrâni. Deja în vârstă când eram copil mic. Dar mi-ar fi plăcut tare mult să-i revăd. Le-am scris din Singapore, de la Changi, însă n-au primit niciodată scrisoarea. Mă credeau mort, iar mama a suferit un atac de

apoplexie, a stat trei ani într-un sanatoriu particular, apoi a decedat. În tot acest timp, tata a continuat să locuiască la Ardvray, având menajeră şi servitori care l-au îngrijit. N-a vrut să se mute înapoi la Aberdeen. Bănuiesc că se temea să nu-şi ştirbească prestigiul. Era un bătrân încăpăţânat şi foarte mândru.

Rupert încruntă din sprâncene.

— Ce vrei să zici? Să se mute înapoi la Aberdeen?! Credeam că ai locuit totdeauna la Ardvray.

— Toată lumea credea asta. Toţi au presupus la fel. Ne închipuiau cu moşii vaste, terenuri de vânătoare, latifundiari cu reputaţie bine stabilită. Iar eu n-am îndreptat lucrurile, fiindcă îmi era mai uşor să persist în această falsă presupunere. Dar adevărul curat e că familia mea nici nu deţinea moşii, nici nu făcea parte din rândul marilor proprietari de pământ cu titluri de nobleţe. Tatăl meu era un umil locuitor din Aberdeen, care şi-a câştigat singur banii şi s-a ridicat prin forţele proprii. Când eram mic, locuiam într-o casă în Aberdeen, iar tramvaiul trecea chiar prin faţa grădinii. Dar tata voia o situaţie mai bună pentru mine. Eram unicul lui copil. Îşi dorea să fiu un gentleman. Aşa că ne-am mutat din Aberdeen la Deeside, într-o casă hidoasă în stil victorian, unde mama n-a fost niciodată fericită. Şi m-a trimis la o şcoală pregătitoare particulară, apoi la colegiul din Rugby, pe urmă la Cambridge. Cum se cuvine unui adevărat gentilom, de condiţie şi cu educaţie aleasă. Dintr-un anume motiv, situaţia socială şi buna creştere erau importante odinioară, înainte de război. Nu mi-a fost niciodată ruşine de părinţii mei. De fapt, îi admiram. Mi-am petrecut mult timp cu ei. Dar în aceeaşi măsură, ştiam că erau inacceptabili din punct de vedere social. Chiar rostirea acestor cuvinte îmi provoacă scârbă.

— Ce s-a întâmplat cu tatăl tău?

— A murit – un atac de cord – curând după mama. Când am revenit în Aberdeen, mă gândeam, cel puţin, că eram înstărit, aveam destui bani pentru a începe totul de la capăt. Dar lucrurile au ieşit repede la iveală. Averea strânsă s-a risipit puţin câte puţin. Cheltuielile fuseseră prea mari, costurile spitaliceşti pentru mama, întreţinerea conacului Ardvray pentru un bătrân, plata servitorilor, a bucătăresei şi a grădinarilor. Tata nu s-a gândit niciodată să-şi reducă pretenţiile şi standardele de viaţă. Apoi, capitalul său, acţiunile şi alte bonuri de valoare. N-am ştiut niciodată că el a investit aţâţi bani în Malaya, în afaceri cu staniu şi

cauciuc. Şi, desigur, s-a ales praful de toate.

Rupert hotărî că nu era timpul să vorbească din vârful buzelor, cu o eleganţă afectată.

— Eşti falit? întrebă el direct.

— Nu, nu chiar falit. Dar trebuie să-mi caut o slujbă. Am pus şi Ardvray în vânzare...

— Cum rămâne cu maşina ta? Acea luxoasă Lagonda, demnă de invidie?

— Ei poftim, îţi aminteşti! E undeva într-un garaj din Aberdeen. N-am apucat încă s-o revendic.

— Îmi pare rău, Gus. Nu prea sună a întoarcere acasă.

— Nici nu mi-am închipuit vreodată că va fi plină de bucurie. Apoi, adăugă încet: Cel puţin sunt totuşi acasă.

În acest moment fură întrerupţi de apariţia chelneriţei, care le aducea sandvişurile.

— Mă tem că nu-s cine ştie ce, dar e tot ce pot face. Am pus şi puţin muştar, aşa încât puteţi zice că mâncaţi şuncă.

Îi mulţumiră şi Rupert mai comandă alte două beri, iar ea luă paharele goale. Gus îşi mai aprinse o ţigară.

— Cum rămâne cu Cambridge?

— Ce-i cu Cambridge?

— Nu-mi amintesc ce studiai...

— Ingineria.

— Te-ai putea înfoarce la universitate ca să-ţi termini studiile.

— Nu, n-aş putea. Nu mă simt în stare să mă înapoiez acolo.

— Cum stai cu pictura?

— N-am mai făcut nicio schiţă de când ne-a eliberat armata şi ne-au dus la spitalul din Rangoon. Dorinţa de a desena pare să mi se fi stins.

— Eşti al naibii de bun. Sunt sigur că ai putea să-ţi câştigi traiul din asta.

— Mulţumesc.

— Acel crochiu făcut lui Edward. Strălucit!

— A trecut mult timp de atunci.

— Un talent ca al tău nu moare.

— Nu sunt sigur. Nu mai sunt convins de nimic. În spital, mă tot îndemnau să desenez din nou. Mi-au adus hârtie, creioane şi vopsele...

— Te referi la spitalul din Rangoon?

— Nu. Am fost internat în alt spital în ultimele şapte săptămâni. Într-o clinică psihiatrică din Dumfries.

Doctorii m-au sfătuit să fac un tratament acolo fiindcă eram deprimat, ajunsesem o epavă. Nu puteam dormi. Aveam coşmaruri. Tremurături, şiroaie de lacrimi... Un soi de cădere psihică, presupun...

Rupert era îngrozit.

— Dragă amice, de ce nu mi-au spus mai înainte?

— Anost! Chiar ruşinos. N-am cu ce mă mândri...

— Te-au ajutat doctorii?

— Da, au fost uimitori. Înţelepţi şi răbdători. Dar mă tot îmboldeau să mă apuc din nou de desenat, iar eu aveam un blocaj mental. Aşa că am refuzat şi, în schimb, mi-au dat de împletit un coş. Erau acolo peisaje frumoase şi o infirmieră drăguţă mă scotea la plimbare. Şi priveam cerul, pădurile şi iarba, dar nimic nu mi se părea real, ca şi când aş fi contemplat o altă lume printr-un panou gros de sticlă, ştiind în acelaşi timp că toate cele înconjurătoare nu aveau nici o legătură cu mine.

— Şi simţi încă la fel?

— Da. De-aia am venit la Londra. Mi-am închipuit că venind în cel mai anonim, aglomerat şi stresant loc aş supravieţui, apoi m-aş putea întoarce în Scoţia ca să reintru în normal. Unul din tipii de la spital spunea că aş putea sta în apartamentul lui. Mi s-a părut o idee bună atunci. Dar am ajuns aici, m-am îmbolnăvit de gripă şi a încetat să mai fie o idee la fel de bună. Adăugă repede: Dar sunt O.K. acum.

— Vrei să te întorci în Scoţia?

Nu m-am hotărât.

— Ai putea merge în Cornwall.

— Nu, e imposibil.

— Din cauza lui Loveday?

Gus nu-i răspunse. Chelneriţa reveni cu băuturile, Rupert îi plăti, lăsându-i pe tavă un bacşiş zdravăn.

— Oh, mulţumesc, domnule. Nu v-aţi mâncat încă sandvişurile. Or să se usuce.

— Le mâncăm imediat. Mersi mult.

Focul aproape se stinsese. Fata observă şi se opri să arunce o lopată de cocs în cenuşa fierbinte. Preţ de câteva clipe, un fum negru şi funingine bufniră în sus, apoi flăcările începură să pâlpâie iarăşi.

— Răul cel mai mare a fost cu Loveday, spuse Gus.

— Poftim?

— Aflând de la Judith că Loveday s-a măritat. Gândul la Loveday şi la Nancherrow m-a ţinut în viaţă când trudeam la blestemata aia de cale ferată. Odată am suferit atât de tare de dizenterie, încât eram mai mult mort decât viu şi ar fi fost cel mai uşor lucru din lume să dau ortul popii, dar nu s-a întâmplat. Într-un fel sau altul, m-am agăţat cu disperare de viaţă. Nu mi-am îngăduit să mor, deoarece ştiam că mă aşteaptă şi trebuie să mă întorc la ea. Dar ea a crezut că murisem şi nu m-a aşteptat.

— Ştiu. Îmi pare rău.

— Am păstrat imaginea ei în suflet ca pe o icoană de preţ. Apa a fost celălalt lucru care mi-a dat tărie. Gândindu-mă la apă. Izvoarele din Scoţia rostogolindu-se peste bolovani. Privind apele curgând sau revărsându-se pe o plajă pustie. Ascultând murmurul apei, sorbind-o cu nesaţ sau înotând. Ape curgătoare şi reci. Limpezi, tămăduitoare, purificatoare. Golfuleţul de la Nancherrow şi marea în flux, adâncă, albastră şi clară ca sticla de Bristol. Golfuleţul şi Nancherrow. Şi Loveday.

— Socot c-ar trebui să te întorci în Cornwall, rosti Rupert după un timp.

— Judith m-a invitat. Mi-a scris trei epistole. Şi nu i-am răspuns la nici una. Am încercat o dată sau de două ori, dar degeaba. Nu-mi trecea prin minte ce-aş putea să-i spun. Dar mă simt vinovat. I-am promis că păstrăm legătura şi nu m-am ţinut de cuvânt. Acum, probabil că a abandonat orice altă tentativă. Umbra unui zâmbet îi trecu peste trăsăturile sobre. M-a azvârlit deoparte ca pe o mănuşă uzată sau ca pe o portocală stoarsă. Şi n-o învinovăţesc deloc.

— Nu cred că-i bine să mai rămâi aici, la Londra, Gus.

Gus luă un sandviş şi muşcă parcă numai de încercare.

— De fapt, nu-i rău defel. Dar Rupert nu ştia dacă vorbea despre sandviş sau despre Londra.

— Ascultă – Rupert se aplecă înainte – dacă nu vrei să mergi la Cornwall, şi-ţi înţeleg pe deplin starea de spirit, atunci vino cu mine în Gloucestershire. Acum, azi. Vom lua un taxi până la gara Paddington, apoi trenul până-n Cheltenham. Maşina mea e acolo. Te voi duce acasă la mine. Poţi sta la noi. Nu-i Cornwall, dar ţinutul e frumos. Athena te va primi cu braţele deschise, ştiu sigur. Poţi rămâne cât timp vrei. Te rog, de dragul meu, nu te-ntoarce în apartamentul ăla îngrozitor.

— Ăsta e menit să fie un capăt de drum. Nu pot să tot alerg la

nesfârşit.

— Te rog, vino.

— Eşti foarte amabH, dar nu pot. Încearcă să mă înţelegi. Trebuie să ajung la un modus vivendi cu mine însumi. Odată împăcat, voi putea să-mi reîncropesc traiul.

— Nu te pot. Părăsi aşa.

— Ba da. Mă simt bine, Ce-i mai greu a trecut.

— N-o să faci vreun gest stupid?

— Ca de pildă, să-mi curm zilele? Nu, nicidecum. Dar să nu crezi că n-aş putea fi recunoscător. Rupert se scotoci în buzunarul hainei şi-şi scoase portofelul. O clipă, Gus păru oarecum amuzat. Nu sunt atât de strâmtorat. N-am nevoie de pomană.

— Mă jigneşti. Îţi dau cartea mea de vizită. Adresa şi numărul de telefon. I-o întinse şi Gus o luă. Promite-mi că mă suni dacă lucrurile se înrăutăţesc şi ai nevoie de ceva.

— Îţi mulţumesc pentru bunăvoinţă.

— Iar invitaţia rămâne valabilă.

— Sunt cât se poate de bine, Rupert.

Se părea că după aceea nu mai aveau ce să-şi spună. Îşi terminară sandvişurile şi berea, iar Rupert îşi luă paltonul şi melonul, bastonul şi sacoşa Harrods. Părăsiră birtul, porniră prin frigul după amiezii cenuşii şi merseră câtva până ce un taxi apăru huruind pe drum. Gus îl opri şi, când maşina trăgea lângă bordură, se întoarseră unul spre celălalt.

— La revedere.

— La revedere, Rupert.

— Mult noroc.

— Şi complimente Athenei.

— Desigur.

Rupert se urcă în taxi, iar Guş trânti portiera.

— Încotro, domnule?

— La gara Paddington, te rog.

Când maşina se puse în mişcare, Rupert privi în urmă pe geam. Dar Gus se răsucise deja pe călcâie şi se depărta repede, o clipă mai târziu pierind în întuneric.

* * *

În acea seară, chiar înainte de ora nouă, după ce dezbătuse problema cu Athena, Rupert Rycroft ceru legătura telefonică la Casa Dower. Acolo, Judith şi Phyllis petreceau împreună o seară liniştită, lângă foc, tricotând şi ascultând la radio opereta „Sânge vienez" Acum, aceasta era pe sfârşite şi aşteptau ştirile. Atunci, dincolo de uşa închisă, telefonul începu să târâie.

— La naiba! exclamă Judith. Nu fiindcă dorea neapărat să asculte buletinul de ştiri, ci pentru că telefonul se găsea în vestibul, unde în acea noapte rece de decembrie era frig de-a binelea. Lăsă tricotatul, îşi puse un cardigan pe umeri şi porni să înfrunte curenţii de aer glacial.

— Casa Dower.

— Judith, aici e Rupert. Rupert Rycroft. Te sun tocmai din Gloucestershire.

— Dumnezeule! Mă bucur că te aud. Era mai mult decât probabil să fie o convorbire lungă, aşa că îşi trase un scaun şi se aşeză. Cum o mai duceţi? Ce mai face Athena?

— Suntem bine cu toţii. Dar nu de-asta te-am sunat. Ai un moment liber?

— Sigur.

— E puţin cam complicat, aşadar nu mă întrerupe...

Aşa şi făcu. Rupert vorbea, iar ea îl asculta cu atenţie. În acea zi, fusese la Londra. Se întâlnise cu Gus Callender. Gus locuia într-un apartament jalnic, situat în Fulham Road. Prânziseră împreună într-un birt şi acolo Gus îi povestise lui Rupert tot ce i se întâmplase de când sosise acasă. Moartea părinţilor lui, pierderea averii, lungul tratament în spitalul de boli psihiatrice.

— Spital... psihiatric? Era o veste alarmantă. De ce nu ne-a înştiinţat? Ar fi trebuit să mă anunţe. I-am scris, dar nu mi-a răspuns.

— Aşa mi-a şi spus. Trei scrisori. Dar nu cred că era în stare.

— Se simte mai bine acum?

— Ştiu şi eu? Arăta îngrozitor. Şi-şi aprindea ţigară de la ţigară.

— Dar ce caută la Londra?

— Pur şi simplu voia să fie undeva complet singur.

— Nu-şi putea permite să stea într-un hotel?

— Nu cred că lucrurile stau atât de prost. Însă nu voia să meargă la hotel. Cum ţi-am zis deja, dorea să fie de unul singur. Să se împace cu sine însuşi. Să-şi dovedească sieşi că poate înfrunta realitatea. Un prieten i-a

dat cheia de la locuinţa aia oribilă, dar de îndată ce a ajuns la Londra s-a îmbolnăvit de gripă. Deci, probabil, de-aia arăta atât de jalnic, iar apartamentul atât de murdar.

— Ţi-a pomenit de Loveday?

— Da.

— Şi?

Rupert ezita.

— N-a spus prea multe. Însă socot că nelealitatea ei are mare legătură cu decăderea lui psihică.

— Oh, Rupert, aproape nu pot îndura să mă gândesc la chinul lui. Ce putem face?

— De aceea ţi-am telefonat. L-am invitat să vină cu mine în Gloucestershire. Să stea o vreme aici, cu noi. Dar m-a refuzat. Mi-a fost imposibil să-l înduplec.

— Atunci, de ce m-ai sunat?

— E mai apropiat de tine decât de mine. Tu l-ai reîntâlnit în Colombo. Şi-apoi, nu faci parte din familie. Athena şi eu îi reamintim prea mult de cei de-ai casei. Ne-am gândit că, poate, l-ai ajuta.

— Cum?

— Probabil, plecând la Londra. Am adresa lui. Du-te să-l vezi, încearcă să-l smulgi de-acolo.

— Ruqert, l-am invitat să vină aici în toate scrisorile mele. În ultima, chiar l-am poftit să petrecem împreună Crăciunul. Nu cred că vrea să mă amestec...

— E un risc pe care trebuie să ţi-l asumi. Ai putea merge la Londra?

— Sigur că da.

Rupert şovăia.

— Adevărul e că nu vreau să te presez, dar consider că nu putem amâna prea mult.

— Eşti neliniştit, nu-i aşa?

— Da, realmente.

— În cazul ăsta, pot pleca de îndată. Chiar mâine, dacă doreşti. Biddy nu-i aici, dar Phyllis şi Anna sunt. Las casa în grija lor. Judith chibzuia deja, plănuind totul repede. O să mă duc cu maşina la Londra. S-ar putea să fie mai bine decât cu trenul, fiindcă aş avea mai multă libertate de mişcare.

— Cum stai cu benzina?

— Biddy mi-a lăsat un teanc de bonuri, deşi expirate. O să le schimb la garajul de aici.

— E un drum lung pentru vremea asta.

— E-n ordine. L-am mai străbătut şi altă dată. Şi nu e mare circulaţie pe şosele. Dacă plec mâine, poposesc peste noapte la Mews, apoi pornesc spre Fulham a doua zi dis-de-dimineaţă.

— Poate crezi că fac din ţânţar armăsar, dar când ai să-l vezi, ai să-ţi dai seama că nu exagerez cu nimic. Mai mult decât orice, Gus are nevoie de vechii prieteni. Cei de la Nancherrow ies din discuţie, deci nu mai rămâi decât tu.

— Mai bine dă-mi adresa. Judith găsi un creion şi, pe când Rupert îi explica, însemnă în grabă pe coperta cărţii de telefon... Cam pe la jumătate de drum, pe Fulham Road, dincolo de Spitalul Brompton, pe partea dreaptă a străzii.

— Nu-ţi face griji. O să nimeresc.

— Judith, eşti o sfântă. Mi-ai luat o piatră de pe inimă.

— E posibil să nu iasă nimic bun din asta.

— Dar poate îl convingi să vină cu tine.

— Da, o să încerc. Şi mulţumesc că m-ai sunat. Mi-am făcut atâtea griji din pricina lui. Am regretat că ne-am luat rămas bun la Colombo. Părea aşa de vulnerabil şi de însingurat.

— Cred că aşa şi e. Dă-ne de ştire cum te-ai descurcat.

— Îţi promit.

Mai vorbiră puţin, apoi îşi spuseseră la revedere şi Judith puse telefonul în furcă. Realiză că tremura, înfrigurată până la oase, nu numai din cauza temperaturii din hol, ci şi fiindcă toate temerile ei pentru Gus se adeveriseră. După un timp, se ridică şi se întoarse în salon pentru a pune alte lemne pe foc, ghemuindu-se aproape de dogoarea flăcărilor.

Buletinul de ştiri era pe sfârşite. Phyllis întinse mâna şi închise radioul.

— Ce convorbire lungă! remardă ea.

— Da. Era Rupert Rycroft. Am vorbit despre Gus Callender.

Phyllis ştia totul despre Gus, fiindcă Judith, de-a lungul săptămânilor care trecuseră de când revenise acasă, îi povestise de întâlnirea lor la Colombo şi cum trebuise să-i spună că Loveday se căsătorise cu Walter Mudge.

— Ce-i cu el? întrebă Phyllis.

Judith îi explică. Phyllis se opri din tricotat şi ascultă cu luare-aminte, expresia figurii ei devenind tristă.

— Oh, bietul om! Pare nedrept, nu-i aşa? N-a putut Rupert face nimic pentru Gus?

— L-a rugat să meargă în Gloucestershire, dar Gus n-a acceptat.

Phyllis arăta oarecum neliniştită.

— Deci, ce anume vrea să faci tu?

— Să plec la Londra şi să-l conving pe Gus să vină aici.

— Nu-i violent, nu-i aşa?

— Oh, Phyllis, sărmanul de el, bineînţeles că nu.

— Nu se ştie niciodată cu bolile astea mintale. Citeşti atâtea grozăvii în ziare...

— Nu e deloc aşa. Judith se gândi la Gus. Nu va fi nicicând aşa.

— Aşadar, pleci?

— Da. Trebuie.

— Când?

— Mâine. Nu pot pierde timpul. Merg cu maşina. Vin acasă joi. Se lăsă o lungă pauză. Apoi Phyllis spuse:

— Nu poţi pleca mâine. Mâine e miercuri. Are loc petrecerea la Nancherrow. Jeremy Wells va fi acolo. Nu se poate să lipseşti.

— Am uitat.

— Auzi, a uitat! Phyllis se indignă. Cum e posibil? De ce-ai goni spre prietenul altcuiva, când trebuie să te gândeşti la viaţa ta. La viitorul tău. Vreau să zic, amână plecarea la Londra pentru o zi. Du-te acolo joi. O amânare de o zi n-o să omoare pe nimeni.

— Phyllis, nu pot.

— Păi, socot că-i nepoliticos. Ce o să creadă doamna Carey-Lewiş? Ce o să gândească Jeremy Wells, încredinţat fiind că te va revedea după atâţia ani şi aflând de fapt că ai fugit mâncând pământul la Londra, ca să-l vezi pe alt bărbat?

— Gus nu-i un bărbat oarecare.

— Mie mi se pare că da. Chiar dacă era prieten cu Edward, ăsta nu-i motiv să-ţi încurci ţie iţele.

— Phyllis, dacă n-aş pleca, n-aş mai putea să mă privesc în faţă tot restul vieţii. Nu înţelegi câte a îndurat omul ăsta? Trei ani şi jumătate de chinuri ca-n iad, trudind la construcţia unei căi ferate prin jungla, fierbinte. Boli şi molime, aproape gata să moară de dizenterie. Bătăi şi

brutalităţi din partea celor mai cruzi şi sadici gardieni. Văzându-şi prietenii murind, ucişi sau alte lucruri şi mai rele. Te mai miri că a avut o depresie psihică? Cum să mă gândesc la mine şi la Jeremy în condiţiile astea?

Această izbucnire o reduse pe Phyllis la tăcere. Rămase cu privirile pironite în vâlvătăile focului, arătând totuşi îndărătnicie, deşi renunţase să mai aducă argumente.

— E cam la fel cum s-a întâmplat cu naziştii şi evreii, spuse ea apoi. Nu ştiu cum de pot unii oameni fi atât de inumani cu alţii. Jess mi-a spus anumite lucruri. Mi-a povestit câte ceva. Uneori, când eram singure şi găteam în bucătărie sau când îi uram, înainte de culcare, noapte bună. Poate n-a fost atât de cumplit pentru ea şi australianca aia. Cel puţin, n-au fost silite să construiască o cale ferată. În ultimul lagăr în care au stat, la Asulu, condiţiile erau atât de proaste, nu aveau deloc mâncare, încât zece femei, în frunte cu doctorul, s-au dus la comandant să se plângă. Şi el le-a bătut pe toate, au fost rase pe cap şi închise cinci zile într-o cuşcă din bambus. M-a obsedat lucrul ăsta, Judith. Dacă s-au putut purta aşa cu femeile şi copiii...

— Ştiu, rosti Judith. Jess nu-i spusese ei nimic, dar vorbise cu Phyllis şi Judith era recunoscătoare acestui fapt care denota că toate ororile trăite de Jess nu fuseseră înăbuşite în ea prin refulare.

— Ştiu, repetă ea.

Phyllis oftă.

— Păi, atunci, asta e. Când ai de gând să porneşti, la drum?

— Mâine, dis-de-dimineaţă. O să iau maşina doamnei Somerville.

— Crezi că o să vină cu tine?

— Nu ştiu.

— Dacă da, unde o să doarmă?

— În camera lui Biddy.

— O să deretic. Voi schimba aşternuturile. Ai face bine să o suni la telefon pe doamna Carey-Lewis.

— Sigur, chiar imediat.

— Pari istovită. Vrei o ceaşcă de cacao fierbinte, nu?

— Da, nu mi-ar prinde rău.

— Atunci, mă duc să-ţi fac. Phyllis rulă tricotul şi înfipse andrelele în ghemul de lână, străpungându-l. O să ne binedispună înainte de culcare.

* * *

Întorcându-se în vestibul, Judith formă numărul de telefon de la Nancherrow.

— Alo!

— Diana, aici e Judith.

— Draga mea!

— Îmi cer scuze că te sun aşa de târziu.

— Ce s-a întâmplat?

Din nou explicaţii.

— Diana scotea, din când în când, exclamaţii de groază, dar, în rest, se dovedi binevoitoare, nici nu-i puse întrebări, nici n-o întrerupse.

— ... Aşadar, plec mâine la Londra. Dacă nu te deranjează, o să stau la Mews şi sper să-l aduc pe Gus cu mine joi.

— Petrecerea mea! Sindrofia pentru întoarcerea acasă a lui Jeremy!

— Ştiu. Îmi pare rău. N-o să pot veni.

— Draga mea, sunt mâhnită! Plănuiam o cină festivă.

— Regret cu adevărat.

— Oh, la naiba! De ce se petrec astfel de lucruri chiar la momentul nepotrivit!

Era o întrebare la care nu se putea răspunde, aşa că Judith spuse:

— Cum rămâne cu Loveday?

O lungă tăcere, apoi Diana oftă cu amar.

— Da, înţeleg.

— Loveday nu vrea să vină Gus în Cornwall. Nu doreşte să-l vadă. Aşa mi-a spus.

— Of, draga mea, totu-i atât de dificil.

— Cred că n-ar trebui să-i pomeneşti de Gus. Dacă el vine la Casa Dower, consider că Loveday nu trebuie să ştie. Nu are rost să-i spunem.

— Dar nu se poate să nu afle mai devreme sau mai târziu.

— Da, însă nu imediat. Conform spuselor lui Rupert, s-ar părea că Gus nu se simte în stare să facă faţă unor confruntări emoţionale.

— Urăsc secretele.

— Şi eu. Dar măcar o zi sau două, până când ne dăm seama cum stau lucrurile. Tu vezi-ţi de petrecere şi zi-i lui Loveday că a trebuit să plec. Şi spune-le colonelului şi lui Jeremy Wells să nu sufle nici o vorbă. Dacă Gus

se întoarce cu mine şi stă aici o vreme, bineînţeles că Loveday va afla. Dar, acum, cred că-i mai bine să ne ţinem gura.

Pentru câteva clipe lungi, Diana tăcu. Judith îşi stăpâni răsuflarea. Dar când Diana grăi din nou, nu veni decât încuviinţarea:

— Da, desigur. Ai dreptate.

— Îmi pare rău că-ţi stric petrecerea.

— Sunt convinsă că Jeremy îţi va regreta absenţa.

* * *

I se dăduse vechiul său dormitor, atât de familiar, şi-şi croi drum pe scară, târând după sine valiza verde şi cu pielea boţită, care-l însoţise pe toată durata serviciului militar la marină. Trecuse mult timp de când nu mai fusese la Nancherrow, aşa că nu-şi despachetă lucrurile imediat, ci depuse geamantanul pe poliţa pentru bagaje de la capătul patului şi se duse să deschidă fereastra, privind afară cu oarecare satisfacţie, la peisajul binecunoscut. Era aproape miezul zilei. În răstimpuri, soarele se arăta capricios, licărind printre nori. Un şir de rufe întinse pe o frânghie fâlfâiau în bătaia vântului, iar hulubii umblau ţanţoş pe dalele de piatră sau se adunau ciopor pe stinghia porumbarului, uguind pentru ei înşişi sau probabil tânguindu-se de frig. Era un moment de desfătare. Din când în când, trebuia să-şi reamintească faptul că războiul se sfârşise şi că într-adevăr se reîntorsese în Cornwall pentru totdeauna. Era una dintre clipele de rară delectare. Şi ştia că, având un dram de noroc, nu se va mai despărţi niciodată de acest loc magic unde se simţise totdeauna ca acasă. Şi nutrea o profundă recunoştinţă că i se hărăzise să trăiască şi că nu fusese răpus în lupte, putând astfel să revină aici.

Curând, închise fereastra şi se aplecă să-şi despacheteze bagajul dar, chiar atunci, auzi paşi uşori pe culoar şi vocea gazdei lui.

— Jeremy! Diana dădu buzna pe uşă şi se ivi acolo, îmbrăcată cu pantaloni din flanel gri şi un pulover albastru-deschis din mohair, arătând cât se poate de fragilă şi de feminină. Dragul meu! Îl sărută cu afecţiune, apoi se aşeză pe pat, având intenţia clară de a sta la taifas. Ai călătorit bine? – de parcă el ar fi parcurs vreo sută de mile şi n-ar fi venit doar de la Truro. Dumnezeule, ce mult mă bucur că te revăd! Şi arăţi minunat. Îţi şade grozav cu bronzul ăsta mediteranean. Scumpul meu, mă

înşel sau ai început deja să încărunţeşti pe la tâmple?

Puţin stânjenit, Jeremy ridică mâna să atingă acea mărturie a înaintării în vârstă.

— Da, aşa e.

— Nu-ţi face griji. Cred că-i un semn de distincţie. Uită-te la mine. Mi-e părul argintiu ca monedele de şase penny. Acum, ascultă-mă. Am atâtea să-ţi spun, încât nu ştiu de unde să încep. Mai important decât toate, ai aflat că Judith e acasă?

— Da, ştiu. Mi-a zis tata că părinţii ei au murit, dar că Jess a supravieţuit.

— Biata copilă, a trecut prin momente îngrozitoare, dar s-a dovedit într-adevăr curajoasă. Detest s-o numesc fată cu judecată, fiindcă ăsta-i un epitet care şi-a pierdut valoarea, dar n-am cunoscut niciodată pe cineva cu atâta bun simţ. În plus, e grozav de drăguţă. Şi o fiinţă realmente fermecătoare. Dar nu vreau să-ţi vorbesc numai despre Judith. Mai e o chestiune absolut vitală... Jeremy, îţi aminteşti de Gus Callender? A stat aici, în acea ultimă vară dinaintea războiului.

— Sigur că da. Iubitul lui Loveday. Tipul care a fost ucis în Singapore.

— Dragul meu, n-a fost ucis. A supravieţuit. Prizonier de război, într-un lagăr din Birmania. Înfiorător! Judith l-a întâlnit în Colombo când el venea spre casă. I-a spus că Loveday s-a măritat şi bineînţeles Gus a fost grozav de mâhnit. Apoi, de îndată ce Judith s-a întors aici, i-a destăinuit lui Loveday că Gus e în viaţă, iar Loveday ne-a spus mie şi lui Edgar.

Jeremy nu putu decât să exclame:

— Doamne sfinte!

— Ştiu ce vrei să spui. E o problemă delicată, nu-i aşa? În orice caz, Gus s-a înapoiat în Scoţia, apoi a dispărut cumva. Judith i-a scris – pred că era neliniştită din pricina lui şi se simţea răspunzătoare – dar Gus nu i-a răspuns niciodată. Şi pe urmă, chiar ieri, Rupert a fost la Londra şi l-a găsit pe Gus acolo. Hoinărind pe străzi şi arătând ca o epavă. Era foarte deprimat. Însă Rupert l-a convins să prânzească împreună şi Gus i-a povestit că avusese o depresiune nervoasă, stătuse într-un soi de spital pentru nebuni şi lunatici, că toată averea familiei lui s-a risipit... O poveste plină de nenorociri. Rupert a fost teribil de afectat. A încercat să-l convingă pe Gus să vină cu el în Gloucestershire, dar Gus n-a vrut să se clintească din loc.

— Unde locuieşte?

— Într-un apartament sordid, un loc oribil, unde nu s-ar duce nimeni niciodată.

— Deci, ce s-a întâmplat?

— Oh, dragul meu, asta necesită multe explicaţii, nu-i aşa, dar e foarte important. S-a întâmplat că Judith a plecat azi la Londra să vadă dacă-l poate ajuta cumva. Poate îl aduce la Casa Dower.

— Şi cum rămâne cu Loveday?

— Loveday ne-a spus tuturor că nu vrea să-l vadă pe Gus. Cred că se simte oarecum ruşinată. Nu că ar avea de ce, dar îşi dă seama că... Glasul Dianei se frânse. Se uita cu nădejde la Jeremy. Mă înţelegi, nu-i aşa, dragă Jeremy?

El oftă.

— Da, aşa socot.

— Totu-i deprimant, fiindcă, astă-seară, plănuisem să dăm o petrecere grozavă pentru reîntoarcerea ta, iar Nettlebed a jumulit câţiva fazani, şi doamna Nettlebed avea de gând să facă o gelatină de fructe. Edgar era fericit, a coborât chiar în pivniţă să aleagă vinul. Însă Judith m-a sunat la telefon seara trecută şi m-a anunţat că pleacă la Londra. Apoi ne-a telefonat şi Loveday să ne spună că Walter nu poate veni nici el, aşa că am hotărât să amânăm petrecerea. E o adevărată decepţie.

— Nu-ţi face griji, o linişti Jeremy. E drăguţ din partea ta că te-ai gândit.

— Păi, presupun că rămâne pe altă dată. Diana tăcu o clipă şi apoi se uită la ceasul ei micuţ, din aur. Trebuie să plec. L-am promis lui Edgar să-i dau telefon negustorului de grăunţe, în legătură cu hrana găinilor. Nu ne-a sosit comanda şi bietele orătănii mor de foame. Diana se ridică în picioare. Prânzul la ora unu, e-n regulă?

— Perfect.

Se îndreptă spre uşă, apoi se opri cu mâna pe clanţă şi se întoarse spre el.

— Jeremy, dacă Gus vine cu Judith, să nu-i spui nimic lui Loveday. Măcar la început. Până vedem cum stau lucrurile.

Jeremy înţelese.

— S-a făcut!

Diana clătină din cap, expresia feţei sale trădând o mare tristeţe.

— Urăsc conspiraţiile, tu nu? Dar dispăru înainte ca Jeremy să-i poată răspunde.

Rămas acum singur, cu bagajul încă nedespachetat, Jeremy se simţea tulburat că această nouă viaţă, în plină pace, părea asaltată de probleme, de hotărâri cheie şi complicate chestiuni particulare – care zăceau baltă de prea multă vreme – pentru a fi în cele din urmă limpezite cu toate.

Avusese de dus la îndeplinire doar puţine formalităţi înainte de a părăsi pentru totdeauna R.N.V.R., cu o excelentă recomandare din partea căpitanului-medic militar chirurg şi o mică gratificaţie din partea patriei recunoscătoare. Dar se reîntorsese acasă pentru a-şi găsi bătrânul tată cufundat într-un val de tristeţe. Un guvern laburist era acum la putere şi umbla vorba despre un nou proiect de Serviciu Naţional Sanitar, care să schimbe întru totul faţa asistenţei medicale, tradiţionala practică a profesiei de doctor în familie căzând în desuetudine. Acest lucru, presimţea Jeremy, nu putea avea decât urmări bune, dar, pe de altă parte, îşi dădea seama că tatăl lui era prea vârstnic pentru a ţine piept declanşării unei serii de transformări radicale.

Aşadar, în loc să se reîntoarcă pentru a practica medicina la Truro, poate acesta era momentul unei schimbări? O nouă localitate şi un nou parteneriat; oameni tineri şi metode moderne. Un coleg din Marina Regală abordase deja acest subiect, avansând o idee pe care Jeremy o găsea deosebit de atrăgătoare. Totuşi, nu se putea angaja la nimic până cu vorbea cu Judith.

Ea reprezenta ultima şi cea mai presantă dilemă. Mai presus de orice, tânjea s-o vadă din nou, dar, în acelaşi timp, privea cu groază o confruntare care ar fi putut pune capăt pentru totdeauna viselor nutrite de multă vreme. De-a lungul anilor, de la acea noapte petrecută împreună la Londra, se tot gândise la ea întruna. Din mijlocul Atlanticului, de la Liverpool, din Gibraltar şi Malta, începuse să-i scrie misive pe care nu le terminase niciodată. Din când în când, rămăsese fără cuvinte, îşi pierduse sângele rece, mototolise paginile pe jumătate scrise şi le aruncase în coşul de gunoi. Întrebându-se, ce rost are? Spunându-şi că fusese dat uitării şi că Judith îşi găsise pe altcineva.

Dar nu se măritase. Măcar ştia atât. Însă revelaţiile Dianei despre Gus Callender îi umpleau inima de nelinişte. În ce o priveşte pe Loveday, implicaţiile reîntoarcerii lui Gus erau lesne de înţeles, dar, acum, Judith, după câte se părea, era, de asemenea profund implicată. Faptul că renunţase la petrecerea Dianei şi alergase mâncând pământul la Londra pentru a fi alături de Gus nu-i prevestea nimic bun lui Jeremy Wells. Dar,

la urma urmei, Gus fusese prietenul lui Edward, iar Edward marea iubire din viaţa lui Judith. Pesemne, lucrurile aveau o legătură. Sau poate compasiunea ei se preschimbase într-o afecţiune mai adâncă. Dragoste. Nu ştia. Vreme prea îndelungată nu ştiuse nimic.

Deodată simţi, mai mult decât orice pe lume, nevoia unei băuturi. Un pahar cu gin. Despachetatul putea să aştepte. Se duse la baie, se spălă pe mâini, se pieptănă şi ieşi din odaie, coborând scara în căutarea licorii alinătoare.

Judith mai privi o dată în jur, pentru a se încredinţa că nu uitase nimic. Patul desfăţat de aşternuturi, ceaşca şi farfuria de la micul dejun spălate şi clătite bine, puse pe suportul de vase să se usuce. Frigiderul scos din priză, ferestrele închise şi zăvorâte. Îşi luă bocceaua cu lucrurile personale, coborî scările înguste, ieşi pe uşa din faţă, trântind tare yala în urmă.

Deşi era ora nouă dimineaţa, lumina pâlpâia slab. Sub cerul nopţi întunecos şi acoperit cu nori, fusese un ger cumplit. În Cadogan Mews, lămpile încă ardeau în interiorul căsuţelor, aruncând dâre galbene pe lespezile îngheţate. Nu se zăreau flori în ghivece la ferestre, dar cineva cumpărase un pom de Crăciun şi-l rezemase de zid, lângă intrarea principală. Probabil, azi, va fi adus în casă, pentru a fi împodobit şi înşirat cu beculeţe colorate.

Judith puse sacoşa în portbagajul maşinii lui Biddy şi se sui la volan. Automobilului nu-i priise că fusese lăsat peste noapte în frig, aşa că fură necesare două sau trei încercări pentru a porni motorul, dar, în cele din urmă, acesta se trezi la viaţă, pocnind istovit şi exalând norişori de gaz. Judith stinse semnalizatoarele laterale şi conduse de-a lungul străzii Mews, ieşind prin pasajul boltit din capăt.

I se părea ciudat să fie iarăşi la Londra, fără baloanele de baraj plutind în văzduh, cu toate felinarele mari de pe străzi strălucind. Dar mărturiile bombardamentelor distrugătoare şi ale pierderilor mari de război se iveau totuşi peste tot şi, rulând pe Sloane Street, văzu că, deşi vitrinele magazinelor nu mai erau acoperite cu scânduri, fiind acum prevăzute cu geamuri de sticlă, mărfurile expuse de Crăciun nu aminteau nici pe departe luxul ostentativ din zilele de dinaintea conflagraţiei.

La această oră, erau totuşi o mulţime de oameni pe străzi. Mame, care-

şi zoreau copiii spre şcoală, funcţionari înghiţiţi în grupuri de găurile de iepuri de la metrou sau stând răbdători la coadă în staţiile de autobuz. Toată lumea arăta puţin obosită şi hărţuită, ca şi veşmintele lor, iar unele femei aveau o înfăţişare sărăcăcioasă, ponosită, aidoma ţărănoilor, încotoşmănate cum erau în paltoane, cizme şi basmale.

La capătul de sus al Străzii Sloane, Judith viră la stânga, după semnalul semaforului, coborî pe Brompton Road şi intră deci pe Fulham Road. Fiecare lucru la timpul lui, îşi spuse ea în gând, conducând mai departe. Îşi repetase asta întruna de când părăsise Rosemullion, ieri dis-de-dimineaţă. „Umplu rezervorul de benzină şi canistrele de rezervă". (Garajele de la marginea drumului s-ar putea să nu primească bonurile de benzină care expiraseră). „Ajung la Londra. Sosesc în Cadogan Mews. Rămân peste noapte acolo". Acum, atât îi rămăsese: „Să găsesc apartamentul lui Gus. Sun la uşă. Aştept să-mi răspundă". Dacă nu era acasă, atunci ce va face? Să spargă uşa? Să telefoneze la poliţie sau la pompieri? Şi dacă îi deschidea, ce avea să-i spună? Judith se gândi la Diana. Diana găsea totdeauna cuvinte pentru a se exprima. „Dragă Gus, bună ziua. Sunt eu. Ce dimineaţă minunată!"

Trecu pe lângă Spitalul Brompton şi, încetinind, începu să caute numerele caselor, uitându-se la faţada prăvăliilor sau deasupra portalurilor. Aproape ajunsese. Între două străzi laterale, un şir de mici prăvălii, ai căror proprietari ieşeau să stivuiască lăzile cu varză de Bruxelles pe caldarâm sau să-şi aranjeze standurile cu ziare şi periodice. Văzu cafeneaua, unul dintre punctele de reper date de Rupert, şi trase la marginea trotuarului. Ieşi din maşină şi încuie portiera. Uşa îngustă era înghesuită între cafenea şi o băcănie.

Pe tocul uşii se aflau două sonerii, sub fiecare fiind lipită o etichetă cu numele de familie. Pe una scria Noian, pe cealaltă Pelovsky. Nu-i era de ajutor să iasă din încurcătură. Chibzui o clipă, apoi apăsă pe butonul sub care citise Pelovsky. Aşteptă.

Nu se întâmplă nimic, aşa că apăsă din nou. Dacă, în continuare, nu se întâmpla nimic, va încerca la Noian. Picioarele, deşi în cizme căptuşite cu blană, îi îngheţaseră, răceala pavajului pătrunzând prin tălpile de cauciuc. Poate Gus era încă în pat, dormind. Sau, probabil, nu funcţiona soneria, oare n-ar trebui să se adăpostească în sanctuarul cafenelei şi să bea o ceaşcă de ceai?...

Atunci, auzi zgomot de paşi; cineva. Cobora scara. Judith îşi pironi

privirile asupra uşii. Încuietoarea ţăcăni, fu descuiată cu un declic şi, în sfârşit, aproape de necrezut, se ivi acolo Gus.

Pe moment, fără să rostească vreo vorbă, se holbară numai unul la altul, Judith redusă la tăcere, pur şi simplu, fiindcă se simţea uşurată că îi dăduse de urmă, iar Gus, evident sincer nedumerit să se pomenească deodată cu ea în pragul uşii.

Trebuia să spună ceva.

— Nu ştiam că acum te numeşti Pelovsky.

— Nici vorbă de una ca asta. E tipul de la care am închiriat apartamentul.

Gus nu arăta prea rău. Nu atât de groaznic cum se temuse. Desigur, foarte slab şi palid, dar bărbierit şi îmbrăcat comod, într-un pulover cu guler răsfrânt şi pantaloni din catifea reiată.

— Ar trebui să schimbi notiţa de la sonerie.

— Judith, ce naiba cauţi aici?

— Am venit să te văd. Şi am îngheţat bocnă. Pot intra?

— Desigur. Îmi pare rău... Gus se retrase câţiva paşi ca să-i facă loc să intre. Vino...

Judith păşi înăuntru şi Gus închise uşa. Era întuneric şi plutea în aer un miros stătut, greţos, de îmbâcseală.

— Nu-i cine ştie ce intrare, se scuză el. Hai să urcăm scările.

Gus mergea în frunte, Judith urmărindu-l pe treptele întunecate. Pe palier, văzu uşa larg deschisă a odăii cu tapet ţipător şi perdele zdrenţuite. Lângă cămin, ardea modest un mic radiator electric, barele lui metalice emanând o căldură anemică; ferestrele murdare erau încă îngheţate şi acoperitele chiciură şi era un frig cumplit.

— Mai bine nu-ţi scoate paltonul, spuse Gus. Îmi pare rău, locul e cam păcătos. Mi-am irosit ieri toată dimineaţa încercând să curăţ murdăria, dar se pare că n-am prea reuşit.

Exista şi o masă. Judith văzu că hârtiile, dosarele şi colecţia de ziare fuseseră împinse într-un capăt, iar în celălalt zăceau resturile de la micul dejun, o ceaşcă murdară şi, pe o farfurie, o coajă de pâine prăjită.

— Te-am deranjat, spuse Judith.

— Deloc! Terminasem de mâncat. Instalează-te comod...

Gus luă de pe poliţa de deasupra şemineului un pachet de ţigări şi o brichetă. După ce îşi aprinse ţigara, se întoarse şi se rezemă cu umerii de poliţa căminului. Judith şedea pe braţul canapelei. Privirile li se întâlniră.

N-avea rost să-l ia pe departe, învârtindu-se în jurul problemei.

— Rupert mi-a dat telefon, spuse Judith.

— Ah! Părea că totul se clarificase imediat. Înţeleg. M-am gândit că despre asta trebuie să fie vorba.

— N-ai de ce să te superi pe el. Era realmente îngrijorat.

— E un tip de treabă. Dar mă tem că m-a prins într-o zi proastă. După gripă şi toate celelalte. Mă simt mai bine acum.

— Mi-a spus că ai fost bolnav. Internat în spital.

— Da.

— Ai primit scrisorile mele? Gus încuviinţă. De ce nu mi-ai răspuns?

El clătină din cap.

— Nu mă simţeam în stare să comunic cu nimeni, darămite să mai aştern cuvinte pe hârtie. Îmi pare rău. Sunt ingrat, iar tu te-ai purtat aşa de frumos cu mine.

— Neaflând veşti de la tine, m-am neliniştit.

— Nu trebuie să-ţi faci griji. Ai destule probleme pe cap. Cum o mai duce Jess?

— E bine. Se acomodează cu şcoala.

— Ce miracol pentru tine s-o regăseşti.

— Adevărat! Însă, Gus, n-am venit aici să discutăm despre Jess...

— Când ai sosit la Londra?

— Ieri. Cu maşina. Am parcat-o în stradă. Mi-am petrecut noaptea în casa Dianei. Şi-apoi, am venit direct aici. Rupert mi-a dat adresa ta. N-a fost greu să nimeresc.

— Îţi faci târguielile de Crăciun?

— Nu, n-am venit la cumpărături. Am venit special să te găsesc. Fără alt motiv.

— Ce plăcere! Câtă bunătate din partea ta.

— Vreau să te-ntorci cu mine în Cornwall.

— Nu pot, spuse Gus pe nerăsuflate şi fără ezitare. Mulţumesc, dar prefer să nu vin.

— De ce trebuie să rămâi la Londra?

— E un loc la fel de bun ca oricare.

— Pentru ce?

— Să fiu singur. Să-mi limpezesc problemele persoanele. Să mă obişnuiesc a trăi de capul meu, fără să depind de nimeni, stând pe propriile-mi picioare. Un spital de psihiatrie este o experienţă

neomenoasă şi vlăguitoare. Şi, cândva, trebuie să-mi caut o slujbă. Am relaţii aici. Vechi prieteni din şcoală, fârtaţi cu care am făcut armata. Un soi de reţea de legături.

— Te-ai întâlnit cu vreunul din ei?

— Nu încă...

Judith nu credea o iotă din palavrele lui, dar intuia că încearcă s-o liniştească, să se debaraseze de ea uşor.

— E aşa de important? Să găseşti o slujbă?

— Da. Nu-i presant, dar necesar. Probabil Rupert te-a pus la curent cu detaliile moştenirii de la tata. Până să moară, capitalul său s-a irosit într-un fel sau altul, lăsându-mi doar câteva bunuri. Nu mă mai pot bucura de viaţa unui gentleman care trăieşte în opulenţă?

— Cunoscându-te bine, nu-mi închipui că asta va fi o problemă.

— Nu, dar e nevoie să trec la acţiune.

— Însă nu imediat. Trebuie să-ţi acorzi o şansă. Ai fost bolnav. Ai îndurat momente grele. E mijlocul iernii, eşti abătut şi se apropie Crăciunul. Nu poţi rămâne singur de Crăciun. Vino cu mine. Chiar acum Judith realiză cum îi tremură glasul de implorare. Fă-ţi bagajul, încuie uşa şi o să mergem acasă împreună.

— Îmi pare rău. Regret din suflet. Nu pot.

— Din cauza lui Loveday? îi întrebă ea, de-abia cutezând să-l interogheze.

Judith crezu că avea să tăgăduiască, dar el recunoscu fără crâcnire.

— Da, rosti, dând din cap.

— Nici nu va trebui s-o vezi pe Loveday...

— Oh, haide, Judith, nu fi naivă. Cum se poate asta? E nerealist să-ţi imaginezi că nu ne vom întâlni.

— N-o să spunem nimic... N-o să ştie nimeni...

— Şi la ce te aştepţi din partea mea? Să umblu de colo-colo, cu o barbă falsă şi o pereche de ochelari fumurii, vorbind pe tonuri guturale ca un european strămutat din centrul continentului[87]?

— O să pretindem că te numeşti domnul Pelovsky.

Nu era o glumă reuşită şi Gus nu o găsi deloc amuzantă.

— Nu vreau să îngreunez situaţia lui Loveday.

---

[87] În original, Mittel Europa (Ib.germană) - Europa centrală, partea continentului aflată multă vreme sub dominaţia sau influenţa germană.

„Nici nu-i nevoie. Walter Mudge şi Arabella Lumb se ocupă deja de încurcarea lucrurilor cu multă competenţă”. Judith îşi ţinu gura şi-şi înghiţi vorbele tocmai când îi stăteau pe vârful limbii, ceea ce fu un lucru cât se poate de bun. Odată rostite, n-ar mai fi putut să le retracteze niciodată.

În schimb, spuse:

— Loveday nu-i la fel de importantă ca tine, Gus. Persoana la care trebuie să ne gândim acum eşti tu. Gus nu-i răspunse. Ascultă, dacă nu vrei să vii la Rosemullion, atunci lasă-mă să te duc în Gloucestershire, ca să stai acolo cu Rupert şi Athena. Le-ar plăcea să te primească, ştiu sigur.

Chipul i-ar fi fost lipsit de expresie, dacă ochii negri nu-i erau adânciţi în orbite şi trişti. Nu reuşea să o scoată la capăt cu el şi, deşi îşi păstrase răbdarea tot timpul, începu să-şi iasă din sărite. Nu era nimic mai enervant pe lume decât un bărbat încăpăţânat şi impasibil.

— Of, Gus, de ce trebuie să fii atât de închis în tine şi îndărătnic? De ce nu laşi pe nimeni să te ajute?

— N-am nevoie de ajutor.

— Asta-i ridicol! Eşti egoist şi vanitos. Nu te gândeşti decât la tine. Cum îţi închipui că ne simţim cu toţii, ştiindu-te singur, fără familie, fără cămin, fără... nimic. Nu putem face ceva pentru tine dacă nu te ajuţi tu însuşi. Ştiu că ai trecut prin chinurile iadului, ştiu că ai fost bolnav, dar trebuie să-ţi acorzi măcar o şansă infimă. Şi nu să lâncezeşti în apartamentul ăsta oribil, meditând la nenorocirile tale, gândindu-te la Loveday...

— Oh, taci!

Preţ de o clipă amară, Judith crezu că avea să izbucnească în lacrimi. Se sculă de pe canapea, se duse la fereastră şi se zgâi la circulaţia de pe stradă, până când senzaţia dureroasă de înţepături şi mâncărime în ochi se potoli şi ştiu că nu va plânge până la urmă.

În spatele ei, Gus spuse:

— Îmi pare rău.

Judith nu-i replică.

— Mi-ar plăcea să vin cu tine. O parte din mine tânjeşte după asta. Însă sunt înspăimântat de mine însumi. De ceea ce s-ar putea întâmpla. Mi-e frică să nu-mi pierd iarăşi încrederea în mine.

— Nimic nu poate fi mai rău decât locul ăsta, bâigui Judith.

— Poftim!

— Am spus, nimic nu poate fi mai rău decât aici.

Se aşternu tăcerea... După un timp, îl auzi spunându-i:

— Ascultă, am terminat ţigările. Cobor să cumpăr altele de la vânzătorul ambulant. Rămâi aici. Nu pleca. Mă întorc imediat. Apoi, îţi fac o ceaşcă de ceai.

Judith nu se urni din loc. Îl auzi ieşind din cameră, paşii lui răsunând pe trepte. Uşa de la stradă se deschise şi fu trântită cu zgomot.

Înfrigurată, obosită şi descurajată, Judith slobozi un oftat adânc, tremurător. Ce să facă în continuare? Ce să-i mai spună? Se întoarse şi privi în jur, prin camera deprimantă. Se îndreptă spre masă şi luă ziarul vechi de o zi, care părea să reprezinte singurul mijloc de diversiune. Sub foile lui împăturite se ascundeau o servietă, deschisă, înţesată cu hârtii vechi, scrisori şi chitanţe de plată, o mapă din mucava; un bloc de desen, un carnet de schiţe legat în canafas sau un album, prins cu elastic gros de cauciuc. Intrigată, Judith trase blocul de schiţe spre sine. Văzu coperta murdară, pătată şi slinoasă şi colţurile îndoite. Îşi aminti vocea lui Gus, pe când stătuseră împreună pe terasa de la Galle Face Hotel, povestindu-i despre ultimele zile petrecute la Singapore. Cum îşi vânduse ceasul pe dolari Malaya şi mituise un gardian din lagăr ca să-i procure hârtie, creioane şi un bloc de desen.

Albumul lui de schiţe! Un soi de document istoric. Dar nu pentru a fi contemplat de alţi oameni.

Ştia că n-ar trebui să iscodească aşa, pe furiş, de fapt, nici nu dorea. Dar se părea că, vrând-nevrând, mâinile ei căpătaseră o independentă irezistibilă. Desfăcu banda de cauciuc şi deschise la întâmplare blocul de schiţe. Desene în creion. Foarte minuţioase. Pagină după pagină. Un lung şir de bărbaţi vlăguiţi, pe jumătate despuiaţi, cu spatele împovărate de greutatea traverselor de cale ferată, croindu-şi drum în coloană prin junglă. O siluetă ofilită, legată cu frânghii de un stâlp, lăsată să se deshidrateze şi să moară sub bătaia soarelui necruţător. Un gardian nipon, lovind cu patul puştii un prizonier scheletic, căzut cu faţa în noroi. Apoi, altă pagină. O execuţie, sângele ţâşnind în şiroaie dintr-un cap retezat...

O greaţă copleşitoare îi umplu gura de un amar ca fierea.

Auzi uşa de la stradă izbită cu putere şi zgomotul paşilor lui Gus pe scară. Închise repede blocul de desen şi presă coperţile cu podul palmei, de parcă ar fi astupat cu capacul o cutie plină de orori vii, letale,

colcăitoare.

Destul! rosti cu voce tare: E destul!

Gus era la uşă.

— Ai spus ceva?

Judith se întoarse spre el.

— Da. N-am de gând să te las aici, Gus. Nu te mai rog să vii cu mine; îţi zic clar şi răspicat. Iar dacă nu vrei, atunci voi sta aici şi te voi cicăli până cedezi.

Nedumerit de această izbucnire, Gus îşi plimbă privirea de la chipul ei la masă şi atunci văzu blocul pus acolo, alături de banda de cauciuc.

— N-ar fi trebuit să te uiţi, rosti el încet.

— Ei bine, m-am uitat. Nu era nevoie să-l porţi cu tine, de parcă acelea ar fi singurele tale amintiri. Aceste reprezentări vor fi totdeauna acolo. Nu vor dispărea niciodată. Dar, într-o bună zi, se vor estompa, dacă nu te împotriveşti. Şi nu poţi răzbi de unul singur. Trebuie să-ţi împărtăşeşti frământările şi altora, să te descarci. E spre binele tău să vii cu mine. Altminteri, totu-i irosit în van. Am străbătut atâta drum, iar maşina lui Biddy nu merge cu mai mult de patruzeci şi cinci de mile la oră, am lipsit de la petrecerea dată de Diana în cinstea lui Jeremy Wells, iar acum trebuie să mă întorc atâta cale şi tu nu faci decât să stai acolo ca un zombie[88] mumificat...

— Judith...

— Nu mai vreau să discut. Te rog pentru ultima oară. Dacă nu pornesc acum la drum, n-o să ajung acasă în timp util. Drumul e lung şi pe la patru se întunecă...

Deodată, totul se dovedi prea mult pentru puterea de îndurare a oricărui om; dezamăgirea ei, refuzul lui de a o asculta, cumplitele desene din blocul de schiţe. Glasul i se frânse şi îşi simţi faţa boţindu-i-se. Până la urmă, copleşită de emoţii şi istovită, izbucni în lacrimi.

— Of, Gus...

— Nu plânge, spuse el, şi se apropie, o cuprinse în braţe şi o ţinu strâns până ce suspinele încetară.

— Ai renunţat într-adevăr la o petrecere, cu Diana, Jeremy şi ceilalţi... pentru mine?

---

[88] Zombie - mort reînviat prin practici magice, în superstiţiile indigenilor din insulele mării Caraibilor.

Căutându-şi batista, Judith încuviinţă.

— Oricum, nu contează. O să mai fie şi altă dată. Îşi suflă nasul.

— Nu-mi place să mi te imaginez conducând de una singură, tot drumul până-n Cornwall. Şi mai ales cu viteza de patruzeci şi cinci de mile pe oră.

Judith îşi şterse lacrimile de pe obraji...

— Nu prea ai ce face.

— Ba da. Gus zâmbi pentru prima oară. Dă-mi doar un răgaz de cinci minute.

* * *

Porniră spre vest, trecând prin Hammersmith şi Staines, apoi apucară pe şoseaua A-30. Judith conducea maşina, fiindcă se gândise că probabil Gus ar dori să doarmă şi oricum era obişnuită cu idiosincraziile[89] vechii maşini a lui Biddy. Gus şedea lângă ea şi urmărea traseul pe o hartă mototolită şi ronţăia la bomboane, întrucât susţinea că e prea bine-crescut pentru a fuma în maşina altcuiva. Hartley Wininey, ultima suburbie se făcu nevăzută în urma lor. După aceea, rulară prin orăşele de provincie, cu pieţe şi cârciumi denumite „The Red Lion" şi „The King's Head", căsuţe gârbovite, din cărămidă roşie, se înşiruiau de o parte şi de alta a străzilor principale. Străbătând Salisbury, Crewkerne, Chard şi Honiton. Opriră la Honiton şi în timp ce Gus umplea rezervorul cu benzina rămasă în ultima canistră de rezervă, Judith plecă în căutarea unor merinde şi se întoarse cu nişte plăcinte cu aspect dubios şi cu două sticle de băutură gazoasă cu ghimbir. Îşi luară picnicul sărăcăcios în maşină.

— Ah, pateuri! rosti Gus cu satisfacţie şi muşcă dintr-unul. Mestecă o clipă, apoi se uită la Judith cu oarecare consternare. N-are gust bun de plăcintă.

— Ce gust are?

Luă o altă înghiţitură şi mestecă din nou.

— De şoarece mort şi noroi împachetat într-un prosop de faţă.

---

89 Idiosincrasie - predispoziţie de a reacţiona într-un anumit fel, temperament deosebit.

— Nu te poţi aştepta să fie la fel ca plăcintele doamnei Nettlebed. Nu după şase ani de război. Nevoia te învaţă orice, iar majoritatea oamenilor au uitat cum arată o friptură adevărată. Oricum, aici suntem în Devon. În Devon nu se numesc plăcinte, ci vărzări.

— De unde ai mai aflat această informaţie inutilă?

— Oricine a fost în Marina Regală ştie că se cheamă vărzări.

— Ei, drăcia dracului! exclamă Gus.

Porniră din nou la drum. Norii din Londra se risipiseră şi seara era senină şi rece. Soarele de iarnă, rotund şi roşietic ca o portocală, păşise de mult peste creştetul dealurilor care înconjurau platoul Dartmoor. Exeter. Okehampton. Launceston. Acum se întunecase, mergeau cu farurile aprinse şi, de ambele părţi ale drumului îngust, se zăreau doar ţinuturile mlăştinoase şi pustii.

Cornwall.

Gus rămase tăcut. Timp îndelungat nu spuse nimic, apoi, într-un târziu, o întrebă pe Judith:

— Ai avut vreodată reverii?

— Ce fel?

— Oh, ştii tu. Când erai copil, visând cu ochii deschişi că deja te-ai făcut mare. Galopând prin deşert pe calul unui şeic chipeş. Sau salvând viaţa unui proprietar de iaht, gata-gata să se înece, pentru a descoperi apoi că era vedeta ta preferată de film.

— Nu, nu din acestea. Nu în mod special. Dar obişnuiam să pretind că trenul Cornish Riviera era Orient Express şi călătoream spre Istanbul pentru a preda cuiva nişte hârtii secrete, urmărită fiind de spioni periculoşi. Exact ca-n romanele Agathei Christie, grozav de palpitant. Dar tu?

— Închipuirile mele nu erau la fel de aventuroase. Nu cred că am fost un tânăr aţâţat de aventură. Însă erau foarte reale pentru mine. De fapt, era vorba de trei plăsmuiri separate. Într-una se făcea că ajungeam în Cornwall, unde nu fusesem niciodată înainte, şi îmbrăţişam viaţa de pictor boem. Locuiam într-o căsuţă de pescar, zugrăvită în alb, cu dale de piatră la uşă. Şi-mi lăsam părul lung, purtam o pălărie cu boruri mari, espadrile şi veşminte albastre, precum muncitorii francezi. Şi fumam ţigări Gitane, aveam un studio şi mergeam la o cârciumă pitorească unde eram atât de faimos şi venerat, încât oamenii se îmbulzeau în jurul meu şi-mi făceau cinste cu băuturi.

— Era destul de inofensiv. Dar de ce Cornwall, dacă nu fuseseşi niciodată aici?

— Cunoşteam ţinutul din fotografii, picturi şi opere de artă. Din articolele citite în revista „The Studio", Şcoala de pictură din Newlyn. Şcoala din Porthkerris. Culoarea mării şi a stâncilor. Extraordinara transparenţă a luminii.

— Ai fi avut mare succes ca pictor. Sunt convinsă de asta.

— Poate. Dar nu era decât micul meu hobby. Aşa îmi spunea tata. Prin urmare, am optat pentru studiul ingineriei la Cambridge. O direcţie total diferită. Gus se opri, părând să chibzuiască o clipă. Pesemne, noi vom fi ultima generaţie care va mai face ce i se spune.

— Care erau celelalte două reverii?

— Din nou, picturile. Un tablou de Laura Knight, o reproducere ruptă dintr-o revistă pe care am înrămat-o şi am luat-o cu mine la şcoală, acasă, la universitate. O fată cocoţată pe stânci. Purtând un pulover vechi şi o pereche de pantofi de tenis. Pârlită de soare ca o ţigancă, cu o coadă de păr roşcat căzându-i pe un umăr. Frumoasă.

— Mai ai fotografia?

— Nu. O altă pagubă din Singapore.

— Şi cel de-al treilea vis?

— Era mai puţin precis, aproape neconturat într-o formă concretă. E greu de explicat. Găseam un loc, un cămin căruia să-i aparţin. Unde mă simţeam ca acasă. Primit cu căldură nu datorită condiţiei sociale, bunăstării sau reputaţiei. Unde puteam să fiu eu însumi, să nu mă mai feresc, să-mi arăt adevărata faţă.

— N-aş fi crezut niciodată că asta era o problemă.

— Ba era, până când l-am întâlnit pe Edward Carey-Lewis. După ce l-am cunoscut pe Edward, totul s-a schimbat. Chiar şi numele meu. Înainte, eram Angus. După aceea, am devenit Gus. Ne-am petrecut vacanţa împreună în Franţa. Şi apoi m-a invitat la Nancherrow. Nu mai fusesem niciodată în Cornwall şi am condus singur tot drumul din Aberdeenshire. Când am trecut hotarul dintre Scoţia şi Anglia, eram obsedat de acest simţământ extraordinar că mă întorceam acasă. Că văzusem totul şi înainte. Toate îmi erau uşor de recunoscut şi deosebit de preţioase. Şi când am ajuns la Nancherrow, totul s-a înlănţuit armonios de parcă ar fi fost orchestrat. Ticluit, hărăzit de destin într-un scop anume. La Nancherrow, am găsit-o pe Loveday. Şi când Edward mi l-a prezentat pe

tatăl lui, colonelul mi-a spus: „Gus, dragul meu. Cât de încântaţi suntem să te cunoaştem. Ne bucurăm nespus că eşti aici" sau ceva de felul ăsta. Şi atunci nimic n-a mai fost fantezie, ci a devenit realitate. Toate visele s-au adeverit, chiar dacă pentru scurt timp.

Judith oftă.

— Oh, Gus, nu ştiu dacă toate astea se datorează casei sau oamenilor care locuiesc în ea. Dar nu eşti singura persoană care a simţit aşa văzând Nancherrow. Şi nu e totul de domeniul trecutului. Ştiu că Edward a murit. Şi presupun că şi Loveday e pierdută pentru tine. Totuşi, există un viitor. Ce te împiedică să devii pictor? Trăind aici, luându-ţi un atelier, valorificând talentul pentru desen, toate astea ar trebui exploatate. Nimic nu te mai opreşte acum.

— Nu, nimic, în afară de neîncrederea în mine. Lipsa mea de voinţă. Frica de eşec.

— Astea-s doar acum. Ai fost bolnav. Nu vor dura la infinit. Te vei simţi mai bine. Vei fi mai puternic. Lucrurile or să se schimbe.

— Poate. Vom vedea. Gus se foi în scaun, întinzându-şi mădularele amorţite. Pesemne, eşti obosită, biata de tine.

— Nu mai avem mult de mers.

Gus coborî geamul portierei şi imediat năvăli înăuntru o rafală de aer rece şi curat. Gus îşi feri faţa şi răsuflă adânc.

— Ştii ceva? întrebă el. Simt deja mirosul mării.

— Şi eu.

Gus închise geamul.

— Judith!

— Ce e?

— Îţi mulţumesc.

* * *

Ţinând în mână o ceaşcă Wedgwood plină cu ce-ar tare şi aburind, Judith ciocăni la uşa dormitorului lui Biddy.

— Gus?

Împinse uşa, stârnind un curent de aer rece ca gheaţa. Înăuntru, ferestrele erau larg deschise, perdelele fluturau în bătaia vântului şi uşa se trânti în urmă-i cu o izbitură.

— Ai îngheţat probabil, spuse ea.

— Absolut deloc! Gus stătea lungit pe pat, proţăpit în perne, cu mâinile unite sub ceafă. Bluza de la pijama era albastră şi ţepii negri, crescuţi peste noapte, îi umbreau bărbia.

— Ţi-am adus o cană de ceai. O puse alături, pe noptieră.

— Eşti o sfântă. Cât e ceasul?

— Zece şi jumătate. Te deranjează dacă închid ferestrele? Curentul pătrunde în toată casa şi încercăm să păstrăm căldura.

— Îmi pare rău. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Doar că e atât de plăcut să-ţi adie în faţă aerul proaspăt. Spitalul era supraîncălzit, în timp ce la Londra atmosfera pare totdeauna îmbâcsită şi grea, fără a mai pune la socoteală zgomotul circulaţiei.

— Înţeleg ce vrei să spui. Judith închise fereastra cu vechi cercevele şi stătu o clipă să privească afară. Cerul era apos şi împânzit de nori. Căzuse deja o ploaie torenţială şi, după cum se părea, în curând avea să urmeze alta. Băltoacele luceau pe cărare şi de pe crengile golaşe ale pomilor picurau neîncetat stropi pe pajiştea zburlită de urgia iernii. Vântul se tânguia şi se năpustea în rafale asupra casei, zgâlţâind ramele ferestrelor. Judith se întoarse şi se duse să se sprijine cu coatele de tăblia de alamă din capătul patului dublu.

— Cum ai dormit?

— Nu prea rău. Gus se ridică în capul oaselor, cu genunchii îndoiţi sub pătură şi cu degetele lui lungi înlănţuite în jurul cănii fierbinţi, o şuviţă de păr negru căzându-i pe frunte.

— Era încă întuneric când m-am trezit. Am stat întins aici să privesc ivirea zorilor. Ar fi trebuit să cobor zglobiu ca o vrabie la micul dejun?

— Nicidecum, ţi-am spus doar aseară. Te-am deranjat acum fiindcă plec la Penzace să cumpăr câte ceva de mâncare şi mă întrebam dacă vrei să-ţi iau ceva.

— Ţigări?

— Sigur.

— Şi săpun de ras...

— La tub sau bucată?

— Se mai găseşte la calup?

— Pot să încerc.

— Am nevoie şi de un pământuf.

— Asta-i tot?

— Aşa cred. Să-ţi dau nişte bani.

— Nu-ţi face griji. Achiţi nota de plată când mă întorc. Nu stau mult. Vin acasă la prânz. Phyllis a făcut o plăcintă cu carne de iepure şi de porumbel. Îţi place?

— Dacă am mâncat-o pe aia din Honiton, pot mânca orice.

Judith râse.

— Scoală-te când doreşti. Fă-ţi o baie dacă vrei. Ziarul de dimineaţă e în salon şi am aprins focul. Se îndreptă spre uşă şi o deschise. Ne vedem mai târziu.

— Pa!

* * *

Când Judith reveni acasă, la ora unu fără un sfert, bucătăria mirosea îmbietor a plăcintă cu carne de iepure, iar Phyllis punea la fiert o cratiţă plină cu varză de Bruxelles. Judith aşeză coşurile încărcate în capătul mesei bine frecate cu peria şi descărcă prada.

— Am reuşit să cumpăr nişte macrouri proaspete. O să le pregătim pentru cină. Şi un os cu măduvă pentru supă. Am luat raţiile de zahăr şi unt. Mi se pare că se micşorează pe zi ce trece.

— Domnul Callender are cartelă pentru alimente?

— Trebuie să-l întreb. Dar presupun că nu.

— Are nevoie atunci, o avertiză Phyllis. Bărbaţii de talia lui mănâncă de două ori mai mult decât noi.

— O să-l săturăm cu cartofi. S-a sculat?

— Da, e în picioare. A venit aici să-mi spună bună ziua, apoi a ieşit puţin în grădină. Acum, e în salon şi citeşte ziarul. I-am zis să întreţină focul. Să mai pună câteva lemne din când în când.

— Cum crezi că arată?

— Cam slab, nu-i aşa? Bietul suflet! Nici nu suporţi să te gândeşti la toate prin câte a trecut.

— Aşa e, spuse Judith. Fură descărcate ultimele coloniale şi nu mai rămaseră decât articolele cumpărate pentru Gus. Le strânse şi porni în căutarea lui. Îl găsi simţindu-se la largul său, instalat comod în fotoliul lui Biddy şi răsfoind ziarul. Când se ivi Judith, el lăsă jurnalul deoparte.

— Mă mustră deja cugetul fiindcă sunt aşa de leneş.

— Aşa şi trebuie să fii. Vrei să bei ceva? Cred că am o sticlă de bere.

— Nu, mersi.

— Iată-ţi lucrurile cerute. Judith se aşeză pe taburetul din faţa şemineului şi i le întinse unul câte unul, scoţându-le dintr-o pungă cafenie, mototolită. Săpun de ras cu lavandă, Vardley, nici mai mult nici mai puţin. Fabricat special pentru Crăciun, iar spiţerul l-a scos la iveală de sub tejghea. Şi un pămătuf cu păr de bursuc. Şi ţigări. Iar ăsta-i un cadou de la mine.

— Judith! Ce este?

— Uită-te şi vezi.

Era un pachet mare, destul de greu, ambalat în hârtie albă, legat cu şnur. Gus îl puse pe genunchi, deznodă sfoara şi desfăcu hârtia, dând la iveală un bloc cu foi groase, de treisprezece ţoli, pentru desen, o cutie de creioane H.B.[90], o cutie emailată cu acuarele, marca Winsor & Newton şi trei peneluri frumoase din păr.

— Ştiu că nu te simţi în stare să pictezi chiar acum, dar sunt sigură că vei putea în curând, spuse Judith pe nerăsuflate. Sper că am ales ce trebuia. Le-am cumpărat pe toate dintr-o prăvălie de artă. Probabil, hârtia nu e de calitatea pe care ţi-ai dori-o, dar era cea mai bună de-acolo...

— E perfect, un cadou minunat. Gus se aplecă înainte, puse mâna pe umărul ei, o trase spre el şi o sărută pe obraz. Eşti cea mai drăguţă fiinţă. Îţi mulţumesc mult.

— Nu voi mai face pe şeful şi nu mă voi mai amesteca în treburile tale. Promit.

— Nu cred că m-aş supăra prea tare chiar dacă te-ai comporta astfel.

* * *

Luară prânzul toţi trei în bucătăria călduroasă şi, după ce mâncară plăcinta şi gelatina de fructe cu cremă din lapte deasupra, Judith şi Gus îşi puseră impermeabilele şi ieşiră să se plimbe în după amiaza umedă şi vântoasă. Nu coborâră spre mare, ci urcară coama dealului din Rosemullion, pe cărăruia ce ducea către ţinuturile mlăştinoase. Apoi,

---

90 Prescurtare de la „hard black” – creioane cu mină neagră şi dură.

părăsiră poteca şi o luară peste întinderea acoperită cu iarbă-neagră, ferigi uscate şi bulgări de pământ, urmând cărarea întortocheată, bătută de oi, spre movila tumulară celtică din vârful dealului. Umbrele norilor alergau după ei, dinspre mare. Deasupra capetelor, li se roteau pescăruşi şi ploieri, iar când, în fine, se căţărară pe stâncă şi poposiră acolo, în bătaia vântului şi înconjuraţi de orizontul infinit, întregul ţinut li se aşternu ia picioare.

* * *

Se reîntoarseră acasă pe alt drum, ceea ce însemna că făcuseră o plimbare cam lungă. Era deja patru şi jumătate şi întunericul se lăsase înainte ca ei să treacă de poarta Casei Dower. Anna venise acasă de la şcoală şi şedea silitoare la masa din bucătărie, luptându-se să-şi scrie temele. Când ei apărură pe uşă, bătuţi de vânturi şi istoviţi, Anna lăsă stiloul jos şi ridică privirea, curioasă să-l vadă, în sfârşit, pe străinul venit să stea acolo şi despre care maică-sa îi povestise atâtea.

Phyllis pusese ibricul pe foc pentru ceai.

— Aţi zăbovit ceva timp. Trebuie să fiţi morţi de oboseală.

— E ciudat să ieşi la plimbare fără Morag. O să ne luăm un câine al nostru. Bună, Anna; Ţi-l prezint pe Gus Callender. Nu l-ai cunoscut încă, nu-i aşa?

Scoţându-şi fularul, Gus îi zâmbi.

— Bună, Anna.

Anna fu cuprinsă de timiditate.

— Bună seara.

— Ce faci?

— Temele pentru şcoală. Sume la aritmetică.

Gus îşi trase un scaun şi se aşează lângă ea.

— Sumele de bani! Astea-s totdeauna cele mai greu de calculat... Phyllis ungea cu margarină feliile de pâine cu şofran.

— A sunat Jeremy Wells de la Nancherrow, spuse ea fără să privească în sus.

Judith simţi că inima îi tresare involuntar în piept şi imediat se necăji că-şi pierduse cumpătul.

— Ce voia?

— Oh, nimic deosebit. O altă felie, un strat gros de margarină. M-a întrebat doar dacă te-ai întors. I-am zis că da. I-am mai spus că tu şi domnul Callender sunteţi la plimbare.

— Cum s-a desfăşurat petrecerea?

— Doamna Carey-Lewis a amânat-o. Tu nu puteai fi acolo şi Walter avea alte treburi.

Judith aştepta ca Phyllis să intre în detalii, dar ea abandonase subiectul. Era vădit încă ţâfnoasă din pricina întregii poveşti cu Jeremy.

— Vrea să-i dau telefon? întrebă Judith parcă pentru a o împăca.

— Nu, a spus să nu te deranjezi. Nu-i nimic important. Nu contează.

* * *

Ceasul unsprezece, încă o oră până la miezul nopţii, totuşi Walter nu se întorsese acasă. Chircită într-un colţ al canapelei, Loveday urmărea din priviri cadranul pendulei, ticăind cu încetineală trecerea fiecărui minut. Vântul se înteţea, năvălind dinspre mare, într-un vuiet sinistru, zgâlţâind cercevelele şi uşile căsuţei. Din când în când, putea auzi, dinspre cuşti, cum latră câinii lui Walter, dar nu se încumetă să cerceteze ce anume îi tulburase. Poate, vreo vulpe. Sau un viezure, scormonind în lăzile de gunoi.

Walter plecase la ora şapte seara. Terminând de muls vacile, se spălase, se primenise şi pornise la drum cu maşina, fără a se opri măcar să guste din budinca de cartofi cu carne pe care i-o pregătise soţia pentru ceai. Ejudinca era încă acolo, în cuptor, probabil acum deja sleită şi uscată. Nu conta. Loveday îl lăsase să plece, păstrând îmbufnată tăcerea, ştia că, dacă i-ar fi spus ceva, dacă ar fi ridicat obiecţii, ar fi protestat sau i-ar fi cerut explicaţii, ar fi urmat o izbucnire violentă – o altă ceartă între ei – sfârşită cu trântirea asurzitoare a uşii la ieşirea în trombă din casă. Se părea că nu le mai rămăsese nimic de spus, cât de cât pozitiv, şi nu mai găseau să schimbe decât cuvinte crude, dureroase, jignitoare.

Invitaţia plină de bunăvoinţă a mamei sale la agapa de la Nancherrow, prilejuită de întoarcerea acasă a lui Jeremy Wells, umpluse inima lui Loveday de panică: dat fiind starea lui de spirit, nu putea crede că Walter îşi va lua o înfăţişare de circumstanţă şi, dacă nu reuşea, atunci părinţii ei n-ar putea decât să le presimtă resentimentele reciproce şi să le pună

întrebări incomode. Până şi simplul fapt de a-i spune lui Walter despre invitaţie cerea o doză de curaj şi Loveday fu uşurată când el îi răspunse că avea lucruri mai bune de făcut decât să meargă la petreceri mondene şi că, oricum, îşi făcuse deja planuri pentru acea seară.

— Îţi plăcea de Jeremy.

— Bineînţeles, e un om de treabă.

— Nu vrei să-l revezi?

— O să-l văd oricum cât de curând. Şi dacă Jeremy doreşte să mă întâlnească, poate veni la fermă şi mă găseşte aici.

Aşa că Loveday îi telefonă mamei sale, scuzându-se pentru Walter dar află că petrecerea fusese amânată pentru că nici Judith nu putea să vină.

— Dar ce face? întrebă Loveday.

— A plecat la Londra.

— La Londra?! De ce?

— Oh, nu ştiu. Pesemne, pentru târguielile de Crăciun. Oricum, draga mea, s-a amânat până una-alta. O să sărbătorim altă dată reîntoarcerea lui Jeremy. Cum îi merge lui Nat?

— Bine.

— Sărută-l din partea mea.

Aşadar, nu mai exista, în această privinţă, nici un motiv de îngrijorare, dar planau altele mai grave asupra căsniciei sale.

Din acea după-amiază când Judith venise la Lidgey şi Loveday i se confesase, relaţiile dintre ea şi Walter se înrăutăţiseră într-un ritm alarmant şi începea să creadă că el nu o mai iubea deloc, ba, mai mult, o ura. Walter nu-i mai vorbise lui Nat cu blândeţe de patru sau cinci zile, iar dacă se întâmpla să stea cu toţii la masă, soţul ei răbda în tăcere, citind ziarul sau răsfoind paginile ultimului număr al revistei „Farmer's Weekly". La început, Loveday se străduia să-l întrebe despre fermă şi animale – tot ce mai aveau acum în comun – dar Walter îi răspundea monosilabic şi astfel se vedea înfrântă. În ultimul timp, Loveday nici nu încercase măcar să-i învingă antipatia morocănoasă, ba chiar ameninţătoare. Avea senzaţia cumplită că, dacă ar fi împins lucrurile prea departe, Walter ar fi putut, fără îndoială, să se înfurie şi s-o pocnească.

Unsprezece şi un sfert. Neliniştită, Loveday se hotărî să-şi facă o ceaşcă de cacao. Se sculă de pe canapea, puse puţin lapte într-un vas la încălzit şi apoi, ca să-i treacă de urât, deschise radioul. Prin postul său,

Luxemburgul transmitea totdeauna muzică bună. Îl auzi pe Bing Crosby cântând: „Amurg purpuriu”, melodia preferată a Athenei în ultima vară dinaintea războiului. Când Gus venise la Nancherrow.

Îşi aminti de Gus. În cea mai mare parte a timpului nu îndrăznea să-şi îndrepte gândurile spre el, fiindcă amintirea faptelor ei îi umplea sufletul de atâta suferinţă, regret şi dispreţ faţă de sine însăşi, încât era convinsă că şi Gus gândea la fel despre ea. La nouăsprezece ani, realiză acum Loveday, fusese patetic de slabă, de laşă, fără voinţă, încăpăţânându-se, totodată copilăreşte să facă după cum o tăia capul. Să nu admită că poate greşi, persistând în convingerea nezdruncinată că Gus murise în Singapore; fiind ferm hotărâtă să rămână la Nancherrow pentru totdeauna şi să nu fie smulsă niciodată din braţele unei familii iubitoare; agăţându-se ca înecatul de primul pai ieşit în cale şi care se întâmplase să fie Walter. Chibzuind cu acea înţelepciune venită prea târziu, Loveday ştia acum că Arabella Lumb era pur şi simplu un soi de catalizator, aducând lucrurile într-un punct mort. Dacă n-ar fi fost Arabella, s-ar fi nimerit oricum să fie altceva sau altcineva. Singurul lucru realmente bun rezultat din întreg dezastrul era Nat.

Loveday era absolut sigură că nu-l va mai revedea niciodată pe Gus. „Nu vreau să vină aici”, îi spusese lui Judith, nu fiindcă dorea cu adevărat să nu-l vadă, ci pur şi simplu, pentru că îi era ruşine de ceea ce-i făcuse. Iar dacă ea îşi judeca atât de drastic josnicia, atunci ce putea crede el? Dragostea, fără devotament, fără statornicie şi încredere, nu aducea nimănui nici un bine. Dacă Gus şi-o alungase din minte şi-şi îndreptase faţa spre o alta, atunci nu-l putea învinovăţi. Doar ea era de vină.

Însă vremea petrecută împreună fusese minunată.

Aşteptând să fiarbă laptele, Loveday simţi cum îi izvorăsc lacrimile din ochi, dar nu ştia dacă erau pentru ea însăşi sau pentru Gus.

Din dormitor, în auzi pe Nat, plângând, strigând-o. Dădu laptele deoparte şi se opri locului, în nădejdea că el avea să adoarmă din nou, însă, bineînţeles, Nat nu se linişti, ci începu să urle mai tare, aşa că se duse şi-l ridică din pătuţ, înfăşurat bine în pătură, şi-l aduse pe canapea, în bucătărie.

— De ce plângi?

— O vreau pe mamiii!

— Sunt aici. Nu te mai smiorcăi.

Nat îşi băgă degetul mare în gură, privindu-şi mama pe sub pleoapele

care-i picau de somn. Loveday alese o cană pentru a pregăti cacao, apoi se întoarse lângă el, vorbindu-i cu blândeţe-i dându-i să soarbă din băutura călduţă şi dulce, care-i plăcea atât de mult. Curând, Nat adormi din nou. Când isprăvi cacaua.

Loveday puse ceaşca pe grătarul de vase, închise radioul şi se lungi lângă Nat, petrecându-şi braţul peste trupuşorul lui durduliu şi cald, cu pătura trasă peste amândoi. Îi simţea părul mătăsos pe obraz. Nat mirosea frumos a săpun. După un timp, închise ochii şi ea, aţipind.

* * *

Se trezi din somn la şapte dimineaţa. Lumina electrică arsese toată noaptea, văzu cadranul pendulei şi ştiu îndată că Walter nu era în casă, că nu se întorsese. Nat dormea liniştit. Îşi eliberă braţul de sub povara trupuşorului său, se ridică domol şi părăsi pe nesimţite canapeaua, aranjând faldurile păturii în jurul băieţaşului dolofan.

Se întinse. Petrecându-şi noaptea într-o poziţie incomodă, înghesuită pe canapeaua strâmtă, îşi simţea mădularele amorţite şi gâtul înţepenit.

Afară, vântul se mai domolise puţin, dar furtuna se învârteja încă, pe culmea dealului, care nu oferea deloc adăpost. Îşi ciuli urechile: nu auzi nici un câine lătrând. Bănui că Walter, după ce chefuise toată noaptea, se înapoiase la fermă dis-de-dimineaţă, să mulgă vacile şi, în drum spre staul, slobozise câinii din cuşti. Se întrebă cu detaşare dacă Walter suferea de vreo mahmureală cruntă sau măcar din pricina mustrărilor de cuget. Oricum, n-avea importanţă. Odinioară, ar fi contat pentru ea enorm, dar după noaptea trecută, buna sau reaua dispoziţie a soţului nu o mai preocupa câtuşi de puţin.

Se duse spre sobă, deschise uşiţa cuptorului, luă rămăşiţele uscate de budincă şi le azvârli în găleata pentru porci. Apoi, scoase cenuşa din vatră şi aprinse focul. Soba, pâlpâind domol, era pregătită pentru o nouă zi. Asta era tot ce avea de gând să facă.

În vestibul, îşi luă mantaua de ploaie din cuier şi se îmbrăcă. Îşi legă o eşarfă de lână în jurul capului, se încălţă cu cizme de cauciuc. Revenind în bucătărie, îl ridică în braţe pe Nat, înfăşurat în pătura groasă aidoma unui bebeluş şi cufundat mai departe în somn. Stinse lumina, străbătu bucătăria întunecată, ieşi pe uşă, avântându-ae în bătaia vântului rece de

decembrie. Nu avea nevoie de vreo făclie, ştiind pe dinafară fiecare hop, fiecare piatră, fiecare pârleaz de pe drum. Porni pe cărarea dinspre câmpuri şi, la poalele dealului, apucă pe poteca ce ducea la Nancherrow. Cu Nat în braţe, Loveday pornea să străbată lungul drum spre casă.

* * *

Nettlebed eră totdeauna primul care-şi făcea apariţia la şapte dimineaţa. În zilele de odinioară, chiar şi la această oră matinală, îşi făcuse din principiu obiceiul de a se îmbrăca în livrea, potrivit cu formalismul şi importanţa poziţiei sale. Dar anii de război, în timpul cărora se îndeletnicise cu grădinăritul şi, totodată, îşi îndeplinise îndatoririle de majordom, puseseră capăt acestei grandori, el născând, în schimb, pentru sine un soi de compromis: cămaşă dungată din flanel, guler alb detaşabil, cravată neagră şi pulover bleumarin en coeur. Deasupra acestora, dacă se angaja în munci murdare, ca de pildă jumulitul şi gătitul fazanilor sau lustruirea vaselor de alamă, îşi lega un şorţ mare, cu dungi albe şi albastre, care, hotărâse doamna Nettlebed, era destul de practic şi nu-i ştirbea poziţia socială în nici un fel.

Îndeletnicirile matinale urmau o rutină neschimbată: descuia uşa din faţă, trăgea draperiile din salon şi din sufragerie, întredeschidea ferestrele pentru a lăsa să pătrundă aerul proaspăt şi a îndepărta mirosul de ţigară. Apoi, prin bucătărie. Punea un ibric pe sobă pentru ceaiul de dimineaţă al colonelului. Descuia uşa de la chicineta auxiliară care dădea în curtea interioară. După aceea, se îndrepta de-a lungul coridorului spre sala de arme, unde dormea Tigru. (În decursul anilor, Pekoe se insinuase în dormitorul Dianei şi dormita acolo, împreună cu stăpâna lui. Avea un coş aşezat într-un colţ al camerei, dar toată lumea ştia că prefera să se tolănească la capătul patului).

Tigru era dimineaţa cam ţeapăn şi Nettlebed nutrea compasiune pentru bătrânul câine bolnav de reumatism, aidoma lui, care, la şaizeci şi cinci de ani cât avea acum, trebuia totuşi să stea în picioare majoritatea zilei. Când sufla vântul de est, genunchii umflaţi îi provocau dureri cumplite.

— Hai, vino, băiete, îl ademeni el şi Tigru se săltă cu greu pe labe şi merse încet spre uşă, ieşind în întuneric şi în bătaia vântului afurisit.

Nettlebed îl urmă, altminteri neputând fi sigur că Tigru îşi făcea nevoile.

În această dimineaţă, făcutul necesităţilor dură însă o veşnicie şi Nettlebed se rebegi de frig până când, în fine, se reîntoarseră în casă. Era trist să vezi cum îmbătrâneşte un câine credincios. Nettlebed nu avusese niciodată prea mult timp la dispoziţie pentru câini, nefiind născut şi crescut ca gentlemanii ahtiaţi după distracţii în aer liber, dar îl îndrăgea pe Tigru. Tigru îl susţinuse pe colonel de-a lungul anilor de război şi, într-un fel, se putea spune că asistase la toate evenimentele triste. Nu trecea de aceea o singură zi fără ca Nettlebed să nu se gândească şi la Edward.

Cu Tigru împleticindu-se şi răsuflând greu la picioarele sale, Nettlebed se înapoie în bucătărie. Acolo, bătrânul câine se tolăni pe preşul de lângă soba de gătit: Apa din ibric fierbea în clocote. Nettlebed încălzi ceainicul mic din porţelan alb. Ceasul arăta ora şapte şi jumătate. Întinse mâna după cutia de ceai şi tocmai atunci auzi uşa de la bucătăria auxiliară că se izbeşte de perete, iscând o pală de vânt care mătură podeaua din piatră.

— Cine-i acolo? strigă el speriat şi se duse să vadă.

— Doar eu, Nettlebed. Loveday trânti uşa îndărăt cu piciorul, fiindcă braţele îi erau ocupate de un ghemotoc diform, înfăşurat în pătură, care nu putea fi decât micuţul Nat. Loveday arăta, gândi Nettlebed, ca o momâie nepământeană, cu cizmele înnoroite, încotoşmănată, cu capul înfofolit în şal, asemeni băjenarilor bântuind prin lume.

— Loveday! Ce cauţi aici la ora asta nemiloasă?

— Am venit pe jos de la Lidgey.

Nettlebed era îngrozit.

— Cărându-l în braţe pe Nat?

— Da, tot drumul. Sunt istovită. Nu mi-am închipuit până acum cât de greu atârnă. Loveday străbătu bucătăria şi-l aşeză pe Nat cu grijă pe masa frecată cu peria, improvizând o pernă din colţul păturii şi instalându-şi astfel fiul cât putea mai comod.

Micuţul nici nu tresări. Loveday se îndreptă din spate cu o mişcare prudentă.

— Ah! slobozi ea un oftat de uşurare.

Uimirea lui Nettlebed se preschimbă în indignare.

— N-ar fi trebuit să-l cari tot drumul pe Nat în braţe. Te-ai putea alege cu vreo rană, ăsta-i adevărul.

— Mi-e bine. Dar e foarte frig afară. Se îndreptă spre sobă, întinse

mâinile, preţ de câteva clipe, deasupra plitei încinse, apoi se ghemui pe vine ca să-i vorbească lui Tigru.

— Bună, frumosule! Tigru îşi clătină bucuros coada. Se adoraseră dintotdeauna.

Cu inima grea, Nettlebed privea mica scenă. Se temea şi bănuia că se întâmplase tot ce-i mai rău. Ştia de câtăva vreme că la ferma Lidgey erau neînţelegeri familiale. Nettlebed avea obiceiul să meargă, vreo două seri pe săptămână – nu mai mult – la cârciuma din Rosemullion, unde se cinstea cu unul sau doi amici la cataramă, de-acelaşi leat, juca dart sau golea o sticlă de bere. Îl observase pe Walter alături de acea femeie, pe nume Arabella Lumb, şi Nettlebed recunoştea dintr-o privire când era rost să se işte necazuri. Îi văzuse împreună de nenumărate ori, înghesuiţi la o masă dintr-un colţ, şi era evident pentru orice om care avea ochi că ei nu se întâlniseră din întâmplare.

Walter Mudge era taler cu două feţe şi se purta neserios. Odinioară, lui Nettlebed îi plăcuse mult de tânăr, dar asta fusese în zilele dinaintea căsătoriei lui cu Loveday, când Walter îşi cunoştea lungul nasului şi locul cuvenit, la grajduri, unde livra cuminte laptele şi smântâna. Când se anunţase că el şi Loveday aveau să fie soţ şi soţie, Nettlebed şi doamna Nettlebed dezaprobaseră aceasta viguros, dar, respectând vrerile stăpânilor, îşi ţinuseră părerile pentru sine. Tot ce putuse atunci Nettlebed, fusese să-i cumpere lui Walter un costum decent pentru nuntă, aşa încât familia Garey-Lewis să nu ajungă de ocară în ochii capului puterii executive din comitat şi ai celorlalţi distinşi invitaţi.

Însă, în ultima vreme, Nettlebed începuse să creadă că probabil ar fi procedat mai bine dacă l-ar fi sugrumat pe Walter Mudge cu o cravată, l-ar fi azvârlit în mare şi ar fi suportat consecinţele.

Tigru moţăia din nou. Loveday se ridică în picioare şi se rezemă cu spatele de sobă.

— Unde-i doamna Nettlebed?

— Sus, în apartament. Şi-a luat liber în dimineaţa asta. O dor îngrozitor varicele. Îi mortifică tot trupul, asta e.

— Oh, sărmana. Poate ar trebui să se opereze. Îmi pare rău.

— Azi, eu pregătesc micul dejun. Vrei o ceaşcă de ceai, nu-i aşa?

— Poate. Peste o clipă. Nu te deranja. Pot să-mi fac şi singură. Loveday îşi descolăci şalul de lână petrecut în jurul capului şi şi-l îndesă în buzunarul hainei. Nettlebed îi văzu cearcănele negre de sub ochi, care

arătau multă osteneală şilipsa de culoare din obrajii ei, în ciuda lungii plimbări făcute de la Lidgey încoace.

— Totu-i în ordine, Loveday? întrebă el.

— Nu, Nettlebed. Nu-i deloc în ordine. Totul e în neregulă.

— E vorba de Walter?

— N-a venit acasă noaptea trecută. Muşcându-şi buza, Loveday îi întâlni privirea tristă şi îngrijorată. Ai aflat de ea, nu-i aşa? Mă refer la Arabella Lumb. Eram absolut convinsă.

— Da, oftă el. Am ghicit bine.

— Cred că totul s-a sfârşit. Între mine şi Walter, vreau să zic. Ştiu că s-a sfârşit. Chiar de la bun început, presupun, a fost o greşeală enormă şi de neiertat.

— Ai venit acasă pentru totdeauna?

— Da. Şi nu mă mai întorc acolo.

— Cum rămâne cu micul Nat? E băiatul lui Walter.

— Nu ştiu cum rămâne cu Nat. Nu mai ştiu realmente nimic. N-am avut timp să chibzuiesc. Loveday îşi încruntă sprâncenele. Trebuie să mă limpezesc la minte înainte de a da ochii cu toţi ai casei. Tati, mămica şi Mary. Socot că mi-ar plăcea mult să fiu de una singură măcar pentru scurt timp. Să fac o plimbare. Să cumpănesc în linişte.

— N-ai mers deja destul pe jos?

— N-o să-l mai iau şi pe Nat. Loveday îşi privi copilul care dormea încă adânc pe patul improvizat. Ai mei, dacă-l văd pe Nat, îşi vor da seama că am venit. Nu vreau să afle deocamdată... până când nu găsesc răspunsuri potrivite la toate întrebările.

Ascultându-i glasul cumpănit şi grav, lui Nettlebed îi trecu prin cap, măsurând-o din ochi, că Loveday i se înfăţişa sub un alt chip, pe care nu-l cunoscuse niciodată. Nu tu lacrimi, nu tu accese de furie, nu tu prefăcătorii teatrale. Pur şi simplu, o acceptare stoică a unei situaţii nenorocite, fără resentimente şi fără cuvinte de reproş. Poate, îşi spuse el în sine, Loveday se maturizase în cele din urmă, iar inima i se umplu de respect şi de admiraţie pentru ea.

— L-aş putea duce pe Nat în apartamentul nostru. Doamna Nettlebed îl va supraveghea pentru moment. Atunci, nimeni n-o să ştie că vă aflaţi aici, până nu doreşti tu. Până când te-ntorci.

— Dar cum rămâne cu durerile ei de varice?

— O să aibă doar grijă de el. N-o să-l poarte în braţe.

— Oh, Nettlebed eşti atât de bun! Şi n-o să sufli o vorbă, nu-i aşa? Vreau să le destăinuiesc totul eu însămi.

— Micul dejun se serveşte la opt şi jumătate. O să tac chitic până te înapoiezi.

— Îţi mulţumesc. Loveday se apropie de el, îl cuprinse pe după mijloc, îl îmbrăţişă, apăsându-şi obrazul de puloverul lui din lână. Nu-şi amintea ca vreodată Loveday să fi făcut un asemenea gest de afecţiune. Dar, înainte de a-i putea răspunde la îmbrăţişare, Loveday se depărtă, se aplecă peste masă, îl ridică în braţe pe pruncul adormit şi i-l predă ghemotoc lui Nettlebed. Băiatul părea să cântărească o tonă şi genunchii lui Nettlebed, şubreziţi de junghiuri reumatice, se îndoiră uşor sub greutatea poverii. Dar cără copilul încet pe scara îngustă de serviciu, care ducea la locuinţa sa de deasupra garajului: Reîntorcându-se în bucătărie, după ce-l lăsase pe Nat în grija soţiei sale încremenite de uimire, văzu că Loveday dispăruse deja împreună cu Tigru.

* * *

La trezirea din somn, lui Gus i se păru că pluteşte în sus, ieşind din adâncul unui lac cu ape negre ca smoala. La început, beznă, apoi străfundurile căpătând culoarea indigo, pe urmă devenind azurii şi în sfârşit, luciul apei luminate orbitor. Deschise ochii şi fu uimit să descopere că şi afară era încă întuneric; cerul de dincolo de fereastră era ca noaptea, punctat ici-colo de stele. De la parter, din vestibul, auzi dangătul depărtat al vechii pendule, bătând uşor ora şapte fix. Nu-şi putea aminti de când nu mai dormise atât de mult, de profund, netulburat de nimic. Nici vise, nici coşmaruri, nici vreo deşteptare bruscă în toiul nopţii cu un ţipăt pe buze. Aşternuturile erau netede şi neşifonate, semn sigur că aproape nu se mişcase în somn şi îşi simţea tot trupul relaxat, odihnit şi calm.

Se gândi la ziua de ieri, încercând să înţeleagă motivul acestei stări nefamiliare de beatitudine, şi îşi reaminti o zi de seninătate totală, plină de mişcare în aer proaspăt. Seara, după căderea întunericului, el şi Judith jucaseră pichet[91] şi ascultaseră la radio un concert de Brahms. Când

---

91 Pichet - joc de cărţi.

sosise timpul de culcare, Phyllis îi pregătise o cană de lapte fierbinte, îndulcit cu miere şi stropit cu o linguriţă de whisky. Pesemne, această poţiune magică îl năucise, dar ştia că, mai mult decât probabil, totul se datora extraordinarei şi eternei puteri tămăduitoare a vechii case care aparţinuse doamnei Boscawen. Un sanctuar. Nu găsea alt cuvânt potrivit.

Pe deplin odihnit, realiză că mădularele îi zvâcneau cu o energie neobişnuită, demult uitată. Nu mai era cazul să zacă în pat. Se ridică, se duse să deschidă fereastra, se aplecă peste pervaz, rezemându-se în coate. Se pătrunse de mirosul aerului rece, de mireasma puternică a mării şi auzi foşnetul vântului printre crengile pinilor Monterey de la poalele grădinii. Pe la ora opt, soarele avea să se arate pe cer. Fu asaltat de vechiul său vis cu ape adânci, reci şi limpezi, cu valuri înspumate rostogolindu-se pe ţărm şi cu vuietul făcut la prăvălirea lor pe stânci.

Se gândi la noua zi care i se aşternea dinainte. Soarele, înălţându-se încet-încet deasupra liniei orizontului, primele raze ale zorilor învârstând cerul întunecat cu pete trandafirii şi lumina reflectându-se în marea mişcătoare, cenuşie ca plumbul. Şi, deodată, fu iarăşi obsedat de vechea dorinţă de a aşterne totul pe hârtie, în tălmăcirea propriului său limbaj, surprinzând în creion, în trăsături de penel, şi-n acuarele păturile estompate de întuneric şi prismele de lumină. Şi se simţi atât de recunoscător pentru această reînviere a instinctului său creator, încât se pomeni tremurând de extaz.

Sau, pesemne, era de vină frigul. Se retrase din fereastră şi o închise. Pe noptieră, erau aşezate cu grijă blocul de desen, creioanele, vopselele şi pensulele de păr pe care i le dăruise Judith. Se uită la toate şi le spuse: „Mai târziu! Nu chiar acum. Când se vor ivi pe cer lumini şi umbre şi sclipirea stropilor de ploaie pe iarbă, atunci o să ne apucăm de lucru”. Îşi scoase pijamaua şi se îmbrăcă în fugă. Pantalonii din catifea reiată, cămaşa groasă, puloverul cu guler răsfrânt şi jacheta de piele. Ţinându-şi pantofii în mână (ca un ibovnic cu aspiraţii romantice furişându-se pe coridor), deschise uşa de la dormitor, o închise uşurel în urmă şi coborî scările. Vechea pendulă ticăia trecerea secundelor. Străbătu bucătăria, îşi puse pantofi şi-şi legă şireturile. Apoi, trase ivărul de la uşa din spate şi ieşi afară, în frig.

Era prea departe ca să meargă pe jos. Îşi amintea, din zilele de odinioară, lungimea drumului de acces la Nancherrow şi era nerăbdător să ajungă acolo. Aşa că deschise uşa grea de la garaj, unde erau parcate

două maşini. Şi-şi găsise, tot acolo, adăpost şi bicicleta lui Judith. Apucă ghidonul şi o târî până pe aleea cu pietriş. Aprinse farul din faţă al bicicletei. Cel din spate însă nu funcţiona. Dar ce conta! La acea oră, puţini oameni circulau pe drumul de ţară.

Cumpărată iniţial pentru o fată de paisprezece ani, bicicleta era mult prea mică pentru el, dar nici asta nu avea importanţă. Se aşeză în şa şi porni în goană la vale, pe panta dealului, trecând prin Rosemullion, cu genunchii ososi bombaţi în afară. Traversă podeţul şi fu obligat să descalece ca să împingă pieptiş bicicleta pe o coastă abruptă. În faţa porţilor de la Nancherrow, încălecă din nou şi pedală de-a lungul drumului întunecat, mărginit de copaci, clătinându-se şi hurducând pe aleea de acces, brăzdată acum de hârtoape, dar odinioară ireproşabil pavată cu macadam. Deasupra lui, ramurile golaşe ale ulmilor şi fagilor se scuturau în bătaia vântului, scoţând un pârâit ciudat şi, din când în când, câte un iepure speriat o zbughea prin faţa mănunchiului de raze, împrăştiate de micul far.

Ivindu-se dintre arbori, conacul se desena vag în zare. Deasupra intrării principale, licărea o lumină din dosul unei ferestre acoperite de perdea. Baia colonelului. Gus şi-l închipui bărbierindu-se, stând la oglindă cu briciul lui demodat. Roţile bicicletei scârţâiră pe pietriş şi Gus se temu că perdeaua din baie va fi trasă deoparte, iar colonelul se va îţi în jos, iscodind silueta sinistră, ascunsă în umbră. Dar nu se întâmplă aşa. Gus lăsă bicicleta lângă uşa din faţă, proptind-o de zid. Stinse farul, îşi croi cu prudentă drum spre faţada casei şi, în fine, păşi pe iarbă.

Cerul se lumina. Dincolo de copacii desfrunziţi, de sub un nor cenuşiu şi fumegos, soarele se înălţa din mare, roşu ca sângele şi aproape rotund, iar jumătatea de jos a norului se împurpurase deja. Stelele se stingeau. Plutea în aer un miros de muşchi şi de pământ reavăn, şi în jur totul era ca altă dată, spălat de ape, pur şi primitiv. Coborî panta spre pajişti şi merse apoi pe cărarea care se afunda în pădure. Auzi şipotul pârâului, rostogolul şi pleoscăitul apei. Urmându-i cursul, traversă micul pod de lemn şi îşi cufundă capul pe sub tunelul ţesut de revent. Când ajunse la cariera de piatră, se luminase îndeajuns pentru a vedea treptele săpate în stâncă şi străbătu platoul pietros printre tufărişurile de mur şi grozamă. Sări pârleazul, parcurse poteca, apoi ajunse la zidul de piatră şi se pomeni în vârful steiului.

Acolo se opri, fiindcă tocmai de aceea venise până aici. Marea era în

reflux, iar plaja golfuleţului, o seceră cenuşie de nisip, fusese înconjurată de alge şi ierburi aruncate de mare la ţărm. Acum, soarele se ridicase pe bolta cerului şi primele umbre lungi se întindeau peste vârful stâncii acoperite de licheni. Şi îşi aminti de acea zi, acea după-amiază de august din vara de dinaintea războiului, când o întâlnise pentru prima dată pe sora lui Edward şi ea îl adusese la golfuleţ. Atunci stătuseră la adăpost de vânt şi el se simţise ca şi cum ar fi fost împreună cu o persoană cunoscută de o viaţă întreagă. Şi când sosise timpul să plece, ea se ridicase în picioare şi se întorsese să privească marea, iar el recunoscuse în făptura ei pe fata cocoţată pe stânci din tabloul Laurei Knight, care era cel mai preţios bun al lui.

Căută din priviri acea stâncă unde, odinioară, el şi Loveday fuseseră împreună. Şi atunci îi zări şi, neîncrezător, miji din ochi, ferindu-şi-i cu mâna pavăză de lumina strălucitoare a soarelui. Şedea cu spatele la el, chircită lângă stâncă, iar câinele i se ghemuise aproape şi ea îşi petrecuse braţul pe după grumazul lui. Preţ de o clipă, Gus crezu că a înnebunit din nou, că nu se întremase încă bine sau că are niscai halucinaţii produse de autosugestie. Dar atunci, Tigru, simţindu-i instinctiv prezenţa, ridică din cap, muşină aerul, se săltă greoi pe labe şi veni clătinându-se pe lespedea de stâncă, acoperită cu iarbă, ca să se ocupe de intrus, începu să latre în semn de avertisment. „Cine eşti? Păzeşte-te!” Şi, apoi, ochii lui bătrâni îl văzură pe Gus şi lătratul conteni, iar Tigru se apropie, mişcând bucuros din coadă, cu urechile teşite, pe cât de repede îl duceau picioarele artritice şi mârâind încântat în tot acest timp. Ajunse în dreptul lui, iar Gus se aplecă să-l mângâie pe cap şi observă cât de mult îmbătrânise bietul câine.

— Bună, Tigru! Bună, bătrâne!

Apoi, Gus se îndreptă din şale şi privi înainte, ea şedea acolo, cu mâinile vârâte în buzunare, cu spatele spre mare. Şalul de lână îi alunecase de pe creştet şi el îi văzu cârlionţii negri şi chipul încununat într-o aureolă de lumină ţesută de razele soarelui.

Loveday! Nimic nu se schimbase. Absolut nimic. Simţi cum i se aşază un nod în gât, pur şi simplu pentru că ea era acolo, pentru că o regăsise! Şi avu senzaţia că Loveday ştiuse de venirea lui şi-l aşteptase.

O auzi strigându-l pe nume:

— Guş! Iar vântul prinse numele din văzduh şi-l purta pe aripile lui departe de mare, peste câmpurile îngheţate. Oh, Gus, şi Loveday alergă

pe coasta stâncii spre el şi Gus se repezi să-i iasă în întâmpinare.

* * *

Sâmbătă dimineaţa şi Jeremy Wells dormise mai mult decât ar fi trebuit. Probabil fiindcă nu reuşise să aţipească decât spre zori, din pricină că băuse trei ceşti de cafea după cină şi savurase un pahar de coniac excelent împreună cu colonelul. Aşa încât, rămase lungit în pat, cu ochii larg deschişi, cu fel de fel de gânduri perindându-i-se în minte, ascultând vuietul vântului şi zăngănitul cercevelelor şi aprinzând lumina din când în când pentru a vedea cât era ceasul. În cele din urmă, lăsă veioza aprinsă şi citi o oră sau două, dar fără vreun rezultat satisfăcător.

Nu depăşise ora cu mult, deşi servirea micului dejun la opt şi jumătate era regulă strictă la Nancherrow, iar el, Jeremy, coborî la parter de-abia la nouă fără un sfert. În sufragerie, îi găsi pe Diana, colonel şi Mary Millyway, mâncând pâine prăjită unsă cu marmeladă şi bând o a doua ceaşcă de cafea sau de ceai.

— Îmi pare rău. Nu m-am trezit la timp, se scuză el.

— Oh, dragul meu, n-are a face. Nettlebed a pregătit gustarea de dimineaţă, dar nu avem decât ouă fierte. Cred că am terminat raţia de slănină. Diana îşi deschidea corespondenţa, fiind înconjurată de scrisori citite pe jumătate şi de plicuri rupte.

— Ce s-a întâmplat cu doamna Nettlebed?

— Are liber azi. Biata de ea, suferă de varice. Poate o examinezi şi-i dai un tratament. Am încercat s-o convingem să meargă la un doctor, dar e îngrozită de o eventuală operaţie. Spune că nu vrea să aibă de-a face cu bisturiul. Trebuie să recunosc că îi înţeleg punctul de vedere. Cerule, asta-i bună! Uite o invitaţie la un cocteil. Tocmai în Flamouth. De ce oare cred oamenii că uni sunt dispuşi să-şi irosească toată rezerva de benzină pentru un pahar de sherry?

O întrebare care nici nu necesita vreun răspuns. Colonelul era cufundat în lectura ziarului. „The Times”. Trecând pe lângă el în drum spre bufet, Jeremy îi puse o mână pe umăr.

— Bună dimineaţa, domnule.

— Oh, Jeremy, bună dimineaţa. Ai dormit bine?

— Nu prea. Din cauza combinaţiei dintre cafea, coniac şi furtuna

puternică.

Mary i se alătură lângă bufet.

— S-a mai potolit puţin, dar suflă încă vântul. Luă capacul de pe cafetieră ca să verifice dacă licoarea neagră mai era caldă. Mi se pare că s-a răcit. Mă duc să fac alta proaspătă.

— Nu-i nevoie, Mary. Pot să beau ceai.

— Dar tu eşti dintotdeauna mare cafegiu. Ştiu asta. Mă întorc imediat. Şi Mary ieşi din cameră.

Jeremy luă un ou fiert din vasul de lut modelat în formă de găină, îşi turnă o ceaşcă de ceai tare, fiindcă putea să bea cafeaua mai târziu, şi veni să se aşeze la masă. Fără să rostească vreun cuvânt, colonelul îi întinse un exemplar împăturit din „Western Morning News". Diana era absorbită de corespondenţa ei. La Nancherrow, conversaţia la micul dejun nu fusese niciodată încurajată. Jeremy apucă o linguriţă şi tăie cu grijă albuşul.

* * *

Pe la ora nouă fără douăzeci, Nettlebed începu să se impacienteze deoarece Loveday nu se întorsese încă. Nu atât fiindcă îşi închipuia că se petrecuse vreun accident, ceva dezastruos, ca de pildă prăvălirea din vârful unei stânci sau scrântirea vreunei glezne. Loveday cunoştea ca în palmă toate cotiturile stâncilor şi era sigură pe picioare ca o căpriţă de munte. Dar sentimentul răspunderii pentru ea nu-i dădea pace. Regreta deja învoiala secretă dintre ei şi pur şi simplu dorea ca Loveday să se înapoieze înainte de a fi silit să mărturisească totul franc şi să-i împărtăşească domnului Carey-Lewis veştile proaste. Anume, nu numai că Loveday îşi părăsise bărbatul, dar, în acelaşi timp, că dispăruse. Preocupat, rătăcea încoace şi încolo prin bucătărie, deşi nu-i stătea în fire, ducându-se la fereastră, sorbind o înghiţitură de ceai, cărând câte o tigaie în chicinetă, ştergând câte o picătură din laptele vărsat şi îndreptându-se din nou spre fereastră.

Nici urmă de fata poznaşă! Acum, îngrijorarea lui se preschimbă în iritare. Când Loveday îşi va face apariţia, îi va trage o sfântă de muştruluială, la fel cum o mamă îşi plesneşte copilul care era cât pe-aici să fie călcat de un autobuz.

La nouă fără zece, sătul până-n gât să se învârtească de colo-colo şi să stea cu ochii pe ceas, Nettlebed ieşi pe uşa bucătăriei şi străbătu curtea interioară până la drumul de acces, unde rămase în bătaia vântului, uitându-se după Loveday înspre grădină şi mare. Dar nu era nimeni pe poteca dinspre pădure, Totuşi, din poziţia lui avantajoasă, putea vedea marele garaj unde membrii familiei Carey-Lewis îşi parcau maşinile şi observă că una dintre uşi era larg deschisă. Se duse să cerceteze de aproape şi văzu că furgoneta cumpărată de la negustorul de peşte dispăruse. Implicaţiile acestui fapt nu prevesteau nimic bun. Desigur, doar dacă nu cumva vreun hoţ se furişase până aici în toiul nopţii şi plecase cu maşina. Însă dacă ar fi venit vreun tâlhar, cu siguranţă n-ar fi luat furgoneta, când Bentley-ul doamnei Carey-Lewis era parcat acolo, parcă invitând să fie şterpelit.

Acum, într-o stare de neliniște, se reîntoarse în casă, dar de astă dată intră pe uşa de la sala de arme.

Şi acolo îl găsi pe Tigru, obosit şi dormitând în coşul lui.

— Unde s-a dus? îl întrebă Nettlebed, însă Tigru doar clipi şi apoi se culcă din nou.

Pe urmă, se întâmplă cel de-al treilea lucru care, de fapt, declanşă totul. Pe când Nettlebed mergea spre bucătărie, auzi de la etaj, din propriul său apartament, răcnetele de furie scoase de Nathaniel Mudge.

A sosit timpul, îşi spuse în gând.

În acel moment, Mary Millyway apăru pe uşa de la coridor, ţinând în mâini cafetiera din sufragerie.

— Tocmai voiam să... începu ea, apoi se opri. Ce-i gălăgia asta?

Nettlebed se simţi ca un puştan prins furând mere.

— E Nat Mudge. Este sus, în apartament, cu doamna Nettlebed.

— Ce caută aici?

— Loveday l-a adus la şapte şi jumătate dis-de-dimineaţă.

— L-a lăsat aici? Unde a plecat Loveday?

— Nu ştiu, admise Nettlebed cu jale. S-a dus să se plimbe. Zicea că trebuie să-şi limpezească mintea, să chibzuiască serios asupra unor lucruri. Spunea că se întoarce la micul dejun. Şi n-a venit.

— Să chibzuiască serios? Ce înseamnă asta?

— Înţelegi mata, la căsnicia ei cu Walter.

— Oh, Dumnezeule! exclamă Mary, ceea ce îi trăda disperarea, fiindcă în toţi anii cât lucraseră împreună Nettlebed nu o auzise niciodată hulind

cele sfinte.

— L-a luat şi pe Tigru la plimbare, însă, acum, câinele picoteşte în sala de arme, continuă Nettlebed pe tonul unui om hotărât să recunoască sincer totul. Şi furgoneta nu mai e în garaj.

— Crezi că a fugit?

— Nu ştiu.

Curând, urletele lui Nat ajunseră la un crescendo viguros. Mary lăsă cafetiera din mână.

— Mai bine merg să văd ce-i cu copilul ăla. Biata doamnă Nettlebed, trebuie să fie scoasă din minţi. Porni prin bucătărie spre scara îngustă dinspre etaj. Cine face tot scandalul ăsta, aş vrea să ştiu? strigă Mary de pe trepte.

Aşadar, cel puţin una din probleme se rezolvase. Rămas singur, Nettlebed îşi dezlegă şorţul şi-l puse pe spătarul unui scaun.

Îşi netezi părul rar cu podul palmelor şi purcese băţos şi demn să-l caute pe colonel ca să-i dezvăluie adevărul.

Intră în sufragerie şi închise uşa. Nimeni nu-l băgă în seamă. Îşi drese glasul.

Colonelul îşi ridică privirea de pe ziar.

— Ce e, Nettlebed?

— Aş putea să vă spun câteva cuvinte, domnule?

— Desigur.

Acum îi acordară atenţie atât doamna Carey-Lewis cât şi doctorul Wells.

— E... o chestiune delicată, domnule.

Doamna Carey-Lewis se amestecă în discuţie.

— Delicată, Nettlebed? Cât de delicată?

— O problemă de familie, doamnă.

— Păi, noi toţi de aici facem parte din familie. Numai dacă e vorba de ceva anume şi vrei să nu auzim eu şi Jeremy.

— Nu, doamnă.

— Ei bine, te rog spune-ne.

— Este vorba despre Loveday, doamnă.

— Ce-i cu Loveday? Glasul colonelului se ascuţi. Ştia instinctiv că avea de-a face cu o situaţie critică.

— A sosit pe neaşteptate azi dimineaţă în bucătăria mea, domnule, chiar foarte devreme, la şapte şi jumătate. Cu micuţul Nat. A mers pe jos

tot drumul de la Lidgey. Se pare că... îşi drese vocea şi începu din nou. Se pare că există o neînţelegere în tânărul cuplu. Între ea şi Walter.

Se lăsă o pauză lungă. Apoi, doamna Carey-Lewis întrebă:

— L-a părăsit? Şi glasul ei nu mai era şicanatoic.

— Aşa îmi face impresia, doamnă.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Cred, doamnă, că privirile lui Walter au fost atrase de altă persoană. O femeie tânără. Se tot întâlneşte cu ea la cârciuma din Rosemullion. Walter a lipsit de acasă azi-noapte.

Cei trei se holbau la el, muţi de uimire. „Habar n-aveau", îşi spusese Nettlebed, ceea ce nu-i uşura lui deloc situaţia.

— Unde-i acum? întrebă colonelul.

— Tocmai asta e, domnule. Mare bucluc. Loveday a ieşit la plimbare, ca să fie de una singură şi să mediteze. A spus că revine la opt şi jumătate, la micul dejun.

— Şi acum e aproape nouă.

— Da, domnule. Şi nu s-a întors, domnule. Dar îl luase şi pe Tigru cu ea şi câinele este acasă, în sala de arme. Şi furgoneta a dispărut din garaj.

— Oh! Vocea doamnei Carey-Lewis suna a disperare şi nici nu era de mirare. Să nu-mi spui că a fugit.

— Mă socotesc vinovat, doamnă. Eu am lăsat-o să plece şi apoi n-am auzit când s-a reîntors. Mă ocupam de micul dejun. Şi cu vântul ăsta vâjâind prin toate cotloanele, doamnă, bănuiesc că nici n-aveam cum să aud motorul maşinii pornind.

— Oh, Nettlebed, nu-i vina ta. Loveday e foarte neastâmpărată şi răutăcioasă, fiindcă a şters-o pe ascuns. Diana chibzui o clipă. Dar unde se putea duce? Şi unde-i Nat?

— Doamna Nettlebed a avut grijă de Nat în apartamentul nostru. A dormit, dar acum s-a trezit. Mary e cu el.

— Oh, bietul, scumpul copilaş. Doamna Carey-Lewis abandonă scrisorile, împinse scaunul îndărăt şi se ridică în picioare. Trebuie să mă duc şi să văd ce face nepoţelul meu drag... Când trecu pe lângă colonel, Diana se opri să-l îmbrăţişeze şi-i depuse o sărutare pe creştet.

— Nu te frământa. Loveday e bine. O s-o găsim... Şi dispăru din odaie.

Colonelul ridică ochii şi întâlni privirea lui Nettlebed.

— Această aşa-zisă aventură amoroasă e o noutate pentru tine, Nettlebed? îl întrebă el.

— Nu chiar, domnule, l-am văzut de mai multe ori pe Walter şi pe femeia aia tânără împreună la cârciuma din Rosemullion.

— Cine e?

— Se numeşte Arabella Lumb, domnule. Nu e de soi, domnule, Exact marfa la care te aştepţi.

— Nouă nu ne-ai spus nimic.

— Nu, domnule. Nu intră în obligaţiile mele să fac asta. Şi speram că legătura nu va ţine mult.

— Da, înţeleg. Colonelul oftă.

Altă pauză, şi apoi Jeremy Wells vorbi pentru prima dată:

— Eşti absolut sigur că Loveday nu-i încă la stânci?

— Cât se poate de sigur, domnule.

Crezi c-ar trebui să mă duc până acolo şi să arunc o privire? Colonelul cumpăni asupra acestei sugestii.

— N-ar strica. Doar ca să fim cu cugetul împăcat. Dar socot că presupunerea lui Nettlebed e probabil întemeiată. Şi Tigru n-ar fi venit niciodată acasă fără ea.

Jeremy se sculă de pe scaun.

— Mă voi duce oricum să cercetez împrejurimile.

— Drăguţ din partea ta. Îţi mulţumesc. Colonelul se ridică în picioare, împături ziarul şi-l aşează pe masă, lângă farfurie. Şi-apoi cred că înainte de a face sau a spune altceva, trebuie să pornesc spre Lidgey să aflu ce mai se întâmplă.

În răstimp de jumătate de oră, Jeremy merse cu paşi sprinteni până la stânci, făcu o recunoaştere minuţioasă, apoi urcă iute panta dealului. Era un lucru bun că se simţea în formă.

Îi găsi pe toţi în bucătărie, Diana şi Mary, soţii Nettlebed şi micul Nat, încă în pijama, în cele din urmă îmblânzit cu o porţie zdravănă de mâncare, un mic dejun copios pe care tocmai era pe punctul de a-l isprăvi, aşezat fiind la capătul mesei. Mary şedea lângă, el, iar ceilalţi erau dispuşi împrejur, afişând diverse atitudini, strânşi laolaltă ca să-şi ţină de urât, aşa cum de regulă procedează oamenii în momente de nesiguranţă sau îngrijorare. Înainte să deschidă uşa, Jeremy auzi murmur de voci şi glasul piţigăiat al lui Nat cerând atenţia celor din jur, dar, când intră în odaie, toţi îşi curmară vorba şi se uitară spre el. Jeremy clătină

din cap.

— Nici urmă. Am coborât pe plajă şi am mers până la celălalt promontoriu. Loveday nu-i acolo.

— Bănuiam că nu vă fi, spuse Nettlebed, iar Diana îi mulţumi lui Jeremy pentru osteneala de a fi verificat. Având picioarele butucănoase bine – strânse în ciorapi groşi şi elastici, doamna Nettlebed pregătise un ceainic, ţinându-l la căldură pe sobă.

— Vrei o ceaşcă de ceai, nu-i aşa, doctore Wells?

— Nu. Mulţumesc.

— Crezi?... începu Diana, apoi se întrerupse, aruncându-i o privire lui Nat, care-şi îndesa în gură o coajă de pâine prăjită. Jeremy, încercăm să nu spunelm prea multe în faţa ştii tu cui.

— Copiii le aud pe toate şi înţeleg multe, spuse Mary.

— Poate când îşi termină gustarea trebuie să-l duci sus, în camera copiilor, Mary. Găseşte-i şi ceva de îmbrăcat. Diana se uită disperată la Jeremy. Mă întreb ce s-a întâmplat. De-abia aştept ca Edgar să se întoarcă şi să ne spună...

Ceea ce se şi petrecu, de îndată ce vorbele îi ieşiră din gură. Colonelul mersese pe jos până la Lidgey, fiindcă n-avusese rost să scoată maşina din garaj şi să ocolească pe drumul lung care ducea la fermă. Şi, la întoarcere, venise tot pe jos. Traversă curtea interioară şi intră prin sala de arme. Auziră zgomot de paşi şi bufnetul răsunător al uşii. În clipa următoare, colonelul era acolo, scoţându-şi şapca din tweed, şi expresia figurii lui era atât de ursuză şi mânioasă, cum Jeremy nu-l mai văzuse niciodată.

— Mary, ia-l te rog pe băiat de aici, spuse el, şi, când Nat fu scos repede din bucătărie şi uşa se închise, colonelul se apropie de masă, îşi trase un scaun şi se aşeză.

Toţi adăstau frământându-se de îngrijorare şi colonelul le istorisi trista poveste. Ajungând la locuinţa mare de la fermă, intrase şi o găsise acolo pe doamna Mudge într-o stare de şoc.

Redus la tăcere de uimire şi ruşine, domnul Mudge nu scosese aproape nici o vorbă, însă doamna Mudge, căreia îi plăcuse mult dintotdeauna să clevetească despre dezastre, chiar dacă acum i se întâmplau sieşi, îi relatase colonelului tot ce se petrecuse, vociferând şi cuprinsă de indignare.

Walter nu se întorsese la timp pentru a mulge vacile şi bătrânii lui

părinţi făcuseră în cele din urmă toate treburile. De-abia când terminară şi vitele fură mânate spre pajişti, iar căşăria curăţată şi frecată cu peria, apăru şi fiul rătăcitor, îmbrăcat încă în hainele bune şi arătând ca o umbră, istovit peste măsură.

Walter nu se căia, nu-l mustra cugetul. Când se văzu învinuit, le spuse soţilor Mudge că i se acrise de toate; se dădea bătut şi-şi lua tălpăşiţa. Era sătul până-n gât de Nancherrow, Lidgey, de soţii Carey-Lewis şi de această robie. I se făcuse lehamite de responsabilităţile faţă de soţie şi copil, de căsnicia la care fusese silit, de neamurile nevestei, care-l priveau dispreţuitor şi cu un aer de superioritate. Avea de gând să o ia din loc ca să scape de obligaţii. I se oferise o slujbă într-un garaj de pe şoseaua spre Nancledra şi o să locuiască lângă dealul Veglos, într-o rulotă, împreună cu Arabella Lumb.

Când colonelul isprăvi de povestit, se lăsă tăcerea, singurele sunete care spărgeau liniştea fiind ticăitul ceasornicului din bucătărie şi zbârnâitul înăbuşit al frigiderului electric. Cu toţii se comportau, gândi Jeremy, ca o grămadă de matrozi adunaţi la apel şi aşteptând ordinele căpitanului. Doar Diana deschise gura, parcă intenţionând să facă o remarcă, surprinse privirea rece ca oţelul a soţului ei şi, din prudenţă, se răzgândi.

— Deci, asta-i situaţia. Am făcut tot posibilul să-i liniştesc pe soţii Mudge. Ei nu pot fi traşi la răspundere sub nici un chip pentru purtarea fiului lor. De asemenea, i-am rugat ca deocamdată să-şi pună lacăt la gură. Mudge o să-şi dea toată silinţa, dar doamna Mudge este din fire o femeie limbută. Totuşi, realizează că nu va ieşi nimic bun din atâta bârfă, deşi mă tem că nu va dura mai mult de o zi pentru ca vorbele să umble din gură-n gură prin tot comitatul până la West Penwith. Trebuie să păstrăm şi noi discreţie. De dragul lui Loveday. Prima persoană pe care o vom pune la curent este avocatul nostru, Roger Baines. Colonelul îşi scoase ceasul de aur din buzunarul de la piept. E ora zece. Pesemne, e deja la birou. Voi vorbi cu el la telefon din biroul meu. Îşi roti privirea peste chipurile grave. Toţi încuviinţară, în semn de acord faţă de propunerile sale. Apoi ochii i se luminară când se aţintiră pe faţaA soţiei lui, iar expresia i se îmblânzi şi îi surâse.

— Îmi pare rău, draga mea Diana, parcă voiai să spui ceva.

— Doar că... Mă gândeam că poate Loveday s-a dus la Judith acasă. Judith este singura persoană către care s-ar îndrepta la nevoie.

— Nu ne-ar fi dat telefon Judith până acum?

— Probabil că nu. Pesemne, stau încă de vorbă.

— E o idee. Nu vrei să suni la Casa Dower?

— Nu, spuse Diana. Nu cred c-ar fi bine să telefonăm. Convorbirile telefonice pot fi uneori neinspirate şi îngrijorătoare. Dacă Loveday nu-i acolo, Judith s-ar putea nelinişti. Socot c-ar trebui să meargă cineva până la Casa Dower şi să-i explice situaţia lui Judith. Îşi întoarse capul şi, peste-masă, ochii ei minunaţi întâlniră privirea lui Jeremy. Îi zâmbi convingător. Sunt sigură că Jeremy se va duce acolo pentru noi.

— Bineînţeles. Se întreba dacă Diana ştie ce-i face. Sau, poate, ce face pentru el.

— Şi ne poţi da un telefon când ajungi. Doar ca să ne înştiinţezi cum stau lucrurile.

Jeremy se ridică în picioare.

— Plec chiar acum, spuse el.

* * *

Judith rămânea arareori singură. Dar fiind sâmbătă, Anna nu mergea la şcoală, iar Phyllis acceptase oferta unei călătorii cu maşina din partea domnului Jennings, a cărui nevastă era şefa oficiului poştal din Rosemullion. Şi imediat după micul dejun, la ora opt fix, vechiul Austin al domnului Jennings rulă până în dreptul uşii din spate, iar Phyllis şi Anna se urcară în maşină şi fură transportate cu mare pompă până la St. Just, unde Phyllis îşi petrecea ziua cu mama ei.

Acum, era trecut de ora zece şi celălalt locatar al Casei Dower, Gus, nu apăruse încă. Uşa de la camera lui rămăsese bine închisă şi Judith era mulţumită fiindcă asta însemna că dormea buştean şi deci îşi recâştiga energia prin odihnă. Când, în sfârşit, îşi va face apariţia, Judith îi va pregăti micul dejun, dar până atunci mai erau şi alte treburi, care o preocupau absorbindu-i mintea.

Întrucât se hotărâse că era un bun prilej să se ocupe de ceea ce intenţiona de multă vreme, şi anume să măsoare ferestrele din salon ca să poată croi noi draperii, dat fiind că cele vechi se destrămaseră în aşa hal încât de fiecare dată când le trăgea mai sfâşia câte o bucăţică din ele. Ar fi fost perfect posibil să se îndeletnicească în orele libere cu asta,

având-o pe Phyllis în preajmă, dar adevărul era că Phyllis se dovedea atât de îndemânatică şi sârguincioasă când începea vreo treabă, că sfârşea prin a face singură toată munca, îndepărtând-o repede pe Judith sau, în cel mai bun caz, dându-i una sau două indicaţii utile.

Judith găsi scăriţa de lemn cu trepte, rigla de măsurat lungă de un iard şi ruleta şi se apucă de treabă. Primise în fine cupoanele de catifea din partea nu mai ştia cărui minister şi socotise că materialul era suficient pentru noile draperii, cu condiţia să le folosească pe cele uzate, sau, eventual, pânză din bumbac, drept întărituri şi dublură. De îndată ce făcea măsurătorile şi calcula câţi iarzi îi trebuiau, putea scrie apoi o misivă de comandă la magazinul Liberty din Londra, inclusiv pentru tipare.

Păstrându-şi echilibrul pe treapta de sus a scării, încleştându-şi dinţii de atâta concentrare, Judith măsura galeria şi tocmai se decise că aceasta ar arăta mai bine dacă ar fi cu doi ţoli mai lungă, când auzi uşa din faţă trântindu-se. Avu o tresărire de supărare fiindcă, în acel moment, realmente nu voia să fie deranjată. Se opri din măsurat şi aşteptă, sperând că vizitatorul, oricine ar fi, nu va auzi nici un zgomot, va crede că nu-i nimeni acasă şi-şi va vedea de drum.

Dar el sau ea, cine-o fi fost, nu făcu aşa. Răsună zgomot de paşi pe coridor, apoi uşa de la salon se deschise şi Jeremy intră în odaie.

Purta un pulover gros din lână şi-şi înnodase un fular roşu în jurul gâtului, iar primul ei gând fu că arăta exact la fel, neschimbat, de parcă nu se scursese o clipă măcar din atâţia ani care trecuseră de la ultima lor întâlnire. Şi cel de-al doilea gând fu identic cu propria-i reacţie din acea noapte la Londra, când se simţise aşa de bolnavă şi nefericită, iar Jeremy sosise pe neaşteptate în Cadogan Mews şi ea îl privise urcând scările şi ştiuse că, dacă ar fi avut posibilitatea să aleagă după voia inimii, el era singura persoană pe care dorea cu adevărat să o revadă.

Ceea ce lui Judith i se păru cu totul neprevăzut şi destul de supărător, fiindcă se vedea lipsită de apărare, tocmai acum când intenţiona să fie distantă, indiferentă şi rece.

— Ce faci? o întrebă el.

— Măsor galeria.

— De ce?

— Vreau să croiesc alte draperii.

Şi apoi Jeremy îi zâmbi.

— Bună.

— Bună, Jeremy.

— Poţi să cobori de pe scară? Doresc să-ţi vorbesc, dar dacă rămâi cocoţată acolo, o să-mi înţepenească gâtul.

Aşadar, Judith coborî cu prudenţă şi Jeremy se apropie să-i întindă o mână de ajutor la ultimele trepte.

Când ea atinse podeaua, Jeremy continuă să o ţină de mână, apoi o sărută pe obraz şi-i spuse:

— A trecut atâta timp. Mă bucur tare mult să te văd. Eşti singură?

— Phyllis şi Anna au plecat la St. Just...

— Tocmai vin de la Nancherrow...

— S-au dus s-o vadă pe mama lui Phyllis...

— Loveday nu-i aici?

— Loveday? Judith îl privi drept în faţă şi realiză că nu venise special la Casa Dower ca s-o revadă pe ea. Ceva era anapoda. De ce-ar fi Loveday aici?

— A dispărut.

— A dispărut?

— L-a părăsit pe Walter. Sau, mai degrabă, Walter i-a întors spatele şi a abandonat-o. Ascultă, e cam complicat. Ce-ar fi să luăm loc şi să-ţi explic pe îndelete.

Judith nu aprinsese focul în şemineu şi era frig în cameră, dar se aşezară pe bancheta de lângă fereastră, un loc nu tocmai călduros, totuşi atins cel puţin de razele soarelui. Într-o manieră simplă, concisă şi clară, Jeremy îi povesti tot ce se întâmplase la Nancherrow în cursul dimineţii, începând cu sosirea neaşteptată a lui Loveday şi Nat şi sfârşind cu descoperirile colonelului şi hotărârea sa fermă:

— ... Deci, totul s-a sfârşit. Căsnicia lor s-a destrămat. Şi nu ştim unde s-o căutăm pe Loveday.

Judith ascultase povestea tristă cu consternare. Acum, nu-i trecea prin minte ce să spună, fiindcă totul întrecea orice închipuire.

— Oh, Doamne! Ceea e era destul de nepotrivit, ţinând cont de împrejurări. Nici nu mă îndur să mă gândesc la ea. Biata Loveday! Ştiam că suferă. Walter se purta rău. Aflasem şi despre Arabella Lumb, dar nu puteam spune nimic nimănui, fiindcă aşa mă rugase Loveday.

— Deci, n-a venit la tine?

Judith clătină din cap.

— Nu.

— Gus e pe aici?

— Sigur că da. Stă la mine.

— Unde e?

— Sus, la etaj. Nu s-a trezit din somn. Doarme încă.

— Eşti convinsă?

Judith încruntă din sprâncene. Jeremy părea suspicios, de parcă i s-ar fi îndrugat minciuni sfruntate.

— Bineînţeles. De ce n-aş fi?

— Mă gândeam doar. Poate ar fi bine să te duci şi să vezi. Sau merg eu să-l caut, dacă preferi.

— Nu, mă duc eu. Nu mă deranjează. Glasul îi era rece.

Judith ţinea încă în mână ruleta de măsurat. O înfăşură cu grijă, o puse pe perna de pe banchetă, se ridică în picioare şi ieşi din cameră.

— Gus?

Nici un răspuns.

Deschise uşa de la dormitorul lui Biddy şi dădu cu ochii de patul gol, cu aşternuturile răvăşite, pe pernă stăruind încă adâncitura lăsată de capul lui. Fereastra era închisă. Pe noptieră, înşirate câteva bunuri personale: peria de păr, o sticluţă cu pastile, blocul de desen şi cutia cu acuarele pe care i le dăruise. Pijamaua lui albastră stătea azvârlită pe un scaun, dar hainele dispăruseră, pantofii şi jacheta de piele aşişderea. Şi Gus se evaporase.

Nedumerită, Judith închise uşa şi coborî la parter.

— Ai dreptate, îi spuse ea lui Jeremy. Gus nu-i sus. Trebuie să se fi trezit înaintea noastră foarte devreme. N-am auzit nimic. Credeam că doarme.

— Presimt că e împreună cu Loveday, spuse Jeremy.

— Loveday şi Gus?

— Trebuie să sunăm la Nancherrow...

Chiar când Jeremy rosti aceste vorbe, telefonul începu să zbârnâie.

— Poate-i Diana... zise Judith şi se duse repede în vestibul să răspundă. Jeremy o urmă îndeaproape, aşa că ajunseră aproape odată când Judith ridică receptorul.

— Casa Dower.

— Judith.

Nu era Diana, ci Gus.

— Gus! Unde eşti? Ce faci?

— Sunt în Porthkerris. Îţi telefonez de la prietenii tăi, familia Warren.

— Ce cauţi acolo?

— Loveday vrea să-ţi explice. Ţine neapărat să-ţi vorbească.

— E cu tine?

— Desigur.

— A vorbit cu părinţii ei?

— Da, adineauri. Ei au fost primii, tu a doua. Ascultă, înainte să ţi-o dau la telefon, am să-ţi spun trei lucruri. Primul e că îmi pare rău, dar ţi-am şterpelit bicicleta. O găseşti la Nancherrow, unde am lăsat-o sprijinită de zid. Al doilea lucru e că îţi voi urma sfatul şi mă voi reapuca de pictură. O să încerc să devin pictor. Vom vedea cum îmi merge.

Totul depăşea puterea de înţelegere a lui Judith.

— Dar când v-aţi...?

— Şi acum ultimul lucru. Ţi l-am mai zis o dată, dar trebuie să-l repet.

— Care anume?

— Îţi mulţumesc.

— Oh, Gus!

— Uite, ţi-o dau pe Loveday...

— Dar... Gus...

Însă Gus dispăruse, apărând în schimb pe fir Loveday. Cu glasul gâtuit de emoţie, trăncănind la repezeală, cum avea să se vadă, vrute şi nevrute, aşa cum obişnuia şi când erau copii, necopţi şi iresponsabili şi n-aveau nicio grijă pe lume.

— Judith! Eu sunt...

Şi Judith fu recunoscătoare, neînchipuit de uşurată să-i vorbească şi uită îndată toate neliniştile şi chiar supărarea pricinuită.

— Loveday, în sfârşit! Ce ai mai pus la cale?

— Oh, Judith, nu te agita fără rost. Mai întâi, am discutat la telefon cu mami şi cu tăticu', deci nu te mai îngrijora din pricina lor. Sunt împreună cu Gus. Am coborât până la stânci, de una singură, pur şi simplu ca să chibzuiesc cum aveam să le spun vestea proastă tuturor. Şi l-am luat şi pe Tigru cu mine. Stăteam acolo în întuneric, adâncită în gânduri şi privind cum apare soarele de sub nori. Şi, imediat, Tigru a început să latre la cineva şi m-am uitat în jur, iar acel cineva era chiar Gus. Nici el n-a ştiut că o să fiu acolo. A venit doar fiindcă voia să revadă golfuleţul şi stâncile. Până atunci, eu mă hotărâsem să nu mă mai întorc la Walter, aşa că totul

a fost minunat, de-a dreptul magic, eram împreună iarăşi. Nici măcar nu ştiusem că este în Cornwall. Nu aflasem că stă la tine. Şi, deodată, era acolo, chiar în momentul când îl doream mai mult.

— Oh. Loveday, sunt aşa de fericită pentru tine.

— Nici măcar o frântură, nici barem un crâmpei din cât sunt eu de fericită.

— Prin urmare, ce aţi făcut?

— Am vorbit şi am tot vorbit. Şi apoi am înţeles că n-aş suporta să nu ne vorbim pe îndelete şi că trebuie să ne petrecem ceva mai mult timp împreună. Aşadar, ne-am întors tiptil la Nancherrow, l-am băgat pe Tigru în casă, iar Gus a pornit motorul furgonetei şi am plecat spre Porthkerris.

— De ce la Porthkerris?

— Numai până acolo puteam ajunge fără să ni se termine benzina.

— Nu, de fapt glumesc. Am ales Porthkerris fiindcă ştiam că aici vom putea găsi un studio pentru dragul de Gus. Unde să lucreze şi să locuim şi să nu se mai întoarcă niciodată în trista Scoţie. Gus şi-a dorit totdeauna să picteze. Mereu şi mereu. Dar, desigur, nu ştiam cum să căutăm un atelier. Şi atunci m-am gândit la familia Warren şi am realizat că dacă cineva cunoaşte bine Porthkerris, nu poate fi decât domnul Warren şi el ne va spune unde să mergem şi să întrebăm. Poate ştia un studio de închiriat sau de vânzare. Şi nu puteam pleca altundeva fiindcă nici unul dintre noi nu aveam bani sau cecuri. Dragul de Gus şi-a numărat mărunţişul din buzunar şi i-au ieşit la socoteală cincisprezece penny. Nu ne erau de nici un folos. Aşa că am venit aici. Şi familia Warren a fost ca totdeauna adorabilă. Doamna Warren ne-a pregătit cel mai copios amic dejun văzut vreodată, iar domnul Warren a tot dat la telefoane interesându-se pentru noi şi, imediat după ce termin de vorbit cu tine, ne vom duce să vedem un apartament lângă North Beach. Un studio, cu baie şi chicinetă. Nu ştiu ce-i aia chicinetă, dar sunt sigură că e exact ce ne trebuie...

Loveday ar fi fost în stare să pălăvrăgească la nesfârşit, dar Judith hotărî că era timpul s-o întrerupă.

— Când vii acasă? o întrebă ea.

— Oh, astă-seară. Ne întoarcem chiar diseară. N-am fugit sau altceva. Vrem doar să fim împreună, să ne facem planuri, să ne rostuim viaţa.

— Cum rămâne cu Walter?

— Walter a plecat. Mi-a spus tati. Arabella Lumb a câştigat şi să-i fie

de bine.

— Şi Nat?

— Tăticu' a discutat cu domnul Baines. Consideră că, după divorţ, Nat o să rămână cu mine. O să vedem. Gus spune că şi-a dorit totdeauna un băieţel şi că e o idee bună să-şi înceapă viaţa conjugală având deja o familie gata închegată şi un copil. Loveday tăcu o clipă, apoi continuă pe un ton mai grav: L-am iubit totdeauna, Judith. Chiar şi când credeam că murise, dar mi-a fost greu să-ţi explic. Gus este singurul bărbat pe care-l iubesc cu adevărat. Când mi-ai zis că a supravieţuit, a fost totodată cel mai bun şi mai rău lucru pe care l-am auzit vreodată. Dar nu-mi venea uşor să mă destăinuiesc. Ştiu că am fost imposibilă...

— Oh, Loveday, dacă n-ai fi imposibilă, n-ai mai fi tu însăţi. De aceea te iubim cu toţii.

— Vino diseară la Nancherrow, spuse Loveday. Să fim cu toţii împreună. La fel ca odinioară. Doar Edward lipseşte dintre noi. Dar cred că şi el va fi acolo, tu nu? Va fi undeva prin preajmă, închinând în sănătatea noastră...

— N-ar lipsi de la un asemenea eveniment pentru nimic în lume, rosti Judith printre lacrimi. Mult noroc, Loveday.

— Te iubesc.

Judith pusese receptorul în furcă şi o potopi o mare de lacrimi.

— Nu plâng fiindcă sunt tristă, ci pentru că mă simt fericită. Ai o batistă?

Bineînţeles că Jeremy avea o batistă. O scoase din buzunar, curată şi împăturită cu grijă, i-o întinse şi Judith se şterse la ochi şi-şi suflă nasul.

— Deduc că totul e bine, spuse Jeremy.

— Pe deplin fericiţi. Sunt împreună, se iubesc dintotdeauna. Gus se va dedica picturii şi va locui într-un studio din Porthkerris. Cu chicinetă.

— ... Şi cu Loveday.

— Probabil. Nu ştiu sigur. Nu mi-a spus. De fapt, nu contează. Plânsul se potolise. Păstrez batista să ţi-o spăl.

O îndesă sub mâneca puloverului şi îi zâmbi, dintr-o dată erau doar ei doi acolo. Nici o altă diversiune. Nici alţi oameni. Pur şi simplu, numai ei înşişi. Şi; pentru prima oară, se simţi un soi de strângere de inimă, o anumită timiditate.

— Vrei o ceaşcă de cafea? îl întrebă Judith încercând să-şi ascundă simţămintele.

— Nu. Nu vreau cafea, nici să aud de Gus sau Loveday ori de altcineva. Vreau să stăm de vorbă. E timpul.

Ceea ce desigur era adevărat. Se reîntoarseră în salon, se aşezară din nou pe bancheta de la fereastră, şi acum soarele strălucea, razele lui răsfrângându-se peste mobilele vechi şi peste covorul uzat, spărgându-se în curcubeie multicolore ce licăreau din ţurţurii de cristal ai candelabrului Laviniei Boscawen.

— De unde începem? întrebă Judith. Mă refer la discuţie.

— De la bun început. De ce nu mi-ai răspuns la scrisoare?

Judith se încruntă.

— Dar nu mi-ai scris niciodată.

— Ba da. Din Long Island.

— N-am primit nici o scrisoare.

Jeremy încruntă sprâncenele.

— Eşti sigură?

— Bineînţeles. Am tot aşteptat. Mi-ai spus că-mi scrii în acea dimineaţă la Londra. Mi-ai promis că-mi scrii şi nu te-ai ţinut de cuvânt. N-am primit nici o scrisoare. Şi am crezut că probabil te-ai răzgândit, te luase cu frig. Şi am decis că la urma urmei nu voiai să păstrăm legătura.

— Oh, Judith. Jeremy slobozi un oftat care suna mai degrabă a geamăt. Aţâţi ani. O prinse de mână şi o ţinu strâns. Ţi-am scris într-adevăr. Stăteam într-o casă de vacanţă din Long Island şi m-am frământat încontinuu încercând să găsesc cuvintele potrivite. Apoi, am luat scrisoarea cu mine la New York şi am expediat-o prin serviciul poştal de la bordul H.M.S. „Sutherland”!

— Atunci ce s-o fi întâmplat?

— Presupun că s-a scufundat nava. Bătălia din Atlantic era în toi. Şi toată corespondenţa a ajuns la fundul oceanului.

Judith clătină din cap.

— Nu mi-am imaginat una ca asta. Şi ce-mi spuneai în scrisoare?

— O grămadă de lucruri. Anume că n-o să uit niciodată noaptea petrecută împreună la Londra, când erai atât de nefericită şi eu a trebuit să plec dis-de-dimineaţă. Şi-ţi mărturiseam cât de mult te iubesc. Cât de tare te-am îndrăgit din clipa când te-am văzut în trenul din Plymouth şi ne-am uitat pe geam să vedem podul Saltash. Apoi, puţin mai târziu, te-am reîntâlnit la Nancherrow şi pe urmă am auzit din dormitorul tău cantata „Iisuse, rămâi bucuria mea”, ştiind deci că erai acolo şi cât de

importantă şi esenţială eşti în viaţa mea. Şi la sfârşitul scrisorii te ceream în căsătorie. Fiindcă ajunsesem într-un impas şi nu-mi mai puteam închipui viitorul fără tine. Şi te-am rugat să-mi scrii. Să-mi răspunzi. Să-mi spui da sau nu şi într-un fel să mă liniştesc.

— Dar n-ai căpătat nici un răspuns.

— Nu.

— Nu ţi s-a părut ciudat?

— Câtuşi de puţin. Nu m-am considerat niciodată o partidă bună. Sunt cu treisprezece ani mai în vârstă decât tine şi n-am fost niciodată un om avut. Tu aveai totul. Tinereţe, frumuseţe şi independenţă materială. Lumea era a ta. Şi poate meritai mai mult decât să fii nevasta unui medic generalist de provincie. Deci, nu mi s-a părut deloc ciudat. Când n-am primit răspuns de la tine, nu gândeam că era bizar, ci doar sfârşitul a tot ce există.

— Poate ar fi trebuit să-ţi scriu eu, dar nu mă simţeam sigură de mine, spuse Judith: Ştiu, am făcut dragoste, ne-am culcat împreună. Şi totul îmi părea perfect. Dar Edward m-a iubit fiindcă îi era milă de mine. Voia să-mi dăruiască un soi de fericire care credea că-mi lipseşte. Şi mă temeam că şi motivele tale erau aceleaşi. Anume că înduram multe suferinţe şi tu îmi aduceai alinare.

— N-a fost niciodată vorba de asta, draga mea.

— Acum înţeleg. Atunci eram mai tânără. Fără experienţă. Nesigură pe mine. Judith câtă în ochii lui. Mai e ceva despre care n-am discutat. Jess. O am pe Jess acum. E parte din mine. Noi două suntem o familie. Orice mi se întâmplă mie i se întâmplă şi lui Jess.

— Crezi că ar avea ceva împotrivă dacă apar în viaţa ta? Fiindcă îmi doresc foarte mult ca noi trei să fim împreună. Îmi amintesc mereu de Jess din tren, grozav de neastâmpărată şi aruncând cu păpuşa în tine. Abia aştept s-o revăd.

— Are acum paisprezece ani, e deja adolescentă. Iar biata păpuşă Golly nu mai există. A pierit în mare.

— Îmi plesneşte obrazul de ruşine. Nu ţi-am spus un cuvânt despre părinţii tăi, nici despre Jess. Ţi-am vorbit doar despre mine. Dar am fost teribil de mâhnit când am aflat de moartea lor. Şi apoi pe deplin recunoscător când tata mi-a spus că Jess a scăpat cu viaţă. Învaţă la St. Ursula?

— Da, şi e fericită. Dar până când se maturizează şi va sta pe propriile

ei picioare, sunt răspunzătoare de soarta ei.

— Scumpă Judith, nu-i nimic nou. Ţi-ai asumat răspunderi din ziua când te-am întâlnit prima oară. Responsabilitatea pentru tine însăţi, Biddy Somerville, Phyllis şi pentru căminul tău. Apoi, în război şi în W.R.N.S. Jeremy oftă din nou. Asta-i singura mea reticenţă.

— Nu înţeleg.

— Poate, înainte să-ţi înjghebezi o viaţă conjugală, ai dori să te distrezi un timp. Cum obişnuia Athena, înainte de război. Ştii tu, să fii frivolă, să-ţi cumperi pălării, să petreci în cluburi de noapte. Să fii invitată la prânz de tineri chipeşi şi eleganţi. Să faci croaziere pe iahturi particulare şi să sorbi Martini pe terase însorite.

Judith râse.

— Ce imaginaţie avântată" Spusele tale sună a coşmar.

— Dar serios vorbind?

Jeremy se purta drăguţ. Judith chibzui o clipă, apoi spuse:

— Ai cunoscut la marină pe un anume ofiţer cu numele Hugo Halley?

— Nu cred.

— Este într-adevăr simpatic. L-am întâlnit la Colombo, când stăteam la Bob Somerville. Războiul se sfârşise şi nu trebuia să ne mai gândim la atâtea orori. Şi ne-am distrat împreună aşa cum ai pomenit tu. Nu eram îndrăgostiţi, aveam doar legături de prietenie şi am petrecut atunci de minune. A fost o perioadă amuzantă şi încântătoare. Aşa că ştiu despre ce e vorba. Am trăit pe pielea mea. Cunosc din experienţă. Prin urmare, când o să ne căsătorim, îţi promit că nu-mi voi petrece restul vieţii simţindu-mă frustrată sau înşelată în vreun fel.

— E adevărat ce-ai spus?

— Ce anume?

— Când o să ne căsătorim?

— Cred că da.

— Am încărunţit.

— Ştiu. Am observat deja, dar sunt prea politicoasă ca să fac asemenea remarcă.

— Am împlinit treizeci şi şapte de ani. Sunt destul de în vârstă. Dar te iubesc atât de mult, încât spre că asta nu va conta.

Jeremy aşteptă ca ea să spună: „Desigur, n-are importanţă", însă Judith nu comentă. În schimb, şedea acolo, chipul ei trăda o intensă concentrare.

— De ce eşti îngândurată?

— Fac nişte calcule. Şi n-am fost niciodată prea iute în operaţiile aritmetice mentale.

— Calcule?

— Ştiai că vârsta tocmai potrivită pentru încheierea unei căsnicii este ca femeia să aibă jumătate din etatea bărbatului plus şapte?

O şaradă. Pus în încurcătură, Jeremy clătină din cap.

— Nu.

— Deci, tu ai treizeci şi şapte de ani. Jumătate din treizeci şi şapte este optsprezece şi jumătate. Iar optsprezece şi jumătate adunat cu şapte fac...?

— Douăzeci şi cinci şi jumătate.

— Ei bine, eu am douăzeci şi patru şi şase luni, deci sunt pe aproape. Tanda pe manda. Dacă n-am fi aşteptat trei ani şi jumătate, nu ne-am fi potrivit. Ar fi fost un dezastru. Dar aşa cum stau lucrurile...

Deodată, Judith izbucni în râs şi Jeremy îi sărută gura deschisă în zâmbet şi sărutul înfocat se prelungi, iar Jeremy simţi cum i se trezesc simţurile aţâţate în tot trupul şi-i fulgeră prin minte gândul că ar fi o idee strălucită să o ia pe Judith în braţe şi să se îndrepte spre cel mai apropiat loc potrivit, să se iubească acolo cu patimă. Dar bunul simţ îl pândea dintr-un ungher al minţii şi-i spunea că n-ar fi fost tocmai momentul nimerit. Evenimentele neaşteptate de la Nancherrow erau încă la ordinea zilei şi-şi dorea ca atunci când face din nou dragoste cu Judith iubirea să nu le fie zorită, ci să dureze o noapte întreagă, chiar la nesfârşit.

Se desprinse uşor. Depărtându-se, ridică mâna să înlăture o şuviţă de păr gălbui ca mierea, căzută pe faţa ei.

— Cine a făcut acea afirmaţie despre harababura din şezlonguri şi despre liniştea adâncă, adâncă, din patul dublu? o întrebă el.

— Doamna Patrick Campbell.

— Mă gândeam eu că tu ştii. Ce-ar fi, deocamdată, să ne unim forţele şi să întocmim un plan pentru viitorul nostru?

— Nu sunt sigură că aş fi capabilă de asta chiar acum.

— Atunci, voi plănui eu viaţa noastră de mâine. Atât doar că n-am hotărât încă nimic pentru mine, ca să nu mai vorbim de tine şi Jess.

— Te întorci la Truro să preiei cabinetul tatălui tău?

— Asta ţi-ar plăcea ţie?

Judith fu onestă.

— Nu, răspunse ea. Îmi pare rău, dar nu vreau să-mi părăsesc casa. Ştiu că mortarul şi cărămizile n-ar trebui să ne domine viaţa, dar locul ăsta e atât de special. Nu numai fiindcă a aparţinut mătuşii Lavinia, ci şi din cauză că a fost pentru aţâţi oameni un soi de rai pe pământ. Un adevărat cămin. Biddy a venit aici când era distrusă după moartea lui Ned. Apoi, Phyllis şi Anna. Şi Jess, întorcându-se acasă, aici, după toate prin câte a trecut. Şi chiar Gus, care era deprimat şi nu credea că va mai fi vreodată fericit. Înţelegi?

— Pe deplin. Aşa că şterge Truro de pe listă.

— Nu se va supăra tatăl tău?

— Cred că nu.

— Atunci ce vei face?

— Am un vechi camarad din marină. Un prieten bun. Medic militar în R.N.V.R., pe nume Bill Whatley. Mi-a dat o idee cu câteva luni în urmă, când eram în Malta. Ce-ai zice dacă noi doi am practica medicina chiar aici? În Penzace?

De-abia îndrăznind să spere, Judith se holba la Jeremy.

— Ai putea face asta?

— De ce nu? Războiul s-a sfârşit. Acum putem face orice. Bill locuieşte la Londra, dar vrea să-şi stabilească familia undeva în provincie, de preferinţă lângă mare. E pasionat de navigaţie. Am discutat cu el pe îndelete, dar nu voiam să mă angajez la nimic până nu aflam cum stau lucrurile în privinţa ta. Şi nu doream să-ţi încurc viaţa dacă nu mă voiai prin preajmă. E cam stânjenitor să ai în pragul uşii un amorez bătrân şi bolnav de dragoste.

— Penzance nu-i în pragul uşii mele. Şi dacă eşti medic generalist în Penzance, e prea departe să locuieşti aici. Ţinând cont de urgenţele din timpul nopţii şi altele.

— Vom fi doi care să exercite aceeaşi profesiune. Pot face naveta. Ne vom construi o sală de chirurgie modernă, cu o mică reşedinţă alăturată. Un apartament util pentru gărzile de noapte.

— Cu chicinetă?

Dar Jeremy râdea.

— Ştii ceva, draga mea? Despicăm firul în patru. Traversăm punţi la care nici n-am ajuns încă. Trebuie să îngăduim viitorului să-şi croiască drum sigur. N-are rost să împingem prea departe disecarea unor lucruri, fără a fi siguri de rezultat.

— Ce clișee! Vorbești ca un politician.

— Păi, s-ar putea și mai rău. Jeremy se uită la ceas. Doamne Dumnezeule, e douăsprezece fără un sfert. Și am uitat cu desăvârșire motivul pentru care am venit aici. Bănuiesc că trebuie să mă întorc la Nancherrow, altminteri Diana o să creadă că am fugit și eu. Vii cu mine, scumpă Judith?

— Dacă vrei...

— Desigur.

— O să le spunem? Despre noi doi?

— De ce nu?

Dintr-un anume motiv, perspectiva o intimida pe Judith, chiar o speria.

— Ce vor zice?

— De ce nu mergem să aflăm?

CUPRINS

PARTEA A DOUA 6

1939.....6
1940.....68
1942.....168
1945.....267

SFÂRŞIT - Adresa Editurii:
Str. Polonă nr. 92, al. 17A + B, sc. 1, ap. 1, Bucureşti
Tel...2108897

Un roman al adolescenței la răscolitoarea întîlnire cu vârsta majoratului, moment de cumpănă din existența zbuciumată a unei tinere în căutarea nu lipsită de încercări dureroase a dragostei, a binecuvântatei vieți de familie, a căldurii acelui cămin după care tânjim toți numindu-l cu recunoștință și evlavie „acasă".

ISBN 973-9139-83-3